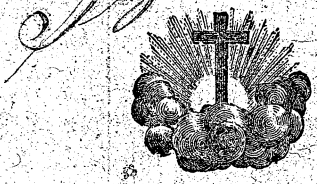
HEURYOU BREŽOUNEC HA LATIN,

COMPOSET, quen e Pros quen e Guers, e faver ar Bopl simpl, gant an Autrou BRIZ, Bælec; hac augmantet a nevez eus ar C'housperou *Sant Caourintin*, *Sant Paol a Leon*, *Sant Tudual* ha *Sant Eozen*.

Hoc fac et vives. *Luc.* 10. 28.

GRIT ar pez a so el Lévr-mâ, hac evefot er Bed-mâ e grac Doue, hac er Bed-hont en e C'hloar.

E QUEMPER,
E TY S. BLOT, IMPRIMER AN AUTROU ESCOP.
— 1827. —

Nous permettons à Monsieur BLOT, notre Imprimeur, de faire réimprimer les HEURES BRETONNES ET LATINES, composées tant en prose qu'en vers, par M. BRIS, Prêtre.

Quimper, le 19 Août 1825.

† J. M. DOMINIQUE, Évêque de Quimper.

JESUS, MARIA.

J'invoquerai avec respect ces doux Noms au réveil, au coucher et souvent durant la journée, aux tentations, aux périls et à l'article de la mort. Dieu me fasse la grâce qu'en cette extrémité me soient ces Augustes Noms de Jesus *et* Marie *les dernières paroles que je prononcerai et de bouche et de cœur. Les démons prennent la fuite à la dévote prononciation de ces sacrés Noms. En détestation de ces maudits esprits, et en protestation de vouloir appartenir entièrement à* Jesus *et à* Marie, *disons maintenant du fond de notre cœur, aussi bien que de bouche :*

Vivent Jesus et Marie à la mort et à la vie !

JESUS, MARIA.

Me a invoquo gant respet an Hanvou douç-mâ, pa gousquin ha pa ziunin, hac alies epad an deiz, en dentationou, en dangerou hac en articl ar maro. Doue ra roï din ar c'hraç ma vezo Jesus ha Mari diveza comsou a brononcin hac a c'henou hac a galon en extremite-ze. An AErevent a deac'h ouz ar brononciation devot eus an Hanvou Sacr-mâ. E detestation eus ar sperejou milliguet-ze, hac e protestation penaos e fell deomp apparchantout antieramant ouz Jesus ha Mari, leverromp bremâ eus a greis hor c'halon :

Bevet Jesus *ha* Mari, *em c'halon da bep tro, Ma teuin bepret d'o meuli em buez hac em maro.*

HOMAICH D'AR VERC'HES.

SANTEZ MARI, MAM DA ZOUE,

GUIR ê penaos eo digant ho Map divin JESUS-CHRIST e teu quement a songeomp, a leveromp hac a scrifomp a vad, pa hon assur e abostol Sant Paul, penaus ne domp quet capabl da gaout songeson vad ebet ac'hanomp hon-unan hep ar c'hraç a Zoue, na ne ellomp quet so quen prononçevel ma ê dleet an Hano a JESUS nemet dre ar memes graç; hac evelse ne deus na coms, na songeson vad ebet el lêvr-mâ ne arparchantont ountàn, ha dom obliget da ober homaich anezo dezàn, hoguen lavaret a allàn couscoude penaus ec'h apparchantont ouzoc'h ivez, GUERC'HES SANTEL, hac hoc'h eus guir da c'houlen digueneèn un anaoudeguez vad eus an ouvraich-mâ. Rac c'hui eo an dispensatourez a c'hracou Doue, pehini en deus teurvezet ma vize dreizoc'hu hor bize quement graç a recevomp digantà, eme ho servicher bras Sant Bernard: *Totum nos Dominus voluit habere per Mariam.* En hevelep fæçon ma ze dre ho taouarn-hu eo e tremen an oll graçou a gouez eus an Ê var an douar, ha ma zouc'h dre-ze galvet *Mater gratiæ*, MAM A C'HRAÇ, gant an Ilis santel e pedennou e deveus adresset deoc'h Evit ar ræson-se, GUERC'HES SACH, eo just din ansao penaus mar deus an Heuryou brezounec-mâ eus va pherz un dra bennac hac a ve profitabl evit gloar Doue ha silvidiguez an Eneou, ez oun obliget a guemense d'hoc'h assistanç, hac en em renten un ingrat en oc'h andret, ma na zedien ha ma na offren an ouvraich-mâ dec'hu varlec'h ho Map divin pe da hini e tle beza dediet da guenta.

Evit instrui an Eneou e servich un Doue pehini, peguement-benac ma zeo eus a ur c'hrandeur infinit, a so bet en em rentet bianic en ho cof santel, eo em eus destumet ha comprenet en Heuryou-mâ quement so a vrassa consecanç er vuez christen. C'hui, Guerc'hes, a zeu d'hon avertissa en Aviel da ober quement en devezo lavaret deomp ho map Jesus: *Quodcumque dixerit vobis, facite.* Quemense ive a zesco

ar bopl da ober gant e c'hraç dre voyen an Heuryou-mâ. Rac an instruction hac ar praticou spirituel a so ebars ne dint fountet nemet var ar pez en deveus lavaret ho map quer, ha var ar pez e deveus desquet deomp hor mam santel an Ilis eus e bers; ha ne deus netra ebars a guement na ve convenabl d'an dud simpl; ha mar greont ar pez a zesquint el lêvr-mâ, e teuint suraoualc'h d'en em acquitta eus o deveriou christen gant cals a c'hloar da Zoue hac a exempl mad d'an nessa, ha na lessint deis ebet eus o bues, nac heur ebet eus o derves da dremen, hep besa leun a œuvrou mad hac a veritou evit gounit ar Barados.

Hoguen evel na d'ê quet aoualc'h e ve sclereat ha carguet hor speret a instructionnou mad hac a vaximou santel, nemet pidi Doue a raëmp ives evit obteni ar c'hraç a so necesser deomp da ober hor profit aneso, ez eus ajoutet el lêvr-mâ gant an instructionou-se, pedennou hac oræsonou pere so da vesa istimet sulvui ma zint autoriset gant an Ilis ha consacret evit an darnvuya dre an usaich continuel pehini a ra anezo en e ofiç divin epad ar bloas. Petra rest quen dimeta, hon alvocades guer, nemet ho suplia da ober ur sell favorabl ous servicher indin ma zoun hac ous al lêvr-mâ pehini am eus an hardise ues da bresanti deoc'h, evit ma pligeo geneoc'h rei ho penediction din ha dezàn, hac obteni ar c'hraç d'ar re pere en em. servicho anesàn, da brofita eus an instructionou hac eus an exerciçou spirituel pere a gaffint ebars var quement so requis evit o silvidigues? Equichen ho treid eta, Guerc'hes sacr, e lacàn va ouvraich, deoc'h e quemeràn al liberte d'e bresanti; recevit, mar plich gueneoc'h, gant ho madeles ordinal an homaich disterm-mâ pehini a ràn deoc'h gant brassa respet a so possubl din, ha ma recevit va-unan ive dindan ho protection.

Obtenit din, Guerc'hes Vari, digant ho map va Salver, ar c'hraç da bratica va-unan ar pes en deveus inspiret d'in da zisqui d'ar re-all en Heuryou-mâ, evit ma em bezo an heur da vont ganto, an diziou-mâ, d'ho quelet ha da veuli gueneoc'h er Barados, an Dreindet adorabl, an Tad, ar Map, hac ar Speret-Santel, tri Pherson distinct en un Doue. Meulet, adoret ha glorifiet ra veso bremâ ha bepret, hac epad an oll eternite. *Amen.*

PREFAÇ HAC AVERTISSAMANT.

Un darn vras eus an Heuryou Brezounec-mâ so bet imprimet da guenta dindan an titr a *Ganticou spirituel var an oll Exerciçou eus a ur guir Gristen*, ha d'an eil dindan an titr a *Ganticou spirituel var guement so requis ha necesser da ur C'hristen evit e silvidiguez*; hoguen erfin eo bet cafet a prepos e rei d'ar public dindan an titr eus a Heuryou Brezounec, oc'h ajouti ebars cals a instructionou hac a Bedennou santel hervez an usaich an Iliz, evit lacat etre daouarn ar bobl simpl ul Lêvr profitabl e pep fæçon pehini èn instruo agreablamant var e oll deveriou christen, hac a fournisso dezàn er memes amser ar voyen da obteni digant Doue ar c'hraç d'en em acquitta eus an oll deveriou-ze ha da vevz erfat, pehini moyen eo e bidi er fat ive.

Rac evel a lavar Sant Augustin, *piou-bennac a oar pidi Doue erfat, a oar ive beva erfat.* Ur virionez eo hac enevomp scleer dre an experianç, pehini a zisquez deomp penaus e vez carguet a gorruption hac a bec'hejou coustianç ar re pere so negligeant da bidi Doue, ha penaus er c'hontrol ar re so sourcius d'e bidi gant devotion, n'e d'ê quet hepquen querzet, mæs redec eo a reont en hent eus o silvidiguez; rac o veza tomet ha ledaneat o c'halon dre ar sourci o deveus da bidi Doue, hent ar Barados a gueffont cousgoude ledan hac eas e scoas ma zeo hent an Ifern. Quemense a remerquer particulieramant er confession, eleac'h ma en deveus sujet ur C'honfessour da veuli Doue o rencontr eno meur a ene mad pere ne guef quet o deffe gret a bell amser ur pec'het marvel hebquen, dre ma vezont bet fidel da bidi Doue bemdez.

Hoguen ret eo ivez ansao penaus eo d'an instructionou mad peurvia int redevabl eus ar fidelite-ze o deveus da bidi Doue, hac eo dre an instructionou pere a glevont pe a lennont, e vezont inspiret ha lequeat e trein da gontinui an exercic eus o devotion, dre voyen pehini ec'h obtenont digant Doue an nerz da drec'hi ar c'hic, ar bed hac an drouc-speret. Ar re nere-ta so sourcius da glevet pe da lenn an exortationou hac an instructionou mad, a so ive sourcius da bidi Doue ha da

veza devot; an dra-mâ so sclear da velet en o c'homportamant hac en o buez vad.

Evit an daou dra-mâ ive, da lavaret eo, evit instrui an eneou hac evit pidi Doue, vezo e servicho gant e c'hraç an Heuryou Brezounec-mâ. Servichout a raï al lêvr-mâ er memes amser quen da sclerrat sperejou an dut dre an instructionou profitabl a gaffint ebars, quen da doma o c'halonou dre ar santimanchou a zevotion pere a dennint eus ar pedennou hac an oræsonou devot a so fournisset ennâ en abondanç da lavaret e peb occasion hac e particulier hac e public, hervez ar c'hustum hac ar pratic eus hor Mam Santel an Iliz en he Ofiç divin. Rac ne deus na Sul, na Gouel, na Solennité ebet epad ar bloaz na gueffot ar Gousperou hac an Oræsonou propr da bep-hini anezo en Heuryou-mâ gant Ofiç an Hano hac an Ofiç bras eus ar Verches sacr, Ofiç an Anaon hed-a-hed, un Ofiç ive d'ar Sacramant adorabl, hac ar seiz salm, ha gant cals a braticou hac a exerciçou spirituel, pere ne gaffac'h en Heuryou-all ebet. Hac ar pedennou santel-ze eus a bere en em servich an Iliz en he Ofiç divin, a so lequeat amâ exprès e latin vis-a-vis d'ar brezounec, evit ma hellot, m'ar c'hoantaït o lavaret e-langaich an Iliz couls hac en o langaich hoc'h-unan; en hevelep fæçon ma hoc'h eus el lêvr-mâ un Heuryou latin hac un Heuryou brezounec assambles.

Ne sonch quet din ec'h allac'h recita pedennou-all agreaploc'h da Zoue, eguet ar re en deveus e-uan inspiret d'or Mam santel an Iliz en em servichout anezo. Mæs pa en em servichot anezo ive hac eus a guement Oræson hac Exerciç a gueffot en Heuryou-mâ, mar fell deoc'h e vent profitabl d'hoc'h ene, liquit ho poan da furmi en ho calon ar santimanchou mad pere a vellot exprimet eno, hep en em gontanti d'o lavaret hepquen a c'henou: hac ar memes amser ma petot evidoc'h hoc'h-unan, ho pezet ar charite hac an intantion da bidi quer couls evit ar re-all quen veo, quen maro particulieramant evit nep en deveus bet ar boan da gompos al lêvr-mâ en ho servich, hac evit ar re o deveus bet ar vadelez da rei o approbation dezàn en dessein da gontribui e silvidiguez hoc'h ene dre ar moyennou excellant pere a zescot ebars assambles gant

un anaoudeguez ampl ha sclear eus an oll Religion gristen, catholic, apostolic ha romen.

Ar fin hac an intantion eta p'evit hini è composet an Heuryou-mâ, eo evit ma caffo ar gommun en ur memes lèvr quen an instructionou ar re necessera evit e silvidiguez, quen ar Pedennou ar re profitapla e peb occasion evit obteni e peb amser hac e peb occasion ar sicour a c'hraç Doue, anes pehini ne servich da netra deomp anaout an oll devriou eus hon Religion pere so represantet en Heuryou-mâ, evel ma zeo ar voyen, 1. da regli erfat hor buez epad an deiz hac epad ar bloaz; 2. da assista devotammant en oferen hac en oll servich divin; 3. da dostaat ouz ar Sacramanchou gant profit; 4. da enori Doue, ar Verc'hes sacr, an Eal gardien hac ar Sænt evel ma è requis; 5. da soulagi an Anaon eus ar Purgator; 6. da zistaga hor c'halon diouz ar bed-mâ evit e zrei ouz ar bed-all; 7. ha da dremen hervez intantion an ilis, ar Suliou, ar Goueliou hac an oll amseriou santel pere a vez solanniset ganti epad ar bloas, ha pe veus a re o expliquet an oll Mysteriou el lèvr-mâ en ur fæçon quer profitabl ma c'halle memes an explicationou-mâ servichout d'an dud a Ilis en o instructionou pronal ha familier, evit dispos ar bobl da dremen erfat an amseriou santel-ze.

Hac evit imprima en ur fæçoun eas hac agreabl an descadurez santel-mâ e speret an dud simpl, ha touich o c'halon dreizi quent a-ze, hon eus-hi lequeat evit an darnvuya e Canticou spirituel p'evit re o deveus ar Bretonet un inclination particulier; ha ræson o deveus, pa è guir penaus ez eus er C'hanticou grêt mat ur vertus dreist-ordinal da inspira ha da antreteni gant douçder ar santimanchou a zevotion e calonou an dud. Evelse eo en em servich ar speret-santel eus ar Salmou evit discleria deomp ar Mysteriou brassa eus hon religion, evel ma en remercomp en Destamant ancièn ha quer couls en hini nevez; eleac'h ma teu Sant Paul daoust peguen austerus oa, da exhorti ar bobl fidel d'en em rejouissa e Doue ha da ganna eus a greis o c'halonou Hymou ha Canticou spirituel evit en em edifia en o antretienou.

Erfin e teuàn da soumeti quement a so el levr-mâ, couls a ma en em soumetàn va-unan, d'ar santimanchou eus hor mam santel an Ilis catolic, apostolic ha romen,

pere a ven prest da souten gant an asistanç a Zoue divar goust va buez. Ha mar cafel em he rancontr t-mat an deissin am-eus bet da brodui an Ouvraich-mâ evit gloar Doue hac enor e Vam hac e Sænt, hac evit silvidiguez au eneou ne deus da atribui netra tout a guemense nemet da Zoue e-unan. Meulet ha glorifiet ra vezo, evel ma zeo dezàn epqûen eo ez è dleet ivè an enor hac ar gloar eus a peb mad epad an eternite.

Pet Mis, pet Sizun ha pet Devez a so er Bloas.

AR bloas a so composet eus a viziou, a sizuniou hac a zeiziou, heza er eus eta er bloas daouzec mis, pere a gompren diou sizun hac anter-cant, hac un devez ouspen. Mæs an niver eus an deziou a so er bloaz a ya bete tri c'hant pemp ha tri-uguent devez ha tost c'huec'h heur davantaich : rac epad queit-ze e vez an heaul oc'h ober e dro a ziouzomp etre pignad a disquen, oc'h izelaat an anter eus ar bloas, hac o huelaat an anter-âl; hoguen ar c'huec'h heur-ze pere a so er bloas an tu-hont da dri c'hant pemp ha tri uguent devez, a zeu da ober un devez ive pep pevar bloas : rac a peder gueich c'huec'h a ra peder heur varnuguent, evel a so en un devez natural pehini a gompren an nos hac an deiz. An devèz ze'ta eus a augmentation pehini a erru dre a c'huec'h heur-mâ bep pevar bloas an tu-hont da dri c'hant pemp a tri-uguent devez, eò a so caus ma vez biseaut bep pevar bloas ive, ha d'ar bloavez biseaust-mâ ez eus e mis c'huevreur nao devez varnuguent eleac'h na deus ennâ nemet eiz devez varnuguent er bloaveziou-all; ha neuse d'ar bloavez biseaust-se lizeren ar Sul, pehini a servicho adalec commançamant mis guenver bete gouel Sant Mathias, a vez chenchet el liseren a so en he raoc azi-outhi e Calendrier ar Misiou, hac a servich pelloc'h da liseren ar sul er rest eus ar bloas, adalec gouel St. Mathias. Hac evit anaout quement-mâ æssoc'h, n'hoc'h eus nemet lacat evez eus ar renq a lizerennou ar Sul a so amâ varlerc'h e Calandrier ar Goueliou mobil; rac eno e vellot bep pevar bloas diou lizeren costez ouz costez d'ar bloas ma vez biseaust; ar guenta eus an diou lizeren-ze a servich evit ar Sul adalec commançamant ar bloavez biseaust betec ar pempet devez varnuguent a vis c'huevreur ma c'herru gouel Sant Mathias er bloas-ze, hac al liseren all a so e goude a servich evit ar Sul er rest eus ar bloas.

EXPLICATION

Eus an epactou, pe ar voyen da c'hout pet devez Loar a so d'an deiz ma falvezo deoc'h gouzout.

AN Epactou, da lavaret eo, an nevezioù Loar pere so en drede renq eus ar Galandrier ar Goueliou mobil a so amâ varlerc'h, ne dint quen tra nemet an unecvet devez en deveus ar bloas commun eus an heaul muguet ar bloas commun eus al Loar; rac ar bloas commun eus an heaul en deveus tri c'hant pemp ha tri ugnent devez, evel a so lavaret diaraoc, hac ar bloas commun eus al Loar n'en deveus nemet tri c'hant pevar hac anter-cant devez, ha quemense so caus ma c'herru bep bloas en nevezou Loar unec devez quent eguet er bloas diaroc. Hoguen an epactou a vez avancet hac augmantet oc'h ajouti ato ar memes niver eus a unec var ar c'henta, pe var an Epactou eus ar bloas presant; ha mar deu an augmantation-ze da ober an tuont da dregont devez, e renquer lamet emeas an tregont devez-ze pere a ra al loiriat, hac an niver a vezo manet an tuont d'an tregont devez-ze vezo an Epactou. Ret eo remercout cousgoude penaus var an Epactou a naontec e renquer ajouti daouzec ha non pas hebquen unec, evit goude beza lamet tregont emeas, ma vezo an Epactou eus ar bloas varlec'h, *unan*.

Evit gouzout eta pet devez loar a so d'an deiz ma fell deoc'h gouzout, guelit diouz Calandrier ar Goueliou mobil a so amâ varlec'h pebez niver a so evit an Epactou vis-a-vis d'ar bloas ma emaouc'h ennâ; ajoutit gant an niver-ze eus an Epactou an niver eus ar mission a so adalec mis meurs betec ar mis ma emaouc'h enna, o conta ive mis meurz hac an hini ma emaouc'h ennâ, gant ar misiou-all pere a ell beza entrezo, ajoutit c'hoas gant an daou niver-ze eus Epactou hac eus ar mission, an nombr deiziou pere so tremenet eus ar mis ma emaouc'h ennâ betec an deiz ma fell deoc'h gouzout pe seiz eus al Loar a ve neuse, o conta ive ar memes deis-ze gant an deiziou-all pere a vezo tremenet eus ar miz-ze : an tri nombr-ze assambles da lavaret eo, an nombr eus an Epactou, eus ar misiou adalec mis meurz, hac eus an deiziou tremenet eus ar mis ma falvezo deoc'h gouzout pe seiz eus al Loar a vezo, an tri nombr-ze, a lavaran, vezo a rai an nombr deiziou eus al Loar a

flvezo deoc'h da ouzout, ya gant na dremeno quet an nombr-ze an tuont da dregont, rac mar tremen an tuont da dregont, e renquer lamet emeas tregont, evel am eus lavaret dija, hac an niver a vezo restet goude lamet, an tregont-ze, vezo tost-da-vad an deiz a glasquot eus al Loar.

EXPLICATION

Eus an Dolennou an daou Calandrier a so amâ varlerc'h, ha pe seurt gousperou a vez lavaret d'ar sul ma veser ennâ.

AR guer-mâ, *Calendrier*, a sinifi ur Chaïer pe un Daulen eleac'h ma ê merquet an amseriou, ar misiou, an deisiou, ar solenniteou hac ar goueliou a so epad ar bloas. Amâ varlerc'h e velit dion Daulen evit ar C'halandrier. An Daulen guenta eo Calendrier ar Goueliou mobil, pere a gench a seis hac a boent bep bloas. An eil Daulen eo Calandrier ar misiou hac ar Goueliou stabil, hac e vouiot diouz an diou Daulen-mâ pe da boent, pe da viz, ha da seis eus ar bloas oc'h erruo an amseriou santel, ar solenniteou hac an oll Goueliou-ze, quen ar re mobil, quen ar re stabil. Ar Goueliou mobil eo ar re pere ne erruont quet bep bloas d'ar memes poent; hac ar Goueliou stabil eo ar re pere a erru ato d'ar memes deis ha d'ar memes mis, pe d'ar memes poent.

En Daulen quenta pehini eo Calandrier ar Goueliou mobil, e velit cals a rencou hac ar chiffrou e pep pagen; ar chiffr quenta eus ar renq a represant ar bloaziou, quen er bagen a so en tu cleis deoc'h, quen er bagen a so en tu-deou. En eil renq eus ar bagen gleis deoc'h e velit liserennou pere a represant ar Suliou eus a bep bloas; hac er bloas m'en em gueffot ennâ, en deveso evit ar sul ato al liseren pehini so a gostes vis-a-vis d'ar bloas-ze : hoguen eleac'h ma zeus diou liseren assambles evel a so bep pevar bloas, ar guenta eus an diou liseren-ze a represant ar Sul adalec commançamant ar bloaz bete Gouel Sant Mathias, Abostol, hac an eil en represant adalec ar Gouel-mâ bete fin ar bloas, abalamour ma ê biseaust ar bloas-ze.

En drede renq eus ar bagen gleis e velit ar chiffrou eus an Epactou, evit ma vouiot diouto peur vezo an nèveziou Loar, ha pet devez Loar a vezo d'an deis ma falveso deoc'h gout er bloas a so eno eraoc vis-a-vis da bep chiffr. Er pedervet renq e velit ar chiffrou eus ar Septuagesim; er pe-

pempet ar chiffrou eus a Demerc'her al Ludu, hac er c'huec'hvet ar chiffrou eus a Basq, evit ma vouiot diouz peb chiffr pe da vis ha pe da seiz eus ar mis ec'h erruo an amseriou santel-mâ er bloas a so vis-a-vis da bep chiffr ive.

Er pagen-all eus an Daulen guenta-mâ, pehini so en tu-deou deoc'h, e velit ive chiffrou ar bloasiou er guenta renq, chiffrou an Assancion pe Yaou-Basq en eil renq; chiffrou ar Pantecost en trede renq; chiffrou Gouel ar Sacramant er pedervet renq; ha chiffrou ar Sul quenta an Azveu en divesa renq; evit ma vouiot ive diouz peb-unan eus ar chiffrou-ze pe da vis ha pe da zeiz eus ar mis ec'h erruo peb-hini eus ar Solaniteou-mâ er bloas a so eno vis-a-vis.

An eil Daulen eo Calandrier ar miziou, evit an daouzec mis eus ar bloas. E peb mis e velit da guentatout eraoc peb devez unan eus ar seiz lizeren-mâ, A, B, C, D, E, F, G, evit ma vouiot pehini anezo eo lizeren ar Sul er bloas ma viot ennâ, ha ma tifarantot dious al liseren-ze an deisiou-all eus ar sizun er memes bloas. E costes peb-unan eus al liserennou-mâ e velit ur chiffr, pehini a represant an deiz eus ar mis; ha goude ar chiffr-ze e velit al liseren S, pehini a sinifi Sant, peautramant ar peder liseren-mâ, Stes, pere a sinifi Santes, ha varlerc'h al liserennou-mâ e velit hano ar Sant pe ar Santes eus a behini e reer ar Gouel an deiz-ze; avisiou memes e velit hano daou pe dri Sant pe Santes d'ar memes deiz, rac bemdez ec'h erru Gouel cals a Sænt.

Ar Sænt a so er Brevier Romen a so lequeat en Heuryou-mâ ive preferablamant d'ar Sænt-all, dre ma reer an Ofiç aneso e pep leac'h casimant. Hoguen Ofiç ar Sænt a so peautramant doubl, peautramant simpl. Doubl, eo, pa vez doublet pe lavaret divech het-a-het an Antifonennou quent ha goude ar Salmou hac ar C'hanticou, hep e vez gret neuse ar Gommemoræsonou pe ar Memoriou commun a so dirac Complidou ar Sul. Anter doubl eo an Ofiç, pa na vez grêt nemet commanç an Antifonennou eraoc peb salm peb Cantic, ha na vezzont lavaret antieramant nemet e fin ar salm, hac e vez grêt neuse ar Gommemoræsonou pe ar Memoriou commun e fin gousperou, ha toudememes e reer en ofiç simpl. Er fæçon-mâ e vez grêt ive ofiç ar sulio

ordina

ordinal epad ar bloas, pe hini ne d'ê nemet anter doubl. Hoguen mar gu'erru d'ar Sul ur Gouel en deveso un ofiç doubl, elec'h ofiç ar sul e vezo grêt ofiç ar gouel-ze eus a behini e vezo lavaret ar gousperou ha non pas gousperou ar sul, nemet ma veso cousgoude lavaret ivez oræson ar sul varlerch oræson ar gouel-ze quen en oferen, quen er gousperou, ha mar gu'erru ar gouel doubl-ze d'al lun, e vezo lavaret quercouls e c'housperou d'ar Sul diarauc, elec'h gousperou ar Sul, eus a behini e vezo grêt Commemoræson hebquen, o lavare varlerc'h Oræson ar Gouel, Oræson ar Sul ive gant e verset.

Evit gousout eta pe seurt Gousperou a leverrot d'ar Sul, n'hoc'h eus nemet caout recours d'an daulen eus a Calandrier ar miziou, ha clasq eno an deiz eus ar mis ma viot enna, eleac'h ma c'haznavezzot ivez ar Sul diouz al liseren pehini en deveso er bloas-ze, ha mar guelit ec'h erruo d'ar memes deiz gant ar Sul pe da lun varlerc'h ur gouel hac a vezo merquet *Bers* pe *Doubl*, e veso lavaret gousperou ar gouel-ze ha non pas re ar Sul, nemet na ve ur Sul privilegiet bennâc, evel ma ze ar Suliou pere a so specifiet tumâ varlerc'h gousperou Nedelec, eleac'h ma commanç an oræsonou evit ar goueliou. Ar goueliou a vellot lequeat e liserennou gros en daulen eus a galandrier ar miziou, a so bers ha mirabl casi e peb leac'h : hoguen ar re so e liserennou commun ne dint quet berset, evito da veza doubl. Pa vellot merquet enno ive var ur gouel al lizeren A, e sinifi eo Abostol ar Sant, pa vellot al lizeren M, e sinifi eo Merzer; pa vellot al lizeren C, e sinifi eo Confessour; ha mar guelit P, peautramant Es. gant ar C-ze, e sinifi andrase penaus eo ur Sant Confessour, Pap pe Escop an hini a so e Vouel en deiz-ze.

Mar guelit merquet ive varlerc'h hano ur Santes-al liseren G, peautramant Guer, e sinifi penaus eo Guerc'hes, mar deo ajoutet al liseren M, e sinifi eo Guerc'hes ha Merzeres; hoguen ma na d'ema quet al liseren M varlerc'h G, ne deo nemet Guerc'hes, ha ma na d'ema quet al liseren G gant al liseren M, ne deo nemet Merzeres ha non pas Guerc'hes. E gousperou Sænt e vellot ispliquet petra sinifi Abostol, Evangelist, Merzer, Confessour, Guerc'hes pe non Guerc'hes.

CALANDRIER

Ar Bloaziou.	Lizeren ar Sul.	An Epactou.	Dissul ar Septuagesime.	Demerc'her al Ludu.	DISSUL PHASQ.
1830	C	6	7 c'huevr.	24 c'huevr.	11 ebreul.
1831	B	17	30 guenver	16 c'huevr.	3 ebreul.
1832	A G	28	19 c'huevr.	7 meurz.	22 ebreul.
1833	F	9	3 c'huevr.	20 c'huevr.	7 ebreul.
1834	E	20	26 guenver	12 c'huevr.	30 meurz.
1835	D	1	15 c'huevr.	4 meurz.	19 ebreul.
1836	CB	12	31 guenver	17 c'huevr.	3 ebreul.
1837	A	23	22 guenver	8 c'huevr.	26 meurz.
1838	G	4	11 c'huevr.	28 c'huevr.	15 ebreul.
1839	F	15	27 guenver	13 c'huevr.	31 meurz.
1840	E D	26	16 c'huevr.	4 meurz.	19 ebreul.
1841	C	7	7 c'huevr.	24 c'huevr.	11 ebreul.
1842	B	18	23 guenver	9 c'huevr.	27 meurz.
1843	A	*	12 c'huevr.	1 meurz.	16 ebreul.
1844	G F	11	4 c'huevr.	21 c'huevr.	7 ebreul.
1845	E	22	19 guenver	5 c'huevr.	23 meurz.
1846	D	3	8 c'huevr.	25 c'huevr.	12 ebreul.
1847	C	14	31 guenver	17 c'huevr.	4 ebreul.
1848	B A	25	20 c'huevr.	8 meurz.	23 ebreul.
1849	G	6	4 c'huevr.	21 c'huevr.	8 ebreul.
1850	F	17	27 guenver	13 c'huevr.	31 meurz.
1851	E	28	16 c'huevr.	5 meurz.	20 ebreul.
1852	D C	9	8 c'huevr.	25 c'huevr.	11 ebreul.
1853	B	20	23 guenver	9 c'huevr.	27 meurz.
1854	A	1	12 c'huevr.	1 meurz.	16 ebreul.
1855	G	12	4 c'huevr.	8 meurz.	8 ebreul.
1856	F E	23	20 guenver	6 c'huevr.	23 ebreul.
1857	D	4	8 c'huevr.	25 c'huevr.	12 ebreul.
1858	C	15	31 guenver	17 c'huevr.	4 ebreul.
1859	B	26	20 c'huevr.	9 meurz.	24 Ebreul.
1860	A G	7	4 c'huevr.	21 c'huevr.	8 ebreul.

AR GOUELIOU MOBIL.

Ar Bloaziou.	An Ascention pe ar Yaou'Basq.	Dissul ar Pantecost.	Gouel ar Sacramant	Ar Sul quenta en Azvent.
1830	20 maë.	30 maë.	10 mezev.	28 mis-du.
1831	12 maë.	22 maë.	2 mezev.	27 mis-du.
1832	31 maë.	10 mezev.	21 mezev.	2 querzu.
1833	16 maë.	26 maë.	6 mezev.	1 querzu.
1834	8 maë.	18 maë.	29 maë.	30 mis-du.
1835	28 maë.	7 mezev.	18 mezev.	29 mis-du.
1836	12 maë.	22 maë.	2 mezev.	27 mis-du.
1837	4 maë.	14 maë.	25 maë.	3 querzu.
1838	24 maë.	3 mezev.	14 mezev.	2 querzu.
1839	9 maë.	19 maë.	30 maë.	1 querzu.
1840	28 maë.	7 mezev.	18 mezev.	29 mis-du.
1841	20 maë.	30 maë.	10 mezev.	28 mis-du.
1842	5 maë.	15 maë	26 maë.	27 mis-du.
1843	25 maë.	4 mezev.	15 mezev.	3 querzu.
1844	16 maë.	26 maë.	6 mezev.	1 querzu.
1845	1 maë.	11 maë.	22 maë.	30 mis-du.
1846	21 maë.	31 maë.	11 meze .	29 mis-du.
1847	13 maë.	23 maë.	3 mezev.	28 mis-du.
1848	1 mezev.	11 mezev.	22 mezev.	3 querzu.
1849	17 maë.	27 maë.	7 mezev.	2 querzu.
1850	9 maë.	19 maë.	30 maë.	1 querzu.
1851	29 maë.	8 mezev.	19 mezev.	30 mis-du.
1852	20 maë.	30 maë.	10 mezev.	28 mis-du.
1853	5 maë.	15 maë.	26 maë.	27 mis-du.
1854	25 maë.	4 mezev.	15 mezev.	3 querzu.
1855	12 maë.	27 maë.	7 mezev.	2 querzu.
1856	2 maë.	12 maë.	22 maë.	1 querzu.
1857	21 maë.	31 maë.	11 mezev.	29 mis-du.
1858	13 maë.	23 maë.	3 mezev.	28 mis-du.
1859	2 mezev.	12 mezev.	23 mezev.	27 mis-du.
1860	17 maë.	27 maë.	7 mezev.	2 querzu.

An Amzeriou Santel, ar Solenniteou hac ar Goueliou Mobil, pere int.

Beza ez eus er bloas certen amzeriou santel pe solenniteou ha goueliou mobil, evel a so roet da entent diarauc, pere so galvet mobil, da lavaret eo, cenchant, abalamour ma cenchont a zeiz hac aviziou so quen a viz, ha na erruont quet bep bloaz d'ar memes poent evel ar goueliou-all pere so stabil. Cetu amâ'ta an amzeriou hac ar goueliou mobil-ze, pere so merquet en daulen diarauc.

Ar sul quenta eus an azvent, pehini a vez ato ar sul tosta da vouel sant Andre, quent pe c'houde, hac avisiou memes ec'h erru d'ar gouel-mâ, ar pez a ellot da asnaout diouz liseren ar sul, pehini a vezo merquet evit ar bloaz-ze.

Ar septuagesime, pehini a goumanç ato an trede sul dirac demerc'her al ludu; eleac'h ma finis an *alleluia*, pehini a vez lezet ac'hano da basq hep e lavaret en offiç divin.

Demerc'her al ludu, pehini eo an deiz quenta eus ar c'horais, elec'h ma tleer assista en oferen ha receo al ludu benniguet da ober ervad, evit en em dispos d'ar binigen.

Dissul phasq gant al lun hac ar meurz varlec'h, peguement bennâc na d'ê quet berset ar meurz bremàn e certen escoptiou, evel ma zoa diaguent.

Gouel an assantion eus hor Salver en eê, galvet ivez ar yaou-basq, pehini a erru da ben an daou-uguent, dez varlerc'h basq d'ar yaou ato.

Dissul ar pantecost gant al lun hac ar meurz varlerc'h, peguement bennâc na d'ê quet berset bremâ ivez ar meurz e certen en escoptiou evel ma zoa diaguent.

Gouel ar sacramant, pehini a vez solenniset d'ar yaou varlerc'h dissul an dreindet, pehini eo ivez ar sul quenta varlerc'h ar pantecost.

Er c'halandrier diarauc e vellot pe da zeiz ha pe e mis eus ar bloas ma viot ennâ, ec'h erruo ar solenniteou-mâ.

Peb ilis a zo ivez obliget da observi ar gouel principal eus e phatron, hac an deiz eus e dedicaç, mar e deveus dedy ebet. Mæs ar gouel-mâ eus an dedy a vez solenniset en darnvuya eus an ilisou da ur sulvez, evel en escopti querne, elec'h ma solenniser an dedicaç eus an oll ilisou casimant ar sul diveza varlerc'h ar pantecost, arauc ar sul quenta eus an azvent.

CALANDRIER AR MISIOU.

GUENVER.

A 1 Ar Circoncision, *b.*
b 2 Eizv. s. Stephan, *doub.*
c 3 Eizvet s. Iian, *doubl.*
d 4 Eizv. an Innoçantet, *d.*
e 5 s. Thelesphor, p. m.
f 6 Gouel ar Rouanez, *b.*
g 7 s. Lucien, merzer.
A 8 Stes Guidila, guerc'h.
b 9 Stes Bazilissa, merz.
c 10 s. Guillerm, escop.
d 11 s. Hygin, pap, merz.
e 12 s. Eutrop, merzer.
f 13 Eizv. ar Rouanez, *d.* *
g 14 s. Helier, escop, conf.
A 15 s. Paul, ermit, c. *d.*
b 16 s. Marcel, pap., merz.
c 17 s. Anton, conf., *doub.*
d 18 Cador s. Per, p. c. *d.*
e 19 s. Canut, merzer.
f 20 s. Fabian ha s. Bastian, merzerien, *doubl.*
g 21 Stes Agues, g. m. *d.*
A 22 s. Vincent, etc. merz.
b 23 s. Remond pen. conf.
c 24 s. Thimothee, esc. m.
d 25 Convers. s. Paul, *doub.*
e 26 s. Polycarpe, escop, m.
f 27 s. Ian-Chrisost, esc. *d.*
g 28 s. Julian, escop, c. *d.*
A 29 s. Fr. de Sal. esc. c. *d.*
b 30 Stes Martina, g. m.
c 31 s. Per nolasc, c. *doubl.*

* *Dar Sul varlerc'h* Eizvet *ar Rouanez ema Gouel an hano a Jesus*, doubl.

D'ar merc'her dirac demerc'her al Ludu e reer e Querne Gouel an tri berad Goad, doubl.

C'HUEVRER.

d 1 s. Ignaç, escop, merz.
e 2 Purific ar verc'hes galvet al chandelour, *b.*
f 3 s. Bleas, escop, merz.
g 4 s. Andre corsin, esc. *d.*
A 5 Stes Agata, g. m. *d.*
b 6 Stes Dorotea, guerc'h s. Gildas.
c 7 s. Romuald, conf. *d.*
d 8 s. Ian de mata, c. *d.*
e 9 Stes Appollina, g. m.
f 10 Stes Scholastica, g.
g 11 s. Severin, conf. abat.
A 12 s. Didier, confessour.
b 13 Stes Ulalia, guer. merz.
c 14 s. Valentin, bælec, m.
d 15 s. Fostin ha s. Jovita m.
e 16 Stes Juliana, guer. m.
f 17 s. Guevroc, conf. *doub.*
g 18 s. Simeon, escop, m.
A 19 s. Gabin, bælec, merz.
b 20 s. Eucher, escop, conf.
c 21 s. Gomber, escop, con.
d 22 Cador s. Per, p. c. *d.*
e 23 Stes Mac'harid, penit.
f 24 s. Mathias, abostol.

g 25 s. Thares, arc'hesc., c.
A 26 s. Alexandr, patriarch.
b 27 s. Germier, c, alc'hues.
c 28 s. Romen, confessour.

Er bloaveziou biseaust e vez nao devez varn-uguent e mis o'hevrer, ha neuse a vez gouel sant Mathias ar pempet devez varn-uguent eus ar mis.

MEURS.

d 1 s. Albin, escop, conf.
e 2 s. Jaoüa, escop, c. *d.*
f 3 s. Guenol, ab. conf. *d.*
g 4 s. Casimir, roue, conf.
A 5 s. Phocas, merzer.
b 6 s. Sane, conf. escop, Stes Coleta, guerc'hes.
c 7 s. Thomas, doct. c. *d.*
d 8 s. Ian Doue, conf. *d.*
e 9 Stes Francesa, intan. *d.*
f 10 An daou uguent Merzer
g 11 s. Euloc'h, bælec, m.
A 12 s. Paul e Leon, c. *d.*
b 13 s. Gregor, pap, conf. *d.*
c 14 Stes Matilda, rouanez.
d 15 s. Longius an dall, m.
e 16 s. Abraham, erm. conf.
f 17 s. Patriç, escop, conf.
g 18 s. Cyril a Jerusalem, escop.
A 19 s. Joseph, conf. *doubl.*
b 20 s. Joakim, conf. *doubl.*
c 21 s. Beneat, conf. *doubl.*
d 22 Stes Catel a Sued.
e 23 s. Othon, confessour.
f 24 s. Gabriel, arc'hel.
g 25 Annonciation ar Verc'hes, *bers.*
A 26 s. Ludger, escop, c.
b 27 s. Ian, ermit, conf.
c 28 s. Gontran, roue, conf.
d 29 s. Eustas, abat, conf.
e 30 s. Ian climacus, conf.
f 31 s. Guien, conf. abat.

D'ar Guener dirac ar Sul Bleuniou, Gouel an Itron Varia a Druez, doubl.

EBREUL.

g 1 s. Hugues, escop, conf.
A 2 s. Frances de Paul, c. *doubl.*
b 3 Stes Mari egyptian, *d.*
c 4 s. Isidor, escop, c. *d.*
d 5 s. Vincent-Ferier, c. *d.*
e 6 s. Guillon, abat, conf.
f 7 s. Aibert, religius, c.
g 8 s. Denes, escop, conf.
A 9 Stes Vaudrud, guerç'h.
b 10 s. Macaire, escop, c.
c 11 s. Leon, pap, conf. *d.*
d 12 s. Zenon, escop, merz.
e 13 s. Hermenegild, merz.
f 14 ss. Tiburç, Valerien, etc., merzerien.
g 15 Stes Anastasia, merz.
A 16 s. Padern, escop, c.
b 17 s. Anicet, pap, merz.
c 18 s. Eleuther, merzer.
d 19 s. Timon, diaer, merz.
e 20 s. Richard, conf.
f 21 s. Anselm, escop, conf.
g 22 s. Suter, s. Caii, pp. merzerien.
A 23 s. Georch, merzer.

b 24 s. Robert, confessour.
c 25 s. Marc, evangel. *d.*
d 26 s. Clet, s. Marcellin, p.
e 27 s. Antim, escop, conf.
f 28 Stes Theodora, g. m.
g 29 s. Per, merzer, *doubl.*
A 30 Stes Catel eus a Sienne, guerc'hes, *doubl.*

MAE.

b 1 s. Philip ha Yacob, *d.*
c 2 s. Atanas, escop, *d.*
d 3 Invention ar groas, *d.*
e 4 Stes Monica, intanv. *d.*
f 5 s. Pius, pap, s. Briec, escop.
g 6 s. Ian port-lat. ab. *d.*
A 7 s. Stanislas, escop, m.
b 8 Aparition s. Mikeal, *d.*
c 9 s. Gregor, escop, c. *d.*
d 10 s. Antonin, escop, conf
e 11 s. Tudin, conf. abat.
f 12 ss. Ner. Achil. Domi. merzerien.
g 13 s. Serves, escop, conf.
A 14 s. Bonifaç, merzer.
b 15 s. Isidor, s. Primel, c.
c 16 s. Ubald, escop, conf.
d 17 Stes Restitut, guer. m.
c 18 s. Venanç, merzer.
f 19 s. Per celestin, pap. confessour, *doubl.*
g 20 s. Bernardin, confess.
A 21 s. Eozen, conf. *doubl.*
b 22 s. Aüzon, predic. conf.
c 23 s. Floran, ermit, conf.
d 24 s. Rogatien, s. Donatien, merzerien.
e 25 Stes Madalen de Pazis, guerc'hes.
f 26 s. Philip Neri, conf. *d.*
g 27 s. Ian, pap, merzer.
A 28 s. Germen, escop, conf
b 29 s. Maximin, escop, conf
c 30 s. Felix, pap, merzer.
d 31 Stes Perrone, guerc'h.

MEZEVEN.

e 1 s. Ronan, escop, c. *d.*
f 2 s. Erasm ha s. Marcellin, merzerien.
g 3 Stes Clotilda, rouan.
A 4 s. Guirin, merzer.
b 5 s. Bonifaç, escop, m.
c 6 s. Norbert, esc. c. *d.*
d 7 s. Clauda, escop, con
e 8 s. Medard, escop, conf.
f 9 s. Prim, s. Felicien, m.
g 10 Stes Mac'harid, rouan.
A 11 s. Barnabas, abost. *d.*
b 12 s. Ian facond, conf. *d.*
c 13 s. Anton, abad, c. *d.*
d 14 s. Basil, esc., conf. *d.*
e 15 s. Guy, s. Modest, m.
f 16 Stes Ludgard, leanes, guerc'hes.
g 17 s. Herve, ermit, c. *d.*
A 18 s. Marc, s. Marcellian, merzerien.
b 19 s. Gerves, s. Protes, m.
c 20 s. Sylver, pap, merz.
d 21 s. Mæen, abat, conf.
e 22 s. Paulin, escop, conf.
f 23 Stes Mari d'oig. g. *yun.*
g 24 s. Ian-Vadezour, *bers.*
A 25 Trans. s. Talar, esc. c.

b 26 s. Ian, s. Paul mer. *d.*
c 27 s. Samson, confessour.
d 28 s. Irenee, esc. m. *yun.*
e 29 s. Per s. Paul, abost. *b.*
f 30 Commemoration sant Paul, abostol, *doub.*

G O U E R E.

g 1 Eizv. s. Ian-Vadez. *d*
A 2 Visitation ar Verc'h. *d.*
b 3 s. Anatol, escop, conf.
c 4 s. Udalric, escop, conf.
d 5 Stes Zoe, merzeres.
e 6 Eizv. s. Per s. Paul *d.* *
f 7 s. Goulc'hen, esc. c. *d.*
g 8 Stes Elisabeth, rouan.
A 9 Stes Anatolia, merzer.
b 10 Ar seiz Sænt, etc., m.
c 11 s. Pii, pap, merzer.
d 12 s. Ian goalbert, c. *d.*
e 13 s. Anaclet, pap, merz.
f 14 s. Bonaventur, esc. c. *d.*
g 15 s. Herri, impalaër, c.
A 16 An Itron Varia a Garmes, *d.* ha s. Tenenan escop, conf. *doubl.*
b 17 s. Alexis, confessour.
c 18 s. Tivizio, escop, conf. ha Stes Simphorosa gant he seiz map, m.
d 19 s. Arseni, confessour.
e 20 Stes Marc'harid, g. m.
f 21 Stes Praxed, g. merz.
g 22 Stes Mari-Madalen, *d.*
A 23 s. Apoliner, merz. *d.*
b 24 Stes Christina, g. m.
c 25 s. Jacques, abostol.
d 26 Stes Anna, mam ar verc'hes, *doubl.*
e 27 s. Chr'stof, merzer.
f 28 ss. Naz. Cels. Vict., m.
g 29 Stes Martha, guerc'h.
A 30 s. Guillerm, escop, c.
b 31 s. Ignaç, conf. *doubl.*

* *D'ar Sul varlec'h eizvet gouel s. Per ha s. Paul e vez solenniset un dedy eus an Ilis cathedral, en escopti Leon doubl. ha solen.*

E O S T.

c 1 Chadennou s. Per, abb., *doubl.*
d 2 s. Germen, escop conf. hac an Itr. V. an Elez.
e 3 Invantion s. Stefan, m.
f 4 s. Dominic, conf. *d.*
g 5 An Itr. V. an Erch, *d.*
A 6 Transfigurat. J. C. *d.*
b 7 s. Cajetan, conf. *d.*
c 8 s. Ciriac, s. Larg. etc. m
d 9 s. Romæn, merzer.
e 10 s. Laurenç, merzer, *d.*
f 11 Gouel ar gurunen, *d.* ha s. Tiburç. Stes Susana.
g 12 Stes Clera, guer. *doub.*
A 13 Stes Radegonda, roua.
b 14 Stes Atanasia, int. *yun.*
c 15 ASSOMPTION ar Verc. *d.*
d 16 s. Hiacinth, conf. *d.*
e 17 Eizvet s. Laurenç, *d.*
f 18 Stes Helena, impalaër.
g 19 s. Loïs, escop, conf.
A 20 s. Bernard, conf. *d.*
b 21 s. Privat, escop, m.
c 22 Eizvet ar Verc'hes, *d.*
d 23 s. Philip Benetii, c. *d.*
e 24 s. Berthele, abostol, *d.*
f 25 s. Loïs, roue, c. *d.*

g 26 s. Zephirin, pap, m.
A 27 s. Cesar, escop, conf.
b 28 s. Augustin, escop, *d.*
c 29 s. Ian Diben, merz. *d.*
d 30 Stes Rosa, guerc'h., *d.*
e 31 s. Remon, confess., *d.*

G U E N G O L O.

f 1 s. Giles, abat, conf.
g 2 s. Stephan, roue, conf.
A 3 Stes Saraphia, merzer.
b 4 Stes Rosalia, guerc'hes.
c 5 s. Laurans justin, es. c.
d 6 s. Humbert, abat, con.
e 7 Stes Roanes, , merzer.
f 8 NATIV. ar Verc'h *d.* *
g 9 s. Gorgon, merzer.
A 10 s. Nicolas tollen. c. *d.*
b 11 s. Prot hac e gompag.
c 12 Stes Bona, guerc'hes.
d 13 s. Mauril, escop, conf.
e 14 Exaltat. ar Groas, *d.*
f 15 Eizvet an Nativite, *d.*
g 16 s. Ciprian, escop, merz,
A 17 Stigmatou s. Franc. c.
b 18 s. Thomas ar Knev. es.
c 19 s. Janvier, esc. gant e gompagnunou, merz. *d.*
d 20 s. Eustach gant e gompagnunou, merzer, *d.*
e 21 s. Vaze, abostol.
f 22 s. Mauriç, etc., merz.
g 23 s. Lin, pap, merzer.
A 24 An itr. Verc. merci, *d.*
b 25 s. Fremin, escop, conf.
c 26 Stes Justina, s. Cip. m.
d 27 s. Com ha Damian, m.
e 28 Winceslas, duc, merz.
f 29 s. Mikeal arc'hel, *doub.*
g 30 s. Jerom, confes. *doub.*

* *D'ar Sul varlerc'h ar Gouel-mâ d'ar Verc'hes, e rêr ar Gouel eus an Hano a Vari*, doubl.

H E R E.

Ar Sul quenta eus ar mis-mâ e rêr Ofiç ar Rosera eus ar Verc'hes gant solennite, doubl.

A 1 s. Remig, escop, c. *d.*
b 2 An Elez gardien, *doub*
c 3 s. Melor, prinç a vreiz.
d 4 s. Frances, confess. *d.*
e 5 Placid hac e gom. m.
f 6 s. Brunon, confess. *d.*
g 7 s. Marc, pap, conf.
A 8 Stes Berc'hed, int. *d.*
b 9 s. Denes, etc., merzer.
c 10 Translation s. Paul, es. patron a Leon, c. *d.*
d 11 s. Frances borgia, c.
e 12 s. Ulfrid, escop, conf.
f 13 s. Rollan, es. s. Edu, c.
g 14 s. Calist, pap, merzer.
A 15 Stes Theresa, guer. *d.*
b 16 s. Conogan, esc. *d.*
c 17 Stes Hedvige, intanv.
d 18 s. Luc, evangelist, *d.*
e 19 s. Per alcantara, c. *d.*
f 20 s. Capres, escop, mer.
g 21 Stes Ursula, etc., g. m.
A 22 Stes Mari salo, greg.
b 23 s. Romain, escop, conf.
c 24 s. Magloar, esc. conf.
d 25 s. Gouesnou, esc. c. *d.*
e 26 s. Evar p. m. s. Al. c. *d.*
f 27 s. Fromant, esc. conf.

g 28 s. Simon ha s. Jud. eb.
A 29 Stes Ermelenda, guerc.
b 30 s. Zenob, merzer.
c 31 s. Quintin, merz. *yun*

M I S D U.

d 1 An oll Sænt, *bers.*
e 2 An Anaon Fidel, *d.*
f 3 s. Guenal, abat, conf.
g 4 s. Charles, esc. conf. *d.*
A 5 s. Zacharias, tad s. Ian.
b 6 s. Leonar c., s. Mel, es.
c 7 s. Florant, esc. conf.
d 8 Eizvet an oll Sænt, *d.*
e 9 Dedi an Ilis a s. Salver e Rom *d.*, s. Teodor m.
f 10 s. Andre avellin, conf.
g 11 s. Martin, esc. conf. *d.*
A 12 s. Martin, pap, merz.
b 13 s. Didac, confessour.
c 14 s. Illud ab., s. Treoer.
d 15 s. Malou, esc., conf.
e 16 s. Runan, escop conf.
f 17 s. Gregor taug. esc. c.
g 18 Dedy an Ilis a s. Per ha s. Paul ebestel, *d.*
A 19 Stes Elisabeth, int. *d.*
b 20 s. Felix vales, conf. *d.*
c 21 Presentation ar Verc'h. glorius Vari, *doubl.*
d 22 Stes Aziliç, g. m. *d.*
e 23 s. Clemant, pap merz
f 24 s. Hoardon, esc. c. *d.*
g 25 Stes Catell, guer. m. *d.*
A 26 Stes Genovefa, g. ded. ar gatedral a Quemper *d.*
b 27 s. Tanguy, s. Maud. a.
c 28 Stes Eoded, guerc'hes.
d 29 s. Saturnin, merzer.
e 30 s. Andre, abostol, *d.*

M I S Q U E R Z U.

f 1 s. Tugdual, escop, patron a Dreguer eleac'h ma ze *bers.*
g 2 Stes Bibiana, merz.
A 3 s. Fances xavier, c. *d.*
b 4 s. Per crisolog, c. *d.*
c 5 s. Sabbas abat, conf.
d 6 s. Nicolas, esc. c. *d.*
e 7 s. Ambroas, esc. c. *d.*
f 8 Conception ar Verc. *b.*
g 9 Stes Leocadian, merz.
A 10 Melchiad, pap, merz.
b 11 s. Damas, pap, conf.
c 12 *S. Caourintin*, oscop conf. patron a Querne, eno é *bers.*
d 13 Stes Luss, guer. m. *d.*
e 14 s. Eguiner, merzer.
f 15 Eizvet ar Goncept. *d.*
g 16 s. Euseb, escop, mer.
A 17 s. Lazar, escop, mer.
b 18 s. Modest, escop, conf.
c 19 s. Nemes, merzer.
d 20 Dominica silos, conf.
e 21 s. Thomas, abostol, *d.*
f 22 s. Ichirion, merzer.
g 23 s. Servul, confessour.
A 24 Stes Tarsila, guer. *yun.*
b 25 Deiz Nedelec.
c 26 *S. Stephan*, merz. *b.*
d 27 s. Ian evangelist, *d.*
e 28 An Innoçantet, *doubl.*
f 29 s. Thomas a Gantorberi, merzer.
g 30 Ar sul an eizv. Nedel.
A 31 s. Gelvestr pap con. *d.*

AN DEIZIOU

Ma vez Yun ha Vigil enno dindan boan a bec'het marvel.

OUuspen ar c'horaïs hac ar pevar-amser, pere a erru d'ar merc'her, d'ar guener ha d'ar sadorn varlec'h ar sul quenta eus ar c'horaïs, varlec'h dissul ar Pantecost, varlec'h ar pevarzecvet devez a vis guengolo, ha varlec'h an trisecvet a vis querzu, e vez yun ha vigil c'hoas d'an deisiou so amâ varlec'h, pere so galvet vigilou ar Sænt, da c'housout eo :

Derc'hent gouel sant Ian-vadezour, an drede devez varnuguent eus a veseven : hoguen mar guerru gouel Yan tronos gouel ar Sacramant, e veso great ar yun hac ar vigil d'ar merc'her diaguent. — Derc'hent gouel an Ehestel S. Per ha S. Paul, an eizvet devez varnuguent a veseven. — Derc'heut gouel an Assomption eus ar Verc'hes Vari, ar pevarzecvet deves a eost. — Derc'hent gouel S. Maze, abostol, an uguentvet deves a vis guengolo — Derc'hent gouel an oll-Sænt, an deiz divesa a vis here. — Derc'hent gouel ar Chininivelez eus hor Salver, ar pevar deves varnuguent a vis querzu.

Mar gu'erru unan bennac eus an derc'hent goueliou-mâ da Sul, o vesa ar gouel da lun, ne vezo quet great evit quemense ar vigil hac ar yun d'ar Sul, mæs d'ar sadorn diaguent; rac jamæs ne ves yunet d'ar Sul.

An Deiziou ma vez Abstinanç a guic, pe guement bennac ne vez quet a Yun.

BEza e vez abstinanç a guic bep guener ha beb sadorn a-bed ar bloas, nemet deis Nedelec a errue en unan-bennac aneso : rac d'an deis-ze e permet an ilisdibri quic, hac ec'h errue da vener pe da sadorn ; abalamour ma zeo un deves a joa evit ar gristenien fidel, ha non pas un deves a dristidiguez hac a binigen evel a represant an abstinanç hac ar yuniou pere a c'hourc'hemen deomp an ilis e pinigen eus hor pec'hejou. Beza e ves abstinanç ive da vouel S. Marc, evangelist, nemet erruout a raë da sisun Fasq, pe da ur Sulves.

Hac erfin d'an tri dez eus ar Rogationou.

EXEMPLOU

Evit recommandi an devotion en andret ar Verc'hes particulieramant an ofiç eus he Hano pe eus he C'hurunen.

E FAVER ar re pere o deveus un devotion particulier d'ar Verc'hes, e lequeer e commançamant al lêvr-mâ ur fæçon devot d'e fidi, peveus a hini en em serviche an tad eürus Jourdren, successsor d'an tad glorius S. Dominic, general eus e urz. An tad-mâ o veza importunet ur veich gant ar breur devot Bertholdi e zisquib da lavaret dezâ pe seurt pedennou a rea d'ar Verc'hes Vari, a respontas deza evellen : va map, chetu amâ penaus e pedàn ar vam a drugares. En e hano sacr (MARIA) ez eus pemp liseren, ha var peb-hini anezo e lavaràn un hym pe ur salm, gant un *Ave Maria*, hac ur reverenç beveich; hac abars quemense oll e lavaràn an *Ave maris stella* da gommanç. Evit ar guenta lizeren eta eus he hano (MARIA), e lavaràn ar *Magnificat*; evit an eil liseren, e lavaràn *Ad te levavi*; evit an drede liseren, e lavaràn *Retribue servo tuo*; evit ar pedervet, e lavaràn *In convertendo*, hac evit ar pempet, e lavaràn *Ad Dominum cùm tribularer, etc.*

Neuse e proposas an tad-ze an exempl-mâ evit rei da entend d'ar breur-mad-ze peguement e tal enori ar Verc'hes. Unan eus hor breudeur emesâ (S. Dominic oa ervez ma raport S. Antonin) o vesa un nosves en oræson abars matineson, endra edo ar re-all ó cousquet, a velas an Itron Varia en dortouer hâ diou Verc'hes yaouanc gant-hi; unan aneso a zougue ur pincinat dour benniguet, hac heben ur sparf pe gant hini e taule ar Verc'hes dour benniguet dreist an oll breudeur, exceptet unan anezo. Ar breur-mâ eus e oræson o lacat eves ous quemense, e yeas d'en em brosterni dirasi, oc'h e fidi da lavaret desàn piou evoa, ha piou oa ive an diou gompagnunes a ioa gant-hi, ha perao e devoa privet ar breur-ze hepquen eus he benediction. Ar Verc'hes sacr a respondontas evellan : me eo mam Doue, hac an diou Verc'hes yaouanc pere a so guenê eo santes Cecilia ha santes Castel, merzerezet, hac emaomp o renta bisit d'ho preudeur N'em eus quet taolet a zour biuniguet var hennez, abalamour na doa

quet disposet mad. Livirit desa'ta en em dispos, rac ur garantez particulier am eus ous an urs-mâ deoc'h, abalamour ma commancit ha ma finissit ive ho pedennou hac hoc'h ofiçou divin dre va meuleudi : ha rac-ze em eus obtenet digaut va map na chomo nicun eus hoc'h ofiçou divin dre va meuleudi : ha rac-ze em eus obtenet digant va map na chomo nicun eus hoc'h urs pel amser e stad a bec'het marvel hep en em anaout hac hep en em denna eus ar stad-ze, evit na souillo quet un urs quen excellant ha quer santel.

Quememâ oll a so rapportet gant an tad Surius, Chartrous, e bues an tad Jourden, ha gant an tad sant Antonin e buez sant Dominic.

Quemense a so conform d'ar c'hustum e deveus an ilis da lacat senni ar c'hleyer dious ar mintin, da greis deis, ha dious an nos, evit hon avertissa da gaout recours ive d'ar Verc'hes sacr ha d'e meuli dre an *Angelus* er gommançamant, er c'hreis hac er fin eus hou devez, pa zeo dre he moyen e tleomp guedal en effet digant Doue an oll graçou peveus a re hon eus isom. Evit quemense ivez e commanç hac e finis an Heuryou brezounec-mâ dre veuleudiou ar Verc'hes sacr. (Ouspen ma tisqueser en e greis ar fæçon de veza devot dezi en un andret, ha da lavaret he Ofiç bras en un andret-all). Rac er fin anezâ e velit an *Obsecro* gant ar chapelet hian eus a gurunen ar Verc'hes; hac er gommançamant e velit an Ofiç eus he hano pehini so quement recommandet en exempl-mâ diaroc; hac evit recommandi deoc'h davantaich da lavaret he ofiç, chetu amâ c'hoas un exempl caër.

Lenn a reer eta penaus ur Religius hanvet Jocsion, pehini en devoa clevet ez oa cals a Religiuset var dro Jerusalem, pere o devoa ar c'hustum meulabl da lavaret en enor d'ar Verc'hes sacr ha d'he hano santel (MARIA) pemp salm pere a gommanç dre ar pemp liseren peveus a re co composet he hano, o lavaret un *Ave Maria* e commançamant peb salm, a guemeras ar resolution da derc'hel mad ive da un devotion quer santel, o recita bemdez an ofiç-mâ eus an hano ar Verc'hes goude matineson. Hor Salver evit disquez deomp peguen agreabl e quef an devotion-mâ en andret e vam guer, goude ma en devoa galvet ar Religius devot-ze eus ar bed-mâ, a eureu ma chomas e gorf miraculusamant ornet gant pemp rosen gaër. Diou o sortial eus e zaoulagad, diou-all eus e ziscouarn, hac ar pempet eus e

c'henou pehini en devoa prononcet quellies a veich ar pemp salm benniguet-mâ en henor d'an hano sacr (MARIA) pehini hano a yoa gravet sclear en deliou ar rosennou-ze. Ar c'horf santel-ze a oue conservet hep enterri epad seis deis, o rei ato ur c'hues-ros an excellanta. Dre ar miracl-mâ e velit erfat penaus an devotion-mâ a so agreabl bras d'hor Salver ha d'e Vam santel. Chetu ama'ta he ofiç pehini a leverrot da vianna peb sul ha peb gouel ha peb sadorn ive, mar gu'illit, gant attantion.

Lequeat eo el lêveric ar burzudou eus ar rosera, e penaus ar Pab Gregor trizecvet en ur brevet pehini a gommanç, *Quæ à Christi fidelibus*, en deveus accordet cant deves indulgeançou d'ar re pere a recito devotamant an ofiç-mâ eus ar gurunen ar Verc'hes, pe eus he Hano.

ORÆSON

Pehini so mad da lavaret e commançamant peb Ofiç eus an Heuriou, evit dressi an intantion hac evit obteni ar c'hraç d'e recita devotamant. Hantër-cant dez Indulgeançou a so staguet ouz an Oræson-mâ da nep e lavaro eguis ma ê dleet, hac e ve mad e lavaret œraue ar Pedennou-all ive.

APeri, Domine, os meum ad benedicendum nomen sanctum tuum : munda quoque cor meum ab omnibus vanis, perversis et alienis cogitationibus : intellectum illumina, affectum inflamma, ut dignè attentè ac devotè hoc officium recitare valeam, et exaudiri merear antè conspectum divinæ majestatis tuæ. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

AUtrou-Doue, pliget gueneoc'h digneri va guenou da veuli ha da c'hlorifia hoc'h Hano santel : netaït ive va c'halon dious pep seurt distractionou vean ha songesonou fall : roït ho sclerigen d'am entendamant, hac elumit en affection ar flam eus ho carantez, evit ma illin recita an ofiç-mâ dignamant, attantivamant ha devotamant, ha ma veritin besa exaucet dirac ar bresanç eus ho Majeste divin. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho Map unic.

℟. *Evelse bezet grêt.*

O va Salver, en union d'an intantion divin-ze pe gant hini hoc'h eus bet rentet hoc'h-unan meuleudiou da Zoue ho Tad var an douar, ec'h ofràn deoc'h ive ar veuleudi hac ar pedennou-mâ eus va heuryou.

Domine, in unione illius divinæ intentionis quâ ipse in terris laudes Deo persolviti, has tibi Horas persolvo.

ORÆSON

Da lavaret e fin peb Ofiç eus an Heuriou, p'evit hini, mar e lavarer devotamant, o deveus accordet an Tadou santel ar Pabet an Indulgeanç hac ar pardon eus ar fautou a zistraction hac a fragilite pere a vez grêt o recita an Ofiç.

D'An Dreindet Sacr ha santel, en un Doue hepquen, d'an Humanite Sacr eus hon Autrou Jesus-Christ crucifiet, d'an integrite feçond ha vertuzus a Vari bepret Guerc'hes ha mam an eürussa hac ar gloriussa, ha d'an oll Sænt ha Santeset assambles ra veso rentet ur veuleudi, un enor, ur vertus hac ur c'hloar eternel gant quement tra so erouet, ha deomp-ni ra veso accordet gant Doue ar pardon hac ar remission eus hon oll hec'hejou hep fin da jamæs.

Evelse bezet grêt.

℣. Eürus eo an antraillou eus ar Verc'hes Vari pere o deveus douguet map an Tad eternel.

℟. Hac eürus eo an divron pere o deveus roet da zena da Jesus-Christ hon Autrou.

SAcro Sanctæ et Individuæ Trinitati, crucifixi Domini nostri Jesu-Christi, Humanitati beatissimæ hac gloriosissimæ, semperque Virginis Matris Mariæ fœcundæ integritati, et omnium sanctorum universitati sit sempiterna laus, honor, virtus et gloria ab omni creatura, nobisque remissio omnium peccatorum, per infinita sæcula sæculorum.

Amen.

℣. Beata viscera Mariæ Virginis, quæ portaverunt æterni Patris Filium.

℟. Et beata ubera quæ lactaverunt Christum Dominum.

Pater, *Ave*, hac un *De Profundis* evit an Anaon eus ar Purgator.

SANCTA MARIA,

ORA PRO NOBIS.

OFIÇ AN HANO

HAC AR GURUNEN

EUS AR VERC'HES GLORIUS VARI MAM DA ZOUE.

EVIT ma servicho an Offiç-mâ da Vatinesou d'ar bobl, songet em eus e vè mad e goumanç evel mâ coumanç ivez an dud a Ilis o Matinesou : da c'houzout eo, dre ar *Pater*, an *Ave*, ar *Credo*, an *Domine labia* hac ar Salm *Venite exultemus*, pere so lequeet amâ oll e Guerziou brezounec.

Pater, *Ave*, *Credo* ha *Domine labia* a ell beza canet var an ton : *evit esperout e Doue.*

HOn Tad pini so en Eêvou,
Sezlaouit ouz hor pedennou,
Hoc'h hano, ra vezo meulet,
Ha gant an oll santifiet.
Ra zui deomp ho rouantelez,
Ma ho quelimp gant an Aelez;
Ra vezo grêt ho volonte
Var an douar evel en Eê.
Hirio pa zomp quen izomec,
Roït dômp hor bara pemdeziec,

PAter noster, qui es in cœlis sanctificetur nomen tuum.
Adveniat regnum tuum.
Fiat voluntas tua sicut in cœlo et in terrâ.
Panem nostrum

quotidianum da nobis hodiè :

Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.

Et ne nos inducas in tentationem ; sed libera nos à malo. Amen.

Hor pardounit, pa bardounomp
Da guement a ra offanç domp.
N'hon list quet da goueza nepret
Gant nep temptation ebet ;
Hoguen hon dilivriit a zrouc,
Hac a bec'het ar muya tout.
Evelse bezet grêt.

AVe, Maria, gratiâ plena ; Dominus tecum ; benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in horâ mortis nostræ. Amen.

ME ho salud, Guerc'hes Vari,
Gant desir bras d'hoc'h enori,
C'hui a so leun eus a c'hraçou,
Pa e ma gueneoc'h an Autrou.
C'hui hepquen a so binniguet
Dreist an oll groaguez ha merc'het;
Hac ouspen eus ho cof eürus
Eo binniguet ar frouez, Jesus.
Santes Mari, Mam da Zoue,
Pedit dirac e vajeste
Evidomp pec'herien ato,
Bremâ hac en heur ar maro.
Evelse bezet grêt.

CRedo in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cœli et terræ : Et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum : qui conceptus est de Spiritu Sancto : natus ex Mariâ virgine : Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus et sepultus : Descendit ad inferos : Tertiâ die resurrexit à mortuis : Ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis : Indè venturus est judicare vivos et mortuos. Credo in spiritum sanctum : Sanctam Ecclesiam catholicam : Sanctorum Communionem : Remissionem peccatorum : Carnis Resurrectionem : Vitam æternam.

ME gred, gant ur feiz anaoudec,
ME Doue an tad oll-galloudec,
Pîni en deus evit e c'hloar
Crouet an Eê hac an douar.
En e Vap unic me a cred,
Jesus-Christ eo Salver ar bed,
Galvet an Autrou souveren,
Hac a so guir Doue ha guir den.
Dre vertuz ar Speret-Santel,
Hervez coms an eal Gabriel,
E oue concevet ha ganet
Gant ur verc'hes, Mari hanvet.
Dindan Ponç-Pilat e souffras
Tourmanchou cruel gant mez vras,
O veza bet crucifiet,
Maro hac ive sebelyet.
D'an ifernou e tisquennas;
Tri dez goude e ressuscitas,
Hac o veza en Eê pignet,
Eo an tu-deou d'e Dad asezet.
Me gred e tistrei ac'hano
Da varn an oll beo ha maro ;
Rac-se d'ar son an trompillou
E ressuscito ar c'horfou.
Me a gred er Speret-Santel,
Hac en Ilis universel,
Me a gred er goumunion
Eus an oll gristen guirion.
Me gred dre ar sacramanchou
Remission ar pec'hejou,
D'ar fin er vuez eternel
Preparet d'an oll dut santel.
Evellen bezet grêt.

AMEN.

AUtrou, m'ho ped da zigueri
Va musellou d'hoc'h enori,
Hac ec'h annonço va guenou
Dignamant ho meuleudiou.
Bezit, va Doue, me ho ped,
Attentif d'am sicour bepred ;
Autrou, pliget gueneoc'h hasta
Dont em izom d'am asista.
Enor ha gloar da Zoue an Tad,
Ar memes gloar da Zoue ar Map,
Ha d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.
Ar c'hloar a so bet a viscoaz,
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz,
Hac ato ha da virviquen
D'an drindet en un Doue ebquen.
Va Doue, evelse bezet great,
Ha ra viot trugarequeat :

DOmine ; labia mea aperies : et os meum annunciabit laudem tuam.

Deus, in adjutorium meum intende.

Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen. Alleluia. | Meuleudi deoc'h, autrou santel; Ha roue a c'hloar eternel. *Amen.*

Adalec an trede sul dirac demerc'her al Ludu bete dissul Fasc, e vez lavaret, eleac'h Alleluia, *ar c'homsou all-mâ :* Laus tibi Domine, Rex æternæ gloriæ.

Adalec Pasc bete dissul an Drindet e vez ajoutet ivez un Alleluia, *da lavaret eo*, Meulit Doue, *varlerc'h an invitation pehini a velit amâ repetet arauc peb coupl eus ar* Venite-exultemus ; *hac ar memes* Alleluia *a vez epad an amzer-ze ajoutet e fin quement* Antiphonen *pe* Recommandation *a velot el levr-mâ, hac e fin ar* Versedou *hac ar* Respontou, *pere a gueffot enna merquet gant ar seurt liserennou-mâ* (℣ ℟). *Ar resoun p'evit hini ec'h ajouter* Alleluia *var an andrejou-mâ eus an ofiç divin, epad an amser pascal, eo abalamour ma ze ur guer a rejouissanç pehini a so convenabl d'an seurt amzer-ze, pa en em rejouis an ilis enni eus ar resurrection e fried Jesus-Christ. Mœs an amser pehini a goumanç adalec an trede sul dirac demerc'her al ludu bete Pasc a so an amser destinet d'ar binigen, pe ouz hini ne zere quet an* Alleluia, *rac ma zeo ur guer a rejouissanç.*

INVITATION, *pe* EXORTATION.

Ave Maria gratiâ plena : Dominus tecum. | Me ho salud, Mari, leun a c'hraç : an Autrou Doue so gueneoc'h.

Repetit an Invitation-mâ *aben diveich.*

AR SALM 94, *Venite, etc.*

An Ilis e deveus lequeet ar salm-mâ e goumançamant e oll matinesou, abalamour ma zeo un invitation pe un exhortation devot ha fervant d'an oll da zont da adori Doue ha d'e veuli er guell eus e oll-gallout, pehini en deus disquezet o croui ar bed hac en incarnation eus e vap-unic, ha da zont da zenti ous e inspirationou-mad, heb ober ar scouarn vouzar ouz e gomsou

divin hac ouz e vouez pehini hon avertis ; en hon interior, da zistrei ounià ha d'en em acquitta erfat eus hon dever, var ton : *Guers ar Gananeen.*

DEut oll entrezoc'h crouaduryen,
Deut ma en em rejouissimp
E Doue hon Autrou souveren,
Ha gant joa bras ma er meulimp ;
Hastomp affô d'en em bresanti
Dirac hon Doue hor Salver,
Da gofes ha da rei meuleudi
D'e drugarez en hor c'hêver.
Me ho salud, Mari, leun a c'hraç,
An Autrou Doue so gueneoc'h.
Canomp eta gant peb levenez
Ez ê hon Autrou un Doue bras,
Hac ur Roue dreist an oll rouanez
Pere so un neant dirac e faç :
Ha ne dui biquen da zilesel
E bobl en e oll anquenyou,
Pa ren var ar bed universel,
Dreist an huela meneziou.
An autrou Doue so gueneoc'h.
Ar mor so dezâ, grêt en deus-ê,
Hac an douar en deus fountet ;
Deut, ma c'hadorimp e vajeste,
Dirazàu en em brosternet.
Gouelomp gant regret d'hon offançou
Dirac nep en deus hor c'hrouet,
Pa ze hon Doue hac hon autrou
Ha ni e bobl hac e zenvet.
Me ho salud Mari leun a c'hraç,
An autrou Doue so gueneoc'h.
Mar er c'hlevit hiryo oc'h ho quervel,

VEnite exultemus Domino, jubilemus Deo salutari nostro : præoccupemus faciem ejus in confessione, et in psalmis jubilemus ei.

Ave Maria gratiâ plena, Dominus tecum.

Quoniam Deus magnus Dominus, et rex magnus super omnes Deos ; quoniam non repellet Dominus plebem suam ; quià in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitudines montium ipse conspicit.

Dominus tecum.

Quoniam ipsius est mare, et ipse fecit illud, et aridam fundaverunt manus ejus : venite adoremus et procidamus antè Deum : ploremus coràm Domino qui fecit nos, quià

ipse est Dominus Deus noster, nos autem populus ejus et oves pascuæ ejus.

Ave Maria gratiâ plena : Dominus tecum.

Hodiè si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra sicut in exacerbatione secundùm diem tentationis in deserto, ubi tentaverunt me patres vestri : probaverunt et viderunt opera mea.

Dominus tecum.

Quadraginta annis proximus fui generationi huic, et dixi semper hi errant corde ; ipsi verò non cognoverunt vias meas, quibus juravi in iræ meâ si introïbunt in requiem meam.

Ave Maria gratiâ plena, Dominus tecum.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen. Dominus tecum.

Ave Maria gratiâ plena ; Dominus tecum.

Na galedit quet ho calon,
Eguis gueichal an dut discervel
En amser an demptation,
O tont en deserz da vurmuli,
Eme Doue, ha d'am amprou,
Hac o fallout dezo va zenti,
Elec'h ma velzont va œuvrou.
An autrou Doue so gueneoc'h.
Gant ar raç-mâ hon bet daouuguent vloas,
Hac em eus ouzin lavaret :
Calon an dut vechant-mâ siouaz !
A velàn en errol bepret,
Mæs iy n'o deus quet aznavezet
An henchou eus va barados,
Hac em c'holer em eus bet touet
Ne entrezent quet em repos.
Me ho salud Mari leun a c'hraç :
An autrou Doue so gueneoc'h.
Enor ha gloar d'an tad eternel,
Ha d'e vap unic Doue ha den :
Ar memes gloar d'ar speret-santel,
Tri ferson en un Doue hepquen,
Ar c'hloar a yoa er goumançamant,
Ra vezo bremâ c'hoas rentet,
Hac ato hac eternellamant,
D'an tri ferson eus an dreindet.
Evellen bezet grêt.
An autrou Doue so gueneoc'h.
Me ho salud Mari leun a c'hraç :
an autrou Doue so gueneoc'h.

Bremâ e leverrot ar pemp salm pe gantic pere so amâ varlerc'h, gant o Antifonennou pe Recommandationou, hervez ar pemp liseren eus an hano MARIA ; *hac e leverrot ive an* Ave Maria *het-a-hed arauc peb salm ; hoguen da guenta oll e coumançot dre an* Ave Maris stella, *pehini a aller da gana var an ton :* Ar Verc'hes Sacr, Mam da Zoue.

NI ho salud, stereden mor,
Mam da Zoue leun a enor,
Guerc'hes bepret, porz an Eêvou,
Sezlaouit ouz hor pedennou.
Recevit ar salud santel
A roas deoc'h an AEl Gabriel ;
Roït peoc'h ferm domp er bed-mâ,
O cheinch an hano a Eva.
Torrit chaden ar bec'herien,
D'ar re dall roït sclerigen :
Pellaït diouzomp peb maler,
Hac obtenit domp peb faver.
Disquesit ez oc'h ur vam vad
En andret an dud emzivad ;
Grit ma hon exauço an hini
Hoc'h eus ganet evidomp-ni.
Guerc'hes pur hep compareson,
Douç dreist an oll e peb façon,
Diouz hor pec'hejou dilivret,
Hon rentit douç ha chast bepret.
Grit ma cunduimp ur vuez pur ;
Preparit deomp un hent assur ;
Ma vezimp, o velet Jesus,
Bepret er joa gueneoc'h eürus.
Gloar ato d'an Tad eternel,
D'ar Map ha d'ar Speret-Santel,
Meulet ra vezo da viquen
Tri ferson en un Doue hepquen.
Evelse bezet grêt.

AVE, maris stella, Dei Mater alma, Atque semper virgo, Felix cœli porta.

Sumens illud Ave, Gabrielis ore, Funda nos in pace, Mutans Evæ nomen.

Solve vincla reis, Profer lumen cæcis, Mala nostra pelle, Bona cuncta posce.

Monstra te esse Matrem, Sumat per te preces, Qui pro nobis natus, Tulit esse tuus.

Virgo singularis, Inter omnes mitis, Nos culpis solutos, Mites fac et castos.

Vitam præsta puram, Iter para tutum, Ut videntes Jesum, Semper collætemur.

Sit laus Deo Patri, Summo Christo decus, Spiritui

Saneto, Trinus honor unus. Amen.

Ave Maria, etc.

Antiphona. Maria virgo.

M. Me ho salud, Mari, etc.

Recommandation pe *Antiphonen.*

Mari guerc'hes.

CANTIC AR VERC'HES.

O lavaret ar c'hantic-mâ, eme S. Ambroas, e tleomp desirout ar speret hac an intantion pe gant hini en recitas ar Verc'hes sacr, ha lacât hor poan d'e recita ive gant ur guir devotion, evit meuli ha trugarecât Doue eus e oll madelez en hon andret. Chetu-èn amâ en ur fæçoun dishenvel diouz an hini ma ema e gousperou ar sul hac ar verc'hes, var ton : *Guers Dom Michel Nobletz*, pe *Guers an Itron Varia-a-Druez.*

MAgnificat anima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus : in Deo salutari meo.

Quiâ respexit humilitatem ancillæ suæ : eccè enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quiâ fecit mihi magna qui potens est : et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in

ME a rent gloar d'an Autrou,
Eus a greis va ene ;
Me a rent deza graçou
Eus va oll nerz ive.
Ravisset eo va speret
E Doue va salver,
Gant ur joa bras o velet
Eo quer mad em c'hêver.
E servicheres indin
N'en deus quet dispriget,
O veza sellet ouzin,
Ha me dister meurbet !
Hivisiquen a-vremâ
Dre bevar e'horn ar bet
E vezin an eürussa,
Gant an oll publiet.
Rac nep so oll-galloudus,
Hac e hano santel,
En deus gret traou burzudus
Ha traou bras em faver ;
Hac a squill en aboundanç
Gant trugarez e c'hraç

Var nep o deus e zoujeanç
Atao a raç e raç.
An nerz euz e vrec'h divin
En deveus disquezet,
D'ar re superb o dessin
En deveus oll foultret ;
Gantàn eo bet discaret
Ar re vras eus o zron,
Hac en o leac'h bet savet
Ar re humbl a galon.
Nep o devoa naoneguez
En deus binvidiqueat ;
An dud a pinvidiguez
En deveus paourisseat :
Nep en em gueff defotus
En deus a c'hraç carguet,
Nep en em sonch vertuzus
En deus goullo leset.
Pa ê deut dirac'e vemor
E drugarez divin,
En deveus ur Redemptor
Digacet deomp erfin,
Hervez ar bromessaou
En devoa grêt ivez,
Evit bepret d'hon tadou
Abraham hac e lignez.
Peb gloar d'an tad eternel,
Ha d'ar map Doue ha den,
Hâ couls d'ar Speret-Santel,
Tri ferson en Doue hepquen ;
Evel er goumançamant,
Ra vezo c'hoaz rentet,
Bremâ hac eternellamant,
Gloar ato d'an dreindet.
Evelse bezet grêt.

Recommandation pe *Antifonen.*

Mari, guerc'hes pur bepret,
En em rejouissit,

progenies : timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo : dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede : et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis : et divites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum : recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros : Abraham et semini ejus in sæcula.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper : et in sæcula sæculorum. Amen.

Antiphona.

Maria virgo semper lætare, quæ

meruisti Christum portare cœli et terræ conditorem, quià de tuo utero protulisti mundi Salvatorem.

Ave Maria, etc.

Ant. Ave Regina cœlorum.

Rac ma hoc'h eus militet
Beza mam Jesus-Christ :
En ho creis hoc'h eus douguet
Hac eus ho cof ganet
An hini en deus crouet
Ha redimet ar bet.

A. Me ho salud, Mari, etc.

Recommandation. M'ho salud, rouanes an Eêvou.

PSALM 119, pe CANTIC.

An Ilis hac ive un ene mad a zesir er salm-mâ beza dilivriet diouz ar goal deodou pere a vez oc'h e dispen, ha diouz quement a vez o troubli e peoch, hac o clasq e distrei diouz Doue : desirit ha goulennit ar memes tra dre intercession ar Verc'hes. Var an ton : *Ouzoc'h, va Doue, me gofessa.*

AD Dominum cum tribularer, clamavi : et exaudivit me.

Domine, libera animam meam à labiis iniquis : et à linguâ dolosâ.

Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi : ad linguam dolosam ?

Sagittæ potentis acutæ : cùm carbonibus desolatoriis.

Heu mihi ! quià incolatus meus prolongatus est,

ETrese Doue em eus criet
D'ar poent ma vezen affliget,
Hac en deus bet neuse-souden
Ma exaucet ouz va feden.

Me ho supli, ô va Doue,
Dilivrit ato va ene
Diouz an teodou malicius,
Ha diouz ar re fin ha tromplus.

Petra bezo-de, teod malin,
Petra zui di-de, lavar din,
Diouz da oll drouc-prezeguerez,
Valignite ha tromplerez ?

Nemet ar birou lem bantet
Gant brec'h un Doue oll galloudec
Hac ar glaou-tan eus e goler,
N'ho pezo quen evit saler.

Allas, me so pell banisset
Da chom gant tud a gar ar bet !
Rentet eo, siouaz ! estranjoures

Va ene paour en o zouez.
Ar peoc'h gant nep ne c'hare quet
A glasquen ato da viret :
Pa gomsen outo gant douçder
Oant rust heb sujet em c'hever.

Enor ha gloar da Zoue an tad,
Ar memes gloar da Zoue ar map,
Ha d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.

Ar c'hloar a so bet a viscoaz,
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz ;
Hac ato ha da virviquen
D'an dreindet en un doue-epquen.

Recommandation pe *Antif.*

M'ho salud rouanes an Evou,
Mam roue an ælez hon autrou.
O Mari ! c'hui eo ar boquet
Hac ar fleur eus ar guerc'heset.

Evel ar ros pe ar fourdilis,
Pere a squil c'huez mad esquis,
Squillit ho peden favorabl
Evidomp-ni dirac ho map.

R. Me ho salud, Mari, etc.

Recommandation.

A raç Rouanez vras.

habitavi cùm habitantibus Cedar : multùm incola fuit anima mea.

Cùm his qui oderunt pacem eram pacificus : cùm loquebar illis, impugnabant me gratis.

Gloria Patri, et Filio, etc.

Sicut erat in principio, etc.

Antiphona.

Ave regina cœlorum, mater regis angelorum. O Maria flos virginum, velut rosa vel lilium, funde preces ad filium pro salute fidelium.

Ave Maria, etc.

Antiph. Regali ex progenie.

PSALM 118, pe CANTIC.

Er Salm-mâ e c'houlennot ouz Doue, dre intercession ar Verc'hes, ar c'hras da gompren ha da observi fidelamant e c'hourc'hemennou en despet da guement dismant e c'hourc'hemennou en despet da guement disprisanç na controliez ho pezo diouz an dud superb. Var an ton : *Inspirit dit, ô Speret-Glân.*

ROït d'ho servicher paour ma zon,
Ar merc'hed a lavaro evellen :
Roït d'ho servicheres ma zon,

REtribue servo tuo ; vivifica me ; et custodiam sermones tuos.

Releva oculos meos, et considerabo mirabilia de lege tuâ.

Incola ego sum in terrâ; non abscondas à me mandata tua.

Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas in omni tempore.

Increpasti superbos: maledicti qui declinant à mandatis tuis.

Aufer à me opprobrium et contemptum; quià testimonia tua exquisivi.

Etenim sederunt principes, et adversùm me loquebantur: servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis.

Nam et testimonia tua meditatio mea est, et consilium meum justificationes tuæ.

Gloria Patri; etc.

Antiphona.

Regali ex progenie Maria exorta refulget, cujus

M'er goulen a greis va c'halon,
Ar vuez a c'hraç, ma observin,
Va Doue, ho comsou divin.
Divandennit va daoulagat.
Evit ma contemplin erfat
Ar burzudou estrainch meurbet
So en ho lesen comprenet.
Estranjour oun var an douar,
O c'hortos, va Doue, ho cloar,
Rac-ze na guzit quet ouzin
Ho courc'hemennou, m'o mirin.
Va ene e deus desiret,
Gant ur c'hoant a so bras meurbet,
E peb amser beza fidel
D'ho lesennou just ha santel.
Gant ruster hoc'h eus reprenet
An dud superb ha revoltet;
Milliguet ê, ô va autrou,
Nep a les ho courc'hemennou.
M'ho ped, ma dilivrit ivez
Dious an disprisanç hac ar vez,
Pa em eus clasquet observi
Hoc'h ordrenançou gant sourci.
Rac ar re vras p'e oant asezet,
Em enep o deveus comset;
M'en em exerce cousgoude
Da heul ho lesen, va Doue.
Rac va meditationou
A so var ho courc'hemennou;
Hac ho lesennou just meurbet
A so guir cusul din bepret.
Enor ha gloar, etc. *Livirit ar rest eus ar* Gloria Patri, *evel er c'hantiç diaraoc.*

Récommandation pe *Antif.*

A raç Rouanez bras meurbet,
Guerc'hes Vari, ez ouc'h savet,
Rac-ze o veza quer brillant,

A bep costez oc'h excellant.
Ni ho ped gant dévotion,
Hac a c'henou hac a galon,
Ma pligeo gueneoc'h hor souten
Dirac Doue dre ho peden.
Me ho salud, Mari, etc.
Recommandation. Pur oc'h.

precibus nos adjuvari mente et spiritu devotissimè poscimus.

Ave Maria, etc.
Ant. Inviolata.

PSALM 125, pe CANTIC.

Dre ar Salm-mâ e teue gueichal ar bobl a Israël da huanada gant desir da veza dilivriet eus ar gaptivite ma edont e Babilon. Er memes fœçoun e teue an dud santel da huanada gant desir da veza dilivret eus ar gaptivite hac eus ar banissamant pe en hini emaïnt var an douar; hac ar bec'heurien à dle huanada mui c'hoas gant ar memes desir da veza dilivriet ive eus ar gaptivite hac eus an esclavaich e pehini o dalc'h an drouc-speret dre o goal accustumanchou. Var an ton: Presantomp oll guitibunan.

O Veza, dre graç hon Doue,
Dilivret a gaptivite,
Ni vezo evel nep so bet
Goude o poaniou consolet.
Neuse ne allimp quet derc'hel
En hor c'halon ar joa santel,
Na zui hon teod hac hor guenou
Da rei da Zoue meuleudiou.
Neuse e laro tud ar bet,
Souezet ol oc'h hor guelet:
O peguer bras eo ar faver
En deus grêt Doue en o c'hever!
Ya, traou bras en hon andret,
A respontimp-ni, en deus grêt;
Eleac'h hon dristidiguez
E ro domp laquenidiguez.

IN convertendo Dominus captivitatem Sion: facti sumus sicut consolati.

Tunc repletum est gaudio os nostrum: et lingua nostra exultatione.

Tunc dicent inter gentes: magnificavit Dominus facere cùm eis.

Magnificavit Dominus facere nobiscum: facti su-

mus lætantes.

Converte, Domine, captivitatem nostram : sicut torrens in austro.

Qui seminant in lacrymis : in exultatione metent.

Euntes ibant et flebant : mittentes semina sua.

Venientes autem venient cùm exultatione : portantes manipulos suos.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

Ant. Inviolata, integra et casta es, Maria.

Quæ es effecta fulgida cœli porta.

O Mater alma Christi carissima !

Suscipe pia laudum præconia.

Nostra ut pura pectora sint et corpora.

Te nunc flagi-

Ni ho suplit'a, va Doue,
D'hon lamet a gaptivite ;
Gortos a reomp ar reverzi
A zour ho craç d'hon arrouzi.
Ni en esper, ô va Autrou,
Rac nep so bremâ en daëlou
O c'hada, sur a zestumo
Er joa o eost pa dui o zro.
An dut santel ha penitant
A so e poan er vuez presant,
Gant goelvan eus o euvrou mad
Et taulont en douar an had.
Hoguen d'an heur eus o maro,
Pa vezzint o zistrei d'o bro,
E touguent gant rejouissanç
O milidou en aboundanç.
Enor ha gloar da Zoue an tad,
Ar memes gloar da Zoue ar map,
Ha d'ar Speret-santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.
Ar c'hloar a so bet a viscoas,
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz,
Hac ato, ha da virviquen,
D'an Dreindet en un Doue hepquen.
Evelse bezet grêt.

Recommandation pe *Antifonen.*

Pur oc'h, Mari, ha chast meurbet,
Ha diouz pep taich divlam chommet ;
C'hui a so rentet an antre
Hac ar porz brillant eus an Eê.
O mam douç ha trugarezus,
Quer caret gant ho map Jesus,
Recevit ar meuleudiou
A offromp deoc'h gant pedennou,
Hac a c'henou hac a galon,

Ho pedomp gant devotion,
Ma c'hobtenot ar burete
D'hor c'horf quercouls ha d'hon ene.
Ha dre hoc'h intercession
M'hor bezo ar remission
Eus hor pec'het digant Doue,
Hac ar vuez eternel goude.
Hon exaucit, dre ho touçder,
Mari, Rouanez deboner,
C'hui pehini a so chommet
Hoc'h-unan mam ha guerc'h bepret.

A. Me ho salud, Mari, etc.

Recommandation pe *Antifonen.*

Me ho salud, Verelaouen.

tant devota corda et ora.

Tua per precata dulcisona,
Nobis concedas veniam per sæcula.

O benigna ! ô Regina ! ô Maria !
Quæ sola inviolata permansisti.

Ave Maria, etc.

Antiphona. Ave Stella matutina.

PSALM 122, pe CANTIC.

Ar Salm-mâ a represant ar c'hri hac ar glem a ra an Ilis pe un ene mad ouz Doue a enep an arroganç ha ar c'halomniou eus an dud superb ha pinvidic pere a gustum disprigeout ha goaldreti an dud simpl. Clemit ouz Doue ivez en hoc'h affliction gant ar memes speret, o c'houlen sicour ountâ dre intercession ar Verc'hes. Var an ton : *Me am eus choaset ur Vestres, un Itron hac ur Rouanes.*

VArzu-hac-enoc'h, va autrou,
Pehini a chom en Evou,
Em eus savet va daoulagad,
Pa zoun amâ un emzivad.
Var dourn e væstr evel ma vez
Lagad ur servicher ivez,
Ha var an dourn eus he mæstres
Lagad ur guir servicheres,
Er feçoun-ze hon daoulagad

AD te levavi oculos meos : qui habitas in cœlis.

Ecce sicut oculi servorum : in manibus dominorum suorum.

Sicut oculi an-

cillæ in manibus dominæ suæ : ita oculi nostri ad dominum Deum nostrum, donec misereatur nostrî.

Miserere nostrî, Domine, miserere nostrî : qui multùm repleti sumus despectione.

Quià multùm repleta est anima nostra : opprobrium abundantibus, et despectio superbis.

Gloria Patri, et Filio, etc.

Antiphona.

Ave, stella matutina, peccatorum Medecina, mundi Princeps et Regina, Virgo solà digna dici, contrà tela inimici clypeum pone salutis, tui titulum virtutis.

O sponsa Dei electa! esto nobis via recta ad æterna gaudia.

Amen.

℣. Post partum, Virgo inviolata permansisti.

℟. Dei Genitrix, intercede pro nobis.

A so var Doue or mæstr mad;
Quen a zistroï e drugarez
Da sellet ouzomp a druez.
Ho pêt truez, hor mæstr divin,
Ho pêt truez ouzomp erfin,
Abalamour ma zomp carguet
A disprisanç diouz tud ar bed.
Cals ê hon ene affliget,
O veza quement dispriget
Gant nep o deveus arroganç,
Ha gant nep so en abondanç.
Enor ha gloar da Zoue an Tad,
Ar memes gloar, etc.

Ar rest eus ar Gloria Patri *a gueffot diaraoc.*

Recommandation pe *Antifonen.*

Me ho salud, verelaouen,
Medecines ar bec'heryen,
Princes ha rouanes ar bed,
Guerc'hes dreist an oll guerc'heset.
Liquit ous ar birou traitour
Eus a satan hon adversour,
Bodrier ar silvidiguez,
An titr eus ho vertuz ivez.
O pried choaset da Zoue!
Bezit un hent eün d'hon ene,
Evit, dre ur vuez santel,
Ma erruimp er joa eternel.
Goude guenel c'hui so chommet
Ur Verc'hes pur heb souill ebet,
Evidom-ni, mam da Zoue,
Pedit dirac e vajeste.
Evelse bezet grêt.

Pedomp Doue.

O Va Doue, pehini hoc'h eus deurvezet e vise roet d'ar verc'hes glorius ho mam an hano caër a Vari, annoncet gant an Æl aziaguent, accordit, ni ho supli, ar c'hraç da guement a prononç devotamant an hano douç a Vari, ho mam sacr ha santel, ma c'hob-tenent an effet eus ho penediction hac ar sicour eus e intercession. Ni er goulen ouzoc'h, c'hui pehini a vev hac a ren gant Doue an tad hac ar Speret-Santel ur mes Doue hepquen, epad an oll eternite. Evelse bezet grêt.

Oremus.

DEus, qui gloriosissimam virginem matrem tuam, angelo prænuntiante, Mariam nominari voluisti, concede, quæsumus, ut qui dulce nomen Mariæ sanctissimæ, genitricis tuæ proferunt, benedictionis effectum et suæ intercessionis auxilium obtineant. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

***

Oremus.

DEus qui corda fidelium Sancti Spiritûs illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de ejus simper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

CANTIC VAR PEDENNOU AN ILIS,

Evit trugarecât Doue goude ar memes exerciçou, hac evit goulen ar c'hraç digantâ da denna profit anezo : var ar memes ton.

℣. Tu autem, Domine, miserere nobis.

℟. Deo gratias.

℣. Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis.

℟. A Templo sancto tuo, quod est in Jerusalem,

GRaçou deoc'h, va Doue, a rentàn
Eus hoc'h oll instructionou,
Ha pardoun ouzoc'h a c'houlennàn
Eus va oll distractionou.
Allas! coupaploc'h ven, va Salver,
O c'houd ar mad, ma n'er graèn quet;
Rac-ze roït din ar c'hras d'e ober
Bremâ pa em eus-èn desquet.
O va Jesus! confirmit enon
Ar pez so dreizoc'h operet,
Hac echuit va c'honversion,
Grit ma saourimp ar pez a so guirion,
Dre voyên ar memes speret,
Ha ma tui e gonsolation
Da rei ur guir joa deomp bepret.
Plijet gueneoc'h rei deomp da gompren
Hoc'h instructionou santel,
O rei deomp c'hoas, Autrou souveren,
Ar c'hraç da veza deoc'h fidel.
Ni er goulen, ô tad eternel!
Dre ho map Jesus hon roue,
Pehini, gant ar Speret-santel,
A ren gueneoc'h en un Doue.
Evelse bezet grêt.

Pa hoc'h eus-hu din inspiret.
C'hui ra, va Doue, ma tenn profit
Ar re ho car, eus a bep-tra;
Rac-ze d'hor c'halonou accordit
Ar c'hraç d'ho caret ar muya.
Ha grit n'allo quet beza cenchet,
Dre nep seurt temptationou,
An desirou hon eus concevet
Dre hoc'h inspirationou.
Ni er goulen, ô tad eternel,
Drè ho map Jesus hon roue,
Pehini, gant ar Speret-santel,
A ren gueneoc'h en un Doue.
Evelen bezet grêt.

Oremus.

DEus, qui diligentibus te facis cuncta prodesse, da cordibus nostris inviolabilem tuæ charitatis effectum, ut desideria de tuâ inspiratione concepta nullâ possint tentatione mutari. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

CANTIC

Pehini a gompren un Abrege eus ar Feiz catholic hac eus an Doctrin cristen, hac a ve profitabl bras e ganâ, pe, da viana, e lavaret alies, ha particulieramant en Oferen-bred, en dra vezer o cana ar Credo, *evit crisqui er galon, ar Feiz, an Esperanç, an Doujanç hac ar Garantez en andret Doue.* Var ton : *Sezlaouit piz guitibunan*, pe var an ear gallec : *Chrétiens, si vous êtes prudens.*

DOue en deveus hor c'hrouet
Evit e aznaout, e garet,
Hac e servicha er bed-mâ,
Da veza en eê eürus gantâ.
Evit caout an eürusdet-ze,
A bado un eternite,
Teir vertuz principalamant
So necesser absolumant.
Ar re-mâ int, lequeomp evez:
Feiz, Esperanç ha Carantez;

P'evit tra ez omp crouet gant Doue?

Petra so necesser principalamant evit caout an eürusdet eternel?

An teir vertuz

Theologal, pere so hanvet amâ.

Petra eo ar Feiz ?

Nep piou-bennac n'o exerç quet N'ouffe biquen beza salvet.

Dre'r Feis e credomp e Doue Ha da guement en deus ive Revelet d'an Ilis santel, A so hòr mam spirituel.

Petra eo an Esperanç ?

Gortos a reomp dre'n Esperanç D'hon œvrou-mad ar recompanç E vuez eternel dre vertus Ar milidou eus a Jesus.

Petra eo ar Garantez ?

Dre ar Garantez da guenta E caromp Doue dreist pep-tra, Hac abalamour da Zoue Hon nessa eveldomp goude:

Pet Doue so, ha petra ê Doue ?

Ne deus nemet un Doue hepquen So a viscoas da virviquen, Ur Speret pur, oll-galloudec, En deus a netra grêt ar bed.

Peleac'h, e ma Doue ?

Ne deus netra secret ountâ, Tout ec'h azne, partout e ma : Bete'n distera songezon A vel e gouelet hor c'halon.

Ne deus netra na oar.

Petra eo Myster an Dreindet ?

Tri ferson a so en un Doue, Galvet an Dreindet sacr ive, An tad, ar map, ar speret-glàn, Hac a so Doue peb-unan.

Penaus e teu an Tad Eternel da anjandri e Vap, ha penaus e teu an Tad hac ar Map da produi ar Speret-Santel a bep eternite ?

Ar c'henta so hanvet an tad, Rac ma teu d'angendri ar map, Dre voyen an antandamant, Oc'h en em aznaout excellant.

O zri ez int eternel hac ingal e pep perfection an eil d'eguile.

Dre hent ar volontez ive, An eil o caret eguile, A brodu ar Speret-Santel, Hac o' zri ez int eternel.

N'o deveus nemet un essanç, Ur volontez, ur buissanç, N'o deveus nemet ur furnez, Nemet ur memes volontez.

Ar map, evit hon redima, So bet concevet er bed-mâ, Dre vertuz ar Speret-Santel, Hervez ma coms an Aviel.

Petra eo Myster an Incarnation ?

Ganet en ur c'hraou diabri Gant e Vam ar Verc'hès Vari, Eo bet gourvezet var ar foen Etre un egen hac un asen.

Ar c'hinivelez sacr eus hor Salver, pehini so guir Doue ha guir den assamblez.

Ouspen ma zeo'ta guir Doue, Eo assambles guir den ive ; An hano en deus recevet A Jesus-Christ Salver ar bet.

Galvet eo Jesus-Christ.

Cunduet en deus ur vuez Leun a boan hac a baourentez, O tisquez deomp eo dre boanyou E rencomp antren en Eêvou.

Pe seurt buez en deveus cunduet, ha pe seurt fin en deveus bet er bed-mâ ?

Da ben e dri bloas ha tregont Gant ar yuzevien divergont E oue teir heur staguet er groas, O vervel e dourmanchou bras.

Goude e varo e tisquennas el Lymbou da zilivria an eneou santel ac'hano.

E gorf sacr a oue sebelyet ; E ene diouz e gorf separet, So bet disquennet d'al limbou, Da zilivria an eneou.

E Resurrection hac e Assancion en Eê.

D'an tri dez goude ma varvas, Leun a c'hloar e ressuscitas, Hac en Eê o veza piguet, En tu-deou d'e dad aseset.

Penaus e tui e fin ar bed d'hor barn, pa ressuscitimp oll ?

Dont a raï da varn ac'hano Ar re-veo hac ar re-varo ; Ha pa sono an trompillou, E safimp oll eus hor beziou.

Ar re vechant a vezo barnet gantâ d'ar flammou eternel, hac ar re vad a gaço d'e varados.

Ar re-fall a yel da jamæs Da lesqui er flammou grizies : Ar re-vad a yel gant Jesus Da veza da viquen eürus.

Goude'zeus un ilis santel A so dre'r bed universel,

Petra eo an ilis, ha penaus ne deus nemet un ilis ?

Hac emeas anezi ne deus quet a silvidiguez, ha na ouffe quet fazia.

En ilis e ma coumunion ar Sænt.

Petra eo Coumunion ar Sænt ?

En ilis en deus leset hor Salyer an tensor eus ar Sacramanchou.

Pe da dra e servich ar Sacramanchou ?

An ilis a so diviset e teir, ha pere int-y ?

Petra eo an ilis militant ?

Piou eo ar penn eus hon ilis, ha penaus ez eus daou benn ?

Hac a so galvet Catholic
Ha Romen hac Apostolic,
N'eus nemet un ilis guiryon
A so ar gongregation
Eus an oll gristenien fidel
Dindan Jesus hac e viquel.
Emeas anezi ne deus quet
A voyen da veza salvet ;
Ar Speret-Santel e c'hundu,
Rac-ze ne fazi a nep-tu.
Enni entrezomp fidelet,
Ez omp en ur c'horf unisset,
Gant ar sænt ha gant an ælez,
Ha gant anaon vad ivez.
Dre vertuz an union-màn
Omp participant peb-unan
En œuvrou mad ha pedennou
Pere a offromp d'hon autrou.
En ilis-mâ en deus leset
Jesus un tensor caër meurbet,
Pini eo ar Sacramanchou
A so leun eus e vilidou.
Dreizo e vez ar c'hraç deomp roet
Conservet enomp ha cresquet,
Ha dre'r pec'het mar e c'hollomp,
Dreizo e recours a ellomp.
An ilis a so diviset
E teir entreso unisset,
Ha galvet ilis militant,
Ilis souffrant ha triomphant.
En ilis militant e ma
An oll gristenien er bet-mâ,
O coumbati dindan ur penn
Ha dindan ur memes lesen.
Daou benn a so, unan visibl,
Hac un-all a so invisibl :
An invisibl eo map Doue ;
Ar Pab, e viquel, eguile.

Rac-ze ne maïnt quet en hent mad
Ar re so disent ous ar Pab,
Ha n'e heulyont quet e pep guis
Ar pez a goncern an Ilis.
Ilis souffrant ê an anaon
Dalc'het da baea er prison
Eus ar purgator ar poanyou
Restet da dleet d'ho fec'hejou.
Souffrançou ilis militant
A ell berraat o zourmant,
Hac o dilivra quent a-se
Da gaout ar guel eus a Zoue.
D'ar fin an ilis triomphant
Eo ar re so presantamant
O triomphla hac o repos
Er c'hloar eveus ar barados.
Hounes ê ar c'hloar infinit
A esperomp-ni da c'hounit,
O pidi Doue hac o senti
Ountâ hac ouz e ilis hep-si.
Ar Sænt eus an eürusdet-ze
A ell e froculi deomp ive ;
Rac-ze ta e tleomp o pidi
Evidomp da intercedi.
Va Doue, houmâ ê va c'hreden,
Quent renonç dezi e varfen :
Me a gred c'hoaz quement a gred
Hoc'h ilis, gant ur feiz parfet.
Guerc'hes Vari, obtenit din
Ar c'hraç digant ho map divin
Da gridi ferm ha da ober
Quement so dlêt ha necesser.
Amen.

Ret eo senti ouz ar Pab er pez a aparchant ouz an ilis.

Petra eo an ilis souffrant ?

Penaus ec'h aller soulagi an anaon eus ar Purgator ?

Petra eo an ilis triomphant, ha penaus ec'h esperomp triomphla er c'hloar eus ar barados, o pidi Doue hac oc'h observi fidelamant e c'hourc'hemennou, hac ar re an ilis, hac o pidi ar sænt da intercedi evidomp dirac e vajeste divin ?

Fermete en hor c'hreden, ha cridi generalamant quement a gred an ilis.

Peden d'ar Verc'hes evit ar sujet-mâ.

CANTIC VAR UR REGLAMANT A VUEZ

Pehini a so convenabl da bep seurt tud, particulieramant d'ar goumun, evit perseveri da veza e dougeanç Doue hac en e garantez, var ton : *Mar credit din, Christen, grit evit mad.*

Reglamant evit an Deiz.

Evit beza e graç Doue bepret,
Eo necesser cundui ur vuez reglet,
Oc'h impligea erfat an oll amser;
Chetu amâ ar fæçoun d'e ober :
Boasit bemdez da sevel mintin mad,
O vont abret da gousquet, diouz ho stad.
Mintin c'houlou d'am c'hlasq nep a savo,
Eme Doue, a dra sur am c'havo.
Songit e Doue quenta ma tihunit,
Hac ho calon dezàn neuse offrit;
Grit sin ar groas gant an dour binniguet,
Ha savit pront, hep diegui ebet.
Quemerit prest ha modest ho tillad,
O lavaret un oræsoun bennac,
Evel ma ve Gourc'hemennou Doue,
De profundis hac ar *Miserere*.
Goude dirac imaich ar Crucifi
Hac an imaich eus ar verc'hes Vari
En em liquit devot var ho taoulin
Evid ober ar beden diouz vintin.
Adorit Doue ha trugarecaït-ê,
Ha goulennit pardoun ountâ ive;
Offri dezâ ho tevez het-à-het,
Ha pedit-ê d'hoc'h assista bepret.
Ar pemp Gouli ha c'hoas ar seiz cleze
A vez mad deoc'h da saludi neuse,
O lavaret seiz gueich ar *Gloria*,

Gant seiz *Pater* hac *Ave Maria*.
Erfin *Credo*, *Confiteor*, *Angelus*;
Ha mar guillit Litaniou Jesus
A leverrot, ha pedit ar Verc'hes
Hac an oll Sænt d'ho sicour assambles.
Un dra bennac a veditation
A reot ive diouz ho tevotion,
Hac e pocot a galon, aviziou;
Da dreit Jesus, d'e groas, d'e c'houliou.
Ma n'ho pe amser da chom da vedita,
Songit lies, en deiz da viana,
En ur myster a bassion Jesus,
Hac er glac'har eus e vam druezus.
Iit, mar guillit, bemdez d'an oferen,
Ma countantot an Autrou souveren;
Coumuniit spirituelamant,
O tesirout receo ar sacramant.
Iit goudese d'an occupation,
Ma zouc'h galvet diouz ho condition;
Na chomit quet da laëres an amser,
Ha grit pep tra er guel eus hor Salver.
Pa goumançot un dra a gousecanç,
E c'houlennot ouz Doue e asistanç,
Oc'h e echui, graçou deza rentit,
Hac ar fautou grêt enna regretit.
Songit e Doue alies var an deiz,
Oc'h e gredi présant, gant ur guir feiz,
Hac aviziou galvit-èn d'ho sicour,
Oc'h offr dezâ ho poan hac ho labour.
Mar c'hoarvez deoc'h beza controliet,
Beza affliget, temptet, injuriet,
Ho pet recours dezâ, neuse-souden,
Fizyit ennâ, pidit-èn d'ho souten.
Mar desirit ober ur profit bras,
Var-dro creis deiz, quent ma zebrot ho repas,
Examinit ha c'hui a ve coueset,
Hed ar mintin; e faut notabl ebet.
Mar beac'h couezet, e c'houlennot pardon

Digant Doue, eus a greiz ho calon,
O proposi da laquât guell evez
Ouz ho tefaut, er rest eus an devez.
Ha quellies ma teui ho coustianç
Da rebeich deoc'h ho pe grêt nep ofanç,
Grit prest un act a vir contrition,
Ha tec'hit pell diouz an occasion.
Abars dibri, ar *Benedicite*
A leverot, hac *Agimus* goude;
Na zibrit quet etre ho repasiou,
Ma na vez ret e ober avisiou.
Ho repasiou offrit da Zoue an Tad,
En union d'ar re en deus grêt e Vap:
Quemerit-y gant moderation,
Hep countanti hoc'h inclination.
Teir gueich en deiz, devota ma ellot,
An *Angelus* d'ar Verc'hes a offrot;
Ho pêt dezi ur guir devotion,
Ha pedit-hi e pep occasion.
Da neubeuta, dious nos ha dious vintin,
Da sant Joseph, pried ar vam divin,
Ha d'hoc'h æl-mad, ha d'ho paëron santel,
Ho pezo c'hoas devotion fidel.
Pedit bemdez evit an anaon,
Iit d'an ofern en o intantion;
Pa leverrot graçou goude ho coan,
Pedit Doue d'o lamet eus a boan.
Heb faut ebet, quent ma zeot da repos,
Grit a galon ar beden dious an nos,
Guelit penaus hoc'h eus Doue offancet,
Epad an deiz, o caout ur guir regret.
Ar *Confiteor*, Litaniou ar Verc'hes,
He chapelet eus a bemp dizenes,
Angele Dei hac un *De profundis*,
A leverrot, ha quement so requis.
En em liquit er stad ma tesirac'h
Beza cavet en nos-ze ma varfac'h,
O supposi, en ho quele pa zit,

Eo en ho bez memes e c'hourvezit.
Dour biniguet taulit dreist ho quele
Ha sin ar groas gantàn grit goudese,
Ha livirit ar *Maria Mater*,
Na allò netra satan en ho quever.
Ma na gousquit, songit er bassion,
Pe livirit un dra a zevotion,
Pe gontemplit poanyou ar Purgator
Hac an ifern gant spont ha gant horror.
Ma rancac'h chom ato en ho quele,
Songit pe seurt enouamant ho pe;
Hoguen penaus en ur guele a dan
Chom da zevi hep james reposvan!
Evit cousquet etre divrec'h Jesus
E leverrot neuse an *In manus*,
Pehini oue an diveza peden
A reas Jesus er groas, abars tremen.

REGLAMANT

Evit ar Sizun, ar Mis, ar Bloas hac an oll amser : voar memes ton.

GRit bep sizun œuvrou a drugarez,
M'en devezo Doue ouzoc'h truez,
Ha sicourit, abalamour deza,
E peb izom, mar guillit, ho nessa.
Da zeiz ar varn e clevo gant Jesus
Ar c'houvi-mâ, nep so trugarezus:
Deut gueneme, tud biniguet d'am zad,
D'ar barados evit hoc'h œuvrou mad.
D'an dut ingrat ec'h adresso neuse
Ur setanç trist ar barner terrubl-ze:
En em gacit diouzin, tud milliguet,
Hac iit en tan d'an diaoul preparet.
Da justiç Doue, evit satisfia,
E tleit bemdez en em vortifia,
Ispicial er guelet, er c'hlevet,

En teod, er gout, hac ivez er c'housquet.
Da viana bep sizun e ve mad
E praticac'h ur binigen bennac,
Evel ar yun ar sadorn, p'er guenèr,
Da enori passion hor Salver.
E breuriez ar sacramant e ve
Profitabl deoc'h en em lacât ive:
Rentit deza bisitou en ilis
Hac assistit d'ar yaou er sacrifiç.
E breuriez an itron Varia
Eus ar Merci, ar C'harm, ar Rosera,
En em liquit, ha da sadorn ouzpen,
E gloar dezi, clevit an oferen.
Me a ve aviz deoc'h c'hoas d'en em lacât
Er vreuriez santel eus an æl mad,
O rei deza, bep sizun ha bemdez,
Ur merq bennac eveus ho carantez.
Mar d'e possubl, en hoc'h ilis bepret,
Sul ha gouel bers, iit d'an oferen-bret,
D'ar gousperou ha d'an instruction,
Gant modesti ha gant devotion.
Hac e quen cas ma veac'h e goal stad,
Grit neuse c'hoaz ur gonfession vad,
Hep coll jamæs ar fiziañç e Doue,
Na quen neubeut e zoujañç cousgoude.
Goude'r servich en em antretenot
E lecturiou ha canticou devot,
Ha canit-y, voar ho labour bemdez,
Da veuli Doue, oc'h imita an ælez.
Lies a veich, bep mis da viana,
Iit da gofes ha da goumunia;
Ispicial pa vez indulgeançou,
Tostaït devot ouz ar sacramanchou.
Mæs ret ê deoc'h choas ur c'honfessor mad,
Ha na zeut quet hep ræsoun d'e guitaat.
Discleriit franc dezàn ho coustianç,
Evel da Zoue, gant feiz ha gant fiziañç.
Grit ur revu bep bloas, pe bep c'huec'h mis,

Na veac'h manquet o cofes e nep guis;
Hac evit-ze beza guell preparet,
Iit, mar guillit, da ober ur retret.
Neuse grit ferm ar resolution
Da drouc'ha crenn bep goall occasion,
Ha da drec'hi ho coal habitudou,
Evit pelloc'h pratica ar vertuziou.
Ha mar d'ouc'h mæstr pe væstres en ho ty,
Sellit ouspen ar voyen d'e regli,
Ma raï ho tud bemdez ar pedennou,
Nos ha mintin ha goude ar prejou.
Ma frecantit ar sacramanchou din,
Ma c'hassistit en oll servich divin,
Er sarmonyou hac er catechismou,
Sul ha gouel bers, hep ober labourou.
Na list nicun anezo da vezvi,
Da zrouc-prezec, da douet, da vlasfemi,
Da henti'n danç, d'a ober gestou sot,
Rac evito da Zoue e respontot.
C'hui bugale ha c'hui servicherien,
Douguit respet d'ho tud hiviziquen,
Sentit outo bepret e pep fæçoun,
Hervez Doue hac hervez ar resoun.
D'ar fin e reot ar resolution,
Hervez ho stad hac ho condition,
Da ramplissa ho carg hac ho tever
Gant ar sicour eus ar c'hraç hor Salver.
Pa chomot clàn, dreist pep seurt remejou,
Ho pêt recours d'hoc'h oll sacramanchou,
Evit neuse, mar deu Doue d'ho quervel,
Ma viot prest ha countant da vervel.
Er fæçoun-mâ ma reglit ho puez,
Doue ouzoc'h a sello a druez,
Hac a roï deoc'h ar peoc'h spirituel,
O c'hortos rei ar repos eternel. Amen.

Quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos et misericordia. Ad Galat. 6.

PEDENNOU DIOUZ AR MINTIN.

GOude beza roet ho calon da Zoue, pa ziunit, ha grêt sin ar groas gant dour biniguet pa savit, evel ma viot en em visquet modest, roït un amser resounabl da ur beden humbl ha fervant. Ne ouffec'h quet songeal hep spount peguen temerer ha peguen dal eo ar gristenien pere, o chom hep pedi Doue diouz ar mintin, en em expos da goueza er maleuryou hac er pec'hejou brassa, pe diouz re ne deus nemet e c'hraç a guement a ell o freservi : an negligeanç-mâ eo ar sourcen maleürus eus ar gorruption hac ar c'holl eus a un infinite a eneou, eme un autor spirituel.

Un den pehini n'en em laca quet e poan da renta e homaich d'e Grouer, ha da gaout recours dezàn e goumançamant an deiz, ha n'en deveus-èn quet a leac'h da c'hortos e vezo abandounet gantâ en e sempladurez? Pebez malher brassoc'h eguet hennez! Grit ato'ta an exerciç-mâ diouz vintin, gant un devotion beo hac ardant.

Ar c'henta eus an oll exerciçou spirituel eo ar beden diouz vintin, pehini a dle servichout da brepara-tion general evit tremen ervad an devez. An exerciç-mâ, eme sant Frances de Sales, pehini a dleit da ober abars sortial eus ho ty, mar guillit, a dle beza grêt gant un devotion fervant, evit, dre ar voyen-ze, ma tennot ar venediction a Zoue var hoc'h oll devez. Ma n'ho pe quet aviziou an amser da ober ar pedennou-mâ er guear, abars sortial, ec'h allac'h o ober en ilis, ha memes a-hed an hent, mar ho pe da vont en tu bennac; hac evelse n'hoc'h eus iscus ebet na illit ober ho pedennou diouz vintin eus ur fæçoun bennac; rac Doue a vezo countant pa ho pezo grêt ar pez a ellot. Mæs considerit ato, abars coumanç ho tevez, penaus ne d'ê roet déoc'h nemet evit labourat en ho silvidiguez, penaus e vezo marteze an devez diveza eus ho puez, hac e viot surprenet gant ar maro, ma na songit enni ervad : ha rac-ze sellit ar voyen da ober un devez mad, o lacât evez na offançot Doue, o sevel alies ho calon varzu hac ennàn, oc'h offr alies ho labour hac ho poan dezàn, oc'h impligea ervad hoc'h amser, hac oc'h ober muya, hac a ellot, a œuvrou mad epad an deiz.

CANTIC VAR AN ACTOU

Eus ar beden diouz ar mintin, hac a ell servichout ivez evit ar Beden diouz an nos, oc'h ajouti ebars an Examen a goustianç, pehini a aller da dremen diouz ar mintin, voar ton : guers ar Barados, *pe* guers Sant Caurintin.

In nomine † Patris, et Filii, et Spiritûs Sancti. Amen.

TAd, Map ha Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue,
Me a gred enoc'h fidel,
M'hoc'h ador gant feiz gre;
C'hui eo va oll esperanç,
C'hui eo va c'harantez,
Roït din ar perseveranç
D'ho servicha bemdez.
C'hui ê hoc'h eus ma c'hrouet,
Conservet ha prenet,
Hac en ilis reçevet,
Pa zoun bet badezet;
C'hui hoc'h eus din preparet
Un tensor a c'hraçou,
Ha remed ouz peb pec'het,
En ho sacramanchou.
Diguenec'h-hu, va Doue,
Eo e teu din peb mad;
M'em eus a greiz va ene
C'hoant d'ho trugarecât.
Mæs, pa n'allàn e ober,

Actou a Adoration, a Feiz, a Esperanç, a Garantez en andret Doue, o c'houlen ounta ar berseverauç d'e garet bepret.

Actou evit trugarecât Doue eus e oll madoberou en hon andret, hac evit offr dezâ, en aznaoudeguez eus e c'hraçou, ar milidou infinit eus e vap hor Salver.

Actou evit ansao hon ingrateri en audret Doue, hac evit goulen ountâ ar c'hraç da aznaout ha da zetesti hor pec'hejou.

Examen a goustianç var an offançou hon eus grêt da Zoue, quen dre goumission, quen dre omission, hac a eller da dremen diouz ar mintin.

Actou a gontrition hac a zesir da chench a vuez, o pidi hor Salver da gaout truez ouzomp, e consideration e vam ar Verc'hes, hac o proposi fermamant da guitaat an occasionou dangerus da bec'hi, o c'houlen carantez Doue : hac oc'h en em soumeti d'e volontez divin.

Actou evit ne-
Jamæs diouz ho milit,
Me offr deoc'h eus va Salver
Ar milit infinit.
Elec'h caout en hoc'h andret
Un aznaoudeguez vad
Eus ho craçou recevet,
Oun bet un den ingrad;
Sclæraït eta va speret,
Gant queuz ma c'henevin
An offançou am eus grêt
D'ho majeste divin.
Petra am eus-me, va ene,
Songet pe lavaret,
Pe gred a enep va Doue
A dlien da garet?
Ha petra am eus-me leset
A vad heb e ober,
Herves ma zoan obliget
E leac'h hac en amser?
Regret am eus em c'halon
D'ho peza offancet,
Va Doue, hep comparæson
Din da veza caret;
Me fell din chench a vuez
Gant ho craç, va Salver,
Sellit ouzin a druez
Er guel eus ho mam quer.
Dindan he frotection
E proposàn tec'het
Diouz pep goal occasion
Da goueza er pec'het;
An tan euz ho carantez
Elumit em c'halon:
Hac hervez ho volontez
Disposit ac'hanon.
Me renonç d'an ærouant,
D'e bompou, d'e œuvrou,
D'ar c'hic ha d'ar bed mechant

Evidoc'h, va Autrou;
Hac a offr, d'o cloar divin,
Atao quement a rin,
A livirin, a songin,
Ha quement a souffrin.
Roït din an humilite
Hac ar batiantet,
An douçder, ar chastete,
Ha disprigeanç ar bed;
Ha grit ma crisquin bemde
Er vertuziou cristen,
Dreist pep-tra er garantez
D'ho caret da viquen.
Me recommand deoc'h ive
An Ilis hac ar Pab,
Hor Prelad hac hon Roue
Ma hor gouarnit ervad;
Va zud a va mignounet,
Va mad-oberouryen,
An anaon vad tremenet
Hac an oll bec'herien.
Autrou Doue, va c'hrouer,
Va redemptor divin,
Grit trugarez em c'henver
Ha sezlaouit onzin:
Guerc'hes Vari, mam Jesus,
Va Æl-mad, ma faëron,
Ha va maërones eürus,
Pedit Doue evidon.
Jesus, Mari ha Joseph,
Ha Joachim hac Anna,
Sant Mikæl arc'hel, sant Ian,
Sant Per, santes Barba,
Sant Paul, ha sant Caurintin,
Oll sænt ha santezet,
Ma sicourit m'erruin
Gueneoc'h en eürusdet.
Amen.

vezi ar bromessaou eus hor badiziant, hac evit offr hon oll gomportamant da Zoue ato.

Actou evit goulen ar vertuziou cristen, hac ar c'hraç da gresqui enno, ispicial e carantez Doue.

Actou evit recommandi da Zoue an ilis catholic, hon tad santel ar Pab, hor Prelat, hon Roue, ha quement ma zomp obliget da bidi evito, quen beo quen maro.

Actou evit pidi an autrou Doue da glevet ouzomp, hac ar Verc'hes, hon eal-mad, hor paëron hac hor maëronez da intercedi evidomp, hac evit en em recommandi d'ar lignez santel ha d'an oll Sænt, ispicial d'ar re ma hon eus un devotion particulier dezo.

Varlec'h an actou-mâ e ve mad saludi ar pemp gouli eus hor Salver hac ar seiz cleze a gueuz eus ar Verc'hes, o lavaret en enor dezo assamblez seiz Pater, *seiz* Ave, *ha seiz* Gloria Patri, *pere a ell servichout er memes amser evit en em acquita e breuriez an itron Varia a Garmes hac ar mercy, pe en ur vreuriez-all bennac, ma veac'h angaget enni, hac a c'houlenne an niver-mâ eus ar seiz* Pater, *hac* Ave *bemdez. Goudese e leverrot ar* Gredo *e brezounec, ar* Confiteor, *an* Angelus Domini, *ha litaniou Jesus, mar ho pez amser; hac e finissot dre ar bedennic-mâ eus an ilis.*

DOminus nos benedicat, et ab omni malo defendat, et ad vitam perducat æternam.

Et fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.

Amen.

AN autrou Doue r'hor benigo
Ha diouz peb drouc r'hon difenno,
Ha, dre voyen ur vuez santel,
R'hor c'hasso d'ar vuez eternel.
Ra reposo e peoc'h ive,
Dre an drugarez a Zoue,
Eneou ar re o deus bevet
Gant fidelite en e andret.
Evellen bezet grêt.

CANTIC VAR AN ANGELUS DOMINI

En enor d'ar Verc'hes sacr; VAR AN EAR GALLEC: Vous brillez seule en ces retraites : *oc'h asten un neubeudic an ton er rouden diveza eus a bep coupl.*

Angelus Domini nuntiavit, etc.

DIsquen a reas arc'hel an Autrou
Bete Mari, ur Verc'hes pur meurbet,
Oc'h anonç dezi ar c'helaou
E vize mam, e vize mam da Redemtor ar bed.

Ecce ancilla Domini, etc.

Mari a respontas gant douçder :
Da Zoue oun servicheres indin,

Ra vezo grêt eta em c'henver
Hervez m'oc'h eus (*bis*) annoncet bremâ-din.

Et Verbum caro factum est, etc.

En instant, dre ar Speret-Santel,
E concevas ar Verc'hes binniguet,
Ha grêt bet den ar Verb eternel,
Etouez an dud (*bis*) en deveus bet bevet.

Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix, etc.

Santes Mari, guir vam da Zoue,
Intercedit evidomp, ni ho ped,
Ma hon rento din e Vajeste
Eus ar graçou (*bis*) en deveus prometet.

Oremus gratiam tuam, quæsumus, etc.

Va Doue, couls ha m'hon eus desquet
Eus ho map quer an incarnation,
Gant an æl en deus-hi annoncet,
Roït deomp dreizi (*bis*) ho penediction.

Per Passionem ejus, etc.

Grit deomp ar c'hraç, dre e bassion
Ha dre e groas, da veza cunduet
D'ar c'hloar eus ar resurrection,
Evit gantâ (*bis*) ma vezimp curunet.

Per eumdem Christum, etc.

Ni er goulen, ô Tad eternel,
Dre ar memes Jesus hon autrou-ni,
Gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel,
Un Doue hepquen (*bis*) da james o rezni.
Evellen bezet grêt.

ABREGE EUS AL LESEN DOUE.

Caret a reot an Autrou ho Toue eus hoc'h oll galon, eus hoc'h oll ene, eus hoc'h oll speret, hac eus hoc'h oll nerz. *Hemâ eo ar brassa hac ar c'henta gourc'hemen : beza ez eus un all henvel ouz ar c'henta-mâ; chetu-èn amâ :* Caret a reot ho nessa eveldoc'h hoc'h-unan. *An oll lezen hac an oll prophedet a so comprenet en daou gourc'hemen-mâ, eme hoc'h Salver; nep o mir, a vir an oll gourc'hemennou.*

CANTIC VAR LITANIOU JESUS,

Pere so mad da lavarêt diouz ar mintin ha goude ar Goumunion, hac e fin ar Gousperou da Sul ha da Solemniteou hor Salver, var an ton : *Pedit evidomp deiz ha nos, ma ho quelimp er Baradoz.*

KYrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Christe, audi nos.
Christe exaudi nos.
Pater de cœlis Deus, miserere nobis.
Fili redemptor mundi Deus, mis.
Spiritus Sancte Deus, miserere.
Sancta Trinitas unus Deus, mis.
Jesu Fili Dei vivi, miserere nobis.
Jesu splendor patris miserere nobis.
Jesu candor lucis æternæ, miser.
Jesu Rex gloriæ, miserere nob.
Jesu sol justiciæ, miserere nobis.
Jesu Fili Mariæ virginis, miserere.
Jesu admirabilis, miserere nobis.
Jesu Deus for-

AUtrou Doue oll-galloudus,
Hac hep musul trugarezus,
C'hui a vel peguen infirm omp,
Ho pêt compassion ouzomp;
Jesus-Christ, redemptor ar bed,
Distroït ouzomp, ni ho ped;
Sezlaouit ouz hor pedennou,
Hac exaucit hor goulennou.
Ni ho ped, c'hui tad eternel,
C'hui map, ha c'hui speret-santel;
Tri ferson en un Doue hepquen,
Galvet an Dreindet souveren,
Da sellet ouzomp a druez,
Pa regrettomp hor goall vuez;
Enoc'h hepquen ec'h esperomp,
Rac-se ho pêt truez ouzomp.
Jesus, map unic da Zoue,
Jesus, sclærder an tad ive,
Jesus, sclærigen eternel,
Jesus, roue a c'hloar immortel,
Jesus, ar guir heaul a justiç,
Jesus, map d'ar Verc'hes Vari,
Enoc'h hepquen ec'h esperomp,
Rac-se ho pêt truez ouzomp.
Jesus, din da veza admiret,
Jesus, hon Doue ere meurbet,
Jesus, hon tad, nep hor prenas,
Jesus, an Eal a gusul vras,
Jesus, a so quer puissant,
Jesus, a so quer patiant,

Enoc'h, hepquen ec'h esperomp,
Rac-ze ho pêt truez ouzomp.
Jesus, an oboissanta,
Jesus, an douça an humpla,
Jesus, mignon ar chastete,
Jesus, carantez hon ene,
Jesus, autor eus ar vuez,
Jesus, Doue a beoc'h ivez,
Enoc'h hepquen ec'h esperomp, et.
Jesus, exempl ar vertuziou,
Jesus, pried an eneou,
Jesus, hon Doue, tad ar beaurien,
Jesus, refuich ar bec'herien,
Jesus, tensor ar bobl fidel,
Jesus, ar furnez eternel,
Enoc'h hepquen ec'h esperomp,
Rac-ze ho pêt truez ouzomp.
Jesus hor pastor souveren,
Jesus, deomp-ni guir sclerigen,
Jesus, leun a bep madelez,
Jesus, hon hent hac hor buez,
Jesus, joa an Æles biniguet,
Jesus, roue ar batriarchet,
Enoc'h hepquen ec'h esperomp, et.
Jesus, hoc'h eus bet inspiret
Ho secrejou d'ar brophedet,
Jesus, guir mæstr an ebestel,
Jesus, doctor an aviel,
Pehini a so bet desquet,
Gueneoc'h d'an evangelistet,
Enoc'h hepquen ec'h esperomp, et.
Jesus, nerz an oll verzerien,
Da veza treac'h d'o bourrevien,
Sclerigen ar gonfessoret,
Ha purete ar guerc'heset,
Jesus, curunen an oll sænt,
C'hui eo ar souten a bep hent,
Enoc'h hepquen ec'h esperomp,

tis, miserere nobis.
Jesu pater futuri sæculi, miserere.
Jesu magni consilii angele, mis.
Jesu potentissime, mis.
Jesu patientissime, mis.
Jesu obedientissime, mis.
Jesu mitis et humilis corde, mis.
Jesu amator castitatis, mis.
Jesu amator noster, mis.
Jesu Deus pacis, mis.
Jesu auctor vitæ.
Jesu exemplar virtutum, mis.
Jesu zelator animarum, mis.
Jesu Deus noster, mis.
Jesu refugium nostrum, mis.
Jesu pater pauperum, mis.
Jesu thesorus fidelium, mis.
Jesu bone pastor, mis.
Jesu lux vera, miserere nobis.
Jesu sapientia æterna, miserere nob.

Jesu bonitas infinita, miserere nob.
Jesu via et vita nostra, miser.
Jesu gaudium angelorum, mis.
Jesu rex patriarcharum, miser.
Jesu inspiratio prophetarum, mis.
Jesu magister apostolorum, mis.
Jesu doctor evangelistarum, mis.
Jesu fortitudo martyrum, miser.
Jesu lumen confessorum, miser.
Jesu puritas virginum, miser.
Jesu corona sanctorum omnium, mis.
Propitius esto, parce nobis Jesu.
Propitius esto, exaudi nos Jesu.
Ab omni, malo, libera nos Jesu.
Ab omni peccato, libera nos.
Ab irâ tuâ, lib.
Ab insidiis diaboli, libera nos.
A spiritu fornicationis, libera.
A morte perpetuâ, libera.
A neglectu inspirationum tuarum, libera nos Jesu.
Per mysterium sanctæ incarnationis tuæ, libera nos.
Per nativitatem tuam, libera nos.
Per infantiam tuam, libera nos.
Per divinissimam vitam tuam, libera.
Per labores tuos, libera nos Jesu.
Per agoniam et passionem tuam, lib.
Per langores tuos, libera nos Jesu.
Per mortem et sepulturam tuam, libera nos Jesu.
Per resurectionem tuam, libera nos Jesu.
Per ascensionem tuam, libera nos Jesu.
Per gaudia tua, libera nos Jesu.
Per gloriam tuam, libera nos Jesu.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis Jesu.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos Jesu.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis Jesu.
Jesu audi nos. Jesu exaudi nos.
Sit nomen Domini benedictum.
Ex hoc nunc et usque in sæculum.

Rac-ze ho pêt truez ouzomp.
Bezit ouzomp, ô va Jesus,
Favorabl ha trugaresus;
O va Jesus, hon pardounit,
O va Jesus, hon exaucit,
Diouz pep droug a diouz peb pec'het,
Ha diouz ho coler diremet
Hon dilivriit, ô va Jesus,
Pa zoc'h meurbet trugarezus.
Diouz al laçou diabolic,
Ha diouz peb seurt speret lubric,
Diouz ar maro perpetuel,
Diouz pep negligeanç criminel
Da senti ouz ho lezennou
Hac hoc'h inspirationnou,
Hon dilivriit, ô va Jesus,
Pa zoc'h meurbet trugarezus.
Dre ar mister sacrma zouc'h bet
Evidomp en em incarnet,
Dre ho quinivelez santel,
Dre ma zoc'h bet ivez buguel,
Dre ho puez divin meurbet,
Dre guement trevel hoc'h eus bet,
Hon dilivriit, ô va Jesus,
Pa zoc'h meurbet trugarezus.
Dre'n agoni, dre'r passion,
Dre'r groas ha dre an abandon,
Dre al languis, dre ar maro,
Dre an oll tourmanchou garo,
Pere hoc'h eus bet gouzanvet,
Ha dre ma zoc'h bet sebeliet,
Hon dilivriit, ô va Jesus,
Pa zoc'h meurbet trugarezus.
Dre ma zoc'h bet ressuscitet,
Dre ma zoc'h bet en eê pignet,
Dre ho triomph hac hoc'h oll joa,
En ho rouantelez bremâ,

Dre ho cloar vras celestiel,
An tu deou d'ho tad eternel,
Hon dilivriit, ô va Jesus,
Pa zoc'h meurbet trugarezus.
Oan Doue crucifiet,
A effaç pec'hejou ar bet,
Dre ho madelez infinit,
O va Jesus hor pardounit.
Oan Doue crucifiet,
A effaç pec'hejou ar bet,
Dre ho madelez infinit,
O va Jesus, hon exaucit.
Oan Doue crucifiet,
A effaç pec'hejou ar bet,
Enoc'h Jesus, ec'h esperomp,
Rac-ze ho pêt truez ouzomp.
O va Jesus, hor sezlaouit,
O va Jesus hon exaucit;
Ra vezo biniguet ato,
Evit birviquen, hoc'h hano. *Amen.*

Oresoun da Jesus. *Oremus.*

AUTROU Jesus-Christ, c'hui pehini hoc'h eus lavaret, goulennit hac e receffot, clasquit hac e queffot, scoït var an ôr, hac e

DOMINE Jesu-Christe, qui dixisti: petite et accipietis; quæritæ

et invenietis ; pulsate et aperietur vobis : quæsumus, da nobis petentibus divinissimi tui amoris affectum, ut toto corde, ore et opere diligamus, et à tuâ nunquàm laude cessemus. Qui vivis et regnas, ect.

vezo digoret deoc'h : roït deompeta, ni ho supli pa c'houlennomp ouzoc'h, en affection eus ho carantez divin, evit ma ho carimp ervat hac a galon hac a c'henou, hac a œuvrou, ha na baouessimp james oc'h o meuli, c'hui pehini a vêv hac a ren ur memes Doue gant an tad hac ar speret santel hep fin da james. *Amen.*

INSTRUCTION EVIT AL LABOUR.

Hac Oresonouigou evit peb occasion.

AN den a so ganet evit labourat, eme ar scritur; al lesireguez er c'holl : an didalvoudeguez a so adversoures d'an oll vertuziou hac a zesq da un den bep seurt viçou. Abars ar pec'het e oue lequeat an den quenta er jardin eus ar barados-terres evit labourat ebars, ha goude ma en devoa pec'het, un darn eus e bunition hac a bunition e lignez, oue beza condaounet da ul labour poanyus ha da zibri e vara diouz ar c'huezen eus e visaich. Piou bennac a revus eta labourat, a ya enep an urz hac an ordrenanç a Zoue, ha ne ra quet ar binigen pehini so necesser d'an ol dud da ober, hac evelse n'e ma quet en hent eus e sivildiguez. Pebhini a renq consideri al labour, pehini so stag ouz e gondition, evel un dra gourc'hemenet gant Doue dezàn e pinigen eus e pec'hejou, hac evit servichout dezâ da vilitout ar vuez eternel. Ar gonsideration-ze a dle hoc'h obligea da laquât ho poan d'en em occupi, hervez ho stad, ha da labourat ato gant sourci, gant joa ha gant ur speret a oboissanç, a binigen hac a oresoun, o sevel ho calon alies etreze Doue var ho labour gant songesonou mad hac affectionou santel, evel a so amâ varlerc'h an oresonouigou devot, etc.

CANTIC

VAR DIOU PE DEIR ORESOUN DEVOT,

Da lavaret quent ha goude al labour, hac epad al labour, quercouls evit e santifia hac e offr da Zoue, var an ton : *Breiz-izel, mam ar Sœnt.*

ORESOUN ABARS AL LABOUR.

C'Hui hoc'h eus, va Doue, crouet var an douar,
An den da labourat enni evit ho cloar,
Hac hoc'h eus punisset e bec'het, oc'h ordren
Na zebro e vara nemet diouz e c'huezen.
Rac-se d'ho gourc'hemen evit oboissa,
Ha deoc'h, eus va fec'het, evit satisfia,
Me ya da labourat diouz va c'hondition :
Roït eta d'am labour ho penediction.
Ez vean e labourfen, nemet evidoc'h ve,
Ha ma na labourac'h c'hui hoc'h-unan guenê.
Me offr deoc'h va labour, reglit-èn, va Salver,
Couls ha ma c'hesperàn e viot va saler.
Roït din, me ho suppli va Autrou, ho furnez;
Guenemèn ma labouro, ha ma chomo ivez;
Na bermetit nepret e teuen da goll couraich,
Oc'h ho servicha, Doue, em poan hac em ouvraich.
Na bermetit james e ven ive trec'het
Gant ur c'hoant da c'hounit hac a ve direglet,
Nac em be ouz re-all nep seurt ambition,
Nac eus va oberianç nep seurt presomption.
Va Doue roït an nerz d'am c'horf ha d'am speret,
Evel so requis din, d'ho servicha bepret,
Ha grit ma labourin en hevelep-fæçon,
Ma teui ho carantez da grisqui em c'halon.
En ur c'hounit va boet, gant ar memes trevel
Grit din gounit ouspen ar vuez eternel.
Evit ma ellin mont, va Doue, da repos
Goude va oll labour gueneoc'h d'ho parados. *Amen.*

Oresoun goude al Labour.

O Veza labouret evidoc'h, va Doue,
E teuàn da reposi bremâ enoc'h ive;
Pe me a labouro, pe me a heano,
Evit pligeout dec'hu e fell din ve ato.
Rac desirout a ràn na chomin birviquen,
Epad va oll buez, ur moumed hebmuiquen
Hep en em occupi evit ho carantez,
Nac hep continui d'ober ho volontez.
Me ho trugarecâ eus a guement sicour
Hoc'h eus roet din bremâ da ober va labour,
Hac a c'houlen pardoun, mar em eus offancet
Ennâ ho majeste, ho va muya caret!
Quement a ell beza a vad em oll œuvrou
A zeu diguenec'h-hu, m'en ansao, va Autrou,
Er c'hontrol quement so a zrouc er pez a ràn,
Ne zeu nemet hepquen diguenê ma-unan.
Ra viot da viquen un Doue e tri ferson,
Gant ho crouadurien meulet e peb fæçon;
Bezet var an douar, evel en Eê ato,
Pep-tra evit ho cloar hac evit hoc'h hano. *Amen.*

Oresoun an Ilis da lavaret,

Quent ha goude hon oll œuvrou : var ar memes ton.

ACtiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando, præveni, et adjuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio et operatio à te semper incipiat, et per te cœpta finiatur. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

NI ho ped, hon Autrou,
Da zont d'hon inspira,
Arauc hon oll œuvrou,
Ma raïmp ervad pep-tra :
Ha roït deomp ho sicour
Evit ma pourchuimp,
E gloar deoc'h, hon labour
Couls ha m'en echuimp.
Grit eta ergùisse,
Ma vezo coumancet
Ato dreizoc'h ive
Ha quercouls finisset,
Qnement œuvr ha peden
A raïmp hed hon oll buez,
C'hui pehini a ren
Hac a vev hep finvez.
Evellen bezet gret.

CANTIC VAR AN ORESONOUIGOU

Devot, galvet gant sant Frances de Sales, er vuez dévot, Orœsonou jaculator, evit en em accustumi da sevel alies hor c'halon etrese Doue, da viana en occasionou ordinal pere a erru epad an Deiz, adalec ar mintin beteg an nos, hac a ve mad o disqui dindan evor, evit o lavaret d'ar poent ma ê merquet azioc'h peb-hini anezo. O c'hana a aller ive var an ton : *Un Arc'hel a bèrs an Autrou.*

VA Doue, me ro deoc'h va c'halon,
Roït din ho craç hac ho pardon,
Hiryo ha queit ha ma vevin
Ho servicha humbl a fell din. *Amen.*
Evel ma savsoc'h eus ho bez,
Va Jesus, grit ma tuin ivez
Da sevel pront eus ar pec'het,
Ha pell diounta da dec'het. *Amen.*
Va Doue, me visq va dillad
Evel Adam hor c'henta tad,
Gant queuz ha regret d'am pec'het
Pini en deus ma divisquet.
Ma guisquit eus an den nevez,
Me lavar eus ar santelez
A Jesus-Christ ho map divin,
Ha diountâ grit ma vevin.
Eleac'h dillad pere a us,
Roït din, me ho ped, va Jesus,
Eveus ho cloar ar viscamant
A bado eternellamant. *Amen.*
Evit ho cloar, ô va Doue,
Ha silvidiguez va ene,

Oræsoun da lavaret pa ziuner d'ar mintin.

Oresoun pa saver eus ar guele.

Oresoun pa vezer oc'h en em visca.

Oresoun abars peb action.

Me ya da ober an œuvr-mâ,
Mæs roït ho craç din da guenta.
† En hano an Tad, hac ar Map
Hac ar Speret-Santel. *Amen.*

Oresoun goude peb action.

Va Doue, ra viot meulèt
D'am beza em œuvr assistet,
Mar d'oun displiget deoc'h enni,
Ho supliàn d'am pardouni. *Amen.*

Oresoun abarz mont e nep leac'h.

Jesus, cunduit va c'hamejou
Ma hoc'h heuliin em oll henchou;
Ma dioualit bete'r maro,
Ma zin gueneoc'h goude d'am bro.

Oresoun goude e distroer d'ar guear.

Jesus, ra viot biniguet
D'am beza dre hoc'h eal miret,
Quen em sorti quen em distro,
Hac er plaçou m'oun bet enno.

Oresoun abars en em antreteni gant den.

Va Doue, n'am dilesit quet
Da lavaret na da glevet
Netra enep ho volontez,
Hà grit ma comsin gant furnez.

Oresoun goude an antretien.

Pardounit din an oll fautou
Am eus coumetet, va Autrou,
En entretien em eus bet,
Mar em eus enni faziet. *Amen.*

Oresoun pa vezer e danger da bec'hi.

Jesus, deut prest d'am asista
Rac ma-unan ne allàn netra :
Va Salver quer, ma dilivrit,
Guerc'hes Vari, va sicourit. *Amen.*

Oresoun pa vezer en ur boan bennâc.

Jesus, roït patiantet din
E quement drouc a stourm ouzin,
En union doc'h anqueniou
Ec'h offràn deoc'hva oll boaniou.

Pa veler re-all oc'h offanci Doue.

O va Jesus, ni so ingrad
En hoc'h andret, ha c'hui quêr mad:
Pa hoc'h eus evidomp gouzanvet
Maro ha passion galet.
Dre vilidou ho pemp gouli,
Roït deomp ar c'hraç, me ho supli,

D'en em denna eus hor pec'het,
Ha pel diounta da dec'het. *Amen.*

Va Doue ho pet truez ouzin,
Dre vilidou ho map divin,
Hà roït ar c'hraç din da dec'het,
Gant guel evez, diouz ar pec'het.

Pa hor bez offancet Doue hon-unan.

Va Doue, disposit ac'hanon
Deoc'h e resinàn va c'halon,
Evit beza countant bepret
A guement a reot em andret.

Evit en em resina da volontez Doue.

Oll sænt hac oll æles eürus,
Pedit evidon va Jesus,
Ma rin bepret gant carantez
Diouz hoc'h exempl e volontez.

Evit en em recoumandi d'ar sænt e pep izom.

ACTION *a Ofranç, a Adoration, a Feiz, a Esperanç, a Garantez hac a Gontrion, comprenet oll en ur Pos, hac a ve milit bras o ober alies, ispicial pa vezer clàn.*

Va Doue, deoc'h en em ofràn :
Gant ur Feiz cre hoc'h adoràn,
Me esper enoc'h, me ho car,
D'am pec'hejou em eus glac'har.

Amen.

Pa n'ouzon quet, ô va Salver,
Petra am eus bremâ da ober,
Var ar guella va inspirit,
Ma rin ar pez a zesirit. *Amen.*

Pa vezer e douetanç hac e difficulte.

Dilivrit eus ar purcator
An oll anaon, va redemptor,
Ma zaïnt d'ho meuli e repos
Hà d'ho quelet er barados. *Amen.*

Oresoun pa son cloc'h an anaon.

Ma divisquit, ô va Autrou,
Diouz an den cos hac e œuvrou,
Diouz an orgouil, an avariç,
Diouz al luxur ha pep maliç.

Pa en em divisquer da vont da repos.

Ma guisquit a humilite,
A vodesti, a chastete,
A fermete, a drugarez,

Oresoun pa zeer er guele.

A zouçder hac a garantez. *Amen.*
Va c'horf a yelo da c'hourvez
Unan an diziou-mâ er bez;
Grit, va Doue, ma zaï neuse
Da repos enoc'h va ene.
En-dra vezo ma c'horf cousquet,
Ra veillo ma c'halon bepret,
Varzu hac enoc'h, va Salver,
Dre garantez en ho quever. *Amen.*

Oresoun abars cousquet.

In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum.

Etre ho taouarn, va Doue,
Me a recoumand va ene;
Gueneoc'h oun prenet, va Jesus,
Dre'r pris ho coad precius.
Guerc'hes Vari, mam a druez,
Mam a c'hraç hac a drugarez,
Diouz an adversour hor mirit,
Hac er maro hon recevit.
Dec'hu, hon autrou biniguet,
So gant ur verc'hes bet ganet,
D'ho tad ha d'ar speret-santel
Ra vezo ur c'hloar eternel.
Evellen bezet grêt.

Redemisti me, Domine, Deus veritatis.

Maria, Mater gratiæ, Mater misericordiæ : tu nos ab hoste protege, et horâ mortis suscipe.

Oresoun pa ziuner en nos.

Roït ar reposvan eternel,
Va Doue, d'an anaon fidel,
Ha cacit-y d'ar sclerigen
Evit ho quelet da viquen.

Gloria tibi, Domine, qui natus es de virgine, cum Patre et Sancto Spiritu in sempiterna sæcula. Amen.

Requiem eternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.

Requiescant in pace. Amen.

CANTIC VAR REFLEXIONOU

Pe Aspirationou devot, evel a zesq deomp Sant Frances de Sales en e Introduction, evit sevel hor c'halon etrese Doue, o consideri an traou en deveus crouet. Var en ear gallec : *Quand le péril est agréable*, ou *Bénissez le Seigneur suprême.*

O clevet a laboucet o cana.

ME ho clev hac ho quell o cana
Petra canit-hu laboucet?
Gant doue oc'h quer brao furmet,
Me sonch er c'hanit bremâ.
C'hui en ho yez a zeu d'e veuli
E peb carter hac e peb coat;
Perac na zeu va mouez ingrat,
Da imita hoc'h hini?
Couraich, couraich eta laboucet,
Livirit ato er c'hoajou
Ha partout dre ho musicou,
Doue ra vezo meulet.
Canit-èn ive, rossignolet,
Assamblez petramant d'ho zro,
Ma c'hallo ouzoc'h an ecleo
Respont : *Ra vezo meulet.*
Turzulen chast, a glem hirvoudus
Varlerc'h ho par, *Meulit Doue*;
Muguedoc'h-hu e tleffèn-me.
Clem etreze va Jesus.
En ur beuri, entrezoc'h dènved,
Meulit Jesus ar pastor mad,
C'hui a so douç hac egarad,
Me so rust ha diborded.
Peb-tra oll a-ra e dieguez,
Pe a zoug ur froesen bennac,
Ha me so ur vezen ingrat,
Carguet a lesireguez.
Boquejou caër, c'hui en un devez
A veler savet ha maro;

Hac o veuli Doue en o yez.

Evit o invita da veuli Doue ato.

D'ar rossignolet.

D'an durzulennet.

O velet an dènvet o peuri.

O velet peb-tra oc'h agissa pe o touguen froez.

O velet ar boquejou.

O velet an dour o redec er prajou, hac o vont varzu o sourcen.

Souden ho coude me varvo;
Ha martese quent ivez.
Gouerennou ha c'hui rivierou
Meulet an Autrou souveren,
Allas! pep-tra oll a dremen
Eguis ho tour dre'r prajou.
An dour a ya varzu ar sourcen
P'eus a hini ê sortiet;
Ha me ive ne din-me quet
Varzu va Doue, biquen?

O velet ur feunteun.

Mar red ar c'harod'ar feuntuniou
Gant ar sec'het pa vez bresset,
Davedoc'h, va Doue, me red,
Ma soulagit em poaniou.

O santout an æzen douç en han.

AEzennic leun a frescadurez,
Meulit an Autrou invisibl;
C'hui a so sioul ha pæsibl,
Ha me zo leun a fallentez.

O consideri an tempest er mor.

Mor bras, c'hui pa vezit courroucet,
A zisques deomp dre ho coagou
E tleomp caout aon eus an autrou
Pa hor bez-ên offancet.

O consideri ar gurun hac al luc'het.

C'hui a zisquez deomp c'hoaz e c'hrandeur,
Gurun horrubl, luc'het ha foultr,
Pa ell, mar car, lacat e poultr
Hac e ludu ar pec'heur.

Fizit e Doue couls a zouja dezàn.

Fiziañ am eus enoc'h, va Doue,
Bezit favorabl em andret:
Mar em eus cals hoc'h offancet,
C'hui eo va zad couscoude.

O velet trist an amzer.

Trist amzer so gant glao hac avel
Goloet a noabr an eêvou,
Tristoc'h ê cals an eneou,
Goloet a bec'het marvel
Eguis ma vir ar c'houabr ive

Na barr an heaul e pep carter,
Evit ar pec'het, va Salver,
Na barr ho craç em ene.

O velet ar c'houabr.

Pa barr on heaul, e ro d'hor C'horfou
Sclerigen hac ouspen tomder;
An heaul a justiç hor Salver
A ro mui d'an eneou.

O velet an heaul o parra.

Al loar en nos a ra deomp guelet,
O chasseal an devaligen;
Ar Verc'hes gant e sclerigen
A chasse nos ar pec'het.

O velet al loar en nos.

Me a vel ar stereden joayus
A lui diouz vintin ha diouz nos:
P'eur e zin-me d'ho parados
D'ho quelet-hu, va Jesus?

O velet ar verelaouen.

Ra dui assambles an oll astrou
Hac eus an oabl an oll steret,
Ha quement tra so dre ar bet
D'ho meuli, o va Autrou!

O consideri ar stered.

Me am be ur joa vras o velet
Var guement tra so er bet-mâ
Scrifet patant ar c'homsou-mâ:
Doue ra vezo meulet.

O consideri peb tra tout.

Ya, va Doue, da virviquen
Ra viot meulet, enoret,
Glorifiet hac adoret
Gant an oll groaduryen!

Desirout e ve Doue glorifiet gant an oll.

Grit deomp, va Doue, ni ho supli,
Ho caret epad hor buez,
Ma zaïmp goude'r maro ivez
D'ar barados d'ho meuli.
Amen.

Goulen e garet er bed-màn evit mont d'e veuli er bed-all.

CANTIC VAR AN ACTOU

Eus ar Vertuziou cristen ar re brincipala, pere a ve ur milit bras o c'hana pe o recita bemdez gant devotion, var al labour, evit en em antreteni gant Doue : beza ec'h aller ivez o lavaret en ilis o c'hortos an oferen da goumanç, var an ear gallec : Renonçant à mes sens, suprême vérité.

Act a feiz.

O Renonç d'am squiant, guirionez souveren,
Me soumet va resoun d'hoc'h autorite hebquen
Hac a gred fermamant, hep james dont da zoueti,
Quement mad a propos hoc'h ilis din da gridi.

Act a Esperanç.

O caout ur guir fiziançvar ur feiz gre fontet,
M'esper tout digueneoc'h evit an eürusdet;
Pa zoc'h oll-galloudec hac hon tad trugarezus,
Ec'h esperàn enoc'h, va Doue, dre ho map Jesus.

Act a Garantez.

Va Doue, dreist an oll din da veza caret,
A so quel liberal ha quer mad em andret,
M'ho car hac a zesir gallout ho caret quement
Evel m'ho car ivez an ælez hac an oll sænt.

Act a Adoration.

Prosternet, va Doue, dirazoc'h a speret,
O velet ho galloud, m'hoc'h ador gant respet,
Deoc'h en em soumettàn gant guir humilite,
O c'hout ne doun netra e presanç ho majeste.

Act a C'hraç.

Ur sourci bras hoc'h eus, va Doue, a c'hanon ;
Me ho trugareca eus a greis va c'halon :
Ra vezo da james gant ar sænt hac an ælez
Meuleudi deoc'h rentet evit hoc'h oll madelez.

Act a Gontrition.

Un horrol bras am eus ouz va oll bec'hejou,
Dre ma tispligeont deoc'h, va Doue, va Autrou;

Hac em eus em ene queus d'ho peza offancet,
Rac ma zoc'h mad ha din da veza ar muya caret.

Act a Ofranç hac a Bropos ferm.

Dreindet sacr en un Doue, Tad, Map, Speret-Santel,
M'en em offr a galon da veza deoc'h fidel;
Ur propos ferm a ràn gant ho sicour da dec'het
Diouz quement tra so caus din da goueza er pec'het.

Act a Resination.

Deoc'h en em resinàn, va Doue, a galon;
Hervez ho volontez disposit ac'hanon :
Bepret ec'h adorin em andret ho providanç,
C'hui em c'har, aoualc'h eo evit rei din assuranç.

Act a Renonçamant.

Evit ma talc'hin mad d'ho servich, va Autrou,
Me renonç da satan, de bompou, de œuvrou,
Ha d'ar c'hic revoltet; d'ar bed fall ha traïtour;
Rac ma zeo ar re-mâ d'am ene tri adversour.

Act a c'houlen.

Hep ho craç, va Doue, n'em eus galloud ebet,
Dre Jesus-Christ ho map, roït-hi din me ho ped,
Evit m'en em virin diouz pep goall plijadurez;
Ha ma chomin em sao e creis va simpladurez.

Act a invocation.

Jesus, Guerc'hes Vari, Joseph, Joakim, Anna, Sant Mikel, va Eal-mad, Sant Ian, Santes Barba, Sant Paul, Sant Caurintin, ha c'hui ma Faëron santel, *Ar merc'hed a lavaront :* ha va maërones santel, Hac oll sænt-all, grit din caout ar vuez eternel. Amen.

Er c'houpl diveza-mâ, elec'h sant Paul, sant Caurintin, *nep a chom e Treguer a ell lavaret :* sant Paul ha sant Tudual; *ha nep a chom e Dol a ell lavaret* sant Paul ha sant Samson; *ha nep a chom e Venet a ell lavaret :* sant Paul ha sant Padern, *ha nep a chom e Briec :* sant Paul ha sant Briec.

CANTIC EVIT EN EM GONFORMI

E peb-tra da volontez Doue, propr da gana pa erru un affliction pe un adversite bennac gueneomp, var un ear gallec : *Je veux ce que Dieu veut.*

E Pep-tra, va Doue,
Bezet grêt ho volontez
Non pas va himi-me :
Bezet grêt ho volontez,
Daoust petra erruo
A rust hac a c'huero,
Mar fell deoc'h, va Doue,
Me a fell din ive.
Rac ne fell deoc'h netra
Nemet evit hor profit
Hac evit ar guela
Eus an oll e tisposit :
Mar bezomp affliget,
Temptet pe dispriget,
C'hui bermet quemense
Evit mad hon ene.
Doue a fell dezàn.
Chetu ur guer admirabl!
Rac pep tra so dreizàn.
Rentet douç hac agreabl :
Chench a ra hor poaniou
E plijadureziou,
Hac hon tristidiguez
E laouenidiguez.
Volontez va Doue,
A chasse hon nec'hamant,
Volontez va Doue,
A ro domp confortamant,
Nep en em gountanto
Eus e urziou ato,
Ne vezo chagrinet
Gant nep seurt poan speret.

Hor c'houraichi a ra
Pa vesomp persecutet,
N'hor bez'aon rac netra,
Quer ferm e vezomp
rentet ;
Hi eo e pep coumbat,
Hi eo e pep seurt stad
Hon nerz hac hor souten,
Hac hor mad souveren.
En so eürus an den,
A ell gant guir lavaret :
Va Doue, c'hui hepquen
Eo a fell din da garet,
Nemedoc'h ne c'hoantàn,
Nemedoc'h ne glasquàn,
Bezet gret em andret
Ho volontez bepret.
Laca'ta, va c'halon,
E Doue da esperanç
Anes e nep-fæçon
Ne vefes en assuranç.
Evit fiziout en dud,
Nemet inquietud,
Nemet aoun hac anquen
N'ouffes da gaout biquen.
Ya, va oll fiziànç
A so enoc'h, va Doue :
A n'em eus quen doujanç
Nemet rac ho majeste,
Mar deut-hu d'am sicour,
Ne deus nep adversour
A guement am zrec'he

Nac em dicouraiche.
En em abandouni
A ràn oll d'ho providanç,
Hep dont da resouni,
Var netra gant imprudanç.
Biquen ne vurmulin,
Joayuz ec'h andurin,
Pep seurt affliction
Gant resination.
En em lacât a ràn
Dindan ho protection,
Ho craç a zesiràn
Em oll resolution,

N'allàn netra hep-zi,
Rac-ze me ho supli,
Va Doue, d'am c'hreât,
Hep james va c'huitât.
Volontez va Doue,
C'hui disposit ac'hanon.
Volontez va Doue,
C'hui eo a fell d'am c'halon ;
C'hui am rento countant
E pep evenamant,
Hac er brosperite,
Hac en adversite. *Amen.*

CANTIC VAR UN ORESOUN

D'AR PEMP GOULI HA D'AR SEIZ CLEZE.

Hac a ve mad da lavaret bemdez diouz ar mintin varlec'h ar seiz *Pater* hac *Ave*, en enor d'ar pemp Gouli eus hor Salver ha d'ar seiz Clese a gueuz eus e vam ar Verc'hes, evit en em erbedi dezi ha d'he map quer, d'an heur eus har maro.

Chetu amâ ar seiz Cleze a geuz-ze pere o deveus bet treuzet calon ar Verc'hes, o consideri ar bersecutionou en deveus bet gouzanvet he map Jesus. Da guenta, pa glevas ar Verc'hes, gant an den santel Simeon, o presanti he map en templ, penaus e vize treuzet he ene gant cals a nec'hamant var e sujet, abalamour d'ar bersecutionou a dlier da ober dezàn. D'an eil, pa rancas tec'hel gantâ en Egipt e creis an nos arauc ar roue Herodès pehini er c'hlascas da laza. D'an trede, pa ziancas e map diganti en templ, e spaç a dri dez ma oue oc'h e clasq. D'ar pevare, pa rancontras he map o touguen e groas da venez calvar. D'ar pempet, pa er guelas crucifiet hac o vervel er groas etre d[illegible] laër. D'ar c'huec'hvet, pa oue disquenet eus ar [illegible]aou dezi var he barlen e gorf sacr en ur stad quer[illegible] groas D'ar seizvet, pa oue sebeliet ha lequeet [illegible]pitoyabl. [illegible]er bez. *Var*

ton Vexilla Regis *ec'h aller cana an Oresoun-ma.*

ME ho salud, ô pemp gouli!
Gant ur c'hoant bras d'oc'h enori :
Ra vezo scrifet em c'halon
Jesus hac e oll bassion.
O va salver, me ho supli,
Dre vilidou ho pemp gouli,
Ho pet truez ouz va ene,
Pa zaï dirac ho majeste.
Abars mervel, ô va Jesus,
Gant ar goad sacr ha precius,
Hoc'h eus bet anezo scuillet,
Ma goualc'hit diouz peb pec'het.
Grit din ar c'hraç hivisiquen
Da ober ur guir binigen;
Ha roït din var va fassion
Ur guir gueuz ha contrition.
Ha c'hui, Guerc'hes me ho supli,
Dre ho c'hlac'har, o contempli
Ar gouliou eus ho map quer
Bezit favorabl en c'henver.
Dre vilidou ar seiz cleze,
Pere a dreuzas hoc'h ene,
O velet dezàn cals a boan,
Asistit var ma zremevan.
Hac evel m'hoc'h eus recevet
E gorf eus ar groas disquennet,
Recevit neuse va ene,
Ha presantit-hi da Zoue.

AR VENEDICTION ABARZ AR REPAS,

Hac ar graçou e c'houde, quen e latin, quen e brezounec, var an ton: Prest eo va ene disongea, ha da Zoue en em renta.

Mar o lavarer assambles, ec'h allo unan eus ar gompagnunez lavaret pep coupl het-a-hed, hac ar re all a allo respont varlerc'h peb coupl ivez :

beset grêt, *pe autramant*, Amen.

Evelse ne dleit mancout abarz ho repas da bidi
James ei e venediction dezâ, o lavaret ar *Bene-*
Doue da drugarecât e vadelez divin e c'houde, o
dicite ha da

lavaret an *Agimus*. Ar beden a so admirabl evit saçzuni ar bouet, pehini a zeu aliez hepzi da veza noazus ha d'ar c'horf ha d'an ene. Mar manquit d'an dever just-mâ, e tisquesit aoualc'h n'hoc'h eus na carantez nac aznaoudeguez en andret Doue, evit e vad oberou, hac e vilitit erfat dre an ingrateri-ze n'ho pe eur vad ebet, ha na fournisse quet deoc'h e brovidanç divin peadra d'en em sustanti ha d'en em entreteni, e punition eus ho tisaznaoudeguez hac eus ho neglijanç d'e drugarecât. Livirit eta bepret ar graçou pere so amâ; ha ma n'ho pe quet amzer d'o lavaret het-a-hèt, livirit da viana ar c'houpl quenta aneso, pa n'ho pe debret nemet un tam bara.

Ar Benedicite *abarz ar Repas.*

OVa Jesus, hor mæstr guirion!
Roït deomp ho penediction, *bis.*
Ha d'ar repas a guemerimp,
Evit bepret m'ho servichimp. *bis.*
† En hano an tad, hac ar map, hac ar speret-santel.

Amen.

℣. Benedicite.
℟. Dominus.
Nos et ea quæ sumus sumpturi benedicat dextera Christi. In nomine patris, et filii, et spiritûs sancti.
Amen.

Graçou goude ar Repas.

℣. RA vezo meulet an Autrou Eus e voet hac e oll vadou :
Peoc'h ha graç Doue d'ar re veo,
Ha repos mad d'ar re varo. *bis.*
℟. Evelse bezet grêt:
℣. O va Doue oll-galloudus,
Eternel ha trugarezus, *bis.*
Ni a rent deoc'h eta graçou
Evit hoc'h oll mad-oberou. *bis.*
℟. Evelse bezet grêt.
℣. Ra viot gueneomp oll meulet,
Trugarequeat ha biniguet. *bis.*
Eus a guement graç ha faver

℣. Laus Deo, pax vivis, et requies æternam defunctis.
℟. Amen.
℣. Agimus tibi gratias, omnipotens Deus, pro universis beneficiis tuis, qui vivis et regnas in sæcula sæculorum.
℟. Amen.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

℣. Animæ omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace.

℟. Amen.

℣. Et nos vivamus et requiescamus semper in pace.

℟. Amen.

℣. Beata viscera mariæ virginis quæ portaverunt æterni patris filium.

℟. Et beata ubera quæ lactaverunt Christum Dominum.

A rit bepret en hor c'hènver. *bis.*
℟. Evelse bezet grêt.
℣. Ni ho ped, dre ho trugarez,
Da sellet ivez a druez, *bis.*
Ouz an oll anaon fidel,
Ma zaïnt d'ar repos eternel. *bis.*
℟. Evelse bezet grêt.
℣. Ha ny grit ma vevimp e peoc'h
Gant hon nessa couls ha gueneoc'h
Evit ma zaïmp d'ho parados
Er peoc'h eternel da repos. *bis.*
℟. Evelse beset grêt.
℣. Eürus eo an antraillou dîn
Eus ar verc'hes ar vam divin. *bis.*
O deus douguet ar map santel
A Zoue an tad eternel.
℟. Eürus eo c'hoaz ar poulcalon
Ha mil gueich eürus an divron *bis.*
O deus roët ul læz an dna
D'hon autrou Jesus da zena. *bis.*

INSTRUCTION

EVIT AN ANGELUS DOMINI.

An *Angelus* a aller da lavaret e fin graçou goude coan, e fin ar pedennou diouz ar mintin, hac e fin ar repas da greisdeiz. Custum oar d'e lavaret teir gueich en deiz en enor d'an tri myster principal eus hon redemption, pere eo ar c'hinivelez, ar maro hac ar resurrection eus hor Salver, hac a so comprenet ho zri er myster bras eus an incarnation. Un usaich devot eo'ta, instituet gant an ilis, pehini a laca sini he c'hleyer d'an *Angelus* diouz ar mintin, da greisdeiz ha diouz an nos, evit avertissa he bugale, ar gristenien fidel, da guenta, da gonsâcri d'ar beden ar goumançamant, ar c'hreis hac ar fin eus o devez. An eil, da drugarecât Doue teir gueich en deiz eus ar mad infinit en deus grêt deomp, o tigaç e vap unic er bed-mâ d'en em incarni evit hor prena. D'an trede, da bidi Doue d'ar poenchou-ze ma pligeo ganta operi enomp an effet eus ar mister-mâ, oc'h ober deomp erruout er chloar eus ar vuez eternel, dre ar milidou eus ar bassion hac ar maro e vap en em c'hret den evidomp. D'ar pevare, da gaout memor eus ar pez e deveus grêt ar Verc'hes Vari er myster bras-mâ. D'ar pempet, d'a invoqui ar Verc'hes sacr-ze na c'hobteno deomp digant he map Jesus-Christ ar graçou pere eo ar frouez eus e incarnation hac e fell d'an ilis en em adressemp dezi evellen da bep poent eus an deiz, evit e pidi d'or sicour etouez quen-alies a zanger ma emaomp eus hor silvidiguez, rac-se ne dleomp quet mancout da lavaret an *Angelus*, en intention ma é bet instituet, evel hon eus ispliquet bremâ, non pas dre accustumanç hep devotion ebet, evel a ra an darn vuya, mæs gant attention ha gant respet, o songeal petra reomp, hac oc'h en em lacât var daoulin d'e lavaret, nemet da sul hac adalec Pasq bete dissul an drindet, ma tleer e lavaret a-za, o veza destinet an amser-se da enori ar resurection eus ar Salver pehini a savas eus ar bez dar poent-ze, pe dâ hini e custum an ilis evit ar memes resoun pidi Doue a-za. Indulgeançou bras a so evit lavaret an *Angelus*, evel ma hon eus ispliquet e levr ar rosera.

CANTIC VAR AN ANGELUS DOMINI,

Etc. *en ur fæçoun all.* var ton : *Ar Verc'hes sacr, Mam da Zoue.*

Un arc'hæl abers an autrou
A zisquennas eus an eêvou
D'annonç da Vari oa choaset
Evit mam da Salver ar bed.
Me ho salud, Mari, etc.
Hac e repontas ar Verc'hes,

℣. Angelus Domini nuntiavit Mariæ.

℟. Et concepit de Spiritu Sancto.
Ave Maria, etc.

℣. Ecce ancilla Domini.

℟. Fiat mihi secundum verbum tuum.

Ave Maria, etc.

℣. Et verbum caro factum est.

℟. Et habitavit in nobis.

Ave Maria, etc.

℣. Ora pro nobis, sancta Dei genitrix.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

Gratiam tuam, quæsumus, Domine, mentibus nostris infunde, ut qui angelo nuntiante, Christi filii tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus et crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

℣. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

℟. Amen.

Da Zoue oun servicheres;
Bezet grêt eta em andret
Herves m'hoc'h eus din annoncet.
Me ho salud, Mari, etc.
Neuse e concevas ur buguel
Dre vertuz ar Speret-Santel:
Hac ar Verb en em incarnet
Etouez an dud en deus bevet.
Me ho salud, Mari, etc.
Pedit, mam santel da Zoue,
Evidomp oll e vajeste,
Ma vezzimp dîn eus ar graçou
A bromet Jesus hon autrou.

Peden da Zoue.

Va Doue, pa hon eus desquet,
Gant an æl en deus annoncet,
An incarnation eürus
Eüs hon Autrou ho map Jesus.
Dreizi pliget gueneoc'h ive
Squilla ho craç en hon ene,
M'hor c'honduo e bassion
D'ar c'hloar ar resurection.
Ni er goulen, Tad eternel,
Dre Jesus-Christ ho map santel,
Ha ma chomo gueneomp bepret
Hoc'h asistanç e peb andret.
Evelse bezet grêt.

AR PEDENNOU DIOUZ EN NOS.

Ne dleomp james, eme Sant Frances de Sales, lesel an exerciç-mâ diouz an nos hep e ober, quen nebeut hac an hini diouz ar mintin: hac e rencomp, eme ar Sant-mâ, songeal penaus evel ma teuomp drê ar beden diouz ar mintin da zigueri hon daoulagad d'ar sclerigen eus an eê, e teuomp ive, dre ar beden, diouz an nos, da serra hon daoulagad ouz an devaligen eus an ifern. Ar beden-mâ a dle beza great e coumun, mar d'ê possubl, assambles gant oll dud an ty, abars en em separi da vont da gousquet, evit tenna mui a-ze benediction Doue var an oll famill ha var an tieguez. Nep a raï an actou eus ar beden a dle o frononç gant ur vouez sclær, devot ha poset, evit ma c'hallo en asistantet o lavaret ivez assambles, da viana en o c'halon, rac a galon principalamant eo e renquer pidi Doue, ha non pas hepquen a c'henou. Ar bedennou a c'henou ne servichont da netra nemet e quement ha ma hon eus intantion d'o ober ivez a galon. Ar pen eta eus an ty, pe un all bennac eus ar gompagnunez, a goumançe evellen ar pedennou diouz an nos:

† En Hano an Tad, hac ar Map, hac ar Speret-Santel. Amen. *Peautramant:*

† In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Goulennomp assistanç ar Speret-Santel, var an ear gallec: *Chrêtien, si vous êtes prudent.*

Ny ho supli, Speret-Santel,
Entrezomp cristenien fidel,
Da zont gant ho donesonou
Da remplissa hor c'halonou.
Elumit en hor volontez,

Veni, Sancte Spiritus, repletuorum corda fidelium, et tui amoris in eis ignem ac-

cende.

Emite spiritum tuum, et creabuntur : et renovabis faciem terræ.

Oremus

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritûs illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere et de ejus semper consolatione gaudere. Per Christum Dominum nostrum.

Amen.

An tan eveus ho carantez,
Evit ho caret da viquen,
O senti ouzoc'h hepmuiquen.
Va Doue roït deomp ho speret
Da sclærât hon eneou bepret,
Evit m'hor c'hrouot a nevez;
Oc'h ober deomp chench a vuez.
Va Doue, c'hui hoc'h eus desquet
Hoc'h oll guiryonezou secret
Da galonou ar re fidel,
Dre voyen ar Speret-Santel.
Grit dômp dre ar memes speret
Desqui ar mad hac e garet,
Ha gant e gonsolation
Caout joa bepret en hor c'halon.
Quememâ dre ar milidou
Eus ho map Jesus hon Autrou,
A c'houlennomp, ô va Doue.
Bezet grêt eta evelse.

CANTIC VAR AR PEMP POENT

Eus an Examen a goustianç diouz an nos, var an ear gallec : *Prosterné d'esprit et de cœur.*

An Actou-mâ eus ar Beden diouz an nos a ell servichout ivez evit ar Beden diouz ar mintin, o lesel emeas an drede poent eus an Examen.

D'ar c'henta Poent.

En em lequeomp e presanç Doue, adoromp-èn gant feiz, esperanç ha carantez en e anâret; ha trugarecaomp-èn eus a guement mad hon eus recevet diganVa Doue, me gred fermamant penaus emoc'h amâ presant,
E sellit ouzin, em c'hlevit,
Hac em c'halon piz e lennit.
M'hoc'h ador, c'hui Tad eternel,
C'hui Map, ha c'hui Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue hepquen.

Gloar deoc'h a vremâ da viquen.
M'hoc'h ador ive, va Salver,
Er sacrament eus an auter;
Me gred hac a esper enoc'h,
M'ho car hac ho caro pelloc'h.
M'ho trugareca, va Doue,
Hac ho meul a greis va ene,
D'am beza crouet, conservet,
Prenet, en ilis recevet.
Da veza er sacramanchoa
Roet remed ous va fec'hejou,
Hac a guement graç ha faver
Hoc'h eus biscoas grêt em c'hever.

D'an eil Poent.

Roït din, va Doue, sclerigen
Hac ar speret a binigen,
Evit aznaout gant guir regret
Penaus em eus hoc'h offancet.

D'an trede Poent.

Guelomp penaus, ô va ene,
Hon eus irio offancet Doue :
Dre sonch, dre goms, dre action,
P'autramant dre omission.
Ha ni hon eus expres guelet,
Clevet na souffret drouc ebet,
Control da Zoue da Guenta,
Deomp hon-unan ha d'hon nessa.
Evit aznaout guell hor pec'het,
Consideromp peleac'h omp bet,
Gant piou, p'en occasion,
P'eur a p'en occupation.

D'ar pevare Poent.

Me am eus regret em ene
D'ho peza offancet, va Doue,
Rac ma zoc'h mad ha din meurbet
Da veza dreist peb-tra caret.
Gant ho craç m'en em diouallo
E pep leac'h diouz pec'het ato,
tàn, particulieramant en deiz hirio.

Goulennomp ar c'hraç da aznaout ha da regreti hor pec'hejou.

Examinomp amâ hor c'houstianc evit clasq ar pec'hejou pere hon eus grêt e pad an deiz, oc'h en em arreti particulieramant var ar re ma zomp muia sujet dezo, ha var ar mancamanchou d'en em acquita eus hon dever.

Greomp hor possubl da gaout ur guir regret da veza offançet Doue, ha goulennomp pardoun ounta, oc'h ober ur propos ferm

d'en em amanti, dre sicour e c'hraç, hac o nevezi, ar bromessaou eus hor badiziant.

Act a offranç eus an devez da Zoue, mar grêt ar beden-mâ diouz ar mintin.

Pedomp Doue d'hon assista gant e c'hraç ha d'hon lacaat dindan e brotection, epad an nos, oc'h hon diouall diouz peb seurt droug; ha greomp un act a resination da volontez Doue.

Ha diouz pep gouall occasion
Da goueza en demptation.
Renonç a ràn d'har c'hic, d'ar bet
Ha d'an drouc-Speret milliguet,
D'e bompou ha de oll œuvrou,
Evit ho servich, va autrou.
Me offr d'ho cloar hirio ive,
Dre zorn ho Mam, ô va Doue,
Va songesonou, va c'homson,
Va œuvrou ha va souffrançou,

D'AR PEMPET POENT.

Va Doue, c'hui eo va soulen,
Hepdoc'h nep mad n'allàn biquen;
Me ho supli d'am assista,
Ma talc'hin mad d'am promessa.
Va Doue, bemnos ha bemdez
Ma mirit en ho carantez,
Diouz pec'het, diouz œrouant
Ha diouz pep seurt goall accidant.
Soumeti a ràn va c'halon
D'ho volontez e pep fæçon,
Evit beza countant beprep
A guement a reot em andret.
Evellen bezet grêt.

Greomp bremàn ur goession spirituel ouz Doue, ouz ar Verc'hes, hac ouz ar Sænt; ha pedomp-iy da intercedi evidomp, o lavaret ar *Confiteor* gant ar pedennou all eus an Illis er fin.

CANTIC VAR AR GONFITEOR.

Misereatur, Indulgentiam, etc. *Var ton guers sant Cœurintin* pe *an Itron Varia a Druez.*

OUz Doue hac ouz Mari a so Guerc'hes bepret,
Ouz Sant Mikæl an Arc'hæl, ouz Sant Ian biniguet,
Ouz Per ha Paul Ebestel, ouz an oll Sænt eürus,

Hac ouzoc'h, va æl santel (*er goession e leverrot*)
Hac ouzoc'h, va zad santel, e teuàn d'en em accus.
Me a ansao em eus pec'het cals enep va Autrou,
Dre va goal songesonou, goal gomsou, goal euvrou,
Hac eo em faut va-unan em eus-èn offancet;
Em faut hac em faut brassa siouaz em-eus pec'het.
Rac-ze me bed ar Verc'hes, sant Mikel an arc'hæl,
Sant Ian Vadezour, sant Per ha sant Paul, ebestel;
An oll Sænt ha va eal mad (*er goession livirit*)
An oll Sænt, ha c'hui va zad, da bidi ividou,
Ma ellin digant Doue obteni guir pardon. *Amen.*

Var ar memes ton.

VA Doue oll-galloudec,
Ho pêt ouzomp truez,
Hon dilivrit a bec'het
Hac a bep drouc ivez;
Roït domp, dre ho trugarez,
Indulgeanç, absolven,
Hac hor c'hunduit d'ar vuèz
A bado da viquen. *Amen.*
Pliget gueneoc'h en nos-màn,
Autrou, hor preservi
Diouz peb pec'het, diouz satan,
Ha diouz pep seurt anvi:
Va Doue, ho pêt truez,
Ho pêt truez ouzomp;
Grit d'hon eneou trugarez,
Enoc'h pa esperomp.
Va Doue, pliget gueneoc'h
Receo va oreson,
Grit ma zaï betec-enoc'h
Ar c'hri eus va c'halon:
Ni ho ped, bisitaït
Hon demeuranç bepret,
Hac anezi pellaït
Laçou an drouc-speret.
Dalc'hit hoc'h ælez santel

Misereatur nostri omnipotens Deus, et dimissis peccatis nostris, perducat nos ad vitam æternam.
Amen.
Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.
Amen.
Dignare, Domine, nocte istâ, sine peccato nos custodire.
Miserere nostrî, Domine, miserere nostrî.
Fiat misericordia tua, Domine, super nos.

Quemadmodùm speravimus in te.
Domine, exaudi orationem meam.
Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

VIsita, quæsumus, Domine, habitationem istam, et omnes insidias inimici ab eâ longè repelle. Angeli tui sancti habitent in eâ, qui nos in pace custodiant, et benedictio tua sit super nos semper.

Gueneomp epad an nos
D'hon diouall, Tad eternel,
E peoc'h hac e repos :
Hac ho penediction
Bezet guenеomp bepret,
Dre Jesus ho map guirion,
Hon Autrou benniguet.
Sellit a druez ouzomp,
Va Doue, ni ho ped,
Pa en deveus evidomp,
Ho map Salver ar bed,
Etre daouarn tud cruel
En em roet libramant
Da c'houzaon bete mervel
Eus ar groas an tourmant.
Evellen bezet great.

REspice, quæsumus, Domine, super hanc familiam tuam pro quâ Dominus noster Jesus-Christus non dubitavit manibus tradi nocentium et crucis subire tormentum. Qui tecum vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

CANTIC

VAR LITANIOU AR VERC'HES.

PERE *a ve mad da lavaret diouz an nos hac e fin ar Gousperou*, var ar memes ton : *Gant Litaniou Jesus pere so tumâ diarauc.*

KYrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.

AUtrou Doue oll galloudus,
Hac hep musul trugarezus,
C'hui a vel peguen infirm omp,
Ho pêt compassion ouzomp.
Jesus-Christ, redemptor ar bed,
Distroït ouzomp, ni ho ped,
Sezlaouït ouz hor pedennou,

Hac exaucit hor goulennou.
Ni ho ped, c'hui tad eternel,
C'hui map, ha c'hui speret-santel
Tri ferson en un Doue hepquen,
Galvet an Dreindet souveren,
Da sellet ouzomp a druez,
Pa regretomp hor goal vuez.
Enoc'h hepquen ec'h esperomp,
Rac-ze ho pêt truez ouzomp.
Santes Mari, mam da Zoue,
C'hui eo a bedomp-ny goude,
Guerc'hes santel ar Guerc'heset,
Pa zomp deoc'h en em adresset,
Pa zoc'h da Jesus ar vam dîn,
Hac ar vam eus ar c'hraç divin,
Pedit evidomp deiz ha nos,
Evit ma zaïmp d'ar barados.
Mam bur ha neat a bep pec'het
Mam chast ha flam divlam chomet,
Ur vam dîn da veza caret
Ha da veza cals admiret;
C'hui a so guir vam d'hor c'hrouer,
C'hui a so guir vam d'hor Salver,
Pedit evidomp deiz an nos,
Evit ma zaïmp d'ar barados.
Guerc'hes prudant ha venerabl,
Guerc'hes a so meurbet meulabl,
Guerc'hes a so quer galloudus,
Quen douç ha quen trugarezus,
Guerc'hes a so fidel bepret,
Mellezour a justiç parfet,
Pedit evidomp deiz ha nos, etc.
C'hui eo demeuranç ar furnez,
C'hui so quiriec d'hon levenez,
Hac ur vessel spirituel,
Dîn a un enor eternel,
Ur vessel a zevotion,
Dîn a gonsideration, Pedit

Pater de cœlis Deus, miserere nobis.
Fili redemtor mundi Deus, miserere.
Spiritus sancte Deus miserere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus, miserere.
Sancta Maria, ora pro nobis.
Sancta Dei genitrix, ora.
Sancta virgo virginum ora.
Mater Christi, ora.
Mater divinæ gratiæ, ora.
Mater purissima, o.
Mater castissima, o.
Mater inviolata, ora.
Mater intemerata, ora pro nobis.
Mater amabilis, ora.
Mater admirabilis, o.
Mater Creatoris, or.
Mater Salvatoris, or.
Virgo prudentissima, ora.
Virgo veneranda, o.
Virgo prædicanda, ora pro nobis.
Virgo potens, ora.
Virgo clemens, ora.
Virgo fidelis, ora.
Speculum justiciæ, o.
Sedes sapientiæ, ora.
Causa nostræ lætitiæ, ora.

Vas spirituale, ora.
Vas honorabile, or.
Vas insigne devotionis, ora.
Rosa mystica, ora.
Turris Davidica, ora.
Turris eburnea, ora.
Domus aurea, ora.
Fœderis arca, ora
Janua cœli, ora.
Stella matutina, ora.
Salus infirmorum, o.
Refugium peccatorum, ora
Consolatrix afflictorum, ora.
Auxilium Christianorum, ora.
Regina angelorum, ora pro nobis.
Regina patriarcharum, ora.
Regina prophetarum, ora.
Regina apostolorum, ora
Regina martyrum, ora pro nobis.
Regina confessorum, ora.
Regina virginum, o.
Regina sanctorum omnium, ora.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis Domine.

C'hui a so un tensor precius:
Hac ur rosen mysterius,
Tour David, tour a olifand,
Pales aour-fin hac excellant,
Arc'h a allianç biniguet,
Dor an eê so digor bepret, Pedit.
Verelaouen so sclær meurbet,
D'ar re so infirm guir remed,
C'hui eo ar gonsolation
D'ar re so en affliction,
C'hui eo refuich ar bec'heryen,
C'hui eo sicour ar gristenien, Ped.
Rouanes oc'h d'an oll ælez,
Ha d'ar batriarchet ivez;
D'ar brophedet, d'an ebestel,
Ha d'an oll verzerien santel,
D'ar gonfessoret, guerc'heset,
Ha d'an oll sænt ha santeset,
Pedit evidomp deiz a nos
Evit ma zaïmp d'ar barados.
Oan Doue crucifiet,
A effaç pec'hejou ar bed,
Dre ho madelez infinit,
Autrou Jesus, hor pardounit.
Oan Doue crucifiet,
A effaç pec'hejou ar bed,
Dre ho madelez infinit,
Autrou Jesus, hon exaucit.
Oan Doue crucifiet,
A effaç pec'hejou ar bed,
Enoc'h, Autrou, ec'h esperomp,
Rac-ze ho pêt truez ouzomp,
Grit ma zaïmp gueneoc'h da repos
Er c'hloar eveus ho parados.
O Jesus-Christ, hor sezlaouit!
O Jesus-Christ, hon exaucit!
Amen.

Recommandation *d'ar Verc'hes.*

Dec'hu, Mam santel da Zoue, hon eus recours, hac en em lequeomp dindan ho protection: na zisprigit quet hor pedennou en hon necessite hac en hon izomp: quent-ze, Guerc'hes glorius ha biniguet, hon dilivriit ato diouz pep seurt dangerou.

Pedit evidomp, Mam santel da Zoue, evit ma vezzimp rentet din eus a bromessaou Jesus-Christ.

Pedomp Doue.

VA Doue, hon Autrou, ni ho supli, accordit deomp entrezomp ho servicherien ar c'hraç hac ar joa da veza bepret yac'h a gorf hac a ene, ha da veza, dre intercession ar verc'hes glorius Vari, dilivriet diouz an dristidiguez presant, ha pourvezet eus ar joausdet eternel. Ar pez a c'houlennomp dre milit ho map Jesus-Christ hon Autrou. *Amen.*

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos, Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.

Sub tuum præsidium confugimus, sancta Dei Genitrix: nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus nostris, sed à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta.

℣. Ora pro nobis, Sancta Dei genitrix.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

COncede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetuâ mentis et corporis sanitate gaudere; et gloriosâ beatæ Mariæ semper Virginis intercessione à præsenti liberari tristitiâ, et æternâ perfrui lætitiâ. Per Christum, etc.

Hervez ar c'hustum meulabl o so e cals a dies honest eleac'h ma zeus un devotion particulier d'ar Verc'hes, e ve mad, goude he Litaniou, lavaret ur Chapeled eus he Rosera, mar be amser, ha goude ar Chapeled-se lavaret, evit an anaon eus ar purgator, an De profundis,

pehini a gafer er seiz salm e fin an heuriou-mâ : hoguen eleac'h ar Gloria Patri, etc. *pe gant hini e echuer eno an* De profundis, *e vezo lavaret amâ* Requiem æternam *hac* Oremus fidelium.

CANTIC

Ha Peden evit an Anaon vad, var an ear gallec : *Réveillez-vous.*

De profondis clamavi ad te, Domine, etc.

Requiem æternam dona eis Domine : et lux perpetua luceat eis.

Requiescant in pace. Amen.

Domine, exaudi orationem meam.

Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Fidelium Deus omnium conditor et redemptor animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum, ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis et regnas Deus in sæcula sæculorum. Amen.

Ova Doue, ouzoc'h e crian
Eus a vouelet an abimou, etc.
Grit ma zaï an anaon da repos,
Va Doue, d'ar c'hloar eternel,
Ha roït dezo en ho parados
Ar sclerigen perpetuel.
Dilivrit-hi, autrou souveren,
Evit ma reposint e peoc'h :
Va Doue, sezlaouit va feden,
Ha grit ma zaï betec enoc'h.
O Doue ar gristenyen fidel,
D'an oll crouer ha redemptor,
Considerit ar poaniou cruel
Eus an anaon er purcator.
Pa zint eneou ho servicherien
Ha re ho servichereset,
Accordit dezo hivisiquen
Remission a bep pec'het.
Evit, dre voyen ar pedennou
A reomp evito gant respet,
Ma c'hoptenint an induljançou
O deveus ato desiret.
Ni er goulen ouzoc'h, va Doue,
Pehini a vev hac a ren
Queit ha ma pad an eternite,
Eus a viscoas da virviquen. Amen.

Goude ul lectur spirituel pehini a ve mad da ober en andret-mâ, en ul levr mad bennac evit servichout da instruction da dud an ty, ec'h aller echui ar pedennou dre ar recommandationou-mâ.

CANTIC

Var Recommandationou devot

A ve mad da ober e fin ar pedennou diouz an nos, var an ear gallec : *Venez, venez, Esprit-Saint, dans nos cœurs.*

Jesus, Mari, Joseph, Joakim, Anna,
Sant Mikael, sant Ian, santes Barba,
Sant Per, sant Paul, ha c'hui sant Caurintin,
Ma sicourit bremàn ha var ma fin.
Va sant Paëron, va santes Maërones,
AElez eürus, hac oll sænt assambles
Grit ma illin savetei va ene
Da vont gueneoc'h da velet va Doue.
O va æl mad, pa oc'h dîn digacet,
Ha pa oun deoc'h ive recommandet
Gant va Doue dre e vadelez divin,
Bezit ato gardien fidel dîn.
Roït e pep poent sclerigen d'am speret,
Ha diouz peb drouc va diouallit bepret,
Ma c'hunduit en hent ar barados,
Oc'h va gouarn e stad vad deiz ha nos.

En em recommandomp d'ar Famill santel ha d'an oll-Sænt, ispicial d'hor paëron ha d'hor maërones eürus, ha d'ar Sænt-all pe da re e tleomp caout un devotion particulier, ha d'hon eal mad.

Angele Dei, qui custos es meî, me tibi commissum pietate supernâ, hac nocte illumina, custodi, rege et guberna.
Amen.

Offromp hor c'housquet da Zoue, hac en em lequeomp er memes stad ma carremp beza caffet en heur ar maro.

Ne unquàm obdormiam in morte.

In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum. Redemisti me, Domine, Deus veritatis.

Maria, Mater gratiæ, Mater misericordiæ, tu nos ab hoste protege, et horâ mortis suscipe.

Gloria tibi, Domine, qui natus es de Virgine, cum Patre et Sancto Spiritu, in sempiterna sæcula.
Amen.

En union, va Doue, d'ar c'housquet
En deveus grêt hor Salver beniguet
Queit ha m'ê bet o veva er bed mâ;
Me offr ive va c'housquet d'hoc'h bremâ.
Ho pêt truez ouzin, ô va Doue!
Pliget gueneoc'h beilla var va ene,
Me ho supli n'am list quet da gousquet
Biquen james e maro ar pec'het.
Pa na doun sur da veza beo vare'hoas,
Doc'h, va Jesus, en em adressàn c'hoas,
Oc'h en em offr eus a greis va c'halon
D'ho volontez da zispos ac'hanon.
Me recommand va ene paour bepret
En ho taouarn, Autrou, Salver ar bed,
Pa zê gueneoc'h oun bet prenet ivez
Dre ho coad sacr, Doue a virionez.
Santez Mari, c'huileun a garantez,
O Mam a c'hraç, ô Mam a drugarez!
An adversour chasseit divar hon tro
Hon recevit en heur eus hor maro.
Gloar doc'h; Autrou, eil ferson an Dreindet,
Pehini so gant ar Verc'hes ganet;
Bezet d'ho Tad ha d'ar Speret-Santel
Ar memes gloar hac ur gloar eternel.
O Jesus-Christ map unic da Zoue,

O Jesus-Christ, map d'ar Verc'hes ive!
Guerc'hes Vari, da Jesus mamguirion,
Roït domp mar plich, ho penediction.
Ra zisquenno ha ra chomo bepret
Benediction Doue oll-galloudec,
An Tad, ar Map hac ar speret-santel,
Varnomp d'hor c'haç d'ar repos eternel. Evellen bezet grêt.
Nos cum prole piâ benedicat Virgo Maria.

Benedictio Dei omnipotentis, Patris, et Filii et Spiritus Sancti descendat super nos, et maneat semper.
Amen.

INSTRUCTION EVIT AN OFEREN.

Hor Salver a instituas an Oferen pa instituas ivez ar Sacramant adorabl eus e gorf hac e c'hoad precius dindan ar speçou a vara hac a vin, er gouan diveza pehini a reas gant e zisquibien, nosquent e bassion; hac e lavaras expressamant dezo ha d'an oll bæleyen celebri alies ar sacrifiç-mâ e memor eus ar sacrifiç pehini ma zea d'e offr evidomp en e bassion hac en e varo. Evelse an oferen a so galvet ur memor hac ur represantation dîn eus a varo ha passion hor Salver, pehini a zeu da offr ha da nevezi bembez var an auter, dre zaouarn ar bælec, ar memes sacrifiç a offras ur veich hepquen var ar groas evit sivildiguez ar re veo hac ar re varo. Hac en effet an actionou a ra ar bælec en oferen a represant un action bennac eus ar bassion hor Salver, couls ha ma teu e viscamant ha qnement a servich dezàn ous an auter, da represanti un dra bennac ivez eus ar pez a servichas er bassion divin-ze, evel ma vellot ispliquet amâ varlerc'h.

Un devotion eta an agreapla d'hor Salver biniguet, en Oferen, eo songeal ervad er mysteriou eus ar bassion, epad ar sacrifiç divin-mâ, pehini eo an action ar santela

hac an importanta eus hon religion. Mæs, evel mâ ê sujet speret an den da gals a zistractionou, ha ma teu eas d'en em enoei oc'h en em servichout ato eus ar memes exerciç hac eus a ur memes pratic a zevotion, abalamour da-se, ouspen ar fæçoun devot da glevet an oferen, pehini a gueffot ê levr an *Exerciçou eus ar Vuez Cristen*, e lequeer deoc'h en Heurion-mâ teir fæçoun-all, pe dri Exerciç, pere so ive profitabl meurbet hac a zisquez penaus e teu peb action ha peb articl eus an oferen da represanti peb action ha peb articl ivez eus a bassion hor Salver, o fournissa goudese ur reflexion hac ur bedennic devot conform da peb hini eus an articlou-ze.

Ne ouffer quet rei deoc'h re a voyenou evit ober ervad un euvr pehini so quer profitabl d'ho sivildiguez, evel ma zeo clevet an oferen gant devotion, hervez an desteni eus ar c'honcil a Drant hac eus a catechismou ar c'honcil-ze, pehini a lavar penaus ne d'ê quet hepquen ar Sacrifiç-mâ un tensor a binvidiguez celestiel eus a behini mar greomp un usaich mad; e teuomp d'en em renta dîn eus ar c'hraç hac ar garantez a Zoue, mæs ouspen ez eus enna ur certen vertuz particulier dre behini ec'h ellomp aznaout ha recompansi en ur fæçoun bennac ar vadelez hac al liberalite infinit en deveus Doue en hon andret. Hac evit guir, eme ar memes autor, mar plige quement da Zoue ar sacrifiçou eus al lesen ancien, peguen dister bennac oant, ma lavar ar scritur penaus o receve evel ur c'huez agreabl ha delicius, peguen agreabl e tle beza dezàn ar Sacrifiç divin-mâ, mar en ofrer eguis ma ê dleet? Pebes graçou na dleomp-ni quet da esperout diouz ur sacrifiç eleac'h ma vez immolet hac ofret an hidi azioc'h pehini e oue clevet a ben dieo *va map muia caret, pe en hini em eus lequeat va oll affection.* Ret eo'ta, eme ar c'hatechismou-mâ, instrui ervad ar gristenien fidel var ar virionez-mâ,

evit ma vezint assamblet er sacrifiç divin, ma tisquint medita gant attantion ha gant devotion er mysteriou sacr-ze pe en re o deveus an eur da assista.

Ar sacrifiç-mâ, eme an Tadou eus ar c'honcil a Drant, a so propiciator e guiryonez, o renta Doue favorabl ha trugaresus en hon andret, hac ec'h obtenomp dreizàn e c'hraç, hac e assistanç en hon ezom hac en hon necessite, mar en offromp gant ur galon sincer hac ur feiz vad, gant dougeanç ha reveranç, gant ur speret a gontrition hac a binigen. Ha Doue o veza calmet ouzomp, dre ar sacrifiç-mâ, hac o rei deomp ar c'hraç hac an donæsoun a binigen, a zeu dreizàn da bardouni deomp ar c'hrimou hac ar pec'hejou, memes ar re vrassa; pa zeo ar memes hostif hac an hostif unic, an hini memes en em offras ur veich var ar groas eo en em offr c'hoas dre zaouarn ar Væleyen var an auter, hep quen difaranç nemet e quenver ar fæçoun d'en em offr, ha pa ze so-quen dre an offranç-mâ pehini a ra hor Salver var an auter, eus aneza e-unan, hep squilla e c'hoad, eo e recevomp en abondanç ar frouez eus an hini a reas var ar groas, o squilla e c'hoad. Ha rac-ze, hervez an dradition hac an usaich an Ebestel, e ve offret ar sacrifiç-mâ, non pas hepquen evit ar bec'hejou hac ar poanyou dleet dezo, hac evit an oll satisfactionou da justiç Doue hac an necessiteou all eus ar gristenien fidel pere so e buez mæs ouspen evit ar re so maro e stad a c'hraç, pere ne dint quet c'hoaz purifiet antieramant diouz o fec'hejou, hac a so e tan ar purgator, oc'h en em burifia. Chetu eno santimant hor mam santel an ilis er c'honcil a Drant, e quenver ar sacrifiç eus an oferen, hac a dle inspira deoc'h un devotion vras da assista enni.

CANTIC EVIT DIZQUEZ PEGUEMENT

A istim a dleer da ober eus an Oferen, a peguement a horrol a dleer da gaout ouz an irreverançou en ilis, var ton : *pell so em eus amser; pe* var ton : *sant Caurintin.*

UNan eus a zeveriou
principal ur c'hristen
Ho d'ar sul, d'ar goueliou
Clevit an oferen;
Ha nep ne da quet bemdez,
Pa ell mont, d'e c'hlevet,
Ne azne quet ar frouez
So enni comprenet.
Ar pris eus hon eneou,
Me lavar goad Jesus,
Hac eus e oll milidou
An tensor precius
A so dreizi presantet
Da pep cristen guyrion,
Hac ar myster nevezet
Eus hon redemption.
Sur ne doc'h quet sourcius
Eus ho silvidiguez,
Nac aznaoudec ouz Jesus,
Evit e drugarez,
Ma n'en disquesit dezàn,
O font d'an oferen,
Da gaout sonch anezàn,
Evel ma c'hourc'hemen.
Pa zac'h d'ar plaçou santel
Partout da bardouna,
Pa yunac'h bete mervel
Divar dour ha bara,
Quement euvr vad na profit
A ouffac'h da ober,
Ne dalfent quet ar milit
An ofranç hor Salver.
Pe ve lequeat milidou
An oll Sænt assambles,
Hac ivez oll dourmanchou
Ar verzerien memes,
Gant pep seurt austerite
Ha pep seurt pinigen,
Ne bligent quet da Zoue
Queit hac un oferen.
Ne deus netra quer capal
Da galmi e goler,
Na d'e renta favorabl
Ha douç en hor c'hêver
Evel offr ar sacrifiç
Devot d'e vajeste,
An tadou eus an ilis
Eo a goms evelse.
Bep heur sioas e pec'homp
Hac un infinite
A boaniou a vilitomp,
O testum dle var dle;
Penaus eta d'e justiç
Satisfia james,
Nemet offr ar sacrifiç
A raemp dezâ alies?
Mæs, evit an amaon
Eus an ilis souffrant
E teuer, eme Sant Jerom,
Da vouga o zourmant,

Ha dre voyen pep-unan
Eus an oferennou
E tilivrer, emezàn,
Nombr bras a eneou.
Pa zeomp gant devotion,
Eme Sant-Augustin,
Ha gant guïr intantion
D'ar sacrifiç divin,
E vez hon oll gamejou
Gant hon eal mad contet
Ha gant Doue an Autrou
Erfat recoumpanset.
Bras eo'ta hon dallentez
Lesel ur seurt moyen
D'avanç hor sivildiguez,
Entrezomp pec'herien,
O vancout dre negligançz
Da vont d'an oferen,
Ha da chom gant reverançz
Enni a ben-da-ben.
Un dra deplorabl certen
Hac un dra so isquis,
Eo guelet meur a gristen
Direspet en Ilis,
O tiscoursi, o c'hoarsin,
O trei o fen ato,
Hac en ur bostur indin
Evel tud divalo.
N'o deus mui devotion
Muguet chaç en ilis,
Na n'o deus attantion
Na perz er sacrifiç.
Piou a velle, va Salver,
Hep caout compassion,
Quen dispriget ar mister
Eus hon redemption?
Petra ve quen an dra-ze
Nemet eleac'h calmi
Ar goler eus a un Doue,
Dont goaz d'e elumi?
Hac eleac'h diminui
D'hor c'hrimou ar boan dlet
Dont siouaz? mui-ous-vui
D'e augmenti bepret.
Ar pez a laca Doue
Ar muia e coler,
Ha da ziscarga ive
Varnomp e voaligner,
Eo sur ar sacrilegéou
Hac an irreverançz
A goumeter en templou
Bep tro en e bresançz.
Gant quement affliction
A souffras hor Salver,
Nemet un occasion.
N'en lequeas e coler,
Pa chasseas quement hini
A roe ur goal exempl,
Hac a zeue da brofani
Gant o sacrifiç en templ.
Guelet a rit va Jesus,
Quement immodesti,
Ha quement pec'het mezus
A ra cals en ho ty;
Ne rit na van na seblant,
Mæs en heur ar maro
E santint un nec'hamant
Hac ur remors garo.
Ne gredont quet an dud-ze
Penaus e ve presant,
O barner hac o roue,
Cuset er sacramant,
Asistet gant an ælez,
Pere so estonet
O velet ho madelez
Quer bras en hon andret.

Dreist pep tra en oferen
Dirazoc'h, va Jesus,
En em guef bras ar vanden
A sperejou eürus,
Pere a vez prosternet
En dro d'ar Celebrant,
Oc'h adori gant respet
Ho majeste presant.
Hemâ so ur sacrifiç
Quen dïn ha quen huel,
Na oar Tadou an ilis
Pe fæçoun e henvel,
Ur myster eo quen terrubl,
Emezo, ma c'houlen
Ec'h asistemp gant tribuil
Ha spont en oferen.
Rac-se hon avertisser
Er c'honcil sacr a Drant
Da celebri ur myster
A so quen excellant,
Gant pep veneration
A gorf hac a speret,
Ha gant pep devotion,
Purete ha respet.
Rac mar d'ê expressamant
Er scritur lavaret :
Nep a ra negligeamant
Œuvr Doue so miliguet;
Ha mar deo an oferen
Œuvr Doue ar santela,
Eo scler penaus e c'houlen
An diligeanç vrassa.
Evit se hon eus songet
Rei deoc'h amâ ive
Guir voyenou d'e c'hlevet
E profit hoc'h ene,
O tisqui deoc'h ar fæcon
Enni da vedita
Poenchou hon redemption
Evit o imita. Amen.

CANTIC PEHINI A ZESQ PETRA

So represantet eus a Bassion hor Salver, dre Ornamanchou ar Bælec; pa vez oc'h oferenna, var an ear gallec : *Jesus aimable, qui rend sur la Croix, pe* var ton *ar Bassion nevez.*

AN Oferen hep mar a represant
Ar sacrifiç a boan hac a dourmant
En deus offret Map Doue er groas d'e Dad
Evidomp-ny, o scuilla e oll goad;
Hac evelse ur voyen ar guella
D'er c'hlevet mad eo dont d'e applica
Var pep articl a bassion Jesus,
O vedita e hoanyou truezus.
Rac ar Bælec ne zalc'h ous an auter
Nemet ar plaç hepquen eus hor Salver,

Pehini eo ar Bælec souveren,
Hac en em offr dreizàn en oferen.
Rac-se ive e oll ornamanchou
Ha choas zo-quen e oll actionou
Er sacrifiç a so casi henvel
Ouz re Jesus en e boaniou cruel.
Ar gurun-spern a so represantet
Dre ar gurun so var ben ar Bælec,
Ha dr'en amit ar gouel a oue lequeat
Da Jesus-Christ var dro e zaoulagat.
Dre'r gams lien eo sclear sinifiet
Ar saë ven-ze a oue dezâ guisquet
Gant Herodes, an den-ze quer mechant,
Evit tremen Jesus da Innoçant.
Dre ar gouris var-dro ar gams coulmet,
E tleer entent ar c'herdin rust meurbet
Ma oue ganto garrotet er jardin,
Eguis ul laër hon Redemptor divin.
Ar manipul ouz ur vreac'h d'ar Bælec
A sinifi penaus e oue ereet
Daouarn Jesus an eil ouz eguile,
Evit miret ountàn e liberte.
Ar stol a zeu da rei deoc'h da c'houzout
E oue taolet dezàn dreist e c'houzouc
Ur gorden hir evit ganti e ren,
Pa oue dezàn roet e groas da zouguen.
Dre ar chasul ê c'hoas henvelebet
Ar vantel bourpr voar e ziouscoaz taulet,
Evel ur roue a farç oc'h e dreti,
Gant pep injur ha pep ingrateri.
Ar groas a so var ar casul merquet
A ro d'aznaout ar groas a oue douguet
Gant Jesus-Christ, var e guein d'ar menez,
Evit outi finissa e vuez.
Dre ar c'halir oe splann represantet
Ec'h acceptas er jardin olivet
Ar c'halir criz eveus e bassion,
Evidomp oll gant resination.

Dre'r c'horporal ha couls dre an douzier
So astennet dindan var an Auter,
Al lieni a so deomp disclæryet,
Ma oue ganto corf Jesus sebeliet.
Desquit bremâ penaus e represant
En Oferen gestou ar celebrant,
Quement articl a so er bassion,
Ma e c'hleffot gant guir devotion.

CANTIC VAR AR SANTIMANCHOU

A dleer da gaout o vont d'an Oferen, oc'h antren en Ilis, hac o c'hortos an Oferen; var an ton diaraoc, *pe* var ton : an Tad Honore.

O VONT D'AN OFEREN.

Pa ziblaçot etreze an Ilis
Da bresanti da Zoue ar sacrifiç
Suposit eo d'ar C'halvar e c'heulyit
Hon Redemptor, ha dezàn livirit :
Me ya gueneoc'h, va Jesus, *d'ar Menez,*
Roït din un darn eveus ar garantez
Pe gant hini e soufrsoc'h libramant
Evidon-me quellies a dourmant.
Grit din ouzoc'h caout ar gompassion
A guemeras ar merc'het a Sion,
Pa ho quelsont ur potanç var ho couq
Ha ur gorden taclet dreist ho cousouq.
Roït din ivez ar resination
Eus ho Mam sacr a hed ho passion,
Evit ober bepret ho volontez,
Petra bennac a souffrin em buez.

OC'H ANTREN EN ILIS.

Pa antreot en Ilis, quemerit
Dour biniguet hac ous ho taf frotit :
Grit sin ar groas, ha goulenit pardon
Eus ho pec'het, ouz Doue, a galon.
En em liquit neuse var ho taoulin,

Ha diouallit diouz pep postur indin ;
Supposit oc'h er c'halvar erruet
Da gontempli Jesus crucifiet.
Gouesit ive penaus e sinifi
Cambr an ilis pe ar segreteri
Ar sal ma oue sacramant an auter
Instituet enni gant hor Salver.
Eguis ma reas e breparation
Er sal gaër-ze da vont d'e bassion,
E ra ive ar Bælec e hini
Er souboul-mâ da vont d'a celebri.

O' C'HORTOS AN OFEREN.

En dra vezo ar Bælec o visca
Hac o prepari mont da Oferenna,
Grit hoc'h-unan ho preparation,
Er fæçoun-mâ, gant guir devotion :
Tad eternel, hoc'h eus quement caret
Hon eneou, ma hoc'h eus deomp roet
Ho Map unic evit hon redima,
Petra roïmp-ni evintâ deoc'h bremâ?
Netra n'hon eus da rei d'ho majeste
Quer precius hac ar Map unic-ze ;
Na ne deus deoc'h quen agreabl netra,
Rac-ze n'offromp nemet ar sacrifiç-mâ.
O! peguement eff-èn bet desiret
Gant an dud just gueichal da zont er bed,
Bete ma teuas var dro fin an amser,
O quemeret ar furm a servicher.
Pe gant quement a zesir eff-èn bet
Gant an tadou el lymbou gortoet?
Bete ma teuas d'o dilaç ac'hano,
Goude beza gouzànvet ar maro.
An ouvraich-ze eus hor silvidiguez,
Ar merq bras-ze eveus ho carantez
Eo a fell din, evit ho prassa enor,
En oferen da zigaç em memor.
Me ho suppli da c'houarn va c'halon,
Ha da rei din ur guir devotion :

Evit gallout e profit va ene
Dre an œuvr-mâ plijout d'ho majeste. *Amen.*

AR GUENTA FÆÇOUN PE EXERCIÇ

DA GLEVET AN OFEREN DEVOTAMANT.

CANTIC VAR AN INTANTIONOU PRINCIPAL

pe gant re e tleer assista en oferen, var an ton : *Ni ho supli, Speret-Santel.*

ME offr da Zoue oll-galloudec
An Oferen, gant ar Bælec,
O caout ur guir intantion
D'e c'hlevet gant devotion.
Evit adori da guenta,
Dre ar voyen excellanta,
An tri Pherson eus an Dreindet
Gant un humilite barfet.
D'an eil, evit renta graçou
Da Jesus-Christ eus e vadou,
Hac evit caout memor bepret
Eus e bastion biniguet.
Evit obteni, d'an trede,
Bremâ digant e vajeste,
Hon izomou spirituel
Hac hon izomou temporel.
D'ar pevare, ma hor goalc'ho
Dre ar milid eus e varo
Diouz pe pec'het ha diouz pep viç
Gant e c'hoad sacr er sacrifiç.
D'ar fin, evit an anaon
M'o dilivro eus o prison,
Ouspen evit quement hini
Ma zoun obliget da bidi.
Me ho suppli, va Redemptor,
Evit ho cloar hac hoc'h enor,
Grit ma clevin diouz ma ê dlêt
An oferen-mâ het-a-het.
M'er goulen ouzoc'h, va Jesus,
Dre vilid ar goad precius
A offrot d'ho tad eternel
Bremâ er sacrifiç santel.
Guerc'hes Vari, mam hor Salver,
Va eal-mad va phaëron quer,
Oll Sænt hac oll ælez ive,
Obtenit din ar faver-ze.
Amen.

CANTIC VAR AN ARTICLOU

Eus an Oferen, appliquet var an articlou a bassion hor Salver, gant ur reflexion hac ur beden conform da bep articl; var ton : *Vexilla regis ;* pe var an ear gallec : *Je me prosterne, mon Seigneur.*

AN ARTICL QUENTA.

Pa goumanç ar Bælec an Oferen, o lavaret In nomine patris, etc. Introïbo ad altare Dei, etc. *livirit ho* Confiteor *devot, evit receo an absolven general pehini a ro ar Celebrant e coumançamant an Oferen d'ar re a lavar neuse o c'honfiteor, gant ur guir gueuz d'o fec'hejou.*

PA vez ar Bælec inclinet
Ouz an douar, o lavaret
Ar *Confiteor,* songit neuse
En oresoun a vap Doue.
Goude m'en devoa quemeret
E dri zisquib muia caret,
Ec'h antreas ganto er jardin
Hac hor pec'hejou var e guein.
Neuse gant horrol o velet
E boaniou ha crimou ar bed,
En devouë quement a c'hlac'har,
Ma couezas semplet d'an douar.
Eno considerit ho Tad
O c'huisi an dour hac ar goad,
Ha goulennit ounta pardoun,
O lavaret en ho caloun :

AN ACTOU PRINCIPALA.

O! èn so bras en hor c'hever
Ho carantez-hu, va Salver!
Pa zoc'h evidomp en em roet
Da souffr tourmanchou quer calet.
Ha c'hoaz eleac'h aznaoudeguez,
Evit quement a garantez,
Me n'em eus bet en hoc'h andret
Nemet ingrateri bepret.
Queuz am eus bremâ em ene
Act a aznaoudeguez vad, pe a reconnaissanç.

Act a gontrition

Act a Feiz.

D'ho peza offancet, va Doue,
O protesti, gant ho craçou,
Na zistroïn mui d'am pec'hejou.
Me am eus enoc'h ur feiz gre
Rac ar virionez oc'h ive :

Act a Esperanç.

Me gred ez oc'h Doue ha den,
Va Salver, va mæstr souveren.
Enoc'h hepquen ec'h esperàn,
Evel ma ze c'hui hoc'h-unan

Act a Garantez.

Eo va esperanç ; va Doue,
Ha silvidiguez va ene.
Hac ec'his ma ze c'hui bepquen
Eo ivez va mad souveren,

Act a C'houlen.

A greis va c'halon ho caràn
Dreist quement mad so er bed-màn.
Grit din, va Jesus, ho caret
Quer ferm ha quer fidel bepret
Na duin ur moumed em buez
Da goll ouzoc'h ar garantez. *Amen.*

An Actou-mâ diaraoc eus a aznaoudeguez vad, a Gontrition, a Feiz, a Esperanç, a Garantez hac a C'houlen, pere eo ar re nopla hac ar re agreapla da Zoue, a eller da ober varlerc'h quement articl a so amâ, mar be amser.

AN EIL ARTICL.

Pa boq ar Bœlec d'an Auter hac en antre eus an Oferen, galvet an Introït.

AR Bælec, o veza pignet
D'an Auter, ha dezi poquet,
En antre eus an Oferen,
Neuse meditit evelen :
Hor Salver en em bresantas,
Evel un oan douç da Yuzas,
O rei e visaich biniguet
D'an traïtour fall-ze da boquet.
Dre ar boq-ze var zigarez
Disquez ur merq a garantez,
En livras d'e adversouryen,
Varnàn er Jardin oc'h antren.

Reelexion ha Peden.

Na bermetit quet, va Jesus,
E ven james quer maleürus
D'ho quitât na d'ho zrahissa,
Evit netra eus ar bed-mâ.
C'hui so bet deut d'en em lesel
Gant ho adversourien gruel.
Na visen-me quet va-unan
Ur preiz etre griffou Satan.
Rac-ze, va Salver, me ho ped
Na bermetit e teu nepred
An diaoul criez ha da c'harroti
Va ene paour oc'h e zent.
Amen.

AN TREDE ARTICL,

D'ar Kyrie eleison *etc.*

KYRIE ELEISON a sinifi,
Autrou, ho pêt truez ouzomp-ni,
A deir gueich eo repetet
Evit ma viot instruet.
Penaus Per, goude prometi,
Quen assur da berseveri
Er fidelite d'e Vestr mad,
En renonças teir gueich timad.
Na biscoas ne aznavezas
Anezâ e-unan e faut bras,
Quen a oue ma taulas Jesus
Varnezàn ur sell truezus.
Ac'han ec'h aznavomp certen
Ar sempladurez eus an den ;
Buan e couez, sevel n'el quet,
Nemet dre'r c'hraç ve sicouret.
Hon izom bras da implori
Graç Doue stard hac hep cessi,
Eo a so deomp represantet
Dre Kyrie eleison repetet.
Unan eus an traou diessa
Hac eus an ouvraichou brassa,
Eo ressuscita un ene
Avez maro dirac Doue ;
Rac-ze gant an Œlez eürus
Eo ur joâ bras, eme Jesus,
Guelet ur pe'cher hebmuiquen
O chench dre ur guir binigen.

Ar joa-ze a so discleriet
Dre ar c'hantic a oue canet
Ec'harz Bethleem gant an ælez
Oc'h annonz e c'hinivelez.

GLORIA IN EXCELSIS É
Recitet varlerc'h KYRIE,
A sinifi MEULEUDIOU
Ha gloar da Zoue en evou.

REFLEXION HA PEDEN.

Allas! na me paour quêz mechant,
Quer fragil ha quen inconstant,
Pet gueich oun-me deut gant sant Per
D'ho n'ach, o pec'hi, va Salver?
Ha c'hoas ma teuen d'e imita,
O vouela d'am pec'het gantâ,
Ho pe-hu consolation,
Ha me am be remission.
Hoguen siouaz! casi james!
Ha me o pec'hi quellies,
Ne scuillàn ur berat daëlou
Da regreti va fec'hejou.
Me ho ped, va Autrou divin,
Da sellet a druez ouzin,
Ma ellin gouela gant regret
D'ho peza siouas offancet!
Ma rejouissin hoc'h elez
Dre va chenchamant a vuez,
Ha ma canin ganto ive;
Gloar deoc'h en evou, va Doue.
Amen.

AR PEVARE ARTICL.

D'ar C'hollectou, da lavaret eo, d'an Oresonou guenta, ha d'an Abostol, pe d'an Epitren.

Consideret d'ar *C'hollectou*
Penaus oue Jesus, hon Autrou,
E ty Gaïfas interroget
Dirac ar c'honsil assamblet.
Eno e oué chavedateat
Chrainchet en e faç ha goapeat,
Outraget, temmet bleo e benn,
Gant cals a vileny ouz-pen.

REFLEXIONOU HA PEDEN.

Criminal ma zoun dimeve
E ranquet ober evelse,
Me dleffe beza goaldretet,

Ha dindan treid an oll foulet.
O! va Jesus c'hui a so douç,
Pa na ziscargac'h ho courouç
Var nep a zeu d'hoc'h outraichi
Gant quement a ingrateri.
Ret eo lavaret, va Salver,
Hoc'h eus va c'haret dreist voder,
P'oc'h eus evidon anduret
Beza quer mezus tourmantet.
Ha c'hoaz, elec'h aznaoudeguez
Evit quement a garantez,
Me n'em eus bet en hoc'h andret
Nemet ingrateri bepret.
Queuz am eus bremâ em ene
D'ho peza offancet, va Doue, etc.
Lennit ar rest en articl quenta diaraoc.

AR PEMPET ARTICL.

D'an Aviel bete Dominus vobiscum.

D'An Aviel pa dremeno
Ar Bælec eus an abostol,
O vont an eil-tu d'eguile,
E tleit entent, dre guemense,
Penaus Jesus a dremenas
Da Bilat da dy Gaïfas;
Pe da hini oue faussamant
Accuset gant an dud vechant.
Hemâ hon eus cavet, emezo,
O pervertissa tud hor bro,
Caus d'ar bobl da veza mutin,
O rei dezo ur goal doctrin.

REFLEXION HA PEDEN.

Pebes blasphem, o va Salver,
Ho tremen evit un trompler!
C'hui so disquennet eus an eê
Da zisqui deomp henchou Doue.
E quement action a reac'h,
E quement coms a lavarac'h,
Ne veler nemet santelez,
Ne glever nemet guiryonez,
Hac ec'h andurit cousgoude
Ho calomnia erguisse!
Hac e souffrit, barner ar bed,

Gant an dud fall beza blamet.
Grit ma vezin bepret fidel
Da senti ouz hoc'h aviel,
O receo a galon vad
Eus ho comsou divin an had.
Ma tennin epad va buez
Cals a brofit hac a frouez
Eus va oll souffrançou er bed
Dre voyen ar batiantet.
Amen.

AR C'HUERVET ARTICL.

D'an Ofertor, *pa c'horro ar Bælec ar Bladen etre e zaouarn, oc'h offr an Hostif, ha goudese ar C'halir.*

COnsiderit d'an Ofertor,
E oue casset hon redemptor
Gant Pilat da dy Herodes,
Eleac'h ma souffras cals a vez.
O veza eno baffouet,
Gant ur saë venn e oue guisquet,
Evit ober goab anezâ,
Evel pa vise ar sota.

Reflexion ha Peden.

O Va Salver, ar c'haëra den
So bet nac a vezo biquen,
C'hui eo guir esperanç ar bed,
Ha cousgoude hoc'h rebutet.
C'hui eo oll desir an ælez,
Enoc'h e ma plijadurez,
Ho Tad Eternel, va Jesus,
Hac ez oc'h tretet quer mesus!
Evidomp oc'h en em offret,
Dre ma oc'h eus-èn teurvezet,
Hac e teuer gant ur seurt outranç
D'ober ac'hanoc'h dispri-janç!
Chetu me amâ, va Doue,
Tout en em offràn deoc'h ive;
P'oc'h evidon en em offret,
M'ho supli, n'am rebutit quet,
Amen.

AR SEIZVET ARTICL.

Da voualc'h an-daouarn, ha d'an Orate, Fratres.

AR Bælec oc'h ar bobl a dro,
Hac e coms evellen ounto :
Orate, Fratres, emezâ,
Goalc'het e visiat gantâ.
Neuze considerit ervat
Penaus e tisquezas Pilat
Jesus d'ar bobl o coms outo
Er fæcon-mâ : *Ecce Homo* :
Sellit, cetu an Den amâ,
Truez a dleit da gaout outâ,
Evidon-me n'er c'havàn quet
Coupabl a grim na faut ebet :
Rac-ze pa e ma an amser
Da zilivra ur prisonnier,
Daoust deoc'h pe Varrabas vezo,
Peautramant Jesus ho pezo.
Neuse an oll a goumançàs
Da grial : *roït deomp Barrabas,*
Ha cassit henez a-lec'h-se;
Crucifit-ê, crucifit-ê.
Pilat o voualc'ha dirazo
E zaouarn a respount dezo :
Divlam oun diouz goad ar just-mâ,
Deoc'h vezo respount anezâ.

Reflexion ha Peden.

O! houmâ eo an dismejanç :
Dont da ober ar breferanç
Eus Varrabas an torfetor
Da Jesus-Christ hon Redemptor!
Peguen alies em eus-me
Preferet dec'hu, va Doue,
Va plijadurez, va unan,
Pe un interestic bihan?
Me a c'houlen ouzoc'h pardon,
Hac ho ped, a greis va c'halon,
Na bermetot quet, va Jesus,
E ven pelloc'h quer maleürus.
Amen.

AN EIZVET ARTICL.

D'ar Prefaç, Per omnia sæcula, etc.

D'Ar Prefaç grit reflexion
Peguer mantret oa e galon,
O velet an arrageamant
Eus ar yuzevien disquiant.
Rac sulvuy ma clasque Pilat
En e liberte e laquât,
Sulvuy ec'h arragent ountâ,
O c'houlen e grucifia.

Reflexion ha Peden.

Ez ê deoc'h sansibl ha poanius
An ingrateri, va Jesus,
Eveus ho bopl muya caret
P'evit hini hoc'h deut er bed!
Ha n'd'ê quet dec'hu, va Jesus,
Eo e can an ælez *Sanctus?*
Hac ez oc'h dispriset quement,
C'hui pehini eo Sant ar Sænt?
Han'doa quet dec'hu e crie
Ar bobl ne doa quet pella ze,
Hosanna, da lavaret eo,
Gloar ha meuleudy r'ho pezo.
Ha bremâ ne glevit quen son
Nemet ho condaunation:
Ne glevit eleac'h *Hosanna*,
Nemet prest ho sacrifia.
Pebez cenchamant ê houman
A veleur dec'hu quer buan?
Divar ho coust ni zesq certen
N'hon eus d'en em fiziout var den.
Biquen ne lacàn va fiziançz
En dud so leun a inconstançz.
Enoc'h vezo e liquin-me
Va oll esperançz. va Doue.
Peguer bras ê, ô va Salver,
Ho carantez-hu em chever!
Pa hoc'heus evidon anduret
Beza erguisse rebutet.
Ha c'hoaz elec'h aznaoudeguez
Evit quement a garantez,
Me n'em eus bet en hoc'h andret
Nemet ingrateri bepret.

Queuz am eus bremâ em ene
D'ho peza offancet, va Doue.

Lennit ar rest en Articl quenta diaraoc.

AN NAVET ARTICL.

D'ar C'hanon pehini a goumançz adalec Sanctus.

D'Ar C'hanon eus an oferen
Songit penaus ar vourrevien
A exerças ur gruaute
An estrancha var map Doue.
Eus e zillad en divisquont,
Hac e c'hroc'hen a zispensont,
E guic o lammet a beziou
A bep tu da heul ar fouetou.
Pa oant squiz oc'h e scourgeza,
En lequesont da aseza,
Ur goz vantel poupr var e guein,
Hac e benn griet gant an drein.
Curunet ganto erguisse,
En adorsont eyel ur roue,
O plega o daoulin dirazâ,
Evit ober goab anezâ.
Neuse ouz e faç truezus
E taolent o c'hrainch dongerus
Hac e quemerent ur ganen
Evit squei gantâ var ar pen.
O! an horrupla cruaute,
Treti evellen map Doue!
Memes d'an aneval brutal
E ve cris ober quement all.
Goude beza quer goalldretet,
Erfin e rancas quemeret
Ur groas da zouguen d'ar c'halvar,
A yoa ur menez didreuz quear.

Reflexion ha Peden.

Hounez eo an extremite,
Ma zoc'h-hu casset, va Doue,
Dre ho carantez em andret,
Ha sioaz din dre va pec'het!
Eus ho coler, ô va autrou,
Em boa militet ar fouetou
Hac ez oc'h em leac'h scourgezet,
Ha c'hui pur ha neat a bec'het!
Din-me oa dleet evit biquen
Ar groas en ifern da zouguen

Ha c'hui d'e douguen en em ro,
Ha da soufr outhi ar maro.
C'hui hoc'h eus certen gouzànvet
Ar boan hon eus-ni militet;
C'hui hoc'h eus douguet, va Doue,
Hoc'h unan hon infirmite.
En so admirabl em c'hever
Ho carantez-hu, va Salver,
Pa hoc'h eus evidon anduret
Beza erguisse tourmantet.
Ha c'hoaz eleac'h aznoudeguez
Evit quement a garantez, etc.

Lennit ar rest en Articl quenta diaraoc.

AN DECVET ARTICL.

D'ar Gonsecration ha d'ar Gorreou.

Pa vez an hostif consacret,
Ha d'e adori gorroet,
Neuse gant guir attantion
Deut da ober reflexion
Penaus o veza erruet
Var guern ar menez destinet,
E oue Jesus gant taichou bras,
Daouarn ha treid, staguet er groas.
Goude ma voa crucifiet,
Ar groas d'an eac'h a oue savet,
Ha plantet eno a sa-son
En e vressa confusion.

Reflexion ha Peden.

Me hoc'h ador, Salver ar bed,
So diouz an douar gorroet
Evit ma tennot davedoc'h
Quement a so crouet gueneoc'h.
Me a vel ouz ar groas caiet
Ho tivrec'h gueneoc'h astennet,
Evel pa deuac'h d'hor c'houfia
Da vont d'ho caout d'hon briata.
C'hui pere a so affliget,
Ha c'hui pere a so sammet,
Deut oll davedon, eme c'hui,
Evit ma teuin d'ho soulagi.
M'ar deuàn re c'horrec davedoc'h,
Va Jesus, ma zennit gueneo'ch
Dre liamou ho carantez
En andret ar bec'herien quez.

Ha vezo va brassa joa tout
Clasq Jesus-Christ hac e aznaout,
Aznaout Jesus crucifiet;
Hep caout plijadur all ebet
Na bliche da Zoue e teuen
D'en em glorifia biquen
Nemet er groas hac er poaniou
A Jesus-Christ hor guir Autrou.
Tad eternel, cetu presant
Nep a ra ho countantamant,
Ho Map quer eo, sellit ountâ,
Ma roït din ar pardoun dreizâ.
Evit effaci va fec'het,
Ez eo en em humiliet,
O renta deoc'h oboissanç,
Bete mervel ouz ur potanç.
Hon Alvocad galloudus eo,
Deomp-ni favorabl ho rento,
Rac e-unan en deus douguet
Var e gorf er groas hor pec'het.
Me a zeu gant ar Publiquein
Bremâ da squei var va feultrin,
Gant regret bras d'am pec'hejou
A so bet caus d'e dourmanchou.
Pliget gueneoc'h, ô va Doue,
Dreizàn pardouni d'am ene,
E c'hoad a gri en ho presanç
Ar pardon eleac'h ar vengeanç.
Grit ma vezo e bassion
Eus va dle ar remission,
Ha ma ho vezo e c'houliou
D'am ene paour guir remejou. *Amen.*

AN UNNECVET ARTICL.

D'an Oresoun Dominical, ar Pater noster.

Seiz goulen a so er *Pater*,
Hac a represant ar seiz guer
Prononcet gant Jesus er groas,
Pere o deus ur vertuz vras.
1. Ouz e Dad e comsas quenta,
Oc'h e bidi er fæçoun-mâ:
Va Zad, pardounit-y, m'ho ped,
Rac petra reont ne ousont quet.

2. Pa c'houlen al laërdeou ountâ
M'en devise sonch anezâ :
Hyrio, emezâ, *em Barados*
E viot guenèn e repos.
3. D'e Vam goude pa e guelas
Gant sant Ian equichen e groas :
Chetu, emezan, *ho Mam ase*,
Ha c'hui, chetu ho Mam ive.
4. De Dad c'hoas en em adressas,
O lavaret gant ur c'hry hras :
Perac, va Doue, va Doue,
Hoc'h eus-u va dileset-me?
5. Ar pempet coms oue houmâ :
Me am eus sec'het emezâ,
6. Ha chetu amâ ar c'huec'hvet :
Tout, emezàn, *eo consommet.*
7. Erfin d'ar seizvet, a boues pen,
E coms ous e Dad evel-en :
Me recommand, va Zad en eë,
Etre ho taouarn, va ene.
Chetu ar c'homsou diveza,
Hac ivez ar re santela,
A oue prononcet var ar groas
Gant Jesus dirac ma varvas.
Hac en enor d'ar seiz guer-ze
Prononcet ber gant map Doue,
Gant ar bælec e leverrot
Ar *Bater* humpla ma ellot.

AN DAOUZECVET ARTICL.

Pa ve rannet an Hostif, ha d'an Agnus Dei.

PA ves an Hostif sacr rannet,
Hac un tam er c'halir losquet,
E tisquezeur dre guemense
Ar maro criz a vap Doue :
Rac dreizi e oue separet
Diouz e gorf santel e speret
Hac a zisquennas el limbou
Evit dilaç an eneou.

Reflexion ha Peden.

En so estranch, ô va Doue,
E veac'h maro evidon-me!
C'hui pehini a ro ar vuez,
Mervel evit ar pec'her
quez!
O! perac ne doun-me maro
D'ar c'hic ha d'ar bed var ho dro?

Evit beva d'ôc'h emuiquen
Hac ho caret da virviquen.
Me ho supli, Salver ar bed,
Dre ar maro hoc'h eus gousanvet
D'am dilivra diouz pep danger
Da goueza er maro eternel.
Oan-Doue crucifiet,
A effaç pec'hejou ar bed,
Ho pêt truez ouzomp-ny oll,
O viret ne daïmp da goll.
O peguement hoc'h eus-hu great
Evidon-me pe'cher ingrat!
Peguement hoc'h eus-hu souffret
Dre ho carantez em andret!
Ha c'hoas elec'h aznoudeguez
Evit quement a garantez, etc. *Lennit ar rest en articl quenta.*

AN TRIZECVET ARTICL.

D'an Domine non sum dignus, *pe d'ar Goumunion.*

PA goumuni ar Celebrant,
Meditit an interramant
A gorf hor Salver benniguet
Eus ar groas pa oue disquennet.
Ar bez so discleriet patant
Dre'r peultrin eus ar Celebrant,
Eleac'h ma loch corf map Doue,
Couls ha ma logeas er bez-ze,
Logit-èn ive en ho calon
Dre voyen ar goumunion,
Ha ma n'er grit realamant,
Grit-hi spirituelamant.
Ar Goumunion spirituel
A gonsist en actou santel
Feiz, Esperanç, Carantez,
Hac a gontrition ivez.

Reflexion ha Peden.

Evit Coumunia spirituelamant.

GAnt respect bras, ô va Salver,
Hoc'h Adoran var an auter,
Eleac'h ma Credan fermamant
Emaoc'h cuzet er sacramant.
O Feunteun eus a Drugarez!
O sourcen a bep madelez!

M'em eus enoc'h ur guir fizianç ;
Chui hepquen eo va esperanç.
Me oar erfat ne doun quet dîn
E teuac'h da zisquen em peultrin,
Mæs dre ho coms, o va Doue,
C'hui rento salo va ene.
Me ho car a greis va c'halon,
P'hoc'h eus ma c'haret er fæçon
Ma zouc'h din tout en em roet,
Er sacramant-ze, da vouet.
Estranch eo bet va dallentez,
Offansi un seurt madelez :
Guell ve guenê mil gueich mervel
Quent ma raen mui pec'het marvel.
Ya, va Jesus, m'en lavar,
Dreist quement tra so me ho car,
Hac em eus c'hoant bremâ ivez
D'ho receo gant guir garatez.
Hoguen, ma n'ho recevàn quet
Realamant hac en effet,
Dre va desir certenamant
Er gràn spirituelamant.
C'hui èn ul lincer gaër meurbet,
Va Jesus, a oue sebeliet,
Ha lequeet en ur bez nevez
Balzamet eus ar guella c'huez.
Roit din, va Salver biniguet,
Ur galon nevez, me ho ped ;
Purifiet diouz ar viçou,
Ha balzamet a vertuziou.
Ma vezo ur galon dereat
D'ho sebelia en ur bez neat,
M'en em blichot enni ato,
Oc'h er miret bete'r maro.
Grit ma vezin enoc'h cenchet,
Ma, vezzimp ur memes speret,
Ha na bermetit quet pelloc'h
E tispartien diouzoc'h.
Amen.

AR PEVARZECVET ARTICL.

D'ar Postcommun, bete Ite Missa est.

GOude m'en deveus Ar Bælec
En Oferen coumuniet,
Pa zistro ouz ar bobl en dro
Da bidi an Autrou ganto,
Songit neuse penaus Jesus
A ressuscitas glorius,
Ha da gals en em disquezas
O tigaç dezo ur joa bras.

REFLEXION HA PEDEN.

Perac, va Jesus, va Doue,
Gueneoc'h na ressuscitânme,
Eveus a varo ar pec'het,
Evit beva er c'hraç bepret?
Quemense diguenoc'h bremàn
Dre ho maro a c'houlennàn
Ma cunduin ur vuez nevez
O veva en ho carantez.
Rac evit hon tenna a bec'het,
Hoc'h eus ar maro gouzànvet,
Hac oc'h ressuscitet goude,
Ma ressuscitimp-ny ive.
O peguèment hoc'h eus-hu great
Evidon-me pec'her ingrat,
Ha peguement hoc'h eus souffret
Dre ho carantez em andret!
Ha c'hoaz eleac'h a aznaoudeguez
Evit quement a garantez,
etc. *evel èn articl quenta.*

AR PEMZECVET ARTICL.

D'an Ite Missa est, *d'ar Venediction ha d'an Aviel diveza.*

D'Ar fin eveus an Oferen
E coms ar Bælec evellen :
Ite Missa est, échu ê tout
An Oferen, iit en ho rout.
Goude adarre pa zistro,
Ar Venediction a ro
O font neuse da finissa
Dre an aviel diveza.
Quemense a sinifi sclær
Penaus, echu gant hor Salver
An œuvr eus hon redemption,
Ec'h eureu e assansion.
Pa ro ar Bælec ar c'honge
D'ar bobl o lavaret : *Ite*,
Songit penaus e lavaras,
Jesus, en eê quement ma pignas,

It dre ar bed universel,
Emezâ, d'e oll Ebestel,
Evit ma ç'hinstruot an oll,
Oc'h o distrei na daïnt da goll.
Neuse o pignat en e dron
E roas e venediction
D'e Zisquibien muia caret
A yoa gantà en em gavet.
Pa oa Jesus en eê pignet
E Zisquibien a yeas dr'er bed
Evit prezec an aviel,
Roet de gant ar Speret-Santel.

Reflexion ha Peden.

O va Jesus, carguet a c'hloar,
Ha me stago ouz an douar
Va c'halon, oc'h aznaout erfad
Ez oc'h pignet en eê, va Zad;
Grit ma hoc'h heulyin a speret,
Tennit va c'halon eus ar bed :
Na guemerin joa e netra
Eus a guement so er bed-mâ.
O va Jesus a chom en eê
Var an tron eus ho majeste,
Hac a so cousgoude presant
Var an auter er sacramant,
Pa zoc'h dre zaouarn ar Bælec
D'ho tad en em sacrifiet,
Meulet ra viot da james,
Ha trugarequeat assambles.
Me hoc'h ador, indin ma zoun,
Hac o car a greis va c'haloun;
Mæs, va Jesus, n'ho quitain quet,
Na vezin gueneoc'h benniguet.
Bezit evidomp alvocad
Asezet en tu-deou d'ho tad,
Evidomp pedit-èn bepret,
Evel m'hoc'h eus deomp prometet.
Disquesit dezàn ho couliou,
Ho coad hac hoc'h oll milidou;
Pa o guelo, ne a allo quet
Hon refusi a c'hraç ebet.
Amen.

Action a Graç goude an Oferen.

M'Ho trugareca, va Jesus,
Eus a ur c'hraç quer precius,
Da veza grêt din assista
En hoc'h oferen en dez-mâ.
Me a c'houlen ouzoc'h pardon.

Eus a guement distraction
Am eus bet enni em speret,
Ha n'am be quet buan chasseet.
Grit dre ho sacrifiç divin
Dioc'h peb pec'het ma tiouallin,
Dreist pep-tra diouz pec'het marvel;
Ha ma rin un devez santel.
Guerc'hes Vari ô va Itron,
Va eal gardien, va faëron,
Oll sænt hac oll elez eürus,
Meulit evidon, va Jesus.
Amen.

Remerquit penaus ma n'ho pe quet an amser da gonsideri quement articl a so amâ diaraoc, epad an oferen, e ve aoualc'h consideri un darn hepquen anezo, ha lesel àn nemorant evit ur veich-all. Ar memes tra a dleit da remercout evit an eil fæçoun da glevout an oferen, pehini a velit amâ varlerc'h, hoc'h en em gountanti da gonsideri ervad ivez un darn eus ar poenchou a so representet ebarz, rac ne d'ê quet necesser o c'honsideri oll : quent-ze guell eo en em arreti da vedita ervad un articl hepquen, eguet na ve tremen re vuan dreizo tout hep an devotion a ve requis. Hoguen evit an articl eus ar goumunion spirituel ne ranquer james e dremen; rac e peb oferen e tleer coumunia spirituellamant ato, ma n'er greer realamant.

UN EXERCIÇ ALL PE UN EIL FÆÇOUN

DA GLEVET AN OFEREN DEVOTAMANT.

CANTIC HAC ORESOUN DEVOT

Evit aznaout ar garantez eus hor Salver en hon andret er Sacrifiç divin-mâ, hac evit en em excita da ur guir devotion, oc'h e offr da Zoue gant an intantion a so requis. Var an ton dreist ordinal eus ar *Stabat Mater.*

PEguer bras ê, ô va Salver,
Ho trugarez en hor c'hêver,

O veza instituet
Ar sacrifiç benniguet.
Ur veich oc'h bet sacrifiet,
Pa ouac'h ive crucifiet,
Evit dre ur seurt moyen
Hor prena-ni pec'herien.
Mes ne doac'h quet c'hoaz bet countant
Gant ur sacrifiç quer sanglant,
Na institusoc'h ouspen
Sacrifiç an oferen.
Bemdez eta, ô va Salver,
En em offrit var an auter
Eguis un oan egarad
Evidomp-ni oll d'ho Tad.
Evit calmi en hor c'hever
Eveus e justiç ar goler,
Hac a goueze var hor pen
Pa ne ve hoc'h oferen.
Admirabl eo ho madelez,
Ho touçder hac ho carantez
En hon andret, va Doue,
Oc'h en em offr evelse.
Ha ni siouas! peguen ingrad
Oum-ni ouzoc'h ha c'hui quer mad!
Pa deuomp quement hep cessi,
Va Doue, d'hoc'h offansi:
Rac-ze brema m'en eus regret
Eus va fec'hejou tremenet,
Abalamour dec'hu hepquen,
O Madelez souveren!
C'hoant am eus d'en em amanti,
Gant ho craç ha d'ho countanti,
O satisfia bemdez
D'ho justiç hed va buez.
Ma recevit en ho craç vad
Dre ho poaniou hac hoc'h oll goad;
Pardounit din va maliç
Dre vilid ho sacrifiç.
Perac n'am eus-me em c'halon
Un hevelep devotion
Eguis a ve necesser
Da gaout e quer bras myster?
Eus ho maro ha passion
Eo ur representation,
O tigaç en hor speret
Quement hoc'h eus anduret.
Ur memor eo eus ho furnez,
Eus ho callout ha madelez;
Enna hoc'h eus compre-net
Hoc'h oll mysteriou secret;
Amâ dirac ho majeste
Ec'h assist un infinite
Eus a sperejou eürus,
Oc'h ho meuli, va Jesus.
Desir am eus ganto ive

D'hoc'h enori, ô va Doue,
O clevet en ho presanç
An oferen gant reveranç:
Rac-ze me offr ar sacrifiç
Gant hor Mam santel an ilis
Ha gueneoc'h, va Redemptor,
Evit ho prassa enor.
Ma rentin d'ho Tad eternel,
Dec'hu ha d'ar Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue,
Ur c'hloar ar vrassa ive.
Evit aznaout e pep fæçon
Varnomp ho tomination,
Hac ez omp antieramant
Diouz hoc'h-hu depandant.
Evit caout sonch eus ho maro,
Hac eus an tourmanchou garo
A soufrsoc'h evidomp oll,
Da viret na daïmp da goll.
M'en offr ivez evit renta
Dre ar voyen excellanta
Graçou deoc'h, ô va Autrou,
Eus hoc'h oll mad oberou.
Evit caout ar remission,
Ha rei deoc'h satisfaction
Eus a guement seurt pec'het
Hon eus siouaz coumetet.
Evit ma c'hoptenimp er fin
Digant ho madelez divin
Ar graçou spirituel
Hac ar graçou temporel.
M'en offr deoc'h c'hoaz da enori
Ho mam sacr ar Verc'hes Vari,
Hoc'h oll sæl benniguet,
Hoc' oll sænt ha santeset.
Evit ma teuint evidom-ni
Dirazoc'h da intercedi,
Evel m'hon eus-ni memor
Da renta dezo enor.
M'en offr evit an anaon
D'o dilivra eus o phrison,
Ma zaïnt en ho parados
D'ho meuli ha da repos.
M'en offr evit quement hini
Ma zoun obliget d'ho bidi,
Quen evit ar re veo,
Quen evit ar re varo.
Pliget gueneoc'h ô va Salver,
Rei din ar c'hraç hac ar faver
D'assista er sacrifiç
Quen din ha ma zeo requis.
Dreizoc'h, Guerc'hes, er goulennâ
Digant ho map divin bremâ
Ma vezin participant
En oferen devotamant.
Va æl mad a so em c'hêver,

Va faëron, va maërones guer,
Oll sænt hac ælez eürus
Ma recoumandit da Jesus.
Er sacrifiç, ô va ene,
Chomomp attantif gant Doue;
Lesomp sourciou ar bed,
Ma vezzimp ennàn parfet.
Amen.

CANTIC

HAC ORESONOU DEVOT

Var peb articl eus ar Bassion hor Salver, appliquet var peb articl ive eus an Oferen, evit assista enni gant ur profit bras. Var ton ar Gannaneen. *O Fils de David débonnaire.*

PA za ar Bælec etrese an auter, e represant Jesus oc'h antren er Jardin Olivet.

Pa goumanç ar Bælec an oferen, d'ar *Gonfiteor* e represant Jesus o c'huisi ar goad en e oresoun.

O Va Jesus, a oue affliget
Gant un dristidiguez mortel
Oc'h antren er jardin Olivet,
Er guel eus ho poaniou cruel,
En union d'ho tristidiguez
E offràn deoc'h va oll boaniou,
Ma servichint d'am silvidiguez
Dre vilid hoc'h oll anqueniou. *A.*
O va Jesus, en em brosternet
Ouz an douar dirac ho tad,
Oc'h e bidi gant cals a respet
Ha gant ur c'huesen vras c'hoad,
Grit ma rin ato va fedennou
Gant fervor hac attantion,
Hac eleac'h goad ma scuillin daëlou
D'am pec'het gant contrition. *A.*

Livirit amâ ive ho Confiteor *devotamant gant ar Bælec evit receo an absolven general digantâ eus ho peç'hejou.*

Pa bign ar bælec ouz an auter da boquet dezi; Jesus

O va Jesus hoc'h eus gousànvet
Ar poq traïtour eus a Yuzas,
Bete so quen m'hoc'h eus èn galvet

Ho mignon gant un douçder vras,
Na bermetit quet ho trahissen
Gant poq ur goall goumunion,
Nac ouz va nessa e tisquezen
Nep droug ha nep disunion. *Amen.*
O va Jesus a oue garrotet
Ha treinet gant ar re vechant,
Torrit ar chaden eus va fec'het
Am dalc'h sujet d'an ærouant,
Ha gant liamou ho carantez
Erenit quer stard va c'halon,
N'am bezo james ar volontez
D'hoc'h ofansi e nep fæçon. *Amen.*
O va Jesus, hoc'h eus gant douçder
Ur seurt javedad anduret,
Hac a so bet evit un trompler
Abalamour din quemeret,
Grit mà soufrin gant patiantet,
Abalamour dec'hu ivez,
Quement a vezo grêt em andret
A zroug hac a gontroliez. *Amen.*
O va Jesus, e porz Caïfas,
Gant hoc'h abostol renoncet
Dr'en occasion m'en em gafas
Da doma etouez soudardet,
Ma mirit diouz goal gompaignunez
Na ve dre aoun pe gomplesanç
E couezzen e nep sempladurez
Hep caout egard ous ho presanç.
Amen.
O va Jesus, hoc'h eus a druez
Ouz Per hoc'h abostol sellet,
Hac e lequeaz epad e vuez
Da vouela dourec d'e bec'het,
Roït din an daëlou a binigen
Hac ur guir resolution
Da zerc'hel mad deoc'h hivisiquen
a so trahisset gant Yuzas dre ur boq.

Pa za ar Bælec etrese all levr da gorn an auter, Jesus a so garrotet ha treinet da dy Anna.

D'an *Introït*, pa ra ar Bælec sin ar groas dirac al levr, Jesus a receo ur javedad dirac ar Pontif.

Pa zistro ar Bælec da greis an auter, o lavaret *Kyrie eleison*, Jesus a so cacet da dy Gaïfas, eleac'h ma oue renoncet gant Per e abostol.

Pa zistro ar Bælec ouz an asistantet o lavaret *Dominus vobiscum*, Jesus a zistro ouz Per evit ober dezâ aznaout ha regreti e bec'het.

Pa za ar Bælec da lavaret an oresonou hac an abostol, Jesus a so cacet da dy Bilat.

Pa za ar Bælec eus an abostol d'an aviel, Jesus a so cacet eus a dy Bilat da dy Herodes, pehini er goapeas hac a laqueas guisca dezâ ur saë lian, oc'h e zisprigeout evel un inoçant.

Pa zistro ar Bælec eus an aviel da greis an auter, Jesus a zistro eus a dy Herodes da dy Bilat.

Pa zeu ar Bælec da zisoloi ar c'halir goude an aviel, Jesus a so divisquet en noaz evit beza fouetet.

Ma rin ur guir goession. *Amen.*
O va Jesus, a oue faussamant
Dirac Ponç-Pilat accuset
Hep e resoc'h na van na seblant
Evit beza calomniet;
Grit din hep en em formalisa
Souffr beza hep resoun blamet,
Ha perseveri d'ho servicha
Hep digourajamant ebet. *Amen.*
C'hui, va Jesus, e ty Herodes
So bet baffouet ha dispriget
Gantâ couls ha gant tud e bales
En ur fæçoun isquis meurbet,
Bete ma viscas deoc'h, va Salver,
Ur saë inoçant ha mezus,
Defot ha nâ respontac'h ur guer
Ouz e c'houlennou curius.
Roït din ar gouraich da souffr ive
Beza goapeat gant an dud fall,
Ha da zisprijout ar vanite
Quen en dillat quen en traou-all :
N'am dilesit quet da lavaret
Na da ober netra biquen
Evit beza ganto istimet,
Mæs evit plijout deõc'h hepquen.
O va Jesus, a oue digacet
Digant Herodes da Bilat,
Pere a oue goude mignounet
Divar ho coust, oan egarat;
Grit ma rin forz evit tud vechant
D'en em ober a enep din,
Hac eus a bep seurt goal dretamant
Diouz hoc'h exempl ma profitin.
O va Jesus, hoc'h eus acceptet
Ar vez hac ar gonfusion
Da veza bet en noaz divisquet
Gant cals a outraïch evidon :
Roït din ar c'hraç d'en em divisca

Diouz ar pec'het hac ar viçou,
Ha na din quet da gomparissa
Dirazoc'h noaz à vertuziou. *Amen.*
O va Jesus, a oue tourmantet
Quer criz er flagellation,
Grit ma souffrin gant patiantet
Ar fouet eus ho correction,
Ha na zuin dre nep pec'het marvel,
Ispicial a impurete,
D'hoc'h affligea biquen, va salver,
M'ho servichin gant purete. *Amen.*
O va Jesus, a so bet toullet
Ho pen dre va superbite,
Gant ur gurunen a spern calet,
Da rei din an humilite,
Grit ma teuin d'en humilia
E pep feçoun var an douar,
Ma teuot en eê d'am glorifia
Gant ur gurunen a c'hloar. *Amen.*
O va Jesus, a oue poursuet
Gant ar Yuzevien d'ar maro,
Ha c'hui divlam ha just disclæriet
Gant Pilat memes dirazo :
Na bermetit quet e poursuen
Enep hoc'h inspiration
Da drangressi nepret ho lesen
Oc'h heul va inclination. *Amen.*
O va Jesus, a oue disqueset
D'ar Yusevien casi en noaz,
Ho corf gant ar fouetou dispennet,
Ur goz vantel dreist ho tiouscoaz,
En ho tourn deou lequêt ur gorsen
Ha stag ouz ho pen adorabl
Un tourquet spern eguis curunen,
Beuset ho pisaich en ho coad.
Ha c'hui en ur stad quen truezuz
N'ho de oue truez ebet ouzoc'h,
Quent-ze ar laër seditius

D'an offertor, pa offr ar Bælec da Zoue an hostif var ar bladen hac ar guin er c'halir, Jesus, o veza staguet ouz ar pilier, a so fouetet.

Pa c'holo ar Bælec ar c'halir abarz dont da voualc'hi e visiat, pen Jesus a oue goloet gant ur gurunen a spern calet.

Pa voalc'h ar Bælec e visiat, Pilat a voualc'h e zaouarn diouz Jesus, oc'h e aznaout evit un den just ha santel dirac ar Yuzevien.

Pa zistro ar Bælec ouz an assistantet o lavaret : *Orate Fratres*, Pilat a zisquez Jesus d'ar Yuzevien, o lavaret : *Ecce Homo.*

Neuse ar Yusevien a zeu da breferi Barrabas da Jesus.

Barrabas a brefersont deoc'h;
Me so bet siouaz quen dinatur
Ha quen barbar en ho quever,
O preferi deoc'h va fligeadur
Ha va interest, va Salver.
Rac ze me c'houlen pardoun ouzoc'h
Eus en hevelep disprigeanç,
Na bermetif quet e teuen pelloc'h
D'ober deoc'h un seurt preferanç,
Hà grit ma chomin deoc'h quer fidel
Na vezo netra eus ar bed
Capabl d'ober din ho tilesel
Evit pligeout da zen ebet. *Amen.*

D'ar prefaç, *Per omnia sæcula sæculorum,* Jesus a so condaunet d'ar maro.

O va Jesus, a so bet barnet
Ouz ur groas iffam da vervel,
Grit ma vezin ive preparet
D'ar maro pa zeuot d'am guervel;
Ha grit din dougea ho jugeamant,
Non pas jugeamant faus an den,
Ha na varvin quen injustamant
Va nessa ive birviquen. *Amen.*

D'ar *Memento* goude *Sanctus,* pa bed ar Bælec evit ar re veo, Jesus a zoug e groas.

O va Jesus, hoc'h eus bet douguet
Ur groas pouner evidon-me,
Grit ma touguin a galon barfet
Va c'hroas evidoc'h-hu ive,
Oc'h en em vortifiat bemdez
Hac o renonç din va-unan,
Hac oc'h anduri gant carantez,
Peb seurt trevel ha peb seurt poan.

Greomp hor *memento* ive gant ar Bælec evit ar re varo.

M'ho ped, va Jesus, da gaout memor
Eus va oll madoberourien;
Evit ho cloar, ô va Redemtor,
Conservit ho servicherien.
Me recoumand deoc'h va mignonet
Va c'herint hà quement hini
Mouzoc'h ervad ez oun obliget

Pa vez astennet

Evito, va Doue, d'ho pidi. *Amen.*
O va salver, hoc'h eus en tri fleg
Ar gouel ar Veronic eürus
Ho portret adorabl imprimet,
Pa sec'has ho faç truezus;
En teir buissanç eus va ene
Ho passion imprimet doun,
M'em bezo sonch ac'hanoc'h ive,
Ha ma ho quirin em c'haloun. *A.*
O va Jesus, a so bet taichet
Ouz ur groas iffam evidon;
Hac oc'h eus bet dreizi effacet
Hor scrit a gondaunation;
Toullit va c'halon dre ar doujanç
Rac ho jugeamanchou divin,
Evit bepret en oboissanç
D'ho courc'hemennou ma vevin. *Amen.*

M'hoc'h ador hac ho car, va Salver,
So bet gant ar c'hruella gloaz
Var bouez an taichou ho corf poner
Savit a-zispil ouz ar groaz;
Diouz traou ar bed sivit va c'halon
Tennit-hi varzu-hac-enoc'h,
N'en em stago quet enep fæçon
Ouz netra tout nemet ouzoc'h. *A.*

Evel ma red ho coad precius
Ouz hon couliou digoret,
Eus anezo ive, va Jesus,
Ar funteun eus ho craç a red:
Var ma ene'ta grit ma redo
D'he goalc'hi diouz va fec'hejou,
Ha ma quifin ar remed eno
Ouz ar goal demptationou. *Amen.*

O va Jesus, a bedas ho tad,
Pa edoc'h ouz ar groas staguet,
Da rei ar pardon d'an dud ingrad

gant ar Bælec e zaouarn azioc'h an hostif hac ar c'halir, abars o c'honsacri, ar Veronic a zeuas da asten he gouel evit sec'hi e visaich da Jesus.

Pa vez ar Bælec oc'h ober sin ar groaz azioc'h an hostif hac ar c'halir, abars o c'honsacri, Jesus a so staguet ouz ar groaz gant taichou.

Pa vez savet a-huel an hostif consacret gant ar Bælec, Jesus crucifiet a so savet a-zispil ouz ar groas.

Pa vez savet ar c'halir ive goude ma vez consacret, goad Jesus a red eus e c'houliou digoret ouz ar groaz.

D'ar *Memento* goude ar gorreou, pa bed ar Bælec evit

ar re varo, Jesus a bed ouz ar groas evit an natur humen ha memes evit e vourrevien.

Greomp hor *Memento* ive gant ar Bælec evit recoumandi da Zoue ar re varo pere so er purgator.

Pa lavar ar Bælec *Nobis quoque peccatoribus*, al laërdeou en em gonvertis ouz Jesus.

Pa lavar ar Bælec ar *Pater*, a so seiz goulen enni, e represant ar seiz guer a prononças Jesus ouz ar groas,

Evit en em erbedi d'ar Verc'hes sacr ive.

Memes d'ho pourrevyen galet;
Roït din ar vertuz eus an douzder
Da bardouni a galon vad,
Ha diouz hoc'h exempl, ô va Salver,
Eleac'h an droug da renta ar mad.
Er *Memento*-mâ, ô va Jesus,
Ho suppliàn da gaout memor
Eus an oll anaon hirvoudus
A so e tan ar purgator.
Dre ho maro hac ho passion
Dilivrit-iy eus o zourmant,
Ar re m'em eus obligation
Dezo particulieramant. *Amen.*
O va Jesus, c'hui a brometas
Ho parados d'al laër-deou,
En heur ar maro pa regretas
Gant ur guir gueuz e oll grimou,
Roït din ar c'heus-ze var ma maro
Ma clevin gueneoc'h couls hac-èn
Ar c'homsou-mâ : C'HUI VEZO HIRIO
EURUS EM BARADOS GUENEN.
Amen.
Etre ar seiz guer, ô va Jesus,
Hoc'h eus ouz ar groas prononcet
Da sant Ian ho mam garantezus
C'hui hoc'h eus bet recoumandet,
Hac hoc'h ene d'ho tad eternel
P'edoc'h var ar poent d'e renta;
Va ene deoc'h pa zuin da vervel
A recoumandàn dreist pep-tra. *A.*
O guerc'hes sacr mam trugarezus
Pa zoun, e personaich Sant Ian,
Recoumandet deoc'h gant va Jesus
Po quemeràn evit va mam,
Ha rac se evel eus ho crouadur
Ho pêt ac'hanon ar sourci

E quement poan ha displijadur
A ouffe ma inquieti. *Amen.*
O va Jesus, hoc'h eus anduret
Er groas evidon ar maro,
Grit, ma teuin da vervel a speret
Da oll draou arbed d'am zro
Evit, pa dui va c'horf da vervel,
Ma zaï va ene da repos,
O receo ar vuez eternel
Digueneoc'h en ho barados. *Amen.*
O va Jesus, c'hui a zisquennas
Da zilaç an eneou santel.
Eus al lymbou hac a chadennas
Satan hon adversour cruel,
Grit m'en trec'hin ha ma zisquenno
Eus ho coad sacr ar vertuz vras
Er purcator, evit ma teno
An anaon eus an tan grizias.
O Jesus, hoc'h eus dre ho maro
Darn eus ho pourrevien touichet,
Da regreti gant ur c'huez garo
D'ho peza ouz ar groas staguet;
Dre ar milid eus ho passion
Grit ma vezin convertisset
Gant ur guir gueuz ha contrition
D'ho peza siouaz offancet. *Amen*

Pa rann ar Bælec an hostif azioc'h ar c'halir, o tispartia an eil pez diouz eguile, ene Jesus a zisparti diouz e gorf o vervel er groas.

Pa lez ar Bælec un tamic eus an hostif da zisquen er c'halir, ene Jesus a zisquen ebars al lymbou, goude e varo.

Pa lavar ar Bælec : *Agnus Dei*, darn a oue convertisset eus ar vourrevien dre ar maro a Jesus.

COMMUNION SPIRITUEL.

O va Jesus, en ur bez nevez c'hui pehini a oue sebelyet
Grit ma teuin d'ho sebelia ivez
En ur galon purifiet.
Ne doun quet din teuac'h em ene
Clàn eo ha louz gant ar pec'het,
Mæs livirit ur guer, va Doue,
Hac e vezo salo rentet.
E creis va c'halon em eus regret

Pa goumuni ar Bælec, o lavaret *Domine non sum dignus; etc.* Va Autrou, ne doun quet din ec'h antreac'h em ene, Jesus a so sebeliet en ur bez nevez.

Pa zeu ar Bælec da voalc'hi e visiat azioc'h ar c'halir, ha d'o sec'hi gant ar purificator, corf Jesus a voue goalc'het, ongantet ha lianet.

Pa zeu ar Bælec da gaout al levr goude ar goumunion, Jesus a so ressuscitet a varo da veo.

Pa zistro ar Bælec ouz an assistantet, o lavaret *Dominus vobiscum*, Jesus a so apparis-

D'ho veza ofancet, va Jesus,
Hac e proposàn d'en em viret
Gant ho craç diouz pec'het grevus.
Enoc'h e credàn hac e esperàn,
M'en em resin d'ho volontez;
C'hui hoc'h-unan eo a zesiràn,
C'hui hepquen eo va c'harantez.
Deut em ene-ta, deut va Jesus,
Dre ho craç spirituelamant,
O c'hortos ma vezin quen eürus
D'ho receo ive realamant;
Ha grit ma vezin chenchet enoc'h
M'hor bezo or memes speret,
Ha na vezin biquen diouzoc'h
Dre nep seurt pec'het separet.
Amen.

Goude maro ho corf, va Jesus,
A oue goalc'het hac balzamet
Gant Joseph ha gant Nicodemus,
En ul lincer ven lianet;
Em c'halon grit ma hoc'h ongantin
Dre'r pratic eus ar vertuziou,
Ha dre ar fervor m'ho countantin
Em oll œuvrou hac oll boaniou.
Amen.

Va Salver, eus ar bez sortiet
Ha ressuscitet glorius,
Eus a bep viç ar bed milliguet
Grit ma quitaïn victorius,
Hac en ho craç ma ressuscitin
O cundui ur vuez nevez,
Hac en ho cloar ma c'haparissin
Unan an diziou-mâ ivez. *Amen.*

Va Jesus, hoc'h eus rejouisset
Ho mam quer hac hoc'h ebestel,
Pa zoc'h bet dezo appariset
Gant ur c'hloar vras hac immortel,
Pa n'allàn er vuez-mâ ho quelet,

Roït din an eur, me ho supli,
Gant ho Sænt hac ho Mam benniguet
Er vuez-all d'ho contempli. *Amen.*

O va Jesus, ho poue'r vadelez
Da chom da rei instruction
D'ho tisquibien epad daouugent dez
Goude ho resurrection,
Pliget gueneoc'h ato va c'helen
Ma rin bepret ho volontez,
Hep terri james nep gourc'hemen
Eus ho lesen a garantez. *Amen.*

O va Jesus, a so bet pignet
Gant gloar ha triomph bras en eê
Dirac ho tisquibien benniguet,
Grit ma zaïmp dy d'oc'h heul ive,
Ha ma raïmp hon oll antretien
Gueneoc'h gant ho Sænt eno,
O tisprijout an traou terrien,
Pa d'ê houmâ ê hor bro. *Amen.*

Va Jesus, hoc'h eus bet digacet
Ar Speret-Glàn d'o zisquibien,
Pa edont assemblez unisset
O perseveri d'e c'houlen,
Grit ma teui gant e seiz donæson
D'ober em ene e zemeuranç,
Evit ma roï din en oreson
Hac er mad ar berseveranç.
Amen.

set d'e Zisquibien o lavaret dezo ive: ar peoc'h ra vezo gueneoc'h.

Pa zeu ar Bælec d'ar c'hollectou pe d'an oresoun diveza, Jesus a chom gant e Zisquibien e spaç a saou-uguent dez goude ma oa ressuscitet, evit o instrui.

Pa zistro ar Bælec da lavaret *Ite Missa est*, Jesus goude beza lavaret d'e Zisquibien: *iit da brezec an aviel dre'r bed*, a bignas en o fresanç en eê.

Pa ro ar Bælec ar venediction e fin an oferen, Jesus a zigaç ar Speret-Santel d'e Zisquibien.

ACTION a c'hraç evit trugarecaat Jesus goude an Oferen, oc'h e supplia d'hon renta fidel en e servich epad an deiz.

M'ho trugareca, ô va Salver,
M'ho meul, va Autrou souveren,
Da veza grêt din quer bras faver
D'a assista en oferen :
Ma n'am eus quet assistet enni
Gant an devotion requis,
Ho pedàn ive d'am pardouni
Dre'r vertus eus ho sacrifiç.
Me bed ho mam ar Verc'hes Vari,
An ælez hac ar sænt eürus,
Da renta deoc'h gloar ha meuleudi
Evidon ato, va Jesus;
Meulet ra viot da virviquen
Eus ar faveriou admirabl
A zigacit d'ho servicherien
Dre ho sacrifiç adorabl.
N'em eus quet ho quiteet, va Salver,
Hep caout ho penediction
Digant ar Bælec ouz an auter,
Ma rin ervad pep action,
Rac-ze brema me ya gant fiziançe
Elec'h ma fel d'ho volontez,
Evit labourat gant diligeanç
Da countanti ho carantez.
Epad an deiz em bezo memor
Eus ar c'hraç am eus recevet,
Da veza hyrio, va Redemptor,
En hoc'h oferen assistet;
Dioual a rin diouz an dangerou,
Ha diouz pep seurt occasion
Da goll ar froez eus ho mysteriou
Hac eus ho penediction.
Hoguen me ho supli, va Jesus,
Dre milidou ho passion,
Grit din rebarb ato couraichus
Ouz peb seurt goal temptation,
M'ho servichin gant fidelite
Hirio hac epad va buez,
Hà ma c'hilin un eternite
Ho meuli gant ho Sænt ivez. *Amen.*

UN DREDE FÆÇOUN PE EXERCIÇ

Pehini so berroc'h da glevet devotamant an Oferen.

CANTIC EVIT OFFR DA ZOUE AR SACRIFIÇ DIVIN *eus an Oferen hervez intantion an ilis.* Var an ton : *Presantomp oll guitibunan.*

OFFROMP da Zoue ar sacrifiç :
Netra ne deus a guer bras pris
Evel Jesus crucifiet
En oferen represantet.
A greis va c'halon ec'h offràn
Da Zoue en oferen màn,
Evit adori an Drindet
Hac e drugarecât parfet.
Da drugarecât an Autrou
Eveus e oll mad oberou,
Hac evit caout memor ato
Eus e boaniou hac e varo.
Evit obteni e c'hraçou,
Hac effaci va fec'hejou;
Ouzpen evit an anaon
D'ho dilivra eus o frison.
Offr a ràn c'hoas ar sacrifiç
Evit ezomou an Ilis;
D'ar fin evit quement hini
Ma zoun obliget da bidi.
Guerc'hes Vari, ô va itron,
Va æl-gardien, va faëron,
Va maërones ha sænt eürus,
Ma recoumandit d'am Jesus.
Bremâ souden, ô va Salver,
En em gueffot var an auter,
Grit ma vezo'ta preparet
Va c'halon d'ho tiguemeret.
Er sacrifiç, ô va ene
Chomomp attantif gant Doue,
Lesomp sourciou ar bedmâ
Evit hepquen entent ountâ. *Amen.*

Evel ma zeo an oferen ur memor hac ur represantation eus a vuez hac eus a varo Jesus-Christ, ne ouffac'h quet, evel am eus roët dija da entent diaraoc, exerci guel devotion enni eguet songeal devotamant petra en

deveus grêt hac anduret evidoc'h adalec ar goumançamant betec ar fin eus e vuez. Quemense eo en deveus recommandet e-unan, quelies gueich ma c'hoffrimp ar Sacrifiç divin-mâ, pe ma c'hassistimp ennâ, ma er graïmp e memor anezàn. Evit ar finze'ta e leuean deoc'h amâ c'hoaz en ur c'hantic un isplication all berroc'h eus a guement articl so en Oferen; eleac'h ma vellot penaus eo represantet er sacrifiçmâ, non pas hepquen an histor eus a bassion hor Salver, mæs ive an histor eus e vuez en abrege, ha petra dleit da zesirout ha da c'houlen digant Doue var peb-hini eus an articlou a so ispliquet deoc'h amâ en ur fæçoun profitabl, diouz an hini tost da vad a ro Sant-Frances de Sales en e introduction d'ar vuez devot, da glevet an oferen.

Goude ma ho pezo'ta offret da Zoue ar sacrifiç divin-mâ dre ar c'hantic diaraoc, ha lavaret gant queuz d'ho pec'hejou ar Confiteor, *assambles gant nep a respont ouz an oferen, evit receo an absolven general, pehini a ro neuse ar Bælec da guement a vez presant, mar besont disposet mad, e coumançot da vedita en articulou pere so er c'hantic-mâ varlerc'h, o lavaret ur* Pater *hac un* Ave Maria, *mar quirit, var peb-hini anezo evit goulen ar c'hraç pehini so merquet deoc'h da c'houlen dindan peb articl.*

CANTIC VAR UN ISPLICATION DEVOT

Eus an Oferen, hervez ar vuez hac ar maro hor Salver, var an ear gallec : *En vain résistez-vous;* pe *O renonç d'am squiant, etc.*

AN oferen santel a so un abrege
A vuez Jesus-Christ, map unic da Zoue.
Sezlaouit anezi ar guir isplication,
Ma c'hassistot enni gant mui a zevotion.
Livirit ur Pater *evit peb hini eus ar goulennou so amâ.*
Dre an *Introït*, pe ar goumançamant
Eveus an Oferen, ententit sclæramant

Peguement a zesir o devoa'n Tadou santel
Eus an donediguez a Vap an Tad eternel.
Goulennit un desir bras d'e zonediguez a c'hloar ive.
Kirie eleison, quelies repetet,
A ro deoc'h da entent moez ar Batriarchet
Ha moez ar brofedet o c'houlen a bel-amser
An donediguez-se a Jesus-Christ hor Salver.
Goulennit e zonediguez a c'hraç en hoc'h ene.
Gloria in excelcis a ro deoc'h da gompren
Ar c'hinivelez sacr Jesus Doue ha den,
Hac an Oresonou a vez goude lavaret
A sinifi e oue d'e Dad en Templ presantet.
Livirit ive gant ar Bælec ar Gloria in excelcis *pehini a gueffot e latin hac e brezounec varlerc'h ar c'hantic-mâ da veuli Doue, ha goulennit ma recevo ho calon oc'h e fresanti dezâ.*
An Abostol ivez a zigaç e memor
Ar bredication a Sant Ian-Vadezor,
O prepari an hent e-raoc e Vestr benniguet,
Ma vise gant ar bobl guell a-ze diguemeret :
Goulennit ma en em breparot d'e ziguemeret ive.
Varlerc'h an Abostol e teu ar Graduel,
Hac a zisquez e teuas cals a dud infidel
Touichet dre ar c'homsou Sant Ian ar precursor,
D'en em gonvertissa ouz Jesus hon Redemptor.
Goullennit m'en em gonvertissot dre ur guir binigen.
Ret e ouffac'h ervad penaus an Aviel
O veza lavaret en tu-deou d'an auter,
A so ur merc'hat eus ar bredication
A eureu Jesus-Christ quent eguet e bassion.
Goulennit ar c'hraç da brofita eus a gomsou Doue.
Dreizi eus an tu-cleiz eo ez omp tremenet
D'an tu deou, me lavar, d'ar c'hraç, eus ar pec'het,
Tremenet omp dreizi eveus an traou temporel
Hac, eveus an traou vean d'ar pez a so eternel.
Goulennit sevel ho calon diouz an douar etrese an eë.
Pa zear d'an Aviel e savit en ho sa,
Evit disquez ez oc'h prest da oboïssa

D'a lesen Jesus-Christ en aviel disclæriet,
Ha da drec'hi ar c'hic, ar bet hac an drouc-speret
Goulennit ar c'hraç da drec'hi an tri adversour-mâ.
Oc'h ober sin ar groas liquit ho meud ablat
Var ho tal, ho quenou, ha var hoc'h estomac,
Da zisquez n'hoch eus quet a vez o veza Christen,
Nac evit heul Jesus o veva diouz e lesen.
Goulennit beza fidel da heul Jesus ha d'e servicha.
Ar CREDO a zisquez e troas ouz hor Salver
Nombr bras a Zisquibyen ouspen an Ebestel;
Hac en heulye ar bopl o velet e viraclou,
Hac ho credi gant feiz d'e bredicationou.
Goulennit ur feiz gre hac ur feiz beo e lesen Doue,
hac en intantion-ze livirit en andret-mâ ho Credo, *e*
brezounec, pehini so e coumançamant al lêvr-mâ.
D'an OFERTOR songit penaus en em offras
Hor Salver evidoc'h da vervel en ur groas.
Sacrifiç an oferen a offrot dezâ ive,
Oc'h e drugarecât eveus ar faver vras-ze.
Goulennit ur resination antier, da volontez Doue.
Ar SECRETOU goude, iselic lavaret,
A ro deoc'h da aznaout ar c'hollocou secret
A reas ar Yuzevien assembles quen entrezo,
Evit gout e p'e fæçoun lacât Jesus d'ar maro.
Goulennit na gounsantot d'ar pec'het marvel.
Hoguen ar PREFAÇ cre, pehini a finis
Dre ar c'homsou joaüs HOSANNA IN EXELCIS,
A represant e reas e antre meurbet solen
Jesus dissul-bleuniou er guear a Jerusalem.
Goulennit ma c'hantreo dre ur goumunion vad en
ho calon.

Epad ar SECRETOU pere a so goude,
E tleit consideri passion Map Doue:
Gorreou an hostif hac ar c'halir consacret
En represant er groas pa oue d'an ec'h gorroet.
Goulennit an devotion da bassion hor Salver, ha li-
virit an AVE VERUM *hac an* AVE VERE SANGUIS, *pere*
a so amâ varlerc'h, evit e adori.

Dre ar PATER NOSTER ê deoc'h sinifiet
Oresoun Jesus-Christ pa oue crucifiët:
Ar maro anezàn considerit attentif,
Pa vellot separi etre daou bez an hostif.
Goulennit mervel ive d'ho coal inclinationou.
Pa gleffot lavaret teir gueich AGNUS DEI,
Meditit ar gouelvan eveus an teir Mari,
O velet maro mic Jesus o muya caret,
Hac e gorf precius eveus ar groas disquennet.
Goulennit ar c'hras da vouela gant regret o pec'hejou.
Dre ar GOUMUNION eo enteramant
Eus a gorf hor Salver sinifiet patant,
Ha dre ar POST-COMUN, canet gant rejouissanç,
E resurrection, pini ê hon esperanç.
Goulennit ressuscita gantâ spirituellamant, ha grit
ive amâ ur goumunion spirituel pehini a gueffot en ur
fæçoun eas amâ varlerc'h an adoration d'ar gorreou.
Pa lavar ar Bælec, en ur distrei ouzoc'h:
DOMINUS VOBISCUM, Doue ra vo guenôc'h,
Songit e roas Jesus, goude ma ressuscitas,
Ar peoc'h d'e zisquibien, dezo p'en em disquezas.
Goulennit ar peoc'h hac ar repos a Goustianç.
An ITE MISSA EST hoc'h avertiç ive
Eus an assansion a Jesus-Christ en eê;
Ha BENEDICTION ar Celebrant a zisquez
E reas ar speret-glàn gueïchal e zonediguez.
Goulennit benediction ha donæsonou ar speret-santel.
Ar bredication eveus an Ebestel,
O veza rentet leun eus ar Speret-Santel,
O sarmon d'ar bed-oll evit o c'honvertissa,
So deoc'h represantet dr'en AVIEL diveza.
Goulennit m'en em gonvertisso ar bec'herien ouz Doue.
Evit goulen ar c'hraç conform da beb unan
Eus an articlou discleriet deoc'h amàn,
Livirit ur PATER hac un AVE MARIA
E quêver peb articl a roër deoc'h da vedita.
Grit ivez amâ un action a c'hraç pehini a gueffot e
fin an exercic-mâ da drugarecât Doue goude an oferen.

CANTIC

Var ar Gloria in Exelcis.

Pehini a vez canet en Oferen, hac a ellet da gana var an ear gallec : *Notre père, qui est dans le ciel*, ou bien, *Aimable volonté de Dieu.*

Gloria in excelcis Deo : et in terrâ pax hominibus bonæ voluntatis.

Laudamus te.

Benedicimus te.

Adoramus te.

Glorificamus te.

Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.

Domine Deus, Rex Cælestis, Deus pater omnipotens.

Domine, Fili unigenite, Jesu-Christe.

Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris.

Qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram.

Gloar deoc'h, va Doue, hon Autrou,
En huela eus an eêvou,
Ha var an douar ur peoc'h guirion
D'an dud a so a volontez vad :
Ni ho meul gant benediction,
Hac a zeu d'ho trugarecaat.
Gant reveranç ni hoc'h ador,
Ni ho glorifi gant enor,
Ni a rent deoc'h graçou eternel,
Rac-mâ ze bras ho cloar meurbet,
Autrou Doue, Roue celestiel,
Doue an Tad oll-galloudec.
Autrou, Map unic da Zoue,
O Jesus-Christ, Doue ive,
Oan Doue, map an tad eternel,
A effaç pec'hejou ar bed,
Ho pêt truez ouz ô pobl fidel,
Hac hor pardounit, ni ho ped.
C'hui pehini dre ho poaniou
A effaç hon oll pec'hejou,
Pliget gueneoc'h receo hon requet
Ha caout truez ouzomp ervad,
C'hui pehini a so asezet
En tu deou da Zoue ho tad.
C'hui hoc'h-unan o so santel,
Ha dreist an oll meurbet huel ;
C'hui hoc'h-unan ê or guir autrou

Assambles gant ar Speret-Glân,
E gloar Doue Tad en eêvou
Bezit meulet gant peb-unân.
Evelse beset grêt.

Qui sedes ad dexteram Patris ; miserere nobis.

Quoniam tu solus sanctus ; tu solus Dominus ; tu solus altissimus, Jesu-Christe cum Sancto Spiritu in gloriâ Dei patris. Amen.

Eleac'h ar Gredo *pehini a ve canet en oferen, ec'h ellot recita d'ar memes poent ar c'hantic pehini a gompren un abrege eus ar feiz catholic, hac a gueffot e coumançamant al lévr-mâ varlerc'h offiç an hano a Vari, peautramant ar* Gredo *simpl, pehini so arauc ar memes offiç.*

CANTIC EVIT AR GORREOU,

Var an Ave, verum, *hac an* Ave, vere Sanguis : var an ear gallec : *Hé ! qu'est-ce que j'entends, amis, je vous réveille.*

M'hoc'h ador, guir gorf sacr,
Gant ar verc'hes bet ganet
C'hui hoc'h eus ur maro sacr
Evit an den gousânvet ;
Pa edoc'h ouz ar groas,
Eus ho costez toullet
Dour ha goad a redas
D'hor goalc'hi diouz pec'het ;
Bezit deomp viatic,
Pa finissimp hor buez ;
Jesus douç, map Mari, *bis.*
Sellit ouzomp a druez.

Ave, verum Corpus natum de Mariâ Virgine. Verè passum immolatum in cruce pro homine.

Cujus latus perforatum unda fluxit cum sanguine. Esto nobis prægustatum mortis in examine. O Dulcis !

O pie ! O Jesus, Fili Mariæ, miserere nobis. Amen.

M'hoc'h ador, gant respet,
O goad sacr ha precius,
A so bet sortiet
Gant dour a gostez Jesus,
C'hui bezit cuzul din,

Ave vere Sanguis Domini nostrî Jesu Christi, qui de latere ejus cum aquâ fluxisti, tu mi-

hi sis consilium, protectio atque defansio corporis et animæ, in præsenti vitâ et in futuro sæculo. Amen.

Ha guir brotection
Evit ma resistin
Ouz pep temptation ;
D'am c'horf ha d'am ene,
Bezit er vuez presant,
Hac ivez goude-ze, *bis.*
Un difenner puissant. *Amen.*

CANTIC VAR UN ADORATION

Hac ur Bedennic devot da Jesus, pa vez gorroët p savet an Hostif hac ar c'halir en Oferen, d'ar gonsecration, ha pa ve roët ar venediction gant a Sacramant; var an ear gallec : *Venez, venez, Esprit-Saint, dans nos cœurs.*

ME hoc'h ador, va Doue, va Salver,
Er sacramant divin eus an auter
Elcac'h m'ema gant ho tivinite
Ho corf santel, ho coad hac hoc'h ene.
O Jesus-Christ, c'hui hoc'h eus lavaret,
Diouz, an douar pa visac'h exaltet,
Penaus an oll a densac'h davedoc'h,
Gant graçou ere oc'h o saicha gueneoc'h.
Rac-ze p'oc'h bet diouz an douar savet,
Ouz ur groas prenn goude ma ouac'h staguet,
Hor c'halonou ni ho ped da c'horren
Var-zu an Eê diouz an traou terrien.
Tennit gueneoc'h bepret hor volontez
Gant ar chaden eveus ho carantez,
Na vezzimp mui diouzoc'h separet,
Ha na vanquin birviquen d'ho caret.
Hor goalc'hit neat diouz hon oll bec'hejou
Gant ar goad sacr eveus ho couliou :
O va Jesus, dre vilit ho maro
Bezit ouzomp trugarezus ato. *Amen.*

CANTIC VAR UR GOUMUNION

spirituel, pa goumuni ar Bælec ivez en Oferen, var an ear gallec : *Chrétien, si vous êtes prudent.*

ME a gred enoc'h, va Doue,
Me oc'h ador gant ur feiz gre
Enoc'h hepquen ec'h esperàn,
C'huï dreist pep-tra oll a garàn.
Desir am be, Salver ar bed,
D'ho receo bremâ en effet,
Evit imprima em c'halon
Ho maro hac ho passion.
Mæs, va Jesus, ne doun quet din
E teuac'h da antren em peultrin,
Livirit ur guer cousgoude,
Hac e reöt salo va ene.
Queuz am eus d'o peza offancet,
Va Doue, din da veza caret,
Me a bropos ferm da dec'het
Gant ho sicour diouz peb pec'het.
Deut, va Jesus, deut, va Doue,
Gant ho craç divin em e e
D'e mezur spirituelamant
Dre'r vertuz eus ho sacramant.
Meulet ra viot, va Salver,
Er Sacramant eus an auter,
Gant an oll ælez biniguet,
Hac an oll sænt ha santeset.
Amen.

AVIS EVIT AR GOUMUNION SPIRITUEL.

AR re-se a goumuni spirituelamant, eme gatecis-mou ar c'honcil a Drant, pere o caout ur feiz beo hac ardant e carantez Doue, a zeu, dre o desir hac o c'hoant, da zibri ar bara celestiel-ze a so proposet deomp er sacramant adorabl eus an auter, da lavaret ê, o deveus un desir carantezus d'en em unissa gant Jesus-Christ ha d'en em vezur anezàn er goumunion pe veus a hini e recevont ar c'hraç evit ha na recevont ar sacramant; ha ma na dennont eme ar c'hatecismou santel-mâ, eus ar goumunion spirituel-ze, an oll frouez a aller da deuna eus ar goumunion reel ha sa-

cramantal, e tennont anezi cousgoude certenamant profit bras meurbet evit o silvidiguez. El lêor ar goun bat spirituel e queffot ive un avis profitabl evit ar gou munion spirituel, hac ar fæçoun d'e ober alies.

CANTIC VAR UN ACTION A C'HRAÇ

da drugarecaat Doue goude an oferen. Var an ea gallec : *Esprit divin, venez répandre.*

GRaçou deoc'h, va Doue, a rentàn
Evit ar sacrifiç divin
M'hoc'h eus grêt din assista ennàn,
Daoust peguement ez oun indin.
Ho trugarecât a ràn ivez
Da veza squillet evidon
Ho coad, pa immolsoc'h ho puez
E sacrifiç ho passion.
Dre'r maro criz hoc'h eus bet souffret,
Grit ma rin eus ar graçouze
Un usaich mad, pa zint deoc'h coustet
Quer quer, va Jesus, va Doue.
Pardounit din an distraction
Am be arretet em speret,
Ha roït din ur guir devotion
Da zont en oferen bepret,
Dre vilid ho coad sacr, va Salver,
Hoc'h eus bet scuillet ouz ar groas,
Hac hoc'h eus offret var an auter,
Ma mirit hirio diouz pep noas.
Evit senti ouz ho volontez,
Grit ma vevin en ho tougeanç,
Ha m'ho servichin gant carantez
Epad an deiz hep negligeanç.
Meulet ra viot, ô va Jesus,
Eus ho madelez admirabl
Gant hoc'h oll sænt hac ælez eürus
En ho sacramant adorabl.
Amen.

CANTIC

VAR AN EUVRYOU A DRUGAREZ,

Pe veus a re e tleomp exerci muya hac a allimp epad an deiz, goude beza bet deomp ar c'hraç da assista en Oferen, evit ma vezzimp aznaoudec en andret hor Salver e personnaich e vemprou hon hentez; var ton : *Guers an Itron-Vari-a Druez, pe guers Dom Mikel Nobletz.*

EVit beza guir gristen
Ha plijout da Zoue,
E tleit exerci laouen
E profit hoc'h ene
An euvryou a drugarez,
En andret ho nessa,
O souffr e gontroliez
Hac oc'h e assista.
Daou seurt a so d'oc'h merquet
Eus an euvryou-ze;
Cetu-y amâ discleriet,
Seiz int eus bep re :
Ar re guenta so galvet
Euvryou spirituel,
Hac an eil re so hanvet
An euvryou corporel.

An Euvryou spirituel.

1. Ar re inorant desquit
En o silvidiguez.
2. Nep a fazi corrigit
Gant ur guir garantez.
3. Da nep en deveus izom
Roït cusul vad bepret.
4. Ha roït consolation
Da nep so affliget.
5. Souffrit patiamant
A bep seurt injuriou.
6. Pardounit antieramant
A bep seurt offançou.
7. Offrit evit ar re veo
Da Zoue ho peden,
Hac evit ar re varo
Hac hoc'h adversourien.

An Euvryou corporel.

1. Roït da-zibri d'ho nessa
Ma n'en deus quet a voet.
2. Ha roït ive da efa,
Da nep en deus sec'het.
3. Da nep so noas e groc'hen
Roït dillat d'e c'holo.
4. Guelit ar brisonerien,
O rei soulaich dezo.
5. D'ar re glàn rentit bisit,
Dreist peb-tra d'ar beorien.
6. Ar belerinet logit
Hac an estranjourien.
7. Sebelyit ar re varo,
Ma viot erguisse
Disposet pa dui ho zro
Da vont dirac Doue.

PEDEN.

VA Doue, me ho supli,
Grit din ar c'hraç bremâ
Da heul ha da exerci
An euvrou santel-mâ,
Evit ma viot ive
Trugarezus ouzin,
O soulagei va ene,
Eus ar bed-mâ pa zin.
Amen.

CANTIC VAR AN EIZ EURUSDET

Eus an Aviel, evit ma lacaïmp hor poan da bratic bemdez en ur jeçoun bennac ar guentel a ro deom hor Salver enno. Var an ton ordinal hac ancien.

CLevit eiz quelennadurez
A zisclærias var ur menez
Jesus hor mæstr celestiel,
D'an ebestel, d'an ebestel.

1. Eürus ar re baour a galon :
Receo a raïnt an donæson
Eus a rouantelez an eê
Digant Doue, digant Doue.

2. Eürus ar re so douç ha mad,
O pardouni a galon vad :
Jouissa a raïnt eus an douar
Pel diouz glac'har, pel diouz glac'har.

3. Eürus ar re a squil daëlou
Gant ur guir gueuz d'o fec'hejou :
Un deiz e vezint consolet
Hep mar ebet, hep mar ebet.

4. Eürus ar re o deveus naon
Da servicha Doue a galon :
Rac ma vezzint rassasiet
Er joaüsdet, er joaüsdet.

Eürus ar re so truezus
Oc'h assista memprou Jesus :
Jesus ivez en devezo
Truez outo, truez outo.

6. Eürus ar re o deus bepret
Ur galon neat a bep pec'het.
Ar guel o devezo en eê
Eus a Zoue, eus a Zoue.

7. Eürus ar re so pacific,
Rac tretet vezint manific,
Pa vezzint galvet gant Doue
E vugale, e vugale.

8. Eürus ar re a souffr joayus,
O renta servich da Jesus :
Mont a raïnt de rouantelez
Gant an ælez, gant an ælez.
Va Salver, gant humilite,
Ni a supli ho Majeste,
Grit ma c'heulymp un seurt quentel
Bete mervel, bete mervel.
Amen.

CANTIC VAR AR PEC'HEJOU,

particulieramant var ar re cabital; galvet coumunamant ar seiz pec'het marvel, ha var ar vertuziou control dezo, evit ma tiouallimp ouz ar re guenta-ze, ha ma pratiquimp ar re diviza-mâ epad an deiz. Var an ton : *Contemplit an hent bras.*

GOude beza guelet
Ar mad so necesser
Evit beza salvet,
Da bep den da ober,
Dre gouscanç an droug,
So ret deomp da lesel,
A rest bremâ da c'hout,
M'en detestin fidel.

An droug ma tleomp tec'het
Gant horrol diounta
Eo certen ar pec'het,
Pini ne d'ê quen tra
Nemet quement a vez
Grêt, lavaret, songet
Enep ar volontez
A Zoue, pe leset.

Daou seurt pec'het a so,
Original unan,
Hac a zeu var un dro
Gant an den er bed-màn :
Actuel eguile,
Hac a guemeromp-ni
O heul hon liberte
Pa ouzomp resouni.

Ar pec'het actuel,
So a zaou seurt ive,
Unan so veniel,
Ha marvel eguile :
Ne ra quet ar c'henta
Coll Doue nac e c'hraç,
Hoguen cousgoude e ra
Ouz hon ene gaou bras.

Dont a ra d'hor yenaat
E carantez Doue,
Ha d'hon diegussaat
En e servich ive.
Ar poanyou temporel
A vilitomp dreizàn,
Ha d'ar pec'het marvel
Omp disposet gantàn.

Mæs ar pec'het marvel
A ra coll graç Doue
Hac ar c'hloar eternel,
O laza hon ene ;
Hac ouzpen hon rent dîn
D'ar poanyou infernal,
A dle padout hep fin

En ur prison teval.
Seiz so ispicial
A bec'hejou marvel,
Ar seiz viç capital
Eo e tleer o guervel,
Rac ma zint ar sourcen
Eus an oll bec'hejou,
Peautramant ar pen
Eus a bep seurt viçou.
Evel superbite,
Avariçdet, avi,
Coler, lubricite,
Gourmandis, diegui :
Cetu an hent ledan,
A lavar hor Salver,
A gundu gant satan
D'ar maro eternel.
An or hac an hent enq
A gundu d'ar vuez
Elec'h ma ema'r sænt,
So seiz vertuz ivez :
Chastete, temperanç,
Douçder, humilite,
Carantez, dilijanç,
Ha liberalite.
Ourgouil a vez chassêt
Gant guir humilite,
Hac an avariçdet
Gant liberalite,
Hac al lubricite,
Autramant al luxur,
A vez gant chastete,
Banisset a dra sur.
An avi a drec'hot
Dre voyen carantez ;
Dre zouçder e caçot
Pep seurt buaneguez,
Goude an temperanç
A vir ouz gloutoni,
Ha dre an dilijanç
E lammer diegui.
Cassaomp ar viçou-ze
Mui eguet ærevent,
Casseet int gant Doue,
Casseet int gant ar sænt
Caromp ar vertuziou
A so control dezo :
Anes, gloar an eêvou
Birviquen n'hor bezo.
N'en em abusit quet,
Eme ar scritur sacr ;
Ne daï d'ar joaïsdet,
Muguet un idolatr,
Na lubric, na aoultrier,
Nac avaricius,
Na laër, na mezvier,
Na teod malicius.
Ma n'en em amantit
Diouz pep pec'het marvel,
Ha ma n'en em rentit
Hével ouz ur buguel,
M'en assur deoc'h certen,
Eme Salver ar bed,
Ne antreot birviquen
E bro an eürusdet.
Bezomp hivisiquen
Douç hac humbl a galon,
Na zisobligeomp den
Expres e nep fæçon,
Ha bezomp liberal
En andret ar beorien,
Ma vezzimp er bed-all
Eürus dre o moyen.
Caromp mad hon hentez,
Hep caout avi ountâ ;

Quent-ze gant carantez
Proculomp-èn dezâ,
Bevomp e chastete,
Oc'h en em zerc'hel pur
A gorf hac a ene,
Diouz pep pec'het impur.
Tec'homp diouz gourmandis,
Magueres ar viçou,
Bezomp sobr e pep guiz,
Ha yunomp aviziou :
Servichomp hor salver,
O veza sourcius
Da ober hon dever,
Hep beza diegus.
Va Salver benniguet,
Hep doc'h n'ellomp netra ;
Dre ho craç ni ho ped
Ato d'hon assista,
Ma trec'himp ar viçou,
Ia ma c'hallimp goude,
O c'heul ar vertuziou,
Mont d'ho quelet en Eê.

EXERCIÇOU DEVOT EVIT

Ar Sacramanchou, dre voyen pere ec'h acquisitomp graç Doue, pehini so necesser deomp evit ober ar mad ha lezel an droug hon eus guelet a ziarauc.

CANTIC VAR SACRAMANCHOU

an Ilis; pet so anezo, ha pe da dra e servichont deomp. Var an ton : *Christen, mar desirit ober.*

N'hon eus hon-unan ar c'hallout
Na d'en em viret ouz an drouc
Na da ober ar mad ive,
Hep ar sicour a c'hraç Doue.
Ar c'hraç a vez acquisitet,
O vostât eguis ma eo dlêt
Ouz sacramanchou an ilis,
Racze o disqui so requis.
Biemâ'ta clevit an hano
Eus a bep-unan anezo,
Ha goude-ze an effejou
A broduont en eneou.
Seiz int, so galvet Badiziant,
Confirmation, sacramant
Eus an Auter, ha Pinigen,
Urz, Priedelez a Nouen.
Ar Vadiziant a rent an den
Buguel da Zoue ha christen,
Oc'h e voalc'hi diouz ar pec'het

A zeu gantâ pa vez ganet.
Rei a ra'r Gonfirmation
Nerz deomp ouz an demptation,
Ha da chom ferm en hon lesen,
En despet d'hon adversourien.
Pinigen a lam ar pec'het
Goude'r vadiziant coumetet,
Ouspen na zeo ur remed cre
D'hon ampeich ma be-c'hemp arre.
Er Sacramant eus an Auter
Ema Jesus-Christ tout antier,
Evit mezur hon eneou,
Ha crisqui eno e c'hraçou.
Dre'n Nouen e vez efacet
Ar restadou eus hor pec'het,
Hac on rent cre da souffr hor poan
Ha da resista ouz satan.
Ha mar be profit hon ene,
E ro d'hor c'horf yec'hetive;
Rac-ze, pen em gueffomp goal-glàn,
E rencomp caout recours desàn.
Dre'n Urz e vez gr
Bæleyen
Da lavaret an oferen,
Ha da sicour an dud fid
Da vont d'ar vuez eterne
Lacât a ra ar Briedel
Goaz ha Maouez da gaou lignez,
Da rei dezo instruction,
Ha da veva en union.
Cetu ase ar moyenou
Ma roer deomp dreizo a c'hraçou,
Hac a so bet instituet
Gant Jesus-Christ, salver ar bed.
Dre voyen ar Sacramanchou,
Ar frouez hac ar milidou
Eus a bassion benniguet
A vez d'hon ene appliquet.
Meulet ra viot, va Jesus,
Pa zoc'h bet quen trugarezus
Da rei deomp quer bras moyenou
Da savetei hon eneou.
Allas, va Salver benniguet,
Ma n'ho pise instituet
Ar Sacramanchou precius,
Ni a vise bet maleürus!
Grit deomp ar c'hraç da brofita

Eus ar Sacramanchou din mâ,
Ma vilitimp dre o moyen
Beza eürus da virviquen.
Amen.

CANTIC VAR AN EXERCIÇ EUS

ar Goession, pe ar guir voyen d'en em dispos da ober ur goession vad ha d'en em reconcilia gant Doue, dre ur guir binigen. Var an ton : *Clevit evit mad, popl christen.*

Pemp tra so requis evit ober ur goession vad hac ur guir binigen.

Clevit entrezoc'h, pec'herien,
Ha desquit oll ar guir voyen
D'en em lâcât e graç Doue,
Ha da savetei hoc'h ene.
Evit en em lacât e stad
Da ober ur binigen vad
Hac ur goession sincer,
Ar pemp-tra mâ so necesser :
Da guenta oll gant dilijanç,
Examina ho coustianç,
Evit aznaout an offançou
Hoc'h eus grêt enep oc'h Autrou.
D'an eil, er galon caout regret
Da veza Doue offancet.
D'an trede, eh em broposi
Na zistrôt mui d'e offansi.
D'ar pevare, antieramant,
Coess ho pec'het humblamant,
Hep nac'h netra gant nep seurtmez,
Hac o lesel pep digarez.
Goudese ober, d'ar pempet,
Quement a vezo ordrenet
Gant ho coessour : erguisse
En em lequeot e graç Doue.
Mæs evit aznaout ho pec'het,
Ha caout anezâ guir regret,

Peden evit goulen ar c'hraç da aznaout ha da regreti ar pec'hejou, quent ar goession.

En em adressit da Jesus,
D'e vam, d'oc'h eal, d'ar sæ-
eürus.
Evit quemense ho peden
A reot, mar quirit evellen;
Mæs grit-hi gant attantion
Ha gant ur guir devotion :
O va Jesus, me ho supli,
Roït din ar c'hraç da zetesti
Ha da aznaout an offançou
Am eus grêt deoc'h, ô va Autrou!
Allas! Guerc'hes, n'edoun quet
din
E cleffe ho map quer ouzin;
Grit ma raï din aznaout erfat
Va fec'hejou, hac o c'hassaat,
O va æl-mad, va faëron quer,
Hac oll-sænt, pedit va Salver
Ma roï d'am c'halon guir regret,
Ha guir sclerigen d'am speret.
Amen.

Penaus e pec'her e teir fæçoun enep an tri Ferson ive eus an Dreindet.

En intantion-mâ ive
Teir gueich ar PATER hac AVE
A so mad deoc'h da lavaret
D'an tri Ferson eus an Dreindet.
Rac enep Doue e tri Ferson
E pec'hit ive e teir fæçon :
Dre infirmite, dre ignoranç,
Ha dre valiç pe arroganç.
Ar c'haloudeguez infinit,
A Zoue an tad a ofansit,
O pec'hi dre infirmite,
Defot ha na resistit cre.
Ofansi a rit ar furnez
Eus a Zoue ar map ivez
Dre ar pec'het a ignoranç,
Faut deoc'h na heulyit ar brudanç.
Erfin dre valiç pa bec'hit

Dreist pep-tra en em attaquit
Ouz ar vadelez eternel
A Zoue, ar Speret-Santel.
Neuse'ta pizza ma ellot,
Hep faut en em examinot
Var an dec gourc'hemen Doue,
Ha var ar re an ilis goude.
En em examinit ivez
Var an euvrou a drugarez,
Var ar seiz pec'het capital,
Hac ar pemp squiant natural.
Ar pemp squiant natural eo :
Ar c'huez, ar vlas, ar guel, ar
c'hleo,
An touich pe an attouchamant :
Cetu eno pemp santimant.
Er fæçoun-mâ e dleit guelet
Penaus hoc'h eus Doue offancet :
Dre sonch, dre goms, dre action,
Hac ouspen dre omission.
Dre omission e pec'hit,
Ho teveryou pa negligit,
Pa list ar mad hep e ober,
Hac èn dleët deoc'h ha necesser.
Evit aznaout guell ho pec'het,
Considerit peleac'h oc'h bet,
Gant piou, p'en occupation,
Pe heur, ha p'en occasion.
Goude m'hoc'h eus aznavezet,
Guella ma illit ho pec'het,
Concevit e creis ho calon
Ur guir gueuz ha contrition.
Regretit hoc'h ingrateri
En andret Jesus, map Mari,
So bet en hoc'h andret quer mad,
O squilla evidoc'h e goad.
Mar santit c'hoaz criz ho calon,
Grit stard ouz Doue oreson,

Ar voyen da examina ervad hor c'houstianç; quent mont da goess.

Ar voyen d'en em excita d'ar c'heuz ha d'ar contrition eus ar pec'hejou, quent ar goession.

Ma pligeo gantâ e boucâd
Dre vilit passion e Vap.
Considerit eo ar pec'het
Ar brassa droug a so er bet,
Hac e ve guell e veo devi
Eguet na vez jamæs pec'hi.
Daou seurt a so, unan marve
Hac un all pec'het veniel :
Ar veniel a ra gaou bras,
Mæs ar pec'het marvel a laz.
Peguement bennac ma seblan
Goude pec'hi marvelamant,
E veac'h leun a vuez alo,
Ez oc'h en hoc'h ene maro.
Chasseal a rit eus hoc'h ene
Dre ar pec'het marvel ho Toue
Jesus-Christ a zisenorit,
Hac a nevez er c'hrucifiit.
Mar varvit e pec'het marvel
E zeot sur d'an tan eternel,
Da zevi hep soulageamant,
Ha d'arragi gant pep tourmant
Rac-ze deiz ar varn diveza
Jesus ho chasseo diounta
D'an ifern gant an dud collet
Hac an diaoulou miliguet.
Va Doue, me a azne erfat
Ez oun bet ouzoc'h un ingrat,
Hac em eus cals hoc'h offancet,
Daoust peguer mad oc'h em andret.
Me am eus regret em c'halon
O c'hout peguer maleürus on
D'ho peza, sioaz, outraget,
Va Doue, din, da veza caret!
Protesti a rân da dec'het,
Gant ho sicour diouz ar pec'het,
Ha diouz an occasionou
A so quiriec d'am dizurziou.
O veza en em examinet,
Hac ho pec'hejou regretet,
Gant ur guir devotion
Da ober ho coession.
Oc'h e c'houmanç, grit sin ar groas,
Gant feiz ha gant ur respet bras;
Goulennit gant humilite
Ar venediction ive.
Goudese, hep hoc'h avertissa,
Livirit bete MEA CULPA
Ho CONFITEOR a barfetet,
E latin pe e brezounec.
Lavaret gueneoc'h da guenta,
P'eur ouac'h o coess diveza,
Disclæryit neuse gant fizianç
D'ho Coessour ho coustianç.
Livirit franc ar virionez,
Hep nac'h ounta netra gant mez :
N'ho pe quet aon d'en em accus
Ha na zeut quet d'en em iscus
Renoncit cren d'an drouc-speret
A laca e boan da viret
Na rac'h ur guir goession,
Gant aoun n'ho pe remission.
Coessaït ho pec'het hepquen
Hep lavaret droug eus a zen :
N'en em daleït quet da gonta
Ar pez na servich da netra.
Disclæryit ar circonstançou,
A zeinch ar speç eus ho crimou,
Hac ar re a zeu d'o c'hrisqui,
Ha memes d'o diminui.
Ouzpen e renquit lavaret
Pet gueich hoc'h eus grêt pep pec'het;
An niver just ma na ouzoc'h
Livirit mui pe vianoc'h.

Un act a gontrition goude beza consideret ar resonou diarauc.

Penaus e tleer en em gomporti er goession ha goude ar goession.

O veza gant contrition,
Grêt gueneoc'h ho coession,
Echuit ho CONFITEOR,
Ha sezlaouit ho coessor.
Evez bras a dleit da lacât
Da glevet quement avis mad
A roï deoc'h a-berz hor Salver;
Recevit-ii oll gant douçder.
Ha mar quef e ve a-propos
E profit hoc'h ene gortos
Hep rei deoc'h c'hoaz an absolven,
Cousantit gantâ hep anquen.
Rac ma na veac'h quet disposet
Da veza neuse absolvet,
Er c'hontroll beo d'hoc'h absolvi,
Ne raë nemet ho condauni.
Rac-ze mar bez deoc'h ordrenet
Dont ur veich-all, na vanquit quet,
Oc'h ober gant fidelite
Quement so dleet varben neuse.
Mar hoc'h eus nicun offanset
En e enor, pe disobliget,
Grit dezàn satisfaction,
Ha goulennit ountâ pardon.
Mar hoc'h eus un dra quemeret
Pe viret hep resoun ebet,
E reot ho possubl d'e renta
D'e berc'hen, ar c'henta guella.
Mar doc'h dre valer angaget
En occasion d'ar pec'het,
A-grenn e renquit e zerri,
Hac en em bellaat diouti.
D'ar fin, mar doc'h accustumet
Da goumeti nep seurt pec'het,
N'en em espernit e nep tra
Evit dont d'en em gourrija.
Goude receo an absolven,
Na vanquit quet d'ho pinigen,

Ha da implija ar remejou
Necesser ouz ho pec'hejou.
Cetu eno ar guir fæçon
D'ober ur guir goession :
Erguisse en em lequeot e stad
D'ober ur goumunion vad.

CANTIC

VAR GOURC'HEMENNOU DOUE.

Ha re an ilis, ispliquet en ur fæçoun ma vezo eas en em examina diouto da vont da goess, hac a ve mad da lavaret ive bep mintin. Var ton : *an Tad Honore.*

1. UN Doue hepquen gant feiz a adori,
Devotamant gant fizianç er pedi,
Hac er c'hari a galon dreist pep-tra,
Na ne vanqui jamæs d'e servicha.
2. E vean, e gaou, e drouc nac hep justiç,
Ne doui quet e hano e nep guis,
Hep blasfemou gant respet er meuli,
Da œuvrou dezàn hep dale a renti.
3. Tremen a ri ar sul hac ar gouel
En oræsoun hac en euvrou santel;
Ha dindan boan da veza milliguet,
D'an deiziou-ze nep labour ne ri quet.
4. Da dad, da vam, bælec, mæstr pe briet,
A enori hep mancout d'o c'haret,
Ha da renta dezo oboissanç,
Fidelite, respet hac assistanç.
5. Da vugale ha da servicherien
A instrui evel guir gristenien,
Correction, justiç hac exempl mad
A roï dezo gant peoc'h, hep o c'hassât.
6. Injur, vengeanç, coler na cassoni
Ouz da nessa biquen n'a exerci;

Mæs dont a ri a galon d'e garet
Hep disprigeanç hac ep avi ebet.

7. Dre gourmandis, luxur na diegui
Diouall na deuez birviquen da bec'hi,
Nac en ho andret, nac en andret re-all
Jamæs ne ri nep attouchamant fall.

8. Nep sort domaich da c'hentez ne ri quet,
Ha ne guemer e dra hep guir ebet;
Mar ec'h eus-èn, dre zle pe dromplerez,
Bremâ-souden en renti, mar guellez.

9. A enep den nep seurt fals testeni,
Gaou eleac'h guir biquen ne liviri;
Ne ri nepret jugeamant temerer,
Na drouc-prezec, na clevet e ober.

10. Œuvrou ar c'hiq diouall na zesiri,
Nac e sonch vil memes n'en em bligi.
11. Madou re-all a enep ar ræson,
Na soueti da gaout e nep fæçon.

1. CLevet a ri devot a-ben-da-ben
Sul ha gouel bers ato an oferen,
Oc'h assista en instructionou,
Hac o tec'het diouz ar goal c'houariou.

2. Ur veich er bloas, bep mis ma na rez quet,
E coessaï gant queuz da oll bec'het.
3. Hac e tostaï gant guir devotion
En amser phasq ouz ar goumunion.

4. Yun a renqui bep bloas ar vigilou
Ar c'horaïs hac an daouzec-diziou.
5. Na da sadorn, na da vener nepret
Ne zebri quic nemet deiz Nedelec.

6. An oll deogou, an oll prividiou,
Ha quement mad a dlez d'an ilisou
Ha baï ato hep faut gant lealdet,
Peautramant e vezi sur daunet.

PEDEN *evit goulen ar c'hraç da observi ervad gourc'hemennou Doue hac ar re an Ilis.*

TAD eternel, Doue oll-galloudec,
Ni ho supli, pa zomp quen izomec,
Grit ma cresco en hon ene bemdez
An Esperanç, ar Feiz, ar Garantez.
Roït deomp ar c'hraç, va Doue, da garet
Ar pez hoc'h eus deomp oll gourc'hemenet,
Ma vilitimp obteni ar repos
A brometit deomp en ho parados.
Ni er goulen dre vilid ho mapquer,
Hor guir autrou, Jesus-Crhist, hor Salver,
A ren gueneoc'h en un Doue emuiquen
Gant ar Speret-Santel da virviquen. *Amen.*

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, da nobis fidei, Spei et Charitatis augmentum, et ut mereamur assequi quod promittis.
Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

CANTIC VAR UN ORÆSOUN

Da veza recitet goude bèza en em examinet-mad da vont da goess evit distrei ouz Doue; o c'houlen pardoun ounta hervez an exempl eus ar map-prodig en aviel, pehini so represantet amâ; var an ton : *Breiz-Izel, Mam ar Sœnt.*

EVIT digant Doue
Obteni trugarez,
Ha pardoun d'hon ene
Eus hor fallagriez,
Distrômp buan ounta
Gant resolution
Da ober diraza
Ur guir goession.
Leveromp a galon :
O Tad carantezus!
Me so bet dal, poëltron,
Ingrat ha maleürus,
Da veza offanset
Quement ho madelez,

Pa dlien ho caret
Mui eguet va buez.
Me so bet ur prodig
Pell diouzoc'h tec'het
D'ar vro diabolig,
Siouaz, eus ar pec'het,
Eleac'h mem eus bevet
Gant peb brutalite,
Ha m'en eus dispignet
Oll madou va ene.
O veza fouillezet
Va oll vad erguisse,
Oun bet eta coezet
E pep necessite;
Ne doàn jamæs contant,
Geinet oa va speret,
Pa oan d'an ærouant
Esclav en em rentet.
O veza en em lequeat,
Siouaz, en e servich,
En deus ac'hanon great
Ato ur goal implich,
Rac da viret ar moc'h
En deus bet ma c'hasset,
Hac e carfen pelloc'h
Dibri eus o bouet!
Ar moc'h-ze ne doant quen
Nemet an desirou
Hac ar c'hoant disordren
D'am plijadurezou,
O clasq satisfia
D'am inclination,
Hep ec'h allen beza
Countant e nep fæçon.
Hoguen pa zon erfin
Deut enon va-unan,
O c'hout peguen indîn
Oan tretet gant satan,
Oun deut da lavaret
Allas, e pe goal stad
Oun-me en em rentet
O pellât diouz va zad!
A lod vev countant
E servich va Doue,
Ha me nemet tourmant
N'emeus var va ene!
Ret vezo din sevel
Pelloc'h eus ar goal stad
A bec'hejou marvel,
Ha mont da gaout va zad
Distrei a ràn ouzoc'h
Bremâ'ta, va Jesus,
Gant fizianç vras enoc'h
Pa zoc'h quen truezus;
A galon prosternet
Dirac ho majeste,
Me anzao va fec'het
Gant guir humilite.
Aznaout a ràn ervad
Ez on en em rentet
Dirac ho taoulagad
Criminal bras meurbet,
Ha n'emeus militet
Nemet ho cassoni,
Pa zon bet effrontet
Hoc'h enep da bec'hi.
Rac-ze, va zad divin,
P'emeus ho tileset,
Bremâ ne doun mui dîn,
Da veza ho map galvet;
Ma zretit hemuiquen
Evel an distera
Eus ar servicherien
A zebr eus ho bara.
Va Doue, perac na d'ê

Gant glac'har ha regret
Rannet va c'halon-me
D'ho peza outraget?
Penaus emeus-me bet
Ur seurt ingrateri,
Ha c'hui oc'h ma c'haret
Hac oc'h ma c'honservi!
Mæs p'hoc'h eus, va Jesus,
Ar maro gouzâvet,
Hac ho coad precius
Evidomp oll squillet,
Pardounit, me ho ped,
Pardounit, d'am ene,
A so bet deoc'h coustet
Quer ker, ô va Doue!
Pelloc'h em eus esper
Gant ho craç da viret
Ho lesen, va salver,
Hep ho quitât nepret,
O tiouall gant sourci
Diouz an occasion
A rea din counsânti
Gant an demptation.
Roït din an habit ven
A yoa collet guenêe,
Guisquit a ben-da-ben
Eus ho craç va ene;
Liquit din ar bisou
Eus ho guir garantez,
Ma contractimp hon daou
Ur guir briedelez.
Roït din c'hoaz ar bôtou
Pe an nerz da guerzet
En ho couc'hemennou
Pell diouz hent ar pec'het,
Ha maguit va ene
Gant ho corf precius
Evit ma vezin cre
D'ho c'heulya, va Jesus.
Erguisse, va salver,
Goude ma oan maro,
Dre ar pec'het marvel,
C'hui am ressuscito:
Goude ma oan collet,
Diouzoc'h o pellaat,
Ho pezo ma c'hafet
Gant joa en ho craz vad.
Amen.

CANTIC VAR UN ACT A CONTRITION

Pehini so profitabl ha devot, couls hac an hini so varlec'h, evit goulen pardoun ouz Doue pa vezer var ar poent da vont da goess, hervez an exempl eus ar pec'her penitant ar publiquen, pehini oc'h en em zerc'hel a-ziabel e lost an templ, heb credout avanç ebarz, ne grede quet so-quen sevel e zaoulagad etreze an Eê, ha ne ree nemet squei var e beultrin, en ur lavaret ar c'homsou-mâ: Va Doue, ho pêt truez ouzin pec'her paour ma zoun. *Hac a zistroas d'ar guear gant ar*

pardoun eus e bec'hejou; o veza en em humiliet quemen
e presanç Doue gant ar regret d'e veza offanset.

Remercout a reomp pevar zra er publiquen-mâ
pere a zisquez deomp ar fœçoun d'en em reconcilia ou
Doue dre ur guir binigen. Da guenta, en em aznav
meurbet indin d'en em bresenti dirac Doue ha da an
tren en e dy, ar pez a rea dezàn en em derc'hel e
antre eus an templ en ur bostur humbl ha modest he
credout sevel e zaoulagad diouz an douar da sellet e
trezeg an Ee. D'an eil, en deoa ur regret bras d
bec'hejou e goelet e galon, oc'h aznaout ervad ne vili
nemet punition; ar pez a rea dezàn squei var e beultrin
D'an trede, ec'h ansave sinceramant ne doa nemet u
pec'her miserabl, hac en devoa cousgoude fiziançe
drugarez a Zoue, pa en em adresse dezàn. D'ar pe
vare, e pede Doue gant ur guir feiz hac ur guir hu
milite da gaout truez ouniâ. Mar antreomp en dispo
sitionou-mâ pa zeomp d'an ilis ha da goess, ec'h
ellomp en em assuri e tistroïmp ive d'ar guear gan
ar pardoun hac an absolven eus hor pec'hejou. E
intention-ze grit an act a gontrition-mâ pehini a all
da gana var an ear gallec : Venez, venez Esprit-Saint, dans nos cœurs, *pe var ton :* an Tad Honore

O va Salver, hoc'h eus, dre ma c'haret,
Poaniou cruel evidon anduret,
Eleac'h bepret dont d'ho caret ivez,
Em eus pec'het, siouaz hed va buez!
Ne dleffen quet sevel va daoulagad
Varzu an eê, pa zoun bet quen ingrat,
Ha pa zoun bet, va Jesus quer mechant
D'hoc'h offansi, siouaz marvelamant!
O va Doue, ho pêt truez ouzin,
Me a ene oun ur pec'her indîn,
Ne veritàn nemet punition,
Hoguen c'hui so leun a gompassion.
Calmit eta ho coler em andret,
Rac gant ar c'heus ê va c'halon mantret,

Mar doun diouzoc'h dre va fec'het pelleet,
Grit ma vezin dre vá regret tosteet.
N'am c'hollit quet, pa zoc'h trugarezus,
Ha pa zoun deoc'h coustet quer, va Jesus;
Gant ho sicour e proposàn tec'het
Diouz peb danger da zistrei d'am pec'het.
Accordit din e satisfaction
Hed va buez ur guir gontrition;
Roït din ar c'hraç d'ober ho volontez
Bet'er maro gant ur guir garantez.
Guerc'hes Vari, va æl-mad, va faëron,
Obtenit din digant Doue ar pardon
Hac ur c'hraç gre d'e garet quer fidel,
Na rin jamæs nep seurt pec'het marvel.
O va ene, quitaomp ar vanite,
Poent eo entent ouz an eternite;
Na songeomp mui nemet ober ervad,
Evit pligeout da Zoue hor guir dad. *Amen.*

CANTIC ALL EVIT EN EM EXCITA

D'ar regret da veza offanset Doue, d'e garet pelloc'h, var ton *Biron, pe* var an ear gallec : *J'ai péché contre Dieu.*

SIOUAZ din, va Doue,
E peb oad, e peb amser
Oc'h offancet guenêe,
Ha c'hui quer mad em-c'hêver!
Mæs perac hoc'h offansi
Eleac'h dont d'ho caret;
Pa sonjàn em ingrateri
Eo va c'halon rannet.
Evit ur bligeadur
Dister hac abominabl,
Allas! dre un injur
A so meurbet detestabl
Em eus plantet ar gontel
Bete calon va Zad,
Ha dre ur maro cruel
Lazet va autrou mad.
Ah! den barbar ma zon,
Penaus em eus-me gallet
Caout bizcoaz ar galon
Da ober un seurt torfet
En hoc'h andret, va Jesus,
A ro din ar vuez
Ha c'hui quen trugarezus
Em andret-me-ivez!
Goelomp, va daoulagad,

Gant ur guir displijadur,
Pa zoun bet quen ingrad,
Quer criz ha quen dinatur
Da grucifia a nevez
Va salver benniguet,
Evit quement madelez
En deveus em andret.
O! perac ne don-me
Prest dre ho carantez,
Va autrou, va Doue
Da ober ho volontez :
Evit ho crouaduryen
Oun carguet a domder,
Hac oun leun a yenien
Evidoc'h, va c'hrouer.
Ho caret eo ar mad
Hac ar guir binvidiguez;
Ar rest ne d'ê aznad
Nemet poan ha paourentez :
Maleürus ê hor buez,
Hep carantez Doue,
Leun eo a dristidiguez,
Un ifern memes ê.
Nep ho car, va Jesus
En em guef en assurança
Bepret e vez joayüs
Ha leun eus a esperanç
Quement seurt poan andur
A blich d'e garantez,
Hac en despet d'an natur
E sent ouzoc'h bemdez.
Va salver, me ho pe
Dre an intercession
Eus ho mam benniguet
Ha dre hoc'h oll bassion,
Grit din ar c'hras do caret
erguisse quer fidel,
Ma teuin ato da viret,
Ho lesennou santel.
Amen.

CANTIC VAR UN ORÆSOUN DEVOT

Evit trugarecaat Doue goude ar goession, hac evit goulen ar c'hraç da berseveri e stad vad, var an ear gallec : *Ruisseau qui cours après toi-même.*

Graçou, deoc'h va Jesus
a rentan
Eus ho madelez em andret,
D'am beza gant patiantet
Gortoët da goess bete vremàn,
Ha da veza grêt din receo
an absolven
Er sacramant a binigen. *bis.*
Ne bermetit quet, ô va salver,
E ven jamæs quer maleürus
Da goueza e pec'het grevus,
Na mui quen ingrad en ho quêver;
Mæs va rentit pelloc'h ferm
ha perseverant
D'ho servicha fidelamant
bis.
Grêt em eus ar resolution
Da viret ho gourhemennou,
Da drec'hi va fassionou
Ha da guitât an occasion
Moyenant ar sicour eus ho craç, va Doue,
Mer goulen digueneoc'hive. *bis.*
Meulet ra viot evit biquen,
O va redemptor benniguet,
Da veza bet instituet
Ar sacramant eus a binigen;
Me bed ho mam, ar sænt
hac an ælez eürus
D'ho trugarecât, va Jesus.
bis. *Amen.*

EXERCIÇOU EVIT AR GOUMUNION

pe ar voyen da ober ur Goumunion vad.

CANTIC VAR AN TRAOU PRINCIPAL

Pere a ranquer gridi evit ar sacramant adorabl eus an Auter; var an ear : *Mar quirit ober orœsoun.*

Cridi a renquit fermamant
Penaus ema er sacramant
Guir gorf Jesus hac e ene,
E goad hac e zivinite.
Diaguent ma vez consacret
Er sacrifiç, pa vez offret,
An hostif ne d'ê sur quentra
Nemet a viniz great bara;
Mæs evel ma vez prononcet
Ar c'homsou sacr instituet,
Ar bara a geinch neuse souden
E corf Jesus Doue hadden.
Dre'l liou, dre'r vlas e seblanto
E ve bara an hostif ato,
Mæs ne chom mui eno netra
Nemet ar speçou a vara.
Corf Jesus ne vez quet rannet,
Na quen nebeut vez brusunet,
Evit ar bælec da ranna
An hostif pe d'e brusuna.
Hoguen pep tam, pep brusunen
Tout antier ato er c'honpren :
E gorf so gant ar goad divin
E pep speç a vara hac a vin.
Ha mar èn receo ar bælec,

Dindan an daou speç pa celebr,
Nep èn receo dindan unan
A receo quement eveldàn.
E goad so en e gorf bepret;
Ha mar seblante na ve quet
Quemense so evit disquez
Èr squillas e fin e vuez.
Cetu petra so necesser
Eus ar sacramant an auter,
Da gridi ferm, hep douet ebet,
Evit gallet beza salvet.
Ha mar beac'h e pec'het marvel,
Na zit jamæs d'an daul santel,
Hep mont da gaout an absolvèn
Èr sacramant a binigen.
Rac mar zit d'ar goumunion,
Gant ur goall disposition
E teprot ho parnediguez
O trahissa Jesus ivez.
Me gred an traou-mâ va salver,
Evit sacramant an auter,
A oue gueneoc'h institue
Nos-quent-ma ouac'h crucifiet.
Na bermetit quet, va Jesus,
E ven jamæs quer maleürus
Ouz ar myster-ze da dostaat
Evel Yuzas, en ur goall stad.
Quent-ze grit ma testaïn ato,
Evel pa ve en heur va maro,
Ouzoc'h dre ar goumunion,
Gant ur guir devotion.
Amen.

AVIS VAR AR BREPARATION DA GOUMUNIA.

Oll buez ur c'hristen ne dleffe beza nemet ur breparation continuel d'ar goumunion : rac an action ar santela hac eus ar vrassa cousecanç a ouffemp da ober er bed-mâ evit hor silvidiguez, eo coumunia ervad; elec'h er c'hontroll ma zeo ar gouall goumunion un action an outraichussa da Zoue hac an daonapla d'hon ene, evelse ive e lavare hor Salver da Yuzas, pehini oue ar c'henta oc'h ober ur goal goumunion, penaus e vise guell dezâ na vise deut

biscoas var an douar. Ar gouall goumunion, hervez doctrin Sant Paul, eo ar siel eus an daonation eternel : rac-ze ur c'hristen mad a dle en em brepari da guement goumunion a ra, eguis pa ve en heur ar maro.

Bez ez eus diou breparation requis evit ober ur goumunion vad : ar guenta eo beza exant a bec'het marvel, ha rac-ze, mar en em santer coupabl a nicun, e ranquer coess a ziaraoc er fæcoun ma hon eus discleriet bremâ souden. An eil breparation a gonsist o caout hor c'houstianç neat, non pas hebquen diouz pec'het marvel, mæs c'hoas diouz an attaich ouz peb seurt pechet veniel, hac ho ramplissa hor c'halon eus a zesirou santel hac a santimanchou-mad en andret Doue, dre actou a feiz, a esperanç, a garantez, a humilite, hac actou all, hac o font da goumunia evit pligeout hepquen da Zoue, hac evit ober e volontez en action santel-ze, oc'h en em unissa gant ar memes dessin en devoue hor salver pa instituas ar myster adorabl-mâ. Ar sacramanchou a zeu da rei deomp ar c'hraç, diouz ma en em disposomp d'o receo : hac evel ma zeo renfermet er sacramant august-mâ an hini a ro ar c'hraç memes, me lavar, Jesus-Christ e-unan, ne ouffemp jamæs digaç re a breparation evit e receo gant profit.

Cetu amâ'ta varlerc'h e lies fæçoun an actou hac an elevationou fervant a galon, pere a ell sicour nep piou-bennac en em servicho anezo, da gaout an devotion actuel-ze, arauc ar goumunion : n'en deveus nemet choas ar re a gafo guella d'e c'hout, ha d'e zisposition interior. Mæs, evit profita eus anezo, e ranquer o len gant attantion, ha ne d'ê quet necesser o frononç a c'henou; aoualc'h ê, mar carer, o lavaret e gouelec ar galon, eguis pa vez un den oc'h ober meditation.

CANTIC VAR AN ACTOU

Pere so mad da ober abarz goumunia, var an ea gallec : *Que veux-je en récompense ?*

Actou a Feiz.

Credi a rân fermamant
Emoc'h-hu er sacramant,
Va Doue, va autrou ;
Ha ne chom mui ar sustanç
Mæs hepquen an apparanç
A vara en hostiffou.
C'hui hoc'h-unan, va Jesus,
Ho corf, ho coad precius
Hac ivez hor ene
So er sacramant cuzet,
Dindan speçou quen displet
Gant ho tivinite.
Ya mo cred, va salver,
E sacramant an auter,
P'hoc'h eus-èn lavaret,
Hac ive, pa ze deomp-ni
Gant hoc'h Ilis da gridi,
Eus ho perz proposet.

Action a C'hraç.

O ! pebez aznaoudeguez
A ouffemp-ni da zisquez
Dec'hu er myster-ze ;
O veza chomet ennâ
Gueneomp ebarz er bed-mâ
Da vezur hon ene.
Ra viot ato meulet,
Va redemptor benniguet
Evit ho trugarez
En andret ar bec'herien,
Pafel doc'h chom d'o souten
En o sempladurez.

Actou a Gontrition hac Admiration.

Pa songeàn en ho faveriou
Hac em ingrateriou,
O va muia caret !
Oun leun a gonfusion,
Gant queuz ha contrition
D'ho peza offancet.
O ! peguer carantezus
Ha peguer mad, va Jesus,
Oc'h-hu em andret-me ?
Ha me peguen outraichus
Ha peguer malicius
Ouzoc'h-hu, va Doue !

Act a Humilite.

Ar guel eus va fec'hejou
A dleffe, ô va Autrou,
Ma pellât diouzoc'h ;
Mæs pa ze ho madelez
Trêc'h d'am oll fallagriez
Ec'h esperàn enoc'h.

Actou a Esperanç hac C'houlen.

Pa fel doc'h dont da vidon
Ha memes disquen enon,
Hac a zaen davedoc'h,
E teuàn gant cals a zoujanç
Ha c'hoaz gant mui a fiziançe
Da zinessat ouzoc'h.
Esperanç am eus ivez
E roït din ho trugarez
Ar graçou necesser
Evit gallout dinamant
Ho receo er sacramant ;
M'er goulen, va salver.

Actou a intantion vad.

N'em eus quen intantion,
O vont d'ar goumunion,
Nemet d'hoc'h enori,
Ha da renta d'hoc'h graçou
Eus hoc'h oll donæsonou.
Ma rot din mui-ouz-vui.
Ha ma c'heffaçot ive
Va oll infidelite
Ha va oll bec'hejou,
Hac evit oc'h ho receo,
Caout memor eus ho maro
Hac eus ho tourmanchou

Actou a Garantez.

O va Jesus adorabl,
Em andret quen favorabl,
Aznaout a rân ervad
N'em eus biscoas ho caret
Gant ur garantez parfet,
Hac oun bet un ingrad.
Mæs bremâ e testumân
Hac en em represantàn
Ho craçou em speret :
Hac oc'h o c'honsideri
E teu d'en em digueri
Va c'halon d'ho caret,
Ya, gant sincerite
Hac ur guir humilite,
M'en lavar, va Doue,
E quement ha ma allân
Eus va oll nerz ho carân
Hac a greis va ene.

Peden d'ar Verc'hes.

Guerc'hes glorius Vari,
Me ho ped hac ho supli,
Pa fell deoc'h, va itron,
E ve ho map benniguet
Gueneomp ervad recevet,
Disposit va c'halon.

Da sant Ian-Vadezour.

Autrou sant Ian, precursor
Da Jesus hon redemptor,
Ma sicourit ive ;
P'hoc'h eus an hent preparet
Ma vise diguemeret,
Preparit va ene.

Da sant Joseph, etc., d'hon æl-mad hà d'an æl-all.

Joseph, Joacim hac Anna,
Ælez so oc'h assista
Dirac ar sacramant,
Ha c'hui va æl-gardien,
Grit din hon mæstr souveren
Receo devotamant.

Actou a offranç da Jesus.

Cetu va c'halon amàn,
D'oc'h, va Jesus, e offràn
Ma e furifiot ;
Lamit an droug anezi,
Ha neuse lequit enni
Quement a so deffot.

Actou a Zesir hac a Gonfi.

Pa c'hoantaït dont em peultrin,
Ha me siouaz, quen indân,

Ha leun a baourentez!
En desiràn, va Doue,
Eveus a greis va ene,
Gant ur c'hoant bras ive.
Deut eta va carantez,
Va oll vad, va guir buez,
Va roue ha va zad,
Grit em c'halon ho pales
Ha na zeut biquen jamæs
Va Jesus, d'am c'huitaat.
Amen.

CANTIC VAR AN ACTOU

En ur fæçoun-all devot abars ar goumunion; var an ear gallec : Dieu au Saint Sacrement repose.

Act a feiz.

Er sacramant ema, va Doue
Da veza magadur d'am ene,
Hennez eo va estonnamant!
Ya, Jesus so en hosti,
Den ha Doue, guir vap da Vari
E gredi a ràn fermamant.

Act a adoration.

Me hoc'h ador eta, va salver
Er sacramant, eveus an auter,
O chom eno gueneomp bepret
Meulet ra viot, ô va Jesus,
Pehini so quen trugarezus
Er myster-mâ en hon andret.

Act a admiration.

Beza custod ha ciboar un Doue
Piou er c'hredse biquen cousgoude
O tra estreinch hac admirabl!
Mæs un dra eo hac a so guyrion,
E teu bremâ da zisquen enon
Ur vajeste quen adorabl.

Act a humilite.

Penaus, ô majeste souveren,
E fell dec'hu dont en ul laguen,
Ha logea en un tam douar?
Allas! me ne doun nemet pec'het,
Ur preon dister, ur c'hig corrompet
Hac ur c'haign a so leun a flear.

Act a esperanç.

Cousgoude me am eus esperanç
Da receo bremâ en abondanç
Ho coad sacr evidon squillet,

Ha da gaout un deiz ar rejouissanç
En ho parados eus ho presanç,
Oc'h ho receo evel m'ê dleet.
Me ya d'ho receo'ta va salver,
Pa gourc'hemenit din e ober,
E memor eus ho passion,
Evit silvidiguez va ene,
Ma vezin cenchet enoc'h ive
Dre voyen ar goumunion.

Actou a intantion vad.

Mont a fell din da sacramanti,
Va Jesus, evit ho countanti,
O renta gant humilite
Ur c'hloar hac un enor ar brassa,
Dre ur voyen an excellanta
So possubl din, d'ho majeste.

Evit renta dâ Zoue an enor ar brassa.

Evit eus h'oc'h oll mad oberou
Ma ho trugarecaïn, va autrou,
Dre hó sacramant gracius;
Ha ma vezo va ene goalc'het
Diouz al lousdoni eus va fec'het,
Dre voyen ho coad precius.

Evit trugarecât Doue hac evit effaci hor pec'hejou.

Hac evit obteni ho craçou
Da resista ouz an oll viçou
Hac ouz peb seurt temptation,
Ha da drec'hi gant ur feiz barfet
Ar c'hig, ar bed hac an drouc-speret,
Ha peb goall inclination.

Evit obteni graçou Doue enep an oll viçou.

D'ar fin e ràn va c'houmunion
Evit dilivranç d'an anaon
So arretet er Purgator,
Hac ouspen evit quement hini
Ma zoun obligetoc'h da bidi,
Diouz ma fell deoc'h, va redemptor.

Evit an anaon vad hac evit quement ma hon eus obligation da bidi evito.

Ur regret bras am eus em c'halon
D'ho peza offancet e nep fæçon,
Va Doue, din da veza caret.
Pardon, va Jesus, me ho suppli,

Act a gontrition.

Act a garantez.

Pa na fell din mui hoc'h offan
Bezit favorabl em andret.
Me garre ve ma c'halon teu
Gant ar garantez en oc'h and
P'en roït din er sacramant;
Ouzoc'h hebquen en em unissi
Hac evidoc'h en em abstenim
Diouz pep seurt goall attachama

Peden d'ar ver-c'hes ha d'an oll sænt.

Guerc'hes Vari, va æl pr
tectour,
Oll sænt hac ælez, deut d'am sico
D'e receo gant devotion;
Disposit va ene pec'herez
A so quel leun a simpladurez
E deffot ar goumunion.

Act a zesir ardant.

Deut, va Jesus, va mad so
veren,
Deut eta prest ennon d'am souten
D'am soulagei em paourentez.
Un desir bras am eus, va Dou
D'ho receo e gouelet va ene,
Ma cresquin en ho carantez. *Amen*

CANTIC VAR AN ACTOU

En ur fæçoun coumunoc'h, abarz ar Goumunion, v an ton ordinal, pe var an ear gallec : J'assujett mon jugement.

Actou a feiz.

Me gret ferm, hep douetan
ebet,
E zàn da receo en effet
Corf, goad hac ene va salver,
Er sacramant eus an auter.
Me gred e recevin ive
Assambles e zivinite,
Evel ur boet spirituel,
Evit ar vuez eternel.

Me a gred ar virionez-mâ,
Hac ma zeo desquet domp gantâ
Dre'r voyen eus an ebestel
Hac an ilis hor mam santel.
Rac-ze, va salver benniguet
Dindan ar speçou-ze cuzet,
Me hoc'h ador hac hoc'h azne
Evit va c'hrouer, va Doue.
C'hoant am eus da sacramanti
Evit ma teuin d'ho countanti,
O renta gant humilite
Ar c'hloar so dleet d'ho majeste.
Ma ho trugarecaïn, va autrou,
Eveus hoc'h oll mab-oberou,
Ha m'em bezo memor bepret
Eus ho passion griz meurbet.
Me ya d'ho receo, va Jesus,
Evit dre ho coad precius
Ma vezo va ene goalc'het
Diouz peb lousdoni a bec'het.
Evit obteni ho graçou
Da veza trêc'h d'am oll viçou.
Ha da faeza, gant feiz barfet,
Ar c'hig, ar bed, an drouç-speret.
Evit ma vezin patiant
E peb seurt inconveniant;
Ma sentin ouz ho bolontez
Bet'er maro gant carantez.
C'hoaz a ràn va-c'houmunion
E delivranç d'an anaon,
Ouspen evit quement hini
Ma zoun obliget da bidi.
Hoguen allas! piou ez oun me
Da dostaat ouzoc'h, va Doue?
Ar sænt memès gant reverang
A grenn beprêt en ho presang.
Petrà rin me'ta, siouaz din!
Pa zoun d'ho receo quen indîn!

Act a Adoration.

Actou a Intantion vad.

1. Evit enori Doue.

2. Evit e drugarecaat.

3. Evit effaci hor pec'hejou.

4. Evit obteni ar graçou, ispicial ar c'hraç da veza patiant ha da garet Doue, o senti ountâ betec ar maro.

5. Evit an Anaon vad hac evit quement ma tleomp pidi evito.

Act a Humilite hac a zougeanç.

Act a Oboissanç hac a Esperanç.

Allas ! ne veritàn netra
Nemet an tourmanchou brassa ;
Mæs pa fell deoc'h, salver a bed,
E zàn d'ho receo gant respet;
Enoc'h ema ma oll fiziançe,
Me a esper hoc'h assistançe.

Act a Gontrition.

E creis va c'halon me am e
Ur glac'har, un hirvout, ur c'he
D'ho pesa, siouaz, offancet,
Va Doue, quer mad em andre
Dre ho madelez, va autrou
Pardounit din va offançou :
Pardouni a ràn en effet
Ar re o deus ma offançet.

Act evit pardouni d'ar re-all.

Desir am eus e guirionez
Da lacât urz vad em buez ;
Hac e proposàn da dec'het
Pell gant ho craç diouz ar pec'he
Brema e teuàn da gassaat o
Quement so caus din d'en em goll
Pell, diouzin-me, traou terrien
Jesus a garàn, netra quen.

Act a Zesir da sacramanti.

O ! pebez sec'het am eus-me
D'ho caout-hu, funteun a vue
N'en deus ar c'haro c'hoan
quer bras
Da redec d'ar funteuniou glas.

Peden d'an Tad eternel.

O tad eternel, va c'hrouer,
Digacit prest din ho map quer
Evit ma pligin deoc'h dreizàn
O vesa unisset gantàn.

Peden d'ar ver-c'hes.

Guerc'hes Vari, mam da Jesus,
Roït din ho map trugarezus;
Ma sicourit, mam a druez,
Da vont d'ar guir douar a vuez.

Peden d'an æl mad.

O va æl mad, me ho supli
P'hoc'h eus ac'hanon ar sourci
Cacit diouzin an ærouant
Na zroublo quet va santimant.

O sant (N) va faëron quer,
Ar merc'hed a lavar evellen;
Santes (N) va maëronez quer,
Pedit evidon va salver,
Ma illin d'am sivildiguez
Dibri ar froëzen a vuez.

Me ho ped, Sænt ha Santèset,
Ha c'hui oll ælez benniguet,
Offrit da Zoue ho santelez
Da fournissa d'am paourentez.

Peden d'hor paëron pe d'hor maërones eürus, oc'h e henvel e plaç an (N) mâ.

Peden d'an oll Sænt ha d'an oll Ælez.

Amen.

CANTIC EVIT ELUMI EN HOR C'HALON

Un desir bras d'en em unissa gant hor salver dre ar goumunion, ha quercouls evit coumunia spirituelamant, var an ear gallec : *Des Enfarinés*, ou *Pense mortel à t'y résoudre.*

Deut, va Doue, leun a vadelez,
Deut, ha na tardit quet re hir
Da satisfia d'am desir
Dre an douçder eus ho garantez.
Dec'hu hepquen, va Jesus oun,
Besit ar mæstr eus va c'haloun.
An eürusdet eveus ho presanç
A ra va laouenidiguez ;
N'em eus nemet tristidiguez,
Pa souffràn pell-amser hoc'h absanç. Dec'hu, etc.
Petra bennac a ouffen da ober
Evit clasq æza va speret,
Diez-en em gafo bepret,
Ma na vezit guenèn, va salver. Dec'hu, etc.
Ar bed gant quement a bresanto,
A vad, a blijadur, a c'hloar,
Allas ! va Jesus, c'hui er goar,
Jamæs hebdoc'h-hu n'em c'hontanto. Dec'hu, etc.

Ya nos-deiz hebdoc'h, va Doue,
N'em eus nemet poan ha chagrin,
Quement so tout a zisplich din,
Ma na repos enoc'h va ene. Dec'hu, etc.
Ar vuez oc'h hac an ent guirion
A gundu d'ar guir eürusdet,
Rac-ze'ta hebdoc'h e pe andret
E caffen-me consolation? Dec'hu, etc.
Na tardit quet eta davantaich
Da zont dre ar goumunion
Da rejouissa va c'halon,
Ha distroït prest ouzin ho pisaich. Dec'hu, etc.
Hastit, va Jesus, va Barados;
Hastit affo dont em ene;
Deut ma ho carin mui a-se;
Deut, ha n'am lesit mui d'ho cortos.
Dec'hu hepquen, va Jesus oun;
Besit ar mæstr eus va c'haloun. *Amen.*

CANTIC EVIT EN EM EXCITA DA GARET

Jesus e poent ar Goumunion ha da bep poent, var an ear gallec : *O Dieu, que douce est la pensée!*

Jesus, hemâ eo ar guer charmant!
Ha draou so ennâ comprenet!
Leun eo eus ar gountantamant
A so ouz tud ar bed cuzet.
Jesus eo va laouenidiguez,
Ha ne zesiràn nementâ,
Va c'halon e peb tristidiguez
A guef e fligeadur ennâ.
Penaus, va Jesus, e ve possibl
E ve nep calon ouzoc'h yen?
Ah! mar deus nicun quen insansibl,
Va hini-me ne vê biquen.
Pa vez ur galon deoc'h, va Jesus,
Hi a so a zouçder carguet!
Hac èn zo hini quer maleürus
A ell beva hep ho caret?
Perac n'am eus-me an avantaich

Da zerc'hel mad d'ho carantez!
Allas! va c'halon so quer volaich,
Ma ho car a-boan un dervez.
Va Jesus, na bermetit pelloc'h
E ven ingrad en hoc'h andret;
Grit ma vezin d'ho craç fidelòc'h
Na vanquin jamæs d'ho caret.
Caromp Jesus èn hor c'har ivez
Quement, ma ze deomp en em roët
Er sacramant e fin e vuez
Evit servichout deomp da vôet.
Rac-ze, va Jesus, ho recevin
Er sacramant eus an auter,
Evit dre'r voyen-ze ma cresquin
Er garantez en ho quenver.
M'ho car, va Jesus, hac ho caro;
Ha dre ho carantez bepret
E fell din souffr betec ar maro
Beza evidoc'h goall-dretet.
Deut, va Jesus, deut prest em c'halon
Evit m'ho carin mui-ouzvui,
Ha na zilessot quet ac'hanon
Da zont biquen d'oc'h offanci.
Guerc'hes Vari, va æl gardien,
Oll sænt hac oll ælez eürus,
Grit ma recevin hep yenien
Hác hep negligeanç va Jesus.
Amen.

AVIS GOUDE AR GOUMUNION.

Ebars er vuez spirituel oll ne deus netra martese a guer bras cousecanç evel ma ze gouzout impligea ervad an amser incontinant varlerc'h ar goumunion, evit tenna anezi ar frouez hac ar profit p'evit hini eo bet instituet gant hor salver, o caout ur sourci bras d'en em antreteni neuse gantâ, ha da zerc'hel com-

paignunez dezâ en hon interior; rac d'e lezel e un
goude ma hon eus-èn recevet, hep chom un nebe
d'en em antreteni gantâ, honnez zo un indiffera
pehini so estranchoc'h mil gueich ha mil-al eguet
ve lesel ur roue e-unan en ur c'hampr hep rei compa
gnunez dezâ, goude ma en deffe great deomp
enor da antren en hon ty, evit renta bisit deom
Ha ne d'ê quet ar mancamant-ze eo a so caus
zeu quen nebeut a dud a guement a denn eus o c'ho
munion ar profit a allent da denna?

Cetu p'evit tra e ranquer caout un diligeanç vr
da regli ha da impligea ervad an amser precius e
ar visit-ze a ra deomp roue an oll rouanez, he
caout damant ebet da chom hirra ma ellomp d'
em antreteni gantâ goude e veza recevet : Rac un en
a ell neuse non-pas hepquen querzet, mæs redec
nigeal memes etrese ar berfection, hac en em garg
eus a un infinite a binvidiguez spirituel, pa em
loget enni ar pinvidic bras crouer ar bed, pehini n
c'houlen quen nemet e c'harga eus ar c'hraçou ha
a bresantou divin, eguis ma lavar ar scritur : *Dilat
os tuum : et implebo illud; Digorit franc,* emezàn
*guenou ho calon, oc'h e dispos din dre an devotio
hac an affectionou fervant em andret, ha me c'harg
deoc'h a zonesonou hac a c'hraçou, hac eus va c'ho
rantez divin.*

Rac-ze'ta na vancom jamæs goude ar goumunion
d'en em antreteni ur maread gant hor salver, en hon
interior, dre voyen an actou devot pere a raïmp gant
brassa fervor a vezo possubl deomp. Cetu amâ ivez
e lies fæçon an actou-ze goude ar goumunion
choasit entrezo ar re a bligeo gueneoc'h : rac ne
d'ê quet necesser o grac'h oll mar quirit, da ur
memes coumunion, quen nebeut hac an actou dia-
raoc; mæs ober a ellot ur re bremàn hac ur re-all
ur veich-all, ha grit-y ato gant un attantion vras.

CANTIC VAR AN ACTOU

Pere a ve profitabl da ober goude ar Goumunion; var an ear gallec : *Colin, d'où vient tout ce grand bruit?*

Me a gred ferm, ô va Doue! — Act a Feiz.
Ema enon ho majeste.
Ya, va salver, c'hui hoc'h-unan,
Ho corf, ho coad hac hoc'h ene
A so loget em c'halon bremàn,
C'hui va Jesus den ha Doue. *bis.*
C'hui pehini so bet douguet — Var Mysterion hor Salver.
E gof ar verc'hes benniguet,
Hac a so bet maro en ur groas,
C'hui pehini da ben tri dez
Hoc'h-unan caër a ressuscitas
Hac a bignas en eê ivez. *bis.*
Ya, mer c'hred evit certen, — Act a Aznaoudeguez vad.
Va Doue, crisquit va c'hreden,
Ma cresco ive va c'harantez
Hac en hoc'h andret ma ellin
Caout mui-oc'h-vui an aznaoudeguez
Eus ar faver hoc'h eus grêt din. *bis.*
Penaus biquen ec'h ouffen-me — Evit trugarecaat Doue.
Trugarecaat ho majeste
Eus ho madelez vras em andret?
Pa zeut, elec'h ma funissa,
Evel ma em eus-èn militet,
Dre ho pisit d'am cherissa. *bis.*
Ne deus touceg nac amprevan — Act a Humilite.
Quer vil ha ma zoun va-unan :
Rac ar re-sè n'ellont quet pec'hi,
Ha me, siouaz! a so carguet
A bec'hejou hac a lousdoni,
Ha c'hoas ez oc'h enon loget. *bis.*
O guerc'hes cr, mam va Jesus, — Peden d'ar ver-

c'hes ha d'ar sænt. Oll sænt hac oll ælez eürus,
Trugarecaït-èn, me ho supli,
Hac, epad un eternite,
Rentit dezâ gloar ha meuleud
Pa nema quet em gallout-me. *bis.*

Actou a Garantez. Abarz tostaat ouz an auter
D'ho tiguemeret, va salver,
Em eus lavaret deoc'h ho caren
Brema m'en lavar adarre,
O va Jesus, va mad souveren,
Ho caràn mui eguet neuse. *bis.*

Hac a Gontrition. Perac n'allàn-me ho caret
Evel ma r'ar Seraphinet,
Hac evel mar r'ar verc'hes Varia
Ha na d'é va c'halon rannet
Gant queuz da guement ingrate
Am boe biscoas en hoc'h andret. *bis.*

Actou a Bropos ferm. Ar garantez am eus ouzoc'h,
Hac a fell din da gaout pelloc'h
Sicouret gant ho craç va Doue
A zo quer ferm, quer constant
Na offancin mui ho majeste,
Da viana marvélamant. *bis.*

Hac a C'houlen. Rac-ze, va Jesus, a-vremàn
Hac evit mad e renonçàn
D'ar pez so control d'ho volontez
O c'houlen digueneoc'h mervel
Quent ma tisplichen d'ho madelez
O coumeti pec'het marvel. *bis.*

Evit crehât hon resolution vad. Penaus e tuen-me, va Doue,
D'hoc'h offanci-hu adarre,
Goude quen alies a bardon,
Goude quement a drugarez
A rit em andret e peb fæçon?
Quent, va Jesus, coll va buez. *bis.*

Act a Renonçamant da guement so caus da bec'hi. Rac-ze me renonç d'ar pec'het
Pe da hini oun bet sujet,
Ha da guement frecantation

A so bet caus din da bec'hi :
Ha mar guerru nep occasion,
Me a bellaï prest diouti. *bis.*

Oræsoun d'ar salver. O va redemptor, me ho ped,
Na zeut d'am dilesel nepret :
Chomit em ene hivisiquen,
Hac em buez hac em maro,
Ha goude mervel evit biquen
Deoc'h, va Jesus, tout m'em em ro. *bis.*

CANTIC VAR AN ACTOU

Goude ar Goumunion, en ur fæçoun-all : var an ear gallec : *Accourez esprits purs, et rendez vos louanges.*

Me a gred fermamant ema presant enon-me,
Ho corf sacr, va Jesus, gant ho coad hac hoc'h ene.
Rac-ze me oc'h ador gant respet, va salver,
Oc'h aznaout ez oc'h sur va Doue, va c'hrouer.
Allas! va redemptor, biscoas n'em eus militet
E visen guenec'hu er fæçoun-mâ bisitet!
Penaus hoc'h eus-hu bet quement a drugarez
Da zont en ur preon vil leun a vreinadurez?
Ne doun nemet pec'het, ordur hac impurete,
Ne doun nemet un neant e presanç ho majeste;
Penaus ec'h ouffen-me aznaout eta nepret
Ar vadelez estranch hoc'h eus-hu em andret?
Cousgoude m'en em offr gant ur guir humilite
D'ho servicha, va mæstr, ato gant fidelite;
Me ro deoc'h va c'halon quer-couls ha va speret,
Evit songeal enoc'h hac evit ho caret.
Ya, va Zad divin, m'ho car a greis va ene,
Ha moyennant ho craç ho carin peiloc'h ive;
Me choasse quent mervel eguet ma tillessen
Ho carantez santel, o terri ho lesen.
C'hui eo va oll desir, c'hui eo va oll esperanç,
D'ho heul ha d'ho caret roït din ar berseveranç,

Na bermetit biquen, va salver truezus,
E teuen da goumeti nep seurt pec'het grevus.
Evit ma vezin muy diousoc'h dispartiet,
Grit ma fæsin ar c'hig, ar bed hac an droue-speret
Abalamour dec'hu me renonç a vremâ
D'ar plijadurezou fall a gafer er beb-mâ.
Va Jesus, ancounaït va fec'hejou tremenet,
Ha roït din anezo em c'halon ur guir regret;
Grit ma resistin ferm ouz an demptation,
Ha ma tiouallin guell ouz an occasion.
Rac-zè pliget gueneoc'h sellet ouzin a druez,
O rei din assistanç ha nerz em simpladurez,
Ma ellin gant couraich trehi an oll viçou
Dre voyen ar pratic eus an oll vertuziou.
Etre ho taouarn sacr en em lacàn, va Jesus,
Pa zont prenet gueneoc'h dre oc'h oll goad precius
Cunduit va c'hamejou bete va zremenvan,
Ha deut en articl-ze d'em difen ouz satan.
Hoguen grit a vremâ din ma-unan ma varvin,
Evit dec'hu hepquen hivisiquen ma vevin,
Chomit gueneèn, autrou, ha n'am dilesit quet,
Quen na vezin gueneoc'h eürus en êe rentet.
O va redemptor quer, p'eur en ho rouantelez,
E canin-me d'ec'hu meuleudi gant hoc'h ælez,
Evit an drugarez hac evit ar faver
Hoc'h eus er sacramant exercet em c'hêver.
Guerc'hes, mam an hini am eus bremâ recevet,
Sant Joseph, va eal mad, ha va faëron benniguet,
Ha c'hui oll sænt eürus; hac oll ælez santel,
Rentit da Jesus-Christ un enor eternel.
Ra vezo gant an oll e sacramant an auter
Meulet, trugarequeat hac adoret va salver,
Assambles gant an tad ha gant ar speret-glàn,
Tri ferson en un Doue, ha Doue pep-unan.
Amen.

CANTIC EVIT ELUMI CARANTEZ JESUS

En hor c'halon mui-ouz-vui, goude ar Goumunion santel : var ton guers ar Gananeen.

O va Jesus, ra viot meulet
Epad an oll eternite,
Da veza deut hirio d'am guellet
Gant quement a humilite.
Ra viot enoret, va Jesus,
Er sacramant eus an auter
Da veza bet quen trugarezus
Em andret, ha me quen dister.
Me gare ven capabl da zisquez,
O va Jesus, en hoc'h andret
Eus va c'halon an aznaoudeguez,
Dre ur garantez vras meurbet.
Guerc'hes Vari hac oll sænt eürus
Ha c'hui oll ælez benniguet,
Ma sicourit da garet Jesus
Ha d'e veuli diouz mâ êe dleet.
Evit Jesus ar bed a lesàn
Rac ne d'eo nemet un drompler;
Da Jesus eo en em adressàn,
Jesus a ra va oll doucder:
Jesus a so scrivet em ene;
Gravet ê Jesus em c'halon;
Jesus a so brema guenème,
Ha ne quitaï quet ac'harnon.
Hep va Jesus netra ne garàn,
Jesus eo va mad souveren;
Jesus hepquen eo a zesiràn
Da chom bepret enon da ren,
Jesus a so va c'honsolation,
Jesus eo va rejouissanç,
Jesus eo e peb affliction
Va refuich ha va oll fiziançz.
Jesus hepquen eo va c'harantez,
Jesus eo pried va ene;
Va Jesus hervez e volontez
A zisposo ac'hanon-me:
Da Jesus oun, ha dezàn vezin,
Ne zispartin quet diouz Jesus;
Jesus ato queit ha ma vevin,
Vezo ma zensor precius.
O va Jesus, leun a drugarez
Ouzoc'h em izom e clemin,
Va Jesus, em oll simpladurez,

C'hui d'am sicour a c'houlennin,
C'hui eo va ners em infirmite,
Hac eus va oll adversouryen
E trec'hin an importunite,
O va Jesus, dre ho moyen.
O va Jesus, me a gred enoc'h;
Me esper enoc'h, va Jesus;
Me ho car, hac ho car pelloc'h;
Gant oc'h assistanç ver tusus,
Ra vezo consumet v c'halon
Dre garantez en hoc'h an dret,
Na deuin, va Jesus, e ne fæçon
Da zispligeout deoc'h mu nepret. *Amen.*

CANTIC EVIT EN EM ANTRETENI

Gant ar Salver goude ar Goumunion, hac evit disqui hon aznaoudeguez-vad en e andrei da veza en em lezet gueneomp er sacramant adorabl eus an Auter var ton : guers ar Samaritanen.

GOUDE beza coumuniet,
Me am be contantamant
Oc'h en em velet unisset
Gant Jesus er sacramant;
Me en ador hac er c'hontempl,
Me offr va c'halon dezàn,
Evit ober, eguis un templ
Hac ur pales anezàn.
Charmet gant an donediguez
Eus va redemtor divin,
Et teu pep laouenediguez
D'am lamet a bep chagrin;
Hac e lavaràn, va Doue,
Va c'hrouer, ha va buez:
Me so deoc'h a greis va ene,
Ha c'hui so dime ivez.
Meulet ra viot, va salver,
Da vesa instituet
Ar sacramant eus an auter
Evit chom gueneomp bepret,
Hac evit mesur hon ene
Gant ho corf ha gant ho coad.
Ra viot un eternite
Meulet ha trugarequeat.
Me ho supli, roït ho craçoù
D'ar re n'ho c'haznavezont quet
D'hoc'h aznaout en tabernaclou,

Evit ma teuint d'ho caret:
Eguis un hermit en ur c'hoat,
Oc'h eno en em cuzet,
Hac eguis un oan egarad
Oc'h gueneomp en em leset.
O va Jesus, e guirionez
C'hui a so ur pastor mad,
Ur pastor leun a garantez
Ouz hon dèrved quen ingrad;
Ny so bugale dinatur,
C'hui un tad leun a drugarez,
Hac a laca ho plijadur
Da veza en hon touez.
Evellen e teut d'hor guervel,
Er sacramant-ze cuzet:
C'hui pere a so e trevel
Ha dindan ho beac'h squizet,
Deut oll, deut oll davedonme,
Deut oll d'ar goumunion
Ha me roï soulaich d'hoc'h ene
Ha guir gonsolation.
Guir eo, pa zàn devotamant
D'ho caout er goumunion,
Em bez cals a soulajamant
E pep seurt affliction;
Neuse vez æset va speret,
Hac e teu ho carantez
D'am lacat ive d'ho caret
Ha da heul ho volontez.
Rac-ze m'en em rejouisso,
P'em eus quement a sujet,
O caout-an enor d'ho receo,
Va redemptor benniguet,
Memes diabarz va feultrin
Ha non pas epquen em zi,
Evidon da veza quen indin,
E rac'h din un seurt coufi.
Na bermetit quet, va Jesus,
Pa zin ouzoc'h da dostaat,
E ven jamæs quer maleürus
D'ho receo en ur goall stat,
Rac nep en deus an assurranç
D'ho receo indinamant,
A receo memes e setanç
Hac a zebr e jugeamant.
P'en em bresantin d'ho panquet,
Evel ma zon quer fragil,
Grit ma cassin diouz va speret
Pep songeson inutil:
Rac d'ar poent ma ho recevomp
Eo ret e vemp egaret,
Ma na d'eo enoc'h e songeomp,
Ha ma na zeuomp d'ho caret,
O va salver, ni so eürus
Ho caout-hu d'hon alvocad!

Hac ho couliou precius
A brocul bepret hor mad :
Emaoc'h bemdez var an auter,
Offret gant ar væleyen,
O calmi ho tad eternel
En andret ar bec'herien.
O Guerc'hes glorius Vari,
Templ an dreindet adorabl,
Hor sicourit da enori
Ur myster quen admirabl ;
Trugarecaït ho map Jesus
Da veza ennàn chomet

Gant un desir carantezus
D'en em rei deomp d
vouet.
Obtenit deomp, itro
santel,
Ar c'hraç da dostât ount
Gant un devotion fidel,
Endra vezzimp er bed-mâ
Evit, oc'h e ziguemeret
Alies ha dinamant,
Ma zaïmp d'an eêvou d'
velet
Gueneoc'h eternellamant.
Amen.

CANTIC VAR AN ACTOU

En ur fæçoun coumunoc'h goude ar Goumunion, var an ton ordinal, *pe* var an ton gallec : *Je me prosterne, mon Seigneur.*

Act a Feiz.

Me a grêt ferm, va mæstr divin,
Ema disquennet em peultrin
Bremâ, gant ho tivinite,

Act a Adoration.

Ho corf, ho coad hac hoc'h ene.
Rac-ze dirazoc'h prosternet
Em inferior gant respet,
Me hoc'h ador, ô va salver!

Act a Humilite.

Eguis va Doue ha va c'hrouer.
Allas! biscoaz ne veritis
Em c'honsidersac'h e nep guis;
Penaus hoc'h eus hu'ta priget
Va bisita-me, roue ar bed!

Action a C'hraç.

Penaus biquen e allen-me
Trugarecât ho majeste?
Ne doun nemet sempladurez,

Nemet pec'het ha paourentez.
Pegner bras ê, ô va salver,
Ho carantez-hu em c'hêver,
Pa fell deoc'h logea em c'haloun;
Ha me peguer miserabl oun!

Act a Admiration.

Perac n'allàn-me caout ivez
Ouzoc'h-hu quer bras carantez?
Me ho car muya ma c'hallàn
Dreist quement tra so er bed-màn.

Act a Garantez.

Hoguen pa ne allàn nepret
Diouz ma ve requis ho caret,
Deoc'h ho carantez hoc'h-unan
Gant hini ho mam a offràn.

Act a Offranç.

Deoc'h evit un eternite
Me ro va c'halon, va Doue,
Comsit, gourc'hemennit enni,
Ha grit a guerrot anezi.

Act a Soumission.

Siouaz! penaus em eus-me bet
Un seurt madelez offancet?
Ur regret bras am eus, va Zad,
Mà zoun bet ouzoc'h quen ingrad.

Act a Gontrition.

Esperanç am eus cousgoude
Da gaout va pardoun; va Doue,
Dre ar maro ha passion
Hoc'h eus anduret evidon.

Act a Esperanç.

Pelloc'h e fell din, va salver,
En em acquita em dever,
Ha miret ho courc'hemennou
Gant ar sicour eus ho craçou.

Act a Bropos mad.

Renonç a ràn d'ar c'hig, d'ar bed
Ha d'an ærouant milliguet,
De-bompou ha d'e oll œuvrou,
Ma talc'hin mad deoc'h, va autrou.

Act a Renonçament dan dri adversour hon ene.

Evit n'hoc'h offancin nepret,
Ha ma teuin ato d'ho caret,
Me ho supli d'am assista,
Rac hep ho craç n'allàn netra.

Act evit goulen ar sicour eus ar c'hraç.

Grit ma cresco enon bemdez

Evit goulen an

teir vertus principal.

Feiz, Esperanç ha Carantez,
Ha roït din an oll vertuziou,
Ma vezin trec'h d'an oll viçou.

Evit goulen ar seiz vertuz control d'ar seiz viç capital.

Ma teuin dre an humilite
Da drec'hi ar superbite,
An avariç dre'l larguentez,
Al luxur dre ar burentez.
Dre ar garantez an avi,
Dre an douçder ar facheri,
Ar gourmandis dre'n demperanç,
An diegui dr'en diligeanç.

Evit goulen beza diangaich diouz ar bed.

Na bermetit em be nepret
Nep seurt attaich evit ar bed;
Grit ma vezo hivisiquen
Va oll desir d'hoc'h heul hepquen.

Act a resination.

O va Jesus, e peb fæçon
E resinàn deoc'h va c'halon,
Evit beza contant bepret
A guement a reot em andret.

Evit goulen ar batiantet hac ar berseverang.

Roït din ur batiantet vras
Evit douguen d'hoc'h eul vac'hroas,
Hac ar c'hraç, va autrou divin,
Da berseveri bete'r fin.

Offrang a peden da Zoue an Tad.

M'en em offr deoc'h, Tad eternel,
Assambles gant ho mam santel;
Roït din ho penediction
En e gonsideration.

Peden d'ar Verc'hes.

Guerches Vari, mam truezus,
P'ema gueneèn ho map Jesus,
Trugarecaït-èn, me ho ped,
Suppliit-èn n'am dileso quet.

Da sant Joseph, d'an eal-mad, d'ar paëron ha d'an oll sænt.

C'hui sant Joseph e dad maguer,
Va eal-mad, va faëron quer,
Oll sænt hac oll ælez eürus,
Va recoumandit d'am Jesus.
Meulit evidon da viquen
Jesus hon autrou souveren,

Meulet ra viot, va salver,
Er sacramant eus an auter.
Amen.

AN DEVOTION

D'AR VERC'HES VARI MAM DA ZOUE.

CANTIC EVIT DISQUEZ PENAUS

Ar guir devotion d'ar Verc'hes a so unan eus ar moyenou assur da veza salvet; var ton : *Guers ar Samaritanen*, pe *Goude beza Coumuniet.*

Ar voyen d'en em assuri
A Eveus hor silvidiguez,
Eo beza d'ar verc'hes Vari
Devot epad hor buez;
Certen eo, hervez ar scritur,
Diouz ma c'hentent an tadou;
An experianç en assur,
Ar ræsoun ivez er prou.
Etre cals a desteniou
A velomp er scritur sacr,
E roàn deoc'h unan pe ziou,
Considerit-y ervad;
D'ar verc'hes ez int appliquet
Gant an ilis er goueliou
A vez dezi solanniset,
Evel pa vent e c'homsou :
Nep, emezi, *am c'haso-me,*
A gafo sur ar vuez,
Ha digant an autrou Doue
A denno silvidiguez;
Ha piou bennac am enor
Gant devotion fidel,
Hep douetanç en em assuro
Eus ar vuez eternel.

Qui me invenerit, inveniet vitam, et hauriet salutem à Domino. *Prov.* 8. 35.

Qui elucidant me, vitam æternam habebunt.
Eccli. 24. ℣. 31.

Inventâ Mariâ, invenitur omne bonum. *S. Bernard. Idiot.*

O beatissima virgo Maria! omnis ad te conversus et à te respectus, impossibile est ut pereat. *S. Anselm. apud Bonav. in Spec. Virg.* ch. 5.

Nec facultas illi deesse potest, nec voluntas; nisi fortè aut non creditur Dei filius honorare Matrem, aut

Rac-ze p'or bez cafet Mari
Evel a lavar un tad,
Hon eus cafet moyen dreizi
Da obteni peb seurt mad :
Impossubl eo e ve collet,
Eme daou sant bras, hini
A guement so outhi troet,
Ha consideret gant-hi.
Dre an experianç memes
E veler pell amser so
Ar re so devot d'ar verc'hes
Sicouret gant-hi ato :
Ar bec'herien ar re vrassa
Dezi en em adresset,
O deveus oll gallet beza
Dre he voyen pardounet.
E peb lec'h eo bet invoquet
Hac e peb izom ivez,
Ha bepret e deus disquezet
Mercou eus he c'harantez,
Ha peguement eo ar c'hredit
E deveus dirac Doue,
Ispicial evit profit
Hac evit mad an ene.
Mar c'hoantaït e teue ar ræson
Da brouf deoc'h ar virionez,
Comprenit hepquen a fæçon
He galloud, he madelez;
Rac p'en deveus un den gallout
Ha volontez-vad ouspen,
E vez sujet da esperout
Digantâ cals a souten.
D'ar verc'hes ne ell qêt mancout,
Eme unan an tadou,
Na volontez-vad, na gallout
Da obteni deomp graçou;
Rac gant he map eo enoret;
Cenchet eo he carantez

He entraillou p'o deus douguet
Carantez Doue ivez.
A ur perz ar Verc'hes Vari
A so leun a vadelez,
Hac e deus c'hoant da bloculi
D'an oll o silvidiguez;
Hor mam gommun eo gant enor,
Galvet mam a drugarez,
P'e deus roet deomp ur redemptor
Pehini ê hor buez.
Hi eo an intercessoures
Evidomp dirac Doue,
Hi ê hor guir alvocades,
Hac hor c'har muïoc'h a-se.
Dreist pep-tra mar e servichomp
Gant ur guir devotion,
Certen e deveus evidomp
Tenerroc'h affection.
Cetu amàn an desteni
A ro deomp a guemense :
Evidon-me sur, emezi,
Nep em c'har, m'o c'har ive.
Mæs piou a ouffe lavaret
Peguement a garantez
E deus-hi en o andret,
Na peguer bras madelez?
Eüs a ur pèrz all ec'h illit
Cridi ez ê bras meurbet
Hac he c'hallout hac he c'hredit,
P'ê gant Doue quer caret;
Hi pehini so bet choaset,
Dreist an oll grouadurien,
Gant an eil ferson an dreindet,
Enhi d'en em ober den.
Ar c'henta ferson an dreindet
E c'har eguis e verc'h quer,
Hac eguis e vam benniguet
E c'har an eil, hor salver,

dubitare quis potest omninò in affectum charitatis transiisse Mariæ viscera, in quibus ipsa quæ ex Deo est charitas novem mensibus corporaliter requievit. *S. Bern. serm.* 1. *de Assumpt.*

Ego diligentes me diligo, *Prov.* 8.

Data est illi Mariæ omnis potestas in cœlo et in terrâ *P. Damianus ser. 1 de Natiu.*

Dre ma zeo e bried fidel,
Evel ma oar peb cristen.
O veza-t'a consideret
Gant an dreindet evelse,
Pep gallout e deus recevet
Hac en douar hac en eê;
Ha mar deu da intercedi
Evit he servicheryen,
E teu dezo da obteni
Ar c'hraç a gar da c'houlen.
Piou a vezo quen disourci
Eveus e silvidiguez,
Na vezo'ta devot desi
Endra chomo e buez?
Pa zeo ur voyen quen nerzus,
Evel m'hon eus disquezet,
Evit en em renta eürus
Gant ar sænt hac ar santeset.
Ha mar lavarer eo ur sin
E vezo un den salvet,
Pa vez devot d'ar vam divin,
Ec'h aller couls lavaret,
Ma na vez quet devot dezi
Eo sin e vezo collet,
Pa ze guir penaus eo dreizi
Ec'h antreer en eürusdet.
Dre valer hac e negligen
Va devotionou-all,
Biquen houma na zilessen,
Pa ven memes un den fall;
P'e stad bennac en em gueffin
Em bezo da vam Doue
Recours ato, ma c'hobtenin
Dreizi pardon d'am ene.
Rac ne deffe quet ar galon
Da zont d'en em resolvi
D'am dilesel en abandon,
Endra zuin d'e invoqui.

O hano santel a Vari!
Dindan pîni ne dle den
Dont james da zisesperi,
Mar car ober pinigen.
Rac-ze, Mari, mam a druez,
Refuich an oll bec'herien,
Chom a rin epad va buez
Etouez ho servicherien;
Hac evit ma vezin salvet,
O caout deoc'h devotion,
Me ho supli d'am c'hemeret
Dindan ho protection. *Amen.*

Maria, ô nomen sub quo nemini desperandum! *S. August.*

CANTIC VAR AR FÆÇOUN

Da veza devot d'ar Verc'hes, var an ear gallec : *Dieu tout-puissant, Dieu de bonté, oc'h e geinch un neubeudic;* pe var an ton : *Sellit an dramâ, pec'herien, ma reot bremâ guir binigen.*

Bezit devot da vam Doue,
Hac e saveteot hoc'h ene;
Ret eo ervad e ve guiryon
Ha sincer ho tevotion;
Hoguen evit ma ve sincer,
Clevit petra so necesser :
Da guenta oll ispicial
Eo requis e ve cordial,
Me lavar un devotion
A ve eus a greis ho calon
Ha non-pas hepquen a c'henou,
Pe divar bec ho musellou.
Ar praticou exterieur
A so excellant, mar bezeur
En desir da bligeout dezi,
O tionall na zeuêt d'e bleci,
Oc'h ober traou disagreabl
Dirac he bisaich venerabl.
D'an eil eo ret veac'h fidel
En ho tevotion santel,
Hep jamæs e abandouni,
Mæs o tont da berseveri,
En despet da bep cenchamant
Ha da bep inconveniant.
Beza ez eus meur a fæçon
Da bratica an devotion

En andret ar verc'hes Vari :
Pe o yun, pe oc'h e fidi,
Pe oc'h ober alusennou,
Pe vortificationou.
Cetu amâ praticou eas
Ha cousgoude profitabl bras :
Ar guenta principalamant
Eo en em rei antieramant
Da servicha ar vam divin-ze
Evel dezi guir bugale.
Evit oc'h ho c'honsideri
Evel un dra apparchant outhi,
Me teui d'o quemeret ive
Er gonsideration-ze,
Dindan he guir brotection
Gant tenerroc'h affection.
Goude beza dezi offret
Hac ho calon hac ho speret,
Evit derc'hel memor ase,
E ve mad ouspen quemense
Douguen ur merq exterior
Eus hoc'h ofranç interior.
Darn a guemer ur scapuler ;
En em lacât a ra darn-all
E breuriez ar rosera :
Me guef honnez an assura,
O tont bemdez da lavaret
Devotamant ar chapeled.
Me ve avis deoc'h da blaci
Un imaich dezi en ho ti,
Oc'h e lacât en un andret
Ma rit muia ho tarempret,
Evit eno e saludi
Hac en distro hac er sorti.
Ouspen devota ma ellot
He goueliou-bers a celebrot,
O tont d'en em lacât e stad
Da veza dirazi deut-mad,
Dre voyen ar goession,
Hac ivez ar gounnunion.
D'ar sul quenta eus a bep mis,
Mar d'ê fountet en hoc'h ilis
Ar rosera ec'h asistot,
Er procession, pa ellot,
Ha mar beac'h e pec'het marvel,
E coessaot couls ha d'he gouel.
Mad ve d'oc'h ivez exerci
Bep sadorn en andret Mari
Un dra eus ho tevotion,
Oc'h ober dezi oræson,
O yun, o rei an alusen,
Pe o clevet an oferen.
Disquez a reot dezi bemdez
Ur merq benâc a garantez,
Hac e saludot a galon,
O c'houlen e frotection ;
Ma bligeo ganti en deiz-ze
Miret na offançot Doue.
Pa gleffot cloc'h an *Angelus*,
Nâ vezit jamæs diegus
Da lavaret teir gueich :

Ave.
Ha pa n'er c'hleffac'h quet ive,
E tleit en em accustumi
Teir gueich en deiz d'e saludi.
Saludit-hi c'hoas davantaich
Pa son an heur en horolaich,
O pidi neuse ar verc'hes
Da veza hoc'h advocades
Dirac Doue, m'ho sicouro,
Pa viot en heur ar maro.
Erfin pa vezo deut an nos,
Goude ho coan abars repos,
Livirit he litaniou,
Ma chasso pell an diaoulou,
Ha ma roï deoc'h digant he map
Ar c'hraç da gaout ur maro mad.
Oc'h exerci a vir galon
Erguis-mâ ho tevotion,
En andret ar verc'hes Vari,
Ma e teuot da berseveri,
Ho pezo leac'h da esperout
An effejou eus e gallout.
(*) Dreizi e viot assuret
Da erruout en eürusdet,
Hervez ar santimant commun
P'eus a hini ne douet nicun,
Penaus biquen da goll-në daï
Nep so devot da Vari.

(*) *Cliens Mariæ mullus æternum peribit.*

CANTIC

VAR AR RESOLUTION,

Da veza devot d'ar Verc'hes, oc'h e servicha hac oc'h e c'haret bete'r maro ; hâ var Memorare, *pehini a vez canet e couenchou al leaneset en enor dezi bep Sadorn.* Var ton : guers ar Gananeen, *pe* var un ton nevez.

Grêt em eus ar resolution
Da veza devot d'ar verc'hes ;
Houmâ vezo va devotion,
Ha dezi ne vanquin jamæs.
O peguen douç eo ar songeson
Ar Memorare *pehini so e fin ar c'hantic-mâ a so un oræsoun miraculus ; evel ma len-*

ner e buez ar bælec venerabl an Tad Bernard a Baris, pehini e recommande d'ar bec'herien evit goulen o c'honversion dre intercession ar Verc'hes, hac en deveus rapportet couls hac an Escop santel an autrou De Bellai, penaus sant Frances de Salles a lavare bemdez gant un devotion vras ar mæmes oræsoun-mâ, hac e recommande ive d'ar re-all; cetu-hi amâ ta e latin e brezounec.

E deveus un ene bemdez,
Pehini so tomet he c'halon
Ouz mam Doue dre garantez!
Varlec'h Jesus e caràn Mari
Hac e rin va fligeadurez
O servicha hac oc'h enori
Ar verc'hes epad va buez;
Eürus eo nep so e speret
O songeal ato er verc'hes :
Eürus nep en deus-hi quemeret
Evit e mam hac e væstres.
Erguisse'ta me vezo eürus,
Rac da jamæs, ô va itron,
E talc'hot, goude ho map Jesus
Ar plaç huella em c'halon,
C'hui vezo enni ar rouanez
Hac ho map Jesus ar roue?
En souveren, c'hui souverenez
A zisposo ac'hanon-me.
P'e v'em enep an ifern savet
Ne gollin quet an esperanç
Am eus da veza dreizoc'h salvet,
Moyenant ar berseveranç;
Rac-ze'ta, guerc'hes, me ho supli,
Proculit ma perseverin
E servich Doue hac hoc'h hini,
Hac, oc'h ho caret, ma varvin.

MEMORARE, ô piissima Virgo Maria, non esse auditum à sæculo quemquam ad tuacurrentem præsidia, tua implorantem auxilia, tua petentem suffragia, esse derelictum. Ego tali animatus confidentiâ, ad te, Virgo, Virginum Mater, curro; ad te venio; coràm te gemens peccator assisto. Noli, mater verbi, verba mea despicere; sed audi propitia, et exaudi. *Amen.*

O Guerc'hes Vari leun a druez,
Ho pezit memor, me ho ped,
Penaus biscoas den en e vuez
N'en deveus guelet na cleved
Ho pize leset en abandon
Nicun a guement a deusye
D'en em adressi deoc'h a galon,
Daoust peguer bras pec'her vise.
Nan, ne deut jamæs da zilesel
Nep en em laca gant fizianç
Dindan ho protection santel,
Hac a c'houlen hoc'h assistanç.
Er memès fizianç e teuàn ivez,
O guerc'hes, mam ar guerc'heset,
D'en em adressi d'ho madelez,
Ha da gaout recours dôc'h bepret.
Oc'h huanada en ho presanç,
Evel ur pec'her bras ma zoun,
Evel pec'heres bras ma zoun,
En em bresantàn gant reverànç
Da c'houlen dreizoc'h ar pardoun.
Pa zoc'h ar vam eus ar goms divin
Na zisprigit quet va c'homsou,
Mæs o clevet favorabl ouzin,
Ma exaucit em izomou. *Evellen bezet grét.*

CANTIC VAR UN HOMAICH

Pe offranç, evit en em lacât dindan protection ar Verc'hes sacr; var an ton : *Me ho salud, merc'h an Tad eternel.*

MAR desirit en em offr d'ar Verches
D'e servicha oc'h e choas da væstres,
E teuot dezi e presanç he imaich :
An offranç-mâ, so galvet un homaich.
Pa goumançot en em reita dezi,
Ar pez so mad d'he gouel da nevezi,
E leverrot dirazi humblamant
Ar c'homsou-mâ, evel pa ve presant :

GUERC'HES vari, m'erc'h an tad eternel,
Mam Jesus-Christ, pried ar Speret-Santel,
Pa ze c'hui eo refuich ar bec'herien,
Me ho supli, clevit ouz va feden.
Indîn bras oun da zont en ho presanç,
Evit ober deoc'h, guerc'hes, va offranç;

Mæs ho touçder eo a zeu d'am saicha,
Hac an desir am eus d'ho servicha!
Varlerc'h Doue ha va autrou Jesus,
Me offr dec'hu, itron carantezus,
Ar pez ma zoun, va c'horf ha va ene,
Ha mouvamant an eil hac eguile.
M'ho choas hirio evit va alvocades,
Evit va mam, va itron, va mæstres;
Ha quement tra so em possession
A roàn deoc'h tout hep reservation.
Eus a vremâ bete fin va buez,
Etre ho tivrec'h, guerc'hes, mam a druez,
En em strincàn eus a greis va c'halon;
Pliget gueneoc'h caout sourci ac'hanon.
Grit ma illin, guerc'hes me ho supli,
Diouz volontez ho map en em regli :
Miret na raen, na gomsen, na sonchen
Jamæs netra ænep e c'hourc'hemen.
Ur propos ferm a ràn, guerc'hes Vari,
Bemdez-c'houlou hep faut d'hoc'h enori,
D'hoc'h imita em oll actionou,
Ha da gaout deoc'h recours em izomou.
Me broculo ma viot c'hoaz caret
Gant ar re-all couls ha guenèn bepret,
Ha nep m'en eus dezo da gommandi
Me ampecho na zuint d'hoc'h offanci.
Nepret, guerc'hes, nepret ho tilesin,
Bete'r màro dec'hu mad e tal'chin;
Gant fiziañ vras en ho protection
Em bezo deoc'h ato devotion.
Santes Mari, mam santel da Zoue,
Recommandit dirazàn va ene,
Oc'h ma receo a-vremâ da viquen
Etouez an nombr eus ho servicherien.
Ma freservit diouz goall occasion,
Grit ma fæsin peb seurt temptation,
Ha ma rin mez da satan maleürus,
Hoc'h eus e ben flastret quer glorius.

Obtenit din abondanç a c'hracou,
Evit gallout trec'hi an oll viçou;
Accordit din ho penediction,
Ma rin ganti ervad peb action.
O va itron, me ho ped dreist peb-tra,
Pa em guelot em amser divesa,
Ma sicourit en heur eus va maro,
Ma zin gueneoc'h da veuli Doue ato. *Amen.*

INSTRUCTION EVIT AR ROSERA.

PROFITAPLA fæçoun a ouffac'h da choas evit en em recommandi d'ar verc'hes ha d'he map Jesus assambles, eo en em acquita ervad eus a vreuriez ar Rosera, pehini so ur beden mental ha vocal, instituet gant sant Dominic en enor da Jesus-Christ ha d'e vam santel, o recita pemzec dizenes, da lavaret eo, pemzec gueich dec *Ave Maria* gant ur *Pater* arauc peb dizenes, hac o vedita ar pemzec myster principal eus a vuez hac a varo, hac a resurrection hor salver hac he vam sacr ar verc'hes Vari.

Ar Rosera-mâ eus a bemzec dizenes a so partaichet e tri chapeled, ha pep-hini anezo a gompren pemp dizenes ha pemp myster, evel ma zeo ispliquet amâ varlerc'h.

Ar c'henta so galvet ar chapeled a joa, abalamour d'ar joa a zigazas map Doue er bed dre voyen e incarnation, peveus a hini e vediter ar mysterion var peb dizenes anezâ. Lavaret vez ar chapeled a joamâ evit goulen ar c'hraç d'ar bec'herien d'en em gonvertissa, abalamour ma vez ivez ur joa bras en eê gant Doue hac e ælez o velet ur pec'her pe ur bec'heres hepquen oc'h en em gonvertissa hac oc'h ober pinigen. An eil a so galvet ar chapeled a gueuz pe a souffranç, abalamour da geuz ar verc'hes var ar souffrançou a bassion he map, pere a gonsiderer var bep dizenes anezàn. E lavaret a rer evit obteni ur maro mad d'ar

re so ive en o fassion, præst da vont eus a vuez ar bed-mâ. Erfin an trede so galvet ar chapeled a c'hloar, abalamour d'ar mysteriou a c'hloar eus a resurrection hor Salver hac ar verc'hes, pere a vez consideret var beb dizenes anezàn; hac en lavaret evit dilivranç an anaon eus ar purgator da vont da jouissa eus a c'hloar ar barados ive.

Daou seurt rosera so : ar c'henta eo an ordinal o recita beb sizun an tri chapaled anezàn, hac o vont da goess ha da goumunia, mar galler, bep sul quenta eus ar mis ha d'ar goueliou eus a visteriou ar rosera, hac oc'h assista er brocession d'ar memes deiziou. An eil a so galvet ar rosera perpetuel, abalamour ma zeus ur re bennac perpetuelamant da bep heur o lavaret ar rosera en enor d'ar verc'hes, evit e enori var an douar da bep poent hep paoues, evel ma zeo enoret en eê da bep poent ive gant an ælez hac ar sænt eürus.

Cetu amâ penaus en em lequeer e breuriez ar rosera perpetuel : n'hoc'h eus nemet lacaat hoc'h hano er blaç guen a velit amâ varlerc'h ar guermâ (*Me*) hac er plaçou guen-all pere a velit goude, e lequeot an dez hac an heur eus ar mis a guerrot da choas, hep en em obligea cousgoude na dreveu na dre bromessa ebet, er fæçoun-mâ :

Me a bropos, gant graç Doue va Salver, da lavaret, en e vrassa gloar, hac en enor d'ar verc'hes Vari e vam sacr, ur rosera antier bep bloas d'an devez eus ar mis var dro heur diouz ar mintin, pe diouz an nos, e quement ha ma illin.

Oræsoun abarz ar Rosera perpetuel.

Guerc'hes Vari, mam da Zoue, leun a c'hraç hac a drugarez, alvocades ar bec'herien ha consolation ar re affliget, exaucit ar pedennou a offr deoc'h ar vreudeur hac ar c'hoareset eus ar rosera evidon, hac acceptit ar rosera-mâ ivez a fell din da lavaret evit obteni ur guir cenchamant a vuez d'ar bec'herien, ur maro mad d'ar re a so en o fassion, hac un dilivranç prount d'an anaon eus ar purgator. *Amen.* *Evelse bezet grêt.*

CANTIC EVIT RECOMMANDI

Breuriez ar Rosera elec'h ma tesquer ar fæçoun d'en em acquita enni ervad, evit enori ar Verc'hes santel hac è map. Var ton : *guers santes Barba.*

Pec'herien ha pec'hereset
Mar fell deoc'h sur beza salvet,
En em adressit a galon
D'ar verc'hes Vari hon Itron.

Ur voyen an excellanta
D'e fidi eo ar rosera,
Pehini so ur vreuriez
Leun à c'hraç hac a sanctelez.

Houmâ so un devotion
A denn mill benediction
Var nep en nep acquit enni
Dre voyen ar Verc'hes Vari.

Gant an Ilis eo amprouet,
Ur veich bep bloaz solemniset
D'ar c'henta sul a vis here,
Oc'h e r commandi drese.

Ar pez ne deveus accordet
Da zevotion all ebet,
Nemet hepquen d'ar rosera
Evit disquez eo ar gaëra.

Rac-ze o deveus ar Pabet
Ouz ar vreuriez-mâ staguet
Aboundanç a brivilaichou,
Ha nombr bras a indul-jançou.

Cals anezo a c'hounezzot
Quelliez gueich ma lavarrot,
E stad a c'hraç, ur rosera,
Pe an drederen anezâ.

Rac-ze mar quirit ho profit,
Er vreuriez en em liquit.
Hac en em acquitit enni
Hep nep pres hac nep sourci.

Lavaret a rêr assambles
E meur a di un dizenes,
Pe ur chapeled daou anter
Bemnos abarz ma reposer.

Ur c'hustum a so quer meulabl,
Ha da Zoue quen agreabl,

A ra ma couez cals a c'hraçou
Var an hevelep familiou.
Un anter-chapeled bemdez
A ra e spaç a c'huec'h devez
Ur Rosera ; hac e chom quit
Ar sul da un all, mar quirit.
Ur chapeled bep sadornvez,
Hac ur chapeled bep sulvez,
Gant un dizenes bep pempdez
A ra ur rosera ivez.
Choasit ar fæçoun a guerrot,
Gant pep-hini ec'h acquitot,
Hac e tennot, hep mar ebet,
Graç-vad ar Verc'hes beniguet.
Rac-ze bep sizun d'ar verc'hes
Offrit teir gueich pemdizenes,
Pere a ra tri chapeled,
Hac a so evellen galvet
Ar c'henta a joa, a eil a gueuz,
An trede a c'hloar, eve m'en deus
Sant Dominic instituet
En enor d'ar rôanes ar bed
En dizenes ez eus ivo
Ur Bater arauc dec Ave
Hac o commanç ar chapeled,
E vez ar Gredo lavaret.
Bremâ e zàn da zisclería.
Oll mysteriou ar rosera,
Evit enno ma veditet,
Ho chapeled pa recitot.

CANTIC VAR MYSTERIOU AR ROSERA,

Pere a vez profitabl bras da vedita endra vezer oc'h e lavaret, peguement-bennac couscoude na d'ê quet necesser absolumant gouzout ar Mysteriou-mâ evit en em acquita er vreuriez.

MYSTERIOU AR CHAPELED A JOA.

Var an ton : *Sezlaouit oll guitibunan.*

Deomp da goumanç ar rosera
Dre ar chapeled a joa :
Bep dizenes a lavarimp
Var ur myster a veditimp.

1. Sonjomp d'ar c'henta dizenes
Er joa e devoue ar verc'hes,
Pa oue gant un eal saludet
Da veza mam salver ar bed.
2. Sonjomp d'an eil devotamant
En he joa ha contantamant
Pa saludâs Elisabeth
A zougue sant Ian venniguet.
3. Sonjomp d'an trede dizenes
Peguen laouen oue ar verc'hes,
Pa c'hanas he map quer meurbet
En ur c'hraou etouez al loenet.
4. D'ar pevare, pa en rentas
En templ santel d'ar bælec bras,
Evit ma vise presantet
Da Zoue e dad crouer ar bed.
5. D'ar pempet, meditomp ar joa
E devoue an itron Varia
P'er c'havas en templ asezet
O tisput ouz an doctoret

MYSTERIOU AR CHAPELED A GUEUZ.

Var ton : *Vexilla Regis prodeunt.*

Songeal a raïmp o lavaret
Ar Chapeled a gueuz galvet,
E queuz ar verc'hes truezus,
Hac e poaniou he map Jesus.
1. Guelomp d'ar c'henta dizenes
Jesus er jardin olives,
Beuzet en ur c'huesen a goad,
Prosternet o pidi e dad.
2. Sonjomp d'an eil e oue freuset,
E gorf santel gant tauliou foët ;
A dal ar pen betec an troad
Ne doa nemet gouli ha goad.
3. Sonjomp d'an trede e oue toullet
E ben gant spern hir ha calet
Antreet ennâ bete'n empen,
Ha grêt eguis ur gurunen.
4. Considerомp d'ar pevare,
Peguement a boan en devoue

O tougen ur groas vras a-drein
Var ar gouliou eus e guein.
5. Sonjomp d'ar pempet er maro
Hac en oll tourmanchou garo
A souffras ouz ar groas taichet
Dirac e vam-quer glac'haret.

MYSTERIOU AR CHAPELED A C'HLOAR.

Var ton : *O Filii et Filiæ.*

Evit echui ar rosæra,
Canomp d'an Itron Varia
Ar mysteriou a c'hloar bremâ. *Meulomp Doue;*
Meulomp Jesus, meulomp Mari dre'r Rosera.

1. Sonjomp da güenta er c'hloar vras
A Jesus pa ressuscitas
E tri dez goude ma varvas. *Meulomp, etc.*

2. D'an eil, pa bignas en eêvou
Jesus map hon autrou,
Leun a c'hloar hac a driomfou. *Meulomp, etc.*

3. D'an trede, var an ebestel
Couls ha var ar verc'hes fidel
Pa deuas ar speret-santel. *Meulomp, etc.*

4. D'ar pevare, en eê pa oue
Diguemeret corf hac ene
Ar verc'hes sacr mam da Zoue. *Meulomp, etc.*

5. D'ar pempet, pa oue curunet;
Er barados gant an dreindet,
Ar rouanez eus an oll bed. *Meulomp, etc.*
Meulomp Jesus, meulomp Mari dre'r rosera.
Amen.

AN DEVOTION

D'AN EAL GARDIEN

CANTIC VAR AR FÆÇOUN DA ENORI

Hon Eal-mad ha da veza devot dezàn, evit e angagei da gaout mui a sourci ac'hanomp; var an ton : *Breiz-Izel, mam ar sænt.*

Doue en deus ordrenet d'e ælez hon diouall,
Evit en hon henchou hor miret ouz peb goall,
Oll int servicherien, o veza digacet
Evit sicour an den da vont d'an eürusdet.
Hon ælez-gardien, evit oboissa
Da Zoue, gant joa bras a zeu d'hon assista :
Ha mar hor bez dezo ur guir devotion,
Er graïnt certenamant gant mui a affection.
Ouspen an historiou ar scritur so carguet
Eus ar faveriou bras o deus grêt da naouspet,
Rac ma zoamp sourcius d'o enori ato,
Ha da c'houlen sicour en o izomp outo.
Rac-ze m'en assur deoc'h, mar pratiquit ervad
An devotion-mâ en andret hoc'h eal-mad
Ne gollot quet ho poan; gant laoueniguez
Et quemero sourci eus ho silvidiguez.
Sezlaouit ar fæçoun da renta ho tever,
Ha da veza devot dezàn e pep amser;
Songit ennâ alies evit e respeti,
Evit e imita hac evit e bidi.
Bep mintin ho pet sonch, pa zeut da ziuna,
En deus bet ar sourci hed an nos d'ho beilla,
Evit ho preservi diouz pep goal accidant,
Ha diouz an attacou aberz an ærouant.
Pa viot o sevel hac oc'h en em visca,
Songit e sell ouzoc'h : bezit modest eta.

Pa reot hoc'h oræsoun, pedint-èn ma c'hoffro
Da Zoue ho peden, ha gueneoc'h ma pedo.
Abars mont e nep leac'h, pa sortiit eus ho ty,
Pedit-èn ac'hanoc'h da gaout cals a sourci;
Ha goulennit ounta, gant guir humilite,
Cusul ha sclerigen e peb difficulte.
Goulennit e sicour, mar ho pe nep affer
Ouz nicun hac a ve diez da embreguer,
Evit m'en em lacaï gant eal-mad an den-ze
Da zouçât e humor, m'en em c'hreot guell a-ze.
Pa son an horolaich, ar verc'hes saludit,
Hac evellen doc'h eal en em recommandit :
ÆL DOUE, HO PÊT SOURCI AC'HANON-ME BREMA
HAC EN HEUR AR MARO PA ZIN EUS AR BED-MA.
Peautramant e latin : Angele sancte Dei, sit tibi cura mei nunc et in horâ mortis meæ. *Amen.*
Da nos na vanquit quet oc'h e drugarecât
Da veza rentet deoc'h en deiz-ze servich mad;
Pedit-èn d'ho tiouall ivez epad an nos
Diouz Pec'het ha peb goall abarz mont da repos.
D'ar fin liquit evez na rac'h en e bresanç
Nep seurt disonestis ha nep seurt disolanç;
Tec'hit diouz ar pec'het, en em bellaït ouzpen
Diouz goall gompaignunez evel diouz ar vocen :
Rac mar en disprizac'h gant e avisou-mad,
Un test ve en oc'h enep eleac'h un alvocad,
Hac e ve mall ganta ec'h errue ho maro,
Evit beza dilivr da vont divar ho tro :
Rac-ze grit ar voyen d'e lacât d'ho caret,
Evit o chom gueneoc'h na enouo nepret;
Hac, epad ho puez hac en heur ar maro,
Ec'h illit a dra sur cridi ho sicouro.
Choasit certen amzer evit dezâ disquez
Mui a zevotion ha mui a garantez :
Bep meurz enorit-èn, pe dre an alusen,
Pe dre ur chapeled, pe dre an oferen.
D'an deiz ma oac'h ganet, pa oue roët doc'h neuse,
Ha d'he c'houel celebret, an eil deiz a here,

Grit dezàn ul lid bras, enor ha meuleudi,
O coess ho pec'het hac o sacramanti.
Mad ve deoc'h lavaret nao PATER hac AVE
En enor an nao c'heur a ælez an deiz-ze;
Hor salver en deus bet revelet e-unan, *in vitâ ipsius*,
Da santes Mectilda an devotion-màn.
D'an deiz ma oue ganet e gloar d'æl-gardien,
E custume bep bloas distribui d'ar beorien
Quellies a bistol hac a vloas en devoa
Charles-Emanuel, un duc vras a savoa.
E imita ellit ive diouz ho moyen,
O tistribui bep bloas en deiz-ze d'ar beorien
Quellies tam bara, pe liard, pe vennec,
Evel a bloas a so aba zoc'h bet ganet.
Peautramant quellies a veich o repeti
Oræsoun an eal-mad, an ANGELE DEI;
Pe o poquet d'an douar quellies gant regret
Da veza bet disent ha yen en e andret.
Evit m'en em rento din eus e garantez,
Ha ma hoc'h assisto gant mui a volontez,
Bezit henvel ountâ dre'n imitation
Eus e oll vertuziou, ha dre'n devotion.
Ne baoues o songeal e Doue gant respet,
Continuellamant ema oc'h e garet;
Ha c'hui, songit ennâ lies a veich ive,
O lavaret dezâ : ME HO CAR, VA DOUE.
Hoc'h eal-mad en deveus un oboissanç vras
Da volontez Doue, pa blich ganta e gaç :
Rac-ze'ta bezit prount ouz Doue da senti,
Hac ouz nep en deveus varnoc'h da gommandi.
Dre an humilite ar c'hraç en deveus miret,
Ha gloar ar barados en deveus militet,
Eleac'h ma ze satan dre ar superbite
Condaunet d'an infern, hed an eternite.
Mar beac'h ive superb, faëns hac arrogant,
E zeac'h certen da goll couls hac an ærouant;
Ret eo'ta e veac'h humbl, mar fell deoc'h da viquen
Beza eürus en eê, gant hoc'h eal-gardien.

Bezit douç, pæsibl e quêver ho nessa,
O souffr e zeffotou, hac oc'h e assista.
Hoc'h eal a souffr ho re, hac oc'h assist bepret,
Peguen ingrat bennâc e veac'h en e andret.
Eveldàn bezit chast en oc'h actionou,
Hac en hoc'h oll gomzou hac oll songezonou;
Un horrol bras en deus ouz al lubricite,
Rac ma zeo an ælez memez ar burete.
Evit derc'hel memor eus an devotion,
Ar fiziançz, an enor, an imitation,
E quêver hoc'h eal-mad, dezâ ec'h adressot
Bemdez ar beden-mâ liessa ma ellot :

ANGELE Dei, qui custos es mei, me tibi commissum pietate supernâ, hodiè illumina, custodi, rege, guberna. Amen.

ÆL Doue, pa zoc'h din Gardien deputet
Dre e vadelez divin,
Diouz peb droug d'am miret,
Scleraït va speret,
Diouallit va c'halon,
Ma gouarnit bepret
Gant sourci ac'hanon.
Evellen bezet grêt.

ORÆSOUN *evit an deiz ma ouemp ganet, hac evit peb meurz a-hed ar bloaz, da drucarecât Doue da veza digacet deomp hon eal-mad, ha da drugarecât ivez hon eal-mad eus e oll madelez en hon andret, oc'h e bidi d'e c'hontinui bepret, hac o protesti beza fideloc'h da senti ountâ hivisiquen.* Var ton : guers *Theophilius.*

GRAÇOU deoc'h, va Doue, da veza digacet
Eus ho pales ur prinç da chom guenê bepret :
Da veza din cusul, diffenner, alvocad;
D'am pellât diouz an droug ha d'am douguen d'ar mad.
Me ho trugarecâ ive, c'hui va eal-quer,
Eus an oll madelez hoc'h eus bet em c'hêver;
Mes am eus o songeal em disaznaoudeguez
En hoc'h andret, siouaz! hac em lesireguez.

Hoguen me a brotest e vezin fideloc'h
Da heul hoc'h avisou gant graç Doue pelloc'h :
Rac-ze me ho suppli, perseverit ato
Da reï din assistanç dreist peb tra er maro.
Meuli a ràn Doue da veza roët ar c'hraç
Deoc'h ha d'an ælez-all d'e velet faç-ous-faç;
Pedit-ii d'e veuli gueneoc'h evidon-me,
Ha da broculi din mont d'e velet ive. *Amen.*

Ar fæçoun da recita Chapeled an eal-mad, eus a pehini e comzer er c'hantic diaraoc, eo lavaret ar Gredo *var ar groas ha teir* Pater *en enor d'an Dreindet gant teir* Ave Maria *en enor d'ar verc'hes var an teir greunen a so goude ar groas; ha pelloc'h lavaret ar* Gloria Patri *var peb greunen vras a so arauc peb dizenes, evit trugarecât Doue eus ar graçou en deveus great d'hon eal-mad ha deomp hon-unan dre e voyen, ha var pebhini eus an dec greunen vian lavaret an* Angele Dei, *peautramant ar c'homsou-mâ e brezounec pe e lain, pere a so er c'hantic diarauc :*

ÆL-DOUE, HO PÊT SOURCI AC'HANON-ME BREMA HAG EN HEUR AR MARO PA ZIN EUS AR BED-MA.

Evellen bezet grêt.

AN DEVOTION D'AR SÆNT

CANTIC EVIT RECOMMANDI

An Devotion en andret ar Sænt, ispicial sant Joseph, ar sant pe ar santes ma touguer e hano, hac en andret ar paëron eus ar barres hac eus an Escopty, Var ton : *an Tad Honore.*

RET ê pidi ar sænt ha santeset :
Rac ma zint cals da Zoue mignounet,
Ha rac ma ell o intercession
Proculi deomp benediction.

P'o deus quement a c'hallout en eêvou,
Recommandomp dezo honeneou,
M'hor sicourint da vont d'an eürusdet
O deus bremâ enno acquisitet.
Varlerc'h Mari ar verches, mam Jesus,
Hac on eal-mad hac hor paëron eürus,
Dreist ar sænt-all e tleomp gant peb sourci
Da sant Joseph en em recommandi.
Pa zoa Joseph da Jesus tad-maguer,
Ha pried din d'ar verc'hes e vam guer,
Ret ê en deffe ur c'hredit bras ive
Da obteni graçou digant Doue.
Pa c'houlenne ouz santes Theresa
Nicun sicour en e izom brassa,
Da sant Joseph en adresse bepret,
Ha dre e voyen ec'h obtene e requet :
Rac-ze hor bê recours dezàn nos-deiz,
Oc'h esperout dreizàn pep graç gant feiz;
Ne vezo quet collet deomp e bidi,
P'en deus gallout ha c'hoant d'hor soulagi.
Goudese c'hoas d'ar sant pe d'ar santes
Pehini so galvet en hor parres,
E tleomp bemdez en em recommandi,
Couls ha d'ar sant patron an escopti.
Hor sant patron a so roet gant Doue
Da servichout deomp e teir galite :
Evit exempl, ha tad, hac a alvocad,
Ma proculo e peb fæçoun hor mad.
Evel exempl eo ret e imita
Er vertuziou a dleomp da bratica,
O veza chast, douç, humbl ha patiant,
Diouz ma zoa-èn p'edo er vuez presant.
Evel un tad quer mad en hon andret
E tleomp ivez gant fiziançe garet,
Hac exposi dezàn hon defotou,
M'hon assisto en hon oll izomou.
Dirac Doue pa ze hon alvocad,
Hon dever eo e suplia ervad
Da c'houlen deomp digantâ e c'hraçou
Hac ar pardon eus hon oll offançou.
Pelloc'h eta gant guir devotion
En em lequeomp dindan protection
Ar sænt eürus hac an ælez santel,
Ma zaïmp ganto d'ar vuez eternel. Amen.

CANTIC VAR UN ORAESOUN DEVOT

D'an oll-sænt, pehini a ve mad da lavaret allies, ispicial da vouel an oll-sænt evit o enori assambles, particulieramant ar re ma hon eus un devotion particulier dezo, hac evit ô fidi oll da obteni deomp ar graç oupeveus a re hon eus izomp, hac ur finves eürus,
Var an ear · *Que veux-je en récompense.*

Me ho salud gant respet,
Oll-sænt hac oll santeset,
Ha c'hui ælez eürus,
A so bremàn o repos
Er c'hloar eus ar barados,
Assambles gant Jesus.
C'hui so bremâ o velet
An tri ferson an Dreindet
En un Doue hepmuiquen,
Ha gant ar verc'hes Vari
Ne cessot oc'h e veuli
En eê da virviquen.
Dreist ar re-all, ô guerc'hes,
Va itron ha va mæstres,
C'hui eo a saludàn;
Pa zoc'h hon alvocades
Ha mam da Zoue memes,
Enoc'h en em fiziàn.
Ha c'hui va eal-gardien,
A so bepret em c'hichen,
Me ho salud goude;
Digacet oc'h d'am sicour
Ouz satan hon adversour,
Gant providanç Doue.
O sant Joseph, tad maguer
Da Jesus-Christ hor salver
Ha pried da Vari,
Gant fiziançe en ho milit
Quercouls hac en ho credit
E teuàn d'hoch enori.
Ouzpen a greis va c'halon
Hoc'h enoràn, va faëron,
Ha va maërones guer;
Ha pa zougan hoc'h hano,
M'esper e viot ato

Favorabl em c'hêver.
D'ar fin gant humilite,
C'hui a saludàn ive,
Patron an escopti,
Ha c'hui patron ar barres,
Ha quement sant ha santes
M'oun custum d'ho pidi.
Gueneoc'h e rentàn graçou
D'hor c'hrouer hac hon autrou,
Rac m'en deus ho choaset
Da enori da viquen
E vajeste souveren
Ebarz ar joaüsdet.
Epad an eternite
Meuled ra vezo Doue
Eus an oll faveriou
En deveus deoc'h accordet,
Hac eus an oll eürusdet
A ro deoc'h en eêvou.
Bremâ'ta, me ho supli,
Oc'h en em recommandi
Bepret d'ho madelez.
Bezit din alvocadet
En eê dirac an dreindet
Oll sænt hac oll ælez.
Dirac Jesus va Doue
C'hui oc'h eus autorite
Hac a vezo clevet;
Ar c'hraç hac an donæsoun
A c'houlennot evidoun
A vezo accordet.
Obtenit din da guenta:
Beza pardounet gantâ
Eus va oll bec'hejou,
Hac ar graç d'hoc'h imita,
En-dra vezin er bed-mâ,
En oc'h oll vertuziou.
D'an eil, beza patiant
E peb inconveniant,
Ma c'hilin anduri
A peb seurt affliction
Gant guir resination,
Hep jamæs murmuli.
D'an trede, dont d'e garet
Gant ur garantez parfet,
Ma vezo facil din
Trec'hi ar bed milliguet,
Ar c'hic hac an droucsperet,
Ha ma perseverin.
Pa finissin va buez,
Grit ma sello a druez
Ouzin em zremenvàn,
Ha ma rentin va ene
Etre daouarn va Doue
Gant peoc'h ha reposvàn.
Pa vezin ispicial
Presantet d'an tribunal
A justiç va barner,
Pedit-èn, me ho supli,
Dre milit e bemp gouli,
M'em barno gant douçder,
Ma hellin beza ivez
Recevet en ho touez,
E gloar ar barados,
Evit eno da jamæs
Meuli gueneoc'h assamblez
Va Doue gant repos.
Amen.

AN DEVOTION
EVIT AN ANAON-VAD,
HA REFLEXION VAR AR FINVEZOU DIVEZA.
CANTIC VAR AR C'HLEMOU

Eus an Anaon er Purcator o c'houlen sicour ouzomp hac o tiscleria deomp e pe fæçoun ec'h ellomp o sicour; var an ton: *Ha den a vezo quer calet?*

C'HUI tud devot, ho pêt memor
Eus an anaon er purcator,
Clevit ar c'hri hac ar c'hlemou
A reont eus a greis ar flammou,
Eleac'h ma emaint o c'houlen
Sicour digueneoc'h evellen:
O! ma ouffac'h petra souffromp,
Ho pe cals a druez ouzomp,
Anduri a reomp un tourmant
A dremen hoc'h ententamant;
Siouaz! hon dilesel a rit;
En han Doue hor sicourit.
Tourmanchou an oll verzerien
Ha re an oll torfetourien
So evel plijadureziou
E comparæsoun d'hor poaniou. Siouaz, etc.
O veza en tan o tevi,
E languissomp gant an annui,
Ha gant un desir ar brassa
Eus hon Doue da jouissa. Siouaz, etc.
C'hui mignounet ha c'hui querent,
Bugale a garemp quement,
Allas! ho pêt ouzomp truez,
Ha sezlaouit ouz hor mouez. Siouaz, etc.
C'hui so e laouenidiguez!
Ha ni so e tristidiguez;

Siouaz! hon dilesel a rit, en han Doue hor sicourit.

C'hui guemer hoc'h easamanchou.
Endra ma omp-ni en tourmanchou. Siouaz, etc.
Penaus ez oc'h-hu quen ingrad
Da lesel ho mam hac ho tad
Queit amzer en tan da geina,
Hep lacât ho poan d'o zenna? Siouaz, etc.
Ho preudeur omp, ho c'hoareset,
Ho querent hac ho mignounet;
Oll e zomp memprou d'or salver,
Grit trugarez en hor c'hénver. Siouaz, etc.
Roït evidomp alùsennou,
Yunit ha grit forz pedennou,
Tostaït ouz ar goumunion
Goude ur guir goession. Siouaz, etc.
Livirit goude ho repas,
Ha pa son ar c'hleïer ur glas,
Ha pa dremenit en ilis,
Ur Pater *pe* De profundis. Siouaz, etc.
Ne deus moyenou quer puissant,
D'hon dilivra en un instant,
Evel ma zeo an oferen,
Offrit-hi d'hor mœstr souveren.
Siouaz! hon dilesel a rit :
En han Doue hor sicourit.

Siouaz! hon dilesel a rit, en han Doue hor sicourit.

Peden evit an Anaon-vad da bep poent.

Pie Jesus, Domine, dona eis requiem sempiternam. *Amen.*

Pliget gueneoc'h, autrou Jesus,
Pa zoc'h meurbet trugarezus,
Dilivra dre ho passion
An anaon-vad euz o frison
Roït dezo en ho parados
Un eternite a repos.
Evellen bezet grêt.

CANTIC VAR AR PROS.

Dies iræ, dies illa, *pehini a vez canet en Ilis da Ofiç an Anaon, hac a so iwez excellant evit en em recommandi d'an drugarez a Zoue, var ben an deiz terrubl eus ar varn. Mad ve deoc'h e lavaret alies, ispicial pa zit da goess ha pa assistit en Oferen an Anaon.* Var an ton : *Pec'her vil pell bras obstinet.*

D'an deiz bras, d'an deiz a goler,
Pa zaïmp oll dirac hor barner,
E vezo devet ar bed-mâ :
Test ê David gant Sibilla.
Pebes spount a vezo neuse,
Pa dui ar barner terrubl-ze
Da examina gant rigueur
Quement en deus grêt ar pec'heur.
Un drompill à vezo clevet
Partout dre bevar c'horn ar bed,
Evit destum e general
An oll dirac an tribunal.
Ar maro a vezo spountet
Couls hac an natur, o velet
Ar bed-oll o ressuscita
Da gaout o setanç diveza.
Eul lêvr a vezo digoret
Fleac'h ma vezo comprenet
Quement a fournisso matier,
Evit barn ar bed, d'ar barner.
Evel ma vezo asezet
E vellot tout an traou cuzet;
Ne vano drouc an distera
Na vezo venget anezâ.
Allas! petra livirin-me?
Piou d'am sicour a bedin-me?
A-boan e caffo assuranç,

DIES iræ, dies illa, solvet sæclum in favillâ, teste David cum Sibillâ.

Quantus tremor est futurus, quandò judex est venturus, cuncta strictè discusurus.

Tuba mirum spargens sonum per sepulchra regionum, coget omnes antè thronum.

Mors stupebit et natura, cùm resurget creatura, judicanti responsura.

Liber scriptus proferetur, in quo totum continetur, undè mundus judicetur.

Judex ergô cum sedebit, quidquid latet apparebit, nil inultum remanebit.

Quid sum miser tunc dicturus? quem patronum rogaturus? cùm vix justus sit securus!

Rex tremendæ majestatis, qui salvandos salvas gratis, salva me, fons pietatis.

Recordare Jesu pie, quod sum causa tuæ viæ, ne me perdas illâ die.

Quærens me sedisti lassus, redemisti Crucem passus; tantus labor non sit cassus.

Juste Judex ultionis, donum fac remissionis, antè diem rationis.

Ingemisco tanquàm reus, culpâ rubet vultus meus, supplicanti parce, Deus.

Qui Mariam absolvisti, et latronem exaudisti, mihi quoque spem dedisti.

Preces meæ non sunt dignæ, sed ut bonus fac, benignè, ne perenni cremer igne.

Inter oves locum

Ar justa d'en en e bresanç.

O Roue leun a vajeste,
M'ho ped, saveteit va ene,
Pa zoc'h ar funteun a druez
A offr d'an oll silvidiguez.

Ho pêt memor, ô va Jesus,
Ez on bet caus d'ar veac'h poanius
Hoc'h eus bet grêt evidon-me,
Ha n'am c'hollit quet en deiz-ze.

Asezet oc'h bet gant squizder
Oc'h va c'hlasq-me, ô va salver!
En ur groas hoc'h eus ma frenet,
Un seurt poan na ve quet collet.

O barner just, list ar venjanç,
Ha pardounit din va offanç,
Abarz an deiz melconius
Da renta ar gont rigolius.

Coupabl oun, m'er goar va doue,
Hoguen queuz am eus em ene;
O ruzia gant mez d'am pec'het,
Pardounit-èn din, me ho ped.

Madalen hoc'h eus absolvet,
Al laër-deou hoc'h eus exaucet,
Rac-ze'ta me am eus esper
Em c'hleffot ive, va salver.

Indìn oun e cleffac'h ouzin,
Mæs dre ho madelez divin
Mirit ne diin, me ho suppli,
D'an tan eternel da lesqui.

Ma dispartiit diouz ar bouc'het,
An tu-cleiz deoc'h neuse rentet,
Oc'h ma phlaci en tu-deou
Etouez ho têvet, va autrou.

Ha pa ho pezo condaunet
D'ar flammou an dud milliguet,
Ma galvit d'ho rouantelez
Gant ar re benniguet ivez.

Dirazoc'h en em brosternet

Va c'halon casi bruzunet,
Deoc'h, ô va Jesus, a-vremàn
Va finvez a recommandàn.

O devez trist ha deplorabl!
Eleac'h mo tle an den coupabl
Ressuscita eus e ludu
Da veza barnet guenec'h-hu!

Pardounit-èn'ta, va Doue,
Hor pardounit var-ben neuse
Evit ma c'halimp gant fizianç
Comparissa en ho presanç.

O Jesus! leun a drugarez,
Ouz an anaon ho pêt truez;
Roït dezo en ho parados
Un eternite a repos. *Amen.*

presta, et ab hædis me sequestra, statuens in parte dextrâ.

Confutatis maledictis flammis acribus addictis, voca me cum benedictis.

Oro supplex et acclinis, cor contritum quasi cinis gere curam mei finis.

Lacrymosa dies illa, quâ resurget ex favillâ
Judicandus homo reus: huic ergo parce, Deus.
Pie Jesus, Domine, dona eis requiem. *Amen.*

CANTIC VAR UN ORÆSOUN DEVOT

D'ar Verc'hes glorius Vari evit an Anaon eus ar purgator, hac a ve mad da lavaret en Oferen an Anaon, ive; var ton: *Guers an Itron Vari-a-Druez.*

O Mari! mam da Jesus,
Ho pêt compassion
Ouz an tourmanchou grevus
A souffr an anaon
Er purgator languisset,
E creis an tan grizyês,
Ez int eztranch punisset,
Grit ma teuint prest ermes.

O Mari! funteun gommun,
Hor goalc'h diouz ar pec'het,
Hac hep disprisout nicun
A ro d'an oll yec'het,

O Maria! languentibus in purgatorio, qui purgantur ardore nimio, et torquentur gravi supplicio, subveniat tua compassio.

O Maria! fons es patens, qui culpas abluis, omnes sanas, et nullum respuis,

Manum tuam extende mortuis, qui sub pœnis languent continuis.

O Maria! Ad te, pia, suspirant mortui, cupientes de pœnis erui; et adesse tuo conspectui, et gaudiis æternis perfrui.

O Maria! Clavis David, quæ cœlum aperis, nunc beata succurre miseris, qui tormentis torquentur asperis, educ eos de domo carceris.

O Maria! Lex justorum, norma credentium, vera salus in te sperantium, pro defunctis sit tibi studium assidue orare filium.

O Maria! benedicta, per tua me-

Astennit ho tourn santel
Da rei soulageamant
D'ar re so continuel
O foan hac ho zourmant.

O Mari trugarezus!
Digueneoc'h e c'hortos
An anaon hirvoudus
A'o zennot da repos.
C'hoant bras o deus ac'hanoc'h
Da gaout timat ar guel,
Ha da jouissa pelloc'h
Eus ar joa eternel.

O Mari! alc'huez David,
A zigor an eêvou,
Brema davedoc'h galvit
Ar gueiz-mâ a eneou,
Pere a so tourmantet
Dreist pep comparæson,
Grit ma vezzint dilivret
Buhan eus o frison.

O Mari! c'hui eo lesen
An dud just ha santel,
C'hui eo ivez ar reglen
D'ar gristenien fidel,
C'hui eo guir silvidiguez
Ar re a fizi enoc'h :
Rentit laouenidiguez
D'an anaon, pelloc'h.

O Mari! mam benniguet,
Impligit ho studi
Evit ar re decedet,
Hep paoues da bidi
Ha da offr milidou
Dirac Jesus ho map,
Ma quitaï eus o dleou
An oll anaon-vad.

O Mari! mam a druez!
Rentit, ni ho suppli,

D'ar re varo ar vuez,
Ma c'hallint ho meuli,
Hac o veza pardounet,
Ma zaïnt dre ho moyen
Da repos hâ da velet
Doue da virviquen. *Amen.*

rita. Te rogamus, mortuos suscita, Et dimittens eorum debita, Adrequiem sis eis semita. *Amen.*

CANTIC VAR AR FINVEZOU DIVEZA

Eus an Den, evit distaga hor c'halon diouz ar bedmâ, var ton : Biron, Biron.

Songit, den abuset,
Songit en eternite,
C'hui pini so sujet
D'ar pec'het, d'ar vanite;
Songit e rencot mervel
Ha quitaat ar bed-mâ,
Pa zeui Doue d'ho quervel,
Abarz nemeur amâ.

Neuse gant cals a spont
E rencot apparissa
Da renta piz ho cont
D'ar barner rigourussa,
Ur setanç a receffot
A vuez pe a varo,
Hac ar stad m'en em gueffot
Da jamæs a bado.

Nemet ur veich hepquen
Ar barados ne goller;
Eus an ifern biquen
En em denna ne aller;
Hoguen barados collet,
Cetu tout eat da goll;
Ha barados gouneset,
Cetu gounezet oll.

Roet en deveus Doue
Ar choas doc'h en assuranç
En eil p'en eguile
Da ober ho temeuranç,
En ifern p'er barados
E rencot chom ato
Da zevi pe da repos
Goude souffr ar maro.

En traou-ze ma sonchac'h
E tilessac'h ar viçou,
Hac en em avissac'h
Da bratic ar vertuziou;
E veac'h prest da dec'het
Diouz peb occasion
Da gouneza en ho pec'het
Hac en demptation.

Cousgoude oc'h quen dall,
Quen liger, quen obstinet,
Ne deus nemet traou-all
Oc'h occupi ho speret,
Eleac'h sonjal en affer
Eus ho silvidiguez,
Ha c'hui e quer bras danger
Da vont da goll ivez.

Saveteit hoc'h ene,
Ha d'an ifern renoncit;
Choasit abret an eê;
Liquit ho poan d'e c'honit
Dre'n œuvrou a drugarez,
Dre ar batiantet,
Ha dre ur guir garantez
En andret Doue bepret.
Coessaït a galon
Ho pec'hejou tremenet;
Ha goulennit pardon
Anezo gant guir regret;
Grit ar resolution
Gant couraich da drec'hi
Ar goal inclination
So enoc'h da bec'hi.
Reglit guell ho puez,
Hep conta pell da veva,
Tremenit peb devez,
Evel pa ve ho diveza;
Distroït hoc'h affection
Diouz an traou temporel,
Oc'h ober reflexion
Var an traou eternel.
Ar bed a dremeno,
C'hui a dremeno ive,
An ifern a chomo
Epad an eternite :
An tourmant a so ennâ,
Jamæs ne finisso,
Mæs plijadur ar bed-mâ
Souden a baoueso.
Siouaz! peguer bras eo
Follentez ar c'hrouadur
A choaz devi e-veo!
Evit dister plijadur,
Devi eternellamant
Assambles gant satan,
Hep biquen soulajamant,
En ur guele a dan!
Peguen fur eo an den
A renonç d'an easamant
Eus ar vuez monden
O choaz an diæsamant,
Evit beza da jamæs
Gant Doue o repos,
Ha gant ar sænt assamhles
E joa ar barados!
An seurt ze n'o deus quet
A velconi o vervel,
Dre ur fizianç vras meurbet
Da gaout ur vuez eternel,
Hac e laouenidiguez
E ve neuse cenchet
Quement seurt tristidiguez
O deveus diouz ar bed.
Choaz a ràn, va salver,
Em buez ar binigen;
Souffr a rin gant douçder
Pep seurt poan hivisiquen,
Mæs roït din an assistanç
Eus ho speret-santel
Da drec'hi va inconstanç,
Ma vezin deoc'h fidel.
Renonç a ràn d'ar c'hig,
D'ar bed ha d'an droucsperet,
D'ar pec'hejou lubric
Ha d'an oll avariçdet,
Ma hellin en ho presanç,
Va Jesus, er maro
Apparissa gant fizianç
Ha mont gueneoc'h d'am bro.
Amen.

CANTIC VAR SANTIMANCHOU

Santes Theresa e quêver ar vuez presant hac an hini da zonet, evit elumi en hor c'halon un desir bras da vont da velet Doue, diouz an exempl eus ar santes-mâ; var ton : *Guers ar Gananeen.*

P'EUR, va Doue, vezo dilivret
Va ene diouz ar chadennou
Pere siouaz! e dalc'h affliget
Er c'horf-mâ, gant cals a boaniou?
P'eur e teuin-me'ta da zilezel
Ur vuez leun a bep anquen,
Evit mont d'ar vuez eternel
D'ho quelet-hu da virviquen?
O buez hir, ô buez poanius
Am eus er bed-mâ da dremen!
Banissamant meurbet anquenius,
P'eur e velin-me da dermen?
P'eur e quelin-me o finissa
O beac'h enouus eus va buez?
Allas! ne ràn nemet languissa
En ur stad quen din a druez.
Leun eo ar bed a valinite,
Carguet eo a fallagriez,
Ne deus enna nemet vanite,
Nemet poan ha tristidiguez.
Siouaz! un danger perpetuel
So ennâ da goll an ene,
Hac en ur bresel contiuuel
Ema un den ebars ive.
O prison trist eus va c'horf douar!
A zalc'h va ene chadennet,
Eleac'h ma edon ato e glac'har,
Ato en aoun, ato geinet;
P'eur e vezi-de'ta discaret,
Pe zigoret dre ar maro,
Evit ma hellin mont da garet
Ha da velet va Doue d'am bro?
O va Jesus, leun a vadelez,
Pliget gueneoc'h clevet ouzin,
Oc'h ma zenna d'ho rouantelez,

Evit gueneoc'h-hu ma vezin.
C'hui hepquen eo a ell countanti
An oll desir eus va c'halon;
Ar bed-mâ nemet va zourmanti
Ne ra pelloc'h e pep fæçon.
N'em eus ennâ quen countantamant,
N'em eus quen satisfaction
Nemet o souffr peb diæsamant,
Peb poan ha peb affliction,
Evit plijout dec'h-hu, va salver,
Ha disquez deoc'h va c'harantez.
Pe vervel, pe souffr da bep amser
N'em eus amâ quen volontez.
An horolaich o son pa glevàn,
Ez on consolet bras meurbet,
O sonjal eo ar vuez tristmâ
Eus a guemense diveret,
Hac e tinesa ar moumend eürus
Ma c'hesperàn receo ar c'hraç
Digant va Doue trugarezus
Da vont d'e velet faç-ouzfaç.
O barados! demeuranç eürus
D'an ælez a d'an dud fidel,
Gant hon redemptor carantezus
Hac ar verc'hes e vamsantel;
O pebez joa, pebez levenez
Eo epad an eternite
Beza en un seurt compaignunez?
N'em eus quen hâst nemet da-ze.
Gant ar c'hoant, va Doue, d'ho quelet,
En hoc'h eürusdet eternel,
Ha gant an desir ma vec'h meulet,
E varvàn e defot mervel:
Ma c'hassit gueneoc'h hivisiquen,
Evit ma c'hellin ho caret,
Hep aoun ebed da veza biquen,
Va Doue, diouzoc'h separet.
Amen.

INSTRUCTION
VAR AR MYSTERIOU

Hac an Amseriou santel pere a vez solenniset en Ilis epad ar bloaz, evit disqui d'ar bobl o zremen gant an intention, an devotion hac ar profit a c'houlen hor mam santel an Ilis digant e bugale ar Gristenien catholic.

INSTRUCTION GENERAL
Evit peb Sul ha peb Gouel berzet a hed d'ar bloaz.

PEGUEMENT bennac na deus deiz ebet na dleffe ur c'hristen e dremen santelamant, oc'h en em absteni diouz ar perc'het hac oc'h ober œuvrou mad, ez ê cousgoude obliget da santifia gant un devotion particulier certen deiziou, pere en deus Doue reservet evintâ e-unan pe e deveus an ilis gourc'hemenet deomp da solennisa. An deiziou-mâ eo ar suliou hac ar goueliou berz.

Ar sul pehini so galvet e latin Deiz an Autrou, eo an devez e pehini e commanças Doue da grouï ar bed, hac e ressuscitas hon autrou Jesus-Christ. Cridi a reer ive penaus oue da sul e tisquennas ar Speret-Santel var an ebestel, d'ar Pantecost. An deiz-mâ so solenniset gant ar gristenien e plaç ar sabat; da lavaret eo ar sadorn, pehini a veze solenniset gant an Israëlis el lesen ancien, abalamour ma oa d'an deiz ze en devoa Doue reposet ha paouëset a grouï ar bed universel, oc'h ober pehini en devoa impliget c'huec'h devez, peguement bennac ma c'halse e ober oll en ur moument.

Ar sul a so galvet ive un devez a repos, rac ma tleomp neuse paoues ha reposi diouz an occupationou temporel evit en em roï d'an occupationou spirituel pere a apparchant ouz servich Doue. E coumançamant ar gristenes oa galvet c'hoas deiz ar bara, dre sujet

ma en em assamble an disquibien hac ar gristenien fidel en ur memes leac'h da derri ar bara, da lavarêt ê, da goumunia pep sul; quemense : eo a so represantet bremâ dre ar bara benniguet pehini a vez distribuet en ilis bep sul, hac a dleer da guemeret gant devotion, evit coumunia spirituelamant, oc'h e zibri gant desir bras da receo corf Jesus-Christ.

Obliget omp eta da santifia ar sul en aznaoudeguez, da guenta, eu andret Doue an tad d'hor beza crouet; d'an eil, en andret Doue ar map d'hor beza prenet; ha d'an trede, en andret Doue ar speret-santel d'hor beza santifiet gant e c'hraç.

An ilis e deveus cavet a prepos obligea e bugale da santifia er memes fæçoun certen deiziou-all er bloaz, peveus a re d'arn a so evit enori ar mysteriou eus hon redemtion, ha darn-all evit enori ar memor eus ar verc'hes Vari hac eus ar sænt, hac an deiziou-ze a zo hanvet gouelyou.

Santifia ar sul hac ar gouel ê o zremen hac o impligea santelamant. Ar santification-ze a consist e daou zra; da guenta, oc'h en em absteni diouz peb œuvr servil, ha diouz pep labour ha peb occupation temporel, a guement na ve quet necesser evit servich Doue hac evit mezur ar c'horf hac antreteni ar vuez. Ret eo ervad caout memor penaus eus an oll œuvrou servil ar servila hac ar gouassa eo ar pec'het, pehini hon rent servicherien hac esclavet d'an ærouant; ha peguen diffennet-bennac eo da labourat d'an deiziou santel-mâ, ez ê c'hoas criminaloc'h, evel ma remerq sant Augustin, o zremen en dançou, en divertissamanchou hac er c'hoariou libertin, eguet na ve o impligea el labour.

An eil tra eo en em santifia hon-unan hac en em burifia diouz hor pec'hejou, o tistrei ouz Doue dre ur guir binigen hac ur guir goession, mar en em guefomp e goal stad, oc'h en em occupi er pez a apparchant ouz servich Doue, hac en œuvrou a religion hac a zevotion.

Etre an œuvrou-ze e deveus an ilis choaset unan e particulier; pe da hini e falvezet dezi hon obligea, dindan boan da bec'hi marvelamant, nemet un iscus ligitim hor be : da c'houzout eo, assista devotamant er sacrifiç divin eus an oferen. Houmâ eo ar guenta hac an excellanta eus an oll œuvrou a religion. An ilis oc'h ober deomp ar gourc'hemen-mâ ne deveus quet bet song d'hon exanti eus an obligation pehini hon eus d'en em applica en deiziou santel-mâ d'an œuvrou-all a religion hac a zevotion. Un action santel hepquen ne d'ê quet aoualc'h evit santifia het-a-het an deiz, ha ne ell quet rei al liberte da dremen ar rest eus an devez en afferiou temporel nac e divertissamanchou, pa na vent quet memes criminal na disagreabl da Zoue.

Ar gourc'hemen-mâ da glevet an oferen d'an hevelep deiziou, a so bet great en un amser ma voa accompaignunequeat ar sacrifiç divin-ze gant cals a bedennou, a instructionou, a lecturiou hac a œuvroumad, pere a zalc'h ar gristenien fidel en ilis un darn vras eus an deiz, hac evelse en tremenent quasi het-a-het oc'h assista en oferen, pehini a gomprene neuse cals a actionou santel hac a ceremoniou na gompren quet bremâ. Hoguen an intention hac ar c'hustum eus an ilis eo bremâ c'hoaz ma vezo assidu e bugale da assista en oferen-bred, er pron hac en instructionou a vez great en o farrez d'an deiziou santel-ze, hac e c'houlen outo ive ma vezzint sourcius da assista er gousperou hac er rest eus ar servich divin. En em abusi eo'tá dont d'en em gountanti da sul ha da vouel da assista en un oferen varblean hepquen, ha fallout compren en assistanç-ze an oll santification eus ar sul hac ar gouel, pehini so gourc'hemenet deomp. Oboïssa a reer evit guir d'ar c'hourc'hemen an ilis oc'h assista hepquen en oferen da sul ha da vouel, mæs en em gountanti da assista en un offeren varblean hepquen, hep ajouti gant quemense œuvr-all ebet a religion hac a zevotion evel a c'hoarvez gant cals

a gristenien, an dra-ze so control d'an intantion eus an ilis er gourc'hemen-ze memes, ha disoboïssa a reer da c'hourc'hemennou-all pere e deveus great, ouspen ma chomer er fæçoun-ze hep satisfia d'ar gourc'hmen a ra Doue da santifia ar sul het-a-het epad an deiz.

Rac-ze'ta ho pezo sourci d'en em absteni da sul ha da vouel diouz peb pec'het, diouz peb labour hac occupation difennet, ha diouz quement so control d'ar santification eus an deziou santel-mâ. Lacât a reot ho poan d'en em santifia hoc'h-unan, oc'h en em burifia dious ho pec'hejou dre ar gontrition, hac o tostaat ouz ar goession, mar en em santit e stad a bec'het marvel. En em renta a reot fidel hac assidu da assista gant attantion ha gant devotion en oferen-bred, er pron, en instructionou, er sarmon hac er rest eus ar servich divin pehini a vez celebret quent ha goude creisdeiz en hoc'h ilisou; hac oc'h impligea an darn-vuya eus an deiz en exerciçou public-ze pere a vez great en ilis, hac, e praticou-all a zevotion hac a charite, ec'h ellot quemeret ivez un neubeudic amser bennac da recrei ho speret ha da zisquia ho corf diouz al labour hac ar fatig eus ar sizun dre ur repos innoçant pe dre ur recreation hac a ve honest, hep rei goal exempl ebet da zen.

Ar sul o veza consacret particulieramant evit enori ar resurrection eus hor salver, a ro leac'h da sant Ambroas da lavaret penaus e tleomp consideri bep sul a-hed ar bloas evel ar sul-phasq hac a ra ive d'an ilis lavaret an *Angelus* a za eus adalec ar sadorn da greisdeiz betec ar sul da nos, e memor eus ar resurrection glorius ze pe dre hini e savas hon autrou eus ar bez da sul : ha rac-ze e lequeot ho poan da antren e speret an ilis en deiz-ze: hac o caout memor eus ar myster bras-ze, pehini eo an erres eus hon esperanç da ressuscita ive evit ar c'hloar, unan an deiziou-mâ, e quemerrot ur gouraich nevez da souffr ha da vervel gant Jesus-Christ d'ho coal inclinationou ha d'an attaich euz quement so var an douar, evit beva ivez ha ren gantâ eternellamant goudeze en e barados.

Er goueliou ma celebr an ilis ur myster bennac enno, e lequeot ho poan d'en em instrui varnezo diouz an instructionou a gueffot evito amâ varlerc'h ha da excita en hoc'h ene ar santimanchou a feiz, a fizianç, a garantez hac a aznaoudeguez vad a c'houlen ar myster-ze digueneoc'h; hac er goueliou pere a gonsacr an ilis d'ar memor eus ar sænt, ec'h adorot Doue pehini so admirabl en e sænt, en trugarequeot eus ar graçou bras en deveus bet great dezo, o pedot da intercedi evidoc'h dirac Doue; hac o consideri o gloar, e quemerrot couraich hac ar resolution do imita en ho buez gant ar c'hraç a Zoue, ar pez a ellot hervez ho stad hac ho condition.

INSTRUCTION EVIT DOUR BENNIGUET

Hac evit Procession Tro'r Veret.

An usaich eus an dour benniguet a so instituet gant an ilis abaoue an anciendet quenta. Intantion an ilis oc'h institui an Dour benniguet eo digaç deomp da vemor eus hor badiziant hac eus ar c'hoad Jesus-Christ pe gant hini omp goalc'het dious hor pec'hejou : ha rac-ze quellies gueich ma quemeromp dour benniguet e tleomp caout sonch penaus en deveus Jesus-Christ hor goalc'het gant e c'hoad, hac e drugarecaat eus ar c'hraç-ze; ha goudese caout memor eus ar saë ven pe ar burete eus hon ene pehini hon eus bet recevet en dour eus hor badiziant, o caout regret de beza souillet dre hor pec'hejou.

An dour benniguet, mar en impligeomp gant devotion, en deveus ar vertuz da chasseal an dronc-speret divar hon tro, da burifia an ear; da bellaat

ar gurun hac an tempest, da effaci hor pec'hejou veniel, ha da denna varnomp ar venediction hac ar sicour a Zoue : cetu eno petra c'houlen an ilis dre an oræsonou a lavar ar bælec o venniguen an dour. Ar ræsoun p'evit hini e lequeer ive holen benniguet emesq an dour-mâ, eo abalamour ma zeo an holen ur sin hac ur represantation eus ar brudanç hac eus ar furnez, evel a lavar hor salver, ha ma zeo an dour ur sin hac ur represantation ive eus ar sclerder, eus ar simplicite hac eus ar burete. An ilise ta ar vesq an holen gant an dour, o c'houlen ouz Doue evit ar re pere a guemer eus an dour-ze ma teui ar speret-santel da netaat o eneou ha da brodui enno ar simplicite hac ar burete eus ar goulm, hac ar brudanç pe ar furnez eus ar sarpant.

An dour benniguet a vez great bep sul evit ma c'hallo ar gristenien fidel cas ganto anezàn d'o ziez, pa en em assamblont en ilis d'an deiz-ze. Neuse ivez e za ar celebrant en dro diabarz an ilis da deul eus an dour benniguet-ze dreist an dud, quent an ofe-ren-bred, evit o furifia hac evit obteni dezo digant Doue ar c'hraç da assista devotamant er sacrifiç, hep beza troublet gant an ærevent pere a chasseer divar o zro gant an dour benniguet-ze. Er memes amser e vez canet an *Asperges* gant ar *Miserere meî*, evit goulen ouz Doue misericord, hac evit e bidi da scuilla var hon eneou an dour eus e c'hraç, d'ho goalc'hi ha d'ho netaat diouz o fec'hejou. Cetu eno pebez avantaich o deveus ar re pere so sourcius d'en em gaout en ilis epad an *Asperges*, ha cetu ive petra a goll ar re pere a chom da gauseal ha da fitilha endro d'an ilis d'ar memes poent, eleac'h en em gaout en ilis arauc an *Asperges*.

Lequeat vez an dour benniguet-mâ en antre eus an ilis er pincinou, evit rei da entent d'an dud pe gant purete a goustianç e tleomp antren ebarz evi beza dîn d'en em brezanti dirac Doue en e dy, ha d goms ountàn en o fedennou. Abalamour da-se

tleont quemeret eus an dour benniguet-ze da frota ouz o zal, en ur ober sin ar groas gant un act a gontrition, evit ma vezo agreabl o fedennou da Zoue, o veza purifiet diouz o fec'hejou dre ar voyen-ze.

Cetu amâ'ta pe da bouent e tleomp lacât dour benniguet en hor c'herc'hen. 1. Diouz ar mintin pa savomp. 2. Diouz an nos pa zeomp da gousquet, o teurl anezàn ive var hor guele, evit chasseal an ærevent na zeuint quet da rei goall hunvreou deomp en hor c'housq. 3. Pa antreomp en ilis ha memes en hon tyer, ha pa sortiomp. 4. Pa goumançomp da bidi Doue, evit chasseal an distractionou. 5. Pa vezomp temptet hac en danger da bec'hi. 6. Pa vez gurun ha luc'het, pe ur peril-all bennac. 7. Pa vez den clàn pe varo e tleer ive teurl dour benniguet dreistàn, hac ouspen eleac'h ma vez interret ar c'horfou pe taulet o relegou, evit obteni digant Doue, dre vertuz ar pedennou e deveus grêt an ilis var an dour benniguet-ze, ma pligeo gantâ purifia quent a-se an eneou a so e poaniou ar purgator, hac o dilivria prountamant da vont da jouissa eus e c'hloar. Mæs ne dleer quet teurl a vosadou an dour benniguet var ar besiou nac equichen ar pincinou, evel ma ra cals pere a zisec'h erguisse timat quement Picin a gueffont, evel pa na falfe dezo lesel banne dour benniguet gant ar re all var o fec'h. Quement a dal ur berad taulet diouz pen ar bis gant devotion, evel pa dolet ur scudelat : rac ne d'ê quet diouz ar gantite eus an dour-ze eo e tepand soulageamant an anaon, mæs diouz an devotion pe gant hini e tauler.

PEDEN AN ILIS, DA VEZA LAVARET

Pa ganer an Asperges, *queit ha ma vez ar celebrant o teurl an Dour benniguet dreist an dud en ilis, abarz an oferen-bret.*

Antiphona.

ASPERGES me, domine, hyssopo et mundabor, lavabis me, et super nivem dealbabor.

Psalmus.

Miserere meî, Deus, secundùm magnam misericordiam tuam.

Gloria Patri et Filio, et Spiritui sancto : sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

AUTROU, va salver, me ho ped d'am doura gant an hysop (me lavar gant ar vertuz eus ho coad precius) evit ma vezin purifiet diouz va fec'hejou : pliget gueneoc'h ma goalc'hi gant an dour eus ho craç, hac e vezin rentet guenneoc'h eguet an erc'h.

Va Doue, ho pêt truez ouzin, hervez ho trugarez ar vrassa (pa zoun ive unan eus ar brassa pec'herien).

Gloar d'an Tad ha d'ar Map, ha d'ar Speret-santel. Ra vezo ar c'hloar-ze ar memes bremâ ha bepret, hac hep fin da jamæs, evel ma zoa a viscoas.

Evelse bezet grêt.

Asperges me, Domine, etc.

Repetit a reot an Asperges *bete* Miserere meî : va Doue, ho pêt truez ouzin ; *ha mar ho pe amser c'hallac'h lavaret het-a-het :* Miserere meî *ive, pehini a gueffot er seiz Salm e fin all levr-mâ. Hoguen ma vez quet lavaret ar* Gloria Patri *dissul ar Bassion na dissul Bleuniou; hac adalec dissul Phasq bet dissul ar Pantecost, eleac'h ar beden diaraoc, e vez lavaret houmâ so amâ varlec'h.*

VIDI aquam egredientem de Templo à latere dextro. Alleluia.

GUELET *em eus un dour pehini a sortie eus an Templ diou an tu-deou.*

Doue ra vezo meulet.

Ha quement ma ze erruet an dour-ze ganto, a so bet saveteet hac e lavarin : *meulet ra vezo Doue.*

Meulit an autrou-Doue aba-lamour ma ze mad, ha ma zeo eternel e drugarez.

Gloar d'an tad, etc. *evel diaraoc.*

Repetit : *guelet em eus un dour.*

Pliget gueneoc'h, va Doue, disquez ho trugarez en hon andret, ha reï deomp ar sicour eus ho craç evit ober hor silvidiguez.

et omnes ad quos pervenit aqua ista salvi facti sunt, et dicent : *Alleluia, Alleluia.*

Ps. Confitemini domino, quoniam bonus : quoniam in sæculum misericordia ejus.

Gloria Patri et Filio, etc.

Vidi aquam, etc.

℣. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

℟. Et salutare tuum da nobis.

Pedomp.

AUTROU santel, tad oll-galloudus, Doue eternel, pliget gueneoc'h hon exauci, ha digaç hoc'h eal santel eus an eê da zioual, da souten, da brotegei, da visita ha da zifen an oll habitantet eus an dieguez-mâ. Quemense a c'houlennomp ouzoc'h dre hon autrou Jesus-Christ.

Evellen bezet grêt.

Oremus.

EXAUDI nos, domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, et mittere digneris sanctum angelum tuum de cœlis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. *Amen.*

E procession tro'r veret e vez canet an hym pehini so propr d'ar sul pe d'ar gouel ma vezer ennâ, hac a gueffot amâ varlerc'h gousperou etouez hymou propr evit ar suliou hac ar gouelyou.

EVIT PROCESSION TRO'R VERET.

GOUDE an *Asperges* e vez grêt tro'r veret o vont e procession en dro d'an ilis diaveas pe dia-

bars, e coumançamant an oferen-bred, ha quer couls e fin ar gousperou, non pas hepquen da sul, mæs ive da vouel-bers. Hor mam santel an ilis eo e deveus instituet ar brocessionnou-mâ, evel ma int bet inspiret gant Doue memes el lesen ancien, e pehini e velomp cals a exemplou anezo. An ilis eta e deveus heuliet al lesen ancien er poent-mâ, o coumanç ober processionou quer quent ha ma permetas ganti ar bersecution pehini en devoa diouz an dirantet er goumançamant ar gristenez.

Ar fin hac an intantionou e general p'evit re eo bet instituet ar brocessionou-mâ, quent da vont e tro'r veret, quent da vont eleac'h pelloc'h, eo da guenta evit renta un enor dreist-ordinal da Zoue, hac ive d'ar verc'hes ha d'ar sænt, evel e procession dissulbleunyou, eleac'h ma teu an ilis da nevezi an enor a oe rentet d'or salver pa reas e antre solennel gueichal er guear a Jerusalem; evel ivez er procession ar sacramant, eleac'h ma reer ur-seurt a driomph d'or salver ebarz ar myster-mâ; hac evel er brocessionou a vez grêt particulieramant en enor d'ar verc'hes pe d'ar sænt, eleac'h ma vez douguet gant pomp ha gant respet imaich ar verc'hes pe relegou ur sant bennac. D'an eil, evit trugarecât Doue eus e c'hraçou special hac evit obteni digantâ a nevez graçou-all particulier. D'an trede, evit enori ar sorti a vap Doue digant e dad eternel pa zeuas d'en em renta den, hac evit enori ar beaichou en deveus grêt evidomp er bed-mâ. D'ar pevare, evit ober pinigen eus hor pec'hejou, hac apæsi coler Doue pehini a vilitomp dreizo, evel ma zeo an intantion eus a brocessionou ar jubile hac eus ar re sant Marc hac ar Rogationnou. D'ar bempet, evit imita an devotion eus ar gristenien ancien pere a yee da visita beziou ar verzerien. Evelse ives e ra alies ar brocessionou ur station en un ilis pe en ur chapel devot bennac d'ar verc'hes pe da zarn eus ar sænt, eleac'h ma vezont pedet hac enoret particulieramant. D'ar c'huec'h-

vet, evit entreteni union gristen ha catholic eus an eil parres gant e ben, hac eus an eil pobl gant eguile, o font erguisse an eil re da ilis o hentes e procession : evelse ivez e vez lequeat an eil c'hroas hac an eil baniel da boquet d'e ben pa en em rancontr an eil procession gant e ben eus an ilisou-ze, evit reï mercou à garantez hac a union an eil re d'ho hentez anezo. D'ar seizvet erfin, evit pellaat goaligner Doue ha tenna e venedictionou var ar madou eus an douar da vaga ar bobl en e servich.

Cetu eno pêtra a dle ober deomp caout ur respet bras evit tro'r veret hac evit ar processionou-all, ha beza diligeant ha sourcius da assista enno devotamant. Hoguen pa zeer e procession, daoust pe tro'r veret pe el leac'h-all, e tleer querzet gant queuz ha gant modesti, hac evit querzet gant urz e tleer chom varlerc'h ar veleyen, ar vouazet da guenta hac ar merc'het goudese. Un disurz hac ur gonfusion eo mont arauc ar veleyen hac en o c'hever, ha mont ar vouaset hac ar merc'het assambles pelmel. Peb re a dle chom en o renq, evel un arme santel renquet en ur vatail da vreselacaat ouz an adversourien eus hor silvidiguez : *Castrorum acies ordinata.* Evit querzet gant modesti er brocession, e tleomp sellet a isel ha non pas en dro deomp, chom er silanç hep en em antreteni gant den, hac occupi hor speret hac hor c'halon gant Doue, o lavaret hon devotion, pe o songeal en un dra bennac a vad.

Ar brocession ne d'ê quet ur bourmenaden eleac'h ma ve bermetet causeal ha caqueteal an eil re gant o hentez; un assamble a religion, a zevotion hac a pedennou eo. En disposition mâ ta eo e tleomp assista enni adalec ar pen quenta betec ar pen diveza, heb mont d'en em divertissa d'ar poent ma tleffer beza en instruction hac er station ebars an ilis. Anes eleac'h enori Doue hac ar sænt, nemet o disenori ne raëmp ha lacât Doue da facha ouzomp eleac'h e galmi, ha tenna e vengeanç varnomp eleac'h e drugarez. Ho-

guen mar g'asistomp er brocessionou gant an dispositionou hon eus lavaret, hor bezo leac'h da esperout ar memes issu-mad evel a erruas goude ar brocession a eureu ar pap sant Gregor e Rom en amser ur c'hlenvet contagius pe gant hini e varve an dud a steyou. Rac er fin ar brocession-ze, epad pehini e tougas ar pap santel-mâ imaich ar verc'hes, e oue guelet an eal exterminator o fourra e gleze en e c'houhin, evit rei da entent penaus oa paoueset ar vengeanç ha calmet ar goler a Zoue, dre an devotion o devoabet ar bobl er brocession.

INSTRUCTION EVIT AN AZVENT.

Ar guer-mâ *Azvent* a sinifi Donediguez, hac a so instituet gant an ilis evit hon avertissa d'en em brepari varben an donediguez a c'hraç eus hor salver en hon eneou, da Nedelec; ha quer couls varben an donediguez a c'hloar unan an deiziou-mâ, pa dui d'hor barn, hervez an aviel eus ar sul quenta an Azvent. Dre ar pedir sizun eus an Azvent eo represantet deomp ar pevar mil vloaz a ca adalec ma oue crouet ar bed bete ma teuas hor salver var an douar.

An ilis eta pehini a implich an amser santel-mâ da ober deomp en em disposi d'ar gouel bras a Nedelec, a laca dirac hon daoulagat da guenta, ar bromessaou en deveus bet gret Doue epad ar pevar mil bloaz-ze da zigaç ar Meçzyaz e-vap er bed-mâ evit savetei an dud; d'an eil, an huanadou hac an desirou eus ar Batriarchet hac eus an dud santel epad an amzer-ze o c'hortos e zonediguez er bed; d'an drede, ar benedictionou eus ar profedet pere o deus oll annoncet ar memes donediguez; ha d'ar pevare, quement so desquet deomp en aviel eus a gomsou ha a actionou ar verc'hes bete ma c'hanas hor salver. Gant quemense c'hoas ec'h ajout an ilis an avertissamanchou hac an exortationou a reas sant Ian, precursor Jesus-Christ, d'ar

bobl evit o disposi d'e receo ha d'e aznaout evit ar Meçzyaz; hac erfin e teu da unissa assembles an donediguez diveza a Jesus-Christ gant ar guenta, evit dre an dougeanç hac ar spount rac e zonediguez diveza, da zeiz ar varn, pehini a vezo un donediguez a rigol hac a justiç, ma tui ar bec'herien da zihuna eus o pec'hejou ha d'en em lacât e stad da brofita eus zonediguez quenta da Nedelec, pehini so un donediguez a c'hraç hac a drugarez.

Ac'han ec'h aller aznaout sclear an intention hac an desir bras e deveus hor mam santel an ilis, epad an azvent, e ve Jesus-Christ furmet a nevez enomp da nedelec, dre ar grescanç eus e c'hraçou ha dre an augmentation eus ar feiz, an esperanç hac ar garantez, hac eus ar vertusiou-all, evit dre ar voyen-ze ober e donediguez spirituel en hon eneou. Evit quemense'ta e tleomp, da guenta, aznaout an necessite hon eus ma teue Jesus-Christ d'hor savetei gant e c'hraç, pa hon eus quement a inclination da bec'hi, ha pa zomp quer bras dleourien da justiç Doue, dre guenalies a grim hon eus coumettet. D'an eil, e tleomp, evel ar batriarchet, ar brofedet hac an dud just eus an amser ancien, caout un desir bras da pidi Doue stard ma teui hor salver da ober e zonediguez a c'hraç en hon eneou. D'an trede, e adori a galon alies e cof e vam ar verc'hes, epad an azvent, hac enori assambles ar vam divinze pehini en deveus bet an eur d'e gonceo, d'e zouguen e spaç a nao mis, ha d'e c'henel er c'hraou a Vethleem heb offanç ebet d'he guerc'hdet. D'ar pevare, en em brepari d'e ziguemeret dre ar binigen hac ar regret d'hor pec'hejou, evel a so represantet deomp dre al liou violet pehini eo an habit a binigen a zoug an ilis en e guiscamanchou epad an azvent, ha dre ar bredication hac an exempl a binigen eus a sant Ian-Vadezour en deserz, eleac'h ma cri ouzomp dirac nedelec prepari an hent d'an Autrou da zont davedomp. Dre ur goumunion vad, pehini eo ar pempet tra a dleomp da ober, neuze e teui davedomp e gui-

ryonez en e bersonnaich propr. Amser so bet oa obliget ar gristenien da goumunia da Nedelec, couls ha da Basq, hac evelse an Azvent, e pehini a yunent ive neuse, a gonsiderent evel ar c'horaïs bihan.

Quememâ-oll a zisquez peguer santel eo an amser eus an Azvent, ha peguer sourcius e tleomp beza de dremen ervad, pa zepand diouz quemense ar profit a dleomp da denna eus a c'hinivelez hor salver. Petra so bet caus n'o deus quet profitet ar yuzevien a zonediguez map Doue var an douar, nemet na doant quet preparet mad d'e ziguemeret? Evelse ive oue guell gantâ beza ganet en ur c'hraou, emesq al loanet mud, eguet en o ziez hac en o mesq, pa na doant quet disposet mad d'e receo. Ha rac-ze, ma na liquit ho poan d'en em disposi hoc'h-unan epad an Azvent er fæçoun ma hon eus lavaret amâ, hoc'h eus leac'h da gaout aoun n'ho pezo quet a berz er graçou bras a dle hor salver da zigaç deomp dre voyen e c'hinivelez. Renoncit eta d'ho coual accustumanchou, ha pellaït diouz an occasionou a so caus deoc'h da bec'hi. Grit un dra benâc a binigen hac a vortification var ho corf; roït liberalamant an alusen, ha liquit mui a amser da bidi Doue, ispicial diouz vintin ha diouz nos, hep mancout da lavaret an *Angelus* teir gueich en deiz en enor ar myster eus an incarnation hac a c'hinivelez hor salver, hac o lavaret memes ho chapeled bemdez evit obteni dre intercession ar verc'hès Vari ar c'hraç da receo ervad he map quer. *Amen.*

INSTRUCTION EVIT AR C'HOTUEROU

Pe ar pevar amser eus an Azvent, ha quer couls evit an amseryou-all hac an oll daouzec-dez eus ar bloaz.

Evel ma oa en amser ar brophedet ur yun solennel etouez ar yuzevien da bevar foent eus ar bloaz, e deveus an ilis caet a propos da santifia ive

ar pevar foent pe ar pevar amser eus a bep bloaz, galvet an daouzec-diziou, dre ur yun eus a dri devez evit teir intention. Da guenta, evit disquez deomp penâus e tleomp impligea peb amser ha peb poent eus hor buez da ober pinigen, e tleomp conservi bepret ar speret a binigen, ha quemeret, eus a amser e amser, an exerciçou hac an œuvrou a binigen. D'an eil, evit hon lacât oll da guemeret interest en urzou a vez roët e fin ar yun eus ar pevar amser, hervez ar c'hustum ancien, d'ar re pere a vez destinet da veza bæleyen ha da servicha an ilis. D'an trede, evit hon obligea dre an abstinanç hac ar yun-mâ da ober da Zoue evel ur sacrifiç eus ar froez hac ar madou e deveus produet deomp an douar dre e venediction, evit e drugarecaat anezo, hac evit tenna e venediction var ar re a c'hortzomp digantâ eo lacoc'h.

Cetu an intantionou a dleomp da gaout o yun an daouzec-diziou, pe ar pevar amser eus ar bloaz, oc'h accompaignunecât hor yun gant hor pedennou hac hon alusennou, evit ma vezo agreaploc'h da Zoue. Mæs evel ma rencomp beza e stad a c'hraç evit ma ve milidor hon œuvrou-mad dirac Doue, e tleomp lacât hor poan da ober ur goession-vad araoc ar pevar amseriou-mâ, pe da viana da ober un act a vir gontrition, ma n'hon eus quet ar gommodite da goess. O yun eta an tri dez-mâ eus a binigen, ar merc'her, ar guenêr hac ar sadorn, e c'houlennimp pardoun ouz Doue eus hor pec'hejou, hac e pedimp evit ar re pere a receo an urziou d'ar memes amser, ma pligeo gantâ rei dezo ar c'hraç, da veza Bæleyen-mad, evit sicour ar bopl d'en em savetei : ne deus quet brassoc'h necessite ebarz an ilis, a guement hon oblich mui da bidi Doue evithi, eguet ma zeo evit ma pligeo gantâ reï Bæleyen-mad d'an eneou evit o c'hundui en hent eus o silvidiguez; hac an negligeanç da guêmensè a ve caus ma permette Doue o deffe ar bopl Bæleyen a voual exempl, evel a erru alies, siouaz!

INSTRUCTION HA CANTIC

Var an Histor a C'hinivelez JESUS-CHRIST, *hervez an Aviel evit* NEDELEC, *hac evit servichout da veditation er Pelguent;* Var ton : *Theophilus.*

SEZLAOUET un Nouel pe un Nevezinti,
A ro ur sujet bras deomp d'en em gonsoli,
Ar c'hinivelez eo eus hon Redemptor quer
A so deut er bed-mâ evit clasq ar pec'her.
En amser ma oa prest da zont var an douar,
E oue un ordrenanç douguet a berz Cesar,
Ma zase bep-unan d'e guear ha d'e garter
Da lacât e hano eno var ar c'hayer.
Evit oboissa d'an edit publiet,
E partias Joseph ha Mari e bried
D'ar gear eus a Vethleem, evit reï o hano,
Rac ma zoa pen a raç sortiet ac'hano.
Cetu un exempl caër eus an humilite
Hac an oboissanç e devoa Mam Doue
Oc'h ober ur veaich a voa leun a fatic,
Ha beza tost ar poent da c'henel he mabic.
Gant Joseph e Bethleem pa oa en em rentet,
He amser da c'henel a oue accomplisset,
Ne gaffent quet a blaç en un hostaliri,
Hac e oue ret dezo mont en ur marchaussi.
Antreet er c'havarn-ze, e entendsont ervad
Oa hennez an adret hac ar palæs deread,
Choaset gant map Doue, Roue ar Rouanez,
Evit disquen enna en e zonediguez.
O veza deut an heur d'ar verc'hes benniguet
Da zigaç ar frouez eus e c'hoff pur er bed,
E pedas Doue stard, prosternet d'an daoulin,
Gant desir da velet e c'hrouadur divin.
Cetu-hi, en instant e fin e oræsoun,
O c'henel e map quer dinoaz e peb fæcoun

Var treiziouigou paour, hep offanç d'he guerc'hdet,
Er guelas dirazi eus he c'hoff sortiet.
O peguement a joa e devoue ar verc'hes
Gant Joseph he pried, hac an æles memes!
Peguement a respet ha pebez reverenç
A rentsont-y dezâ, soublet en e bresanç!
O pe gant carantez en em lequeas Mari,
Goude poquet d'e dreid, gouestad d'e vailluri,
Oc'h e serra neuse cloz ouz poul e c'halon,
Hac o reï al lez pur dezâ eus he divron.
Ur maread goude, abarz diffin an nos,
Eno er mangeouer e lequeas da repos,
O veza gourvezet var un neubeudic fouen,
E creis etre daou louan, un egen, un asen!
A-dost eno ez oa er mesyou pastoret
O veilla hed an nos da zioual o milet;
Hac en em bresantas dezo en instant-ze
Gant ur sclerder divin un Eal, a-berz Doue.
O veza o c'halon sesiet gant spount bras;
Dezo neuse-souden an Eal a lavaras :
Na vezit quet spountet, rac bremâ me a ya
D'anonç deoc'h ha d'ar bobl ur sujet bras a joa.
Hiryo e kear David ez eus deoc'h oll ganet
Ur Salver, hac a so an autrou Christ galvet;
Ar sin-mâ deoc'h a roàn : caout a reot mailluret
Gant treiziou ar buguel en ur c'hraou gourvezet.
Neuse incontinant, assambles gant an eal,
En em gavas eno un arme celestiel,
O cana da Zoue meuleudiou a c'hloar
Hac oc'h annonç d'an dud ar peoc'h var an douar.
Evel ma voa en eê retournet an ælez,
E coms ar bastoret an eil re ouz o hentez :
Tremenomp da Vethleem evit eno guelet
An nevezzinti-mâ pini so c'hoarvezet.
Dont a resont en hast, hac e quefsont Mari,
Joseph hac ar buguel cousquet er marchaussi;
Neuse, pa er guelsont, e comprensont ervad
Ar pez a voa dezo lavaret eus ar Map.

Me ho les da songeal pe gant humilite
Ec'h adorsont eno ar buguel divin-ze,
O presanti dezâ lod eus o faourentez,
Hac èn oc'h o receo gant laounidiguez.
Goude beza rentet o deveriou dezâ,
Et quemersont conge gant respet digantâ,
O tistreit en o roud, en ur veuli Doue
Eus ar c'hraç grêt dezo digant e vajeste.
Ha quement ma countas dezo ar bastoret,
O clevet quemense a oue cals estonet :
Mæs eus an traou-mâ oll e gouelet he c'halon
E talc'he memor mad an verc'hes hon itron.
Consideromp ivez entrezomp, christenien,
Et rencomp exerci hor buez er binigen,
Pa en deus hor Salver, evel ma teu er bed,
A guer bras pinigen an exempl disquezet.
N'en deus quet choazet Palæziou rouanez,
Nac ive gueleou bouc, varnezo da c'hourvez,
Quent-ze ur plaç calet hac ur c'hraouic dister
Gant an anevalet, dindan ar goal amzer.
Evelse e rent mezus oll furnez tud ar bed,
Pere gant fals madou a so quen abuset;
Pa zeo ar baourentez hac an affliction,
Ha disprijanç ar bed eo ar madou guirion.
Rac-ze mar desiromp e ve deomp appliquet
Eus e c'hinivelez ar c'hraç hac an effet,
Eo ret e tisprichemp an oll superbite
Eus ar bed milliguet gant e brosperite.
M'hoc'h ador, va Jesus, dirazoc'h prosternet
Er c'hraouic a Vethleem, evel ar bastoret;
C'hui so guir Map Doue hac en em grêt guir den,
Evit hor savetei, hac er c'hredàn certen.
Pa zoc'h deut er bed-mâ, va salver, evidon,
M'ho supli dre ho craç da c'henel em c'halon,
O rei din em ene ur guir gueuz ha regret
D'ho peza siouaz din! quellies offanset.
Hac evit d'ho chustiç pelloc'h satisfia,
Grit din diouz hoc'h exempl en em vortifia;

Grit ma carin pelloc'h ar guir humilite,
Ar souffranç, an douçder hac ar simplicite. *Amen.*

AVIS PROFITABL,

Evit enori ar c'hinivelez eus hor salver, ouspen coess ha coumunia ervad, e tleomp assista gant un devotion vras er servich divin epad goueliou Nedelec, ispicial nos an Oferen pelguen, o tiouall diouz ar pec'hejou a ra cals a dud en nosvez santel-ze, ar pez a denn coler Doue var o c'hein.

Ar ræsoun p'evit hini a lavar ar væleyen teir oferen da Nedelec, eo evit represanti an teir guinivelez a Jesus-Christ; da c'housout eo : da guenta, e c'hinivelez eternel, o veza angeandret a bep eternite gant e dad; hac eguis ma zeo quen teval ar guenta guinivelez-mâ evidomp, na gomprenomp netra enhi, ez eo represantet deomp dre oferen anter-nos pehini so ive ur poent teval; d'an eil, e c'hinivelez temporel eus a gof e vam ar verc'hes Vari, pehini so represantet dre an eil oferen a vez canet da c'houlou-deiz, abalamour ma coumançaz neuse an deis a c'hraç da c'houlaoui er bed-mâ ive; d'an trede, e c'hinivelez spirituel en hon eneou, dre behini en em ro sclear da aznaout d'e servicherien fidel pere a vev en e c'hraç hac en e garantez : hac evit quemense eo represantet ar guinivelez diveza-mâ dre an drede oferen a vez canet da ziveza en deiz-caër. Na vanquit quet da glevet devotamant an teir oferen-mâ, m'ar gu'illit, en enor d'an teir guinivelez-ze eus hor salver, evit ma pligeo gantâ guenel en hoc'h ene ive dre e c'hraç.

INSTRUCTION EVIT AR CIRCONCISION.

An deiz qnenta eus ar bloaz e teu an ilis da solennisa gouel ar Circoncision, da lavaret eo an

deiz ma oue circonciset pe drouc'het un tamic eus a guic hor Salver, ha roet an hano a Jesus dezàn, da ben eiz dez goude ma oa ganet : Rac al lesen ancien a oblige da lacaat circoncisa erguisse ar vugaligou mal da ben o eiz de; hac ar ceremoni-ze a oa ur merc eus ar pec'het original, hac a serviche da remed ounto neuse, evel ar vadiziant bremâ.

Peguement bennac ne d'oa quet obliget hor salver d'ar circonsion poanius ha mezus-ze, pa n'en devoa pec'het ebet da effaci, ha pa oa deut e-unan da effaci hor pec'hejou, o veza map propr da Zoue, hac o veza bet concevet dre vertuz ar speret-santel, gant ur verc'hes ar burra, cousgoude eo bet en em soumetet d'al lesen-ze, couls hac ar vugaligou-all, evit rei deomp un exempl a humilite ar brassa, o fallout dezàn tremen ivez evit ur pec'her, hac evit disquez deomp e garantez infinit en hon andret, o coumanç quen-abred-ze da scuilla e goad evidomp, o c'hortos e scuilla oll betec ar berad diveza en e bassion hac en e varo, evit ar remission eus hor pec'hejou.

Roet oue dezàn neuze ivez an hano a Jesus, ervez ma en devoa ordrenet an Tad Eternel, dre c'henou an eal Gabriel, pa saludas ar verc'hes d'an Annonciation : hac evel ma coumance dija an ofiç ar salver o scuilla un darn eus e c'hoad en e circoncision evidomp, oa ræsounabl e recefse ivez an titr hac an hano enorabl a Salver : rac *Jesus* a sinifi *Salver*, abalamour ma ê bet deut var an douar evit hor savetei.

Ar ræsoun p'evit hini a ro deomp an ilis ar gouel-mâ eus ar Circoncision, an deis quenta eus ar bloaz, eo evit hon inspira da ober tri-zra, diouz an exempl eus hor salver e coumançamant ar bloaz ive; da guenta, ma en em offrimp antieramant da Zoue, evit e zeroumad, evel ma en em offr ar mabic Jesus en deiz-mâ evidomp; d'an eil, ma troc'himp ive non-pas un tamic eus hor c'hig, mæs ar pec'hejou hac ar viçou pe da re oump accustumet, o quitât an occasionou pere so caus deomp da goueza er goal accustumançou-ze;

d'an trede, ma raïmp ur propos ferm da observi pelloc'h gourc'hemennou Doue ha re an ilis, pa en deus hor salver observet ar gourc'hemen eus ar Circoncision, pe da hini ne doa quet sujet.

Cetu eno ar profit a dleomp da denna eus ar gouel bras-mâ. Cetu eno an derou-mad a dleomp da c'houlen en deiz santel-mâ ouz ar mabic Jesus, ouz e vam ar verc'hes V..i, ouz e dad maguer sant Joseph, ouz hon eal-gardien hac ouz ar sænt eus a bere e tougomp an hano, oc'h ober ur beden bennac dezo hiryo en intention-ze, ispicial o lavaret devotamant litaniou Jesus en enor d'an hano a Jesus pehini a oue roet dezàn guêver an deiz a hyrio, hac a dleomp da invoqui ha da brononç pelloc'h gant respet, ha non pas dre accustumanç, hep respet ebet. Hyrio e dleomp c'hoaz nevezi ar veu hac ar bromessaou eus hor badiziant peveus a hini ar Circoncision ne doa nemet un imaich. Leveromp eta a galon ar c'homsou-mâ, pere a fell da sant Ian Chrysostom a lavarremp, alies : *Hom 21 ar Pap.*

Renonç a ràn d'ar c'hig, d'ar bed
Ha d'an ærouant milliguet,
D'e oll bompou, d'e oll œuvrou,
Evit heul lesen va Autrou. Amen.

Dic continuè : abrenuntio tibi, satana, et adhæreo tibi, Christe.

INSTRUCTION EVIT GOUEL AR ROUANEZ.

D'ar c'huec'hvet devez a viz Guenver.

An deiz-mâ so galvet gouel ar rouanez, abalamour ma teuas enna tri roue eus a oriant da adori ar mabic Jesus er c'hraou a Vethleem, o c'heul ur stereden nevez pehini en em apparissas dezo hac o c'hunduas betec ar c'hraou-ze, eleac'h ma c'hofrsont dezàn tri seurt presant, aour, myr hac esanç. Dre an aour en aznayent evit o Roue; dre ar myr

en aznayent evit un den; ha dre an esanç en aznayent evit o Doue.

An ilis a ra hyrio ur solennite vras, da guenta, abalamour ma omp bet galvet e personaich an tri roue-ze da gaout an aznaoudeguez a Jesus-Christ, ha da veza christenien eus a bayañet ma oa hon tud coz gueichall. D'an eil, abalamour ma oue badeset hor Salver d'ar memes deiz gant sant Ian er rivier Jourdren. Ha d'an trede; abalamour ma reas hor Salver ivez e guenta miracl da guêver an deiz hyrio, o cheinch an dour e guin, hoguen non pas d'ar memes bloaz cousgoude.

Beza e tleod eta trugarecât Doue hirio gant hor mam santel an ilis eus ar c'hraç-ze da veza bet galvet d'ar feiz ha d'an aznaoudeguez a Zoue, ha rentet capabl da vont d'ar barados mar bevomp hervez guir gristenien. Goudese e tleomp imita an tri Roue-mâ, o veza sourcius da vont d'ar servich divin sul ha gouel da adori Doue ive, oc'h ofr dezàn an aour eus hor c'harantez, evit e garet dreist peb-tra; ar myr eus hor soufrançou, oc'h anduri abalamour dezàn quement seurt poan a stourno ouzomp; hac an esanç eus hon devotion, oc'h e bidi d'hor sicour devotamant. Hac evel ma oue liberal an tri Roue-ze en andret ar mabic Jesus, gant o fresantou, e tleomp ive beza liberal en e andret e personaich ar beaurien, ha pidi Doue hirio evit an eneou so e stad a bec'het marvel, ma pligeo gantâ reï dezo ar sclerigen eus e c'hraç, evit o zenna eus ar stad miserabl-ze, evel ma tennas ar Roue-ze eus an dènvaligen an idolatri.

Erfin, evel ma oue avertisset an tri Roue-ze aberz Doue da zistrei d'ar guear dre un hent-all, evit tec'het diouz Herodes pehini a oa oc'h o guedal, e tleomp ive mont pelloc'h etrese hor bro pehini eo an eë, dre un hent-all control da hent ar pec'het, elec'h ma ema an drouc-speret oc'h hor guedal evit hor c'holl. Cetu eno ar praticou a c'houlen ar sollenité-mâ digueneomp, evit ma profitimp anezi.

INSTRUCTION EVIT AR CHANDELOUR,

D'AN EIL DEVEZ A VIS C'HUEVREUR.

Er Gouel-mâ e teu an ilis da sollennisa ar Burification eus ar verc'hes sacr hac ar bresantation eus he map Jesus en templ a Jerusalem, hervez al lesen ancien, pehini a ordrene ma vise douguet d'an templ an enaouryet eus a beb ty da ben daou-uguent dez goude ma vizent ganet, evit o c'honsacri da Zoue, hac evit o frena goudeze. Ordren a ree ive al lezen-ze ma o divise ar groaguez, goude e guilliout, d'en em absteni da vont d'an templ, o veza impur, ha na dasent da offr ar sacrifiç a voa odrenet evit o furification, nemet da ben daou-uguent dez, mar o divise ganet ur buguel mal, pe da ben pevar-uguent dez mar o divise ganet ur buguel femel.

Jesus-Christ hac e vam ar Verc'hes ne doant quet obliget d'an ordrenançou-ze pere ne aparchantent nemet ouz ar bec'herien. Map Doue, evel na doa bet concevet gant ar verc'hes nemet dre operation ar speret-santel, ne doa bet ganet ive ganthi nemet en ur fæçoun pur ha miraculus, hep offanç ebet d'e guerc'hdet; hac evelse ne devoa quet a izom eus a burifition, pa oa purroc'h eguet an ælez memez. Hoguen fallout a rea dezàn disqui d'an dud dre exempl en em humilia hac oboissa da lesennou Doue hac an ilis, pa zeue d'en em humilia ha d'en em soumeti e unan ha da soumeti e vam sacr ar verc'hes da lesennou pe da re ne doant sujet nac an eil nac eguile.

An intention eta eus ar Gouel mâ hac ar profit a dleomp da denna anezàn a gonsist e tri zra: da guenta, o lacât hor poan da observâ oll gourc'hemennou Doue ha re an ilis, gant ur guir attantion da bligeout dezâ, hep clasq digarez fall ebet d'en em dispanç anezo; d'an eil, oc'h en em burifia hon-unan, non pas hepquen diouz pep pec'het marvel, mæs ouspen diouz ar pe-

c'hejou veniel, e quement ha ma ê possubl deomp, dre ar speret a binigen pehini a oblich ar bec'herien criminal da vouela o fec'hejou hac an dud santel d'en em santifia mui-ouz-vui; d'an trede, oc'h en em offr da Zoue en union d'an offranç a reas hor Salver eus anezàn-e-unan hac ac'hanomp-oll gantâ d'e dad en templ da guènver an deiz hiryo.

Galvet eo ar *Chandelour*, evel pa lavarer goulaouyer, abalamour ma e deveus an ilis instituet ur brocession solen pe en hini e touguer goulaou pe biledou var elum, evit represanti ar brocession a reas ive an den santel Simeon o touguen ar mabic Jesus etre e zivrec'h en templ : rac ar piled-ze a zougomp er brocession a represant ar buguel Jesus. Dre ar c'hoar eus ar piled eo represantet e corf sacr; dre ar vouchen eo represantet e ene, ha dre ar flam e Zivinite. Evit solennisa ervad ar Gouel-mâ'ta e tleomp assista devotamant er servich divin hac er brocession, o touguen hor piled er memes santimant ma tougue Simeon ar Buguel divin-ze, o trugarecât hor Salver da veza en em offret evidomp en templ d'e Dad, hac oc'h en em excita da un devotion vras en andret ar Map hac ar Vam epad hor buez, oc'h o supplia o daou da assista var hor maro, hac o conservi hor piled var ben an heur diveza-ze, ma en em servichimp anezàn.

INSTRUCTION EVIT AMSER

Ar Septuagesim hac evit al Lard.

Ar *Septuagesim*, a so un amser instituet gant hor Mam santel an Ilis evit ober deomp en em brepari d'ar binigen eus ar c'horaïs. Coumanç a ra d'an trede sul dirac demerc'her al ludu hac ê galvet dissul ar *Septuagesim*, evel pa lavarer dissul ar seiz-sizunvez, abalamour ma zeus adalec ar sul-mà bete dissul ar Bassion seiz-sizun, epad pere e tleomp en em burifia dre ur vuez a binigen, diouz hor pec'hejou quen neat ma c'hallemp en ur fæçoun bennac lavaret gant hor salver en aviel dissul ar bassion : *Quis ex vobis arguet me de peccato ?* Piou am repreno-me a bec'het? Piou a alle rebeich dime bremâ e ven e stad a bec'het marvel, pa em eus lequeat và foan epad an amser santel-mâ da burifia va c'houstianç dre ur vuez penitant ha dre ur guir contrition eus va fec'hejou!

Ar guer-mâ *Septuagesim* a sinifi c'hoas an niver eus à zec a tri-uguen, abalamour ma zeus ive adalec ar sul-mâ bete fin pasq dec devez ha tri uguent pere a represant an dec vloaz ha tri-uguent ma oue ar bobl a Israël gueichall er gaptivite a Vabilon, o souffr cals a boan hac ar bunition evit an offançou bras o devoa grêt da Zoue, quen a vouent dilivriet ac'hano ha lequeat en o liberte. Ni a dle ive, epad an dec dez ha tri-uguent-mâ, souffr ar poan eus ar binigen ha regreti an offançou hon eus grêt da Zoue. Evit ma vezzimp dilivriet eus a gaptivite ar pec'het ha lequeat el liberte eus a bugale Doue, da lavaret eo, en e c'hraç dre voyen ur Pasq mad, en hevelep fæçoun ma c'hallo applica deomp e difin Pasq ar c'homsou ma coumanç an oferen dreizo dissul ar *C'hasimodo : Quasi, modò geniti infantes.* Penaus e vezzimp henvel neuse ouz bugaligou nevez ganet, o veza neteat diouz hor pec'hejou actuel dre ar binigen, evel ma vez neteat ar vugaligou diouz ar pec'het original dre ar vadiziant, pehini a veze roet gueichall solennellamant da Basq.

Dre an dec devez ha tri-uguent-mâ eus a binigen pere â goumanç dissul ar *Septuagesim*, couls ha dre an dec vloaz ha tri-uguent ze ha boan hac a gaptivite ma-oe an israelitet e Babilon, eo represantet deomp ivez an amser eus a vuez an den, pehini ne da nemeur en-tuont da zec vloaz ha tri-uguent, pa ouffe mont hirra, evit reï deomp da entent penaus e tleomp tremen hor buez en ur binigen continuel. Da guenta, o veza sourcius da labourad ha da impligea ervad

hon amser evit senti ouz Doue pehini en deveus gourc'hemenet deomp oll labourad ha dibri hor bara diouz ar c'huesen eus hor bisaich. D'an eil, souffr gant patiantet quement poan hac affliction a stourm ouzomp er vuëz miserabl-mâ, evel o c'hement a bunitionou da bere oump condaunet gant justiç Doue e pinigen eus hor pec'het. Ha d'an drede oc'h ober bemdez ur vortification bennac, pe a gorf pe a speret, evit entreteni en hor c'halon ar speret-a binigen hac a gontrition. Quemense oll a so sinifiet deomp er guentelyou a len an ilis en he ofiç divin epad ar *Septuagesim* pehini so un amser destinet ganti d'an tristidiguez spirituel eus ar binigen, ar pez a ra dezi lezel a gostez he c'hanticou a joa, ispicial an *Alleluya*, ha quemeret en he guiscamanchou al liou trist violet, pehini so ul liou a binigen, adalec ar *Septuagesim* bete dissadorn Phasq.

Ar binigen, eta pehini a goumanç an ilis dissul ar *Septuagesim*, a so ur breparation d'ar binigen austerussoc'h ha rigourussoc'h pe da hini hon oblich epad ar c'horaïs; ha rac-ze, evit en em gonformi da santimant an ilis epad an diou sizun hac anter-mâ dirac ar c'horaïs, e tleomp beza sobr ha moderetoc'h en hor bouet hac en hor c'housquet, modestoc'h en hor guiscamant, diligentoc'h en hor servich hac en hon occupationou, devotoc'h ha sourciussoc'h d'en em recommandi da Zoue ha d'ar sænt, evel ma teu an ilis ivez en amser-mâ da ober hirroc'h ha fervantoc'h pedennou en e ofiç divin.

M'ar bez exposet ar Sacramant evit ar c'harantenez en un ilis bennac a dost deomp, en tri dez eus al lard, deomp bemdez d'e adori ha d'ar salud, mar guellomp.... N'hon eus gard eta en amser santel-mâ da heul ar goal exempl eus an dud libertin pere, var digarez morlargez en em ro d'an dibochou; d'ar c'hoariou ha d'an divertissamanchou fall, evit pere n'o devezo quen recoumpanç nemet ar goelvan hac ar grinç-dent gant o arraich e tan an infern, epad an

eternite; eleac'h er c'hontrol ma o devezo an dud a zougeanç Doue, evit o finigen hac o devotion, ar recoumpanç eus a ur joa eternel er barados, pehini so represantet deomp dre an amser joayus ha rejouissant eus ar Phasq, a vez solenniset varlec'h an amser drist-mâ eus ar binigen.

INSTRUCTION PROFITABL

EVIT DEMERC'HER AL LUDU,

En deiz quenta eus ar C'horaïs.

Ar ceremoni eus al ludu pe dre hini e coumanç an ilis ar c'horaïs, a ro deomp un instruction quer caër ha quen touichant na dleomp quet mancout da ober reflexion outi ervad. Gueichal en em serviche an ilis eus ar ceremoni-mâ evit lacât e pinigen ar pec'herien pere a espere da reconcilia ouz Doue, erfin ar c'horaïs. Bremâ en em servich anezi en andret an oll gristenien fidel quen pec'herien quen re just, pere en em bresant da receo al ludu. Recita a ra da guenta ar seiz salm a binigen assambles, gant certen pedennou, evit goulen ouz Doue ur guir regret d'e veza offancet hac ar remission eus oc'h pec'hejou. Ha goude beza benniguet al ludu, pehini eo ar represantation eus an humiliation hac eus ar binigen, e laca deomp anezàn var hor pen, o lavaret da bep-unan ac'hanomp: *Ho pêt memor, va den, ez oc'h poultr ha ludu, hac e tristroot e poultr hac e ludu.* Memento, homo, quia pulvis es, etc.

Lacât a reot ho poan eta d'en em gaout er ceremoni hac er venediction eus al ludu hed-a-hed. Recita a reot devotamant var ho taoulin ar seiz salm a binigen pere so e latin hac e brezounec e fin al lêvr-mâ; oc'h unissa ho pedennou gant ar re a ra an ilis evidoc'h, e c'houlennot ouz Doue ar c'hraç da ober

pinigen ha da zeinch a vuez, ha da dremen ervad ar C'horaïs. Endra vior o viniguen al ludu, e c'houlennot ouz Doue ur galon contristet ha brusunet quer boug hac al ludu, hac ur guir dougeanç rac e Jugeamanchou, pehini eo ar goumançamant eus ar furnez hac eus ar binigen, ha pe gant hini e oue sesiet calonou ar bobl a Ninivez gueichall pa en em c'holosont a ludu evit appesi coler Doue. Cetu ase an exempl a dleit da heul hac an intantion a dleit da gacut o quemeret al ludu, pe da hini en em bresantot gant humilite vras, hac endra vezo ar Bælec oc'h e lacât var o pen, gant sin ar Groas, e lequeot evez ouz an avertissamant pehini a ro deoc'h er memes amser da songeal er maro. Neuse ho pezo memor eta penaus ho corf, o veza great a zouar, a vezo rentet souden gant ar maro e breinadur, e douar hac e poultr; ha penaus ar vuez-mâ oll ne deo nemet vanite, hac e consist ar guir furnez eus an den oc'h en em distaga diouti, o veva e dougeanç Doue, o viret e c'houc'hemennou hac ar re an ilis, oc'h en em brepari d'ar maro, hac oc'h ober ato pinigen. Assista a reot er brocession, m'ar bez, hac en offeren hac er bredication, hac e pedot Doue da gonservi enoc'h ar santimanchoumâ epad ar c'horaïs hac epad ho puez memes.

INSTRUCTION EVIT AR C'HORAIS.

Ar C'horaïs a so un amser santel a c'huec'h sisun hac anter, instituet en Ilis gant an Ebestel evit pemp ræsoun : Da guenta, evit ma tuimp d'en em occupi gant Doue oc'h e bidi alies ha gant fervor, diouz an exempl eus a Voïses, a Elias, hac eus hor Salver e-unan, pere so bet en em retiret a douez an dud evit ar memes sujet e spaç a zaou-uguent dez, hep dibri nac eva hed an amser ze; D'an eil, evit enori ar yun-ze a zaou-uguent devez hac a zaou-uguent nosvez pehini a reas Jesus-Christ en deserz; D'an drede, evit en em

creât ouz temptationou ar c'hic, ar bed hac an drouesperet, adversourien hon ene, o castiza hor c'horf hac ho vortifia hon inclinationou fall epad ar c'horaïs; d'ar pevare, evit ober mui a reflexion var ar myster eus hon redemption, pehini a so bet c'hoarvezet var dro ar poent-mâ, o compatissa gant hor salver en e Bassion hac en e Varo; ha d'ar pempet, evit ma tuimp d'en em gonvertissa ha da geinch a vuez; ha da rapari, dre voyen hor yunou, hon alusennou hac hon oræsonou, an amser hon eus collet er rest eus ar bloas, peveus a hini e paeomp da Zoue evel an deog, o consacri dezàn an daou-uguent dez-mâ pere a ra tost da vad an decvet loden eus ar bloaz, evit ma c'hallimp dre ar voyen-ze ressuscita gant hor Salver da Basc en ur vuez nevez. En intantion-mâ eo e c'hourc'hemen hor Mam santel an Ilis ar yunou gant quement a bredication epad ar c'horaïs.

Evit tremen ervad eta an amser santel-mâ e tleomp en em lacât e stad vad, mar rebeic'h deomp hor c'houstianç e vemp e goall stad, o vont da goess e coumançamant ar c'horaïs, evit ma vezo agreabl ha meritor dirac Doue hor yunou hac hon oll œuvrou-mad, peveus a re e collemp ar milit mar bemp e stad a bec'het marvel. Goudese e rencomp yun bemdes, pidi Doue stard, reï an alusen gant liberalite, assista devotamant da sul ha da vouel er servich divin, er sarmoniou hac en instructionou muya ma vezo possubl, epad an amser santel-mâ, evit en em dispos da ober ur Pasq mad. Quement so deut en oad a ur bloas-varnuguent a so obliget da yun dindan boan a bec'het marvel, nemet infirmite, pe baourentez, pe labour terrizic hac e ve necesser, pe ur rœsoun all bennac legitim o excusse, hervez an avis eus a ur c'hoessour prudant; ha ma ne aller quet yun bemdez, da viana yun un devez bennâc er sizun ha d'ar goueliou berzet.

CANTIC VAR AR STABAT MATER.

Pehini a ve mad da lavaret e fin ar gousperou epad ar choraïs, evit compatissa gant ar verc'hes Vari e hars ar groas, hac evit goulen outhi beza participant er milidou eus a Varo e Map hor Salver. Un orœsoun excellant eo evit en em recommandi d'ar Verc'hes : var an ton latin.

STABAT Mater dolorosa, juxtà Crucem lacrymosa, dùm pendebat Filius.

Cujus animam gementem, contristantem et dolentem, pertransivit gladius.

O quàm tristis et afflicta fuit illa benedicta, Mater Unigeniti!

Quæ mærebat et dolebat, et tremebat, cùm videbat Nati pœnas inclyti!

Quis est homo qui non fleret, Christi Matrem si videret in tanto supplicio?

Quis posset non contristari, piam Matrem contemplari, dolentem cùm Filio?

MAM Jesus a vouele dourec, Ec'hars ar Groas, gant he regret,
P'er guele outhi staguet.
Ur c'hleze a gontrition
A zeuas da dreuzi he c'halon
Carguet a compassion.
Peguen trist, pequen affliget,
E oue ar vam-ze benniguet
Dirac he muya caret!
Hi a nec'he hac a serige
E boanyou cruel pa vele
En tredemarz na varve.
Piou an den na scuill daëlou,
O velet da vam hon autrou
Quement a nec'hamanchou?
Piou a ouffe consideri
Ar vam baour-ze oc'h anduri,
Gant he map, hep regreti?
Evit effaci hor c'hrimou
E velas Jesus er poaniou
Ha freset gant ar fouetou.
Pebez glac'har dezi guelet
He map o vervel disolet
Quen a rentas e speret!
Roït, Mam, fuentùn a garante
Lod din eus ho tristidiguez,
Ma vouelin gueneoc'h ivez.

Grit ma teuin a greis va ene
Da garet Jesus, va Doue,
Ma pligin d'e vajeste.
Grit an drase, guerc'hes Vari,
Hac imprimit, me ho suppli,
Em c'halon e bemp goull.
Partaichit guenê ar poaniou
A souffras dre va fec'hejou
Ho map leun a c'houliou.
Grit ma teuin, o songeal ennâ
Gant ur regrêt bras da vouela,
Endra vevin er bed-mâ.
Ober deoc'h am eus volontez
Ec'hars ar groas compaignunez,
Oc'h e c'hontempli bemdez.
Guerc'hes dreist an oll guerc'heset,
Bezit favorabl em andret,
Ma regretin va fec'het.
Grit ma teuin da zouguen ato
E bassion hac e varo,
O caout memor anezo.
Grit ma vezo oc'h e garet
Va c'halon ive gouliet,
Ha gantâ crucifiet.
Bezit din er varn diveza,
Pa renquin renta count dezâ,
Ur guir souten dirazâ.
Grit ma vezin goarantisset
Gant e groas diouz an drouc-sperer,
Hac en e c'hraç conservet.
Ha pa dui va c'horf da vervel
Grit, d'am ene, guerc'hes santel,
Caout ar vuez eternel.

Zvelse bezet grêt.

Pro peccatis suæ gentis vidit Jesum in tormentis, et flagellis subditum.

Vidit suum dulcem natum, morientem, desolatum, dùm emisit spiritum.

Eia mater, fons amoris, me sentire vim doloris, fac ut tecum lugeam.

Fac ut ardeat cor meum in amando Christum Deum, ut sibi complaceam.

Sancta Mater, istud agas, crucifixi fige plagas cordi meo validè.

Tui nati vulnerati, jam dignati pro me pati, pœnas mecum divide.

Fac me verè tecum flere, crucifixo condolere, donec ego vixero.

Juxtà crucem tecum stare, te libenter sociare in planctu desidero.

Virgo virginum præclara, mihi jam non sis amara, fac me tecum plangere.

Fac ut portem Christi mortem, Passionis ejus sortem, et plagas recolere.

Fac me plagis vulnerari, Cruce hâc inebriari, ob amorem Filii.

Inflammatus et accensus, per te Virgo sim defensus, in die Judicii.

Fac me cruce custodire, morte Christi premuniri, confoveri gratiâ.

Quandò corpus morietur, fac ut animæ donetur, Paradisi gloria. Amen.

EVIT GOUEL AN ANNONCIATION

D'ar pempet deiz var-nuguent a viz Meurz.

An deiz-mâ so galvet gouel an Annonciation eus ar Verc'hes, abalamour ma oue dâ guênver an deiz hiryo ec'h annonças an Eal Gabriel d'ar Verc'hes Vari penaus oa choaset gant Doue da veza mam d'e vap-unic. Hemâ'ta eo ive gouel an incarnation pe ar gonception eus a vap Doue, abalamour ma zeo dâ guênver an deiz-mâ en deveus map Doue, an eil ferson eus an Dreindet, quemeret natur humen, da lavaret eo, ur c'horf hac un ene e cof ar Verc'hes Vari; ha dre ar voyen-ze an hini pehini ne doa nemet Doue, a bep eternite, a goumanças da veza den ivez en amser, hep paoues da veza Doue na mui na meas.

Quemense a c'hoarvezas er fæçoun-mâ : an Arc'hel Gabriel o veza saludet ar Verc'hes pa edo e-unan en he c'hambric en oræsoun, o lavaret dezi ar c'homsoumâ : *Me ho salud, Mari, leun oc'h a c'hraç; An Autrou-Doue so gueneoc'h* : e assuras penaus e tlie ar Verb eternel, Map Doue, en em ober den enni dre operation ar Speret-Santel; hac, evel mâ roas dezi da eutent ne devise offanset ebet en he guerc'hdet evit quemense, e roas-hi he c'honsantamant en ur lavaret : *cetu amâ servicheres an Autrou-Doue, bezet grêt em andret evel ma c'hanoncit din.* Er memes instant ar

Speret-Santel a furmas eus ar purra goad e devoa ar Verc'hes ur buguel pe en hini e crouas assembles un ene, hac an eil ferson eus an Dreindet a unissas ar c'horfic hac an ene-ze gant e Zevinite, o coumanç neuse da veza den ha Doue assambles, hac a so galvet Jesus-Christ.

Hoguen ar Speret-Santel, peguement bennac ma en deus furmet corf Jesus-Christ e cof e vam, ne de quet tad dezàn evit quemense, pa n'en deus communiquet dezàn netra eus e substanç evit e furmi. Jesus-Christ e quement ha ma ê den, n'en deveus tad natural ebet, nemet ur vam pehini eo ar Verc'hes Vari; mæs e quement ha ma e Doue en deveus un tad pehini eo ar c'henta person eus an Dreindet, ha pe gant hini eo angeandret a bep eternite hep Mam ebet ive. Ne d'ê quet couscoude na d'eo ar Verc'hes guir vam da vap Doue abaoue ma ê den ha Doue, assambles en ur memes Personaich, o veza bet concevet ha ganet ganthi e guiryonez er galite-ze; hac evelse eo mam da Zoue en effet. Sant Joseph ne d'oa nemet tad maguer d'hor Salver dre ma er mague couls hac e vam, o c'hounit bouet dezo gant e etat, ha dre ma oa reputet ha tremenet evit tad dezàn gant an dud pere ne aznayent quet ar myster-ze eus an incarnation, pe e fæçoun oa bet concevet Jesus-Christ, pehini a oboisse ive da Sant Joseph evel pa vize tad propr dezàn, rac ma voa pried legitim d'e vam ar Verc'hes Vari.

Pa lavarer penaus eo bet concevet Jesus-Christ dre operation pe dre vertuz ar Speret-Santel, ne d'ê quet n'en deveus an tad hac ar map operet ha contribuet ivez er gonception-ze couls hac ar Speret-Santel : rac an œuvrou exterior eus an tri ferson an Dreindet a so commun entrezo; mæs evel ma zeo ar myster-mâ un desteni ar vrassa eus ar garantez Doue en hon andret, eo attribuet d'ar Speret-Santel, pe da hini evel d'ar garantez infinit eus an tad hac ar map, ec'h attribuer an effejou eus a garantez Doue, ec'his ma c'hatribuer an effejou eus e buissanç d'an tad, hac an effejou eus e furnez d'ar map.

Map Doue so en em incarnet evit hor prena hac hon dilivria diouz ar pec'het ha diouz ar maro eternel hac an ifern, pe da re oamp angaget dre an disoboissanç eus hon tud quenta, Adam hac Eva, hac ouzpen evit acquisita deomp ar vuez eternel, o vervel evidomp. Guir eo ec'h alse hon redima hac hor savetei en ur fæçoun-all eassoc'h; hoguen teurvezet eo bet gantâ dont e-unan, evel ur mæstr mad, da zisquez deomp oboissa da Zoue e dad, hac en em humilia diouz e exempl. Convenabl a ræsounabl oa e teusye da remedia ouz hor superbite dre e humilite, hac ouz hon disoboissanç dre e oboissanç e-unan.

Evit solennisa ervad ar gouel bras-mâ'ta, e tleomp en em dispos dre ur goession vad da receo, diouz an exempl eus ar verc'hes, gant ur burete vras a goustianç, er goumunion ar memes Map Doue pehini so bet en em gret den enhi, hac assista devota ma c'hallimp er Servich divin. Goudese e tleomp en em examina da c'hout ha ni so bet sourcius da drugarecât Doue bemdez d'hor beza prenet diouz ar maro eternel, dre ar myster-mâ eus an Incarnation; goulen pardoun ountâ eus hon disaznaoudeguez hac hon ingrateri en e andret, hac ober ar resolution da lavaret teir gueich en dez an *Angelus* e memor hac en enor dar myster-mâ, hervez an instruction, hon eus roet evit an *Angelus Domini* e coumançamant al lêvr-mâ, oc'h en em humilia neuse en hor c'halon evit enori an humilite vras a Vap Doue oc'h en em incarni, hac eus e Vam oc'h en em istimout ur servicheres indin d'an Autrou. Cals a dud devot a gustum, pa son an heur, ober sin ar Groas, ha lavaret an *Ave Maria* e memor eus ar memes myster; hac an devotion-ze a so bet confirmet gant ar Pap Leon decvet, o staga outhi certen indulgeançou, hervez ma ê raportet en un instruction familler e furm ar c'hatechismou imprimet e Paris e ty Pierres Targa gant privileich ha permission an Arc'hescop ac'hano er bloas 1635.

Erfin e tleomp hyrio conceo ur santimant a humpla eus ac'hanomp hon-unan, ha consideri ne d'omp nemet poultr ha ludu dirac Doue, o tioual ervad n'en em istimomp mui eguet den, hac evit quemense goulen ouz map Doue, en deiz santel-mâ, pe en hini eo bet en em lequeat quen isel ha quen dister, ar c'hraç d'en em aznaout ha d'en em humilia dre intercession e vam ar Verc'hes sacr, evit obteni er fin ar recompanç eternel prometet gantâ d'ar re a vezo humbl a galon. *Evellen bezet grêt.*

INSTRUCTION EVIT AMSER AR BASSION

Pehini a bad, adalec ar sadorn da bardaez dirac Dissul ar Bassion, betec ar sadorn da bardaez dirac Dissul Phasq.

An oll amser eus ar C'horaïs a so consacret da Bassion hor Salver, hac e teu an ilis d'hon angagei da enori ar Bassion galet-mâ, dre ar yunou, ar binigen hac ar retret, oc'h en em retira diouz ar bed. Mæs an diou sizun diveza eus ar c'horaïs a so destinet mui c'hoaz e particulier evit ar sujet-ze; ha peguement bennac na ve ar guenta eus an diou sizun-mâ, pehini eo sizun ar bassion, nemet evel ur brèparation evit an eil, pehini eo sizun ar binigen, ha ma presant deomp an ilis er guenta sizun considerationou hac instructionou-all, ne baoues ato cousgoude o tistrei da broposi deomp ar Bassion eus hor Salver, hac ez eus bep tro un dra bennac evit ar sujet-ze e peb quevrem eus e oliç divin.

Beza e tleomq er poent-ze'ta heul intantion an Ilis, o coumanç er sizun quenta-mâ eus a amser ar Bassion d'en em applica davantaich var ar misteriou anezi. Cetu petra ra d'an Ilis golo e imaichou en amser santel-mâ, evit douguen canv da Varo ha Passion Jesus-Christ, e fried divin, oc'h hon avertissa dre gue-

mense da antren ive ganthi en ur speret a canv hac en ur santimant a dristidiguez hac a regret d'hor pec'hejou, pere so bet caus d'ar maro cruel-ze. En disposition-mâ eo e tleomp antren epad an diou sizun-mâ, mæs ispicial en diveza pehini so galvet sizun ar binigen, abalamour d'ar poaniou cruel a souffras hor Salver enni evidomp, hac abalamour d'ar binigen dreist ordinal a dleomp da ober enni hon-unan evit compatissa gantâ en e souffrançou.

An deiz quenta eus a sizun ar binigen a so galvet Dissul Bleuniou, da guenta, abalamour ma coumanç Pasq; evel pa lavaren, da vleunvi en deiz-ze, pa zeo ennâ e coumanç ar gristenien fidel da ober o Fasq; ha d'an eil, abalamour ma oue d'an deiz-mâ ec'h antreas solennellamant hor Salver er gueär a Jerusalem, var guein un asen, c'huec'h dez dirac e Passion, eleac'h ma oue recevet gant ar vugale ha gant ar bobl simpl en un triomph bras, o tont d'e ziguemeret hac o teurl, var an hent ma tremene, darn bodou guez ha palm, darn-all o dillad memes pere a strinquent dindan e dreid, evit ober enor dezàn.

E memor a guemense eo e ra deomp an Ilis douguen er brocession hac en Oferen-bred eus ar memes deiz-mâ bodou lore pe bodou beuz pe bodou pin a palm en enor ivez d'hor Salver hac e testeni eus ar victor pehini a dleomp da veza gounezet var adversourien hor silvidiguez ha var hor goal habitudou, dre hon orœsoun hor yun hac hon alusen, ha dre hor mortificationou all, anes ne velitemp quet douguen ar bodou-ze, ha ne vemp nemet o c'hement a hipocridet oc'h o douguen. Ar bodou pe ar brancou beniguet-ze a dle pebunan da gonservi gant respet en e dy ec'hars e guele, mar gu'el, dre ma o deveus ur vertuz vras a enep al leveson eus an drouc-speret, hac evit en em servichout anezo da deurl dour-benniguet pa vezo affer ha pa vezo den clàn var ar guele en hon ty.

Endra viot o viniguen ar beus pe ar bodou-all-mâ, e c'houlennot ouz Doue gant an ilis ma pligeo

gantâ rei deoc'h ivez e venediction hac ar c'hraç d'en em bresanti dirazâ da solennisa ar Pasq santel gant devotion a gant ar froez eus an œuvrou-mad; ha pa zougot en ho tourn ar bodou beniguet-ze epad ar Brocession, e lequeot ho poan da gaout ar memes santimant a zevotion evel o devoe ar bobl-ze ha disquibien hor Salver, pere o renta dezàn un enor sincer en recevas e Jerusalem gant ur c'hri a joa pehini a sortie a vouelet o c'halon. Mæs ho pêt aoun na veac'h hènvel ouz ar re pere a obligeas hor Salver da scuilla daëlou ha da rebeich dezo e creis an triomph-ze penaus ne aznayent quet an deiz eus ar visit pehini a reas dezo, ha pehini ne serviche nemet d'o renta criminaloc'h dirac Doue, pa vôant quen inconstant ha quen infidel ma tlient da ben c'huec'h dez goude crial : (*Crucifiit-èn*), var an hini a recevent en deiz-mâ gant quement a enor. Liquit evez, pa recevit ivez hor Salver dre ar goumunion pasq, gant un dra bennac a zevotion hac a respet, na zeuac'h d'e grucifia enoc'h hoc'h-unan dre ur sacrileich, pe o tistrei goudese da goueza en ur pec'het marvel bennac.

En distro eus ar brocession-mâ, e sco ar Celebrant a-ben teir gueich gant ar groas var dor en Ilis, pehini a vez digoret goude an tri dol-ze da antren ebars, evit rei deomp da entent penaus oa seret clos dor an Eê ouz an dud, quen na d'ê bet deut Jesus-Christ d'e digueri deomp dre ar maro pehini en deveus gouzanvet er groas evidomp. Speret an Ilis eta en deiz-mâ eo, da guenta, ma considerimp Jesus-Christ o gounit ar victor var an Asrouant, gant e groas hac e bassion; d'an eil, ma quemerrimp perz en e driomph, oc'h en em assujeti dezàn hac o rei antre dezàn ivez en hor c'halon; ha d'an trede, ma c'hassistimp gant an hevelep santimanchou mad-ze en oll servich divin eus an deiz santel-mâ.

Ne d'ê quet echuet mad ar ceremoni-ze gant an ilis na zistro neuze-souden d'on antreteni var bassion hor Salver en aviel bleuniou. Quemense eo a

dle occupi ho speret bremâ, hac en em applicot da gonsideri ur myster peveus a hini ne dleit jamæs coll ar memor. Na list deiz eta da dremen, eus ar sizun santel-mâ, hep songeal en ur poent bennac a bassion hor salver, evit en em excita dre ar voyen-ze da zetesti ho pec'hejou ha da ober ur goession-vad a-nezo er pasq-mâ. Evit quemense eo deread discleria deoc'h en andret-mâ passion hor salver het a het, hervez an aviel, hac ec'h ellot e recita devotamant endra vezo ar Væleyen o cana aviel bleuniou, non pas epquen dissul bleuniou, mæs en deiziou-all eus ar sizun-mâ, ispicial d'ar guener ar Groas. Da zesirout vezo-quen ho pe an amser hac an devotion da lavaret ur veich ar sizun, pe da vianna ur veich er mis, da vener pe da un devez-all, ar recit-mâ eus a bassion hor Salver : rac ur milid vras ve quemense deoc'h, mar er grac'h gant devotion.

PASSION

HON AUTROU JESUS-CHRIST,

Hervez an Aviel; var ton : *Vexilla regis prodeunt.*

An Aviel pehini a vez canet dissul bleuniou en oferen.

Passio domini nostri Jesu-Christi, secundum Matæum.

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis : *Scitis, quia post biduum pascha fiet, et filius hominis tradetur ut crucifigatur.*

Saludi a rân va Jesus
Hac e bassion truezus :
Ra vezo scrifet em c'halon
Jesus hac e oll bassion.
Tad eternel, deoc'h e offrân,
Dre zourn Mari, ar salud-màn,
Evit ma vezin pardounet,
Dre vilit ho map benniguet.
Speret-Santel, me ho supli,
Grit din ar c'hraç da saludi,
Gant ur guir regret em ene,
Passion Jesus va Doue.
D'e zisquibien e lavare,
Jesus quent pasq, var dro daou-ze :
Map an den a vezo livret
Evit beza crucifiet.
Neuse princet ar væleyen
Hac eus ar bobl re ancien
Da gonferi en em gavas
Da ty ar pontif Caïphas.
Cusul a resont entrezo,
Da lacât Jesus d'ar maro :
Non pas, emezo, *deiz ar goêl,*
Na zeue ur revolt da sevel.
Jesus o veza en un ty
Da Simon-lovr e Bethany,
E tosteas ouncâ ur vaoues
Hac a oa guir benitantes.
Hounez var e benn a squillas,
Pa edo o tibi e repas,
Un ongant ar preciussa
Gant ur c'huez an excellanta.
E zisquybien a vurmulas
Dre ar goal exempl a yuzas :
Perac, emezo, *e coler*
Un dra pehini so quer quer.
Ma vize guerzet an ongant,
E vise savet forz ac'hant,
Evit soulagei ar beoryen,
Eme yuzas, *oc'h e repren.*
N'oa quet ar beoryen a glasque,
Laër oa, hac ur vours a zougue,
Da receo an alusennou
A veze offret d'hon autrou.
Peadra, eme Jesus neuse,
E reprenit-hu evelse
Ar vaoues-mâ, pa e deveus grêt
Un œuvr vad bremâ em andret?
Rac o teurl varnon he ongant
E viscleri va enterramant;
Pariout e vezo dre ar bed

tur ut crucificatur. Tunc congregati sunt Principes Sacerdotum, et Seniores populi in atrium Principis Sacerdotum, qui dicebatur Caïfas, et consilium fecerunt ut Jesum dolo tenerent et occiderent. Dicebant autem : *Non in die festo, ne fortè tumultus fieret in populo.* Cùm autem Jesus esset in Bethaniâ, in domo Simonis Leprosi, accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti pretiosi, et effudit super caput ipsius recumbentis. Videntes autem Discipuli, indignati sunt, dicentes : *Ut quid perditio hæc? Potuit enim unguent tum istud venundari multò, et dari pauperibus. Siens autem Jesus ait illis : Quid molesti estis huic mulieri? Opus enim bonum operata est in me; nam semper pauperes habetis vobis-*

cum, me autem non semper habetis. Mittens enim hæc unguentum, hoc in corpus meum, ad sepeliendum me, fecit. Amen dico vobis, ubicumque prædicatum fuerit hoc Evangelium, in toto mundo dicetur, et quod hæc fecit in memoriam ejus. Tunc abiit unus de duodecim, qui dicebatur Judas Iscariotes, ad principes Sacerdotum, et ait illis : *Quid vultis mihi dare, et ego vobis eum tradam?* At illi constituerunt ei trigenta argenteos, et exindè quærebat oportunitatem ut eum traderet. Primâ autem die azimorum accesserunt Discipuli ad Jesum, dicentes : *Ubi vis paremus comedere pascha?* At Jesus dixit : *ite in Civitatem ad quemdam, et dicite ei : Magister dicit : Tempus meum propè, apud te facio pascha cum Discipulis meis.* Et fece-

Ar pez e deus grêt publiet.

Yuzas a yeas neuse-souden
Da gaout Princet ar væleyen :
Petra rot-hu dime, emezàn,
Ha me livrio deoc'h anezàn?
Prometi a reont en instant
Rei dezàn tregont pez arc'hant;
Ha nemet ar gomodite
D'e livria dezo ne glasque.
Disquibien Jesus goudese
A c'houlennas ountâ ive :
Peleac'h e zaïmp da brepari
Ar pasp deoc'h evit e zibri?
Ït e Kear da gaout ur certen,
Ha livirit dezâ evellen :
Tost, eme ar mestr, *ê va amser,*
D'ho ty ar pasq e zàn da ober.
E zisquibien a breparas
Ar pasq eleac'h ma lavarras,
Ha ganto var an abardaëz
E zeas ouz taol var e c'hourvez.
P'edont o tibri o repas,
Evellen outo e comsas :
Unan a dle eus ho touez
Ma zrahissa e guirionez.
Pep-hini trist oc'h e glevet
A goumanças da lavaret :
Autrou, ha me eo? ha me eo?
Jesus a respontas dezo :
Er plad gueneèn nep a laca
E zorn a dle ma zrahissa;
Map an den a ya en effet
Diouz mà zeo anezàn scrifet.
Hoguen maler a c'hoarvezo
Gant an den-ze am zrahisso
Guel vie dezàn, hep mar ebet,
Ne vise bet biscoaz ganet.
Yuzas pehini en zrahissas,

Ountàn ivez a c'houlennas :
Ha me'ta, mestr, e ve hennez?
Lavaret, emezàn, *e gueneez.*
D'e zisquibyen neuse e voalc'has
O zreid, hep excepti Yuzas,
O sec'has gant ul lianen,
Var e zaoulin, e noaz e ben.
Gant ar garantez ar vrassa,
Pa oant oc'h echui da goania,
Ec'h instituas hor Salver
Ar Sacramant eus an Auter.
Dezo er goan-ze diveza
E roas da zibri ha da efa
Ar bara cenchet hac ar guin
En e gorf hac en e c'hoad divin.
Ne evin mui, divar bremâ,
Eme Jesus, *eus ar guin-mâ,*
Ouen na vô em Rouantelez,
Eleac'h ma c'hevimp guin nevez.
Goude ma o devoa coaniet,
Yuzas diganto sortiet,
Hac, o ve canet an Hym,
E zesont varzu ar jardin.
Antreet er jardin olives,
Quemeret Pêr, Ian ha Jacques,
E lavaras Jesus dezo :
Trist é va Ene bete'r maro.
Pelleât diouto gant glac'har
En em brosternas d'an douar,
Hac ec'h adressas e beden
D'e dad eternel evellen :
Mar d'ê possubl, va Zad divin,
Pellaït ar c'halir-ze diouzin :
Mæs bezet great ho volontez,
Non pas va hini-me ioez.
A-ben teir gueich e oræsoun
A eureu er memes fæçoun;
Hac e teu ç'hoaz d'e redoubli,

runt Discipuli sicut constituit illis Jesus, et paraverunt pascha. Vespere autem facto, discumbebat cum duodecim discipulis suis, et, edentibus illis, dixit : *Amen dico vobis, quia unus vestrum me traditurus est;* Et contristati valdè cœperunt singuli dicere : *Numquid Ego sum, Domine?* At ipse respondens, aït : *Qui intingit mecum manum in paropside, hic me tradet : Filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de illo. Væ autem homini illi per quem Filius Hominis tradetur, bonum erat ei si natus non fuisset homo ille.* Respondens autem Judas qui tradidit eum, dixit : *Numquid ego sum Rabbi?* Aït illi : *Tu dixisti.* Cœnantibus autem eis, accepit Jesus panem, et benedixit ac fregit, deditque Discipulis suis, et ait : *Accipite et*

comedite. Hoc est Corpus meum : et accipiens Calicem gratias egit, et dedit illis, dicens : *Bibite ex hoc omnes : hic est enim Sanguis meus novi Testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis : non bibam amodò de hoc genimine vitis usque in diem illum cùm illud bibam vobiscum novum in Regno Patris mei.* Et, hymno dicto, exierunt in montem Oliveti. Tunc dixit illis Jesus : *Omnes vos scandalum patiemini in me in istâ nocte ; scriptum est enim : Percutiam Pastorem : et dispergentur oves gregis, postquàm autem resurrexero, præcedam vos in Galilæam.* Respondens autem Petrus, ait illi : *Et si omnes scandalisati fuerent in te, ego numquàm scandalisabor.* Ait illi Jesus : *Amen dico tibi, quia*

O veza coûet en agoni.
Dreizàn ur c'huesen vras divad
A zeuas eguis beradou goad
O coueza eno diountâ,
Quen a boullade dindannâ.
Cetu disquennet eus an eê
Un eal d'e gonforti neuse;
Hac, o veza great e beden,
E teuas da gaout e Zisquibyen.
Mæs allas! cousquet o c'hafas!
Rac'ze dezo e lavaras :
Dihunit, ha grit oræson,
Na gouezzac'h en temptation.
Livryet vezin bremâ souden;
Etre daouarn ar bec'heryen;
Savit ha deomp; tostât a ra
Nep so erru d'am zrahissa.
N'en devoa quet c'hoaz echuet
E gomsou na doa arruet
Yuzas er Jardin d'anter-nos
Gant ur vanden tud armet clos.
An traïtour a dosteas ountâ
Evit ober ur pog dezâ,
O lavaret : *Ave Rabbi,*
Dont a ràn, mæstr, d'ho saludi.
P'evit tra, eme hor salver;
Ez oc'hu deut, va mignon quer!
Penaus, Yuzas, hac erguisse
Gant ur pog em zrahissit-me?
Ouz ar vanden-ze pa gomsas
Piou a glasquit, a c'houlennas
Cetu-y neuse o lavaret :
Han'deo Jesus a Nazaret?
Me eo a respontas Jesus :
Ouz ar goms-mâ quer gracius,
Var o c'his en em retirsont,
Hac stocq o c'horf e couezont.
Mar d'ê me, emezâ, a glasquit

Lesit ar re-mâ da vont quit;
Eus e Zisquibyen e comse
D'o lesel en o liberte.
Per, oc'h o guelet o tostâd,
Evit cregui en e vestr mad,
E gleze a zic'houinas,
Ha scouarn Malcus a droc'has.
Jesus a respontas neuse :
List brema, Per, var guemense;
P'en deus va zad presantet din
Ar c'halir-mâ, sur en efin.
Scouarn an den-ze a yac'has,
Ha d'ar vanden-ze a lavaras :
Gant clezyer ha gant bizier
Em c'hemerit evel ul laër.
Bemdez gueneoc'h en em gafen
En templ o prezec va lesen,
Hep ec'h allac'h cregui enon,
Bremâ hoc'h eus permission.
Evel bleizi'ta var un oan
E lamsont neuse varnezàn,
Hac e oue ganto goal-dretet
Ha stard gant querdin amaret.
E zisquibien gant ur spount bras
O tec'het en abandounas,
Hac èn o veza garrotet,
Da dy'r Pontif e oue cacet.
Var e zoctrin gant Caïphas
Interroget, èn respontas :
Publicamant em eus comset
D'an oll en templ en em gavet.
Peadra'ta em interrogit
Var va doctrin pa ze public?
Ar re so bet oc'h va c'hlevet
A oar petra'm eus prezeguet.
Respontet gantàn evellen,
Unan eus an officerien
A roas ur javedad dezâ :

in hâc nocte antequàm gallus canet, ter me negabis. Ait illi Petrus : *Etiam si oportuerit me mori tecum, non te negabo.* Similiter et omnes discipuli dixerunt. Tunc venit Jesus cum illis in villam quæ dicitur Gethsemani, et dixit Discipulis suis : *Sedete hîc donec vadam illùc, et orem.* Et, assumpto Petro et duobus filiis Zebedæi, cœpit contristari et mœstus esse. Tunc ait illis : *tristis est anima mea usque ad mortem ; sustinete hîc, et vigilate mecum* Et progressus pusillùm, procidit in faciem suam, orans, et dicens : *Pater mi, si possibile est, transeat à me Calix iste ; verùmtamen non sicut ego volo, sed sicut tu. Et venit ad Discipulos suos, et invenit eos dormientes, et dixit Petro : Sic non potuistis unâ horâ vigilare mecum?*

Vigilate et orate ut non intretis in tentationem, spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. Iterùm secundò abiit, et oravit, dicens : *Pater mî, si non pòtest hic Calix transire, nisi bibam illum, fiat voluntas tua.* Et venit iterum, et invenit eos dormientes : erant enim oculi eorum gravati. Et, relictis illis, iterùm abiit; Et oravit tertiò, eumdem sermonem dicens. Tunc venit ad Discipulos suos, et dixit illis : *Dormite jam, et requiescite. Ecce appropinquavit hora, et Filius hominis tradetur in manus peccatorum: surgite, eamus, ecce appropinquavit qui me tradet.* Adhuc eo loquente, ecce Judas unus de duodecim venit, et cum eo turba multa cum gladiis et fustibus, missi à Principibus Sacerdotum et Senioribus populî. Qui

Evelze e comzes, emezâ?
Mar em eus, eme map Doue,
Drouc-lavaret, disquesit-é;
Mœs mar em eus lavaret mad,
Perac reï din ur javedad?
Clasq a reant ur fals-testeni
Evit d'ar maro e condauni;
Ha ne doa nicun suffisant
Eus quement test a oa presant.
Daou fals test a zeus alafin,
Hac e zepose traou maliu;
Hoguen Jesus ne rae seblant
Evit o c'hlevet o parlant.
Ar Pontif neuse a savas
Ha d'or Salver e lavaras :
Penaus, ne respontes netra
Ouz an oll testenyou-mâ?
A-berz Doue me da conjur
Da lavaret ha te eo sur
Ar Messias, map da Zoue?
Ya; me en-deün, emezàn, é.
Hoguen me lavar deoc'h ouspen
E vellot un deiz map an den,
Asezet en tu-deou d'e dad
O tont d'o parn var ur c'houabr.
Neuse ar Pontif a rogas
E viscamant hac a grias :
Cetu-èn o tont da vlasfemi
Pebez izom a desteni?
Clevet hoc'h eus-èn oll bremàn;
Petra songit-hu anezàn?
Oll e crisont o lavaret :
Ar maro en deus milidet.
Neuse o coumanç d'e c'hoapeat
Hac en e visaich da granchat,
E roent dezàn chavedadou,
Taouliou dorn ha carvanadou.
Var e zaoulagad ur vanden

E lequesont en dro d'e ben,
O lavaret, pa scoent gantâ :
Divin, piou a scoi bremâ?
Gant cals ouspén a injuriou,
A vlasphæmou hac a gestou
En outragent, oc'h inventi
Pep seurt fæçoun d'e dourmanti.
Sant Per, evit guelet ar fin,
A yeas varlec'h e Vestr divin,
Hac antreet e porz Caïphas,
E charz an tan ec'h asezas.
Ur servicheres, o vèza
Consideret piz anezâ :
C'hui, emezi, *oa ive*
O c'heul Jesus a C'halilee?
Dirac an oll Per en nac'has,
Hac evellen e respontas :
Penaus, maoues, mene oun quet
Petra fell deoc'h da lavaret?
Da ben un neubeut goudese
Un all, d'ar poent ma sortie,
A lavaras : *hemâ so bet*
O c'heul Jesus a Nazaret.
Per en disavoueas adarre,
Oc'h assuri memes dre e le
Penaus n'aznaye quet an den
Mâ comsent anezâ so-quen.
Re-all, en ur dostaat ountâ,
A lavaras ive dezâ :
Eus e dut out certenamant,
Rac aznat out dre da parlant.
Cetu-èn oc'h en detesti
Hac o touet c'hoaz mui oc'h-vui
Ne aznaye quet an den-ze ;
Hac e canas ar c'hog neuse.
Ouz Per pa sellas hor Salver,
Sonch a zeuas dezâ eus e guer :
Quent ma cano diveich ar c'hog,

autem tradidit eum, dedit illis signum dicens : *Quemcumque osculatus fuero, ipse est, tenete eum.* Et confestim accedens ad Jesum, dixit: *Ave Rabbi*, et osculatus est eum dixitque illi Jesus : *Amice, ad quid venisti?* Tunc accesserunt et manus injecerunt in Jesum, et tenuerunt eum. Et ecce unus ex his qui erant cum Jesu, extendens manum, exemit gladium suum, et percutiens servum Principis Sacerdotum, amputavit auriculam ejus. Tunc ait illi Jesus : *Converte gladium tuum in locum suum; omnes enim qui acceperint gladium, gladio peribunt. An putas quia non possum rogare Patrem meum, et exhibebit mihi plus quam duodecim legiones Angelorum?* Quomodò ergò implebuntur scripturæ, quia sic oportet fieri? In illâ horâ dixit

Jesus turbis : *Tanquàm ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere me : quotidiè apud vos sedebam docens in templo; et non me tenuistis. Hoc autem totum factum est ut adimplerentur scripturæ prophetarum.* Tunc discipuli omnes, relicto eo, fugerunt. At illi tenentes Jesum, duxerunt ad Caïpham Principem Sacerdotum, ubi Scribæ et Seniores convenerant. Petrus autem sequebatur eum à longè usque in atrium Principis Sacerdotum, et ingressus, intrò, sedebat cum ministris, ut videret finem. Principes autem Sacerdotum et omne consilium quærebant falsum testimonium contrà Jesum, ut eum morti traderent, et non invenerunt, cùm multi falsi testes accessissent. Novissimè autem venerunt duo

A ben teir gueich, Per, em nac'hot.
Emeas o veza sortiet,
E vouelas druz Per de bec'het;
Ha Jesus a oue mintin-mat
Livriet etre daouarn Pilat.
Yuzas, o velet condaunet
Hor Salver hep achap ebet,
A regretas e drahison
Gant ur c'heuz a oa diræson.
Renta reas d'ar re ancien
Ha da brincet ar Væleyen
Ar som en devoa recevet
Diganto d'e veza livret.
Pec'hi am eus grêt, emezâ,
Enep Jesus, oc'h e verza;
Goad un den just am eus livriet
Hep èn devoa grêt drouc ebet.
Pe sourci deomp-ni, emezo?
Ny ne reomp forz, evidoc'h eo.
Cetu-èn o font en e valer
D'en em grouga, gant zisesper.
Piou na scriche, ô va Jesus,
O velet peguen dangerus
Eo dre ur goall goumunion
Ho trahissa en hor c'halon?
En so pernicius ive
An avariçdet d'hon ène,
Pa den deomp evel da Yusas,
Abarz ar fin ur maler bras!
Jesus dirac ar presidant
A voue accuset faussamant;
Hoguen ne respontas netra
Evit en em justifia.
Pilat ouz Jesus a c'houlen :
Ha c'hui ê Roue ar yuzevien?
Va Rouantelez, emezâ,
Ne d'ê quet eveus ar bed-mâ.
Roue oc'h eta, eme Bilat?

Ya c'hui en lavar ervad.
Evit souten ar viryonez,
Eme Jesus, *oun deut ivez.*
Pilat goude d'ar yuzevien
Ha da Brincet ar Væleyen
A lavaras : *ne gavàn quet*
Coupabl an den-mâ a grim ebet.
Ii mui-oc'h-vui a boursue :
Ar bobl, emezo, *a drouble,*
Oc'h o dispos gant e zoctrin
D'en em revolti alafin.
Pilat, o clasq èn em viret
Ouz peb seurt blam en e andret,
En adressas da Herodes
A oa e kear neuse memes.
Hema en deoue ur joa bras,
Jesus dirazàn pa velas,
Dre an esperanç d'e lacât
Da ober ur miracl bennac;
Hac, o songeal e contanze
Jesus e guriosite,
Ounta forz traou a c'houlennas,
Mæs èn biscoas n'a respontas.
Cetu neuse'ta Herodes
Assambles gant tud e bales,
Oc'h e dreti gant goaperez
Ha gant cals a voufonerez.
Oc'h e veza guisquet ouzpen
Evel ur foll gant ur saë ven,
A reas e gaç var e guis
Da Bilat en un dail esquis.
Neuse Pilat a lavaras
D'ar yuzevien, pa o assamblas :
An den-mâ n'en deus grêt netra
Eus ar pez a vlamnit ennâ.
Herodes n'er c'hef quet ive
Din d'ar maro muguedon-me :
Rac-se'ta m'en losco bremâ,

falsi testes, et dixerunt : *Hic dixit, possum destruere templum Dei, et post triduum reædificare illud.* Et surgens Princeps Sacerdotum ait illi : *Nihil respondes ad ea quæ isti adversùm te testificantur?* Jesus autem tacebat. Et Princeps Sacerdotum ait illi : *Adjuro te per Deum vivum ut dicas nobis si tu es Christus, Filius Dei.* Dicit illi Jesus : *Tu dixisti : verum tamen dico vobis : amodò videbitis Filium hominis sedentem à dextris virtutis Dei, et venientem in nubibus cœli.* Tunc Princeps Sacerdotum scidit vestimenta sua, dicens : *Blasphemavit. Quid adhuc egemus testibus? Ecce nunc audistis blasphemiam. Quid vobis videtur?* At illi respondentes, dixerunt : *Reus est mortis.* Tunc expuerunt in faciem ejus, et colaphis eum cæcide-

runt. Alii autem Palmas in faciem ejus dederunt, dicentes : *Prophetisa nobis, Christe, quis est qui te percussit?* Petrus verò sedebat foris in atrio, et accessit ad eum una ancilla, dicens : *et tu cum Jesu Galileo eras.* At ille negavit coràm omnibus, dicens : *Nescio quid dicis.* Exeunte autem illo januam, vidit eum alia ancilla, et ait his qui erant ibi : *Et hic erat cum Jesu Nazareno.* Et iterùm negavit cum juramento : *quia non novi hominem.* Et post pusillùm accesserunt qui stabant, et dixerunt Petro : *Verè et tu ex illis es, nam et loquela tua manifestum te facit.* Tunc cœpit detestari et jurare, quia non novisset hominem : Et continuò gallus cantavit. Et recordatus est Petrus verbi Jesu quod dixerat : *priusquàm gallus cantet,*

Goude lacâd e gastiza.

Cetu Pilat o tilesel
Jesus gant soudardet cruel,
Pere a deuas d'e zivisca
Hac ouz ur pilyer d'e staga.
Ar re-mâ eguis diaoulou
Gant guial, querdin, chadennou;
A scoe var ar c'horf dilicat
Eus an oan douç hac egarat.
Quement er foetsont tro-var-dro
Ma velent e esquern disolo,
A dal ar pen betec an troad
Ne doa nemet gouli ha goad.
C'hoaz o deoue ar grisderi
Evit roue a farç de zreti,
Ha da lacât ur gurunen,
Grêt a spern calet, var e ben.
Goude o teurl var e gorf noaz
Ur vantel bourpr dreist e ziouscoaz
E lequezon ur benduen
En e zourn-deou, pe ur ganen.
Hac, oc'h ober goab anezâ,
E zeant d'an daoulin dirazâ,
En ur lavaret evellen :
M'ho salud, Roue ar Yusevien.
En visaich sacr e cranchent,
Hac hep truez e quemerent
Eus e zorn santel ar ganen,
Evit squei gantâ var ar pen.
Pilat, evit touich calonou
Ar Yuzevien ouz hon autrou,
Er stad-ze èn disquézas dezo
O lavaret : ECCE HOMO.
Sellit, cetu an den amâ,
Truez a dleit da gaout ountâ,
Evidon-me ne gavàn quet
E ve coupabl a grim ebet.
Rac-ze pa zeui an amser

Da zilivra ur prisonnier,
Daoust deoc'h pe Jesus ho pezo,
Pe'r mûntrer Barrabas vezo?
An dud fal-ze a goumançaș
Da grial : *Roït deomp Barrabas*
Ha cacit hennez a-lesse,
Crucifiit-ê, crucifiit-ê.
Mæs Pilat a glasque ato
E zilivra diouz ar maro.
Ii arragetoc'h a grie :
Crucifiit-ê, crucifiit-ê.
Pilat, o velet mui-ouz-vui
O revoltamant o cresqui,
A voalc'has neuse dirazo
E zaouarn, o respont dezo :
Divlam oun diouz goad ar just-mâ,
C'hui a responto anezâ.
E c'hoad varnomp-ni ra gouezo
Ha var hor bugale, emezo.
Pilat dezo a zilivras,
Dre ur respet humen Barrabas,
Hac a gondaunas hor Salver
D'ar maro er memes amser.
Neuse'ta e croc'sont ennâ,
O rei ur groas pounér dezâ,
Gant ur hû hac ur joa barbar,
Evit e douguen d'ar c'halvar.
Un den ebiou a dremene,
A c'halvent Simon Cirenee,
Hac a gontrainsont d'e souten,
Evit e sicour d'e douguen.
Gant cals a bopl hac a verc'het,
Pere a ouele, oa heulyet;
Mæs Jesus, o tistrei en dro,
A gomsas evellen outo :
Varnoc'h ha var ho pugale
Gouelit, ha non pas varnon-me,

ter me negabis. Et egressus foràs, flevit amarè. Mane autem facto, consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores populi adversùs Jesum, ut eum morti traderent. Et vinctum adduxerunt eum, et tradiderunt Pontio Pilato Præsidi. Tunc videns Judas qui tradidit eum, quod damnatus esset, pœnitentiâ ductus, retulit triginta argenteos Principibus Sa- Sacerdotum et Senioribus, dicens : *Peccavi, tradens Sanguinem justum.* At illi dixerunt : *Quid ad nos? tu videris.* Et projectis argenteis in templo, recessit, et abiens laqueo se suspendit. Principes autem Sacerdotum, acceptis argenteis, dixerunt : *Non licet eos mittere in corbonam, quia pretium sanguinis est.* Concilio autem initò, emerunt ex illis agrum figuli in se-

pulturam peregrinorum. Propter hoc vocatus est ager ille *Haceldama*, hoc est, ager Sanguinis, usque in hodiernum diem. Tunc impletum est quod dictum est per Jeremiam Prophetam, dicentem : *Et acceperunt trigenta argenteos, pretium appretiati quem appretiaverunt a filiis Israel, et dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi Dominus.* Jesus autem stetit antè Præsidem, et interrogavit eum Præses, dicens : *Tu es Rex Judæorum?* Dixit illi Jesus : *Tu dicis.* Et cùm accusaretur à Principibus Sacerdotum et Senioribus, nihil respondit. Tunc dixit illi Pilatus : *Non audis quanta adversùm te dicunt testimonia?* Et non respondit ei ad ullum verbum, ità ut miraretur Præses vehementer. Per diem autem solemnem consueverat Præses po-

Rac cetu erru un anser
A nec'hamant hac a valer.
Neuse gant ur c'haôn diremet
E coumançint da lavaret :
Meneziou, varnomp-ni couesit,
Ha c'hui torgennou, hor c'husit;
Rac mar deo evellen tretet
Ar c'hoad glas pe an den parfet,
Petra vezo an dretamant
D'ar c'hoad seac'h pe d'an den mechant?
Un truez bras oa e velet
Gant ar groas pouner-zé grevet,
Allas! en e guein dihan-hi
Ez oa treuz tri biz ur gouli.
Var ar menes pa erruas,
Ar vourrevien en diviscas
Eus e saë a oa grêt hep gri
Gant e vam ar verc'hes Vari.
Jesus var ar groas astemet
A oue neuse outhi staguet;
En e dreit hac en e zaouarn
E oue plantet taichou houarn.
Piou a ouffe, ô va Jesus,
Compren an tourmant quer grévus
A santzoc'h pa losczont ho croas
En toul da goueza gant stronç bras!
Goude ma zoa'ta hor salvèr
Crucifiet etre daou laër,
Var e zillat e oue taulet
Ar sort, ma visent ingalet.
Neuse oc'h hejea o phennou,
Hac o lavaret blasphemou;
Evit gallout e zipita
E comsent evellen ountâ :
Souez, mar dout map da Zoue,
Na zisquennez eus ar groas-ze?

Ar re-all en deus saveteet,
Mæs en em savetei n'ell quet.
Jesus, elec'h goulen vengeanç
Eus un evelep disprigeanç,
Pardoun dezo a c'houlenne,
Hac ouz e dad o iscuse.
E oll goad ô veza scuillet,
Ne alle mui gant ar sec'het,
Hac e roas an dud criz dezâ
Guin-ægr gant vestl evit efa.
Guelet e vam ec'hars ar groas,
A gresque cals e boaniou bras;
Rac e c'halon a oa mantret
Gant ur glac'har estranch meurbet.
Teir heur e buez ouz ar groas,
Varboues an taichou e chomas;
E dourmant a oa quen horribl
Ma crene an traou insensibl.
Rac-ze an heaul a dènvalaas,
Ar gouel an templ en em rannas,
An douar-ferm a orgelle,
Hac ar men-criz en em fraille.
D'ar fin, oc'h ober ur c'hri bras,
Jesus er groas a dremenas,
En e dourmanchou o vervel
Da reï deomp ar vuez eternel.
Goude e varo e oue ivez
Plantet ul lanç en e gostez,
Hac e sortias dour ha goad
Anezàn, evit hon netaat.
Gant Joseph ha Nicodemus,
E oue goudese corf Jesus
Eus ar groas santel disquennet
Var barlen e vam benniguet.
Ar seiz guer a brononças hor Salver ouz ar groas a gueffot ivez el levr-mâ diaraoc, en unecvet articl eus ar guentâ fæçoun da glévet an

pulo dimittere unum vinctum, quem voluissent. Habebant autem tunc vinctum insignem, qui dicebatur Barrabas. Congregatis ergò illis, dixit Pilatus : *Quem vultis dimittam vobis, Barrabam an Jesum qui dicitur Christus?* Sciebat enim quòd per invidiam tradidissent eum. Sedente autem illo pro tribunali, misit ad eum uxor ejus, dicens : *Nihil tibi et justo illi;* multa enim passa sum hodiè per visum propter eum. Principes autem Sacerdotum et Seniores persuaserunt populo ut peterent Barrabam, Jesum verò perderent. Respondens autem Præses, ait illis : *Quem vultis vobis dè duobus dimitti?* At illi dixerunt : *Barrabam.* Dixit illis : *Pilatus : Quid igitur faciam de Jesu qui dicitur Christus?* Dicunt omnes *Cruci-*

figatur. Ait illis Præses : *Quid enim mali fecit?* at illi magis clamabant, dicentes : *Crucifigatur.* Videns autem Pilatus, quia nihil proficeret, sed magis tumultus fieret, acceptâ aquâ, lavavit manus coram populo, dicens : *Innocens ego sum à sanguine Justi hujus; vos videritis.* Et respondens universus populus dixit : *Sanguis ejus super nos et super filios nostros.* Tunc dimisit illis Barrabam ; Jesum autem flagellatum tradidit eis, ut crucifigeretur. Tunc milites Præsidis suscipientes Jesum in prætorium, congregaverunt ad eum universam cohortem ; et exuentes eum, chlamydem coccineam circumdederunt ei, et plectentes coronam de spinis, posuerunt super caput ejus, et arrundinem in dexterâ ejus, et, genu flexo antè eum, illudebant ei, dicen-

oferen, o vedita e passion hor Salver, var ar Pater noster.

Reflexion hà Peden.

Piou a ouffe consideri
An anquen e deoue Mari,
Hep e ve touichet e galon
Gant regret ha compassion?
Allas, emezi, *va map quer,*
Allas, va Doue, va Salver,
Houma eo an ingrateri,
Hoc'h eus-hu ranquet d'anduri?
O caërâ den a oue biscoaz!
P'e stad oc'h-hu lequeat siouaz!
Ne allàn mui, oc'h ho quelet,
Quement oc'h dishenvelebet.
Perac, va Jesus, va Doue,
Oc'h-hu merzeriet evelse?
Piou en deus grêt dec'hu mervel
Ha soufr tourmanchou quer cruel?
Allas, pec'herien obstinet,
C'hui hoc'h eus-èn evellen tretet,
C'hui hoc'h eus muntret evellen
Va map divin, grit pinigen.
Ya, Guerc'hes, m'er goar ervad
Eo me so bet an den ingrat
Am eus erguisse massacret,
Siouaz! ho map muya caret.
Rac-ze pardoun a c'houlennàn,
Digueneoc'h ha digantàn,
Oc'h ho supplia da ober
Va feoc'h ountâ dre ho douçder.
Perac, allas! na d'ê rannet
Va c'halon gant ur guir regret
Da veza bet dre va c'hrimou
Roet ar maro d'am autrou?
Dessin am eus da veva guel,
Hac e choasen mil gueich mervel

Quent ma teuen dre nep seurt pec'het
D'e crucifia mui nepret.
Pebes graçou a ouffen me
Da renta dec'hu, va Doue,
O veza souffret evidon
Ur maro criz, a vir galon?
Va Jesus, evit hoc'h enor
Grit vezo va oll densor
Douguen gueneoc'h ive bemdez
Ar groas bete fin va buez.
Me fell din chom hivisiquen
Ec'hars ho groas gant Madalen,
Evit gouela va fec'hejou
A so bet caus d'ho tourmanchou.
Va c'hambr a rin eus ho costez
Da gontempli ar garantez
Hoc'h eus disquezet em andret;
Pa oc'h evidon en em livriet.
Evit bara, ho souffrançou
A servichou din, va Autrou,
Evit breuvaich me guemero
Gant ho cuin-ægr ho vestl c'huero.
Ho passion imprimit dezn
Gant ho pemp gouli em c'haloun,
Scrivit enni ho scourgezou,
Ho croas, ho spern hac ho taichou.
En heur ar maro, va Doue,
Goalc'hit gant ho coad va ene,
Ha roït din dre ho passion
Eus va fec'het remission.
Corf Jesus à oue sebeliet
Etouez ul lincer guen meurbet,
Ha lequeat en ur bez nevez,
Taillet er roc, eno ivez.
Ouz an antre eus ar bez-màn
E oue ruillet neuse ur mean,

tes : *Ave Rex Judæorum.* Et expuentes in eum, acceperunt arundinem, et percutiebant caput ejus. Et postquàm illuserunt ei, exuerunt eum chlamyde, et induerunt eum vestimentis ejus, et duxerunt eum ut crucifigerent. Exeuntes autem, invenerunt hominem Cyrenœum, nomine Simonem ; hunc angariaverunt ut tolleret Crucem ejus. Et venerunt in locum qui dicitur Golgotha, quod est Calvariæ locus. Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum ; et cum gustâsset, noluit bibere. Postquàm autem crucifixerunt eum, diviserunt vestimenta ejus, sortem mittentes, ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem : *Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem :* Et sedentes servabant eum. Et

imposuerunt super caput ejus causam ipsius scriptam : *Hic est Jesus Rex Judæorum.* Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones, unus à dextris, et unus à sinistris. Præteruntes autem blasphemabant eum, moventes capita sua, et dicentes : *Vah! qui destruis Templum Dei, et in triduo illud reædificas; salva temetipsum. Si filium Dei es, descende de Cruce.* Similiter et Principes Sacerdotum illudentes cum Scribis et Senioribus, dicebant : *Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere : si Rex Israël est, descendat nunc de Cruce, et credimus ei. Confidit in Deo, liberet eum nunc, si vult; dixit enim quia Filius Dei sum.* Idipsum autem et latrones qui crucifixi erant cum eo, improperabant ei. A sextâ autem aurâ tenebræ factæ sunt super totam terram usque ad horam nonam, et circà horam nonam clamavit Jesus voce magnâ, dicens : *Eli, Eli, Lamma-sabathani? Hoc est deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* Quidam autem illic stantes et audientes, dicebant : *Eliam vocat iste.* Et continuò currens unus ex eis, acceptam spongiam implevit aceto, et imposuit arundini, et dabat ei bibere. Cæteri verò dicebant : *Sine videamus an veniat Elias liberans eum!* Jesus autem iterùm clamans, voce magnâ, emisit spiritum : et ecce velum Templi scissum est in duas partes, à summo usque deorsum. Et terra mota est, et petræ scissæ sunt; et monumenta aperta sunt: et multa corpora Sanctorum, qui dormierant, surrexerunt, et exeuntes de monumentis post resurrectionem ejus, venerunt in sanctam civitatem et apparuerunt multis. Centurio autem et qui cum eo erant custodientes Jesum, viso terræ motu, et his quæ fiebant, timuerunt valdè, dicentes : *Verè Filius Dei erat iste.* Erant autem ibi mulieres multæ à longè,

Pini a ao bras ha pouner,
Da serra var gorf hor Salver.
Eno erfin an teir Mari
A chomas da gonsideri
P'e fæçoun ha pe a gostez
E oue lequeat e gorf er bez.

quæ secutæ erant Jesum à Galilæâ; ministrantes ei, inter quas erant Maria Magdalane, et Maria Jacobi et Joseph mater, et filiorum mater Zebedæi.

Cum autem serò factum esset venit quidam homo dives ab Arimathiâ, nomine Joseph qui et ipse Discipulus erat Jesu. Hic accessit ad Pilatum, et petiit corpus Jesu. Tunc Pilatus jussit reddi corpus. Et, accepto corpore, Joseph involvit illud in sindone mundâ, et posuit illud in monumento suo novo, quod exciderat in petrâ, et advolvit saxum magnum ad ostium monumenti, et abiit. Erant autem ibi maria Magdalene et altera Maria, sedentes contrâ sepulchrum.

REFLEXION PROFITABL

var an interramant eus hor Salver er Bez.

Consiederit amâ penaus e falvesas d'hor Salver bheza ive sebeliet, evit na chomze netra da ober en e andret a guement a ve gret, en andret an dudall en o maro, hac evit rei deoc'h da entent penaus e tleit mervel epad ho puez ive d'ho passionou ha d'hoc'h inclinationou fall, evel ma tere ouz ur guir Gristen; ha penaus mar d'oc'h en em roet da servich Doue en ur fæçoun particulier, e tleit en em consideri evel un den maro ha sebeliet evit ar bed-mâ.

Remerquit amâ c'hoas penaus ho corf pe en hini e recevit corf Jesus-Christ, er goumunion santel, a ell beza galvet ur bez ive dezàn, pehini a so taillet er roc'h pa vezit ferm ha fidel e graç Doue, hac e serrit ho bez, me lavar ho poan, gant ur mean bras ha pouner, pa guemerit ur resolution quer cre ha quer constant da zerc'hel mad da Jesus, na ell nac ar c'hic, nac ar bed, nac an droue-speret caout antre ebet enni.

Ouspen, evel ma chomas ar merc'het devot-ze an teir Mari da gonsideri ar bez ha da velet penaus e

tiazese corf hor Salver ebarz, ha ma zeusyont goudeze da brepari parfumou hac onganchou precius evit distrei d'e onganti, d'ar sul vintin varlerc'h, c'hui ive, o veza recevet en hoc'h estomac corf hor Salver evel en ur bez dre ar goumunion, a dle lacât evez ouz an oll distractionou a speret ha perseveri gant an teir Mari-ze da gontempli an hini a so evel sebeliet en ho calon, ha d'en em antreteni ganti ur mareat en hoc'h interior, abars mont da entent ouz an occupationou exterior e quêver traou ar bed hac ouz ho sourciou temporel.

Erfin, ne d'ê quet aoualc'h ho pe ambomet hac ongantet corf hor Salver ur veich dre ar fervor eus ho tevotion o coumunia, evel ma en ongantas Joseph d'Arimathii ha Nicodemus oc'h e sebelia, prepari a dleit c'hoas onganchou a-nevez gant ar merc'het devot-mâ evit dont d'e onganti adarre : ar pez a ellit da ober en ur fæçoun spirituel o tont alies da renta bizit dezàn er sacramant adorabl eus an Auter, hac en ur fæçoun corporel o vont da velet ar beorien hac an dud clàn, pere a ongantot evel memprou da Jesus-Christ, dre ar gonsolation hac an œuvrou a drugarez a exerçot en o andret.

EVIT DERGUENER AR GROAS.

Ar pez a dle peb guir gristen da ober derguener ar groas eo, da guenta, medita en histor eus a varo ha passion hor Salver, oc'h assista mar-gu'ell er sarmon pe en hini e ve discleriet e bassion. D'an eil, souffr hor poaniou gant patiantet diouz an exempl eus hor Salver, ha yun gant mui a austerite d'an deiz-ze eguet d'an deiziou-all, mar d'ê possubl. D'an trede, assista er servich divin hac en em unissa gant an ilis en oll pedennou pere a ra d'ar memes deiz evit quement seurt tud a so var an douar, hep excepti memes ar yuzevien hac an infidelet, abalamour

ma ê maro Jesus-Christ evit an oll generalamant. Ha d'ar pevare mont gant respet ha gant devotion da adori ar groas, da lavaret eo, d'en em brosterni dirac ar groas, evit e adori, non pas ar c'hoat pe ar groas-ze simplamant, mæs Jesus-Christ pehini a so bet staguet outhi. Cetu amâ comsou an ilis pere a ellot da bronong devotamant en adoration-ze, ha quellies gueich ma rancontrot ur groas bennâc var hoc'h hent, ha pa antreot en ilis o velet ar crucifi pehini a gustum beza ebarz a-huel.

EVIT SALUDI AR GROAS.

hac adori Jesus-Christ *a so bet staguet outhi.*

Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi, quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum. Per signum Crucis de inimicis nostris libera nos, Deus noster.

℣. Omnis terra adoret te, et psallat tibi.

℟. Psalmum dicat nomini tuo, Dimine.

Oremus.

Perpetuâ nos, quæsumus, Domine, pace custodi quos per lignum sanctæ crucis redimere dignatus es. *Amen.*

O Jesus-Christ hon Redemtor,
M'ho trugareca hac hoc'h ador
Abalamour m'hoc'h eus prenet
Dre voyen ho croas sacr ar bet.
Pliget gueneoc'h, ô va Doue,
Hon dilivra bepret ive
Diouz hon adversourien gruel
Dre ar sin eus ar groas santel.
Ra viot, Autrou, adoret
Gant quement den a so er bet,
Ha quement so var an douar
Ra repto deoc'h enor ha gloar.
Ra vezo canet e peb bro
Deoc'h, va Jesus, ha d'hoc'h hano
Canticou a bep meuleudy
Er guel eus ar grucify.
P'hoc'h eus priset, ô va Jesus!
Dre'r c'hoad eus ar groas precius
Hon redima, n'y ho suppli;
E peoc'h ato d'hor c'honservi.
Evelse bezet grêt.

CANTIC VAR MARO JESUS ER GROAS

Evit en em excita d'ar c'heuz d'e veza offancet, ha d'ar resolution d'en em distaga diouz vaniteou ar bed; var an ear gallec : *Des Folies d'Espagne ;* peautramant : *Le bon Jésus nous prie et nous exhorte.*

Ha possubl ve, va Salver, ha va buez,
Ho p'ar maro evidon gouzànvet,
Ha n'am be quet ousoc'h an aznaoudeguez
Pe diouz maler hoc'h eus ma gouarantet.
Jesus maro, staguet gant taichou cruel
Ouz ur potanç, ha curunet a spern,
D'am dilivria diouz ar maro eternel,
Diouz an diaoul ha diouz an ifern.
Sel, va ene, taichet er groas e vemprou,
Squillet e goad evit dont da goalc'hi;
Sel peguement a boan hac a dourmanchou
En deus souffret evit da savetei.
E souffrançou ne dint quet cuzet ouzit;
Dreizo ar vein so bet en em fraillet;
Hac èn alfe souffr quent evit da c'hounit?
Cousgoude ez out ingrad ounta bepret.
Te vel maro nep en deveus da grouet,
Dre da grimou te so bet é vourreo;
Ha c'hoaz ne d'ê morse da galon touichet,
Quentse ne res nemet pec'hi bep tro.
O va Jesus, grit eta, me ho supli,
Ma vezo leun va c'halon a regret,
Rac ma zon deut quen terrubl d'hoc'h offanci,
Ha ma zoun bet quen criz en hoc'h andret.
Ar bed a zeuas ouz ho maro da grena;
Grit ma creno gant queuz hor c'halonou,
Ma tuint ivez eguis ar vein da ranna,
Pa zoump-ni bet quiriec d'hoc'h oll boaniou.

Cunduit pelloc'h, va salver, hor c'hamejou,
Pardounit deomp an amser dremenet,
Ha n'on list quet da zistrei d'hor pec'hejou;
M'ho servichimp en amser da zonet.
Fizianç am eus, va Doue, en ho madelez,
P'hoc'h eus quement evidon anduret,
Ne glasquit quen nemet ober trugarez;
Enoc'h eta ec'h esperin bepret.
Evidoc'h-hu hep-muiquen e renonçàn
D'an dromplerez ha vaniteou ar bed;
Dec'hu hepquen! va Jesus, en em rentàn,
Ha ne c'hortoàn nemet hoc'h eürusdet. *Amen.*

INSTRUCTION EVIT PASQ.

Pasq eo an amser santel ma ressucitas hor Salver, da lavaret eo, ma teuas e ene eus al limbou d'en em unissa adarre gant e gorf a yedo er bez, p'eveus a hini e sortias neuse beobuezec ha triomphant a c'hloar. Ar guer-mâ PASQ a sinifi Passaich : rac d'an hevelep deiz e Passeas an Israëlitet eus a Ægipt, eleac'h ma oant affliget bras dindan an esclavaich eus a Pharaon, evit mont dre an deserz d'an douar a bromission gant ar sicour eus an dourn oll-c'halloudec a Zoue, pehini o dilivrias, hac e memor eus ar Passaich hac an delivrianç-ze oant obliget pelloc'h bep bloas d'an hevelep deiz da zibri e peb famill un oan rostet, gant bara hep goell : hennez oa o Phasq el lesen ancien.

Ar memes deiz-ze a so galvet ive Pasq el lesen nevez pe en hini hon eus ar c'hraç da veva : rac ec'his ma zoa obliget ar yuzevien pe an Israëlitet da zibri un oan rostet gant bara hep goell, peb bloas e memor eus ar Passaich-ze, evelse ivez ê obliget ar gristenien da receo, bep bloas d'an hevelep amser, dindan an apparanç a vara hep goell, ar c'horf sacr

eus hon Salver, pehini eo ar guir oan a oue rostet var ar groas evidomp dre an tan eus e garantez en hon andret, evit dre ar voyen-ze ma tisquesimp dezàn hon aznaoudeguez-vad, ha ma PASSEIMP ivez eus ar stad a bec'het d'ar stad a c'hraç dre voyen ar goession hac ar binigen pehini hor bezo great epad ar c'horaïs, o yun guella ma hor bezo gallet.

Ar ræsoun p'evit hini e ro deomp hor Salver e gorf precius, dindan ar speçou ha vara hep goel, ha non pas a vara gant goel evel a zebromp en hor prejou, eo mâ rencomp, evit e receo dinamant, beza exant diouz ar gorruption eus an impurete ha diouz an drencadurez eus ar valiç hac ar gassoni : rac an daou seurt viç-mâ eo a so represantet dre ar goell pe gant hini e ve corrompet ha trenqueat an toas, evel ma vez ive corrompet ar galon dre an impurete ha trenqueat dre ar gassoni pe ar valiç, ha rac-se eo ret deomp, dre voyen ur guir goession hac ur guir binigen, purifia hon ene diouz ar gorruption-ze, hac en em reconcilia gant Doue ha gant hon nessa, pe da hini e lacaïmp hor poan da satisfia mar hon eus grêt gaou ebet ounta, pe en e enor pe en e zanvez. Anez an union hac ar reconciliation-ze gant Doue ha gant hon nessa, hor c'houmunion ne ve nemet un disunion, ur goumunion-yuzas, hac ur gondaunation evidomp.

Evit ober eta ur guir Pasq, ha non pas ur Basq faus evel Yuzas, e rencomp caout ar burete a gorf hac a speret, hac ar garantez en andret Doue hac hon nessa o ressucita evel hor Salver en ur vuez nevez, gant ur resolution ferm moyennant e c'hraç na zistroïmp mui d'or buez coz, da lavaret eo, d'hor goall accustumanchou ha d'an occasionou pere so bet caus deomp da goezza enno, ha da veva pelloc'h e graç Doue, hep distrei mui d'ar maro eus ar pec'het.

Ar burete-ze a gorf hac a speret, hac ar garantez-ze en andret Doue hac on nessa, en ur guer, ar vuez nevez-ze a so represantet deomp ive dre ar viscamant ven a guemer an illis da Basq evel un habit a burete,

a garantez hac a joa, pehini guiscamant a soug c'hoaz da voueliou ar verc'hes, an ælez hac ar sænt ha santeset pere ne dint quet merzerien, testeni eus ar burete hac ar garantez-ze pe gant hini o deus bevet var an douar, hac e tleomp hon-unan beva ive diouz en exempl anezo.

INSTRUCTION EVIT AN AMSER PASCAL.

An amser pascal eo an anter-cant devez a so adalec dissul-fasq betec ar Pentecost. An ilis pehini a zeu er poent-mâ da imita un dra bennac eus ar pez en devoa ordrenet Doue d'ar yuzevien, e lesen Moïses, a zeu da zifaranti an amzer-mâ diouz an oll amseriou-all eus ar bloaz ha d'e c'honsacri d'ar joa eus ar resurrection hor Salver, ha quer couls eus e asçansion ebars an eê.

Ar joa-ze eus an amser pascal, pe gant hini e solennis an ilis ar resurrection eus he phried quer Jesus-Christ, hac e asçansion en eê, a so represantet ive dre ar Piled-pasq, pehini eo ar piled bras guen a ve benniguet dez-sardon pasq, hac a ve laquet epad an amser-mâ e costez an aviel dirac an auter bras, hac a serviche gueichall da rei sclerigen d'ar grístenien epad an nos dirac Sul-Fasq, ma custument en em assambli en ilis. Ar Piled-pascal-mâ so consideret evel ur represantation a Jesus-Christ ressuscitet a varo da veo, evel ma en remerquer en oll ceremoniou a ve great oc'h e vinniguen ; evit ar ræsoun-ze ivez eo en alumer epad an amser Pascal d'an aviel pehini ê doctrin hor Salver, hac e vez lamet e fin an aviel da vouel an asçancion, hep en alumer mui pelloc'h, abalamour ma ê lequeet e fin an aviel-zê ive penaus e pignas hor Salver en eê d'ar memes deiz e prezanç e zisquibien hep er guelsont mui pelloc'h. Ar pemp toul pere so a groas er piled-mâ eleac'h

ma zeus plantet pemp taich esanç, a so un imaich eus ar pemp gouli a recevas Jesus-Christ er groas, hac a zesc deomp penaus ar gouliou sacr-ze pere en deveus reservet goude e resurrection, ne dint mui sanglant, mæs glorius, hac o deus squillet evel an esanç ur c'huez agreabl partout dre'r bed, evit hon tenna da gaout recours dezo evel oc'hement a sourcennou eus hor silvidiguez.

Evit heul intantion hor Mam santel an ilis, epad an amser pascal, ne dleomp lesel deiz ebet da dremen eus an hanter-cant deiz-mâ hep en em antreteni var ar mysteriou a celebrer enno. Disquez a dleomp eta penaus ez omp ressuscitet e guirionez gant Jesus-Christ, o clasq, evel a lavar an Abostol, an traou pere so d'an eac'h, eleac'h ma zeo asezet Jesus-Christ en tu-deou da Zoue e dad, hac o quemeret gout er pez a aparchant ouz an eê, non pas er pez a aparçhant ouz an douar, da lavaret ê, o caret, non pas pligeadurezou ha commoditeou ar bed-mâ, mæs o caret Doue ha quement hor c'hundu etrese hac ennâ, evel ma zeo an oræsoun, al lectur spirituel, ar servich divin, an instructionou-mad, an œuvrou a drugarez, en ur guer an oll exerciçou a vertuz hac a zevotion, hac oc'h offr da Zoue quement a reomp bemdez evit e c'hloar ha zilvidiguez hon ene.

Lacat a raïmp hor poan da sevel hor c'halon ha da huanada etrese ar joaüsdet eternel eus ar vuez all, pehini so represantet, eme an tadou, dre an amser pascal-mâ, pehini a so un amser a joa ivez, evel er c'hontrol ma zeo represantet dre ar c'horaïs an dristidiguez eus ar vuez presant pehini a dleomp da dremen er binigen hac er regret eus hor pec'hejou betec ar maro, o c'hortos ar joaüsdet eternel-ze.

INSTRUCTION EVIT PROCESSION

Sant Marc, hac evit ar Rogationou.

Ar ræsoun p'evit hini e ve grêt ur brocession general da vouel Sant Marc, eo abalamour ma oue ordrenet ar brocession-mâ e Rom gant ar Pab bras Sant Gregor, evit apæsi coler Doue pehini a deuas en amser-ze da afflija ar bobl, o tigaç dezàn sarpantet varnic pe quelien hir evel aëret munut, hac ur vocen estranch pe gant hini e varve un infinite a dud, e punition eus o fec'hejou, ha dreist pep-tra eus o sacrilejou, dre ar goal goessionou hac ar goal goumunionou a reant da Basc. En amser-ze oa e varve cals a dud o strevyal hac o tissevi-yen (*c'est-à-dire, en éternuant et en baillant*), rac en ear a oa quer corrompet gant ar c'helien aëret ha gant ar vocen-ze, ma vese ampoësounet an dud evel ma tigorent o guenou franc da denna o alan. Ac'hano e deut martese an dicton etouez ar gomun da goms a hano eus a guelyen S. Marc, hac ar c'hustum da ober sin ar groas var ar guenou pa en digorer da zissevi-yen, ha da lavaret : *Doue r'hoc'h assisto*, da nep a glever o strevyal.

Sant Gregor eta en un hevelep necessite en deoue recours da intercession ar sænt, evit obteni dre o moyen digant Doue ar pez na alle ar bopl da obteni abalamour d'e fec'hejou bras, hac ec'h obligeas peb-unan da yun ha memes da vont er brocession, pe en hini ec'h assiste ar Pab bras-mâ e-unan gant e oll dud a ilis, o cana litaniou an oll sænt, pere en devoa composet evit ar sujet-ze. E fin an devotion-mâ e oue dilivriet ar bobl diouz ar vocen ha diouz ar sarpantet var-nich pe ar c'helien-aëret-ze, oc'h unissa o finigen gant o fedennou.

Ar brocession-mâ, gant an abstinanç a guic hepquen da vouel S. Marc, a ve continuet en ilis catolic bep bloaz, dre ma int necesseroc'h bremâ eguet biscoas,

abalamour d'an afflictionou ha d'ar pec'hejou bras a so etouez ar gristenien, pere so quer mechant n'a oue guelet biscoaz nebeutoc'h a genchamant en o buez goude ar goessionou hac ar goumunionou a reont da Basq, eguet a veler bremâ : ha quemense a ro da entent penaus ne reont quet ur Pasq mad, pa na veler quet e profitont. Quement a vez eta o coess hac o coumunia da Basq, ne recevont quet ar pardoun eus o fec'hejou, nemet hepquen ár re pere a ra un examen vad eus o c'houstianç, gant ur guir regret da veza offancet Doue, hac ur propos ferm d'en em amanti, o quitât evit an effet-ze an occasionou pere so caus dezo da bec'hi, hac o pratica fidelamant an avisou mad hac ar binigennou roet dezo gant o c'hoessour.

Evit distrei ar bunitionou-ze'ta divar ho quein e tleit da guenta en em lacât e graç Doue, diaguent gouel sant Marc, dre voyen ur goession-vad; mar hoc'h-eus aoun na veac'h e stad a bec'het marvel. D'an eil, sevel mintin d'ar gouel-ze; ha, goude beza great ho pedennou ordinal, mont d'an ilis gant ur viscamant modest, evit assista er brocession hac en oferen, gant ur speret a binigen hac a zevotion, hac en em absteni a guic en deiz-ze, dindan boan d'a bec'hi marvelamant. D'an trede, nep a oar lenn, a recito neuse ar seiz salm gant litaniou an oll sænt hac ar pedennou a so varlerc'h; ha nep ne oar quet lenn a allo lavaret ar rosera devotamant, o pidi Doue evit an necessiteou public, evel ma vezo distruget ha, divoaignet an heresiou, evit an exaltation hac ar brosperite eus an ilis catolic, evit an tad santel ar Pap hac ar Pastoret eus an ilis, evit ar Roue hac evit ar peoc'h etre ar Princet cristen, evit ar frouezyou hac ar madou eus an douar, ma pligeo gant Doue o c'honservi diouz peb goal amser ha diouz peb goal accidant.

An tri dra-mâ diaraoc a dle beza observet ive d'ar Rogationou, pere so pedennou public a ve grêt epad an tri dez dirac ar yaou-basq pe an asçansion,

hac a so bet instituet da guenta gant sant Mambert, Arc'hescop a Franç evit an necessiteou hac an afflictionou a oa etouez e bobl, hac a so bet goudese amprouet ha continuet bete-vremâ partout dre an ilis catolic, evit, dre an intercession eus an oll sænt, peveus a re a ve canet al Litaniou er brocession epad an tri dez-ze, ma c'halor apæsi coler Doue, hac evit ma pligeo gantâ preservi ar madou eus an douar pere a gustum aveichou beza goalet var dro ar poent-mâ eus ar bloaz, pe gant re a sec'hor, pe gant re a c'hlebor, pe gant ar c'haserc'h, ar reo, al luc'het hac an avelou rôstus, ar pez a ve caus d'ar famin ha goudeze d'ar vocen da zont var ar bobl, nemet Doue dre e vadelez a zistroe ar goaligner-ze divar o c'hein.

Beza e tleer eta, muya hac a aller eus a bep ty, assista er brocession epad an tri dez-mâ ivez eus ar Rogationou: rac, evel ma en deus bep-unan offancet Doue, peb unan ivez a dle caout aoun na ve punisset gant e justiç, ha quement hini a ve joa gantâ caout ar peoc'h, ar yec'het, ha beza preservet diouz ar famin ha diouz peb goal fortun, a dle beza sourcius d'en em gaout er brocession, goude beza en em lequeat e stad-vad, dre ur guir goession pe dre un act a vir gontrition hac a regret da veza offancet Doue, ha querzet modest ha devot varlerc'h ar Væleyen, en ur lavaret ar chapeled pe al litaniou ha pedennou-all, evel e procession sant Marc, hep na parlant, na c'hoarzin, na caquetal, na sellet ouz ar marvaillou : rac, elec'h calmi coler Doue, nemet e gourrouci mui-ouc'h-mui ne ve an dra-ze; ha, goude beza distroet d'an ilis e fin ar brocession, goulen pardoun ouz Doue eus ar fautou coumetet enni.

Evit guir ne ve quet ynnet bremâ evel ma rear gueichal epad an tri dez eus ar rogationou, quen neubeut ha da vouel sant Marc, abalamour ma c'heru an deiziou-mâ en amser pascal pehini so un amser a joa, hoguen obliget oump, dindan boan a bec'het marvel, da ober abstinanç ha guic, ar pez so ur merq a binigen pehini a dleomp da ober e peb amser hac

e peb deiz eus hor buez. Observit ervad an instruction-mâ, hac avertissit ho tud d'e heul ive pelloc'h, mar fell deoc'h tenna benediction Doue var ho quein ha pellât e voaligner divarnoc'h.

INSTRUCTION EVIT GOUEL

an Asçansion, pe ar *Yaou-Basq.*

Ar myster eus an Asçansion, pehini eo an diveza eus ar visteriou hor Salver, en represant deomp o pignat en eê, eleac'h ma zeo asezet en tu-deou d'e dad, ha na baoues oc'h intercedi evidomp ; ac'hano e scuil e c'hraçou varnomp hac ema oc'h hor guervel bepret ; eno ema o prepari deomp ar plaç pehini hor bezo en e varados, mar queromp heulia an exempl en deveus roet deomp, hac observi e c'hourc'hemennou santel ha re an ilis.

Ret eo eta er gouel-mâ distaga hor c'halon diouz an douar, hac huanada etrese an eê peveus a hini e tigor Jesus-Christ an or deomp hyrio. Ret ê deomp en em unissa gantâ, mont a speret d'e heul, endra ema o pignat en eê, hâ goulen ountâ e speret doubl, evel ma c'houlennas Elisee ouz Elias pehini a oue transportet en ear, da lavaret ê, o c'houlen carantez Doue ha carantez an nessa : rac ar speret doubl-ze (pehini peguement bennac ma en deveus diou visaich, ne d'ê cousgoude nemet unan) eo garantez pe gant hini e caromp Doue abalamour dezàn e-unan, hac hon nessa eveldomp hon-unan abalamour da Zoue.

Goude ma oa pignet hor Salver en eê divar menez Olives, e tistroas e Zisquibien ac'hano da Jerusalem, hac, ervez an urz o devoa recevet digantâ, e c'homsont, retiret en un ty, hac e perseversont en oræsoun gant ur memes calon, quen a recevsont ar Speret-Santel er retret-ze.

Heuliomp an exempl-mâ, chomomp ive retiret

diouz ar bed e quement ha ma permet gueneomp hon occupationou legitim, ha tremenomp, evel an disquibien-ze, an dec dez a so etre ar Yaou-Basq hac ar Pantecost, en exerciç eus ar garantez en andret Doue hac hon nessa, o pidi Doue gant fervor ha gant perseverânç alies en deiz, evit ma pligeo gantâ digaç deomp ivez ar Speret-Santel d'ar Pantecost. Evit quemense ec'h allimp lavaret bemdez hym ar Yaou-Basq hac ar *Veni Creator*, pere a so tumàn varlerc'h gousperou ar sul, oc'h ajouti ar *Miserere mei*, pehini a gueffot e fin al lêvr-mâ etouez ar seiz-salm.

INSTRUCTION EVIT AR PANTECOST.

An deiz eus ar Pantecost pehini eo an hanter cantvet devez varlec'h dissul Pasq, a oa consideret bras el lesen ancien, pehini a greder a oa bet roet da Voïses var menes Sinaï d'ar memes deiz-mâ, da guêver pehini e offrer ive da Zoue ar brividy eus a froeziou an douar pere a goumancer da zestum vardro an amser-mâ e bro ar Yuzevien.

Brassoc'h myster eguet quemense a ra ar sujet eus hor Pantecost-ni etrezomp christenien, rac an donediguez eus ar Speret-Santel var an Ebestel, ar goumançamant eus ar bredication al Lesen nevez, hac en etablissamant, pe ar c'hinivelez eus an ilis catholic, eo a zeu da gonsacri an dez santel-mâ, ha da ober deomp-ni e solennissa. Hema eo an deiz pe da hini o veza disquennet ar Speret-Santel visiblamant var Disquibien hor Salver e furm teodou tan, e sortisont eus an ti ma oant en em retiret ennàn evit gortos an donediguez eus ar Speret divin-ze a oa bet prometet dezo gant Jesus-Christ, hac e coumançont da brezec hardiamant ar memes Jesus-Christ crucifiet ha ressuscitet, hac e vadezont var-dro tri mil den eus ar yuzevien pere en em gonvertissas dre ar guenta predication a reas sant Per, pere a oue heuliet

prest goude gant brassoc'h niver a re-all, dre bredication ar memes abostol.

Ne dleit queit mancout, mar d'ê possubl, d'en em gaout en ilis d'ar memes heur ma tisquennas ar Speret-Santel var an Ebestel, da c'housout ê, var-dro naveur diouz ar mintin; ha goude beza eno adoret hac invoquet ar Speret divin-ze, gant hor mam santel an Ilis, pehini a gan d'ar memes heur-ze ar *Veni Creator*, ec'h assistot en oferen-bret, hac e lequeot ho poan, goude beza purifiet ho coustianç dre ur goession vad, da dostât ouz ar goumunion santel, gant sulvui a fervor hac a zevotion ma ec'h esperer receo enni gant ar c'horf adorabl a Jesus Christ e Speret Santel ive, pehini a ro ar vuez a c'hraç, hac anes pehini ne serviche da netra deoc'h receo corf hor Salver er sacramant adorabl eus an auter.

D'al lun ha d'ar meurs, mar pad ar solennite eus ar gouel bras-mâ, e continuot ar memes devotion hac e tremenot ivez ar rest eus ar sizun o pidi Doue gant mui a garantez hac oc'h exerci an œuvrou-mad gant mui a sourci hac a liberalite, ha dreist pebtra o veva en union gant ho tud ha gant an oll e quement ha ma ê possubl deoc'h, evit imita an union a oa etre ar gristenien guenta, pere a oue convertisset e Jerusalem da guêver an amser-mâ : union quer bras ma lavar ar scritur penaus oa commun o danvez entrezo-tout, ha ne reant oll nemet ur memes calon hac ur memes speret. Erguisse e tennot var hoc'h ene un abondanç nevez a c'braçou hac ar brassa participation er frouez hac en donæsonou eus ar Speret-Santel d'ar Pantecost.

An teodou tan, e furm pere e tisquennas ar Speret Santel var an Ebestel, a represant ar graçou peveus a re o ramplissas ha pere a dleit ive da c'houlen ounta, da c'houzout eo, ar loquanç sinifiet dre ar furm eus an teaud, evit ma reot un usaich mad eus hoc'h hini; ar furnes, sinifiet dre ar sclerigen eus an tan, ma vezo sclereat ho speret dre ar furnez divin,

evit aznaout hac accomplissa volontez Doue; hac ar garantez sinifiet dre an domder eus an tan, evit ma vezo tomet ho calon gant carantez Doue. An tan divin-mâ eo a so represantet ive dre an ornamanchou ruz a zoug an ilis d'ar Pantecost, hac ar memes liou a zoug c'hoas da voueliou ar verzerien, evit disquez penaus o deveus scuillet o goad evit Jesus-Christ, pe ouz hini e teve o c'halonou gant an tan eus e garantez. Goulennit ouz Doue'ta gant fervor ma pligeo gantàn devi ho calon ive gant an tan divin mâ eus e garantez! O lavaret devotamant ar *Veni Creator* hac an oræsonou pere a so merquet amâ varlec'h evit goueliou ar Pantecost, hac ouzpen ar *Veni Sancte Spiritus* pehini so er goumançamant al lêvr-mâ, hac a velit ar væleyen oc'h e cana var o daoulin e fin an abostol en oferen, epad ar goueliou eus ar Pantecost. Mad ve deoc'h ive lavaret seiz *Pater* hac *Ave*, evit goulen ar seiz donæson eus ar Speret-Santel, pere eo doujanç Doue, an devotion, ar squiant, an nerz, ar gusul, an intelligeanç hac ar furnez.

INSTRUCTION

EVIT DISSUL AN DREINDET.

Bemdez, ha particulieramant peb sul hed ar bloas, e tleomp adori an dreindet sacr, da lavaret eo un Doue hepquen e tri ferson distinc, an Tad, ar Map hac ar Speret-Santel. Hema eo ar c'henta hac ar brassa myster eus hor feiz, hac a bropos hon religion deomp continuelamant evit e adori. An ilis e deveus instituet ur gouel particulier evit enori myster an dreindet ar c'henta sul varlerc'h ar pantecost: da guenta, abalamour ma oue hennez ivez ar c'henta sul hac ar c'henta devez a repos a solennisas ar gristenien en enor d'an dreindet sacr, goude ma o devoa recevet ar feiz hac ar vadiziant digant an Ebestel d'ar Pantecost; ha d'an eil, evit hon angagei da zi-

huna ha da nevezi hor feiz e quenver ar myster bras-mâ, en despet da guement heresi so bet savet en e enep.

Evit enori an Dreindet sacr eta, e trugarecaot Doue en deiz santel-mâ mui eguet en deiziou-all, eus ar graçou hoc'h eus recevet digantâ, ispicial da veza roet deoc'h ar feiz hac an aznaoudegez a vister an Dreindet. D'an eil, e c'houlennot ounta pardon eus hoc'h oll pec'hejou, dreist pep-tra eus an negligeanç hoc'h eus bet da observi ervad ar suliou, particulieramant pere so destinet oll evit enori an tri ferson adorabl eus an Dreindet, hac e quemerrot ar resolution d'o observi guel hivisiquen. D'an drede, ec'h adorot alies an Dreindet sacr, o lavaret gant un inclination d'ho pen : *Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto; sicut erat in principio, etc;* hac hoc'h ober gant respet liessa ma ellot sin ar groas, e pehini eo represantet sclear myster an Dreindet. Ha d'ar pevare, ec'h astennot ho feiz, pe gant hini e credit ar myster incomprenabl-mâ, var an oll mysteriou-all a zesq deoc'h an ilis, ha ne ellit quet da gompren quennebeut. Ober a reot hirio'ta cals a actou a feiz, evit soumeti e pep tra o ræsoun da Zoue, da Jesus-Christ ha de ilis. Ma na gleo quet unan-bennac ouz an ilis, *quemerit-èn*, eme hor salver, *evel ur payen hac ur publiquen.* Evit quemense'ta e leverot poset ar *Credo* hac an *Te Deum laudamus,* pehini so amâ varlerc'h dirac ofiç ar sacramant, hac e repetot alies ar c'houpl-mâ so lequeat amâ :

M'hoc'h ador, c'hui Tad eternel,
C'hui Map, ha c'hui Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue hepquen,
Ra viot meulet da viquen. Amen.

INSTRUCTION EVIT AR SOLENNITE

Eus a Vouel ar Sacramant pe *ar Sacr.*

Gouel ar Sacramant a ve solenniset ar yaou quenta varlerc'h dissul an Dreindet e memor eus an

deiz pe da hini ec'h instituas hor Salver ar sacramant eus e gorf hac eus e c'hoad precius gant e ene hac e zivinite, dindan ar speç hac an apparanç a vara hac a vin.

Guir eo ec'h instituas ar sacramant adorabl-mâ d'ar yaou-gamblit, nosquent e bassion : hoguen peguement bennac ma celebr an ilis neuse an institution eus ar myster-mâ, cousgoude evel ma ze occupet en amserze principalamant o canvaoui ar souffrançou har ar maro cruel eus e fried Jesus-Christ, ne ell quet neuse solennisa, gant al lyt hac ar rejouissanç a ve requis, ur myster pehini so quer bras merq eus e garantez en hon andret, hac a so quen admirabl ha quer profitabl d'hor silvidiguez, evel ma zeo hema : ha racze e deveus an ilis caet a brepos c'hoaz ur yaou-all da celebri en ur fæçoun special ar memor eus ar myster bras-mâ. Choaset e deveus eta evit an effet-ze ar c'henta yaou varlerc'h eizvet ar Pantecost, abalamour evel ma celebrer d'ar Pantecost ar gouel eus ar furmation hac an etablissamant an ilis christen pehini a oue furmet d'ar poent-ze, ma zeo ræsounabl celebri ar c'henta yaou varlerc'h an eizvet eus ar gouel-ze ar memor hac ar solennite eus ar sacramant bras-mâ, pe dre hini eo maguet, fortifiet a perfectionet ar memes ilis goude beza bet furmet hac etablisset d'ar Pantecost.

Ar ræsoun e deveus bet an ilis da institui ar gouel-mâ, eo evit en em oposi d'ar re pere so en em discleriet adversourien d'ar sacramant adorabl eus an auter, evel ma zeo an huguenotet, hac evit hon obligea da ziuna hon devotion hac hon aznaoudeguez-vad en andret hor Salver, er sacramant-mâ, pehini en deveus instituet evit d'ar fin, pa na chome mui gueneomp er bed-mâ en ur fæçoun visibl, evel ma edo en e vuez vortel, ma chomse da viana en ur fæçoun invisibl ato presant en hon touez en ur fæçoun guiryon. Ar pez en deveus great, da guenta, evit disquez deomp sensiploc'h a-ze ar garantez infinit en deveus en hon andret hac an

assistanç vras a fell dezàn da rei deomp en hon oll izomou, mar queromp en em adressi dezàn gant feiz er myster-mâ. D'an eil, evit continui bemdez var an Auter ar sacrifiç en deveus offret ur veich anezàn e unan var ar groas; ha d'an trede, evit servichout da vagadurez spirituel d'hon eneou er bed-mâ.

An ilis a ra ivez ur brocession solen d'ar memes poent eleac'h ma ve douguet ar Sacr dre ar ruyou ha dre an henchou public, evit celebri an triomf eus ar victor e deveus grêt Jesus-Christ dezi da c'hounit var an adversourien eus ar myster mâ : rac ar brocession-mâ so ur voyen excellant peveus a hini en em servich an ilis evit disquez patant penaus e triomf ar virionez var an errol, evit rei ur vez hac ur gonfusion nevez d'an heretiquet ha d'an dud fall ha libertin, pere so obliget da stouet d'an daoulin e presanç an hini ma refusont e adori er sacramant; hac evit rei d'ar guir gristenien joa, consolation, exempl-vad, hac occasion da zisquez a nevez'flam bep bloas ur merq hac un desteni public eus ar feiz; an aznaoudeguez, ar garantez hac ar respet pe gant hini ec'h adoront Jesus-Christ er sacramant august-mâ.

Evit solennisa ervad, eta gant hor mam santel an ilis ar gouel bras-mâ, e tleomp da guenta en em dispos dre ur goession vad da receo ar sacramant adorabl-mâ er goumunion, assista devotamant er servich divin, ha bezâ parfet ha modest er brocession, o vont evel criminalet da heul Jesus-Christ hon roue triomphant pehini a vezo douguet enni gant quement a bomp. D'an eil, netaat hac orni an henchou eleac'h ma tremeno hor Salver benniguet, evit renta dezàn ar respet hac an enor exterior-zè da vianna. D'an trede, goulen pardoun ounta humblamant eus an oll immodestiou hac irreverançou hor be coumetet en e bresanç en ilis; hac eus hon oll distractionou en oferen epad ar bloas, eus a guement goal goumunion hor be great en hor buez, hac eus a

guement outraich ha profanation o deveus coumetet hac a goumet c'hoaz ar re veichant en e andret, er sacramant adorabl-mâ. Caout a reot evit ar sujet-zè un amand enorabl tumâ varlerc'h en adoration perpetuel. D'ar pevare, e trugarecaat da veza chomet gueneomp er myster-màn ha da veza roet deomp ar feiz hac an aznaoudeguez anezàn, pehini so ur faver hac ur c'hraç n'en deveus quet grêt d'an oll. D'ar pempet, assista muya ma c'hallimp dirac ar sacramant hac er salud epad an eiz deiz-mâ, epad pere hor Salver oc'h en em disquez, evel pa lavaren e public, a gleo favorabloc'h ouz quement a zeu d'en em recommandi dezàn; ha lavaret alies a galon ar c'homsou-mâ : MEULET RA VEZO JESUS ER SACRAMANT ADORABL EUS AN AUTER, AMEN, gant intantion da c'hounit an indulgeançou pere so bet accordet da nep o lavaro devotamant. Piou-bennac a vezo ingrat ha disaznaoudec en andret hor Salver, er sacramant-mâ, a vezo ive disaznavezet ha digoufiet ganta en e varn d'en em retira dioutàn, pa roï dezo malediction da vont e compaignez an Ezrevent d'an tan eternel. Grit eta resolution da gaout un devotion vras epad ho puez evit ar sacramant-mâ hac evit an oferen, hac ur respet bras ivez evit an ilisou, ha dreist pep tra evit ar Væleyen, pere o deveus an enor da gonsacri ha da zistribui ar myster divin-mâ d'ar bobl.

INSTRUCTION EVIT GOUEL-YAN.

SANT Yan en deveus daou gouel, ar gouel eus e nativite pe eus e c'hinivelez pehini eo an deiz ma oue ganet ar pevare var-nuguent a viz-even, hac ar gouel eus e varo pehini eo en deiz ma oue dibennet, en navet var-nuguent a vis eaust. An ilis a ra ur gouel bras d'an nativite pe d'ar c'hinivelez a sant Yan,

abalamour ma oue ganet e stad a c'hraç, eleac'h ma ve ganet ar vugale-all e stad a bec'het, pa zeuon er bed-mâ gant ar pec'het original; hoguen sant Yan a oue purifiet diouz ar pec'het-ze abars ma oue ganet, pa oue santifiet e cof e vam dre ar bresanç eus hor Salver, hac eus e vam ar verc'hes Vari pehini, evel ma e devoa concevet map Doue, 3 yeas da renta bisit da santes Elisabet d'an ampoent ma oa brases var sant Yan.

An deiz eus a c'hinivelez ar vugale-all a dle beza consideret evel un devez a zaëlou ha non pas a joa, abalamour ma vezont ganet er pec'het; evelse ivez an ilis ne ra gouel ebet d'an deiz ma ve bet ganet ar sænt-all, nemet hepquen d'an deiz ma vezont bet maro, dre ma considerer an deiz eus o maro evel an deiz eus o guir guinivelez, pa zeo d'an deiz-ze eo e vezont ganet er barados. Ne ra'ta an ilis ar gouel nemet eus an teir guinivelez pe nativite pere so bet santel er bed-mâ, da ouzout eo, an nativitate eus hor Salver, an nativite eus e vam ar verc'hes, hac an nativite a sant Yan-Vadezour.

Sant Yan a so galvet badezour, abalamour ma en devoue an enor da vadezi hor Salver er rivier jourdren, eleac'h ma vadeze ive ar Yusevien evit o dispos d'an donediguez eus ar Messias : rac ar vadiziantze a roe sant Yan ne doa nemet ur ceremoni pe dre hini e tisqueze d'ar yusevien penaus e tlient en em voalc'hi diouz o fec'hejou dre ur guir binigen, evit en em dispos da receo ar Messias hor Salver. Galvet eo ive sant Yan ar precursor, pehini so ur guer hac a sinifi redec pe guerset diarauc, abalamour ma oa deut diarauc Jesus-Christ evit e annonç hac e zisquez d'ar bopl, hac evit ober dezo en em brepari dre ar binigen, d'e receo ervad. Evelse e lavare dezo : *Preparit an hent d'an autrou;* hac en disqueze dezo gant ar bis . *cetu ahont*, emezàn, *oan-Doue, pehini so deut da effaci pec'hjou ar bed : Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Ar c'homsou-màn a lavar ivez

ar bælec d'an dud abars o c'homunia, o tisquez dezo an hostif dindan pehini ê cuzet ar memes oan-Doueze a voue disquezet gant sant Yan d'ar bobl evit ma tihunint o feiz da c'hout piou a recevont er goumunion, ha ma èn recevint gant mui a-se a zevotion hac a respet.

Nos-quent ar gouel-mâ e reer un tan a joa, abalamour ma en devoa profetiset en eal Gabriel da dad sant Yan abars ma teuas er bed, pénaus pa vise ganet, e tlie an dud en em rejouissa gant joa. Ar sujet eus ar rejouissanç-mâ eo an donediguez a Jesus-Christ pehini a dlie dont varlec'h sant Yan e brecursor : rac pa vezomp o vale e creis an devaligen eus an nos e ve joa gueneomp guelet ar goulou-deiz, abalamour ma c'happaris an heaul souden varlerc'h. Quent ma teuas hor Salver var an douar, edo an dud o querzet en devaligen eus a nos ar pec'het; eleac'h o devoa'ta d'en em rejouissa er gouel a sant Yan, pehini oa ivez evel ar goulou-deiz a oa erru diarauc hor Salver, pehini oa an heaul a justiç a ro guir sclerigen d'ar bed.

Hoguen ret eo dioual ervad na dae ar joa-mâ eus a tantad gouel Yan bete lacât an dud da zançal ha da ober certen superstitionou ha divaloamanchou-all a ra cals a dud en occasion-ze : rac an draze ne ve nemet nevezi an disenor a reas Herodes da sant Yan pa lequeas e zibenna ouz ar goulen eus a un dancères maleürus pehini a bligeas d'ar roue mechant-mâ, o tançal en e bresanç. Beza ec'h aller ervad cana hymnou ha guerziou spirituel en dro d'an tanze, hac en em antreteni eus a draou-mad hep mancout da yun er memes deiz.

Evit profita eus ar gouel hac an exempl a sant Yan, e tleomp eta, evel a lavare, prepari an hent d'hon autrou Jesus-Christ da ober e zonediguez a c'hraç en hon eneou, dre voyen ur goession hac ur goumunion vad, o lacât hor poan d'en em gourrigea eus hor goal accustumanchou, ispicial eus ar pec'hejou

control d'ar burete, pe ousre en devoa sant Yan u horrol bras, o veza ganet er burete, hac o cundui u vuez pur evel un eal en deserz, hac o veza bet erfi lequeat d'ar maro evit souten ar burete : rac ev ma reprenas heb aoun ar roue Herodes eus ar vue impur a gundue gant ul loan fall a oa en e guerz e oue dibennet abalamour da-ze. Hor bez ivez eta u horrol bras ouz an impurete, hac ur sourci particulie da gonservi ar burete, pa goust deomp hor bue memes, o lavaret, pa vezimp temptet a enep a vertuz-mâ : *Autrou Sant Yan, ma sicourit :* rac u c'hredit bras en deveus ar sant-mâ dirac Doue.

INSTRUCTION
EVIT GOUEL PER HA PAUL.

Hirio hon eus ar gouel bras eus an ebestel eürus sant Per ha sant Paul, abalamour ma ouent lequeat d'ar maro er memes deiz-mâ, pehini eo an navet var-nuguent a viz even.

Sant Per a oa bet ur pesquetaër paour, hac a voe choaset gant hor Salver da veza e Viquel var an douar hac ar pen eus an ilis universel, ha da rei dezàn an alc'hueziou a rouantelez an eê; ar pez a zisquez deomp peguement e car hor Salver an humilite hac ar simplicite, pa en deus fountet e ilis var sant Per, pehini a oa eus a ur gondition quen isel. Sant Per eta eo bet ar c'henta viquel da J. C, hac ar c'henta Pab e Rom, eleac'h ma oue crucifiet, e ben da isela, hac e dreit da huela, evel ma er goulennas dre humilite oc'h en em estimout indîn da veza crucifiet er feçoun ma oue crucifiet e væstr quer hor Salver.

Sant Paul a oa bet er goumançamant un adversour hac ur persecutor bras d'ar gristenien; mæs, andail ma oue convertisset, e prezegas an aviel gant ar c'houraichussa ha gant ar muya a souffraçou e peb bro, hac erfin e oue dibennet e Rom d'ar memes

deiz ma oue crucifiet sant Per er memes Kear. E ben, goude ma oue troc'het divar e c'houzoug, a reas tri lam, hac en andrejou ma reas an tri lam-ze, e savas neuse-souden teir sourcen-feun-teun pere a veler c'hoaz bremâ eno.

An daou abostol mâ'ta o deveus fountet ha siellet gant o goad an ilis santel a Rom pehini eo ar vam hac ar vestres eus a guement ilis a so dre'r bed, pere ne dint oll nemet ur memes ilis ganthi dindan ur memes pen, pehini ê hon tad santel ar Pab, successor da sant Per, ha viquel da Jesus-Christ var an douar. Ac'hano eo e c'halver apostolic ha romen an ilis universel; en hevelep-fæçoun ma rencomp beza en union gant ar Pap hà gant an Ilis a Rom evit beza er guir ilis, anes ne vemp nemet heretiquet pe chismatiquet.

D'ar gouel-mâ e reer ur solennite vras partout dre ar gristenez, ha particulieramant er rouantelez-mâ, evit trugarecaat Doue eus ar feiz hon eus recevet dre voyen an daou abostol-mâ : rac sant Per a zigaças predicatoret e Franç. Evelse ivez an darn-vuya eus hon ilisou-parres a so dediet en enor da sant Per pehini eo ar patron anezo; ha sant Paul a lavarer a dremenas e-unan dre Franç, eleac'h ma lesas lod eus e zisquibien. Abalamour da-ze ivez e reer un tan a joa d'ar gouel-mâ couls ha da vouel Yan, en aznaoudeguez-vad eus ar feiz hon eus recevet digant an daou abostol-màn, hac evit en em rejouissa spirituelamant eus a c'hloar vras o deveus en eê.

Evit enori ar gouel-mâ'ta, ouspen ma renquer lacât evez na zeuer d'e brofani dre an dançou, mezvintiou hac an divertissamanchou dishonnest p'evit re eus bet couezet aveich-all punitionou bras var nep o grea, e tleomp gant ur goustianç pur ha neat a bec'het marvel yun an deiz diaguent, assista devotamant er servich divin, ha sacramanti, mar guellomp, er gouel bras-mâ, o pidi sant Per ha sant Paul da zifen ato an ilis romen diouz ar c'hrimou hac an heresiou, da ob-

teni digant Doue conversion an huguenotet, hac a c'hraç deomp da gaout Isquibyen ha Bæleyen mat evit hor mainteni er feiz hac en doctrin christen pehini o deveus desquet deomp divar goust o buez, ha d imita ar feiz gre, ar fermete hac an devotion peveu a re o deveus roet deomp an exempl; hac erfin der c'hel un devotion particulier dezo, evit ma c'hobtenint deomp ar remission eus hor pec'hejou, ha ma hon assistint en heur ar maro : en intention-mâ ec'h allimp bep mintin ha bep nos lavaret devot ar *Confiteor* pe dre hini en em recoumander particulieramant d'an Ebestel eürus sant Per ha sant Paul, pere eo porzyerien ar barados.

INSTRUCTION EVIT GOUEL

An Assomtion eus ar Verc'hes mam Doue.

Eb. pemzecvet devez a vis eaust e celebr an ilis gouel an Assomtion eus ar verc'hes. Ar guermàn *Assomtion* a sinifi diguemer, abalamour ma oue ar Verc'hes Vari, goude he maro, diguemeret ha recevet en eê, ha curunet gant Doue Rouanez d'an ælez ha d'an dud; da guènver an deiz-hiryo; en hevelep-fæçoun ma feer en deiz bras mâ tri gouel en unan d'ar verc'hes : ar gouel eus he zremenvàn eürus eus ar vuez-mâ d'ar vuez eternel, ar gouel eus e diguemer hac he antre triomphant en eê, hac ar gouel eus he c'hurunamant er c'hloar ; rac-ze ar brassa gouel a solennis an ilis hed ar bloas d'ar verc'hes eo hemâ.

Pa varvas ar Verc'hes, e lavarer penaus edo er guear a Jerusalem o chom e ty [illegible], eleac'h ma creder ec'h instituas hor Salver ar sacramant adorabl, hac e tisquennas ar Speret-Santel d'ar pantecost var an Ebestel. Avertisset oue gant un eal eus he maro; hac, exceptet sant Thomas, en em gafas an oll Ebestel hac an darn-vuya eus an dud apostolic var he maro,

peguement bennac ma oant pell-bras diouthi : sant Denes Areopagit oue unan eus an dud apostolic-mâ, evel ma en deveus-èn leset e-unan dre scrit. Goude ma e devoa ar verc'hes eta testamantet he dilhadigou paour da blac'het devot, ha roet he benediction d'an oll asistantet e rentas he ene gant douçder ha gant carantez da Zoue, hep poan ebet, evel pa falvize dezi cousquet. Hor salver a zeuas neuse d'e diguemeret evit e c'hundui d'ar barados, e compaignunez un infinite a ælez pere a oue clevet o cana pa oue douguet he corf d'ar bez. An dradition a laca penaus da ben tri-dez goude e ressuscitas evit mont corf hac ene da jouissa eus ar c'hloar, eleac'h ma oue placet gant an tri ferson eus an dreindet var an tron huela dreist an oll re-eürus, ha curunet rouanez an eê hac an douar. Rac sant Ian Damassene a scrif e oa ur santimant comun etouez an tadou santel penaus sant Thomas, o veza erruet tri-dez goude he enterramant, hac o veza desiret guelet he c'horf sacr, e tigoras an ebestel ar bez evit ar sujet-ze, ha n'er c'hefsont quet ebars : ar pez a roas dezo da gridi penaus oa ressuscitet ha pignet en eê corf hac ene, evel ma er c'hredomp oll ive communamant evit cals a ræsoun pere so fountet mad.

Ar pez a dleomp da gonsideri er gouel bras-mâ principalamant, eo ma ê bet exaltet ha glorifiet ar verc'hes dioaz ma ê bet ivez en em humiliet. Exaltet ha glorifiet eo dreist ar c'heuriou eus an oll ælez, evel a gan an ili[illegible]o, abalamour ma ê bet an humpla h[illegible] eus an oll grouadurien. Evelse ivez e teu an ilis da renta dezi un enor pehini ne apparchant nemet outi, evel mam da Zoue. Instituet e deus [illegible] principal er bloaz (hepquen ar gouelyou-all pere ne dint quet quen notabl), evit e enori; ouspen e deveus destinet un devez er sizun, pehini eo ar sadorn, e memor anezi, hac a reciter, e fin peb-unan eus e ofiçou divin bemdez, an antiphonen pe ur c'hantic e meuleudi dezi. Nac,

a bep ilis ha chapel a so consacret ha dediet en he hano-hi, hac èn so templ ebet a guement na ve un auter bennac ebars en enor d'ar Verc'hes?

Dre guemense oll e teu an ilis d'hon exhorti, hâ particulieramant er gouel bras-mâ, d'en em adressi d'ar Verc'hes gant ur fizianç hac un devotion ar vrassa, oc'h en em lacât dindan he frotection. Abalamour da ze e reer partout dre Franç ur brocession solen en deiz-mâ eus e assomtion, evit satisfia d'ar vœu a reas ar Roue Loïs XIII, pehini gant un devotion dreist-ordinal en andret ar Verc'hes en em vouestlas dezi, o lacât e vugale hac e oll rouanteles dindan he frotection, hac e pedas an oll Preladet a Franç da ordren ma vise great partout dre o escoptiou ar brocession general-mâ en enor d'ar Verc'hes, bep bloaz : ar pez so bet renouellet gant Loïs XIV hâ Loïs XV. Ha rac-ze hon eus un obligation particulier da assista oll gant un devotion hac ur vodesti bras er brocession-mâ.

Hoguen evit militout ar brotection eus ar verc'hes e tleomp lacât hor poan da imita he vertuziou principal, evel ma zeo, da guenta, he humilite, oc'h en em istimout nebeutoc'h eguet ar re-all, hac hep dont d'en em iscus en hor fautou. D'an eil, he furete a galon, oc'h en em breservi diouz ar pec'het marvel hâ diouz an affection memes d'ar pec'het veniel. D'an trede, he furete a gorf, oc'h en em gonservi ervad dious ar pec'hejou control d'ar chastete, quen dre sonch, quen dre goms, quen dre action, hac o tec'het pell diouz an occasionou anezo. D'ar pevare, he faourentez, o tisprisout ar braoenteziou hac ar madou eus ar bed-mâ, hac o caret ar beaurien; hac erfin, he abandoun da brovidanç Doue, oc'h en em resina d'e volontez, hep en em chagrina nac en em jala en hon adversiteou. Mar d'oc'h devot d'ar verc'hes, ne deus izom d'hoc'h avertissa da yun derc'hent ar gouel-mâ, ha da dostaat ennâ ouz ar sacramanchou gant un disposition vad.

INSTRUCTION EVIT GOUEL AN NATIVITE

Eus ar Verc'hes Vari mam da Zoue.

En eizvet devez a vis guengolo e celebr an ilis ar gouel eus an nativite pe a c'hinivelez ar verc'hes Vari, da lavaret eo, an deiz ma oue ganet miraculusamant pur ha neat a bec'het, eus a sant Joachim hac a santes Anna, pere oa he dad hac he vam, hac a voa eus a lignez ar roue David, peguer paour bennac ha peguen dister bennac oant er bed. Eat oant emeas a oad da gaout bugale, rac hor Salver ne d'ê quet en em gountantet da choas hepquen ur vam guerc'h, falvezet e bet dezàn ouspen e sortise e vam eus a zaou zen oaget, pe en re e vise maro an inclination da bligeadurez ar c'hic, evit ma vese ar gonception hac an nativite eus ar verc'hes e vam quen un œuvr eus ar c'hraç eguet eus an natur. Dre ar vertus vras hac ar santelez eus o buez e vilitas sant Joachim ha santes Anna beza tad ha mam d'ar verc'hes, rac ret eo e ve excellant ur vezen, evit douguen ur froez excellant ivez. Ar pez a zisquez d'an tadou ha d'ar mamou penaus, mar fell dezo e roe Doue dezo bugale vad, e tleont bout ervad ivez o-unan.

An ilis a zeu da solennisa ar gouel-mâ eus an nativite ar verc'hes; da guenta, evit enori ar verc'hes en he antre pur hac eürus er bed-mâ; ha d'an eil, evit trugarecât Doue d'e beza digàcet er bed eguis ur verelaouen hac ur goulou-deiz d'hon rejouissa : rac, evel ma zeo ar goulou-deiz ar fin eus an nos hac ar goumançamant eus un deiz caër, ar verc'hes ivez eo bet ar fin eus hon tristidiguez hac ar goumançamant eus hor joa; hac evel ma teu ar verelaouen arauc an heaul, eo bet deut ivez ar verc'hes arauc an heaul a justiç, hor Salver, pehini a dlie

chasseal an devaligen eus ar pec'het divarnomp, hac hon dilivria dious an nos eus ar maro eternel. Quemense so represantet en antiphonen a gan an ilis hirio d'ar *Magnificat*, pehini a gueffot e mis guengolo e renq orœsonou ar gouelyou.

Intention an ilis er gouel-mâ eo ma teuemp da enori ha da imita ar santelez eus ar verc'hes, o lacât hor poan evel-dy, d'en em renta dîn da receo Jesus-Christ enomp, o veva da viana exant a bec'het marvel, evel ma e deveus-hi bevet exant a bec'het veniel, o cundui ur vuez paour hac humbl ha cuzet ouz ar bet, hac occupet ato e Doue. Erguisse ivez e tleomp tec'het dious ar preposyou inutil eus ar bed, sevel alies hor speret hac hor c'halon etrese Doue, hac en em occupi ato en hon dever hac en hor servich, herves hor c'hondition; mæs ar pez a so da veza remerquet muia er santelez eus he buez, eo ar bromessa pehini a reas da Zoue ar grouadurezic vian da viret epad he buez he virginite, ar pez eus a dra ne oue guelet biscoas exempl ebet bete neusé, evel ma en remerq an oll tadou ancien. Mâr fell deoc'h eta en em renta agreabl d'ar verc'hes, e renquit dreist pep-tra caret ar burete, ha t'ec'het gant un horrol bras dious quement a ve caus deoc'h da goll ar vertuz-ze.

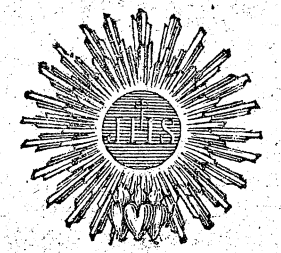
EVIT GOUEL AR GONCEPTION

eus ar Verc'hes, an eizvet devez a vis Querzu.

An instruction diarauc a ell servichout ivez evit ar gouel-mâ eus a gonception ar verc'hes, pe en hini e teu an ilis da enori ar moument quenta eus he buez, ma voe concevet e cof he mam, exant a bec'het original, pe gant hini e ve concevet ar vugale all oll. Ac'hano eo ne deveus bet biscoaz ar Verc'hes santel an distera inclination d'an drouc : rac

ar c'hrizien eus an inclination ma ürus-ze, eo ar pec'het original : speret an ilis eta er gouel-mâ eo enori ar moument quenta-ze a santification ar Verc'hes mam da Zoue, ha trugarecât Doue da veza roet d'ar bet an hini peveus a hini eo bet ganet Jesus, evel a lavar an aviel hirio, hac evit quemense e tleomp en em burifia ive dious hor pec'hejou actuel, o tostât ouz ar sacramanchou, gant ur guir disposition, ha quemeret ar resolution da zerc'hel un devotion particulier d'ar Verc'hes er fæçoun ma ê disquezet diaraoc, eleac'h ma gomser eus an devotion-mâ, varlec'h an exerciç evit ar goumunion.

Evit ar sænt-all, quen ebestel hac Evangelistet, quen Merzerien ha Coessoret, quen guerc'heset hac intanvezet, e queffot tuma varlerc'h un instruction evit peb seurt anezo ivez, arauc o gousperou, ouzpen an instruction a so roet diarauc evit an devotion d'ar sænt, hac an instruction-all evit ar sulioù hac ar goueliou e general, pere a ellot da len var guemense. Cetu amâ e pros ofiç bras ar verc'hes : rac e ofiç bihan pehini eo an ofiç eus he hano, hac he c'hurunen, a so lequeat, e coumançamant an Heuryou mâ, e guers.

OFIÇ BRAS AR VERC'HES

EPAD AR BLOAS,

Hac a so cant devez a Indulgeançou bep veich, oc'h e lavaret e stad-vad. Da Goueliou ar Verc'hes e ve lavaret an tri Nocturn-oll ; mœs d'an deiziou-all ne ve lavaret nemet unan a bep-hini anezo d'an deiziou ma e merquet ama varlerc'h.

EVIT MATINEZOU.

Me ho salud, Mari, etc. *Ave Maria, etc. Domine labia, etc. Deus in adjutorium, etc.*, gant an invitation hac ar *Venite exultemus Domino*, pere a gerr hed-a-hed en Ofiç an Hano a Vari, e coumançamant an Heuriou-mâ, ha rac-ze n'o lequer quet amâ.

An Hym, var an Ton latin.

E Cof Mari eo bet closet
An hini en deveus crouet
An eê, ar mor hac an douar,
Hac o gouarn evit e c'hloar.
Cof ur plac'hic a c'hraç carguet
A zougas nep so servichet

QUEM terra, pontus, æthera, colunt, adorant, prædicant, Trinam regentem machinam, Claustrum Mariæ bajulat.

Cui luna, sol et omnia deserviunt per tempora, perfusa cœli gratiâ, gestant puellæ viscera.

Beata mater munere, cujus supernus artifex, mundum pugillo continens, ventris sub arcâ clausus est.

Beata cœli nuntio, fœcunda sancto spiritu, desideratus gentibus, cujus per alvum fusus est.

Gant an heaul, al loar ha peb tra
Diouz an amzer merquet ganta.
Eürus antraillou ar vam guer
Ma logeas enno ar c'hrouer,
E dourn pihini eo destumet,
Eguis ur bolod, an oll bed.
Eürus nep ma ze sortiet
Eus e c'hreiz redemtor ar bed,
Concevet dre'r speret-santel
Hac annoncet gant an arc'hel.
Dec'hu, hon Autrou benniguet,
So gant ur Verc'hes bet gantet,
D'ho tad ha d'ar speret-santel
Ra vezo ur c'hloar eternel.
Evellen bezet grêt.

Gloria tibi, Domine, qui natus es de virgine, cum patre et sancto spiritu, in sempiterna sæcula. Amen.

Ne ve lavaret bemdez nemet unan eus an tri Nocturn, *a so amâ bremâ : hoguen cousgoude d'ar sul ha da vouelyou ar Verc'hes ec'h ellot, mar quirit, lavaret an tri* Nocturn-oll; *mæs pe c'hui o lavaro o zri, pe c'hui ne leverrot nemet unan, e leverrot ato ive* Laudes *varlec'h, pe diouz-tu, pe d'ho commodite.*

AR C'HENTA NOCTURN,

An tri Salm eus an Nocturn quentâ-mâ a ve lavarret da Sul, da Lun ha da Yaou, gant Laudes. Ant. Benedicta tu. *Antif.* Benniguet oc'h.

Psalm. 8.

Domine, Dominus noster : quàm admirabile est nomen tuum in universâ terrâ

Autrou, hor mæstr souveren, peguen admirabl ê hoc'h hanohu e quement leac'h so var an douar!

Peguen huel bennac eo an eêvou aziouzomp, ho cloar hac ho crandeur a so infinimant huelloc'h.

C'hui hoc'h eus tennet ur veuleudi excellant a c'henou ar vugale, bete so quen a c'henou ar re so so var ar vron, e mez hac e confusion d'hoc'h adversourien, evit distrugei ar sonch o deus da ober drouc.

Pa sellàn ouz an eê, an ouvraich caër-ze eus o taouarn, pa gonsideràn al loar hac ar steret pere hoc'h eus grêt quer stabil, e lavaràn :

Petra eo an den, ma hoc'h eus-hu memor anezàn; a petra eo map an dén, m'a teud-hu d'e bisita.

Ne fell nemeur n'oc'h eus-èn rentet hènvel ous an ælez, curunet hoc'h eus-èn a c'hloar hac a ennor hac hon eus-èn etablisset azioc'h an traou-all pere hoc'h eus crouet.

Pep-tra hoc'h eus lequeat dindan e dreit; an dènvet, an oll nevalet, ha quement seurt loan a [illegible]ar an douar.

Rentet hoc'h eus-èn mæstr var ak laboucet eus an ear, ha var ar pesquet eus ar mor, pere so oc'h en em bourmen dre an dour.

Autrou Doue, hor mæstr souveren, peguen admirabl eo ar c'hloar eus hoc'h hano dre ar bed universel.

Gloar d'an tad, ha d'ar map, ha d'ar speret-santel..... Ar c'hloar a oa a viscoaz, ra vezo bremâ ive ha bepret, hac epad an eternite,

Quoniam elevata est magnificentia tua super cœlos.

Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos, ut destruas inimicum et ultorem.

Quoniam videbo cœlos tuos, opera digitorum tuorum : lunam et stellas quæ tu fundasti.

Quid est homo quòd memor es ejus? aut filius hominis, quoniam visitas eum.

Minuisti eum paulò minùs ab Angelis, gloriâ et honore coronasti eum : et constituisti eum super opera manuum tuarum.

Omnia subjecisti sub pedibus ejus : oves et boves universas, insuper et peccora campi.

Volucres cœli et pisces maris : qui perambulant semitas maris.

Domine, Dominus noster : quàm

admirabile est nomen tuum in universâ terrâ.

d'an tri ferson eus a dreindet.
Evellen bezet grêt.

Gloria Patri, et Filio et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper : et in sæcula sæculorum. Amen.

Ant. Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui.

Ant. Benniguet oc'h dreist an oll merc'het, ha benniguet eo froës eus ho cof.

Ant. Sicut Myrrha.

Ant. Evel ar Myrrh.

Psalm. 18.

Cœli enarrant gloriam Dei : et opera manuum ejus annuntiat firmamentum.

An eêvou a zeu da ziscleria gloar Doue ; hac ar firmamant a zisquez deomp eo an ouvraich eus e zaouarn.

Dies diei eructat verbum : et nox nocti indicat scientiam.

An eil devez a zesq d'eguile meuli Doue, hac an eil nosvez èn desq ive d'e ben.

Non sunt loquelæ neque sermones : quorum non audiantur voces eorum.

Ne deus a nep seurt pobl, pe seurt langaich-bennac a gomsont, na ententont ar veuleudi-ze a ro da Zoue an traou en deus crouet.

In omnem terram exivit sonus eorum : et in fines orbis terræ verba eorum.

Ar voues hac an trous anezo a ya dre ar bed universel, hac equement corn so var an douar ec'h ententer o c'homsou.

In sole posuit tabernaculum suum : et ipse tanquàm sponsus procedens de thalamo suo.

Mæs en heaul principalamant en em zisquez Doue deomp evel pa en deffe lequeat e zemeurañç ennâ.

Exultavit ut gigas ad currendam viam : à summo cœlo egressio ejus.

Hác an heaul-ze o sortial evel ur fried nevez eus e gambr a eureud, a sao quer prount hac ur geant bep mintin da redec en e hent.

Et occursus ejus usque ad summum ejus : nec est qui se abscondat à calore ejus.

Sortial a ra eus a ur c'hostez

an eê, hac ec'h erru betec ar c'hostez-all hep e teue nicun da guzet ouz e domder.

Lex Domini immaculata, convertens animas : testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis.

Lesen Doue, pehini so ive pur eguis an heaul, a gonvertis an eneou ; e gomsou a so fidel, hac a rent fur an dud simpl.

Justitiæ Domini rectæ, lætificantes corda : præceptum Domini lucidum, illuminans oculos.

An ordrenançou a lesen Doue a so just hac a rejouis calonou e servicherien ; gourc'hemennou Doue so leun a sclerigen, hac a zeu da sclerrât hon daoulagad.

Timor Domini sanctus, permanens in sæculum sæculi : judicia Domini vera, justificata in semetipsa.

Dougeanç Doue a so santel, hac a bado bepret ; jugeamanchou Doue a so guirion hac a zeu d'en em justifia eno-o-unan.

Desiderabilia super aurum et lapidem pretiosum multùm : et dulciora super mel et favum.

Mui int da veza desiret, eguet cals a aour hac a berles : douçoc'h int eguet ar mel an dilicata.

Etenim servus tuus custodit ea : in custodiendis illis retributio multa.

An experianç en ro din da aznaout, va Doue, pa viràn ho courc'hemennou : rac ur satisfaction vras a gavàn oc'h o miret.

Delicta quis intelligit : ab occultis meis munda me, et

Hoguen allas! piou a oar hac èn o mir ervad, nac a ene e bec'hejou? Ha rac-se, va Doue, ho pedàn-c'am nætaat diouz ar re so cuzet ouzin, ha d'am pardouni eus ar re ma ven bet caus da re-all da goumeti.

Mirit na drec'ho ar pec'hejou varnon, evit ma vezin divlam, ha ma tiouallin ouz ar c'hrimou brassa.

Neuse vezo agreabl deoc'h ar pedennou hac ar veuleudi eus va guenou, hac e vezo presant ato dirazoc'h ar veditation eus va c'halon.

ab alienis parce servo tuo.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero : et e mundator à delicto maximo.

Et erunt ut complaceant eloquia oris mei : et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.

Domine, adjutor meus : et redemptor meus.

Gloria patri, etc.

Ant. Sicut myrrha electa odorem dedisti suavitatis, sancta Dei genitrix.

Ant. Antè thorum.

O va autrou, c'hui eo a zeu e peb izom d'am sicour ha d'am dilivra.

Gloar d'an tad ha d'ar map, etc.

Antif. Evel ar myrrh ar preciussa hoc'h eus roët ur c'huez douç ha dilicat, mam santel da Zoue.

Antif. Dirac ar guele sacr.

Psalm. 23.

DOMINI est terra et plenitudo ejus: orbis terrarum, et universi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum : et super flumina præparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini : aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens manibus et mundo corde : qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

D'AN autrou Doue eo an douar ha quement a so comprenet ebars : dezàn eo ar bed-mâ, ha quement so enna o chom.

Rac èn, o croui an douar, en deveus-hi preparet deomp da zemeuranç, oc'h e zevel azioc'h ar mor ha dreist ar rivierou.

Pa zeo an autrou Doue er bras mæstr piou a vezo dîn da bignat vàr ar menez eleac'h ma chom ha d'en em bresanti dirazàn en e zemeuranç santel?

Hennez vezo pehini so dinoas a zaouarn ha pur a galon, hac à ha un usaich mad eus ar vuez en deveus recevèt digantâ, ha ne douquet e faus evit trompla e nessa.

Hennez a recevo benediction

an autrou, hac a obteno trugarez digant Doue e Salver.

An seurt-mâ eo ar re so bugale da Zoue, oc'h e glasq hac o tesirout ar guel eus e visaich divin.

Princet an eê, digorit ho perzier, en em ledanit, perzier eternel, evit ma c'hantreo ar Roue a c'hloar dreizoc'h.

Piou eo ar Roue-ze a c'hloar? An autrou eo pehini so cre ha puissant meurbet, an autrou-ze eo, pehini so oll-galloudus er brezel.

Digorit eta ho perzier, princet celestiel, hac en em digorit franc, perzier eternel, evit rei antre d'ar Roue a c'hloar.

Mæs ur veich c'hoaz, piou eo ar Roue-ze à c'hloar? An autrou bras Doue an armeou, hennez eo ar Roue a c'hloar.

Gloar d'an tad, ha d'ar map, ha d'ar Speret-Santel, etc.

Antif. Dirac ar guele sacr eus ar Verc'hes-mâ canit deomp alies canticou douç evit e meuli.

℣. Ar c'hraç a so squillet var ho musellou, Guerc'hes Vari.

℟. Evelse en deveus roët Doue deoc'h e venediction evit un eternite.

Hon Tad pehini so en eê, etc.

℣. Ha na bermetit quet e couezzemp e temptation.

℟. Hoguen hon dilivriit a zroug.

Absolution.

Dre bedennou ha milidou, etc.

Hic accipiet benedictionem à Domino : et misericordiam à Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum : quærentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini, portæ æternales : et introïbit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ : Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio.

Attollite portas principes, vestras, et elevamini, portæ æternales : et introïbit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ : Dominus virtutum ipse est rex gloriæ.

Gloria patri, etc.

Ant. Antè thorum hujus virginis frequentate nobis dulcia cantica dramatis.

℣. Diffusa est gratia in labiis tuis.

℟. Propterea benedixit te Deus in æternum.

Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

Absolutio. Precibus et miritis, etc.

Ar rest eus an absolution mâ gant an teir guent hac an teir respont pere a vezo propr d'an amser m viot enni a gueffot amâ varlerc'h e fin an tre nocturn.

AN EIL NOCTURN.

An tri Salm eus an eil Nocturn-mâ a ve lavaret d Veurz ha da Vener, ha Laudes goudese ive. An

Specie tuâ. *Ant.* O veza quer caër.

Psalm 44.

ERUCTAVIT cor meum verbum bonum : dico ego opera mea regi.

Lingua mea calamus scribæ : velociter scribentis.

Speciosus formâ præ filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis : propterea benedixit te Deus in æternum.

Accingere gladio tuo super femur tuum : potentissime.

Specie tuâ et pulchritudine tuâ : intende, prosperè procede et regna.

UR goms vad am eus conceve em c'halon : offr a ràn v œuvrou da Roue an oll rouanez

Evit e veuli e servicho din v zeâud, evel ur bluen en doun an hini a scrif buan.

C'hui, va Salver, eo ar c'haër dreist an oll dud : ar c'hraç a squillet en aboundanç var ho c lou, dre ma hoc'h eus recevet ar v nediction eternel a Zoue ho ta

Quemerit ho clezet'a ouz ho co tez, c'hui pehini eo ar puissant

Impligit ho majeste hac ho qu net evel un arm bantet ænep ho adversourien, avancit gant prosp rite da c'hounit ar victor varnez hac etablissit ho rouantelez.

Ren a reot dre ar virionez ha d an douçder hac ar justiç, ha ce

e da dra ho cunduo ar burzudou admirabl a raï ho tourn-deou.

Ho birou a so quen lem ma treussint calonou hoc'h adversou ien, hac e couezo ar bobl din dan ho puissanç, oc'h en em soumeti deoc'h.

Ho tron, va Doue, a vezo ferm eternelamant : ar vas royal pe gant hini e c'houarnot ho su jidi, a vezo ur vas just hac eon.

Rac c'hui oc'h eus ato caret ar pez so just, ha casseat ar pez so injust : hac evelse, va Salver, en deveus Doue ho tad communiquet deoc'h an eol a zouçder hac a joa, dreist quement a dle beza participant eus hoc'h eürusdet.

Ho cuiscamanchou hac ho palesiou a olifant a lausq ur c'huez dilicat, evel ar myrrh hac an ambr hac an aloued eus a bere oc'h bet balsamet gant merc'het ar rouanez, en ho cloar.

An tudeou deoc'h en em zalc'h ar Rouanez gant un habit alaouret hac hi ornet tro-var-dro e naouspet fæçoun.

Sezlaouit, va merc'h, digorit ho taoulagat ha prestit ho tiouscoarn : ancounec'haït tud ho pro ha ty ho tad.

Hac en em rentot quen agreabl dirac ar Roue bras, me ho caro : rac èn memes eo an autrou ho Toue, pehini a vezo adoret gant an oll.

Propter veritatem et mansuetudinem, et justitiam : et deducet te mirabiliter dextera tua.

Sagittæ tuæ acutæ, populi sub te cadent : in corda inimicorum regis.

Sedes tua, Deus, in sæculum sæculi : virga directionis, virga regni tui.

Dilexisti justitiam et odisti iniquitatem : propterea unxit te deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Myrrha et gutta et casia à vestimentis tuis : à domibus eburneis, ex quibus delectaverunt te filiæ regum in honore tuo.

Astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato : circumdata varietate.

Audi, filia, et vide, et inclina aurem tuam : et obliviscere populum tuum, et domum Patris tui.

Et concupiscet Rex decorem tuum :

quoniam ipse est Dominus Deus tuus, et adorabunt eum.

Et filiæ Tyri in muneribus : vultum tuum deprecabuntur omnes divites plebis.

Omnis gloria ejus filiæ Regis ab intùs in fimbriis aureis : circumamicta varietatibus.

Adducentur Regi Virgines post eam : proximæ ejus afferentur tibi.

Afferentur in lætitiâ et exultatione : adducentur in templum regis.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filii : constitues eos Principes super omnem terram.

Memores erunt nominis tui : in omni generatione et generationem.

Proptereà populi confitebuntur tibi in æternum : et in sæculum sæculi.

Gloria patri, et filio, et spiritui sancto.

Sicut erat in prin-

Dont a raï, merc'het Tyr, an eneou infidel, da ofr deoc'h pre santou, oc'h en em gonvertissa ne vezo quet hepquen ar bobl mæs c'hoas ar re binvidica eus ouzez en em recommandi deoc'h hac en em lacaï dindan ho protection.

Peguer brillant bennac eo an Verc'hes mâ d'ar Roue gant e sac bordet a aour, ha gant naouspet seur ornamanchou pere so var he zro, he oll gloar a zeu dezi cousgoude eus he guenet interior.

Cals a Verc'heset a vezo digacet deoc'h varlerc'h, Roue a c'hloar : cals a eneou pur henvel outhi a vezo presantet deoc'h ive.

Presantet vezzint deoc'h gant ur joa ha gant ur rejouissanç vras : cunduet vezzint da veza consacret deoc'h en ho templ, Roue souveren.

Eleac'h ho tadou ancien ez eus ganet deoc'h cals a vugale : hac ec'h etablissot anezo partout var an douar, da c'houarn ar gristenez.

Memor o deveso eus hoc'h anano a raç e raç, da bep amser.

Hac evelse e lacaïnt ar bobl da renta deoc'h meuleudi ha gloar eternelamant.

Gloar d'an tad, ha d'ar map, ha d'ar Speret-Santel. Ra vezo ar c'hloar-ze ar memes bremâ ha bepret, hac epad an eternite, evel ma voa er goumançamant, hac a viscoaz. *Evellen bezet great.*

cipio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum. Amen.

Antif. O veza quer caër ha quen agreabl da Zoue; guerc'hes e prosperot hac e renot en despet d'hoc'h adversourien.

Ant. Specie tuâ et pulchritudine tuâ; intende, prosperè procede et regna.

Ant. Doue a sicouro an ilis. *Ant.* Adjuvabit eam.

Psalm. 45.

Hon Doue eo hon refuich hac hon nerz, pehini a zeu d'hor sicour en afflictionou bras a so erruet gueneomp.

Abalamour da-ze ne spontimp quet pa zeue an douar da grena ha da horgellat, hac ar menezziou da veza strinquet e gouelet ar mor.

Pa zeufe ar mor ive da sevel e vouagou gant un trous terrubl azioc'h hor penn, ha da ziscar memes ar rivyer, en e fulor hac en e gourrouç, n'hor bezo aon ebet :

Rac ur rivyer a c'hraçou hon reïous e kear an Autrou-Doue, pehini eo an ilis santifiet gantâ evit e zemeuranç.

Doue so gueneomp ato en e c'hreis, evit e derc'hel ferm, hac a vezo vigilant d'e difen mintinc'houlou.

E adversourien so bet estonet oc'h e guelet o brosperi, hac ar rouanteleziou so en em soumetet dindan e lesen : Doue so en em

Deus noster, refugium et virtus : adjutor in tribulationibus quæ invenerunt nos nimis.

Proptereà non timebimus, dùm turbabitur terra : et transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt et turbatæ sunt aquæ eorum : conturbati sunt montes in fortitudine ejus.

Fluminis impetus lætificat civitatem Dei : sanctificavit tabernaculum suum altissimus.

Deus in medio ejus non commovebitur : adjuvabit eam Deus mane diluculo.

Conturbatæ sunt gentes et inclinata sunt regna : dedit vocem suam, mota est terra.

Dominus virtutum nobiscum : susceptor noster Deus Jacob.

Venite et videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram : auferens bella usque ad finem terræ.

Arcum conteret et confringet arma : et scuta comburet igni.

Vacate et videte quoniam ego sum Deus : exaltabor in gentibus et exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiscum : susceptor noster deus Jacob.

Gloria Patri, etc.

Sicut erat, etc.

Ant. Adjuvabit eam Deus vultu suo : Deus in medio ejus non commovebitur.

Ant. Sicut lætantium.

disclæriet evithi, hac eo bet souezet ar bed-oll gant quemense.

Er guear-mâ ema an autrou oll-galloudus gueneomp : èmomp enni dindan protection ar guir Doue.

Doue, ha considerit œuvrou Doue, ar burzudou en deveus gret var an douar e faver e ilis chasseet en deveus ar brezel diouthi betec ar penn pella eus ar bed.

En a dorro hac a vrusunn armou hon advesourien, hac o strinco en tan da zevi.

Chomit e peoc'h, emezân deomp, *ha guelit ervad eo me hô T'oue : me a vezo exaltet etouez an nationou pobl, hac a vezo glorifiet partout var an douar.*

An autrou bras eta so gueneomp en ilis catholic; emomp enni dindan protection ar guir Doue.

Gloar d'an tad, etc.

Ant. Doue a sicouro an ilis gant e sellou favorabl : Doue so en e c'hreis, hac evelse e chommo ferm ha stabil ato.

Antif. Leun eo e joa

Psalm. 86.

Ar Kear à Sion, pehini eo an ilis, a so fountet var a meneziou santel; Doue a gar e ferzyer dreist an oll demeurançou eus e bobl.

Traou caër ha glorius ha so lavaret ac'hanoc'h-hu, kear Doue.

Me am bezo memor, eme Doue, *a Rahap hac a Vabilon : ar bobl-ze a zeui d'am aznaout ha d'am enori er Guear santel-mâ.*

Guelet vezo an estranjourien, an tirantet hac an egyptianet, oc'h en em gaout enni d'am servicha.

Ha ne vezo quet lavaret evit Sion, penaus ne baoues an niver eus e habitantet o cresqui, hac eo ar mestr bras e-unan en deveus hi fountet?

Ne deus nemet an Autrou-Doue a guement a allo discrifa ar gantite a bobl hac a brincet a vezo bet ebars.

O kear eürus, pebez joa o devezo an oll, pere a raï o demeuranç enoc'h-hu!

Gloar d'an tad, ha d'ar map, etc.

Antif. Leun eo a joa quement hini a chom fidel en o servich, mam santel da Zoue.

℣. Ar c'hraç a so squillet en abondanç var ho musellou.

℟. Hac abalamour da-se oc'h

Fundamenta ejus in montibus sanctis : diligit dominus portas Sion super omnia tabernacula Jacob.

Gloriosa dicta sunt de te : civitas Dei.

Memor ero Rahab et Babylonis : scientium me.

Ecce alienigenæ et Tyrus, et populus Æthiopum : hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet? homo et homo natus est in ea : et ipse fundavit eam altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorum et principum : horum qui fuerunt in eâ.

Sicut lætantium omnium : habitatio est in te.

Gloria Patri, et Filio, etc.

Ant. Sicut lætantium omnium nostrûm habitatio est in te, sancta Dei genitrix.

℣. Diffusa est gratia in labiis tuis.

℟. Propterea, benedixit te Deus in æternum.

benniguet eternelamant gant Doue hon tad pehini so en eê, etc.

Absolution.

Dre bedennou ha milidou, etc.

Pater noster, etc.

Absolutio. Precibus et meritis, etc.

A rest eus an absolution-mâ, gant an teir guentel hac an teir respont pere a vezo propr d'an amser ma viot enni, a gueffot amâ varlec'h e fin an trede nocturn.

AN TREDE NOCTURN.

An tri salm eus an trede Nocturn-mâ a ve lavaret d'ar vener ha da sadorn, gant laudes varlec'h.

Ant. Gaude, Maria. *Ant.* En em rejouissit, Mari.

Psalm. 95.

Cantate Domino canticum novum: cantate Domino omnis terra.

Cantate Domino, et benedicite nomini ejus: annuntiate de die in diem salutare ejus.

Annuntiate inter gentes gloriam ejus: in omnibus populis mirabilia ejus.

Quoniam magnus Dominus et laudabilis nimis: terribilis est super omnes Deos.

Quoniam omnes

Canit d'an Autrou-Doue ur c'hantic nevez: canit dezàn meuleudi, c'hui oll pere a chom var an douar.

Canit d'an Autrou, ha meulit e hano: anoncit eta a zeiz e zeiz ar pez en deveus grêt evit hor savetei.

Annoncit e c'hloar e peb bro; ha desquit d'an oll bobl an traou admirabl en deveus grêt evidomp.

Rac Doue so un autrou bras ha meulabl estranch; un Doue terrubl eo dreist an oll doueou faus.

Rac oll doueou an dud infidel ne dint nemet drouc-sperejou; mæs hon Doue hac hon autrouni en deveus grêt an eêvou.

E bresanç a so leun a c'hloar

hac a vajeste; er plaç santel-mâ, e pihini a ra e zemeuranç, a so leun ivez a santelez hac a vageste.

Deut eta, pobl a bep bro, deut da renta enor ha gloar d'an Autrou-Doue; deut da renta d'e hano ar c'hloar hac ar veuleudi a dleit dezàn.

Digacit gueneoc'h offrançou, hac antreit en e dempl d'o fresanti dezàn: adorit an Autrou-Doue er plaç santel ma ra e zemeuranç.

Crenit dirazàn gant respet, quement so var an douar: publiit etouez ar bobl eo deut an Autrou-Doue da etablissa e rouantelez.

Rac corriget en deveus ar bed-mâ, pehini ne vezo mui quen troublet ha ma voa diaguent ma teuas var an douar, hac e c'houarno ar bobl gant justiç hac gant lealdet.

Ra dui an eêvou'tâ d'en em rejouissa, hac an douar da lammet, hac ar mor ha quement so enno da dridal gant joa: ar mesyou ha quement so enno a vezo ive rejouisset.

Quement seurt guez a so er c'hoajou a zeuint d'en em hegea gant joa e presanç an Autrou, abalamour ma zo erru: rac erru eo da varn ar bed-mâ.

Barn a raï ar bed oll gant justiç, hac ar bobl gant ar virionez.

Gloar d'an tad, ha d'ar map, etc.

Dii gentium dæmonia: Dominus autem cœlos fecit.

Confessio et pulchritudo in conspectu ejus: sanctimonia et magnificentia in sanctificatione ejus.

Afferte Domino pătriæ gentium, afferte Domino gloriam et honorem: afferte Domino gloriam nomini ejus.

Tollite hostias, et introïte in atria ejus: adorate Dominum in atrio sancto ejus.

Commoveatur à facie ejus universa terra: dicite in gentibus, quia Dominus regnavit.

Etenim correxit orbem terræ, qui non commovebitur: judicabit populos in æquitate.

Lætentur cœli, et exultet terra, commoveatur mare et plenitudo ejus: gaudebunt campi et omnia quæ in eis sunt.

Tunc exultabunt omnia ligna sylvarum à facie Domini:

quia venit, quoniam venit judicare terram.

Judicabit orbem terræ in æquitate : et populos in veritate suâ.

Gloria Patri, et Filio, etc.

Sicut erat in principio, etc.

Ant. Gaude, Maria Virgo, cunctas hæreses sola interemisti in universo mundo.

Ant. En em rejouissit, Guerc'hes Vari ; c'hui hoc'h-unan hoc'h eus distruget an oll heresiou dre ar bed universel.

Ant. Dignare. *Antif.* Permetit gueneen

Psalm. 96.

DOMINUS regnavit, exultet terra : lætentur insulæ multæ.

Nubes et caligo in circuitu ejus : justitia et judicium correctio sedis ejus.

Ignis antè ipsum præcedet : et inflammabit in circuitu inimicos ejus.

Illuxerunt fulgura ejus orbi terræ : vidit et commota est terra.

Montes sicut cera fluxerunt à facie Domini : à facie Domini omnis terra.

Annuntiaverunt cœli justitiam ejus : et viderunt omnes populi gloriam ejus.

AN Autrou-Doue a so aznavezet evit ar Roue souveren var an oll : en em rejouisset eta quement den so var an douar hag e eals a eneziou o chom.

Unan an deziou-mâ e tisquennoeus an eê, ha c'houabr tènval en dro dezâ ; asezet vezo var un tron a justiç hac a furnez da ober correction.

Un tan bras a zeui en e rauc, hac a flamino var e adversouryen, tro-var-dro, evit o lesqui.

An ear a vezo carguet a foultr hac a luc'het pere a luguerno dirac ar bed-oll : quemense a vezo guelet partout, hac e creno an douar dre ar gurun.

Ar meneziou hac an douar oll a teuzo dirac faç ar barner-mâ, evel ma teuz ar c'hoar dirac an tan.

An eêvou a zeui dre gals a sinou horrubl da annonç d'an dud ar rigol eus e justiç ; hac e veulo neuse

an oll pobl ar c'hloar eus e vaieste divin.

Neuse e tissec'ho gant mez ha confusion quement o devezo adoret an idolou, hac a vezo en em c'hlorifiet er figuriou o devoa forget.

Adorit ar barner souveren-mâ c'hui entrezoc'h e oll ælez : an ilis santel en deveus ur joa bras o clevet an hano eus e c'hloar.

Tridal a ra calonou an eneou fidel gant ar joa o consideri ho jugeamanchou admirabl, va Doue :

Rac c'hui eo an autrou huela var ar bed universel ; c'hui so savet infinimant azioc'h an oll doueou faus.

C'hui eta, pere a gar an autrou Doue, cassaït an Drouc, o tec'hel dioutâ : rac Doue a gonservo eneou an dud santel, hac o dilivrio eus daouarn ar re veichant.

Da nep so just ha leal a ro ar sclærigen eus e c'hraç : hac e carg a zouçder hac a gonsolatian calonou ar re a ya gant an hent eon.

Servichit an autrou Doue'ta gant joa, c'hui etrezoc'h eneou just ha meulit-èn bepret : o caout memor eo digantâ e teu hoc'h oll sanctification ha quement graç a recevit.

Gloar d'an tad, etc.

Ant. Permetit din ho meuli, guerc'hes sacr ; ha roït din ar vertuz da drec'hi hoc'h adversourien.

Confundantur omnes qui adorant sculptilia : et qui gloriantur in simulachris suis.

Adorate eum omnes angeli ejus : audivit et lætata est Sion.

Et exultaverunt filiæ Judæ : propter judicia tua, Domine.

Quoniam tu Dominus altissimus super omnem terram ; nimis exaltatus es super omnes Deos.

Qui diligitis Dominum, odite malum : custodit Dominus animas sanctorum suorum, de manu peccatoris liberabit eos.

Lux orta est justo : et rectis corde lætitia.

Lætamini, justi, in Domino : et confitemini memoriæ sanctificationis ejus.

Gloria patri, etc.

Ant. Dignare me laudare te, virgo sacrata : da mihi virtutem contra hos-

tes tuos.

Ant. Post partum.

In Ado. Ant. Angelus Domini.

Antif. Goude ho quilioud.

Evit an Azvent. Ant. Eal an Autrou.

Psalm. 97.

CANTATE Domino canticum novum : quia mirabilia fecit.

Salvavit sibi dextera ejus : et brachium sanctum ejus.

Notum fecit Dominus salutare suum : in conspectu gentium revelavit justitiam suam.

Recordatus est misericordiæ suæ : et veritatis suæ domui Israël.

Viderunt omnes termini terræ : salutare Dei nostri.

Jubilate Deo, omnis terra : cantate, et exultate, et psallite.

Psallite Domino in cytharâ, in cytharâ, et voce Psalmi : in tubis ductilibus, et voce tubæ corneæ.

Jubilate in conspectu regis Dominet enna, ra dui an douar hac

CANIT d'an Autrou-Doue ur c'hantic nevez, abalamour d'an traou admirabl en deveus grêt evidomp.

Evit e c'hloar en deveus hor saveteet gant an nerz eus e zourndeou ; gant ar vrerc'h santel eo en deveus operet hor silvidiguez.

Doue en deveus roet da aznaout sclêr en deveus digacet deomp e vap hor Salver ; disqueset en deveus e justiç dirac ar bobl ;

Memor en deveus bet eus e drugarez, hac eus ar bromessa fidel en devoa grêt da famill Israël.

Goueset o deveus an oll, dre guement leac'h so var an douar, petra en deveus grêt hon Doue evit hor savetei.

Meulit Doue'ta gant joa, quement den so var an douar : canit gant rejouissanç canticou ha salmou en enor dezàn.

Sonit meleudi d'an Autrou-Doue gant peb seurt instrumanchou ha trompilliou a zevotion.

En em rejouissit er guel eus an Autrou hon Roue souveren. Ra dui ar mor ha quement so destu-

e oll habitantet da zisquez ar memes joa d'e zonediguez.

Ar rivierou, gant o zrous o redec', en enoro ; hac ar meneziou a lammo gant joa e presanç hon autrou pehini so erru da varn ar bed-mâ.

Gant justiç e c'houarno ar bed universel, hac e varno e bobl gant lealdet.

Gloar d'an Tad, etc.

Antif. Goude ho guillioud ez oc'h chomet ur verc'hes pur ha divlam : pliget gueneoc'h, mam Doue, intercedi evidomp.

Gloria Patri, et Filio, etc.

Ant. Post partum, virgo, inviolata permansisti : Dei Genitrix, intercede pro nobis.

Eleac'h an Antiphonen-mâ diarauc, e ve lavaret epad an Azvent an Antifonen all-mâ varlerc'h.

Ant. Eal an Autrou-Doue a annonças da Vari e vise mam da Salver ar bed ; hac er c'honcevas dre vertuz ar Speret-Santel.

℣. Ar c'hraç a so squillet var ho musellou, Guerc'hes.

℟. Hac evelse oc'h benniguet gant an Autrou-Doue evit un eternite.

Hon tad pehini so en eê, etc.

℣. Ha na hermetit quet e couezzemp e temptation.

℟. Hoguen hon dilivriit a zroug.

ni : moveatur mare, et plenitudo ejus, orbis terrarum, e universi qui habitant in eo.

Flumina plaudent manu, simul montes exultabunt à conspectu Domini : quoniam venit judicare terram.

Judicabit orbem terrarum in justitiâ : et populos in æquitate.

Ant. Angelus Domini nuntiavit Mariæ : et concepit de Spiritu Sancto.

℣. Diffusa est gratiâ in labiis tuis.

℟. Propterea benedixit te Deus in æternum.

Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem ;

℟. Sed libera nos à malo.

Absolutio.

PRECIBUS et meritis beatæ Mariæ semper virginis, et omnium sanctorum perducat nos Dominus ad regna cœlorum.

℟. Amen.

℣. Jube, Domine, benedicere.

Benedictio.

Nos cum prole piâ benedicat virgo Maria.

Absolution.

DRE pedennou ha milidou Verc'hes glorius Vari ha an oll sænt, ra pligeo gant a Autrou Doue hor c'hundui d rouantelez an eê.

℟. Evellen bezet grêt.

℣. Gourc'hemennit, Autrou ma vezin benniguet.

Ar Venediction.

Ra deui ar Verc'hes Vari gant he Map santel d'hor benniguen.

℟. Evellen bezet grêt.

Lectio prima. Eccl 24. *Ar Guentel guenta.*

IN omnibus requiem, quasivi, et in hæreditate Domini morabor. Tunc præcepit et dixit mihi creator omnium : et qui creavit me, requievit in tabernaculo meo, et dixit mihi : In Jacob inhabita, et in Israël hæreditare, et in electis meis mitte radices. Tu autem, Domine, miserere nobis.

℟. Deo gratias.

℣. Sancta et immaculata virginitas,

ETOUEZ an oll em eus clasquet ur plaç a repos, hac ez on en em arretet da chom en heritaich an Autrou Doue. Neuse crouer an oll en deveus roet din e ordrenanç, o coms ouzin; hac an hini en deveus va c'hrouet, en deveus reposet em zabernacl, hac en deveus lavaret din : *grit ho temeuranç e ty Jacob, ha quemerit hoc'h heritaich en Israël, ha grisennit etouez ar re am eus choaset.* Hoguen c'hui, hon autrou, ho pêt truez ouzomp.

℟. Graçou da Zoue.

℣. O guerc'hedet santel ha pur meurbet, ne oun quet pe seurt meleudi da renta deoc'h a guement a ve dîn ac'hanoc'h ;

ac c'hui hoc'h eus douguet en ho creis an hini na doa quet capabl an eêvou da ziguemeret ê c'hrandor.

℣. C'hui so benniguet dreist an oll merc'het, couls ha ma ê benniguet ar froez eus ho cof santel : Rac c'hui hoc'h eus douguet en ho creis an hini na doa quet capabl an eêvou da ziguemeret e vajeste.

℣. Gourc'hemennit, autrou, ma vezin benniguet.

Benediction.

Ra pligeo gant guerc'hes an oll guerc'heset intercedi e-unan evidomp dirac an autrou Doue.

℟. Evelse bezet grêt.

quibus te laudibus efferam nescio : quia quem cœli capere non poterant, tuo gremio contulisti.

℣. Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui : quia quem cœli capere non poterant, tuo gremio contulisti.

℣. Jube, Domne, benedicere.

Benedictio.

Ipsa virgo virginum intercedat pro nobis ad Dominum.

℟. Amen.

An eil Guentel. *Lectio secunda.*

ER fæçoun-mâ ez on chomet ferm ha stabil e Sion, hac em eus caet ive va repos er guear santel-mâ, hac etablisset va fuissanç e Jerusalem; grizienn-êt oun etouez ar bobl a enor, peveus a hini an heritaich a so e partaich va Doue hac ez oun en em loget e compaignunez an oll Sænt. Hoguen c'hui, hon autrou, ho pêt truez ouzomp.

℟. Graçou da Zoue.

℣. Eürus oc'h, guerc'hes Vari, c'hui pehini hoc'h eus douguet an autrou Crouer ar bed.

ET sic in Sion firmata sum, et in civitate sanctificatâ similiter requievi, et in Jerusalem potestas mea et radicavi in populo honorificato, et in parte Dei mei hæreditas illius, et in plenitudine sanctorum detentio mea. Tu autem, Domine, miserere nobis.

℟. Deo gratias.

℣. Beata es, virgo Maria, quæ Dominum portasti creatorem mundi : genuisti qui te fecit, et in æternum permanes virgo.

℣. Ave, Maria, gratiâ plena : Dominus tecum. Genuisti qui te fecit, et in æternum permanes virgo.

C'hui hoc'h eus angeandret hini en deveus ho crouet, hac ez oc'h chomet guerc'hes eternelamant.

℣. Me ho salud, Mari, leun ar c'hraç, an autrou Doue gueneoc'h. C'hui hoc'h eus angeandret an hini en deveus ho crouet, hac ez oc'h chommet guerc'hes eternelamant.

Pa dleer lavaret an Te Deum laudamus, *ec'h ajouter e fin ar respont-mâ ar* Gloria Patri, *evellen* :

Gloria Patri, et filio, et spiritui sancto.

Genuisti qui te fecit, et in æternum permanes virgo.

℟. Jube, Domne, benedicere.

Gloar d'an tad ha d'ar map, ha d'ar Speret-Santel.

C'hui hoc'h eus angeandret an hini en deveus ho crouet, hac ez oc'h chommet guerc'hes eternelamant.

℣. Gourc'hemennit, autrou, ma vezin benniguet.

Benedictio.

Per Virginem matrem concedat nobis Dominus salutem et pacem.

℟. Amen.

Ar Venediction.

Pliget gant an Autrou Doue accordi deomp ar c'hraç da ober hor silvidiguez, ha da veva e peoc'h, dre voyen ar Verc'hes e vam.

℟. Evellen bezet gret.

Lectio tertia.

QUASI cedrus exaltata sum in libano, et quasi Cypressus in monte Sion. Quasi palma

An trede quentel, ibidem.

QUEN huel oun savet hac ar guez cedr eus al liban, hac ar guez cipres a menez Sion. Evel ar guez palm e Cades, hac evel ar plant-ros e Jerico em eus

gorroet va brancou; cresquet oun evel ar vezen gaër a Olives pe Lore var ar meas, hac evel ur vezen platan en un hent bras e quenver an douar. Roet em eus ur c'huez douç evel ar c'hanel hac ar baum pe an ongant ar preciussa, hac ur c'huez douç evel ar myrrh an excellanta. Hoguen c'hui, hon autrou, ho pêt trüez ouzomp.

℟. Graçou da Zoue.

exaltata sum in Cades, et quasi plantatio rosæ in Jericho. Quasi oliva speciosa in campis, et quasi platanus exaltata sum juxtà aquas in plateis. Sicut Cinnamomum et balsamum aromatizans odorem dedi; quasi myrrha electa dedi suavitatem odoris. Tu autem, Domine, miserere nobis.

℟. Deo gratias.

D'an amser ma ve lavaret an Te Deum laudamus *ne ve quet lavaret ar respons a so amâ varlec'h.*

℟. Eürus oc'h e guirionez, ô Mari guerc'hes sacr! c'hui eo an dina eus a bep meuleudi.

Abalamour ma ze ac'hanoc'h eo sortiet an heaul a Justiç, Jesus-Christ hon Doue.

℣. Pedit evit ar bobl, suplit evit an dud a ilis, intercedit evit ar sex devot eus ar merc'hed : grit ma teui da santout ho sicour hac hoc'h assistanç quement hini a zeu da enori ar memor santel ac'hanoc'h.

Abalamour ma ze ac'hanoc'h-hu eo sortiet an heaul a Justiç, Jesus-Christ hon Doue.

Gloar d'an Tad ha d'ar map, ha d'ar Speret-Santel.

Jesus-Christ hon Doue.

℟. Felix namque es, sacra virgo Maria, et omni laude dignissima.

Quia ex te ortus, est Sol justitiæ, Christus Deus noster.

℟. Ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto fœmineo sexu : sentiant omnes tuum juvamen quicumque celebrant tuam sanctam commemorationem.

Quia ex te ortus est sol justitiæ, Christus Deus noster.

Gloria patri, et filio, et spiritui sancto.
Quia, etc.

Ne ve quet lavaret an Te Deum laudamus *epad an Azvent, nac adalec ar Septuagesim, pe an tredsul dirac demerc'her al ludu bete pasq, nemet diviana da vouelyou ar verc'hes, pere a ell erruout epad an amseryou-ze.*

AN HYM A REAS SANT AMBROAS

HA SANT AUGUSTIN ASSAMBLES,

var ton : *ar Verc'hes sacr, mam da Zoue.*

Te Deum laudamus, te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli, tibi cœli et universæ potestates.

Tibi Cherubim et Seraphim, incessabili voce proclamant.

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt cœli et terra majestatis gloriæ tuæ.

Te gloriosus Apostolorum chorus.

Te prophetarum laudabilis numerus.

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

C'hui, ô va Doue, a veulomp,
C'hui, hon autrou, a azneveomp;
Deoc'h, tad eternel, e rent gloar
Quement tra so var an douar.
An oll ælez hac an eêvou,
Couls hac an oll buissançou,
Peb Cherubin ha Seraphin
A gan meuleudi deoc'h hep fin.
Santel, Santel, emezo ê,
Santel eo an autrou Doue.
Leun ec an eê hac an douar.
Gant ar vajeste eus ho cloar.
An oll ebestel glorius,
Hac an oll brophedet eürus,
Hac an arme a verzerien
Ho meul, va Doue, da viquen.
Digant an oll ilis santel
A so dre'r bed universel,
Enor ha gloar a recevit,
Tad a vajeste infinit.
C'hoas e rent ur c'hloar souveren
D'ho guir map unic Doue ha den,
Ha quer-couls d'ar speret-santel
A gonsol an eneou fidel.
C'hui, ô va Jesus, ny er goar,
Eo certen ar roue a c'hloar;
C'hui eo a bep eternite
Map an tad eternel ive.
C'hui, evit dont da redima
An den eet da goll er bed-mâ,
So hep caout horrol disquenet
E cof ur verc'hes paour meurbet.
C'hui, o veza eus ar maro
Trec'het gueneoc'h ar flem garo,
Da nep a gredo d'ho comsou
Hoc'h eus digoret an eêvou.
C'hui, evel ma credomp ervad,
An tu-deou da Zoue ho tad,
En e c'hloar a so asezet,
Hac a dle dont da varn ar bed.
Ni ho ped eta, roït sicour
Deomp-ni ho servicherien baour,
Pere hoc'h eus, ô va Jesus,
Prenet gant ho coad precius.
Grit ma vezzimp evit bepret
E renc ho sænt er c'hloar contet;
Pliget gueneoc'h savetei
Ho pobl, autrou, ni ho supli.
Roït deomp ho penediction
Evel d'hoc'h heritaich guirion;
Deut d'hor c'hundui ha d'hor sevel
Betec ar vuez eternel.
Graçou deoc'h bemdez a rentomp
Hac hoc'h hano sacr a veulomp,
Hac er meulimp hivisiquen
Eus a vrema da virviquen.
Grit deomp ar c'hraç d'en em viret
Hirio, va Doue, diouz peb pec'het;
Autrou, ho pêt ouzomp truez,

Te per orbem terrarum Sancta confitetur Ecclesia.

Patrem immensæ majestatis.

Venerandum tuum verum et unicum Filium.

Sanctum quoque Paracletum Spiritum.

Tu rex gloriæ, Christe.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem, non horruisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo, aperuisti credentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes in gloriâ Patris.

Judex crederis esse venturus.

Te ergò, quæsumus, famulis tuis subveni, quos pretioso sanguine redemisti.

Æternâ fac cum sanctis tuis in gloriâ numerari.

Salvum fac populum tuum, Domine; et benedic hæreditati tuæ.

Et rege eos, et extolle illos usquè in æternum.

Per singulos dies benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in sæculum, et in sæculum sæculi.

Dignare, Domine, die isto sine peccato nos custodire.

Miserere nostrî, Domine, miserere nostrî.

Fiat misericordia tua, Domine, super nos, quemadmodùm speravimus in te.

In te, Domine, speravi; non confundar in æternum.

Pardounit deomp hor goal vuez.
Exercitato, va Salver,
Ho trugarez en hor c'hênver:
Rac ma zeo en hoc'h assistanç
Hon eus lequeat hon esperanç.
Ya, va autrou souveren,
Me-a esper ennoc'h hepquen:
Rac-ze'ta na bermetit quet
E ven jamæs confus rentet....

Eleac'h ar Guenteliou diarauc e ve lavaret epad an Azvent ha da Vouel an annonciation ar guenteliou-all-mâ so amâ, gant ar memes absolution ha benediction pere so diaguent.

Ar guenta Quentel. Luc. 1.

Missus est Angelus Gabriel à Deo in civitatem Gallileæ, cui nomen Nazareth, ad virginem desponsatam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen Virginis Maria. Et ingressus angelus ad eam, dixit: Ave, gratiâ plena, Dominus tecum; benedicta tu in mulieribus.

An Eal Gabriel a oue digacet gant Doue da ur Guear à C'halilee, galvet Nazaret, betec ur verc'hes demezet da un den pehini a oa hanvet Joseph, eus a Lignez David, hac an hano eus ar Verc'hes-ze a oa Mari. O veza antreet an eal betec enni, e lavaras dezi: *Me ho salud, c'hui pehini so leun a c'hraç, an autrou Doue zo gueneoc'h benniguet oc'h dreist an oll merc'het. Hoguen, c'hui hon Autrou, ho pét truez ouzomp.*

℟. Graçou da Zoue.

℣. An eal Gabriel a oue digacet betec ar verc'hes Vari pehini a oa dimeset da Joseph, evit anonç dezi comsou Doue; hac e oue spountet ar Verc'hes gant ar sclærigen anezàn. *Na spountit quet, Mari,* eme an eal, *caet hoc'h eus graç ha faver dirac an autrou Doue.*

Cetu c'hui o vont da gonceo en ho creis, hac e c'hanot ur map, pehini a vezo galvet Map Doue.

℣. *An autrou Doue en lacaï da aseza var tron ar Roue David e dad; hac e reno eternellamant e ty Jacob.*

Cetu c'hui o vont da gonceo en ho creis, hac e c'hanot ur map pehini a vezo galvet map Doue.

Et regnabit in domo Patris ejus, et regnabit in domo Jacob in æternum.

Ecce concepies et paries Filium, et vocabitur altissimi Filius.

Dabit ei Dominus Deus sedem David

Ecce concepies et paries Filium, et vocabitur altissimi Filius.

An eil Guentel. Luc. 1.

Ar verc'hes, o clevet an eal a oue troublet, hac e songe outhi e unan petra sinifie ar salut-ze a receve digantâ. Hoguen an eal a lavaras dezi: *N'ho pezet aoun ebet, Mari, rac c'hui oc'h eus caet graç ha faver dirac Doue. Cetu c'hui o vont da gonceo en ho creis, hac e c'hanot ur map*

Quæ cùm audisset, turbata est in sermone ejus, et cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait angelus ei: Ne timeas, Maria; invenisti enim gratiam apud Deum: Ecce

concipies in utero et paries filium, et vocabis nomen ejus Jesum. Hic erit magnus, et filius altissimi vocabitur. Et dabit illi Dominus deus sedem David patris ejus, et regnabit in domo Jacob in æternum, et regni ejus non erit finis. Tu autem, Domine, miserere nobis.

℟. Deo gratias.

℟ Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum.

Spiritus sanctus superveniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi; quod enim ex te nascetur sanctum, vocabitur filius Dei.

℣. Quomodò fiet istud, quoniam virum non cognosco?

Spiritus sanctus superveniet in te, et virtus altissimi obumbrabit tibi; quod enim ex te nascetur sanctum, vocabitur filius Dei.

da behini e root an hano a Jesus. Hemâ a vezo bras, hac a vezo galvet Map Doue memes. Roe vezo dezàn gant an autrou Dou tron David e dad. Ren a raï e ternelamant e ty Jacob, en hevelep fæçoun n'en devezo fin ebet rouantelez. Hoguen, c'hui hon Autrou, ho pêt truez ouzomp.

℟. Graçou da Zoue. ℟. Me ho salud Mari, leun a c'hraç an Autrou Doue so gueneoc'h.

Ar Speret-Santel a zisquenno ennoc'h, hac ar vertuz a Zoue ho coloï evel ur squeud; ha rac-ze ar buguel santel pehini a vezo ganet ac'hanoc'h a vezo galvet map Doue.

℣. *Penaus,* eme ar Verc'hes, *e c'hoarvezo an dra-ze, pa n'am-eus compaignuez ebet ouz goaz?* Hac e respontas dezi an eal. *Ar Speret-Santel a zisquenno ennoc'h, hac ar vertuz a Zoue ho coloï evel ur squeud, ha rac-ze ar buguel santel pehini a vezo ganet ac'hanoc'h a vezo galvet Map Doue.* Et respondens angelus, dixit ei: Spiritus sanctus superveniet in te, et virtus altissimi obumbrabit tibi; quod enim ex te nascetur sanctum, vocabitur filius Dei.

An dredé Quentel.

Mari a lavaras neuse d'an eal: *penaus e c'hoarvezo an dra-ze, pa n'am eus compaignunez ouz goaz ebet?* Hac e respontas dezi an eal: *ar Speret-Santel a zisquenno ennoc'h, hac ar vertuz a Zoue ho coloï evel ur squeud; ha rac-ze ar buguel santel pehini a vezo ganet ac'hanoc'h, a vezo galvet Map Doue. Cetu so quen Elisabeth ho queniderv deut da veza brases var ur map en he c'hosni; hac an hini a so galvet steril, o veza n'e devoa bet biscoaz crouadur, a so bremâ o touguen unan abaoue c'huec'h mis: rac ne deus netra impossubl da Zoue.* Neuse Mari a lavaras: *Cetu-me amâ servicheres d'an Autrou Doue, bezet grèt em andret hervez ho quer.* Hoguen, c'hui hon autrou, ho pêt truez ouzomp.

℟. Graçou da Zoue.

℣. Recevit, guerc'hes Vari, ar gôms a so digacet deoc'h abers Doue gant an eal. Conceo a reot en ho creis, hac e c'hanot ur map, Doue ha den assambles.

En hevelep-fæçoun mâ viot publiet da veza benniguet dreist an oll merc'het.

℣. Guenel a reot sur ur map, ha cousgoude ne souffrot domaich ebet en ho querc'hdet; brases e

Dixit autem Maria ad angelum: Quomodò fiet istud, quoniam virum non cognosco? Et respondens angelus dixit ei: Spiritus Sanctus superveniet in te, et virtus altissimi obumbrabit tibit; ideòque et quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei. Et ecce Elisabeth cognata tua, et ipsa concepit filium in senectute suâ. Et hic mensis est sextus illi quæ vocatur sterilis, quia non erit impossibile apud Deum omne verbum. Dixit autem Maria: Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum. Tu autem, Domine, miserere nobis.

℟. Deo gratias.

℣. Suscipe verbum, virgo Maria, quod tibi à Domino per angelum transmissum est; conci-

pies et paries Deum pariter et hominem.

Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres.

℣. Paries quidem filium, et virginitatis non patieris detrimentum : efficieris gravida, et eris mater semper intacta.

Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres.

Gloria Patri, etc.

Ut benedicta dicaris inter omnes mulieres.

teuot da veza, hac e viot ato un vam pur ha divlam. En hevelep fæçoun ma viot publiet dâ vez benniguet dreist an oll merc'hed

Gloar d'an tad, etc.

En hevelep-fæçoun ma viot publiet da veza benniguet dreist an oll merc'hed.

EVIT LAUDES.

Ave, Maria, etc.

Deus, in adjutorium meum intende, etc.

Me ho salud, etc.

Bezit attantif; me ho ped, etc.

Evel e Prim *tumâ varlec'h.*

Ant. *Adalec Gouel ar C'handelour betec an Azven*

Assumpta est Maria.

Mari so bet diguemeret

An antifonennou pere a ve lavaret epad an Azven bete Nedelec, hac adalec Nedelec bete Gouel a C'handelour, a gueffot tumâ en o fart o-unan varlec'h an Heuryou munut, etre Non ha Gousperou. Ar re mes antifonennou pere a servich da Laudes, a servich ive d'an Heuryou munut ha da Gousperou ar Verc'hes.

Psalm. 92.

DOMINUS regnavit, decorem indutus est : indutus est Dominus fortitudinem, et præcinxit se.

AN Autrou Doue so deut da ren er bed universel; en em visquet eo a c'henet hac a c'hloar en em visquet eo an Autrou a nerz hac a buissanç, hac eo en em breparet evit un ouvraich bras.

Rac ar voul eus an douar en deveus rentet quer ferm, na genno quet a blaç.

Ho tron, va Doue, a oa reparet a-ziaguent : rac c'hui so a-viscoaz.

Ar rivierou o deveus savet, autrou souveren; ar rivierou o deveus savet o mouez evit ho meuli.

Ar rivierou o deveus gorroët o gouagou; hac e teuont d'ho glorifia dre an trous eus o dour bras.

Admirabl eo ar mor oc'h en em sevel pa ve courroucet; mæs an Autrou Doue so admirapoc'h eals er pez a dremen aziouzomp oh eevou.

An desteni a ro deomp peb tra eus ho majeste infinit, va Doue, so credabl dreist vusur : ha memense a dle hon angagei da sanctifia deoc'h un enor santel en ho temeurançz epad hor buez.

Gloar d'an tad ha d'ar map, ha d'ar Speret-Santel..... Ar gloar a oa a-viscoas, rá vezo bemdâ ive d'an tri ferson eus an dreindet.

Evellen bezet gret.

Antif. Mari a so bet diguemeret en eë : an AElez en em rejouis, hac a ro meuleudi ha benedictionou da Zoue evit ar sujet-ze.

Antif. Ar verc'hes Vari.

Etenim firmavit orbem terræ : et non commovebitur.

Parata sedes tua, Deus, ex tunc : à sæculo tu es.

Elevaverunt flumina, Domine : elevaverunt flumina vocem suam.

Elevaverunt flumina fluctus suos : à vocibus aquarum multarum.

Mirabiles elationes maris : mirabilis in altis Dominus.

Testimonia tua credibilia facta sunt nimis : domum tuam decet sanctitudo, Domine, in longitudinem dierum.

Gloria Patri, et filio, et spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

Ant. Assumpta est Maria in cœlum, gaudent angeli, laudantes benedicunt Dominum.

Ant. Maria virgo.

Psalm. 99.

JUBILATE Deo omnis terra : servite Domino in lætitiâ.

Introite in conspectu ejus : in exultatione.

Scitote quoniam Dominus ipse est Deus : ipse fecit nos, et non ipsi nos.

Populus ejus et oves pascuæ ejus : introite portas ejus in confessionne atria ejus in hymnis, confitemini illi.

Laudate nomen ejus, quoniam suavis est Dominus : in æternum misericordia ejus, et usque in generationem et generationem veritas ejus.

Gloria Patri, et filio : et spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

Ant. Maria virgo assumpta est ad æthereum thalamum, in quo rex regum stellato sedet solio.

CANIT meuleudi da Zoue gan rejouissanç, quement den s var an douar, ha servichit a Autrou Doue gant joa.

En em bresantit dirazàn gan levenez. Aznavezit ervad penau hon autrou eo ar guir Doue, ha eo èn en deveus hor great, h non pas ni hon-unan.

C'hui pere eo e bobl hac a dènvet pere so maguet gantâ e ilis, antreït en e dempl d veuli : enorit-èn ha trugarecaït èn gant hymnou, elec'h ma r e zemeuranç.

Meulit e hano, abalamour m zeo douç ha mad hon autrou e drugarez ne deveus fin bet hac e vezo fidel ha guiryon at en e bromessaou.

Gloar d'an tad ha d'ar map ha d'ar Speret-Santel. Ra vez ar c'hloar-ze bremâ ha bepret hac epad an eternite, ar meme evel ma oa er goumançaman hac a viscoaz.

Evelse bezet great.

Antif. Ar verc'hes Vari a so bet diguemeret er palæs celestie eleac'h ma zeo asezet Roue a rouanez var un tron a steret.

Antif. Varlerc'h ar c'huez-mad

Psalm 62.

O DOUE, ô va Doue! mintinc'houlou evel ma tihunàn, e savàn va c'halon etrese hac enoc'h.

Ur sec'het bras e deveus va ene ac'hanoc'h, bete ma teu va c'horf memes da santout e meur a fæçoun ar sec'het hac an desirze am-eus evidoc'h.

Er bed-mâ, evel en un deserz eleac'h na deus na hent na dour, ez oun en em bresantet dirasoc'h en ho templ santel, evit consideri ho puissanç hac ho cloar.

Rac evel ma c'hestimàn mui ho trugarez eguet mil vuez, ne fell din digueri va musellou nemet evit ho meuli.

Hac evelse ho meulin epad va buez; hac e savin va dibos da invoqui hoc'h hano.

Grit ma vezo carguet va ene gant an druzoni eus ho craç evit ma ho meulin gant fervor ha gant joa.

Mar deuàn da gaout sonch ac'hanoc'h em guele, ô c'hortos cousquet, e songin enoc'h ive diouz ar mintin, oc'h aznaout ervad hoc'h eus ma sicouret ato em izom.

Hac en em rejouissim o veza dindan ho protection : rac en em staguet eo va c'halon ouzoc'h,

DEUS, Deus meus: ad te de luce vigilo.

Sitivit in te anima mea : quam multipliciter tibi caro mea.

In terrâ desertâ, inviâ et inosquosâ : sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam et gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas : labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vitâ meâ : et in nomine tuo levabo manus meas.

Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea : et labiis exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te : quia fuisti adjutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima

mea pos te : me suscepit dextera tua.

Ipsi verò in vanum quæsierunt animam meam, introïbunt in inferiora terræ : tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

Rex verò lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui jurant in eo : quia obstructum est os loquentium iniqua.

c'hui pehini am souten gant h tourn-deou.

Hoguen ar re o deveus clasque va ene, o deveus collet o foan o-unan ec'h antreint e gouelet a douar, livriet e vezzint d'ar maro hac e vezzint divoret gant a loenet gouez.

Mæs evidon-me a lacaï va ol joa e Doue, ha quement a vez fidel dezâ, a vezo meulet h glorifiet ive dreizàn, èn pehin a ser o guenou d'an teodou fall pere a zeu da galomnia an dud honest.

Psalm 66.

DEUS mesereatur nostrî et benedicat nobis ; illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostrî.

Ut cognoscamus in terrâ viam tuam : in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi, Deus, confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur et exultent gentes, quoniam judicas populos in æquitate : et gentes in terrâ dirigis.

DOUE ra bligeo gantâ caout truez ouzomp, ha rei deomp e venediction : ra bligeo gantâ squillâ varnomp ar sclærigen eus e visaich, hac exerci e drugarez en hon andret.

Grit, va Doue, ma c'haznavezimp var an douar an hent da vont varzu hac enoc'h, ha ma c'haznavezo ivez an oll ar voyen a roït dezo d'en em saveteï.

Grit ma teui ar bobl d'hoc'h aznaout ha d'ho meuli, va Doue ; grit ma teuint oll da renta deoc'h meuleudi ha gloar.

Ra deui quement seurt bobl so var an douar d'en em rejouissâ gant ur joa bras, o caout ur barner quer just ha ma zoc'hhu, c'hui pehini o gouarn gant an hent eon ha gant lealdet.

Ra deui ar bopl eta, va Doue, d'ho glorifia ; ra deui an oll bopl d'hoc'h aznaout ha d'ho meuli, pa e deveus roet an douar e frôez evit redemption ar bed.

Ra pligeo gant Doue rei deomp ar c'hraç da brofita eus ar froez benniguet-ze : pliget gant hon Doue rei deomp e venediction ; ha ra vezo enoret ha respetet dre guement corn so var an douar.

Gloar d'an Tad, etc.

Antif. Varlerc'h ar c'huez-mad eus hoc'h onganchou precius e redomp, guerc'hes : ar plac'hedigou yaouanc o deveus bet ur garantez vras estranch ouzoc'h.

Antif. Benniguet oc'h.

Confiteantur tibi populi, Deus, confiteantur tibi populi omnes : terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster ; benedicat nos Deus : et metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, etc.

Ant. In odorem unguentorum tuorum currimus : adolescentulæ dilexerunt te nimis.

Ant. Benedictatu.

CANTIC *an tri Den yaouanc e fournez Babilon. Dan.* 3.

QUEMENT ira so crouet gant an Autrou-Doue, deut oll d'e vennigen, d'e veuli ha d'e c'hlorifia eternellamant.

AElez an Autrou-Doue, benniguet-èn, eêvou, benniguit an Autrou-Doue.

Oll doureyer a so azioc'h an eêvou, benniguit an Autrou-Doue : oll vertuziou ha puissancou celestiel, benniguit an Autrou-Doue.

Heaul ha loar, benniguit an Autrou-Doue ; steret an eê, benniguit an Autrou-Doue.

Oll glao ha gliz, benniguit an

BENEDICITE, omnia opera Domini, Domino : laudate et super-exaltate eum in sæcula.

Benedicite, Angeli Domini, Domino : Benedicite, cæli, Domino.

Benedicite, aquæ omnes quæ super cœlos sunt, Domino : benedicite, omnes virtutes Domini, Domino.

Benedicite, sol et

luna, Domino : benedicite, stellæ cœli, Domino.

Benedicite, omnis imber et ros, Domino : benedicite, omnes spiritus Dei, Domino.

Benedicite, ignis et æstus, Domino : benedicite, frigus et æstus, Domino.

Benedicite, rores et pruina Domino : benedicite, gelu et frigus, Domino.

Benedicite, glacies et nives, Domino : benedicite, noctes et dies, Domino.

Benedicite, lux et tenebræ, Domino : benedicite, fulgara et nubes, Domino.

Benedicat terra Dominum : laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, montes et colles, Domino : benedicite, universa germinantia in terra Domino.

Benedicite, fontes, Domino : benedicite, maria et flumina Domino.

Benedicite, cete Autrou-Doue, oll avelou Doue, benniguit an Autrou-Doue.

Tan ha tomder an han, benniguit an Autrou-Doue; yenien ha ruster ar goan, benniguit an Autrou-Doue.

Brumennou ha reo guen, benniguit an Autrou-Doue; scourn ha frim, benniguit an Autrou Doue.

Sclaç hac erc'h, benniguit an Autrou-Doue; deiziou ha nosveziou, benniguit an Autrou-Doue.

Sclærigen ha tènvaligen, benniguit an Autrou-Doue; luc'hed ha couabr, benniguit an Autrou-Doue.

Ra deui an douar da venniguet an Autrou-Doue; ra vezo enored ha glorifiet dreizi hep fin.

Meneziou ha torguennou huel, benniguit an Autrou-Doue, quement lousou ha plant a so en douar, benniguit an Autrou Doue.

Feunteuniou, benniguit an Autrou-Doue; mor ha rivierou, benniguit an Autrou-Doue.

Balen ha pesquet, ha quement a vani en dour, benniguit an Autrou-Doue; oll laboucet eus an ear, benniguit an Autrou-Doue.

Lonet gouez hac hanevalet domestic, benniguit oll an Autrou-Doue; bugale an dud, benniguit an Autrou Doue.

Ra deui ar bopl a Israël da venniguet an Autrou-Doue; ra deui da renta enor ha gloar dezan hep fin.

Bæleyen an Autrou-Doue, benniguit-èn, servicherien an Autrou-Doue benniguit-èn.

Sperejou hac eneou just, benniguit an Autrou-Doue; tud santel hac humbl a galon, benniguit an Autrou-Doue.

Ananias, Azarias, Misaël, benniguit an Autrou-Doue; rentit meuledi ha gloar dezàn eternelamant.

Bennigomp an tad, hac ar map, hac ar Speret-Santel, meulomp ha glorifiomp an tri fersonmà en un Doue, da jamæs.

Benniguet oc'h, va Doue hon autrou, er firmamant eus an eë; hac e vilitit beza meulet ha glorifiet hac exaltet dreist an oll, epad an eternite.

Ant. Benniguet oc'h gant an Autrou-Doue, c'hui merc'h santel abalamour ma zeo dreizoc'hhu ompr entet participant er frouezen a vuez.

Ant. Caër oc'h.

nia, Azaria, Misaël, Domino : laudate et superexaltatet eum in sæcula.

Benedicamus patrem et filium cum sancto spiritu : laudemus et superexaltemus eum in sæcula.

Benedictus es, Domine, in firmamento cœli : et laudabilis, et gloriosus et superexaltatus in sæcula.

Ant. Benedicta, filia, tu à Domino; quia per te fructum vitæ communicavimus.

Ant. Pulchra es.

et omnia quæ moventur in aquis, Domino : benedicite, omnes volucres cœli, Domino.

Benedicite, omnes bestiæ et pecora, Domino : benedicite, filii hominum, Domino.

Benedicat Israël Dominum : laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, Sacerdotes Domini, Domino : benedicite, servi Domini, Domino.

Benedicite, spiritus et animæ justorum, Domino : benedicite, sancti et humiles corde, Domino.

Benedicite, Ana-

Psalm. 148.

LAUDATE Dominum de cœlis : laudate eum in excelsis.

Laudate eum, omnes Angeli ejus : laudate eum, omnes virtutes ejus.

Laudate eum, Sol et Luna : laudate eum, omnes stellæ et lumen.

Laudate eum, cœli cœlorum : et aquæ omnes quæ super cœlos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, et facta sunt : ipse mandavit, et creatâ sunt.

Statuit ea in æternum, et in sæculum sæculi : præceptum posuit, et non præteribit.

Laudate Dominum de terrâ : dracones et omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum : quæ faciunt verbum ejus.

MEULIT an Autrou-Doue, c'hui pere so en eêvou, mulit-èr plaçou huel-ze.

AElez an autrou, meulit-èn oll c'hui pere a gompos e armeou celestiel, meulit-èn oll.

Eaul ha loar, mueulit-èn; sterêd ha sclærigen, meulit èn.

Meulit-èn, c'hui eêvou a so dreist an eêvou-al; ra deui en oll doureyer pere so azioc'h an ear da veuli e hano :

Rac èn e-unan en deveus comset, hac ez ê grêt pep tra ouz e goms; èn en deveus gorc'hemenet, ha neuse-souden ê crouet pep tra gant en gourhemen.

Stabil en deveus ii rentet evit padout ato da bep amser; lequeat en deveus urz é pep tra, hac an urz-ze né zencho quet.

Meulit an Autrou-Doue, crouadurien eus an douar : dragonet, balenet, ha quement so e gouelet ar mor.

Tan, casarc'h, erc'h, sclaç, avelou ha tempestou, pere a sent ouz e volontez.

Meneziou hac oll huelennou, guez frôez hac an oll guesennou cedr.

Loenet gouez, ha pep seurt anevalet, sarpantet ha laboucet aziouasquel.

Rouanez an douar hac an oll

bobl, Princet hac oll Barnerien ar bed-mâ.

Tud yaouanc ha plac'het, tud coz ha bugale, ra deuint oll da veuli an hano eus an Autrou Doue : rac ne deus nemet e hano a guement a ve bras e guiryonez.

Meulet ha glorifiet ra vezo en eê ha var an douar, èn pehini en deveus rentet e bopl victorius.

Ra deui e oll sænt, ha bugale Israël, ar bobl-ze pehini en deveus an heur da dostât ountâ, da gana hymnou ha meuleudiou en enor dezàn.

Montes et omnes colles : ligna fructifiera et omnes cedri.

Bestiæ et universa pecora : serpentes et volucres pennatæ.

Reges terræ, et omnes populi : principes et omnes judices terræ.

Juvenes et virgines, senes cùm junioribus laudent nomen Domini : quia exaltatum est noma ejus solius.

Confessio ejus super cœlum et terram : et exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus sanctis ejus : filiis Israël, populo appropinquanti sibi.

Psalm. 149.

CANIT d'an Autrou Doue ur c'hantic nevez; meulet ravezo en assamble ar sænt.

En em rejouisset ar bobl a Israël en hini pehini en deveusèn crouet : en em rejouisset bugale Sion en o Roue gant ur joa bras ountâ.

Greant assambleou music evit meuli e hano : canent meuleudi dezàn gant an dabourin ha gant instrumant ar salmou.

Abalamour ma en deveus pli-

CANTATE Domino canticum novum : laus ejus in ecclesiâ sanctorum.

Lætetur Israël in eo qui fecit eum : et filii Sion exultent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro : in tympano et psalterio psallant ei.

Quia beneplaci-

tum est Domino in populo suo et exaltavit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloriâ : lætabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum : et gladii ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus : increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus : et nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis judicium conscriptum : gloria hæc est omnibus sanctis ejus.

geadur an Autrou Doue oc'h o ber vad d'e bobl, ha ma th renta victorius ar re zouç ha humbl, oc'h o savetei.

Ar sænt a lamo gant joa oc'h en em velet er c'hloar; en en rejouissa a raïnt en o fligeadu hac en o repos.

Meuleudiou Doue a vezo be pret en o guenou, hac etre daourn e vezo clezeyer pere drouc'ho an daou-du.

Evit tenna vengeanç eus a dud infidel, hac evit punissa a bobl a vezo bet control dezo.

Evit liama evel esclavet a rouanez hac an noblançou eu ar bopl-ze, ha lacat an houarn var o zreit ha var ho daouarn.

Evit executi an arest a so scrivet en o enep. Cetu eno ar c'hloar a reserv Doue d'e oll servicherien fidel.

Psalm. 150.

LAUDATE Dominum in sanctis ejus : laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus : laudate eum secundùm multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in

MEULIT an Autrou Doue en plaçou santel ma ra e zo meuranç; meulit-èn var an tron ferm eus e buissanç.

Meulit-èn eus e vertuziou hac eus e œuvrou admirabl: meulit-èn hervez ar c'hrandor eus e vajeste infinit.

Meulit-èn gant ar son eus an drompil; meulit-èn gant an instru manchou a salmou hac a vusic

Meulit-èn gant an dabourin hac ar flut-cœur; meulit-èn gant ar violonçou hac an orgou.

Meulit-èn gant ar son agreabl eus ar cimbalennou; meulit-èn o sini ganto earyou a rejouissanç. Ra deui quement tra beo so da veuli an Autrou-Doue.

Gloar d'an tad, etc.

Antif. Caër oc'h hac agreabl meurbet, merc'h a Jerusalem, terrubl oc'h ivez evel un arme renquet evit coumbati.

sono tubæ : laudate eum in psalterio et cytharâ.

Laudate eum in tympano et choro : laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis : omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria patri, etc.

Ant. Pulchra es et decora, filia Jerusalem, terribilis ut castrorum acies ordinata.

Chabistr bian. Cant. 1.

AR merc'het a Sion, o velet ar Verc'hes, o deveus-hi publiet evit an eürussa crouadurez, hac ar Rouaneset o deveus-hi meulet ive.

℟. Rentomp graçou da Zoue.

VIDERUNT eam filiæ Sion : beatissimam prædicaverunt eam, et reginæ laudaverunt eam.

℟. Deo gratias.

Var an ton latin.

Hymnus.

O ITRON glorius meurbet,
Dreist an oll astrou exaltet!
Gant al læz sacr, c'hui a vagas,
Eus, ho tivron, nep ho crouas.
Ar pez o deveus Eva collet,
Gant ho froez hoc'h eus recouret,
Dreizoc'h ec'h antreo en eêvou
A re a vouel d'ho fec'hejou.
C'hui ê dor ar Roue souveren,

O GLORIOSA Domina, Excelsa super sidera, Qui te creavit providè, lactasti sacro ubere.

Quod eva tristis abstulit, tu reddis almo germine, intrent ut astra fle-

biles, Cœli fenestra facta es.

Tu regis alti janua, et porta lucis fulgida, vitam datam per virginem, Gentes redemptæ, plaudite.

Gloria tibi, Domine, qui natus es de virgine : cum patre et sancto spiritu, in sempiterna sæcula. Amen.

C'hui eo ar porz a sclærigen;
Dreizoc'h eo reet domp ar vuez
Ni ho meul oll gant levenez.

Dec'hu, hon autrou benniguet
So gant ur Verc'hes bet ganet
D'ho Tad ha d'ho Speret-Santel
Ra vezo ur c'hloar eternel.

Evellen bezet grêt.

℣. Benniguet oc'h dreist ar oll merc'het.

℟. Ha benniguet eo ar frûeus ho cof.

Antif. Mam eürus da Zoue.

℣. Benedicta tu in mulieribus.

℟. Et benedictus fructus ventris tui.

Ant. Beata Dei genitrix.

Cantic Zacharias, tad sant Ian Vadezour. Luc. 1.

BENEDICTUS Dominus Deus Israël, etc.

MEULET ra vezo da viquen Doue hon autrou souveren, etc.

Ar rest eus ar C'hantic-mâ a gueffot tumâ varlerc'h e fin Ofiç ar Sacramant.

Ant. Beata Dei genitrix, Maria, virgo perpetua, templum Domini, sacrarium spiritûs sancti, sola sine exemplo placuisti Domino nostro Jesu-Christo : ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto fæmineo sexu.

Antif. Mam eürus da Zoue, Mari, bepret guerc'hes, templ d'hon Autrou, demeuranç sac d'ar Speret-Santel, c'hui hoc'h unan dre ur brivileich hep exempl hoc'h eus bet an heur da bligeout d'hon Autrou Jesus-Christ, pedit evit ar popl, bezit alvocades evit an dud a ilis, intercedit evit ar merc'het devot.

Autrou Doue, ho pezit truez ouzomp. Jesus-Christ, ho pezit truez ouzomp Autrou-Doue, ho pezit truez ouzomp.

Kyrie eleison.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Pedomp.

OVa Doue, c'hui pehini so falvezet deoc'h en em raffeden ho map e cof ar Verc'hes glorius Vari, hervez ma c'hanonças dezi an eal, grit, ni ho supli, evel ma credomp ervad eo guir vam da Zoue, ma vezzimp sicouret dre an intercession anezi dirac ho majesté. Ar c'hraç-ze a c'houlennomp dre ar memes Jesus-Christ hon autrou.

Evelse bezet grêt.

Christe eleison.

Kirie eleison.

Oremus.

DEUS, qui de beatæ Mariæ Virginis utero verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti, præsta supplicibus tuis, ut qui verè eam genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Goude an orœsoun-mâ e ve lavaret epad ar bloaz, nemet en azvent, an antifonen, ar verset, ar respont, hac an orœsoun-all-mâ so amâ varlerc'h evit en em recommandi d'an oll sænt.

Ant. Oll sænt Doue, pliget gueneoc'h intercedi evit hor silvidiguez hac evit silvidiguez an oll.

℣. En em rejouissit en autrou Doue, ha lammit gant joa entrezoc'h, tud just.

℟. Ha liquit ho cloar en e vajeste, c'hui oll pere so eon ha leal a galon.

Pedomp.

PROTEGIT, autrou va Doue, ho pobl. ha dre ar fiziañç pehi en deveus en intercession eus

Ant. Sancti Dei omnes, intercedere digneminipro nostrâ, omniumque salute.

℣. Lætamini in Domino, et exultate, justi.

℟. Et gloriamini, omnes recti corde.

Oremus.

PROTEGE, Domine, populum tuum, et apostolo-

rum tuorum Petri et Pauli et aliorum apostolorum tuorum patrocinio confidentem

OMNES Sancti tui, quæsumus, Domine, nos ubique adjuvent, ut, dum eorum merita recolimus, patrocinia sentiamus, et pacem tuam nostris concede temporibus, et ab ecclesiâ tuâ cunctam repelle nequitiam : iter, actus et voluntates nostras, et omnium famulorum tuorum in salutis tuæ prosperitate dispone : benefactoribus nostris sempiterna bona retribue, et omnibus fidelibus defunctis requiem æternam concede. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate, etc.

hoc'h ebestel Per ha Paul, hac hoc'h ebestel-all, conservit-èn gant un assistanç continuel.

NY ho supli autrou va Doue ma teui hoc'h oll-sænt d'hon sicour e pep occasion; ha pa euc romp ar milidou anezo, grit m santimp o assistanç, ha roït ho pe oc'h deomp epad hon amser, h pellaït diouz hoc'h ilis peb seur maliç ha meichancete; cunduit ho c'hamejou, hon actionou hac hon desirou ha re hoc'h oll serviche rien en hent eus hor silvidigue gant prosperite; accordit ar ma dou eternel e recoumpanç da gue ment a ra vad evidomp; ha roï d'an oll anaon fidel decedet ar re pos eternel. Dre hon autrou J. C ho map, pehini a vev hac a re gueneoc'h en union ar Speret Santel, tri pherson en un Doue hepquen, hep fin da jamæs. *Amen*

Eleac'h an orœsoun-mâ diaraoc evit en em recom mandi d'an oll-sænt epad ar bloaz e vezo lavaret hou-mâ so varlec'h gant e antifonen, e verset hac respont epad an azvent hepquen.

Ant. Ecce Dominus veniet, et omnes Sancti ejus cum eo, et erit in die illâ lux magna. Al.

Antif. Cetu hon Autrou tleout dont er bed-mâ, hac e oll Sænt assambles gantâ, hac e ve zo en deiz-zé ur sclærigen vra Meulit an Autrou-Doue.

℣. Cetu hon Autrou o tleout apparissa var ur gouâbren venn.

℟. Ha millionou Sænt assambles gantâ.

℣. Ecce apparebit Dominus super nubem candidam.

℟. Et cum eo Sanctorum millia.

Pedomp.

Oremus.

NI ho suppli, va Doue, da burifia hon eneou, oc'h o bisita dre ho craç, evit d'ar fin pa deui ho map Jesus-Christ hon autrou gant e oll sænt, ma cavo enomp un demeurançpreparet evintâ, èn pehini a vev hac a ren gueneoc'h en union ar Speret-Santel, tri Pherson en un Doue hepquen epad an oll eternite.

Evellen bezet grêt.

℣. Autrou-Doue, exaucit va orœsoun.

℟. Ha grit ma erruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

℣. Bennigomp ha meulomp an Autrou-Doue.

℟. Rentomp graçou da Zoue.

℣. Ra bligeo gant Doue dre e drugarez lacât an anaon fidel da repos e peoc'h.

℟. Evelse bezet grêt.

CONSCIENTIAS nostras, quæsumus, Domine, visitando purifica; ut veniens Jesus Christus, Filius tuus Dominus noster, cum omnibus sanctis paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum vivit et regnat in unitate spiritûs, etc.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

℣. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. ℟. Amen.

Er memes fæçoun-mâ e finissot pep-unan eus an oficou hac an heuryou-all d'ar Verc'hes, pere so amâ varlerc'h; hac er fin, abars quitaat, goude beza lavaret Fidelium animæ, etc., *e leverot pe an* Alma redemptoris, *pe ar* Regina cœli, *pe ar* Salve Regina, *pere so tumâ varlec'h e fin complidou ar Sul, pep-hini*

d'e amser evel ma ê merquet eno ive, ha neuse ec'
echuot dre ar c'homsou-mâ.

℣. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

℟. Amen.

℣. Ar sicour a Zoue ra chom mo bepret gueneomp.

℟. Evellen bezet grêt.

Matinesou *ha* laudes *a ellot da lavaret ne deu*
forz pe diouz an nos pe diouz ar mintin : hogue
an Heuriou munut, Prim, Tierç, Sext, *ha* Non,
dleit da lavaret en deiz, daoust deoc'h pe diouz-t
abars paoues, peautramant peb-hini e part.

AN HEURYOU MUNUT

EUS

AN OFIÇ BRAS AR VERÇ'HES.

EVIT PRIM.

Ave, Maria, etc.

Me ho salud, Mari, etc.

DEUS, in adjutorium meum intende. Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

Alleluia. *Peautramant* Laus tibi, Domine, Rex æternæ gloriæ.

BEZIT attantif, me ho ped,
Va Doue, d'am sicour bepret;
Autrou, pliget gueneoc'h hasta
Dont em izom d'am assista.
Enor ha gloar da Zoue an tad
Ar memes gloar da Zoue ar map,
Ha d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.
Ar c'hloar a so bet a viscoaz
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz
Hac ato, ha da virviquen
D'an Dreindet en un Doue hepquen.
Va Doue, evelse bezet great,
Ha ra viot trugarequeat :
Meuleudi deoc'h, autrou santel,
Ha Roue a c'hloar eternel.

An Hym, var an ton latin.

Hymnus.

HO pet memor, Salver ar bed,
Hoc'h eus gueichall bet quemeret
Ur c'horf hènvel ouz hon hini,
Ganet eus ar Verc'hes Vari.
Santes Mari, Mam a druez,
Mam a c'hraç, hac a drugarez,
Diouz hon adversour hor mirit,
Hac er maro hon recevit.
Dec'hu, hon autrou benniguet,
So gant ur Verc'hes bet ganet,
D'ho Tad ha d'ar Speret-Santel
Ra vezo ur c'hloar eternel.
Evellen bezet grêt.
Ant. Diguemeret eo.

MEMENTO, salutis auctor, quòd nostri quondàm corporis, ex illibatâ Virgine nascendo, formam sumpseris.

Maria, Mater gratiæ, Mater misericordiæ, Tu nos ab hoste protege, et horâ mortis suscipe.

Gloria tibi, Domine, Qui natus es de Virgine, cùm Patre et Sancto Spiritu, In sempiterna sæcula. Amen.

Ant. Assumpta est Maria.

Psalm. 86.

VA Doue, evit ar c'hloar eus hoc'h hano ma saveteit; ha disquesit ho puissanç o souten va c'haus ænep va adversourien.

Va Doue, exaucit va oræsoun sezlaouït ervad ar glem a ran ouzoc'h :

Rac ar re a songe din ec'h alsen fiziout enno, a so savet evel estranjouryen em enep, hac ez eus adversourien gre o clasq va ene,

DEUS, in nomine tuo salvum me fac : et in virtute tuâ judica me.

Domine, exaudi orationem meam : auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerunt adversùm me, et fortes

quæsierunt animam meam : et non proposuerunt Deum antè conspectum suum.

Ecce enim Deus adjuvat me : Dominus susceptor est animæ meæ.

Averte mala inimicis meis : et in veritate tuâ disperde illos.

Voluntariè sacrificabo tibi, et confitebor nomini tuo, Domine : quoniam bonum est.

Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me : et super inimicos meos despexit oculus meus. Gloria Patri, etc.

ha ne gonsideront quet e m Doue o sellet outo.

Cetu cousgoude va Doue tont d'am sicour, erru eo v autrou d'am c'hemeret dindan brotection.

Distroït eta divarnon, va Doue an droug a fell d'am adversourie da ober din; grit ma couezo va e fen o-unan; ha distrugit-i hervez ar fidelite hac ar virione eus ho promessa.

Neuse vezo ec'h offrin deoc'h gant joa ar sacrifiç d'ho truga recaat, hac e veulin hoc'h hano va autrou, abalamour ma zoc'h mad.

Abalamour ma hoc'h eus m zennet a bep affliction, ha m lequeat e stad da sellet hardis ou nep am persecute. Gloar, etc.

Psalm. 84.

Benedixisti, Domine, terram tuam : avertisti captivitatem Jacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuæ : operuisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam : avertisti ab irâ indignationis tuæ.

Scuillet hoc'h eus, va Autrou, ho penediction var ho touar; lequeat hoc'h eus fin e captivit Jacob.

Pardounet hoc'h eus o c'hrimou d'ho pobl; goloet hoc'h eus o fec'hejou;

Calmet hoc'h eus antieraman ho coler; arretet hoc'h eus ar vengeanç eus hoc'h indination.

Pliget gneneoc'h eta hor c'hon vertissa, va Doue hor Salver

ha distrei ho coler divarnomp evit mad.

Ha bepret e viot-hu fachet ouzomp-ni? hac asten a reot-hu ho coler var ho bobl a raç-e-raç?

Va Doue, c'hui o tistrei ouzomp a roï deomp ar vuez; hac ho pobl en em rejouisso enoc'h.

Disquesit, va autrou, ho trugarez en hon andret, ha roït deomp ho craç a silvidiguez.

Me a sezlaouo petra lavaro an autrou va Doue din em interior, abalamour, ma comso din a beoc'h evit e pobl.

Lavaret a raï din e tilivrio e servicherien fidel eus o foan, hac en em reconcilio gant ar re pere a zistro ounta en o c'halon :

Hac evit guir tost eo d'ar re pere o deveus e zougeanç evit o savetei; hac e teui souden hor bro da veza un demeuranç d'e c'hloar.

An drugarez hac ar virionez a so en em rancontret; ar justiç hac ar peoc'h a so en em vriateat.

Ar virionez a so sortiet eus an douar; hac ar justiç divin e deveus grêt ur sell favorabl ouzomp eus an eê.

Rac an Autrou Doue a scuillo varnomp e venediction; hac e roï hon douar e froez.

Ar justiç a yelo en e rauc, hac èn a guerzo d'e heul dre an hent e devezo preparet dezàn.

Gloar d'an Tad, etc.

Converte nos, Deus salutaris noster : et averte iram tuam à nobis.

Numquid in æternum irasceris nobis : aut extendes iram tuam à generatione in generationem?

Deus, tu conversus vivificabis nos : et plebs tua lætabitur in te.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam : et salutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus : quoniam loquetur pacem in plebem suam.

Et super sanctos suos : et in eos qui convertuntur ad cor.

Verumtamen propè timentes eum salutare ipsius : ut inhabitet gloria in terrâ nostrâ.

Misericordia et veritas obviaverunt sibi : justitia et pax osculatæ sunt.

Veritas de terrâ orta est : et justitia de cœlo prospexit.

Etenim dominus dabit benignitatem : et terra nostra dabit fructum suum.

Justitia antè eum ambulabit : et ponet in via gressus suos.

Gloria Patri, etc.

Psalm. 116.

LAUDATE Dominum, omnes gentes : laudate eum, omnes populi.

Quoniam confirmata ést super nos misericordia ejus : et veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

Ant. Assumpta est Maria in cælum, gaudent Angeli, laudantes benedicunt Dominum.

MEULIT an Autrou-Doue, que ment seurt tud so var a douar : meulit-èn oll c'hui en trezoc'h pobl.

Abalamour ma en deveus con firmet e drugarez en hon andret ha ma chom fidel ar virionez eu et bromessa eternelamant.

Gloar d'an Tad, ha d'ar Map, ha d'ar Speret-Santel.

Evel ma zoa a viscoaz ha bremâ ha bepret, hac epab an oll eternite.

Evellen hezet grêt.

Antif. Diguemeret eo Mari en Eê, an ælez en em rejouis, o rei meuleudiou ha benedictionou d'an Autrou-Doue.

Cap. Cant. 6.

QUÆ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata?

Chabistr bian.

PIOU ê hennez, pehini en em avanç etrese an eê evel a goulou-deiz pa gommanç sevel ha hi caër evel al loar, sclear laouen evel an heaul, terrubl evel un arme renquet da gourbati?

℟. Graçou da Zoue.

℣. Bezet agreabl gueneoc'h ma ho meulin, guerc'hes sacr.

℟. Roït vertuz din ænep hoc'h adversourien.

Autrou-Doue, ho pezet truez ouzomp. Jesus Christ, ho pezet truez ouzomp. Autrou-Doue, ho pezet truez ouzomp.

℣. Va Doue, exaucit va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

℟. Deo gratias.

℣. Dignare me laudare te, virgo sacrata.

℟. Da mihi virtutem contrà hostes tuos.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Pedomp.

OVA Doue, c'hui pehini hoc'h eus priget choas ar c'horf virginal eus ar verc'hes glorius Vari, evel un templ da ober ho temeuranç ennâ, grit, ni ho supli, ma vezzimp goarantisset dindan he frotection, evit ma c'henorimp ar memor anezi gant úr joa bras. C'hui, va Salver, pehini a vev hac a ren ur memes Doue gant an Tad hac ar Speret-Santel epad an eternite.

Evellen bezet grêt.

℣. Autrou-Doue, exaucit, etc.

℟. Ha grit ma c'herruo, etc.

℣. Bennigomp ha meulomp an Autrou.

℟. Graçou da Zoue.

℣. Ra reposo e peoc'h an anaon fidel dre an drugarez a Zoue.

℟. Evellen bezet grêt.

Oremus.

DEUS, qui virginalem aulam beatæ Mariæ virginis, in quâ habitares, eligere dignatus es; da, quæsumus, ut suâ nos defensione munitos, jucundos facias suæ interesse commemorationi.

Qui vivis et regnas cum Deo patre in unitate spiritûs sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

℣. Domine, exaudi, etc.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Benedicamus Domino. ℟. Deo gratias.
℣. Fidelium animæ per mesericordiam Dei requiescant in pace. ℟. Amen.

EVIT TIERÇ.

Ave, Maria, etc.

Me ho salud, Mari, etc.

DEUS, in adjutorium meum, etc. Gloria Patri, etc.

BEZIT attantif, me ho ped, et Enor ha gloar da Zoue, et

Hymnus.

An Hymn.

MEMENTO, salutis auctor, etc.
Ant. Maria virgo.

HO pêt memor, Salver, etc.
Evel diarauc e Priin.
Antif. Ar verc'hes Vari.

Psalm. 119.

AD Dominum cùm tribularer clamavi.

ETRESE Doue em eus criet D'ar poent ma vezen affliget

Ar rest eus ar salm-mâ, a gueffot en Ofiç an ham a Vari, er bagen decvet eus an Heuriou-mâ.

Psalm 120.

LEVAVI oculos meos, etc.

SAVET em eus a galon vad Etrese'n eê va daoulagad.

Ar rest eus ar salm-mâ a gueffot amâ varlerc'h Gousperou an Anaon evit trede Salm.

Psalm 121.

LÆTATUS sum in his, etc.

VA c'halon so rejouisset Gant ar pez so din annoncet

Ar rest eus ar salm-mâ a gueffot amâ varlerc'h Gousperou ar Verc'hes evit trede Salm.

Ant. Ar verc'hes Vari a so bet diguemeret er palæs celestiel, elec'h mâ zeo asezet Roue ar Rouanez var un tron ornet a stered.

Chabistr biân.

ER fæçoun-mâ oun en em rentet ferm e Sion, hac oun en em reposet er guear santelze, ha va fuissanç a so etablisset e Jerusalem.

℟. Graçou da Zoue.

℣. Ar c'hraç a so scuillet var ho musellou, gerc'hes Vari.

℟. Evelse ivez oc'h benniguet gant Doue evit un eternite.

Autrou-Doue ho pêt truez ouzomp. Jesus-Christ ho pêt truez ouzomp. Autrou-Doue ho pêt truez ouzomp.

℣. Pliget gueneoc'h, hon autrou, exauci va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hrîs eus va feden betec enoc'h.

Ant. Maria virgo assumpta est ad æthereum thalamum, in quo rex regum stellato sedet solio.

Capit. Eccl. 24.

ET sic in Sion firmata sum, et in civitate sanctificatâ similiter requievi, et in Jerusalem potestas mea.

℟. Deo gratias.

℣. Diffusa est gratia in labiis tuis.

℟. Propterea benedixit te Deus in æternum.

Kirye eleison.
Christe eleison.
Kirye eleison.

℣. Domine, exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

Pedomp.

Oremus.

O Va Doue, c'hui pehini, dre ar frouez e deveus douguet ar Verc'hes glorius Vari, hoc'h eus roët guir d'an dud er recompanç eus ar silvidiguez eternel, grit, ni ho supli, ma sentimp en hon izom peguer puissant eo dirazoc'h an intercession eus an hini pe dre hini hon eus het an heur da receo an

DEUS, qui salutis æternæ, beatæ Mariæ virginitate fœcundâ, humano generi præmia prætitisti tribue, quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus per quam

meruimus auctorem vitæ suscipere, Dominum nostrum Jesum-Christum filium tuum, qui tecum vivivit et regnat in unitate spiritûs sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

autor eus ar vuez, hon autrou Jesus-Christ, ho map unic, pehini a o veza Doue a vev hac a ren gue neoc'h en unite ar Speret-Santel hep fin da jamæs. *Evellen bezet grê*

Goude an orœsoun-mâ e finissot er memes fœçon ma velit finisset diarauc e fin Prim ; *ha toudememe finissot* Sext *ha* Non, *pere so amâ varlerc'h.*

EVIT SEXT.

Ave, Maria. Me ho salud, Mari.

DEUS, in adjutorium, etc.
Gloria patri, etc.

BEZIT attantif, me ho ped etc.
Enor ha gloar da Zoue, etc.

Hymnus, *An Hymn.*

MEMENTO, salutis, etc.
Ant. In odorem.

HO pêt memor, Salver, etc.
Evel diarauc e Prim.
Ant. Varlerc'h ar c'huez.

Psalm. 122.

AD te levavi oculos meos, qui, etc.

VARZU hac enoc'h, va autrou Pehini a chom en eêvou.

Ar rest eus ar Salm-mâ a gueffot e fin Ofiç an Hano a Vari er bagen 15.

Psalm. 123.

NISI quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israël : nisi quia Dominus erat in nobis.

PA n'effe ma edo an Autrou Doue gueneomp, a ell da lavaret bremâ Israël, pa n'effe ma edo an autrou Doue gueneomp, pa edo an dud o sevel en hon enep, e visemp bet martese divoret gantu e beo.

Cùm exurgerent homines in nos forte

vivos deglutissent nos.

Ar goler ma edont ouzomp a quer fuloret ma visent en tail hon abyma evel en ur reverzi. Tremenet e deveus hon ene dreist ar reverzi-se : hoguen pa effe ar sicour a Zoue, ha ni hor bise gallet en em denna emeas eus an dour eleac'h na doa fount bet?

Benniguet ha meulet ra vezo an autrou Doue ; pehini n'en deveus quet hon leset da breva etre o dent.

Achapet ê hon ene o dilarc'h : evel ma c'hachap ul labouç a dilarc'h ar chassouryen.

Torret eo al laç pe gant hini e falle hon attrap ; ha ni a so dilivriet.

Hoguen d'an autrou Doue pehini en deveus hor sicouret, hac en deveus grêt an eê hac an douar, eo e tleomp hon dilivrianç.

Gloar d'an tad, etc.

Cùm irasceretur furor eorum in nos : forsitàn aqua absorbuisset nos.

Torrentem pertransivit anima nostra : forsitàn pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.

Benedictus Dominus : qui non dedit nos in captionem dentidus eorum.

Anima nostra sicut passer, erepta est : de laqueo venantium.

Laqueus contritus est : et nos liberati sumus.

Adjutorium nostrum in nomine Domini : qui fecit cœlum et terram.

Gloria patri, etc.

Psalm. 124.

AR re a laca o fizianç en autrou Doue a vezo ferm evel menez Sion ; nep a chom e Jerusalem ne gouëzo biquen dindan an effort eus e adversourien.

Ar Guear-ze a so diffennet gant ar meneziou pere so en dro dezi ; hac an autrou Doue so en dro d'e bopl oc'h e gonservi bepret :

QUI confidunt in Domino, sicut mons Sion : non commovebitur in æternum qui habitat in Jerusalem.

Montes in circuitu ejus, et Dominus in circuitu po-

puli sui : ex hoc nunc et usque in sæculum.

Quia non relinquet Dominus virgam peccatorum super sortem justorum : ut non extendant justi ad iniquitatem manus suas.

Benefac, Domine, bonis : et rectis corde.

Declinantes autem in obligationes, adducet Dominus cum operantibus iniquitatem : pax super Israël. Gloria patri, etc.

Rac an outrou Doue na lesquet ato ar bec'herien da zominal var an dud just, gant aoun na zeuer re just ive d'en em abandoun erfin d'ar veichancete.

Pliget gueneoc'h, va Doue, ober vad d'ar re pere so mad ive hac a so eon ha leal a galon.

Mæs, evit ar re pere ne deont quet gant an hent eon, hac a soleun a droïldellou, an autrou Doue o lacaï e renq an dud fallra zisquenno ar peco'h var Israël.

Gloar d'an tad, etc.

Antif. Varlerc'h ar c'huez eus hoc'h onganchou precius, Guerc'hes, e redomp : ar plac'hedigou o deveus ur garantez vraz evidoc'h.

Ant. In odorem unguentorum tuorum currimus adolescentulæ dilexerunt te nimis.

Eccl. 24.

Et radicavi in populo honorificato, et in parte Dei mei hæreditas illius, et in plenitudine sanctorum detentio mea.

℟. Deo gratias.

℣. Benedicta tu in mulieribus.

℟. Et benedictus fructus ventris tui.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Chabistr bian.

Grizienner oun etouez ar bobl Genorabl, peveus a hini an heritaich a so e partaich va Doue, hac ez oun en em arretet en assamble eus an oll sænt.

℟. Graçou da Zoue.

℣. C'hui so benniguet dreis an oll merc'het.

℟. Ha benniguet eo ar froeac'h eus ho cof.

Autrou-Doue, ho pêt truez ouzomp. Jesus-Christ, ho pêt truez ouzomp.

℣. Va Doue, exaucitva oraesoun,

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

Pedomp.

Va Doue trugarezus, pliget gueneoc'h accordi deomp hoc'h assistanç en hor fragilite; hac evel ma c'henoromp ar memor eus ar vam santel a Zoue; grit ma saffimp eus hor pec'hejou gant ar sicour eus e intercession. Dre ar memes Jesus-Christ ho map unic hon autrou pehini a vev hac a ren gueneoc'h en unite ar Speret-Santel un Doue hepquen e tri ferson, epad an eternite.

Kyrie eleison.

℟. Domine exaudi orationem, etc.

Oremus.

Concede, misericors Deus, fragilitati nostræ præsidium; ut qui sanctæ Dei genitricis memoriam agimus, intercessionis ejus auxilio à nostris iniquitatibus resurgamus. Per eumdem Dominum nostrum Jesum-Christum-filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate spiritus sancti Deus, per omnia, etc.

EVIT NON.

Me ho salud, Mari, etc.

Bezit attantif, me ho ped, etc. Enor ha gloar da Zoue an tad, etc.

An Hymn.

Ho pêd memor, Salver, etc.

Evel diaraûc e Prim.

Ant. Caër oc'h.

Ave, Maria, etc.

Deus, in adjutorium, etc.

Gloria patri, etc.

Hymnus.

Memento, salutis, etc.

Ant. Pulchra es.

Psalm. 125.

Oveza dre c'hraç hon Doue Dilivriet eus a gaptivite, etc.

In convertendo Dominus captivitatem, etc.

Ar rest eus ar salm-mâ a gueffot en Ofiç an hano a Vari diaraûc, er bagen 13, *pe e Gousperou an Ebestel amâ varlec'h.*

Psalm. 126.

NISI Dominus ædificaverit domum, etc.

LABOURAT a raïmp ezvean, nemet an autrou e-unan a labourre, etc.

Ar rest eus ar Salm-mâ a gueffot amâ varlerc'h Gousperou ar Verc'hes.

Psalm. 127.

BEATI omnes qui timent Dominum, etc.

PEGUEN eürus eo quement revv en dougeanç a Zoue, etc.

Ar rest eus ar salm-mâ a gueffot amâ varlerc'h Gousperou ar Sacramant.

Ant. Pulchra es et decora, filia Jerusalem, terribilis ut castrorum, acies ordinata.

Eccl. 24.

IN plateis sicut cinnamomum et balsamum aromatizans odorem dedi : quasi myrra electa dedi suavitatem odoris.

℟. Deo gratias.

℣. Post partum, virgo, inviolata permansisti.

℟. Dei Genitrix, intercede pro nobis.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Antif. Caër oc'h hac agreabl meurbet, merc'h a Jerusalem terrubl oc'h ivez evel un armé renquet e batail.

Chabistr bian.

ROET em eus ur c'huez dilicat evel ar c'hanel hac ar baum ar preciussa, hac ur c'huez doun evel ar myrra an excellenta.

℟. Graçou da Zoue.

℣. Goude guenel ho map guerc'hes, ez oc'h chomet ato pur ha divlam.

℟. Pliget gueneoc'h, ma Doue, intercedi evidomp.

Autrou-Doue, ho pêt truez ouzomp. Jesus-Christ, ho pêt truez ouzomp. Autrou-Doue, ho pêt trouez ouzomp.

℣. Autrou-Doue, pliget gueneoc'h exauci va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

Pedomp.

AUTROU Doue, pardounit, ni ho supli, d'ho servicherien o fec'hejou, evit d'ar fin, evel na ellomp quet pligeout deoc'h dre hon actionou, ma vezzimp salvet dre an intercession eus a vam ho map hon Autrou Jesus-Christ, pehini o veza Doue a vev hac a ren gueneoc'h en unite ar Speret-Santel epad an oll eternite. Evellen bezet grêt.

Oremus.

FAMULORUM tuorum, quæsumus, Domine, delictis, ignosce, ut qui tibi placere de actibus nostris non valemus, genitricis filii tui, Domini nostri Jesu-Christi intercessione salvemur. Per eumdem Dominum nostrum Jesum-Christum, filium tuum, etc.

OFIÇ AR VERC'HES EN AZVENT.

An Antifonennou diarauc a ve lavaret epad ar bloaz da Laudes, d'an Heuryou munut, ha da C'housperou ar Verc'hes, exceptet epad an Azvent hac adalec Nedelec betec ar Chandelour; rac d'ar poenchou-mâ e ve lavaret an Antifonennou-all a so amâ varlerc'h. Da Laudes ha da C'housperou e quemerrot diouz-tu unan eus an Antifonennou-mâ arauc ha varlerc'h pep Salm, ha d'an Heuryou munut arauc ha varlerc'h an tri Salm, eus a bep Heuryou, o quemeret an Antifonen guenta evit Prim, *an eil Antifonen evit* Tierç, *an drede evit* Sext, *hac ar bempet evit* Non : *rac ar bedirvet Antifonen ne ve quet lavaret en Heuryou munut.*

Antifonennou evit Laudes, hac evit an Heuryou munut ha Gouspérou en amser an Azvent.

1. *Antifonen.*

DIGACET e bet an eal Gabriel betec a verc'hes Vari pehini a oa dimezet da Joseph.

1. *Ant.*

MISSUS est Gabriel angelus ad Mariam Virginem desponsatam Joseph.

2. *Ant.* Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum : benedicta tu in mulieribus. Alleluia.

3. *Ant.* Ne timeas, Maria : invenisti gratiam apud Dominum; ecce concipies et paries Filium. Alleluia.

4. *Ant.* Dabit ei Dominus sedem David Patris ejus et regnabit in æternum.

5. *Ant.* Ecce ancilla Domini : fiat mihi secundùm verbum tuum.

2. *Ant.* Me ho salud, Mari leun a c'hraç an Autrou so gueneoc'h; benniguet oc'h dreist a oll-merc'het, Doue ra vezo meulet.

3. *Ant.* N'ho pêt aoun ebet Mari, caet hoc'h eus graç dira an Autrou-Doue : cetu c'hui tleout conceo ha guenel e vap Doue ra vezo meulet.

4. *Ant.* An Autrou-Doue a ro dezàn tron David e dad, hac reno eteruelamant.

5. *Ant.* Cetu me amâ serv cheres d'an Autrou : bezet grê em andret hervez ho quer.

Isaïe 11.

EGREDIETUR virga de radice Jesse, et flos de radice ejus ascendet, et requiescet super eum Spiritus Domini.

℟. Deo gratias.

Cabistr bian evit an Azvent.

SORTIAL a raï ur vourgeonen eus a c'hrizyen Jesse; hac a savo eus ar c'hrizyen-ze ur bouquet, pe var hini e reposo Sperzan an Autrou-Doue.

℟. Graçou da Zoue.

Ar memes Hymn O Gloriosa Dominæ, *pehini* s *diarauc evit* Laudes, *a vez ive lavaret epad an azvent ha da bep amser; hac e fin an Hym e leverr ar Verset hac an Antifonen-mâ.*

℣. Benedicta tu in mulieribus.

℟. Et benedictus fructus ventris tui.

℣. Benniguet oc'h dreist a oll merc'hed.

℟. Ha benniguet eo ar froe eus ho cof.

Antifonen evit ar Benedictus *da* Laudes, *evit a*

Magnificat *da c'housperou, hac evit* Nunc dimittis *da Gomplidou.*

Ar Speret-Santel a zisquenno enoc'h, Mari; n'ho pezet aoun ebet : douguen a reot en ho creis map Doue. Meulet ra vezo.

Autrou-Doue, ho pêt truez, etc.

Va Doue, pliget gueneoc'h, etc.

Spiritus Sanctus in te descendet, Maria; ne timeas habebis in utero Filium Dei. Alleluia.

Kyrie eleison, etc.

Domine, exaudi, etc.

Pedomp.

VA Doue c'hui pehini hoc'h eus teurvezet e teusy e ar verb eternel ho map d'en em incarni è cof ar Verc'hes glorius Vari, evel ma annonças dezi an eal, grit, ni ho supli, pa gredomp ervad eo guir vam da Zoue, ma vezimp sicouret gant he intercession dirac ho majeste. Ni er goulen dre ar memes Jesus-Christ ho map unic hon Autrou, pehini o veza Doue, a vev hac a ren gueneoc'h en unite ar Speret-Santel epad an oll eternite.

Evellen bezet grêt.

Oremus.

DEUS, qui de beatæ Mariæ Virginis utero verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti, præsta supplicibus tuis ut, qui verè eam genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eumdem Dominum nostrum Jesum-Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti, etc.

Ar memes orœsoun-mâ a ve lavaret en oll Heuryou-all epad an Azvent : goude pehini e leverot ivez an an antifonen hac an orœsoun-all-mâ so varlerc'h, da Laudes, *ha da* Gousperou.

Antifonen hac Orœsoun evit an oll Sænt.

CETU hon autrou prest da zont d'hor barn, hac e oll Sænt assambles gantâ : hac e vezo ur sclærigen vras en deiz-ze. Meulit an Autrou-Doue.

ECCE Dominus veniet, et omnes Sancti ejus cùm eo; et erit in die illâ lux magna. Alleluia.

℣. Ecce apparebit Dominus super nubem candidam.

℟. Et cùm eo Sanctorum millia.

℣. Cetu hon Autrou prest d'e em apparissa var ur gouabre venn.

℟. Ha millionou a Sænt gant

Oremus.

Pedomp.

CONSCIENTIAS nostras, quæsumus, Domine, visitando purifica, ut veniens Jesus-Christus, Filius tuus, Dominus noster, cum omnibus sanctis, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum vivit et regnat, etc.

PURIFIIT, va Doue, ni ho supli hon eneou, oc'h o bisita di ho craç, evit, pa deui ho ma Jesus-Christ hon autrou gant oll Sænt, ma cavo enomp un de meuranç dîn d'e receo. En pe hini o veza Doue a vev hac ren gueneoc'h en unite ar Speret Santel epad an oll eternite. Evellen bezet grêt.

Ad Prim.

Ant. Missus est Gabriel.

Evit Prim.

Antif. Digacet e bêt an ea Gabriel.

Isaïe 7.

ECCE Virgo concipiet et pariet Filium, et vocabitur nomen ejus Emmanuel. Butyrum et mel comedet, ut sciat reprobare malum et eligere bonum.

℟. Deo gratias.

℣. Dignare me laudare te, virgo sacrata. ℟. Da mihi

Chabistr bian.

CETU ur Verc'hes o tleou conceo ha guenel ur map pehini a vezo hanvet Emmanuel da lavaret eo, Doue gueneomp Amann ha mel a zebro, evit ma vouezo caout horrol ouz an drouc ha choas ar mad.

℟. Graçou da Zoue.

℣. Ho pezet agreabl e teuen d'ho meuli, Guerc'hes sacr.

℟. Roït vertuz din enep hoc'h adversouryen.

virtutem contrà hostes tuos.

Ad Tertiam.

Ant. Ave, Maria.

Evit Tierç. *antifonen.*

Me ho salud Mari, etc.

Chabistr bian.

SORTIAL a raï ur vourgeonen, etc.

Isaïæ 11.

EGREDIETUR virga, etc.

Ar Chabistr-mâ sò diarauc het-a-het e Laudes, *evit an Azvent.*

℣. Scuillet eo ar c'hraç var ho musello, Guerc'hes.

℟. Abalamour da-ze en dèveus Doue roet deoc'h e venediction evit un eternite.

℣. Diffusa est gratia in labiis tuis.

℟. Propterea benedixit te Deus in æternum.

Evit Sext. *Antifonen.*

N'ho pêt aoun ebet, Mari, etc.

Ad Sext. *Ant.*

Ne timeas, Maria.

Chabistr bian.

AN Autrou-Doue a roï dezàn Tron David e dad, hac e reno e ty Jacob eternelamant, hep fin ebet d'e rouantelez.

℟. Graçou da Zoue.

℣. Benniguet oc'h.

Capitut. Luc. 1.

DABIT ei Dominus Deus sedem David Patris ejus, et regnabit in domo Jacob in æternum, et regni ejus non erit finis.

℟. Deo gratias. ℣. Benedicta tu, etc.

Evit Non. *Antifonen.*

Cetu me amâ servicheres, etc.

Ad Nonam. Ant.

Ecce ancilla Domini.

Chabistr bian.

CETU ur Verc'hes o tleout conceo ha guenel, etc.

Isaïe 7.

ECCE Virgo concipiet, etc.

A gueffot amâ un neubeudic diarauc evit Prim.

℣. Eal an autrou a annonças da Vari.

℟. Hac e concevas dre vertuz ar Speret-Santel.

Autrou, ho pêt truez ouzomp. Jesus-Christ, ho pêt truez ouzomp. Autrou, ho pêt truez ouzomp.

℣. Autrou, exaucit va oræsoun.

℣. Angelus Domini nuntiavit Mariæ.

℟. Et concepit de spiritu sancto.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

℣. Domine, exaudi oratioem meam, etc.

Oremus.

DEUS, qui de beatæ Mariæ Virginis, etc.

Pedomp.

VA Doue, c'hui pehini hoc eus teurvezet e teuzye Verb, etc. *Evel diarauc.*

OFIÇ AR VERC'HES GOUDE NEDELEC

Adalec nosquent Nedelec betec an deiz quenta var lerc'h gouel ar chandelour e ve lavaret ofiç ar Ve c'hes, er memes fœçoun evel diarauc en Azvent, e ceptet an antifonennou hac an orœsoun a so varlerc amâ, pere a ve lavaret eta adalec Nedelec betec chandelour, da lavaret eo, o compren ive Nedel hac ar chandelour.

Antifonennou evit Laudes, hac evit an Heuryou munut ha gousperou adalec nosquent Nedelec bete an deiz quenta varlerc'h ar chandelour.

1. *Ant.*

O Admirabile commercium! Creator generis humani animatum corpus sumens, de Virgine nasci dignatus est, et procedens homo sine semine, largitus est nobis suam Deitatem.

2. *Ant.* Quandò natus es ineffabiliter ex Virgine, tunc impletæ sunt Scripturæ : sicut pluvia

1. *Antifonen.*

O Commerç hac union admirabl etre Doue hac an dud Crouer an natur humen, o queme ret ur c'horf hac un ene, en de veus priget beza ganet eus ur Ve c'hes; hac o veza en em c'hré den, hep e ve bet concevet eve an dud-all, en deveus hon rente participant en Zivinite.

2. *Ant.* Pa zo'ch bet ganet e ur fæçoun miraculus eus a ur Ver c'hes, neuse ar scritur a so bet accomplisset : evel ar glao var a gloan oc'h bet disquennet eus a Eê da savetei an natur humen

lont a reomp eta d'ho meuli ha d'ho trugarecât, hon Doue.

3. *Ant.* Ar voden pe en hini eu devoa guelet Moïses an tan hep e devi, a ra deomp aznaout penaus eo bet conservet ar virginite meulabl ac'hanoc'h hep beza blecet morce-tout. Map Doue, pliget gueneoc'h intercedi evidomp.

4. *Ant.* Bourgeonet eo grizien Jesse; ur stereden a so savet eus dy Jacob : ur Verc'hes e deveus, ganet hor Salver : ni ho meul eta, hon Doue.

5. *Ant.* Cetu ganet deomp gant Mari ur Salver, hac, evel ma er guelas Yan-Vadezour, e commançaș da grial, o lavaret : *cetu amâ Oan Doue, cetu amâ an hini a effaç pec'hejou ar bed.* Meulit an Autrou-Doue.

in vellus descendisti, ut salvum faceres genus humanum, te laudamus, Deus noster.

3. *Ant.* Rubum quem viderat Moïses incombustum, conservatam agnovimus tuam laudabilem Virginitatem : Dei Genitrix, intercede pro nobis.

4. *Ant.* Germinavit radix Jesse : orta est stella ex Jacob : Virgo peperit Salvatorem : te laudamus, Deus noster.

5. *Ant.* Ecce Maria genuit nobis Salvatorem, quem Joannes videns exclamavit, dicens : Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Alleluia.

Antifonen evit ar C'hantic Benedictus Dominus.

UR myster admirabl a sò discleriet deomp hiryo : an natur humen dre un nevezinti vras a so unisset gant an natur divin : Doue so en em grêt d'en; choaet eo ar pez ma zoa, hac ar pez na doa quet en deveus quemesq, hep en deveus souffret na quemesq na division evit quemense. Autrou-Doue, ho pêt truez

MIRABILE mysterium declaratur hodiè; innovantur naturæ, Deus homo factus est : id quod fuit permansit, et quod non erat, assumpsit, non commixtionem passus, neque divisionem.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

ouzomp. Jesus-Christ, ho pê truez ouzomp. Autrou-Doue, ho pêt truez ouzomp.
℣. Va Doue exaucit va oraçoun.
℟. Ha grit ma c'herruo a c'hri eus va feden betec enoc'h

Oremus.

DEUS, qui salutis æternæ, beatæ Mariæ virginitate fœcundâ, humano generi præmia præstitisti, tribue, quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ suscipere, Dominum nostrum Jesum-Christum, filium tuum qui tecum vivit et regnat in unitate spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Pedomp.

O va Doue, c'hui pehini dr ar frouez e deveus dougue ar verc'hes glorius Vari, hoc' eus roët guir d'an dud e recom panç eus ar silvidiguez eternel grit, ni ho supli, ma santimp e hon izom peguer puissant eo d razoc'h an intercession eus an hi pe dre hini hon eus bet an heu da receo an Autor eus ar vue hon Autrou Jesus-Christ, map unic, pehini o veza Dou a vev hac a ren gueneoc'h en unit ar Speret-Santel epad an o eternite.
Evellen bezet grêt.

Ar memes oræsoun-mâ a ve lavaret en oll Heuryo munut hac e gousperou ar Verc'hes, epad an ams hon eus merquet amâ, goude pehini e leverot ar m mor eus ar Sænt e Laudes hac e Gousperou; hac Heuryou munut goude an Azvent o deveus ar mem chabistrou bian evel diarauc an Azvent. Mæs evit Magnificat *e Gousperou, hac evit* Nunc dimittis *Complidou, e leverot an Antifonen-mâ.*

Ant. evit ar Magnificat, *hac evit* Nunc dimittis.

CETU ur myster bras, pehini a ro deomp leac'h da esperout an heritaich eus ar Barados! Cof ur plac'h guerc'h a so deut da veza un templ da Zoue. Ar verb eternel ne d'ê quet en em souillet evit quemeret ur c'horf en e c'hreis; quement seurt pobl a so a zeui d'e aznaout, o lavaret : *ra viot meulet ha glorifiet, hon autrou.*

MAGNUM hæreditatis mysterium, templum Dei factus est uterus nesciens virum, non est pollutus ex eâ carnem assumens; omnes gentes venient dicentes: Gloria tibi, Domine.

D'AN AMSER PASCAL.

Da lavaret eo adalec nosquent Dissul Phasq da c'housperou bete nosquent Dissul an Dreindet d'ar c'housperou ivez, e ve lavaret Ofiç ar Verc'hes er memes fæçoun evel diaguent an Azvent epad ar bloaz; hag en e Laudes d'ar Benedictus, *hac er Gousperou d'ar* Magnificat, *hac e Complidou ar Verc'hes da* Nunc dimittis, *e ve lavaret an Antifonen-mâ.*

Antif. Rouanez an eê, en em rejouissit : meulet ra vezo an Autrou-Doue : rac, an hini hoc'h eus militet e zouguen en ho creis, meulet ra vezo an Autrou-Doue a so ressuscitet, evel ma en deva lavaret, meulet ra vezo an Autrou-Doue; pedit Doue evidomp, meulet ra vezo an Autrou-Doue.

Ant. Regina cœli, lætare, alleluia : Quia quem meruisti portare, alleluia, Resurrexit, sicut dixit, alleluia; Ora pro nobis Deum, alleluia.

GOUSPEROU AR VERC'HES.

Ar memes antifonennou pere so merquet diarauc'h Laudes, *peb-re d'o amser, a guemerot ivez evit Gou-perou ar Verc'hes, o lavaret peb-hini arauc ha va-lerc'h peb Salm evel da* Laudes.

Goude beza lavaret ar Pater *hac an* Ave Ma*devotamant e coumançot evellen, oc'h ober sin Groas.* Var ton : *Præsantomp oll, etc.*

DEUS, in adjutorium meum intende. Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria patri, et filio, et spiritui sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen. Alleluia.

Peautramant. Laus tibi, Domine, rex æternæ gloriæ.

BEZIT attantif, me ho ped,
Va Doue, d'am sicour bepre
Autrou, pliget gueneoc'h hast
Dont em izom d'am assista.
Enor ha gloar da Zoue an ta
Ar memes gloar da Zoue ar ma
Ha d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinct en un Dou
Ar c'hloar a so bet a visco
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz.
Hac ato, ha da virviquen
D'an dreindet en un Doue epque
Evelse, va Doue, bezet grea
Ha ra viot trugarequeat :
Meuleudi deoc'h, autrou santel
Ha Roue ha c'hloar eternel.

AR SALM QUENTA. Dixit Dominus, *var a ton :* Evit regli guell ho puez, hac evit en em avanç ; *pe var an ear gallec :* Je n'ai plus rien prétendre, plus d'amis à rechercher.

Psalm. 109.

DIXIT Dominus Domino meo : sede à dextris meis.

DOUE en-deveus lavaret
D'e vap unic hon autrou
Asezit, va muya caret,
Var va zron en tu-deou.

... c'hortos ma rin ar voyen
... a renta hoc'h adversourien
... eoc'h, dindan ho treid santel,
... a servichout da scabel.
Sortial a raï a Sion
Ho puissanç Souveren,
Da gaout an domination
E creis hoc'h adversouryen;
Gueneoc'h em'ar brincipaute,
Hac, en deiz eus ho majesté,
E luguernot a bep hent
Dreist ar c'hloar eus an oll sænt :
Rac me am eus hoc'h anjandret,
Eme an tad eternel,
Abars ma crouis ar stered,
Hac ar bed universel ;
Chui da jamœs eo va bœlec,
Diouz an urz a Velchisedec,
Evel m'en eus-èn touet,
Ha va le ne genchin quet.
Me a gred eta fermamant
Ema Jesus Doue ar map
Hon autrou-ny presantamant
En tu-deou da Zoue an tad ;
Ha da zeiz ar varn diveza
E teui, en e goler vrassa,
Da zistrugei ar brincet
So bet ountâ revoltet.
Gantâ neuse vezo barnet
An oll bobl eus ar bed-mâ,
Hac antieramant ruinet
Quement mad a so ennâ ;
Hac ouz an douar e flastro
Rennou cals a dud var un dro,
Pere n'o devezò quet
Dezâ en em soumetet.
Hoguen ne vezo exaltet
Ha savet da ur seurt gloar,

Donec ponam inimicos tuos : scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion : dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ, in splendoribus sanctorum : ex utero antè luciferum genui te.

Juravit Dominus, et non pœnitebit eum : tu es sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis : confregit in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas : conquassabit capita in terrâ multorum.

De torrente in viâ bibet : prop-

tereà exaltabit caput.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sæcula sæculorum.
Amen.

Nemet goude beza carguet
A boanïou var an douar :
Rac ur rivyer a souffrançou
Hac a bepret seurt disprijançou
En deveus gant cals a vez
Evet epad e vuez.
Gloar ato d'an Tad eternel,
Ha d'e Vap unic ive,
Hac ouspen d'ar Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue.
Ar memes gloar bezet rentet
D'an tri ferson eus an dreindet
Evel er goumançamant,
Bremâ hac eternellamant.
Evelse bezet grêt.

An eil Salm, Laudate pueri, etc. *var ar mem ton, pe var ton* Guers Mari Madalen, *oc'h e ast ur sillaben e creis pep coupl.*

Laudate, pueri, Dominum : laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum : ex hoc nunc et usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum : laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus : et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster,

Meulit Doue hor guir autrou
Chui e vugale fidel ;
Dre ho comsou hac hoc'h euvro
Meulit e hano santel.
Ra vezo benniguet ato
Ha glorifiet an hano
Eus hon autrou souveren
A vremâ da virviquen.
Eus adalec an oriant
Hano hon autrou benniguet
A dle betec an occidant
Gant an oll beza meulet :
Rac èn eo ar mæstr absolut
Meurbet huel dreist an oll dud
Hac ar c'hloar eus hon autrou
A dremen dreist an eêvou.
Piou eo an hini so hènvel
Ouz an autrou hon Doue

A chom en ur Plaç quen huel
A zioc'h quement so en eê,
Hac ac'hano a gonsider,
Quement so isel ha dister
Quen en eê, quen en douar,
Ha ne deus netra na oar.
Gantâ eus ar fang ve tennet
Nep so sempl hac izomec ;
Ha divar an teil ve savet
Nep so paour hac ezomec,
Evit e lacat assambles
Gant ar brincet brassa memes :
Ya, e renq ar brincet
Eus ar bopl en deus choaset.
D'ar c'hreg trist a oa hep lignez
Hac hep crouadur ebet
E tigaç laouenidiguez,
Pa ve mam gantâ rentet,
O rei dezi forz bugale,
Hac hi bet pell bras o tale ;
Ha pa o guel en he zi
Pebez joa e deveus hi!
Gloar ato d'an Tad eternel, etc.
Evel e fin ar Salm diaraue.

qui in altis habitat : et humilia respicit in cœlo et in terrâ?

Suscitans à terrâ inopem : et de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum Principibus : cum Principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo : Matrem filiorum lætantem.

Gloria Patri, et Filio, etc.

An trede Salm. Lætatus sum, etc. *Var an ton* : Inspirit din, ô Speret-Glân.

Psalm. 121.

Va c'halon so rejouisset
Gant ar pez so din annoncet,
Penaus e zaïmp da dy Zoue
A so preparet deomp en eê.
Hon treid a so stabil ha ferm
En antre a Jerusalem,
Pa ve hon affectionou
Douguet etrese an eêvou.
Jerusalem so batisset

Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi : in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri : in atriis tuis, Jerusalem.

Jerusalem quæ

ædificatur ut civitas : cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini : testimonium Israël ad confitendum nomini Domini.

Quia illi csederunt sedes in judicio : sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem : et abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tuâ : et abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos et proximos meos : loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri : quæsivi bona tibi.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sæcula sæculorum.

Amen.

Evel ur kear caër meurbet;
Hac an oll memprou anezi
A so unisset difazi :
Rac eno eo ez ê piguet
Pobl an autrou a bep andret
Da veuli e hano santel
Diouz an urz roët da Israël.
Eno ê c'hoaz etablisset
Tronyou ar re a varn ar bed
Gant tron Jesus, hervez ar c'hiz
Sortiet a lignez David.
Goulennomp ar pez a goncern
Ar peoc'h evit Jerusalem,
Ha da nep e c'har a galon
Abondanç a bep donæson.
Me a zesir, illis santel,
Digant an Tad celestiel,
Ma vezo peoc'h en ho crehou,
Hac a bep mád en ho touryou.
Ar pez ra din coms a beoc'h
Hac e desirout quement deoc'h,
Eo dre ma caràn va nessa,
Mæs an dud santel dreist peb tra.
Abalamour da dy Zoue,
Pehini so enoc'h ive,
E clascàn ur voyen bennac
Da broculi deoc'h bep seurt mád.
Enor ha gloar da Zoue an Tad,
Ar memes gloar da Zoue ar Map,
Ha d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.
Ar c'hloar a so bet a viscoaz
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz;
Hac ato ha da virviquen
D'an Dreindet en un Doue hepquen.
Evelsę bezet grêt.

Ar Pevaer Salm. Nisi Dominus, etc. *Var an ton :* Ô Tad, ô Map ô Speret-Glàn.

Psalm. 126.

Labourat a raïmp ezvean
Nemet hon autrou e-unan
A labourre gueneomp ivez
Da ober hor silvidiguez.
Nemet Doue a gonserve
Assambles gueneomp hon ene,
Ne ouffemp jamæs e miret
Ouz finessaou an dronc-speret.
Hep ar sclærigen eus ar c'hraç
E ve inutil deomp diblaç
Da vont etrese en eêvou :
Rac hep milid ve hon œuvrou.
Pa vezzimp en em reposet,
Evit regreti hor pec'het,
Ec'h allimp sevel gant fizianç
Da labourat gant diligeanç.
Doue a roï ar guir repos
En eürusdet ar barados
D'e vignounet, goude mervel,
E recompanç eus o zrevel.
Eno vezzimp an heritaich,
Ar recompanç hac ar partaich,
Roet da Jesus-Christ hon Autrou
Gant e Dad evit e boanyou.
Ar re pere so exercet,
Affliget ha persecutet,
A so eguis byriou ardant
E dorn un den a so puissant.
Eürus nep en deus desiret
Beza er guiz-ze castizet!
Ouz an Erevent e comso
Hardimant e porz ar maro.
Enor ha gloar da Zoue, etc.

Nisi Dominus ædificaverit domum : in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem : frustrà vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis antè lucem surgere : surgite post-quàm sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cùm dederit dilectis suis sumnum : ecce hæreditas Domini, filii, merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis : ita filii excussorum.

Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis : non confundetur, cùm loquetur inimicis suis in portâ.

Gloria Patri, etc.

AR PEMPET SALM. Lauda Jerusalem, etc. *Var ton :* Clevit evit mad, pobl christen.

Psalm. 147.

LAUDA, Jerusalem, Dominum : lauda Deum tuum, Sion.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum : benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem : et adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ : velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam : nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut buccellas : antè faciem frigoris ejus quis sustinebit?

Emitte verbum suum, et liquefaciet ea : flabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Jacob : justitias et judicia sua Israël.

Non fecit taliter

KEAR santel a Jerusalem, Meulit an autrou souveren Meulit ho Toue, ô Sion, Meulit-èn gant affection.

Ganta ez oc'h quen cre rente Hac o perzyer quer ferm serre Hac e venediction ive En deus roët d'ho pugale.

Lequeat en deveus tro-var-d Ur peoc'h assuret en ho pro Hac e teu d'ho rassasia Gant guinis pur eus ar c'haëra

Var an douar deomp e tigaç E gomsou divin gant e c'hraç Ar c'homsou santel-ze a red Estranch a buan dre ar bed.

Eguis gloan guen e ra, pa gar D'an erc'h coueza var an douar Hac ec'his ludu ec'h asten Dre abondanç a reo guen.

Digaç casarc'h ha sclaç a ra Evel tamouigou bara; Piou ê an hini a allo souten Ar ruster eus e ienien?

Mæs evel ma prononç e c'hè E teuzont oll gant an domder, Hac evel ma c'huez e æzen, E red an dour neuse-souden.

Annonç a ra e goms ive Da Jacob pe d'e vugale, Hac an ordrenançou santel Eus e lezen da Israël.

N'en deus quet greet quement a

Biscoaz evit nep seurt pobl-all, Na n'en deveus quet discleryet Dezo e lesennou scrifet.

Enor ha gloar da Zoue, etc.

omni nationi : et judicia sua non manifestavit eis.

Gloria, etc.

Chabistr bian.

Capit. Eccl. 24.

ABAQUE ar goumançamant hac abars an oll amser oun crouet ha ne baouesin quen neubeut da veza bepret ar memes; hac em eus great dirac Doue va servich ha va dever, en e zemeuranç santel.

℟. Doue ra vezo meulet ha trugarequeët.

AB initio et antè sæcula creata sum, et usque ad futurum sæculum non desinam, et in habitatione sanctâ coràm ipso ministravi.

℟. Deo gratias.

AN HYM, Ave, Maris Stella,

Pehini a ve mad da lavaret allies, ispicial da sadorn.

Var an ear gallec : Des Folies d'Espagne.

Ave, Maris Stella, Dei Mater alma, Atque semper virgo, Felix cœli porta.

NI ho salud, Stereden-vor, mam Doue, Guerc'hes bepret, dor eürus an eêvou, Dignt an eal ar salud-mâ ho poue, Recevit-èn c'hoaz gant hor pedennou.

Sumens illud Ave Gabrielis ore, Funda nos in pace, Mutans Evæ nomen.

O chainch enomp an hano eus a Eva, Pini so caus n'hon eus nemet bresel, En ur peoc'h ferm a speret grit deomp beva, Gant hon oll boan ato bete mervel.

Solve vincla reis, Profer lumen cæcis, Mala nostra pelle, Bona cuncta posce.

Torrit ive chadennou ar re goupabl, Ar sclærigen rentit d'ar re so dall;

Pellaït peb droug diouzomp, tud miserabl,
Hac obtenit peb-mad deomp a hent-all.

Monstra te esse Matrem, sumat per te preces, Qui pro-nobis natus, tulit esse tuus.

Disquezit deomp ez oc'h mam en hon andret;
Grit ma vezo dreizoc'h recevet mad
Hor pedennou gant nep en deveus priget
Evidomp-ni beza ganet ho Map.

Virgo singularis, Inter omnes mitis; Nos culpis solutos, Mites fac et castos.

Guerc'hes santel ha pur dreist ar guerc'heset,
Ha dreist an oll douç hep comparæsoun,
Diouz hor viçou goude beza dilivret,
Hon rentit douç ha chast e peb fæçoun.

Vitam præsta puram, Iter para tutum, Ut videntes Jesum, Semper collætemur.

Grit deomp cundui bepret ur vuez vertuzus;
Preparit deomp un hent sur ha certen,
Evit ma zaïmp da velet ho map Jesus,
Ha d'e veuli gueneoc'h da virviquen.

Sit laus Deo Patri, Summo Christo decus, Spiritui Sancto, Trinus honor unus. Amen.

Enor ha gloar ato d'an tad eternel,
D'e vap unic Jesus-Christ Doue ha den,
Ar memes gloar ive d'ar Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue hepquen. Amen.

℣. Diffusa est gratia in labiis tuis.
℟. Propterea benedixit te Deus in æternum.

℣. Ar c'hraç a so scuillet var ho musellou, guerc'hes.
℟. Abalamour ma en deveus roët Doue deoc'h e venediction eternel.

CANTIC VAR AR MAGNIFICAT,

Pehini so bet composet gant ar Verc'hes e-unan pa saludas he c'hinitervi santes Elisabet, hac a ve canet en Ilis e fin ar Gousperou, evit neuse pa vez an deiz o finissa, ma saffimp gant muioc'h a fervor hor speret diouz traou ar bed-mâ etrese Doue, hac o consideri ar faveriou eus e drugarez en hon andret, ma en trugarecaïmp ha ma er meulimp gant an oll affection eus hor c'halon. Peb-hini a ell applica dezâ e-unan er c'hantic-mâ evit trugarecât Doue pa en deveus recevet ur c'hraç particulier bennac digantâ, ispicial goude ar Goumunion : Var an ton dreist-ordinal eus ar *Stabat Mater.*

Ant. Mam eürus.

Eus a galon hac a c'henou
E c'hlorifiàn va autrou,
Hac ec'h admiràn bepret
E vadelez em andret.
Gant ur joa bras eo va ene
Ravisset oll en e Doue,
Pehini co va Salver
Trugarezus em c'hêver.
Abalamour m'en deus priget
Sellet ouzin ha me displet,
Galvet vezin a-vreman
Eürus bras gant peb-unan :
Rac an hini a ell peb-tra
So e hano ar santela,
En deus enon operet
Traou pere so bras meurbet.
E drugarez a squil e c'hraç
En aboumdanç a raç-e-raç
Var nep a zeu gant fizianç
Da veva en e zougeanç.
Disquezet en deveus ivez
Eus e vreac'h ar galloudeguez;

Ant. Beata Mater.

MAGNIFICAT : anima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus : in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ : ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est : et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in progenies : timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo : dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede : et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis : et divites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum : recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros : Abraham et semini ejus in sæcula.

Gloria patri, et filio, et spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sæcula sæculorum.

Amen.

Ant. Beata Mater, et intacta Virgo, gloriosa Regina mundi, intercede pro nobis ad Dominum.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor

Ar re superb a speret
En deveus humiliet.

Da nep a oa bras hac huel
En deveus grêt disquen isel,
Hac en deveus enoret
Ar re vian ha displet.

Ar re naonec a vertuziou,
En deus carguet a faveriou,
Ha pinvidien ar bet
En deus goullo dileset.

Ha pa ze bet e volontez
Caout mémor eus e drugarez,
Ez eo en em disclæriet
Un tad mad en hon andret.

Hervez ar bromessa fidel
En deus bet grêt d'hon tud sant
Da zigaç deomp er bed-mâ
E vap propr d'hon redima.

Enor a gloar da Zoue an Tad
Ar memes gloar da Zoue ar map
Ha d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.

Ar c'hloar a so bet a viscoas
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz,
Hac ato, ha da virviquen
D'an dreindet en un Doue hep quen.

Ant. Mam eürus, ha Guerc'hes ar burra, Rouanez glorius eus ar bed, intercedit evidomp dirac an Autrou.

Autrou Doue, ho pezit truez ouzomp. Jesus-Christ, ho pezit truez ouzomp. Autrou Doue, ho pezit truez ouzomp.

℣. Autrou Doue, exaucit va oræsoun.

℟. Ha 'grit ma erruo ar c'hri

eus va feden betec enoc'h.

Pedomp.

Autrou Doue, accordit, ni ho supli, d'ho servicherien baour ma zomp, ar c'hraç da jouissa gant joa eus ar yec'het perpetuel, quen a gorf quen á speret, ha ma vezzimp, dre an intercession eus ar verc'hes glorius Vari, dilivriet diouz an distridiguez presant ha pourveet eus al laouenediguez eternel, dre vilit hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel en ur memes Doue epad an oll eternite.

Evellen bezet great.

meus ad te veniat.

Oremus.

Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetuâ mentis et corporis sanitate gaudere : et gloriosâ beatæ Mariæ semper virginis intercessione à præsanti liberari tristitiâ, et æternâ perfrui lætitiâ. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

COMPLIDOU AR VERC'HES.

Me ho salud, Mari, etc.

Hor convertissit, va Doue,
Hor silvidiguez oc'h ive,
Distroit divarnomp ho coler,
Ha bezit douç en hor c'henver.

Bezit attentif, me ho ped,
Va Doue, d'am sicour bepret.
Autrou, pliget gueneoc'h hasta
Dont en izomp d'am assista.

Enor ha gloar da Zoue an tad,
Ar memes gloar da Zoue ar Map,
Ha d'ar Speret-Santel ive,

Ave, Maria, etc.

Converte nos Deus salutaris noster.

Et averte iram tuam à nobis.

Deus, in adjutorium meum intende.

Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, et

Filio : et spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen. Alleluya.

Peautramant.

Laus tibi, Domine, rex æternæ gloriæ.

Tri ferson distinc en un Doue,
Ar c'hloar a so bet a viscoaz,
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz,
Hac ato ha da virviquen
D'an dreindet un Doue hepquen.
Va Doue, evelse bezet great
Ha ra viot trugarequeat;
Meuleudi deoc'h, autrou santel
Ha Roue a c'hloar eternel.

Psalm. 128.

Sæpè expugnaverunt me à juventute meâ : dicat nunc Israël.

Sæpè expugnaverunt me à juventute meâ : etenim non potuerunt mihi.

Suprà dorsum meum fabricaverunt peccatores : prolongaverunt iniquitatem suam.

Dominus justus concidit cervices peccatorum : confundantur et convertantur retrorsùm omnes qui oderunt Sion.

Fiant sicut fœnum tectorum : quod priusquàm evellatur, exaruit.

De quo non implevit manum suam qui metit : et sinum suum, qui manipulos colligit.

Et non dixerunt qui præteribant : benedictio Domini super vos, benediximus vobis in nomine Domini. Gloria patri, etc.

Lavaret bremâ, Israël : *aliès oun bet attaquet gant va adversourien abaoue va yaouanctis.*

Aliès oun bet attaquet ganto abaoue ar goumançamant, hoguen n'deveus quet gallet va zrec'hi.

Ar re veichant o deveus pilhet var va c'hein; pell int bet o cuza o maliç ouzin.

Hoguen an autrou Doue, pehini so just, en deveus ii humiliet ha distruget eo o artifiçou em enep ra vezo goloet a vez hac a gonfuson, ha contraign da zistrei var o c'his quement o deveus caz ha maliç ouz Sion, pehini eo an Iliz santel.

Ra c'hoarvezo ganto evel gant ar gueot a gresq var an toennou, pere a zeu da zisec'hi abars ma vezont difframmet.

Eus a bere n'en deffe quet leiz e zourn nep o mede, na leiz e zivrec'h nep o destume.

En hevelep-fæçoun na lavaret ar re a dremeno ebiou : Doue ho penigo, ni a ro deoc'h hor benediction en hano an autrou.

Enor ha gloar da Zoue, etc.

Psalm. 129.

Va Doue, ouzoc'h e criàn
Eus a vouelet an abimou.

Ar rest eus ar Salm-mâ a gueffot tuma varlerc'h e fin ar seiz Salm.

De profundis clamavi ad te, Domine : Domine, etc.

Psalm. 130.

Va autrou, va Doue, ar pez a ra din caout ur fiziançvras d'en em adressi deoc'h e quement persecution hac e quement poan a erru gueneèn, eo ma ouzoc'h ervad ne d'e quet coenvet va c'halon gant an orgouil, na ne savàn quet va daoulagat a huel gant arroganç na gant disprigeanç a zen.

N'em eus quet querzet gant frouden, oc'h en em antreteni e songesonou a c'hloar hac a c'hrangeour, na n'em eus pretandet caout renq ebet dreist ar pez ma zoun.

Ma n'am eus quet bet santimanchou humbl, ha mar em eus leset ar superbite da zomina var ma speret.

Ez oun countant e teuac'h, va Doue, d'am affligea, evel ma vez affliget ur c'hrouadur pa ve dizounet gant e vam.

Domine, non est exaltatum cor meum : neque elati sunt oculi mei.

Neque ambulavi in magnis : neque in mirabilibus super me.

Si non humiliter sentiebam : sed exaltavi animam meam.

Sicut ablactatus est super matre suâ : ita retributio in animâ meâ.

Speret Israël in Domino : ex hoc nunc et usque in sæculum.

Gloria Patri, etc.

Lequeat Israël eta mar bet humbl e oll esperanç en autrou Doue, a vremâ evit bepret.

Gloar d'an tad, etc.

Hymnus.

Hym, *var un ton latin.*

MEMENTO, salutis auctor, quod nostri quondam corporis, ex illibatâ Virgine nascendo formam sumpseris.

Maria, Mater gratiæ, Mater misericordiæ, Tu nos ab hoste protege, et horâ mortis suscipe.

Gloria tibi, Domine, Qui natus es de virgine, Cùm patre et sancto spiritu, In sempiterna sæcula. Amen.

Ho ped memor, Salver ar bed
Hoc'h eus gueichall bet quemeret
Ur c'horf hènvel ouz hon hini
Ganet eus ar verc'hes Vari.
Santes Mari, mam a druez,
Mam a c'hraç, hac a drugarez
Diouz hon adversour hor mirit,
Hac er maro hon recevit.
Dec'hu hon autrou bennigue
So gant ur verc'hes bet ganet,
D'ho tad ha d'ho Speret-Sante
Ra vezo ur c'hloar eternel.
Evellen bezet grêt.

Adalec Nedelec betec'an Azvent e leverrot ar Chabistr bian-mâ. Eccl. 24.

EGO mater pulchræ dilectionis, et timoris, et magnitudinis, et sanctæ spei.

℟. Deo gratias.

℣. Ora pro nobis, sancta Dei genitrix.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

ME eo ar vam a garantez gaër, hac a sougeanç, hac a c'hrandeur, hac a esperanç santel.

℟. Graçou da Zoue.

℣. Pedit evidomp, mam santel da Zoue.

℟. Evit ma vezzimp rentet dîn eus a bromessaou Jesus-Christ.

Evit an Azvent, chabistr bian. Isaï 7.

CETU ur verc'hes o tleout conceo ha guenel ur map, hac a vezo hanvet Emmanuel, a sinifi, Doue gueneomp, amann ha mel a zebro, evit ma vouezo reprouvi ha detesti an drouc, ha choas ar mad.

℟. Graçou da Zoue.

℣. Eal Doue a annonças da Vari, oa choaset da veza mam d'e vap.

℟. Hac e concevas dre vertus ar Speret-Santel.

ECCE virgo concipiet et pariet filium, et vocabitur nomen ejus Emmanuel : butyrum et mel comedet, ut sciat reprobare malum, et eligere bonum.

℟. Deo gratias.

℣. Angelus Domini nuntiavit Mariæ.

℟. Et concepit de spiritu sancto.

Adalec ar Chandelour betec an Azvent, Antif.

Dindan ho protection. Sub tuum præsidium.

Epad an Azvent bete Nedelec, Antifonen-all.

Ar Speret-Santel. Spiritus Sanctus.

Cantic Simeon. Luc. 2.

BREMA, va autrou, e lesit ho servicher da vervel e peoc'h hervez ma o poa prometet dîn.

Pa em eus bet an heur da velet gant va daoulagat propr an hini hoc'h eus digacet d'hor savetei.

Ho map-unic eo pehini hoc'h eus exposet dirac an oll bobl, evit me er c'honsiderint.

Evel ar guir sclærigen pehini a dle sclæraat ar bayanet, hac a vezo ar gloar eus ho pobl Israël.

Enor ha gloar da Zoue, etc.

et gloriam plebis tuæ Israël.

Ant. Dindan ho protection en em lequeomp, o caout recours deoc'h; mam santel da Zoue, na

NUNC dimittis servum tuum, Domine : secundum verbum tuum in pace.

Quia viderunt oculi mei : salutare tuum.

Quod parasti : ante faciem omnium populorum.

Lumen ad revelationem gentium : et gloriam plebis tuæ Israël. Gloria patri, etc.

Ant. Sub tuum præsidium confugimus, sancta Dei

Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus; sed à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta.

Eleac'h an antifonen-mâ e ve lavaret, adalec nos-quent dissul Pasq betec dissul an Dreindet, Regina cœli lætare, *evel ma é lequeet tumâ varlerc'h e fin Complidou ar sul epad ar bloaz.*

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Beatæ et gloriosæ semper Virginis Mariæ, quæsumus, Domine, intercessio gloriosa nos protegat, et ad vitam perducat æternam. Per Dominum nostrum Jesum-Christum, filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

In Adv. Ant.

Spiritus Sanctus in te descendet, Maria; ne timeas, zisprigit quet ar pedennou a reomp ouzoc'h en hon necessiteou; mæ hon dilivriit ato diouz peb danger o guerc'hes glorius ha benniguet cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta.

Autrou-Doue, ho pêt truez ouzomp. Jesus-Christ, ho pêt truez ouzomp. Autrou-Doue, ho pêt truez ouzomp.

℣. Va Doue, exaucit va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

Pedomp.

Accordit deomp, va Doue, ni ho supli, ma teui an intercession glorius a Vari, guerc'hes eürus bepret, da servichout deomp da brotection, ha d'hor c'hunduit d'ar vuez eternel. Dre vilit hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini o veza Doue a vev hac a ren gueneoc'h en unite ar Speret-Santel epad an oll eternite.

Evellen bezet grêt.

En Azvent, Antifonen.

Ar Speret-Santel a zisquenno enoc'h, Mari; n'ho pezet aoun ebet, douguen a reot en ho creiz

Map Doue. Meulet ra vezo.

℣. Autrou-Doue, exaucit, etc.

habebis in utero Filium Dei. Allel.

℣. Domine, exaudi aurationem, etc.

Pedomp Doue.

Va Doue, c'hui pehini hoc'h eus teurvezet e teusye ar verb eternel ho Map d'en em ober Den e cof ar Verc'hes glorius Vari, hervez ma c'hanonças dezi an eal, grit, ni ho supli, pa gredomp ervad eo guir vam da Zoue, ma vezzimp sicouret dirazoc'h gant he intercession. Dre ar memes Jesus-Christ hon Autrou.

Evellen bezet grêt.

Oremus.

Deus, qui de beatæ Mariæ Virginis utero Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis ut, qui verè eam Genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eumdem Christum, Dominum nostrum. Amen.

Adalec Nedelec betec ar Chandelour e leverrot amâ an antifonen Magnum hæreditatis Mysterium, *pehini a gueffot tumâ arauc gousperou ar Verc'hes, gant an orœsoun* Deus qui salutis æternæ, *pehini a gueffot eno ive; ha varlec'h an orœsoun e finissot complidou er fœçoun-mâ.*

℣. Autrou-Doue, pliget gueneoc'h exauci va orœsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

℣. Bennigomp ha meulomp an Autrou-Doue.

℟. Graçou da Zoue.

Ar Venediction.

Bemniguet ha conservet ra vezzimp gant an Autrou-Doue oll-galloudus ha trugarezus, an Tad hac ar Map, hac ar Speret-Santel.

Amen.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

Benedictio.

Benedicat et custodiat nos omnipotens et misericors Dominus, Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus. ℟. Amen.

Goude ar venediction-mâ e leverrot pe Alma redemptoris, *pe* Ave, Regina cœlorum, *pe* Regina cœli lætare, *pe* Salve, Regina, *peb-unan d'an amser ma e lequeat e fin Complidou ar Sul tumâ varlerc'h, ha goudese e concluot evellen hoc'h ofiç.*

℣. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

℟. Amen.

℣. Ar sicour a Zoue ra chommo bepret gueneomp.

℟. Evellen bezet grêt.

Pater noster, Ave Maria, Credo in Deum, *iselic*

GOUSPEROU AR SUL.

INSTRUCTION EVIT AR GOUSPEROU

E GENERAL.

Ar guer-mâ (*Gousperou*) a so tennet eus a ur guer latin hac a sinifi *Pardaëz*, pehini so ur poent dirac cuzheaul. Gueichal e custume ar gristenien en em assambli en Ilis bemdez var-dro ar poent mâ evit meuli Doue hac e drugarecaat eus ar graçou o devoa recevet digantâ epad an deiz, hac evit heul an exempl eus ar Roue David pehini a lavar en e Salmou : *penaus e custume renta meuleudi dâ Zoue d'ar mintin, da greiz deiz ha d'ar pardaez-nos.* Ar veuleud-ze, da Zoue var ar bardaëz, eo a so galvet Gousperou.

Amser so bet ne dijune ar gristenien er c'hoaraïs nemet goude Gousperou d'ar pardaëz-nos. Bremâ pa vez yun e permet an ilis dibri abretoc'h ar repas, hac o caout egard ouz ar sempladurez eus e bugale, e permet ganto dibri o pred var-dro creiz deiz, ha memes lavaret ar Gousperou ive var-dro ar poent-ze d'an deiziou-yun eus ar c'hoaraïs, quent an dijuni, evit d'ar fin o recita e creis an-deiz ur beden instituet da veza lavaret diouz ar bardaëz, ma o devezo memor ar gristenien eus ar c'hustum ancien-ze; hac, o caout mez ha confusion o velet bremâ o sempladurez, ma en em gouraichint da ober da viana ervad ar yunou evel ma o greer bremâ, hac a so quen eas da ober ez scoaz ar yunou a reet gueichal pa na zebret neuse nemet ur repas bemdez, diouz an nos goude gousperou, hep collation ebet.

An ofiç eus ar gousperou a ell represanti deomp ar guenta donediguez eus hor Salver er bed-mâ, pa deuas var an douar dre ar myster eus e incarnation, oc'h en em ober den, var dro ar bardaëz eus ar bed evel a gan an ilis : *Vergente mundi vespere;* da lavaret eo, pa ê bet deut er bed-mâ da un amser ma edo ar bed tostoc'h d'e fin eguet d'e goumançamant. Beza ec'h ellomp eta lavaret hor gousperou en enor d'an Incarnation pe d'an donedignez guenta eus hor Salver er bed-mâ; hac evel ma zeus ato pemp sajni da recita, e pep seurt gousperou, ec'h ellomp o recita ive quercouls en enor d'ar pemp gouli eus hor Salver, peveus a re e tleomp caout memor e peb occasion, pa zint sourcennou a c'hraç evidomp.

Peguement bennâc ma hon eus troet e brezounec ar salmou eus ar gousperou couls hac ar salmou-all pere so el lêvr-mâ, en ur fæçoun an essa da gompren ma ê bet possubl deomp, cousgoude mar rancontrit enno certen andrejou pere ne gomprenac'h quet ervad, adorit Doue neuse, oc'h aznaout dirazàn hoc'h igno-ranç, har oc'h antren er memes santimant gant ar profet pehini en deveus prononcet ar salmou divin-mâ, dre inspiration ar Speret-Santel. Meur a andret anezo hon eus ispliquet en ur fæçoun spirituel : rac ma hor bise-ii ispliquet e c'her e guer oll, ne alset quet o entent nac o c'hompren e nep fæçoun.

Goude beza lavaret devotamant ar Pater *hac an* Ave, *grit sin ar groas o prononç ar c'homsou-mâ :* Deus in adjutorium, *hac a aller da gana e brezounec,* Var an ton : *Considerit piz, ô Christen!*

DEUS, in adjutorium, meum intende : Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria patri, et filio, et spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen. Alleluia. *Peautramant.* Laus tibi, Domine, rex æternæ gloriæ.

BEZIT, va Doue, me ho ped
Attantif d'am sicour bepret
Autrou; pliget gueneoc'h hasta
Dont em izom d'am assista.

Rentomp gloar d'an tad eternel
D'ar map, ha d'ar Speret-Sante
A so en un Doue tri ferson;
Meulomp-ii a greis hor c'halon

Ar memes gloar a oa a viscoa
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz
Hac ato, ha da virviquen,
D'an dreindet e un Doue hepquen

Evelse, va Doue, bezet great
Ha ra viot trugarequeat :
Meuleudi deoc'h, autrou santel
Ha Roue a c'hloar eternel.

AR C'HENTA SALM

EUS *ar Gousperou, pe en hini e comser eus ar c'hloar a Jesus-Christ, e qualite a Roue, a Vœlec hac a Varnet souveren, pehini a exerço e goler var ar re vei c'hant, da zeiz ar Varn.* Var an ton diarauc.

Psalm. 109.

DIXIT Dominus Domino meo : sede à dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos : scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion : dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum : ex utero antè luciferum genui te.

Juravit Dominus, et non pœnitebit eum : tu es sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis : confregit in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas : conquassabit capita in terrâ multorum.

De torrente in viâ bibet : propterea exaltabit caput.

Gloria patri etc.

DOUE en deveus lavaret
D'e vap hon autrou beniguet :
Asezit en tu-deou din-me
Da gaout ar memes gloar guenet
A c'hortos evit birviquen
Ma liquin hoc'h adversouryen
Da servichout deoc'h da scabel,
Dindan ho treid, va map santel
E Sion eo e tle coumanç
Ar voalen eus ho puissanç;
Iit ac'hano partout da ren
E creis hoc'h oll adversourien.
D'an devez bras eus ho callout
E velint oc'h ar c'henta-tout
E creis ar c'hloar hac ar guenet
Eus an oll sœnt ha santeset.
Neuse e gouezzint eo me o tad
Am eus hoc'h anjandret, va map,
Eveus va subsistanç ma unan
Abarz ma crouis ar bed-màn.
D'e vap en deveus c'hoaz Doue
Touet, hep e chencho e le :
C'hui eo da jamæs va Bælec,
Diouz an urz a Velchissedec.
Ya, ema deoc'h an tu-deou,
Va Doue, ho map hon autrou,
Ha d'an deiz m'en em golero,
Ar re superb a vrusuno :
Rac, pa deui da varn ar bed-oll,
E caço an dud-fall da goll,
Hac e flastro, hep lacat mar,
Da gals o fen ouz an douar.
Hac evel m'en deveus evet
An dour a souffrançou ar bet
E vezo guelet o c'horren
E ben gant ur c'hloar souveren.
Rentomp gloar d'an tad eternel.

AN EIL SALM

EVIT *meuli Doue hac e drugarecaat eus e oll graçou hac eus an traou admirabl en deveus great e javer e bobl,* Var an ton : *Abarz coumanç hoc'h Orœsoun.*

Psalm. 110.

AGREIS va c'halon, va autrou,
E rentin deoc'h meuleudiou

CONFITEBOR tibi, Domine, in toto

corde meo : in concilio justorum et congregatione.

Magna opera Domini : exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus ejus : et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator Dominus : escam dedit timentibus se.

Memor erit in sæculum testamenti sui : virtutem operum suorum annuntiabit populo suo.

Ut det illis hæreditatem gentium : opera manuum ejus veritas et judicium.

Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in sæculum sæculi : facta in veritate et æquitate.

Redemptionem misit populo suo : mandavit in æternum testamentum suum.

Sanctum et terribile nomen ejus :

Hac e secret hac e public,
Etouez ar just hac ar jurdic.

Œuvrou Doue so bras meurbet
Diouz e volontez in reglet,
Daoust petra erru mad pe zzouc
En a zispos a bep-tra-tout.

Manific eo ar pez a ra,
Meulabl eo ato e pep-tra;
E justiç en em zalc'h bepret
Ar memes, ha ne geincho quet

Leset en deveus gant an du
Ur memor a guement burzud,
E deveus grêt en o c'hêver,
E drugarez leun a zouçder.

Ar memor-se quen agreabl
Eo ar vagadur admirabl
En deveus roet er sacramant
Da nep en douich parfaitamant.

Memor en devezo bepret
Eus ar pez en deus prometet,
Hac e raï d'e bobl aznaout
Eus e oll œuvrou ar c'hallout.

Dezo e roï an heritaich,
Eus e Varados da bartaich,
En traou a ra n'en em zisquez
Nemet justiç ha guyrionez.

E oll Gourc'hemennou santel
A so bepret ferm ha fidel;
Fountet int var ar viryonez
Ha var peb seurt justiç ivez.

Digacet en deus er bed-mâ
E Vap evit hon redima;
Grêt en deus deomp un testamant
A bado eternelamant.

Santel ha terrubl eo meurbet
E hano : piou n'en douiche quet
Coumançamant ar furnez ê
Doujanç an autrou hon Doue.

Quement a vev en e zoujanç
O deus ur guir intellijanç;
An seurt-ze eo en êm rent dîn
D'e veuli en eêvou hep fin.

Enor ha gloar da Zoue an tad,
Ar memes gloar da Zoue ar map,
Ha-d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.

Ar c'hloar a so bet a viscoaz
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz,
Hac ato, ha da virviquen
D'an dreindet en un Doue hep-quen.

initium sapientiæ timor Domini.

Intellectus bonus omnibus facientibus eum : laudatio ejus manet in sæculum sæculi.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper : et in sæcula sæculorum. Amen.

AN TREDE SALM

PEHINI *a zisquez peguen eürus vezo ar re o deveus dougeanç Doue hac a so charitabl en andret ar beauryen, ha peguer maleürus vezo ar re veichant.* Var an ton : *Va guir Gristenyen, me ho ped.*

Psalm. 111.

O Peguen eürus eo an den
A douich an autrou souveren
Hac a so leun a zesirou
Da viret e c'hourc'hemennou!

E raç a vezo galloudus
Var an douar dre ar vertus :
Rac bep seurt benediction
A heul nep so eon a galon.

En e dy en em guef ivez
Ar c'hloar hac ar binvidiguez;
Hac evit birviquen e pad
E justiç hac e œuvrou mad.

Savet eo, en devaligen,

BEATUS vir qui timet Dominum : in mandatis ejus volet nimis.

Potens in terrâ erit semen ejus : generatio rectorum benedicetur.

Gloria et divitiæ in domo ejus : et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Exortum est in

tenebris lumen rectis : misericors, et miserator, et justus.

Jucundus homo qui miseretur et commodat, disponet sermones suos in judicio : quia in æternum non commovebitur.

In memoriâ æternâ erit justus : ab auditione mala non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Domino, confirmatum est cor ejus : non commovebitur donec despiciat inimicos suos.

Dispersit, dedit pauperibus, justitia ejus manet in sæculum sæculi : cornu ejus exaltabitur in gloriâ.

Peccator videbit et irascetur, dentibus suis fremet et tabescet : desiderium peccatorum peribit.

Gloria Patri, et Filio, etc.

D'an dud santel ar sclærigen :
Rac Doue so leun a druez,
A justiç hac a drugarez.
En so eürus hac agreabl
Un den so prest ha charitabl
Hac a so e gomsou reglet!
Jamæs ne vezo discaret.
Eus a nep so just ha santel
E vezo ur memor eternel;
Evit quement droug a glevo,
Anquen ebet n'en devezo.
E galon a so preparet
Da esperout e Doue bepret;
Ferm eo hac e vezo biquen
En despet d'e adversouryen.
Roet en deveus alusen
Liberalamant d'ar beauryen;
Receo a raï ur buissanç
Hac ur c'hloar vras e recoumpanç.
Gant jalousi oc'h e velet
E vezo ar pec'her coleret;
E zent gant dipit a scraigno,
Ha var e dreit e tisec'ho.
Hoguen desir ar bec'herien
A vezo vean evit biquen;
Elec'h ma vezo countantet
Desir nep a vezo salvet.
Enor ha gloar d'an tad, etc.
Evel diarauc.

AR PEVARE SALM

Eleac'h *ma c'hexorter servicheryen Doue d'e veuli; èn pehini, peguen huel bennac eo e vajeste, a brich sellet ouzomp ha caout sourci eus ar re distera, pe da re a viziou e ra sevel da veza tud enorabl,* Var an ton : *Ælez an Eê, deut d'an douar.*

Psalm. 112.

Meulit an Autrou souveren
Etrezoc'h e servicherien;
Meulit an hano a Zoue,
Ha gant respet prononcit-ê.
Ra vezo benniguet ato,
Ha glorifiet an Hano
Eveus hon autrou souveren,
Eus a vrema da virviquen.
Hano an Autrou a dle bepret
Gant ar bed-oll beza meulet
A-dal sao-heaul en Oriant
Bete cuz-heaul en Occidant.
An autrou so huel meurbet
Dreist quement pobl a so er bet,
Hac ar c'hloar eus e vajeste
A so dreist an eêvou ive.
Piou so hènvel ouz an autrou,
Hon Doue a chom en eêvou,
Hac ac'hano a gonsider
Quement a so humbl ha dister?
En eus ar fang hac an douar
A denn an izomec, pa gar,
Hac a ra d'ar pacur-quez sevel
Divar an teil da lec'h huel :
Evit e lacat assambles
Gant ar brincet eus e bales,
Gant ar brincet eus e bobl quer,

Laudate, pueri, Dominum : laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum : ex hoc nunc, et usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum : laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus : et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat : et humilia respicit in cœlo et in terrâ.

Suscitans à terrâ inopem : et de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus : cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo : matrem filiorum lætantem.

Gloria Patri, et Filio, etc.

Da aseza en o c'hènver.
En eo a rejouis ivez
An hini a oa hep lignez,
Oc'h e renta mam en he zi
Da forz bugale bet dezi.
Enor ha gloar, etc. *Evel diarauc.*

AR PEMPET SALM

Pe *dre hini e caner ar burzudou admirabl a eureu Doue o tilivria gueichal e bobl eus a Egypt hac adouez ar barbaret; hac e veler penaus e quemer dindan e brotection ar re a laca o esperanç ennâ hepquen, ha non pas en idolou, da lavaret eo, er madou ar bed-mâ. Ar bobl a Israël pe a Judee ha famil Jacob, peveus a re e comser amâ, so ar memes pobl, hac e represant ar gristenien vad, pere eo guir pobl Doue, hac a veso dilivriet ive gantâ eus a Egypt adouez ar barbaret, da lavaret ê, eus ar bed-mâ adouez an dud veichant, evit o c'hundui d'an douar a bromission, me lavar d'ar barados, pehini en deveus prometet d'e oll servicheryen fidel. Hac, eguis ne allas ar bobl ancien-ze sortial a Egypt nemet dre ar sicour puissant ha miraculus a Zoue, dememes ny n'ellomp renonç d'ar bed, na sortial eus a esclavaich ar Pharaon infernal, an Ærouant, nemet dre ar sicour miraculus a c'hraç Doue; hac unan eus an effejou brassa eus e buissanç infinit ê hor c'honvertissa ountâ pa vezomp en ur goal stad : rac neuse omp henvel ouz an idolou peveus a re e comser amâ.*

Guenou hon eus eguis an idolou-ze, ha ne barlantomp quet ouz Doue dre an orœsoun; daoulagat hon eus ha ne velomp banne, o veza dallet gant hor goual inclinationou; diou scouarn hon eus ha ne glevomp quet ouz comsou Doue; diou froun hon eus, ha ne santomp quet ar c'huez mad eus an exempl a zisquez deomp ar sænt hac an dud vertuzus; daouarn hon eus ha na reomp quet an œuvrou-mad; treid hon eus, ha ne dec'homp quet diouz an droug ha diouz ar goal occasion; gouzoug hon eus, ha ne griomp quet ouz Doue : rac n'er pedomp nemet gant hor musellou : evelse a c'hoarve gant ar re so stag o c'halon ouz traou ar bedmàn hac ouz o fligeadur hac o c'hommoditeou. Ar seurt reflexionou-ze a dleomp da ober o recita ar Salmmâ. Var an ton : *Ped den siouaz a so dalc'het.*

Psalm 113.

Pa sortias pobl Israël
Eus a Egypt ar vro gruel,
Pa oue ty Jacob dilivret
Eveus a greis ar barbaret,
Neuse oue ar bobl a Judee
Consacret da servich Doue :
Israël a zeuas da veza
Dindan e ren sujet dezâ.
A hent ar bobl-mâ e tec'has
Ar mor neuse, pa er guelas;
Ha var e c'his rivier Jourdren
A redas varzu e sourcen.
Neuse gant spount o deus lammet
Ar meneziou eguis maoutet;
Lammet o deus an torgennou
Eguis ma lamm oanedigou.
Mor ruz, petra oa ho sujet
Ma zoc'h bet evelse tec'het?
Ha perac oc'h bet, c'hui Jourdren,
Retournet varzu ho sourcen?
Perac hoc'h eus-hu bet lammet
C'hui meneziou, evel maoutet?
Perac evel oanedigou
Hoc'h eus-hu lamet, torgennou?
Presanç an autrou oa a rea
Evellen d'an douar crena;
Presanç an hini so Doue
Da Jacob ha d'e vugale.

In exitu Israël de Egypto ; domus Jacob de populo barbaro.

Facta est Judee sanctificatio ejus : Israël potestas ejus.

Mare vidit et fugit : Jordanis conversus est retrorsùm.

Montes exultaverunt ut arietes : et colles sicut agni ovium.

Quid est tibi, mare, quòd fugisti : et tu, Jordanis, quia conversus es retrorsùm.

Montes, exultastis sicut arietes : et colles sicut agni ovium.

A facie Domini mota est terra : à facie Dei Jacob.

Qui convertit petram in stagna aqua-

rum : et rupem in fontes aquarum.

Non nobis, Domine, non nobis : sed nomini tuo da gloriam.

Super misericordiâ tuâ et veritate tuâ : nequandò dicant gentes, ubi est Deus eorum?

Deus autem noster in cœlo : omnia quæcumque voluit, fecit.

Simulachra gentium argentum et aurum : opera manuum hominum.

Os habent, et non loquentur : oculos habent, et non videbunt.

Aures habent, et non audient : nares habent, et non odorabunt.

Manus habent, et non palpabunt, pedes habent, et non ambulabunt : non clamabunt in gutture suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea : et omnes qui confidunt in eis.

Domus Israël speravit in Domino : adjutor eorum et protector eorum est.

Ar mean so-quen en deus cenchet
En ul lenn vras a zour carguet;
Ac eus ar roc en deus ouzpen
Lequeat da redec ur sourcen.
Autrou an eê hac an douar,
Ne d'ê quet deom-ny eo ar c'hloar
Roït ar c'hloar a zeu ac'hano,
Non pas deom-ny, mæs d'o c'hano.
Ma c'haznevo pep nation
Oc'h trugarezus ha guirion;
A na rebeichint quet deomp-ny:
Peleac'h ema o Doue-y?
Mæs na gomsent quet evelse
Rac hon Doue-ny so en eê,
Pehini en deus great bepret
Quement en deveus desiret.
Hoguen-Doueou ar re veichant
Ne dint nemet àour hac arc'hant,
Pere so ouvraichou forget
Gànt daouarn an dud abuset.
Guenou o deveus da brezec,
Ha cousgoude ne gomsint quet;
En o feu ez eus daoulagad,
Pe gant re ne velint berad.
Diou scouarn o deveus ive,
Ha ganto ne gleffin banne;
Diou froun o deus en o fri,
Ha ne santint c'huez dre enni.
Gant o daouarn ne douichint quet
Ha gant o zreid ne guerzint quet;
Hac evito, da gaout gouzoug,
Ne allint crial morse-tout.
Ra deui par-memes da vezo
Henvel outo an dud o gra,
Gant quement o deveus fiziançe
E traou quen din a zisprijançe.
Fiziançe bugale Israël

So en autrou celestiel :
En o sicour hac o souten
A enep o adversouryen.
Bugale Aaron a laca
O esperanç ivez ennâ :
En o sicour hac o souten
A enep o adversouryen.
Ar re a vev en e zoujanç
A laca ennâ o fizianç :
En o sicour hac o souten
A enep o adversourien.
An autrou gant truez ouzomp
En deus bet memor ac'hanomp,
O reï deomp e brotection
Couls hac e venediction.
E venediction santel
En deveus roet da Israël;
Ar memes benediction
En deveus roet da dy Aaron.
Roet en deveus an aboundanç
Da guement o deus e zoujanç;
Et venediction a c'hraç
D'ar re vian ha d'ar re vras.
Pliget, gant Doue hon autrou,
Ajouti c'hoaz cals a c'hraçou
Dec'hu e oll servicheryen
Ha d'ho pugale so-muiquen.
Ra viot ato benniguet
Gant an autrou oll-galloudec,
Pini en deus evit e c'hloar
Crouet an eê hac an douar.
An huela eus an eêvou
A so demeuranç d'an autrou;
Mæs an douar en deus leset
Gant an dud bete fin ar bet.
Ne d'ê quet ar re so maro
Dirazoc'h autrou, ho meulo,
Na quennebeut quement hini

Domus Aaron speravit in Domino : adjutor eorum et protector eorum est.

Qui timent Dominum, speraverunt in Domino : adjutor eorum et protector eorum est.

Dominus memor fuit nostrî : et benedixit nobis.

Benedixit domui Israël : benedixit domui Aaron.

Benedixit omnibus qui timent Dominum : pusillis cum majoribus.

Adjiciat Dominus super vos : super vos et super filios vestros.

Benedicti vos à Domino : qui fecit cœlum et terram.

Cœlum cœli Domino : terram autem dedit filiis hominum.

Non mortui laudabunt te, Domine : neque omnes qui descendunt in infernum.

Sed nos qui vivimus, benedicimus Domino : ex hoc nunc, et usque in sæculum.

Gloria patri, etc.

A ya d'an ifern da lesqui :
Mæs ni, pere a vev er stad
Eveus ho craç, ho meul ervad;
Hac o meulo hivisiquen
Eus a vremâ da virviquen.
Enor ha gloar, *evel diarauc.*

Remerquit amâ penaus ar pemp Salm-mâ diarauc a ve lavaret ato er gousperou commun eus ar Sulyou epad ar bloaz. Hoguen elec'h ar salm diveza : In exitu Israël de Egypto, *e cleffot alies cana er gousperou da Sul unan eus ar pevar salm-all pere a velit lequeat amâ varlec'h, evit ma ellot o c'haout buanoc'h a-se; da c'houzout eo pa erru ur gouel doubl bennac d'ar Sul pe an tro-nos.*

Ar Salm 115. Credidit propter quòd locutus sum, *pehini a rò da entent penaus pa vezomp humiliet, temptet hac affliget, e tleomp caout recours da Zoue, o lacâ hor fiziançennâ hepquen ha non-pas en dud pere so infidel; hac e tleomp e veuli hac e drucarecaat er bed-mâ, dirac ar re-all memes, evit rei exempl mad dezo, gant esperanç da vont d'e veuli c'hoaz er bed-hont en e varados, e compaignunez ar re eürus, goude hor beza dilivriet diouz quement a boaniou hac a zangerou a stourm ouzomp er vuez presant :* Var ton Guers ar Gananeen.

Credidi propter quòd locutus sum : ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo : omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino : pro omnibus quæ retribuit mihi?

Calicem salutaris

O Va Doue, o cridi ennoc'h,
Gant fiziançn'em dilessot quêt;
Em eus parlantet o clem ouzoc'h,
Dre ma zoun cals humiliet;
Hac en exces eus va nec'hamant
Lavaret ouzin va-unan :
N'emeus diouz den guir soulajaman
Rac infidel eo peb-unan.
Ne deus fidel din nemedoc'h hu
Em necessite, va autrou;
Hoguen petra rentin-me dec'hu
Evit hoc'h oll mad-oberou?

O soufr evidoc'h e recevin
Ar c'halir a silvidiguez
Hac hoc'h hano santel a veulin
Em poan hac em dristidiguez.
Dirac hoc'h oll pobl hoc'h enorin
En ur renta deoc'h da vœuou,
O'ch assista er servich divin,
Ma tennin deoc'h meuleudiou.
O va Doue, peguer precius
Eo dirazoc'hu ar maro
Eus ar re pere so sourcius
D'ho servicha ervad ato!
Me so servicher deoc'h va Doue,
Me so deoc'h ur servicher baour,
Ha map d'ho servicheres ive :
Rac-se c'hui so deut d'am sicour.
Ar Merc'hed a lavaro evellen :
Servicherez oun deoc'h, va Doue,
Me so deoc'h servicheres baour,
Ha merc'h d'ho servicheres ive,
Rac-ze c'hui so deut d'am sicour.
C'hui hoc'h eus torret ar chadennou
Gant pere siouaz oan dalc'het,
O c'heul va inclinationou,
E captivite ar pec'het :
Rac ze, gant ur guir aznaoudeguez,
Ur sacrifiç a veuleudi
A offrin ato d'ho madelez,
Hac e teuin c'hoaz d'hoc'h invoqui,
E presanç hoc'h oll bobl e rentin
Va vœuou deoc'h, ô va Salver,
Quellies gueich ha ma c'hassistin
Ur sacrifiç eus an Auter.
Goudè ho meuli, va redemtor,
E creis hoc'h ilis militant,
O veza gounezet ar victor

accipiam : et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus : pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus : ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ.

Dirupisti vincula mea : tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

1690

Vota mea Domino reddam in Conspectu omnis populi

ejus : in atriis domus Domini, in medio tuî, Jerusalem.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper, et in sæcula sæculorum.
Amen.

Var ma adversouryen buissant,
Me esper mont, d'ar c'hloar eternel
Dre ho coufi trugarezus,
Er Jerusalem celestiel,
D'ho meuli gant ho pobl eürus
Enor ha gloar d'an tad eternel
Ha d'e vap unic Doue ha den
Ar memes gloar d'ar Speret Santel
Tri ferson en un Doue hepquen.
Ar c'hloar a oa er goumançamant
Ra vezo c'hoaz bremâ rentet;
Hac ato hac eternelamant
D'an tri ferson eus an Dreindet.
Evelse bezêt grêt.

Ar Salm Laudate Dominum, omnes gentes *eleac'h ma teuer da invita quement noeanç-pobl a so var an douar da veuli Doue eus e drugarez vras en hon aidret, da veza digacet deomp hervez e bromessa ur Salver evit hor prena oll, hac evit hon unissa en ur memes ilis* var an ton : *Saludi a rân var va daoulin.*

Psalm 126.

Laudate Dominum, omnes gentes : laudate eum, omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus : et veritas Domini manet in æternum.

Gloria patri, et filio, et spiritui

Meulit an Autrou benniguet
Quement seurt tud a so bed;
Quement pobl so var an douar
Rentit dezân enor ha gloar :
Rac varnomp-oll e drugarez
En deus squillet gant larguentez
O tigaç e vap er bed-mâ
Diouz an ifern d'hon redima.
Meulomp-èn ta oll assamblez
Pa na zeu da vancout jamæs
D'ar pez en deveus prometet :
Fidel ha guiryon eo bepret.
Enor ha gloar da Zoue an tad
Ar memes gloar da Zoue ar mab

Ha d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.
Ar c'hloar a so bet a viscoaz
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz,
Hac ato ha da virviquen,
D'an dreindet en un Doue hepquen. Evelse bezet grêt.

Sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.
Amen.

An Salm 131. Memento, Domine, David. *Ar Roue Salomon a lequeas cana ar Salm-mâ pa oue digacet gueichal an arc'h a alianç en templ caër en devoa nevez batisset, hervez ar bromessa en devoa grêt dad, ar Roue David, da lacat batissa un templ da Zoue. Salomon a bed Doue'ta er Salm-mâ da ober e zemeuranç en templ-ze pehini en devoa preparet evintàn, ha da accomplissa ar bromessaou favorabl en devoa grêt da Zavid e dad e quêver e raç, eus a behini e tlie sortial ar Messias. Diouz an exempl eus an hast ha fervor en devoa bet David da lacat prepari an templ pe an demeuranç-ze da Zoue, e tleomp-ny caout ivez un desir hac un hast bras da brepari un demeuranç dezân en hor c'halon, evit ma chomo ato en hon ene dre e c'hraç, ac'h e bidi da accomplissa ivez e bromessaou favorabl en hor c'hêver entrezomp Christenien fidel, bugale d'hor Salver, pehini so represantet er Salm-mâ, dre Zavid, ha bugale ive d'ê bried, hor mam santel an ilis, pehini en deveus choaset da ober e zemeuranç enni bepret.* Var an ton : *Ælez an Eê, deut d'an douar.*

Ho pezet memor, va c'hrouer,
A Zavid gant e oll douçder,
Pa blich quement dec'hu ive
An douçder, an humilite.
Ho pezet sonch eus an hast bras
E gant hini ec'h assuras
Hac e prometas, gant e le,
Ober un templ d'ho majeste.
N'entrein quet, emezâ, em zi,

Memento, Domine, David : et omnis mansuetudinis ejus.

Sicut juravit Domino : votum vovit Deo Jacob.

Si introïero in tabernaculum domûs

meæ : si ascendero in lectum strati mei.

Si dedero somnum oculis meis : et palpebris meis dormitationem.

Et requiem temporibus meis, donec inveniam locum Domino : tabernaculum Deo Jacob.

Ecce audivimus eam in Ephrata : invenimus eam in campis sylvæ.

Introïbimus in tabernaculum ejus, adorabimus in loco ubi steterunt pedes ejus.

Surge, Domine, in requiem tuam : tu et arca sanctificationis tuæ.

Sacerdotes tui induantur justitiam : et sancti tui exultent.

Propter David, servum tuum : non avertas faciem Christi tui.

Juravit Dominus David veritatem, et non frustrabitur eam : de fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filii tui testamentum meum : et testimonia mea hæc quæ docebo eos.

Et filii eorum usque in sæculum : sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit Dominus Sion : elegit eam in habitationem sibi.

Hæc requies mea in sæculum sæculi : hîc habitabo : quoniam elegi eam.

Viduam ejus benedicens benedicam : pauperes ejus saturabo panibus.

Sacerdotes ejus induam salutari : et Sancti ejus exultatione exultabunt.

Illûc producam cornu David : paravi lucernam Christo meo.

Inimicos ejus induam confusione : super ipsum autem efflorebit sanctificatio mea.

Glória Patri, etc.

Nac em guele da reposi,
Na ne roïn quet d'am daoulagad
An heur da gousquet ur berad
Nan, va fenn ne c'hourvezo quet
N'am bezo caet ul leac'h propr
D'ober da Zoue un demeuranç
Hac un tabernacl d'e bresanç.
Ho temeuranç, ô va Doue,
Hon eus clevet eo un ene
A so retiret diouz ar bed :
Er retret e vezit caet;
Ouspen e chomit en templo
Eleac'h ma zeus tabernaclou,
Eno gant dougeanç ec'h antreïmp
Ha gant respet hoc'h adorimp.
Deut, va autrou, deut da repo
En hor c'halonou deiz ha nos,
Ma reot deomp dre ho Sacramant
Beva pelloc'h santelamant.
Roït, va Doue, d'ho pæleyen
Couls ha d'hoc'h oll servicherien
Ur viscamant a santelez,
Ma ho meulint gant levenez.
Evit David ho servicher
Grit trugarez en hor c'hènver
Ha divarnomp na distroït quet
Ho pisaich divin, ni ho ped.
Da Zavid ho poa prometet,
Gant guirionez hep faut ebet,
Da lacât unan eus e raç
Var e dron da ren en e blaç.
Hac e rasac'h d'e vugale
Ren an eil varlec'h eguile,
M'ar g'observent fidelamant
Ho lezen hac ho testamant,
D'an oll e prometit ivez
Caout perz en ho rouantelez
Mar bezont fidel da viret
Quement hoc'h eus gourc'hemennet :
Rac c'hui hoc'h eus choaset Sion
Pini eo an ilis guiryon ;
Houmâ hoc'h eus en assuranç,
Choaset evit ho temeuranç.
Hemâ vezo al leac'h santel
Ma rèot ho repos eternel ;
En ilis e chommot bepret,
Palamour m'hoch eus hi choaset.
Ho penediction a root
D'e oll intanvezet devot,
Ha d'e oll beoryen o bevanç
A fournissot en aboundanç.
Güisca reot dre ho madelez
E Bæleyen a santelez,
Ha gant ur joa spirituel
Ho servicho e zud santel.
Eno, eme c'hui, e produin
Ar vertuz eus va map divin,
Hac em eus dezàn preparet
Ul lampr evit scleràat ar bet.
E oll adversouryen malin
Gant ur vez vras a humiliin,
Ha varnezàn drest an AElez
E lugerno va santelez.
Enor ha gloar, etc. *Evel diauc.*

Ar Salm Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, *a so un action a c'hraç evit trugarecaat Doue eus an donæsonnou hon eus recevet digantâ, hac evit e suplia d'o c'hontinui ato en hon andret.* Var an ton : *Élez an Eê, deut d'an douar.*

Psalm. 157.

Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo: quoniam audisti verba oris mei.

In conspectu Angelorum psallam tibi : adorabo ad templum sanctum tuum, et confitebor nomini tuo.

Super misericordiâ tuâ et veritate tuâ : quoniam magnificasti super omne, nomen sanctum tuum.

In quâcumque die invocavero te, exaudi me : multiplicabis in animâ meâ virtutem.

Confiteantur tibi Domine, omnes Reges terræ : quia audierunt omnia verba oris tui.

Et cantent in viis Domini : quoniam magna est gloria Domini,

M'ho trugareca, va Doue,
Hac ho meul a greis va ene,
P'hoc'h eus clevet ar pedennou
Adresset deoc'h eus va guenou.
Me gano dirac hoc'h Élez
Meuleudiou d'ho santelez;
M'hoc'h adoro, hac a veulo
En ho templ santel hoc'h hano.
Meuli a rin ho trugarez,
Ho justiç hac ho guirionez :
Rac dreist quement tra so er bed
Hoc'h eus hoc'h hano exaltet.
Pe deiz bennac hoc'h invoquin
Me ho supli, clevit ouzin,
Hac en o craç da gontinui
Roït nerz d'am ene mui-ouz-mui.
Ra rento deoc'h enor ha gloar
An oll brincet eus an douar,
P'o deus clevet eus ho quenou
Va Doue, an oll lesennou.
Hac o sonjal en hoc'h henchou
Hac en hoc'h oll jujamanchou
Canent ha publient partout
Eo bras ho cloar hac ho callout
C'hui so, va Doue, meurbet huel;
C'hui a sell ouz an traou isel,
Hac an traou huel a velit
Eus a ur belder infinit.
Mar baleân, ô va Autrou,
E creis an afflictionou,
C'hui a rento din ar vuez,
O sellet ouzin a druez.
Arretet hoc'h eus ar goler
Eus v'adversouryen, va C'hrouer,
Hac o tourn-deou en deveus bet
Diout-o oll ma saveteet.
Varnezo em venjot ivez,
Ne vanq jamæs ho trugarez;
Rac-sé na zisprigit nepret
An ouvraichou hoc'h eus furmet.
Enor ha gloar, etc. *Evel diarauc.*

Quoniam excelsus Dominus : et humilia respicit, et alta à longè cognoscit.

Si ambulavero in medio tribulationis, vivicabis me : et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam, et salvum me fecit dextera tua.

Dominus restribuet pro me; Domine, misericordia tua in sæculum : opera manuum tuarum ne despicias.

Gloria Patri, etc.

Goude ar pemp Salm eus ho Gousperou e leverrot ar Chabistr-bian hac an Hym pehini so propr d'an amser pe d'ar gouel a vezo neuse, hervez ma vellot merquet azioc'h an Hymou pere so lequeat amâ varler'h diouz-tu evit an oll Sulyou ha Solenniteou eus ar bloaz, hac hervez ma queffot merquet ive tumâ varlerc'h evit gousperou pep seurt sænt a santeset ha pep seurt guoliou : rac peb-re anezo o deveus o Hymou ha peurvuya memes o Chabistrou propr en Heuriou-mâ.

Varlerc'h an Hym e leverrot ar verset hac ar respont merquet dre an diou lizeren-mâ (℣. ℟.) *ha goudese an Antifonen pe Recommandation propr, pehini a gueffot el lêv-mâ ivez., evit peb seurt gouelyou. Mar be canet e fin Gousperou.* Alma Redemptoris *pe* Ave, Regina cœlorum, *pe* Regina, cœli, letaræ, *pe* Salve, Regina, *o c'heffot tumâ varlerc'h e fin Complidou ar Sul.*

Chabistr bian.

Benniguet ha meulet ra vezo Doue Tad hon autrou Jesus-Christ, un Tad a drugarez hac un Doue a bep consolation, pehini

Benedictus deus, et Pater Domini nostri Jesu Christi, Pater mi-

sericordiarum, et Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostrâ.

en deveus ar vadelez d'hor c'honsoli en hon oll boaniou hac en hon oll afflictionou.

℣. Graçou da Zoue.

℟. Deo gratias.

Ar chabistr bian-mâ a allo servichout deoc'h ivez arauc an oll Hymou pere so amâ varlerc'h evit ar Sulyou epad ar bloaz rac re hir ve lacât ar Chabistrou propr eus an oll amseryou.

An Hym Lucis Creator optime, *pehini a goumancer da lavaret en eil Sul varlerc'h gouel a Rouanez hac a gontinuer bete coumançamant a C'horais, hag a goumancer adarre d'an trede Sul varlerc'h ar Pantecost, evit e gontinui bete coumançamant an Azvent.* Var ar memes ton ma vez canet e Latin.

Lucis Creator optime, Lucem dierum proferens, Primordiis lucis novæ Mundi parans originem.

Qui mane junctum vesperi, Diem vocari præcipis, Tetrum chaos illabitur, Audi preces cùm fletibus.

Ne mens gravata crimine, Vitæ sit exul munere, Dùm nil perenne cogitat, Seseque culpis illigat.

Cœlorum pulset intimum, Vitale

O crouer mab d'ar sclærigen,
C'hui evit ober deiz d'an den
Pa gommançoc'h croui ar bed,
A grouas quenta ar sclerded.

C'hui a ra guervel un deve
Ar mintin gant ar pardaëz;
Endra dosta nos ar maro,
Clevit hor pedennou beb-tro.

Na bermetit e vemp nepret
Eus ar vuez a c'hraç privet,
O coumeti traou criminel,
Hep songeal en traou eternel.

Grit ma pigno bete ho tron
Dreist an Eêvou hon oraeson,
Evit eus ar vuez eternel
Ma c'hoptenimp ar pris huel.

Hac evit e acquisita,
Roït deomp ar c'hraç da evit
Quement so noasus d'hon ene
Ha d'e netaat diouz droug iv

Hon exaucit, Doue an Tad,
Ha c'hui, egal dezàn, e Vap,
A ren gant ar Speret-Santel
En ur memes gloar eternel. *Amen.*

℣. O va Doue, grit ma pigno va oraeson.

℟. Evel an esanç dirac ho Majeste.

tollat præmium, Vitemus omne noxium, Purgemus omne pessimum.

Præsta, Pater piissime, Patrique compar unice, Cùm Spiritu Paracleto, Regnans per omne sæculum. Amen.

℣. Dirigatur, Domine, oratio mea.

℟. Sicut incensum in conspectu tuo.

Ar Magnificat *a gueffot e gousperou ar Verc'hes. Amâ goude ar* Magnificat *e leverrot oraesoun ar Sul ma viot ennâ, hac a gueffot tumâ varlerc'h an Hymou e renq an oraesonou propr evit quement Sul a so hed ar bloaz; ha mar be great memor eus a ur Sant pe ur Santes bennac, Merzer pe Coessor, Guerc'hes pe na d'ê quet, e leverrot goude oraesoun ar Sul an oraesoun convenabl d'ar Sant pe d'ar Santes-ze, hac a gueffot tumâ ivez e Gousperou peb seurt Sænt; Hac er fin mar clevit ober ivez ar* Gommemorationou *pere a goumançdre ar c'homsou-mâ* : Sancta Maria, succurre miseris, *o greot ive hoc'h-unan evel ma o c'heffot lequeat tumâ goude oraesonou ar Sulyou dirac Complidou, hac e finissot ho Gousperou evel ma ê merquet eno varlerc'h ar* Gommemorationou-ze.

An Hym conditor alme siderum, *pehini a ve lavaret epad an Azvent.* Var an ton latin.

Crouer an heaul hac ar stered,
Guir sclærigen da nep a gred;
Jesus redemptor peb-hini,
Hon exaucit, ni ho supli.

C'hui gant truez, o vont an oll
Dre ar maro, siouaz! da goll,
So deut da savetei ar bed,
O rei d'ar re goupabl remed.

Conditor alme syderum, Æterna lux credentium, Christe, Redemptor omnium, Exaudi preces supplicum.

Qui condolens interitu mortis perire

sæculum, Salvasti mundum languidum, donans reis remedium.

Vergente mundi vespere, Uti sponsus de thalamo, Egressus honestissimâ Virginis Matris clausulâ.

Cujus forti potentiæ genu curvantur omnia, Cœlestia, terrestria, Nutu fatentur subdita.

Te deprecamur agie, venture Judex sæculi, conserva nos in tempore, hostis a telóperfidi.

Laus, honor virtus, gloria Deo Patri et Filio, sancto simul Paracleto, in sæculorum sæcula. Amen.

O veza tost ar bed d'e fin,
C'hui evel ur pried divin,
Eus e vele so sortiet
A gof ho mam guerc'hes bepre
Aznaout a ra quement so tou
Achanoc'h-hu an oll-gallout,
Pa zeu an eê hac an douar
Da renta deoc'h enor ha gloar
C'hui a dle dont da varn ar bed
Rac ze, hon autrou, ni ho pe
D'hor c'honservi ha d'hor sicou
Da bep poent ouz hon adversour
Enor ha gloar da Zoue an tad
Ar memes gloar da Zoue ar map
Ha d'ar Speret-Glân assambles,
Bremàn hac hep fin da jamæs.

Evelse bezet great.

℣. Va Doue, digacit deom
ho map just ha santel, evit n
receffimp dreizàn ho craçou g
ar memes aboundanç ma cou
ar gliz eus an eê hac ar gl
eus ar c'houabr.

℟. Grit ma tigoro an dou
evit ma tivoano deomp anezi u
Salver d'hor savetei.

℣. Rorate, cœli, desuper, et nubes pluant Justum.
℟. Aperiatur terra, et germinet Salvatorem.

An Hym Christe Redemtor, *evit Nedelec, hac evi Gouel ar Circoncision.* Var an ton latin.

Christe, Redemptor omnium, Ex Patre, Patris unice, Solus antè principium Natus ineffabiliter.

Jesus-Christ, redemtor ar bed
C'hui hoc'h-unan so engeandre
Hep coumançamant gant ho Ta
En ur fæçoun incomprenabl.
Sclærigen an Tad eternel

o un den mortel eveldomp.
Ny a dle offr dezàn ivez
E presant aour, ar garantez,
Myr ar vortification,
Hac Esanç an devotion.
Dec'hu, hon autrou benniguet
Siryo gueneomp aznavezet,
D'ho Tad ha d'ar Speret-Santel
Ra vezo ur c'hloar eternel.

Evellen bezet grêt.

℣. Rouanez Tharsis hac an
Eneziou a offro da Vap Doue
presantou.

℟. Rouanez an Arabet ha Saba
a zigaço dezàn donæsonou.

Quem stella, quæ solis rotam Vincit decore ac lumine, Venisse terris nuntiat Cùm carne terrestri Deum.

Videre postquàm illum Magi, Eoa promunt munera, Stratique votis offerunt Thus, Myrrham et Aurum regium.

Regem Deumque annuntiant Thesaurus et flagrans odor thuris Sabæi, Ac myrrheus pulvis sepulchrum prædocet.

Gloria tibi, Domine, Qui apparuisti hodiè, Cùm Patre et Sancto Spiritu, In sempiterna sæcula. Amen.

℣. Reges Tharsis et insulæ munera offerent.
℟. Reges Arabum et Saba dona adducent.

An Hym Audi benigne Conditor, *pebini a ve laret abars ar* Magnificat *adalec ar sul quenta, eus ar horaïs, bete Dissul Bleuniou, evit goulen da Zoue ha pligeo gantâ pardouni deomp hor pec'hejou, ha na vezo profitabl hor yunou d'hor silvidiguez.* Var an on ma ve canet e latin.

Ny o suppli, Crouer ar bet,
Er c'horaïs-mâ da glevet
Ar pedennou hac an daëlou
A offromp deoc'h en hor yunou.
Hor c'halonou c'hui a azne
C'hui a oar hon infirmite;
Pa zistrômp ouzoc'h, ni ho ped,
Pardounit deomp hon oll bec'het.
Cals hon eus pec'het, ni er goar,

Audi, benigne Conditor, Nostras preces cùm fletibus, in hoc sacro jejunio, Fusas quadragenario.

Scrutator alme cordium, Infirma tu scis virium, Ad te

reversis exibe Remissionis gratiam.

Multùm quidem peccavimus, sed parce confitentibus, Ad laudem tui nominis Confer medelam languidis.

Sic corpus extrà conteri, Dona per abstinentiam, Jejunet ut mens sobria A labe prorsus criminum.

Præsta, beata Trinitas; concede, simplex unitas, Ut fructuosa sint tuis Jejuniorum munera. Amen.

℣. Angelis suis Deus mandavit de te.

℟. Ut custodiant te in omnibus viis tuis.

An Hym Vexilla regis prodeunt, *pehini a ve lavaret abarz ar* Magnificat *en amser ar bassion en disizun diveza eus ar c'horaïs ha da Vouel ar groas hac a ve mad ive da lavaret bep guener a-hed ar bloaz evit enori ar maro en deveus gouzanvet hor Salver ouz ar groas evidomp.* Var an ton latin.

VEXILLA Regis prodeunt, Fulget crucis mysterium, Quo carne carnis conditor Suspensus est patibulo.

Quo vulneratus insuper, Mucrone diro lanceæ, Ut nos Mæs pardounit evit ho cloar, Pa regrettomp hor pec'hejou, Ha roït remed d'hor c'hlêvejou.

Hor c'horf dre ar yun castiser Grit ma vezo sobr hor speret, Evit diouz pep seurt lousdom Ar bec'het en em absteni.

Ni ho supli, dreindet eürus Pa zoc'h un Doue trugarezus, Grit ma tennimp eus hor yunor Ur profit bras d'hon eneou.

Evelse bezet grêt.

℣. Doue en deveus recommandet d'e Æ'lez.

℟. Evit ma ho tiouallint e hoc'h oll henchou.

CETU Aszaïn ar Roue presant Cetu myster ar groas patan Pe ouz hini ê bet staguet Corf nep en deveus hor c'hrouet.

Outhi e oue toullet ivez Gant ul lanç cruel e gostez : Evit hor goualc'hi diouz pec'het Dour ha goad so bet sortiet.

Cetu erfin accomplisset Ar pez en deus David canet,

Pa lavare : *Doue a reno Dre ar c'hoad santel e peb bro.*

O Guezen gaër ha precius, Ornet, gant poupr ar roue Jesus, Ha dreist peb coat all caet dîn Da douich ouz memprou quen divin.

Eürus ar groas e deus douguet, Ouz e divrec'h rançon ar bed, Da valanç d'e gorf servichet, Hac an ifern disesiet.

O croas! c'hui eo hon esperanç Ni ho salud gant reveranç, Cresquit santelez ar re vad, Ha roït pardoun d'ar re goupabl. Meulet ra viot da viquen

O Dreindet sacr! un Doue hepquen ; Gouarnit ato, ni ho ped, Dre'r groas nep hoc'h eus savetet.

Evelse bezet grêt.

℣. Autrou Doue, ma dilivriit diouz an drouc-speret.

℟. Pliget gueneoc'h ma frevi diouz ar re veichant.

lavaret crimine, Manavit undâ et sanguine.

Impleta sunt quæ cocinit David fideli carmine, Dicens : in nationibus Regnavit à ligno Deus.

Arbor decora et fulgida, Ornata Regis purpurâ, Electa digno stipite, Tam sancta membra tangere.

Beata cujus brachiis Sæcli pependit pretium, Statera facta corporis, Prædamque tulit tartari.

O crux, ave, spes unica, Hoc Passionis tempore, Auge piis justitiam, Reisque dona veniam.

Te, sumna Deus Trinitas, Collaudet omnis spiritus : Quos per crucis mysterium salvas, rege per sæcula. Amen.

℣. Eripe me, Domine, ab homine malo.

℟. A viro iniquo eripe me.

CANTIC *var* O filii et filiæ, *pehini à servicho da hym da vouelyou Pasq, evit meuli Doue eus a resurrection hor Salver.* Var an ton ma ve canet e latin.

O Filii et filiæ, Rex celestis, Rex gloriæ, morte

SURLEVIT, bugale, me ho ped : Roue an eê glorifiet Varo so ressuscitet.

surrexit hodiè, Alleluia. Alleluia, alleluia, Alleluia.

Et manè primâ Sabbati, Ad ostium monumenti, Accessêrunt Discipuli. Alleluia, etc.

Et Maria Magdalene, et Jacobi et Salome Venerunt corpus ungere. Alleluia, etc.

In albis sedens Angelus, Prædixit mulieribus, In Galilæâ est Dominus. Alleluia, etc.

Et Joannes Apostolus Cucurrit-Petro citiùs, Monumento venit priùs. Alleluia, etc.

Discipulis astantibus, in medio stetit Christus, Dicens: pax vobis omnibus. Alleluia, etc.

Ut intellexit Dydimus Quia surrexerat Jesus, Remansit ferè dubius. Alleluia, etc.

Vide Thomas, vide latus, Vide pedes, vide manus, Noli esse incredulus. Alleluia, etc.

Meulomp Doue.
Meulomp Doue, meulomp Doue,
Meulomp Doue.

D'ar Sul vintin gant carantez
E teuas an Disquibien d'ar bez
Evit gouzout ar viryonnez.
Meulomp Doue, etc.

Santes Madalen, Jacobi,
Ha Salome, an teir Mari
A zeuas evit e onganti.
Meulomp Doue, etc.

Un Eal e guen-can asezet
Annonças neuse d'ar merc'het
Jesus e Galilee so eët.
Meulomp Doue, etc.

Sant Ian gant hast ha gant joa bra
D'ar bez arauc Per a redas,
Ha quent ivez ec'h arruas.
Meulomp Doue, etc.

D'an Disquibien a oa assambl
Jesus e creis appariset:
Ar peoc'h deoc'h en deus lavare
Meulomp Doue, etc.

Pa glevas Thomas Didymus
E voa ressuscitet Jesus,
Casimant e chômas douetus.
Meulomp Doue, etc.

Sell, Thomas, sell ouz
c'hostez,
Ouz va zreid ha doauarn ivez
Hac incredul pelloc'h na vez.
Meulomp Doue, etc.

Thomas o velet quemense,
A respontas dezâ neuze:
C'hui ê va Autrou, va Doue.
Meulomp Doue, etc.

Eürus nep n'o deus quet gu
Hac hep douetanç o deus cred

Er c'hloar e vezzint curunet.
Meulomp Doue, etc.

Hemâ so ur gôel bras meurbet:
Solanisomp-èn gant respet;
Canomp: Doue ra vezo meulet.
Meulomp Doue, etc.

Rac-ze gant guir humilite,
O veza devot da Zoue,
Rentomp graçou d'e vajeste.
Meulomp Doue,
Meulomp Doue, Meulomp Doue,
Meulomp Doue.

℣. Hemâ eo an deiz pehini
so grêt gant an Autrou.
℟. En em rejouissomp ennâ
veuli Doue gant ur joa bras.
millimas, Devotas atque debitas,
las. Alleluia, Alleluia, Alleluia, Alleluia.

℣. Hæc dies quam fecit Dominus.
℟. Exultemus et lætemur in eâ.

An Hym Ad cœnam Agni, *pehini a ve lavaret arauc* Magnificat, *adalec Dissul ar C'hasimodo betec ar Zaou Basq.* Var an ton latin.

Da goan an Oan Pasq recevet
Prudant hac e guen-cann
guisquet,
remenet gueneomp ar mor ruz,
nomp victor hon Roue Jesus.
E gorf sacr a so bet rostet
ar auter ar groas benniguet,
ac oc'h e zibri gant e c'hoad
vevomp e graç Doue hon Tad.
En amser-fasq omp preservet
ouz ravaich an Eal coleret,

Ad cœnam Agni providi, et stolis albis candidi, post transitum maris rubri, Christo canamus Principi.

Cujus Corpus sanctissimum, In arâ crucis torridum, Cruore ejus roseo, Gustando vivimus Deo.

Quandò Thomas vidit Christum, Pedes, manus, latus suum, Dixit: tu es Deus meus. Alleluia, etc.

Beati qui non viderunt, et firmiter crediderunt, Vitam æternam habebunt. Alleluia, etc.

In hoc festo sanctissimo Sit laus et jubilatio; benedicamus Domino. Alleluia.

Ex quibus nos humo Deo dicamus gra- Alleluia, Alleluia, Alleluia, Alleluia.

Protecti paschæ vespere, à devastante Angelo, erepti de durissimo Pharaonis imperio.

Jam Pascha nostrum Christus est, Qui immolatus Agnus est, Sinceritatis azima, Caro ejus oblata est.

O verè digna Hostia! Per quam fracta sunt tartara, Redempta plebs captivata, reddita vitæ præmia.

Consurgit Christus tumulo, Victor redit de barathro, Tyrannum trudens vinculo, et Paradisum reserans.

Quæsumus, auctor omnium, in hoc pascali gaudio, ab omni mortis impetu tuum defende Populum.

Ha dilivriet diouz Pharaon, A oa e ren criz diræson.

Jesus ê hor guir Basq bremàn Hor sacrifiç hac or guir Oan, E guic so ur bara hep gouel, En deveus offret o vervel.

O Hostif dîn eus an Oferen Hoc'h eus torret porz an ifern AEreou ar maro discoulmet, Hac ar vuez deomp-ni rentet!

Savet eo eus ar bez Jesus, Deut eus al Lym victorius; An tirant en deus amarret, Hac ar barados digoret.

Crouer quement tra so er bed Er joa paschal-mâ ni ho ped Da zifen ho pobl quer ato Diouz peb effort eus ar maro.

Dec'hu, hon autrou bennigueT So a varo ressuscitet; D'ho Tad ha d'ar Speret-Santel Ra vezo ur c'hloar eternel.

Evelse bezet grêt.

℣. Chomit gueneomp, Autrou, meulet ra viot.

℟. Rac perdaëzi a ra hon buez, Doue ra vezo meulet.

Gloria tibi, Domine, Qui surrexisti à mortuis, Cùm Patre et Sancto Spiritu, In sempiterna sæcula. Amen.

℣. Mane nobiscum, Domine, alleluia.

℟. Quoniam advesperascit, alleluia.

An Hym Jesu nostra Redemptio, *pehini a ve laret araoc ar* Magnificat *d'ar Yaou-Basc ha d'ar Sul varlerc'h.* Var an ton latin.

O Jesu, Redemptor ar bed, Hor c'harantez hac hor souhet Crouer an oll ha guir Doue, E fin an amser den ive.

Pe gant truez oc'h-hu trec'het, Ma hoc'h eus douguet hor pec'het, O soufr ur maro quer cruel D'hon tenna a varo eternel?

Da zilivra ho captivet Oc'h bet en ifern disquennet; Hac ar victor gounezet mad, Oc'h pignet en tu-deou d'ho tad.

N'y ho ped, dre ho madelez, Da drec'hi hon oll drouguiez, O reï deomp pardoun hac ar c'hraç En eê d'ho quelet fac-ouz-faç.

Bezit hon oll rejouissanç, Pa dleit beza hon recompanç; Ra vezo enoc'h hepmuiquen Hon oll c'hloar evit birviquen.

Dec'hu, hon autrou benniguet, A so dreist an astrou pignet, D'ho Tad ha d'ar Speret-Santel Ra vezo ur c'hloar eternel.

Evelse bezet grêt.

℣. Hon autrou, meulet ra vezo.

℟. En deveus preparet e dron en eê, Doue ra vezo meulet.

Jesu, nostra Redemptio, Amor et desiderium, deus, creator omnium, homo in fine temporum.

Quæ te vicit clementia, ut ferres nostra crimina, crudelem mortem patiens, ut nos à morte tolleres?

Inferni claustra penetrans, tuos captivos redimens, Victor triumpho nobili, ad dexteram Patris residens.

Ipsa te cogat pietas, ut mala nostra superes, parcendo et voti compotes, nos tuo vultu saties.

Tu esto nostrum gaudium, qui es futurus præmium, sit nostra in te gloria, per cuncta semper sæcula.

Gloria tibi, Domine, qui scandis super sydera, cùm Patre et Sancto Spiritu, in sempiterna sæcula. Amen.

℣. Dominus in cœlo, alleluia.

℟. Paravit sedem suam, alleluia.

An Hym Veni, Creator Spiritus, *pehini a v lavaret arauc ar* Magnificat *d'ar Pantecost, hac a s mad da lavaret da bep poent, evit goulen assistanç a Spëret Santel e peb izom.* Var an ton latin.

Veni, Creator Spiritus, Mentes tuorum visita, Imple supernâ gratiâ Quæ tu creasti pectora.

Qui paracletus diceris, Donum Dei altissimi, Fons vivus, ignis, charitas, Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere, Dextre Dei tu digitus, Tu ritè promissum Patris, Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus, Infunde amorem cordibus, Infirma nostri corporis Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius, Pacemque dones protinùs, Ductore sic te prævio, Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem, Noscamus atque Filium, te

Deut, Speret Crouer eus an eê
Deut da visita hon ene,
Ma vezo eus ho craç carguet
Ar galonou hoc'h eus crouet.

C'hui so hanvet ar c'honsoler
Donæsoun Doue hor c'hrouer,
Feunteun a vuez, Tan eternel
Hac onction spirituel.

Seiz dounæson a roït ive,
C'hui eo ar bis a zorn Doue,
C'hui so prometet gant an Tad
Hac hon laca da goms ervad.

Roït sclærigen d'hor sperejou
Roït carantez d'hor c'halonou,
Ha roït vertuz ha fermete
D'or c'horf en e infirmite.

Pellaït ar speret adversour,
Roït deomp ho peoc'h hac h
sicour,
Ha grit dre ho cundu bepret
Ma tiouallimp diouz pep pec'h

Grit domp aznaout Doue a
Tad,
Hac assambles Doue ar Map,
Ha cridi ferm ez oc'h ive
Speret an eil hac eguile.

Ra vezo gloar d'an Tad rente
D'ar map a so ressuscitet,
Ha d'ar Speret-Santel ive
Epad an oll eternite.

Evelse bezet grêt.

℣. E meur a langaich e presegue an ebestel, Doue ra vezo meulet.

℟. An traou bras en deveus grêt Doue, meulet ra vezo.

℣. Loquebantur, variis linguis apostoli alleluia.

℟. Magnalia Dei, alleluia.

An Hym O lux beata Trinitas, *pehini a ve lavaret arauc ar* Magnificat, *dissul an Dreindet.* Var an ton latin.

O Sclerder eürus, ô Dreindet!
Quenta unite so er bed;
An heaul a velomp o tremen,
Roït d'hor c'halon ho sclærigen.

Grit d'ar mintin ma ho meulimp
Ha d'a pardaëz ma ho pedimp,
Evit meuli ho majeste
Da bep poent gant humilite.

Roït deomp bete fin hor buez
Feiz, esperanç ha carantez,
Ma c'hellimp goude ar maro
Mont en eê d'ho meuli ato.

Meuleudi d'an Tad eternel,
D'ar map ha d'ar Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue hepquen,
Eus a vrema da virviquen.

Evelse bezet grêt.

℣. Autrou-Doue, c'hui a so
enniguet er firmamant eus an
e.

℟. C'hui a so din a bep meu-
udi, ha leun a c'hloar epad
n eternite.

O Lux beata Trinitas, et principalis unitas, Jam sol recedit igneus, infunde lumen cordibus.

Te manè laudum carmine, Te deprecemur vesperè: Te nostra suplex gloria Per cuncta laudet sæcula.

Deo Patri sit gloria, Ejusque soli Filio, Cum Spiritu Paracleto, Et nunc et in perpetuum. Amen.

℣. Benedictus es, Domine, in firmamento cœli.

℟. Et Laudabilis et gloriosus in sæcula.

AN ORÆSONOU PROPR

DA GUEMENT SUL A SO HED AR BLOAZ,

Pere a leverot gant ar Celebrant e coumançamant an Oferen, ha gant an officiant e fin ar gousperou, goud ar Magnificat, *peb hini anezo d'e sul propr: mæs, eleac'h* Dominus vobiscum, *ec'h ellot lavaret ato abarz an Oræsoun ar verset hac ar respont-mâ pehini a velit amâ*

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Va Doue, exaucit va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

Oræsoun ar Sul quenta eus an Azvent.

Oremus.

EXCITA, quæsumus, Domine, potentiam tuam et veni, ut ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis te mereamur protegente eripi, et te liberante salvari, qui vivis et regnas in unitate, etc.

Pedomp Doue.

AUTROU-DOUE, pliget gueneoc'h excita ho callout ha dont davedomp, evit ma vilitimp beza dilivriet dre ho protection souveren diouz an oll dangerou mazomp angaget enno dre hor pec'hejou, ha beza saveteet guenec'hui c'hui pehini ê hon redemtor hac a vev hac a ren ur memes Doue gant an tad hac ar Speret-Santel, epad an oll eternite.

Evelse bezet grêt.

Oræsoun an eil Sul eus an azvent.

EXCITA, Domine, corda, nostra ad præparandas Unigeniti tui vias, ut, per ejus adventum, purificatis tibi mentibus servire mereamur.

AUTROU-DOUE, pliget gueneoc'h excita hor c'halonou da brepari an hent d'ho map unic, evit dre ar c'hraç eus e zonedigue ma vilitimp ho servicha ganeneou purifiet. Ar pez a c'houlen nomp dre ar memes J. C. pehini yev hac a ren ur memes Doue gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, epad an oll eternite. Qui tecum vivit et regnat, etc.

Oræsoun an trede sul eus an Azvent.

AUTROU-DOUE, pliget gueneoc'h sezlaou favorablamant hor pedennou, hac oc'h hor bisita, sclerrât an devaligen eus hor speret dre ar sclærigen eus ho craç, c'hui pehini a vev hac a ren ur memes Doue gant an tad hac ar Speret-Santel epad an oll eternite.

Evelse beset grêt.

AUREM tuam, quæsumus, Domine, precibus nostris accomoda, et mentis nostræ tenebras gratiâ tuæ visitationis illustra, qui vivis, etc.

Oræsoun ar pevare sul eus an Azvent.

AUTROU-DOUE, pliget gueneoc'h, ni ho supli, excita ho calout da vont da vedomp d'hor sicour gant ur vertuz vras, evit ma en em hasto ho madelez da rei deomp dre ho craç ar sicour peveus a hini hon rent indîn hor pec'hejou, c'hui pehini a vev hac a ren ur memes Doue gant an Tad hac ar Speret-Santel epad an oll eternite. *Evelse bezet grêt.*

EXCITA, quæsumus, Domine, potentiam tuam et veni, et magnâ nobis virtute succurre, ut, per auxilium gratiæ tuæ, quod nostra peccata præpediunt, indulgentia tuæ propitiationis acceleret, qui vivis et regnas, etc.

Oræsoun ar sul diveza eus ar bloaz, pehini a erru dindan an eizvet eus a Nedelec, a ve lavaret e renc an Oræsonou eus a vouelyou Nedelec ive; ha rac-ze e queffot tumâ varlerc'h gousperou Nedelec, dirac an oræsoun evit ar gouelyou.

Evit ar sul quenta eus ar bloaz ne deus nac oræsoun nac ofiç, na ne reer mantion ebet anezàn, mar guerru abarz ma ve tremenet gouel ar Rouanez. En heveleb-fæçoun, mar guerru ar sul-mâ da vouel ar Circoncision, ne vezo lavaret nemet gousperou ar Circoncision, gant ar memor eus an eizvet Sant Stephan hep-

quen, hep memor ebet eus ar sul. Mar guerru da eizvet Sant Stephan, da lavaret eo, da ben an eiz dez eus e vouel, e vezo lavaret gousperou ar merzer Sant Stephan gant ur Chabistr bian eus a vouel Sant Ian Evangelist, hac an hym *Exultet cœlum*, eus a c'housperou an Ebestel, ha goudese ar verset, an antiphonen pe ar recommandation hac an orœsonou eus a vouel Sant Ian Evangelist, hac erfin ar memor eus a Sant Stephan hac eus an innoçantet, hep netra evit ar Sul.

Mar guerru ar memes sul da ben an eiz dez eus a vouel Sant Ian Evangelist, e vezo lavaret gousperou an ebestel het-à-hed ha quement so merquet tumâ varlerc'h evit gouel Sant Ian da Nedelec, hac erfin e vezo great ar memor eus an eizvet an innoçantet evel d'ho gouel. Mar guerru ar sul-mâ da ben an eiz-dez a vouel an Innoçantet, a vezo lavaret gousperou ar verzerien gant hym an Innoçantet, ha quement so lequeat evit o gouel tumâ da Nedelec, oc'h ober memor goude eus an deiz diaguent gouel ar Rouanes, p'evit hini e vezo quemeret orœsoun ar sul a erru dindân eizvet Nedelec, hac erfin ar memor eus a S. Thelesphor merzer. Mar guerru ar sul quenta-mâ eus ar bloaz, derc'hent gouel ar Rouanez, a vezo lavaret en oferen orœsoun ar sul dindan eizvet Nedelec, pehini so tumâ arauc'mis guenver; hac evit gousperou e vezo quemeret re ar gouel eus ar Rouanez het-a-hed, ha toudememes mar guerru al lavaret sul da lavaret gouel, hep e vezo great memor ebet eus ar sul-ze d'an oll deiziou-mâ.

Orœsoun ar sul pehini a erru dindan an eisvet eus a vouel ar Rouanez, ha goude pehini e leverrot ivez Orœsoun gouel ar Rouanez, pehini a gueffot tumâ varlerc'h e miz guenver.

VOTA, quæsumus, Domine, supplicantis populi cælesti pietate prosequere; AUTROU-DOUE, recevit favorablamant ar veuou hac ar pedennou humbl eus ho pobl ar gristenien fidel, ha scuillit ho benediction celestiel varnezo, evit ma c'haznavezint petra dleont da ober, ha ma c'hallint ober ar pez o devezo aznavezet. Ny er goulen dre vilid han autrou Jesus-Christ ho map, etc.

D'an eil Sul varlec'h gouel ar Rouanez ê gourc'hemenet gant ar Pap Innoçant trizecvet ober an Ofiç eus an hano a Jesus partout dre an Ilis universel. Nemet etablisset ve'ta en hoc'h Ilis gouel an hano a Jesus, dar pevarzecvet a viz guenver, evel ma zeo e meur a leac'h, e leverrot hyrio gousperou ar gouelmâ, evel ma int merquet amâ varlerc'h d'ar pevarzecvet devez a viz guenver; ha neuse, goude an orœsoun eus a vouel an hano a Jesus, e leverrot ar verset hac an orœsoun eus an eil sul-mâ varlerc'h gouel ar Rouanez.

Orœsoun ar Sul varlerc'h Gouel ar Rouanez.

OVA Doue oll-galloudec hac eternel, c'hui pehini a zeu da regli ha da c'houarn quement a dremen en eê ha var an douar assambles, exaucit favorablamant ar pedennou eus ho pobl, ha grit deomp jouissa eus ho peoc'h epad an amser eus hor buez. Dre vilid hon autrou Jesus-Christ ho Map unic, pehini a vev hac a ren, etc. OMNIPOTENS, sempiterne Deus, qui cœlestia simul et terrena moderaris, supplicationes populi tui clementer exaudi, et pacem tuam nostris concede temporibus. Per Dominum nostrum, etc.

Orœsoun an trede Sul varlerc'h ar Rouanez.

OVA Doue oll-galloudec hac eternel, pliget gueneoc'h selaet gant ul lagad favorabl ouz hor sempladurez, hac asten an dorn puissant eus ho majeste d'hor protegei ha d'hon dioual. Dre vilid OMNIPOTENS, sempiterne Deus, infirmitatem nostram propitius respice, atque ad protegendum nos dexteram tuæ ma-

ut, et quæ agenda sunt videant, et ad implenda quæ viderint, convalescant. Per Dominum nostrum, etc.

jestatis extende. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

hon autrou Jesus Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, etc.

Orœsoun ar pevare Sul varlerc'h ar Rouanez.

DEUS, qui nos in tantis periculis constitutos pro humanâ scis fragilitate non posse subsistere, da nobis salutem mentis et corporis, ut ea quæ pro peccatis nostris patimur, te adjuvante, vincamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

VA Doue, c'hui pehini a oar ervad, er sempladurez ma emaomp, ne ellomp quet en em souten etouez quement a zangerou, pliget gueneoc'h rei deomp yec'het an ene hac ar c'horf evit ma trec'himp dre hoc'h assistanç an adversiteou pere a souffromp e punition eus hor pec'hejou. Ny er goulen dre vilid hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren gueneoc'h. Amen.

Orœsoun ar pempet Sul varlerc'h ar Rouanez.

FAMILIAM tuam, quæsumus, Domine, continuâ pietate custodi, ut quæ in solâ spe gratiæ cœlestis innititur, tuâ semper protectione muniatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

AUTROU Doue, ni ho supli da gonservi o famill gristen dre un assistanç continuel eus ho madelez, evit d'ar fin oc'h en em fonti hepquen var an esperanç eus ho craç celestiel, ma vezo bepret soutenet gant ho protection divin. Dre vilid hon autrou Jesus-Christ ho map, etc.

Orœsoun ar c'huec'hvet Sul varlerc'h ar Rouanez.

PRESTA, quæsumus, omnipotens Deus, ut semper rationabilia meditantes, quæ tibi sunt placita, et dictis exequamur et factis. Per

VA Doue oll-galloudec, grit deomp ar c'hraç, ni ho supli ma vezo carguet hor speret a songesonou mad ha rœsonabl evit ma c'hexecutimp ato iv ha dre goms, ha dre action, pez a so agreabl dirazoc'h. Dr

vilid hon Autrou Jesus-Christ, etc.

Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

Orœsoun Dissul ar Septuagesim, pehini so galvet, hervez ar bed, Dissul ar Puch.

AUTROU Doue, ni ho supli da exauci dre ho madeles ar pedennou eus ho pobl, evit ma teui ho trugarez, abalamour d'ar c'hloar eus hoc'h hano, d'hon dilivria eus an afflictionou pere a stourm ouzomp dre sujet hor pec'hejou. Ny er goulen dre vilid hon autrou J. C. ho map unic, etc. Amen.

PRECES populi tui, quæsumus, Domine, clementer exaudi, ut, qui justè pro peccatis nostris affligimur, pro tui nominis gloriâ misericorditer liberemur. Per Dominum, etc.

Orœsoun Dissul ar Sexagesim, pehini so galvet, hervez ar bed, Dissul an Dibuch.

VA Doue, c'hui pehini a vel er vad ne lequeomp quet hor fiziançz en euvr mad ebet quement a reomp, grit dre ho madelez ma vezimp fortifiet a enep an oll adversiteou gant ar brotection hac an assistanç an doctor an nationou. Ar pez a c'houlennomp dre milid hon autrou Jesus-Christ ho map unic, etc.

DEUS, qui conspicis quia ex nullâ nostrâ actione confidimus, concede propitius ut contrà adversa omnia Doctoris gentium protectione muniamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

Orœsoun Dissul ar C'hinquagesim, pehini so galvet, hervez ar bed, Dissul al Lard.

AUTROU Doue, sezlaouit favorablamant, mar plich gueneoc'h, hor pedennou; ha goude hor beza diangaget eus al liamou hor pec'hejou, hor preservit ivez diouz peb seurt adversiteou. Dre vilid hon autrou Jesus-Christ ho map unic pehini a vev, etc.

PRECES nostras, quæsumus Domine, clementer exaudi, atque à peccatorum vinculis absolutos, ab omni nos adversitate custodi. Per Dominum, etc.

Orœsonou demerc'her al Ludu evit an Oferen.

PRÆSTA, Domine, fidelibus tuis, ut jejuniorum veneranda solemnia, et congruâ pietate suscipiant, et securâ devotione percurrant. Per Dominum nostrum, etc.

AUTROU Doue, pliget gueneoc'h rei ar c'hraç d'ar gristenien fidel da receo gant ur guir respet ar solennite venerabl eus ar yuniou mâ, ha d'ho observi het a-hed ive gant ur guir devotion. Dre vilid hon antrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a reg gueneoc'h, etc.

Evit fin an Oferen hac ar Gousperou d'ar memes deiz.

INCLINANTES se, Domine, majestati tuæ, propitiatus intende, ut qui divino munere sunt refecti, cœlestibus semper nutriantur auxiliis. Per Dominum, etc.

AUTROU Doue, sellit a drüez hac en em apesit ouzomp-ni pere a zeu d'en em humilia dirac ho majeste, evit d'ar fin o veza repuet dre ho liberalite divin, ma vezzimp sustanet ato dre hoc'h assistanç celestiel. Dre vilid hon autrou Jesus-Christ, etc.

Orœsoun evit ar Sul quenta eus ar C'horaïs.

DEUS, qui Ecclesiam tuam annuâ Quadragesimali observatione purificas, præsta familiæ tuæ, ut, quod à te obtinere abstinendo nititur, hoc bonis operibus exequatur. Per Dominum nostrum, etc.

OVA Doue, c'hui pehini a burifi hoc'h ilis dre voyen an amzer santel eus ar C'horaïs pehini a observ bep bloaz, grit ma teuimp da executi dre hon euvrou mad ar pez a glascomp da obten dre hon abstinanç. Ni er goulen dre hon autrou J. C., etc.

Orœsoun evit an eil Sul eus ar C'horaïs.

DEUS, qui conspicis omni nos virtute destitui, inte-

OVA Doue, c'hui pehini a ve ervad n'hon eus nerz ebe ac'hanomp hon-unan, pliget gue

hac hon dioual hac a-ziabarz hac a ziaveas, evit ma vezzimp preservet diouz an oll adversiteou pere a ell affligea hor c'horf, ha ma vezzimp purifiet diouz an oll goall songesonou pere a ell souilla hon ene. Ni er goulen dre vilid, etc.

Orœsoun evit an trede Sul eus ar C'horaïs.

OVa Doue oll-galloudus, recevit, ni ho supli, ar veuou hac ar pedennou eus hor c'haonou humiliet, hac astennit ar vreac'h eus ho majeste d'hon dien. Dre milid hon autrou Jesus-Christ, etc.

Orœsoun evit ar pevare Sul eus ar C'horaïs.

OVa Doue oll-galloudec, ni ho supli, evel ma zomp afliget gant cals a esvoarou pere hon eus militet dre hor pec'hejou, grit ma vezzimp soulaget dre ar gonsolation eus ho craç. ar pez a c'houlennomp dre milid hon autrou Jesus-Christ, etc.

Orœsoun evit Sul ar Bassion.

OVa Doue oll-galloudec, ni ho supli da sellet ouz ho famill kristen gant ul lagat favorabl, en develep fæçoun ma vezo cunduet dre ho providanç er pez a apparchant ouz ar c'horf, ha ma vezo preservet dre ho craç ar pez a aparchant ouz an ene. Dre milid hon autrou Jesus-Christ, etc.

riùs exteriusque custodi, ut ab omnibus adversitatibus muniamur in corpore, et à pravis cogitationibus mundemur in mente. Per Dominum nostrum, etc.

Orœsoun evit an trede Sul eus ar C'horaïs.

QUÆSUMUS, omnipotens Deus, vota humilium respice, atque ad defensionem nostram dexteram tuæ majestatis extende. Per Dominum, etc.

Orœsoun evit ar pevare Sul eus ar C'horaïs.

CONCÆDE, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui ex merito nostræ actionis affligimur, tuæ gratiæ consolatione respiremus. Per Dominum nostrum Jesum-Christum, etc.

Orœsoun evit Sul ar Bassion.

QUÆSUMUS, omnipotens Deus, familiam tuam propitius respice, ut te largiente regatur in corpore, et te servante custodiatur inmente. Per Dominum nostrum Jesum-Christum, etc.

Oræsoun evit Dissul Blenyou.

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, qui humano generi ad imitandum humilitatis exemplum, Salvatorem nostrum carnem sumere et crucem subire fecisti : concede propitius, ut et patientiæ ipsius habere documenta, et resurrectionis consortia mereamur. Per eumdem Dominum nostrum, etc.

O Va Doue oll-galloudec ha eternel, pehini hoc'h e great d'ho map hor Salver quem ret an natur humen ha souffr maro eus ar groas, evit rei d' dud un exempl a humilite da i ta, grit deomp ar c'hraç, ni supli, d'e imita en e batiante ha da gaout perz gantâ en e surrection glorius. Dre ar mem Jesus-Christ ho map unic h autrou, etc.

Oræsoun evit an tri-dez diveza eus a sizun ar binigen particulieramant evit Derguener ar Groas.

RESPICE, quæsumus, Domine, super hanc familiam tuam, pro quâ Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, et Crucis subire tormentum. Qui tecum vivit, etc.

AUTROU-DOUE, ni ho supli sellet a druez ouz ar fami mâ deoc'h, p'evit hini n'en deve quet bet a zamant hon autrou J sus-Christ d'en em livria etre da arn ar re veichant ha da c'houza an tourmant eus ar groas, èn p hini a vev hac a ren ur mem Doue gueneoc'h ha gant ar Sper Santel, epad an oll eternite.

Oræsoun evit Dissul Pasq.

DEUS, qui hodiernâ die per Unigenitum tuum æternitatis nobis aditum, devictâ morte, reserasti, vota nostra, quæ præveniendo aspiras, etiam adjuvando prosequere. Per Dominum nostrum Jesum, etc.

O Va Doue, pehini hoc'h digoret deomp hiryo an au eus an eternite eürus, dre ar vic en deveus gounezet ho map u var ar maro, pliget gueneo clevet ouz ar pedennou-hac an sirou mad pere hoc'h eus insp deomp, oc'h hor sicour ive d'ol

en effet. Dre ar memes Jesus-Christ, etc. Amen.

Oræsoun evit Dillun phasq.

O Va Doue, pehini dre ar myster eus ar solennite a Basq, hoc'h eus roet d'ar bed ar emed ouz e glènvet, ni ho supli da squilla var ho pobl an doræsoun celæstiel eus ho craç, evit ma vilito caout al liberte parfet, ha ma c'havanço ato nui-ouz-vui etreze ar vuez eterel. Dre milid hon autrou Jesus-Christ, etc.

DEUS, qui solemnitate paschali mundo remedia contulisti, populum tuum, quæsumus, cœlesti dono prosequere, ut et perfectam libertatem consequi mereatur et ad vitam proficiat sempiternam. Per Dominum, etc.

Oræsoun evit Demeurz phasq.

O Va Doue, pehini na baouesit o vultiplia hoc'h Ilis, o ei dezi ato bugale a-nevez, grit na plich gueneoc'h, ma conservo o servicherien dre ur vuez vad ar hraç eus ar sacramant a vadiziant ehini o deveus recevet gant ar iz. Ar pez a c'houlennomp dre milid ho map Jesus-Christ hon utrou, pehini a vev, etc.

DEUS, qui Ecclesiam tuam novo semper fœtu multiplicas, concede famulis tuis, ut sacramentum vivendo teneant, quod fide perceperunt. Per Dominum nostrum, etc.

CANTIC *var ar Pros* Victimæ paschali laudes, *pehini a ve canet da vouelyou pasq en Oferen hac er brossion hac a allet ive da gana e brezounec var an Ear allec :* Chrétiens, si vous êtes prudens, *pe var un all.*

D'AR victim ha d'an oan pascal,
Ni cristenien e general,
Offromp gant joa ha gant dudi
Ur sacrifiç a veuleudi.
An oan-mâ en deveus prenet

VICTIMÆ Paschali laudes immolent Christiani.

Agnus redemit

oves, Christus innocens Patri Reconciliavit peccatores.

Mors et vita duello Conflixere mirando : Dux vitæ mortuus, Regnat vivus.

Dic nobis, Maria, Qui vidisti in viâ?

Sepulchrum christi viventis, Et gloriam vidi resurgentis.

Angelicos testes, Sudarium et vestes.

Surrexit Christus; spes mea, Præcedet vos in Galilæam.

Scimus Christum surrexisse A mortuis verè : Tu nobis, victor Rex, miserere. Amen.

Gant e goad sacr an oll dènvet
Pa oue immolet ouz ar groas,
O vervel e tourmanchou bras.
Jesus-Christ, an oan egarad
Ar bec'herièn ouz Doue e dad
En deveus reconciliet,
O veza exant a bec'het.
Ar vuez hac ar maro yen
So bet an eil ænep he-ben;
O coumbati dre un duel
Meurbet admirabl ha cruel.
Hoguen Jesus ar guir vuez
Hac a ra deomp beva ivez;
O veza trec'het ar maro,
A rên-bremâ pa ze beo.
Pa zoc'h bet Mari Madalen
O clasq corf ho mæstr souveren
Livirit deomp-ni, ni ho ped,
Petr'hoc'h eus var hoc'h hent
guelet :
Beza em eus guelet ar bez
A Jesus-Christ leun a vuez,
Guelet em eus ressuscitet
Jesus gant ur c'hloar bras meurbet
Guelet em eus Ælez Doue
Zo bet testou a guemense,
Al lieni hac a lincer
Zo bet var-dro corf hor Salver
Ressuscitet en assuranç
Eo Jesus-Christ va esperanç;
Arauc e zisquibien e tle
Mont a dra sur da C'halilee.
Ni gred eo Jesus-Christ ivez
Ressuscitet e guirionez :
Rac-ze, Roue victorius,
Bezit ouzomp trugarezus.
Evellen bezet grêt.

Orœsoun ar c'hasimodo, ar c'henta Sul goude Pasq.

O Va Doue oll galloudec, grit deomp ar c'hraç, ni ho suplì, goude ma hon eus echuet ar solennite a vouelyou Pasq, da conservi ato ar speret hac ar profit nezo en oll actionou hac en oll comportamant eus hor buez. Dre milid hon autrou Jesum Christum ho map, etc.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui Paschalia Festa peregimus, hæc, te largiente, moribus et vitâ teneamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium, etc. Amen.

Orœsoun evit an eil Sul varlerc'h Pasq.

O Va Doue, pehini dre an humilite eus ho map quer hoc'h eus savet ar bed en e za goude ma oa couezet, pliget gueneoc'h accordi ur joa perpetuel d'ho pobl fidel, evit ma reot ar c'hraç d'ar re pere hoc'h eus ampeichet na gouezent er maro eternel, da jouissa eus an eürusdet eternel ivez. Dre milid ho memes map unic Jesus-Christ, etc.

Deus, qui in Filii tui humilitate jacentem mundum erexisti, fidelibus tuis perpetuam concede lætitiam, ut quos perpetuæ mortis eripuisti casibus, gaudiis facias sempiternis perfrui. Per eumdem Dominum, etc.

Orœsoun evit an trede sul varlerc'h Pasq.

O Va Doue, pehini a zisquez ar sclærigen eus ho cuirionez dar re so faziet divar an hent mad, evit ma c'hallint distrei en hent a justiç hac a santelez, pliget gueneoc'h rei ar c'hraç da guement a zoug ar galite a gristenien da renonç da guement tra so control d'an hano-ze, ha da bratica guement so conform dezàn. Dre milid, etc.

Deus, qui errantibus, ut in viam possint redire justitiæ, veritatis tuæ lumen ostendis, da cunctis qui christianâ professione censentur, et illa respuere quæ huic inimica sunt nomini, et ea quæ sunt apta sectari. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, etc. Amen.

Oræsoun evit ar pevare Sul varlerc'h Pasq.

DEUS, qui fidelium mentes unius efficis voluntatis, da populis tuis id amare quod præcipis, id desiderare quod promittis, ut inter mundanas varietates, ibi nostra fixa sint corda, ubi vera sunt gaudia. Per Dominum, etc. Amen.

OVa Doue, pehini a zeu d unissa sperejou ar gristenie fidel en ur memes volontez, plig gueneoc'h rei d'ho pobl ar c'hra da garet ar pez a c'hrouc'hemenn ha da zesirout ar pez a brometti evit d'ar fin, etouez ar cencama chou eus a draoù ar bed, ma ch mo bepret hor c'halonou fer eleac'h ma en em guef ar guir jo Dre milid hon Autrou, etc.

Oræsoun evit ar pempet Sul varlerc'h Pasq.

DEUS, à quo bona cuncta procedunt largire supplicibus tuis ut cogitemus, te inspirante, quæ recta sunt, et, te gubernante, eadem faciamus. Per Dominum, etc.

OVa Doue, pe digant hini teu quement so a vad, ni offr deoc'h hor pedennou humi evit ma pligeo gueneoc'h inspi deomp songesonou santel, ha r ar c'hraç d'o lacât e pratic. D milid hon Autrou, etc.

Oræsoun evit ar Rogationou.

PRÆSTA, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui in afflictione nostrâ de tuâ pietate confidimus, contra adversa omnia tuâ semper protectione muniamur. Per, etc.

OVa Doue oll-galloudec, p zeo en ho madelez e lequeom hor fizianç en hon afflictionou ni ho supli d'hor goarantissa bepret dre ho protection a enep ho oll adversiteou. Dre milid ho ma Jesus-Christ hon Autrou, etc.

Oræsoun evit Gouel an Asçansion pe ar Yaou Basq.

CONCEDE, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui hodiernâ die Unigenitum tuum redemptorem

OVa Doue oll-galloudec, ho supli, evel ma credom p ê ho map unic hon Redempt pignet hiryo en eêvou, grit omp ar c'hraç da chom ho

unan gantâ eno ivez a galon hac a speret. Dre milid ho memes map unic Jesus-Christ hon Autrou, pehini a vev hac a ren, etc.

nostrum ad cœlos ascendisse credimus ipsi quoque mente in cælestibus habitemus. Per Dominum, etc.

Oræsoun evit ar Sul varlerc'h ar Yaou-Basq.

OVa Doue oll-galloudec hac eternel, grit ma vezo deoc'h ato devot hac oboissant hor volontez, ha ma servichimp ho majeste gant ur galon sincer. Dre milid hon autrou Jesus-Crist, etc.

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, fac nos semper et devotam gerere voluntatem, et majestati tuæ sincero corde servire. Per Dominum, etc.

Oræsoun evit Dissul ar Pantecost.

OVa Doue, pehini hoc'h eus desquet hac instituet en deiz hiryo calonou ho servicherien fidel dre ar sclærigen eus ar Speret-santel, roït deomp ar speret divinze d'hon lacât da saouri ha da garet ar mad, ha d'hon rejouissa bepret gant e gonsolation. Ni er goulen dre milid hon autrou Jesus-Christ ho map unic pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar memes Speret-Santel en un Doue hepquen, etc.

DEUS, qui hodiernâ die corda fidelium Sancti Spiritûs illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de ejus semper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium, etc.

Oræsoun evit Dillun ar Pantescost.

OVa Doue, pehini hoc'h eus roet ar Speret-Santel d'hoc'h Ebestel, accordit d'ho pobl ar pez a c'houlen ouzoc'h gant humilite, ha roït ar peoc'h d'ar re ma hoc'h eus roet dezo ar feiz. Dre milid hon autrou Jesus-Christ ho map unic, etc.

DEUS, qui Apostolis tuis Sanctum dedisti Spiritum, concede plebi tuæ piæ petitionis effectum, ut quibus dedisti fidem, largiaris et pacem. Per Dominum nostrum, etc. Amen.

Orœsonou evit Demeurz ar Pantescost.

ADSIT nobis, quæsumus, Domine, virtus Spiritûs Sancti, quæ et corda nostra clementer expurget, et ab omnibus tueatur adversis. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

AUTROU-DOUE, grit, ni ho supli ma vezzimp assistet gant ar vertuz eus ar Speret-Santel, evit ma purifiot hor c'halonnou dre e drugarez ha ma hon dilivrio diouz peb seurt adversiteou. Dre milid hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar memes Speret-Santel en un Doue hepquen, etc.

Evelse bezet grêt.

CANTIC *var ar Pros* Veni, Sancte Spiritus, et emitte cœlitus, *pehini a ve canet en Oferen, abars an aviel, da vouelyou ar Pantecost,* var an ton gallec : *Esprit divin venez répandre,* peautramant, *réveillez-vous.*

VENI, Sancte Spiritus, et emitte cœlitùs lucis tuæ radium.

Veni, pater pauperum : veni, dator munerum : veni, lumen cordium.

Consolator optime dulcis hospes animæ dulcè refrigerium.

In labore requies in æstu temperies in fletu solatium.

O lux beatissima! reple cordis inti-

DEUT, ni ho supli, Speret-Santel,
Ha digacit ar rœyonou
Eus ho sclærigen celestiel
Da luya var hon eneou.
Deut, pa ze c'hui Tad ar beauryen,
Deut, pa roït libr ho presantou,
Deut, pa ze c'hui eo ar sclærigen,
D'hor speret ha d'hor c'halonou.
C'hui ê hor c'honsoler ar guella;
Un hostis douç oc'h d'hon ene;
Hac ur frescadurez ar soupla
Oc'h deomp, en hor poaniou ive.
En drevel ez oc'h deomp reposvàn,
Moderation en domder,
En hon daëlou hac en hor goelva
Soulageamant dre ho touçder.
O Sclerder divin an eürussa

Sclerder ar vuez eternel,
Bete'r gouelet deut da ramplissa
Calon ar re so deoc'h fidel.
Ne deus netra hep hoc'h assistanç
A guement a ve mad en den;
Ne deus ennâ nemet inconstanç,
Hep d'oc'h n'ell quet en em souten.
Pliget guenêc'h goalc'hi ac'hanomp
Ar pez so lous gant ar pec'het,
Ar pez so seac'h arrousi enomp,
Ha yac'hât ar pez so blecet.
Souplaït ar pez hon eus a ruster,
Tomit ar pez hon eus a yen,
Douçaït ar pez hon eus a c'huerder
Reglit ar pez so disordren.
Roït d'hoc'h ollservicherien fidel
A laca enoc'h o fizianç,
Ho seiz donæsoun sacr ha santel
Evit beva en ho tougeanç.
Roït deomp ar milid eus ar vertuz,
Grit ma raïmp hor silvidiguez,
Hac hon rentit a jamæs eürus,
E bro al laouenidiguez. *Amen.*

ma tuorum fidelium.

Sine tuo numine, nihil est in homine, nihil est innoxium.

Lava quod est sordidum, riga quod est aridum, sana quod est saucium.

Flecte quod est rigidum, fove quod est frigidum, rege quod est devium.

Da tuis fidelibus, in te confitentibus, sacrum septenarium.

Da virtutis meritum, da salutis exitum, da perenne gaudium.

Amen.

Orœsoun evit Gouel an Dreindet.

OVa Doue oll-galloudec hac eternel, pehini hoc'h eus grêt ar c'hraç d'ho servicherien da aznaout dre ar goession eus ar guir feiz ar c'hloar eus an dreindet eternel, ha da adori, en oll-gallout eus ho majeste, un Doue hepquen e tri ferson, grit, ni ho supli, ma teui ar fermete eus ar memes feiz d'hor protegei ha d'hor c'hreât a nep peb seurt adversiteou. Dre

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, qui dedisti famulis tuis in confessione veræ fidei æternæ Trinitatis gloriam agnoscere, et in potentiâ Majestatis adorare unitatem quæsumus ut ejusdem fidei firmitate ab

omnibus semper muniamur adversis. Per Dominum, etc.

milid hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini, etc.

Orœsoun evit ar Sul quenta varlec'h ar Pantecost pehini eo ive Dissul an Dreindet, hac a ve lavaret varlerc'h an Orœsoun diarauc.

DEUS, in te sperantium fortitudo, adesto propitius invocationibus nostris; et quia sine te nihil potest mortalis infirmitas, præsta auxilium gratiæ tuæ, ut in exequendis mandatis tuis, et voluntate tibi et actione placeamus. Per Dominum, etc. Amen.

OVa Doue, pehini eo nerz a re pere a esper enoc'h, se laouit favorablement hor pedennou hac evel na ell netra sempladurez an den hepdoc'h, roi deomp ar sicour eus ho craç, evit oc'h executi ho courc'hemennou ma vezzimp agreabl deoc'h ha dr hon volontez ha dre hon actionou Ni er goulen dre milid ho map Jesus-Christ hon Autrou, etc.

Evel bezet great.

OFIÇ AR SACRAMANT,

EN UR FÆÇOUN CONVENABL D'AR BOBL SIMPL

Evit Matinesou e servicho deoc'h an Invitation ha an daou Hymn a velit amá e latin hac e brezonec gan an Te Deum, *ar* Benedictus Dominus Deus Israël *hac ar Pros* Lauda, Sion, *ha Litaniou ar Sacraman hac, evit Heuryou munut, e servicho deoc'h an adoratio perpetuel pehini só goudese. An ofiç-má a servicho deoc' ivez evit peb Yaou a-hed ar bloaz, mar ho pez amser h devotion d'e lavaret. Coumancit eta hoc'h Ofiç evelle*

Pater, Ave, Credo, Domine, labia, etc., *evel e goumançamant eus an ofiç bian ar Verc'hes er c'hen pagen eus al lêver-má. O lavaret* Domine, labia mea *grit ur groas gant ho meud var ho musellou, hac o l*

caret Deus, in adjutorium, *liquit sin ar groas en ho querc'hen.*

An Invitation-má a repetot a-ben diveich arauc ar Salm.

Invitation da veuli Doue.

ADOROMP Jesus-Christ hon Roue pehini a zomin var ar bobl, hac a ro an druzoni spirituel eus e c'hraç da nep en receo ervad.

Invitatorium.

CHRISTUM Regem adoremus dominantem gentibus, qui se manducantibus dat spiritus pinguedinem.

Ar Psalm 94.

DEUT oll entrezoc'h crouadu-ryen,
Deut, ma en em rejouissimp
E Doue hon Autrou souveren,
Ha gant joa bras ma er meulimp;
Hastomp affo d'en em bresanti, etc.

VENITE, exultemus, Domino, jubilemus Deo salutari nostro: præoccupemus faciem ejus, etc.

Ar rest eus ar Salm-má a gueffot e coumançamant Ofiç an Hano eus ar Verc'hes Vari, hac eleac'h Me ho salud, Mari, etc. *pehini a repeter eno etre peb coubl, e repetot* Christum Regem adoremus, etc. *Adoromp Jesus-Christ hon Roue, etc. evel so amá en invitation da veuli Doue.*

An Hym Sacris Solemniis, *var an ton latin, oc'h asten; pe ton Santes Agnes.*

ER Solenite Sacr
En em rejouissomp,
Ha dezâ a galon vad
Meuleudiou canomp:
Lesomp ar c'hoz guisou,
Pep-tra bezet nevez;
Hor c'halon, hor c'homsou,
Hac hon euvrou ivez.
Henouelli a ra

SACRIS solemniis juncta sint gaudia, Et ex præcordiis sonent præconia; Recedant vetera, nova sint omnia, Corda, voces et opera.

Noctis recolitur

cæna novissima, Quâ Christus creditur Agnum et azyma Dedisse fratribus, juxtà legitima priscis indulta patribus.

Post agnum typicum, expletis epulis, Corpus Dominicum datum discipulis; Sic totum omnibus, quod totum singulis, Ejus fatemur manibus.

Dedit fragilibus corporis ferculum, Dedit et tristibus, sanguinis poculum, Dicens : accipite quod trado vasculum : Omnes ex eo bibite.

Sic Sacrificium istud instituit, Cujus officium committi voluit Solis Presbiteris, quibus sic congruit Ut sumant et dent cæteris.

Panis Angelicus fit panis hominum, Dat panis cœlicus figuris terminum : O res mirabilis! manducat Dominum Pauper, servus et humilis.

Te, trina Deitas

An ilis ar memor
Eus ar goan diveza
A reas hon Redemptor,
O rei abarz mervel
An oan d'e zisquibien,
Gant ar bara hep goêl,
Evit heulia al lesen.

Goude an oan mystic,
Ar banquet echuet,
E oue corf Jesùs-Christ
Dezo distribuet;
Gant e zorn e-unan,
En em roas dà zibri
D'an oll, da bep-unan,
Evel ma tleomp cridi.

Eus è gorf ar bouet mad
A roas d'ar re fragil,
Hac e roas eus e goad
D'ar re drist ar c'halir :
Quemerit, emezàn,
Ar c'halir a roàn deoc'h;
Evit oll anezàn,
Evit beza creoc'h.

Evellen ec'h offras
E guenta Sacrifiç,
Jesus ar bælec bras,
A behini an ofiç
En deveus accordet
Hepquen d'ar væleyen,
Evit e guemeret
Ha reï d'ar gristenien.

Cetu bara an Elez
Rentet bara d'an den :
D'ar sqeud ar viryonez
E deus roet an termen,
Hemâ eo ar miracl,
Guelet ar servicher
O tibri e væstr mad,

Hac èn paour ha dister!
Dreindet en un Doue,
A galon ho pedomp
D'hor bisita ive
Evel moc'h enoromp;
Dre hoc'h henchou santel
Bepret hor c'hunduit
D'ar sclerdet eternel
P'en hini e chomit.
Evellen bezet grêt.

unaque, poscimus :
Sic nos tu visita,
sicut te colimus;
Per tuas semitas duc
nos quò tendimus,
Ad lucem quam inhabitas. Amen.

En andret-mâ, ec'h ellot lavaret ivez an Te Deum laudamus, *pehini a gueffot en ofiç bras ar Verc'hes dirac* Laudes.

An Hym Verbum supernum *var an ton latin.*

AR verb eternel hep quitât
A c'hostez-deou eveus e Dad,
E deut casi e fin ar bed
D'ober e euvr determinet.

Quent evit beza gant Yuzas
Livret d'e adversourien vras,
En deveus bet en em roet
D'e Zisquibien evit bouet.

Dindan daou speç a les Jesus
E gorf hac e goad precius
Evit mezur corf hac ene
An den a ziou sustanç ive.

Hor gompaignun ê pa e ganet,
Hac o tibri ê or banquet,
O vervel ê hon dilivranç,
Hac o rên ê hon recoumpanç.

O Ni ho salud, Hostif santel,
Ahui eo an dor celestiel :
Maomp e bresel a bep-tu,
Roït sicour dômp, roït dômp vertu.

VERBUM supernum prodiens, Nec Patris linquens dexteram, Ad opus suum exiens Venit ad vitæ vesperam.

In mortem à discipulo suis tradendus æmulis, Priùs in vitæ ferculo, Se tradidit discipulis.

Quibus sub binâ specie Carnem dedit et sanguinem, Ut duplicis substantiæ Totum cibaret hominem.

Se nascens dedit socium, Convescens in ædulium, Se moriens in pretium, Se

regnans dat in præmium.

O salutaris Hostia! Quæ cœli pandis ostium, bella premunt hostilia: Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino Sit sempiterna gloria, Qui vitam sine termino Nobis donet in patriâ. Amen.

℣. Posuit fines tuos pacem, alleluia.

℟. Et adipe frumenti satiat te, alleluia.

Antiphona.

Ego sum panis vivus, qui de cœlo descendi; si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Alleluia.

Gloar epad an eternite
D'an dreindet sacr en un Doue
Ha ra roï deomp goude'r mar
Ar vuez eternel en hor bro.

Evelse bezet grêt.

℣. Christenien fidel, en d
deoc'h En deus Doue leque
ar peoc'h.

℟. Ha gant ur bara guinis p
E teu dilicat d'ho mezur.

Doue ra vezo meulet.

Recommandation.

Me eo, a lavar map Doue,
Ar bara beo deut eus an eë:
Ar bara-mâ nep a zebro
Eternellamant a vevo.

Doue ra vezo meulet.

CANTIC AN ILIS,

Da Laudes,

Pehini a oue prononcet gant sant Zacarias pa vo ganet e vap sant Yan-Vadezour, o tiscleria dezàn p naus e ilie beza precursor d'hor Salver, evit dispos bobl d'e zonediguez er bed-mâ, hac o tont da ve Doue ha d'e drugarecaat d'a veza digacet e vap u d'hor bisita, dre ar myster eus e incarnation; d'hor pr ha d'hon dilivria diouz an adversourien eus hor sil diguez, evel ma en devoa prometet d'an tadou anc Amâ e tescomp penaus ne ouffemp jamæs beza re-azn dec en andret Doue eus e c'hraçou, hac e vilitemp b privet anezo dre hon neubeut a sourci d'e drugarez oa d'e veuli. Meulomp Doue'ta dre ar c'hantic

ne, ha trugarecaomp-èn, ispicial eus ar vadelez en deveus d'hor bisita ha da chom gueneomp er myster adorabl-mâ, eus a Sacramant an auter. Var an ton: *Presantomp oll guitibunan da Zoue an Oferen-màn.*

Meulet ra vezo da viquen
Doue hon autrou souveren,
Da veza e bopl bisitet,
Ha d'hor beza oll redimet:
Da veza roet deomp ur Salver
A dy David e servicher,
Hac a vezo puissant meurbet
D'hor savetei eus pep pec'het.
Hervez m'en devoa prometet,
Dre c'henou e Sænt Profedet,
O deus a bep amser ivez
Comset eus e zonediguez:
Penaus ur veich hon delivrze
Diouz adversouryen hon ene,
Hac ouzpen diouz quement tra-oll
A ve caus dômp da vont da goll.
Erguisse en d'eus exercet
E drugarez en hon andret,
Ha n'en deus quet ancounec'hêt
An destamant en devoa grêt:
Rac da Abraham hon tad santel
A reas ur bromessa fidel,
Gant e le, oc'h e assuri
Eus ar c'hraç a rose deomp-ni:
Penaus hon veza diliviet
Diouz hon adversouryen galet,
E servichemp e vajeste,
Hep aoun ebet, gant liberte.
O cundui hon oll buez
Gant justiç ha gant santelez,
Hac o querzet en e bresanç
Evit caout ato e zougeanç.
Chui, buguel, a vezo galvet

Benedictus Dominus Deus Israël: quia visitavit et fecit redemptionem plebis suæ.

Et erexit cornu salutis nobis: in domo David pueri sui.

Sicut locutus est per os Sanctorum: qui à sæculo sunt, Prophetarum ejus.

Salutem ex inimicis nostris: et de manu omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: et memorari testamenti sui sancti.

Jusjurandum quod juravit ad Abraham, patrem nostrum: daturum se nobis.

Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati: serviamus illi.

In sanctitate et justitiâ coràm ipso : omnibus diebus nostris.

Et tu, puer, Propheta altissimi vocaberis : præibis enim ântè faciem Domini parare vias ejus.

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus : in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiæ Dei nostri : in quibus visitavit nos, oriens exalto.

Illuminare his qui in tenebris et in umbrâ mortis sedent : ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Gloria Patri, etc.
Sicut erat, etc.

Antifona.

Ego sum panis vivus, qui de cœlo descendi : si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Alleluia.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Ar Profet bras da Roue ar bed
Mont a reot arauc an autrou,
Evit prepari e henchou.
Evit desqui d'e bobl ivez.
Ar squiant a silvidiguez,
M'en em disposint d'ar pardo
Eus o fec'hejou, a galon.
Receo a raïnt ar pardoun-z
Dre an drugarez a Zoue,
A so evel an heaul savet
D'hor bisita gant e selerdet.
Evit scleraat nep so dalc'he
Gant tevaligen ar pec'het
Dindan ar squeud eus ar mar
Ma querzimp en hent eon d'h
bro.
Enor ha gloar da Zoue an tad
Ar memes gloar da Zoue ar map
Ha d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinc en un Dou
Ar c'hloar a so bet a visco
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz,
Hac ato ha dà virviquen
D'an dreindet en un doue hebque

Evelse bezet grét.

Recommandation pe *Antifonen*

Me eo, a lavar map Doue,
Ar bara beo deut eus an eé;
Ar bara-mâ, nep e zebro,
Eternelamant a vevo.
Doue ra vezo meule

Exaucit, Autrou souveren,
Dre ho trugarez va feden,
Ha roit an nerz d'am oræson
Evit pignat betec ho tron.

Pedomp Doue.

Ova Doue, c'hui pehini dindan ur Sacramant quen adorabl, etc.

Oremus.

DEUS, qui nobis sub Sacramento, etc.

Ar rest eus an Oœrsoun-mâ, pehini a leverrot ivez e coumançamant an Oferen, gant ar Celebrant, a gueffot e fin Litaniou ar Sacramant, pere so amâ varlerc'h.

CANTIC, *var ar Pros* Lauda, Sion, Salvatorem, *pehini a ve canet en Oferen, quent an aviel, e Solennite ar Sacramant;* var ton : *Goude beza coumuniet*, pe *Guers ar Samaritanen.*

MEULOMP, entrezomp, Christenien,
Gant Hymou ha Canticou,
Hor Salver hac hor c'habiten,
Hor Pastor hac hon Autrou.
Greomp hon effort, endra ellimp,
D'e veuli er Sacramant,
Rac birviquen c'hoas n'er meulimp
Nac aoalc'h na dinamant.
Ar sujet eus ar veuleudi
So deomp hirio proposet,
Eo ar bara beo, pehini,
A ro ar vuez d'ar bed,
Hac a so bet en assuranç
Roet d'an daouzec Abostol,
Pa en debrsont gant reverenç
Er goan diveza ouz taol :
Rac-ze bezet hor meuleudi
Leun a c'hloar hac a enor,
Leun a driomphl hac a dudi,
Gant joa ouz hon Redemtor :
Rac hirio e solennisez

LAUDA, Sion Salvatorem, Lauda ducem et pastorem in hymnis et canticis.

Quantùm potes, tantùm aude, Quia major omni laude, Nec laudare sufficis.

Laudis thema specialis, Panis vivus et vitalis Hodie proponitur.

Quem, in sacræ mensâ cœnæ, Turbæ fratrum duodenæ Datum non ambigitur.

Sit laus plena, sit sonora, Sit jucunda, sit decora, Mentis jubilatio.

Dies enim solemnis agitur, In quâ

mensæ prima recolitur Hujus institutio.

In hac mensâ novi Regis, Novum Pascha novæ legis, Phase vetus terminat.

Vetustatem novitàs, Umbram fugat veritas, Noctem lux eliminat.

Quod in cænâ Christus gessit, faciendum hoc expres sit In suî memoriam.

Docti sacris institutis, panem, vinum in salutis consecramus hostiam.

Dogma Datur Christianis, Quòd in carnem transit panis, Et vinum in sanguinem.

Quod non capis, quod non vides, Animosa firmat fides, Præter rerum ordinem.

Sub diversis speciebus, Signis tantùm et non rebus, Latent res eximiæ.

Caro cibus, Sanguis potus, Manet tamen Christus totus Sub utraque specie.

A sumente non

An deiz ma c'hinstituas
Ar Sacramant eus an auter,
D'an nos dirac ma varvas.

Ar pasc eus al lesen nevez
So er fest-mâ coumancet;
Pasc al lesen goz so ivez
Er banquet-mâ finisset;
Ar gozni da nevezzinti,
Hac ar squeud d'ar viryonez
A so deut enna da cedi,
Ha quer-couls an nos d'an dez.

Ar pez en deveus hor Salvêr
Great, en e goan divezâ,
En deveus ordrenet da ober
O caout memor anezâ,
Hac o c'heul an descadurez
En deveus leset gueneomp
En hostif, a silvidiguez,
Bara ha guin a gonsacromp.

Desqui a ra d'ar gristenien
Eo en e guic ar bara
Chenchet, ha penaus e tremen
En e goad ar guin amâ.
Ar pez n'ellit que da gompren,
Quen neubeut na da velet,
Ur feiz beo en rent deoc'h certen
Enep reiz an traou crouet.

Amâ, dindan daou seurt speçou,
Sinou, hep sustanç ebet,
Peautramant apparançou,
Ez eus traou estranch cuzet:
Quic da zibri, goad da eva;
Mæs goudese tout entier
Dindan peb speç eus ar re-mâ
E chom Jesus hor mæstr quer.

En antier e ve recevet
Gant quement a goumuni,
Hep e ve troc'het na torret,

Na rannet gant peb-hini:
Daoust pe gant mil, pe gant unan
E vezo diguemeret,
Tout en recevo peb unan,
Hep e vezo consumet.

D'ar re fall ha d'ar re santel
En mister-mâ en em ro;
Mæs gant ur fortun dishêvel
A vuez pe a varo:
D'ar re veichant eo ar maro,
D'ar re vad eo ar vuez.
Sellit etre an diou zistro
Pe seurt difaranç a vez.

Pa ve rannet ar sacramant,
Credit hep douetanç ebet
Ema Jesus antieramant
Dindan peb tam comprenet:
Rac e gorf ne ve quet rannet,
Mæs hepquen en apparanç,
Na ne ve quet diminuet
Nac e stad nac e brestanç.

Cetu amâ bara'n Aëlez,
Rentet bôet ar bec'heryen;
Ur bara eo e guiryonez
Evit ar vugale hepquen:
Rac ne dle quet beza stinguet
D'ar chaç vil (an dut veichant),
A zistro da lonca'r pec'het,
Hep disquez nep cenchamant.

Gueichal eo bet represantet
Ar sacramant-mâ ervad,
Pa oue gueichal Isaac offret
E sacrifiç gant e dad,
Hac evit ar Pasq ancien
Pa oue un oan presantet,
Ha pa lequeas Doue disquen
Ar mann d'an Israëlet.

Ni ho supli, ô va Jesus,

concisus, Non confractus, non divisus, integer accipitur.

Sumit unus, sumunt mille, quantum isti, tantùm ille, Nec sumptus consumitur.

Sumunt boni, sumunt mali, Sorte tamen inæquali Vitæ vel interitûs.

Mors est malis, Vita bonis, Vide paris sumptionis Quàm sit dispar exitus.

Fracto demùm Sacramento, Ne vacilles, sed memento Tantùm esse sub fragmento Quantum toto tegitur.

Nulla rei fit scissura, Signi tantùm fit fractura, Quâ nec status, nec statura Signati minuitur.

Ecce Panis Angelorum, Factus cibus viatorum, Verè panis filiorum, Non mittendus canibus.

In figuris præsignatur, Cùm Isaac immolatur, Agnus Paschæ deputatur, Datur manna patribus.

Bone Pastor, panis vere, Jesu, nos trî miserere : Tu nos pasce, nos tuere : Tu nos bona fac videre In terrâ viventium.

Tu qui cuncta scis et vales, Qui nos pascis hic mortales, tuos ibi commensales, Cohæredes et sodales Fac sanctorum civium.
Amen.

Pastor mad, hor guir bara,
Bezit ouzomp trugarezus
En hon izomou brassa;
Deut d'hor mezur ha d'hon difen
Ha goude grit deomp guelet
Ar madou a bad da viquen,
E bro ar re veo, cuzet.
Chui pehini so deomp fidel
A oar hac a ell peb tra,
Hac hor mag er vuez mortel
A gonduomp er bed-mâ,
Hon rentit deoc'h compaignunon
Ha gueneoc'h heritourien
A Rouantelez an eêvou,
Gant ar Sænt ho pourc'hisien.
Evellen bezet grêt.

LITANIOU AR SACRAMANT

E latin hac e brezonec, pere a ve mad da lavar alies, da viana bep Yaou ha pa vez exposet ar Sacramant, ha dreist peb-tra d'han heur eus an adoration perpetuel, hac e Procession ar Sacramant.

KYRIE eleison.
Christe eleison.

Kyrie eleison.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.
Pater de cœlis, Deus miserere nobis.
Fili, Redemptor mundi, Deus, mis.
Spiritus Sancte, Deus, miserere n.

AUTROU, ho pêt truez ouzomp.
Jesus-Christ, ho pêt truez ouzomp.

Autrou, ho pêt truez ouzomp.
Jesus-Christ, hor sezlaouit.
Jesus-Christ, hon exaucit.
Tad celestiel, pehini so Doue ho pêt truez ouzomp.
Map, Redemptor ar bed, pehini so Doue, ho pet truez ouzomp.
Speret-Santel, pehini so Doue ho pêt truez ouzomp.

Dreindet santel, pehini so un Doue hepquen,
Sacramant adorabl, c'hui pehini eo ar bara beo disquennet eus an eê,
C'hui pehini so un Doue cuzet hac hor Salver,
C'hui pehini eo guiniz ar re so choaset evit ar barados,
C'hui pehini eo ar guin precius a zeu da brodui Guerc'heset,
Chui pehini so ur bara druz ha dilicat evit ar Rouanez,
C'hui pehini so ur sacrifiç continuel,
C'hui pehini so un offranç pur,
C'hui pehini eo an Oan hep entaich ebet,
C'hui pehini eo an daul bur ha neat eus ar goumunion,
C'hui pehini eo bouet an AElez hac ar mann cuzet,
Chui pehini eo ar memor hac an abrege eus an traou admirabl en deus grêt Doue evidomp,
C'hui pehini eo ar bara dreist peb sustanç ha dreist peb natur,
C'hui pehini eo ar Verb eternel en em great Den, hac a chom en hon touez,
C'hui pehini eo an hostif santel hac ar c'halir a venediction,
C'hui pehini so ur myster a feiz hac ur Sacramant ar brassa hac ar venerapla so tout,
Chui pehini eo ar sacrifiç ar santela dreist an oll,
Chui pehini so guir Propicia-

Ho pêt truez ouzomp.
Ho pêt truez ouzomp.
Ho pêt truez ouzomp.
Ho pêt truez ouzomp.

Sancta Trinitas, unus Deus, miser.
Panis vivus, qui de cœlo descendisti, miserere nobis.
Deus absconditus et Salvator, misere.
Frumentum electorum, miserere n.
Vinum germinans Virgines, miserer.
Panis pinguis et deliciæ Regum, mis.
Juge sacrificium, miserere nobis.
Oblatio munda, mis.
Agnus absque maculâ, miserere nobis.
Mensa purissima, miserere nobis.
Angelorum esca, miserere nobis.
Manna absconditum, miserere nobis.
Memoriale mirabilium Dei, miser.
Panis supersubstantialis, miserere n.
Verbum caro factum, habitans in nobis, miserere n.
Hostia sancta, miserere nobis.
Calix benedictionis, miserere nobis.
Misterium fidei, miserere nobis.

Præcelsum et venerabile Sacramentum, miserere n.
Sacrificium omnium sanctissimum, m.
Verè Propitiatorium pro vivis et defunctis, miserere.
Cœleste Antidotum, quo à peccatis præservamur, miser.
Stupendum suprà omnia miraculum, miserere nobis.
Sacratissima Dominicæ Passionis commemoratio, miserere nobis.
Donum transcendens omnem plenitudinem, miser.
Memoriale præcipuum divini amoris, miserere nob.
Divinæ affluentia largitatis, miserere.
Sacro Sanctum et augustissimum mysterium, miserere.
Tremendum ac vivificum Sacramentum, miserere n.
Panis omnipotentiâ verbi caro factus, miserere.
Incruentum Sacrificium, miserere.
Cibus et conviva, m.

tor o renta Doue favorabl ha trugarezus en andret ar re veo hac ar re varo,
C'hui pehini so ur remed celestiel pe dre hini e vezomp preservet diouz ar pec'hejou,
C'hui pehini so ur miracl an estonnanta dreist an oll,
C'hui pehini so ur gommemoration sacr a zigaç deomp da vemor eus a bassion hor Salver,
C'hui pehini so un donæsoun hac a dremen dreist an oll leunder a c'hraçon,
C'hui pehini eo an destini principal eus a garantez Doue en hon andret,
C'hui pehini eo an aboundanç eus al larguentez hac al liberalite a Zoue en hon andret,
C'hui pehini eo ar myster august ha sacr meurbet,
C'hui pehini so ur Sacramant capabl da ober deomp crena hac a ro deomp ar vuez,
C'hui pehini so ur bara rentet quic dre an oll galloudeguez eus ar Verb eternel,
C'hui pehini so ur Sacrifiç hep squilla goad,
C'hui pehini so ur repas pe en hini en em guavit hoc'h-unan assambles gant ar re goufiet,
C'hui pehini so ur vedicinerez hac hor preserv dious ar maro eternel, ho pêt truez ouzomp.
C'hui pehini so ur banquet douç hac agreabl pe en hini ec'h assist hac e servich an Elez,
C'hui pehini eo ar Sacramant a drugarez hac ar goulm a garantez,
C'hui pehini so un offranç, hac en em offr hoc'h unan,
C'hui pehini so un douçder spirituel hac a ve tanveat en ho sourceu bropr,
C'hui pehini eo refection ha soulageamant an eneou santel,
C'hui pehini eo viatic ar re pere a varv e graç Doue,
C'hui pehini eo an erres eus ar c'hloar da zonet,
Bezit favorabl en hon andret, hac hor pardounit, hon Autrou,
Bezit favorabl en hon andret, hac hon exaucit, hon Autrou,
Diouz peb seurt droug, hon dilivrit, hon Autrou,
Diouz ar goumunion indîn eus ho corf hac ho goad sacr,
Diouz goal inclination ar c'hic,
Diouz goal inclination an daoulagad,
Diouz superbite ar vuez,
Diouz peb seurt occasion da bec'hi;
Dre an desir bras-se pehini ho poue da zibri ar pasc-mâ gant ho tisquibien,
Dre an humilite estranch pe gant hini e voalsoc'h o zreid d'ho tisquibien, hon dilivriit, hon Autrou,
Dre ar garantez ardant meurbet

Ho pêt truez ouzomp.

Hon dilivrit, hon Autrou.

Pharmacum immortalitatis, miserere.
Dulcissimum convivium, cui assistunt Angeli ministrantes, miserere.
Sacramentum pietatis, miserere.
Vinculum charitatis, miserere nobis.
Offerens et oblatio, miserere nobis.
Spiritualis dulcedo in proprio tonte degustata, miserere nobis.
Refectio animarum sanctarum, mis.
Viaticum in Domino, morientium, miserere nobis.
Pignus futuræ gloriæ, miserere.
Propitius esto, parce nobis, Domine.
Propitius esto, exaudi nos, Domine.
Ab omni malo, libera nos, Domine.
Ab indignâ corporis et sanguinis tui susceptione, libera nos, Domine.
A concupiscentiâ carnis, liber.
A concupiscentiâ oc-

culorum, libera.
A superbiâ vitæ, lib.
Ab omni peccandi occasione, lib.
Per desiderium illud quo hoc pascha cum discipulis manducare desiderasti, lib.
Per summam humilitatem quâ discipulorum pedes lavasti, libera.
Per ardentissimam charitatem quâ hoc divinum sacramentum instituisti, libera.
Per Sanguinem tuum pretiosum quem nobis in lætari reliquisti, lib.
Per quinque vulnera hujus tui corporis sacratissimi, quæ pro nobis suscepisti, libera nos, Domine.
Peccatores, Te rogamus, audi nos.
Ut nobis fidem, reverentiam et devotionem hujus admirabilis sacramenti augere et conservare digneris, te rogamus, audi nos.

pehini a eureu deoc'h instituï ar Sacramant divin-mâ,
Dre ho goad precius pehini hoc'h eus leset gueneomp var an Auter,
Dre ar pemp gouli eus ho corf sacr ha santel, pere hoc'h eus recevet hac anduret evidomp,
Peguement bennac ma zomp pec'herien, clevit ouzomp, ni ho suppli.
Pliget gueneoc'h augmanti conservi enomp ar feiz, reveranç hac an devotion andret ar Sacramant admirabl mâ,
Pliget gueneoc'h hon dispos frecanti alies ar Sacramant adorabl-mâ, dre ur guir goession eus hor pec'hejou,
Pliget gueneoc'h hon dilivria diouz peb seurt heresi hac errol, ha diouz peb seurt infidelite ha dallentez a galon,
Pliget gueneoc'h hon renta participant er frouez precius ha celestiel eus ar Sacramant divin-mâ,
Pliget gueneoc'h hor c'herc'hât hac hor goarantissa gant ar Viatic celestiel-mâ en heur hor maro,
Map Doue, clevit ouzomp, et
Oan Doue, pehini a eff pec'hejou ar bed, hor pardo nit, hon autrou.
Oan Doue, pehini a effaç pec

c'hejou ar bed, hon exaucit hon Autrou.
Oan Doue, pehini a effaç pec'hejou ar bed, ho pêt truez ouzomp.
Jesus-Christ, hor sezlaouit.
Jesus-Christ, hon exaucit.

Ut ad frequentem usum Eucharistiæ per veram peccatorum confessionem nos perducere digneris, te rogamus, audi nos.

Ut nos ab omni hæresi, perfidiâ ac cordis cæcitate liberare digneris, te rogamus, audi nos.
Ut sanctissimi hujus sacramenti pretiosos et cœlestes fructus nobis impertiri digneris, te rogamus, audi nos.
Ut in horâ mortis nostræ hoc cœlesti viatico nos confortare et munire digneris, te rogamus, audi nos.
Fili Dei, te rogamus, audi nos.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos, Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Christe, audi nos. Christe, exaudi nos.

Antifonen pe recommandation, pehini a ve canet er c'henta gousperou eus a vouel ar Sacramant hac eus e eizvet, hac e Procession ar Sacr Var an ear gallec : *Chrétiens si vous êtes prudens.*

O Peguen douç ha deboner
E ho speret-hu va Salver,
Evel ma teud sclêr d'e zisquez
En andret ho pugale guez.
O veza quer carantezus,
Hoc'h eus roet dezo, va Jesus,
Dus an eê, eguis un tad mad,
Ur bara douç ha dilicat.
Dre ar bouet-ze celestiel
Eus a vadou spirituel

O Quàm suavis est, Domine, spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo de cœlo præstito, esurientes reples bonis, fastidiosos divites dimittens inanes.

℣. Caro mea verè est cibus, et Sanguis meus verè est potus.

℟. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in eo, dicit Dominus.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

DEUS, qui nobis sub Sacramento mirabili Passionis tuæ memoriam reliquisti, tribue, quæsumus ita nos corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut Redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas cùm Deo Patre in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

E carguit ar re izomec,
Pere d'ho craçou so c'houantec.
Mæs evit ar binvidien
Pere so stag ouz o moyen,
Hep goud na desir d'ho banquet
Hoc'h eus-y paour ha noaz leset.

Verset ha Respont.

Va c'hic me a so ur guir voet
A lavar domp Salver ar bed,
Ha va goad sacr-a so ivez
Ur guir breuvaich e guirionez.
Nep a zebr va c'hic gant respet
Hac a ev va goad benniguet
A chom enon-me, emezàn,
Ha me a chom ivez ennàn.
Exaucit, Autrou souveren,
Dre ho trugarez va feden,
Ha roït an nerz d'am oræson
Evit pignat betec ho tron.

Pedomp Doue.

OVa Doue, pehini dindan u Sacramant quen admirabl hoc'h eus leset gueneomp ar me mor eus ho passion, grit deomp ni ho supli, ar chraç da enori e hevelep-fæçoun ar mysteriou sac eus ho corf hac ho goad precius ma santimp ato en hon eneou a frouez eus ar redemption pehi hoc'h eus acquisitet deomp : c'h pehini a vev hac a ren ur mem Doue gant Doue an Tad hac a Speret-Santel, epad an oll eterni

Evelse bezet grêt.

MEULET RA VEZO JESUS

ER SACRAMANT ADORABL EUS AN AUTER.

Instruction-ber evit an adoration perpetuel eus ar Sacramant divin hac adorabl eus an auter, instituet e Leon gant an Escop Herri de Laval, er bloaz mil c'huec'h cant seiz hac anter cant, ha renouelet gant an autrou Yan-Loïs De la Bourdonnaye, Escop, Cont a Leon, er bloaz mil seiz cant hac unec, hac a so en usaich ivez e Querne, hac en Escoptiou-all.

QUEMENT so eus a vreuriez an adoration perpetuel eus ar Sacramant an auter, a dle impliga un heur bep bloaz, hervez ma vezo assinet dezo, da adori hor Salver, daoust pe dirac ar Sacramant santel, mar d'ê possubl, peautramant er guear, pe eleac'h-all, memes a-het an hent, ma na ve quen commodite, nemet-o devezo an intention da satisfia d'o breuriez.

An heur-se a vezo impliget oc'h ober oræsoun mental pe vocal, da lavaret eo, pidi Doue a speret hepquen, peautramant a speret hac a c'henou assambles, hervez devotion ha capacite peb-hini.

Beza ec'h aller ive tremen an heur-se gant profit, en ur lavaret, var ar grun munut eus a ur rôsera pe dri chapeled, an oræsounic a so varlerc'h amâ pehini so queit hac an *Ave Maria,* ha pe en hini eo comprenet an diou intention eus ar vreuriez-mâ, da c'houzout eo, unan evit adori hor Salver er Sacramant, hac e ben evit obteni digantâ ar c'hraç eus an oll graçou, pehini eo ur maro mad. Cetu mâ'ta an oræsounic-ze.

Me hoc'h ador, ô va Salver,
Er Sacramant eus an auter;
Enoc'h gant feiz ec'h esperàn,
C'hui dreist pep-tra oll a garàn.

Pliget gueneoc'h, ô va Jesus,
Evel ma zoc'h trugarezus
Reï pardoun deomp-ni tud ingrad,
Hac a c'hraç da vervel ervad. Amen.

Ret ê lavaret ar beden-mâ gant attantion, ha muioc'h a galon eguet a c'henou. Hoguen var bep greunen vras e vezo lavaret ar *Pater* hac an *Ave* ha var ar groas ar *Credo* e latin pe e brezounec goude bèza grêt sin ar groas.

Ar re ne vouezzint quet lenn, na disqui dindan evor an daou goubl oræsoun-mâ diarauc, allo lavaret d'o heur ur rosera pe tri chapeled, hac, e fin peb *Ave Maria*, mar querron ec'h ajoutint an oræsounic-mâ.

Meulet ra viot, va Salver,
Er Sacramant eus an auter.

Pliget gueneoc'h, ô va Jesus,
Rei deomp ur maro precius. Amen.

Ouzpen quemense, peb-unan a lavaro pemp *Pater* ha pemp *Ave*, ar guenta evit an oll eus a vreuriez ar Sacramant, pere so e graç Doue, evit obteni dezo ar c'hraç da berseveri; an eil *Pater* hac *Ave* a vezo evit are pere so e pec'het marvel, evit obteni dezo ar c'hraç da sortial eus ar stad-ze; an drede evit ar re so en artic ar maro, ar pedirvet evit ar re so erpurcat or; ar pem pet evit ma en em gonvertisso an infidelet, ha na tistro ar schismatiquet hac an heretiquet, evit d'ar fin ma teu ar bed-oll da aznaout ha da adori Jesus Christ er Sacramant santel eus an auter, ha na vezo quet hepquen petuel an adoration, mæs ive general e peb bro hac peb carter var an douar, eguis ma zeo abars en eê. Un devotion gaër eo lavaret bemdez ar pemp *Pater* hac

pemp *Ave-mâ*, pere a servicho assambles evit enori ar pemp gouli eus hor Salver, evel ma ê recommandet er peden diouz vintin e coumançamant an heuriou-mâ.

Dleet eo, mar g'aller, coumunia d'an deiz ma vez assinet, evit ma vezo guell disposet a-se dà renta muioc'h a enor d'hor Salver. Bèza e tle ive peb-hini ober ur goumunion spirituel d'an heur memes eus e adoration abars coumanç ar chapeledou.

Cetu amâ an oræsoun pehini a servicho evit quemense hac a gompren e ber gomsou an actou principal a Feiz, a Adoration, a Esperanç, a Garantez hac a Contrition, gant ar goumunion spirituel.

COUMUNION SPIRITUEL.

Me gret enoc'h, va Doue;
Me hoc'h ador gant ur feiz-gre;
Enoc'h hepquen ec'h esperàn,
C'hui dreist pebtra oll a garàn.
Queuz am eus d'h peza offancet,
Va Doue dîn da veza caret
Me a brotest d'en em viret,
Gant hô sicour, diouz peb pec'het.
C'hoant am eus a greis va ene
D'ho receo enon, va Doue.
Deut, va Jesus, deut em c'halon,
Hep quitât jamæs ac'hanon. Amen.

Ma en deffe un den un ampechamant bennac a ello substitui un all en e leac'h, peautramant dleaa, pe avanç e heur, ha memes e fartaichi etre diou pê deir gueich, ma na ell ober e zevotion diouz tu; ha memes ma echomfe hep elavaret, n'en deffe pec'het ebet, mæs çol a raffe milid hepquen.

An Autrou *Herri de Laval*, bet Escop e Leon, en devoa bet accordet daou-uguent dez a indulgeançou da nep piou-bennac a lacase an heur a so

lavaret diarauc, da adori ar Sacramant; hac an indulgeançou-all a velit merquet amâ, pere a so renouelet hac aprouvet gant an autrou *Yan-Loïs de la Bourdonnaye*, escop cont a Leon, evel ma vellof varlerc'h an amand enorabl.

Permetet eo da bep hini quemeret quen-alies heur evel a pligeo diouz e zevotion hac e gommodite, hac e c'houneso evit peb heur ar memes indulgeançou a zaou uguent dez, hac evit un anterheur uguent dez : ya, mar bez e disposition vad, da lavaret eo, e graç Doue; ha rac-ze e tleffe ober da guenta un act a contrition.

Ar gouel principal eus ar vreuriez-mâ eo ar sul quenta varlerc'h gouel ar sacramant; hac eve mad coumunia d'ar sul-ze quement hini so er vreuriez, hac ar re ne alint quet ober d'ar sul a raï da un devez-all, en eisvet a sacramant.

Certen deveriou a dle da renta d'ar Sacramant adorabl nep so e breuriez an odoration perpetuel.

1. Bep-mintin ha bep-nos troït etrese un ilis bennac eleac'h ma repos ar sacramant, ha grit ar reverenç dezâ, en ur lavaret : *Meulet ra vezo Jesus er sacramant adorabl eus an auter.*

2. Clevit bemdez, mar guillit, an oferen devotamant; ha, mar doc'h tost d'an ilis, grit ur visit goude iein pe var an abardaëz d'ar sacramant adorabl, hac e c'hounesot uguent devez a indulgeançou.

3. Pa dremenot ebiou un ilis elec'h ma idi ar sacramant, antreït ebarz evit e adori, mar hoc'h eus ar gommodite, pe da viana saludit-èn a galon en ur dremen ebiou, oc'h ober ar reverenç dezâ, hac e c'hounezot ivez uguent devez a indulgeançou, evel ma ê merquet e levric an adoration.

4. Assista un neubeut amser dirac ar sacramant pa vez exposet, ha mar d'iit d'e heul gant devotion pa vezo cacet da un den clân, e c'hounezot tregont

devez a indulgeançou, nemet e viot e graç Doue, evel a so lavaret diarauc.

5. Na dremenit quet ur mis hep mont da goes ha goumunia, o caout memor penaus mar logit bremâ gant un disposition vad hor Salver enoc'h hoc'h unan alies, ho logeo ivez en e varados unan an deiziou-mâ, evit un eternite.

Peb-hini en devezo ar sourci da gonservi e villet, ha d'e zerc'hel en e zorn, pe d'a gaout dirac e zaou lagat en heur ar maro, gant ur fizianç humbl, penaus, o veza bet er beb-mâ e breuriez an adoration perpetuel eus hon autrou Jesus-Christ, e sacramant an auter, en devezo ives an heur, moyenant e c'hraç ha dre ar pedennou eus an oll breudeur ha c'hoareset, da veza recevet etouez ar re so oc'h e adori perpetuelamant ebarz an eê. *Evelse bezet grêt.*

ACT A ADORATION,

PE AMAND ENORABL DA JESUS-CHRIST ER SACRAMANT SANTEL EUS AN AUTER,

Hac e ve mad ha profitabl da ober, pe o renta bisit dezâ en ilis, pe oc'h e heul pa ve cacet d'an dud clân, pe oc'h assista er salud, pa ve roet benediction ar sacramant, hac e quear memes, o trei varzu an ilis ma idi ar Sacramant ebarz.

Va Doue ha va autrou Jesus-Christ, me a gred emoc'h realamant er Sacramant santel eus an auter, quer presant ha ma emoc'h en eê en tu deou da Zoue, ho tad; me oc'h ador a greis va c'halon er myster adorabl-ze, gant un desir bras da rapari en ur geoun bennâc quement irreverenç ha quement dispriç ha profanation a zouffr ho madelez infinit er sacramant diyin-ze, abaoue ma e pliget gueneoc'h e institui

dre un exces a garantez evidomp, hac a souffrot c'hoaz bete fin ar bed. Me a c'houlen ouzoc'h pardoun, hac a ra deoc'h amâ un amand enorabl, gant brassa humilite, a so possubl din, eus an irreverenç am eus coumetet va-unan en andret ar Sacramant adorabl-se, hac eus an oll bec'hejou-all am eus great epad va buez, hac e proposàn fermamant d'en em zioual diouto hivisiquen moyennant ho craç santel, pehini a esperàn hac a c'houllenàn digueneoc'h, va Jesus.

Me hoc'h ador er Sacramant august-ze, non-pas diouz ma er militet na diouz ma tleffen e ober, mà da viana diouz va gallout ha diouz ma em be c'hoant a greis va c'halon d'e ober gant an oll berfection ve possubl. Me hoc'h ador, va Salver carantezus, quement leac'h ma reposit er Sacramant divin-ze evit quement hini n'o deveus quet hoc'h adoret ennâ biscoaz, evit quement hini n'hoc'h adoront quet bremâ, hac evit quement hini n'hoc'h adorint biquen, ispicial evit an heretiquet hac ar chismatiquet, evit an dul fall hac ar goal gristenien, evit ar blasphematourien, evit ar yuzevien, hac evit an oll infidellet pe an idolatret, pere ho supliàn, va Jesus, da gonvertissa, evit ma teui ar bed-oll d'hoc'h aznaout ha d'hoc'h adori er Sacramant Santel eus an Auter.

Erfin, va Doue, me hoc'h ador ennâ evit an oll draou crouet pere n'hoc'h aznaont quet, couls hac evit ar re hoc'h aznaont ha n'hoc'h adoront quet, evel ma zeo an AErevent hac an dud daonet; hac e tesiràn e creis va c'halon ober bremâ quellies act a Feiz, a Esperanç hac a Garantez en hoc'h andret, va Jesus, ha re deoc'h quement a venedictionou ha meuleudiou, hà mil gueich c'hoas davantaich, eguet a valedictionou hac a vlasfemou a vomisso ar grouadurien maleürus ze assambles en hoc'h enep, epad an oll eternite.

Me a offr deoc'h, va Doue, va Salver, gant an oll respet hac an oll humilite a so possubl din, an Adoration mâ gant an hini a rent deoc'h an ilis militant hà triomphlant; hac ho supliàn eus va oll nerz, va Re

demtor divin, ma pligeo gueneoc'h accepti va homaich ha rei din ho penediction santel gant ar c'hraç da gundui ur vuez vad ha da gaout ur maro mad ive.

Amen. *Evelse bezet grêt.*

Meulet ra vezo Jesus er Sacramant Santel hac adorabl eus an Auter. Amen.

Un act a Gonsecration pe a Ofrinç da galon Jesus, composet gan an tad De la Colombière, eus a Gompaignunez Jesus, hac a aller da lavaret peb guener quenta eus ar mis goude ar goumunion, ha pa na goumuniet quet ive, ispicial ma zoc'h e breuriez calon Jesus, peveus a hini e ve grêt ar gouel d'ar guener varlerc'h eizvet ar Sacramant. Ar vreuriez-mâ ive am eus ispliquet en ul lévric brezounec imprimet evit an devotion d'ar galon sacr a Jesus.

O Calon sacr eus va Jesus pehini ne baoues o tevi gant ar garantez evit an dud, peguement bennac na gavit en o c'halonou nemet yenien, nemet ancounac'h ha negligeanç evidoc'h, c'hui a gar, ha ne d'oc'h quet caret; ne aznevezer quet so-quen ho carantez, abalamour na briget quet receo an donæsonou pe gant re e fell deoc'h e zisquez. Evit raparation eus a guement a outraichou hac ingrateriou en hoc'h andret. ô calon agreabl ha carantezus eus va Salver! hac evit miret, e quement ema em gallout, na gouezen en ur seurt maler, ec'h offràn deoc'h va c'halon gant quement mouvamant a sorti anezi; en em rei a àn deoc'h antieramant, hac a vremâ e protestàn sincheramant, ha sonch din, penaus e tesiràn en em ancouèc'hât va-unan ha quement a ell caout raport gueèn, evit lamet ar pez a alle miret ouzin an antre barz ar galon divin ze pehini hoc'h eus ar vadelez da gueri din, ha pe en hini e fell din antren, evit beva mervel gant ho servicherien fidela. Dre ar garan-

tez vraz am eus ouzoc'h, va Salver, pe a zesirà da gaout, e offràn d'ho calon adorabl quement m zoun dre ho craç ha quement vad a rin dre h moyen epad va buez, ha quemense-oll, non pas hep quen evit enori ho calon sacr, va Jesus, mæs c'hoa ho supliàn da accepti an offranç-ze a ràn deoc'h hep reservation, evit disposi anezi er fæçoun ma guero hac evit nep a gueroc'h. O calon sacr eus va redemp tor Jesus-Christ! desquit din en em ancounec'hat m unan antieramant; desquit din ar pez a dleàn da ober evit arruout gant ar burete eus ho carantez. Santou a ràn enon ur volontez vras da bligeout deoc'h : ho guen ne allàn dont a ben a guemense nemet dre u sicour particulier eus ho craç pehini a c'houlennàn digueneoc'h. Grit ho volontez em àndret, va Jesus, Me sant ervad en em oposàn da guemense dre va goall inclinationou siouaz! Hoguen me garé cousgou de n'en em oposen quet. Dec'hu ê, calon divin eus va Jesus, da ober ar pez ne allàn quet va-unan c'hui hepquen ho pezo ar c'hloar eus va justification mar deuàn da veza rentet just ha santel. Echuit hoc'h ouvraich eta, va Salver, echuit va c'honvertissa ha va sanctifia, en hevelep-fæçoun ma chomin fidel ha ma cresquin ato en ho carantez sacr betec an halanad diveza eus va buez. *Amen.*

AVERTISSAMANT.

Ar Pap Clemant decvet en deveus accordet ur remission blenier eus o fec'hejou d'ar re pere eus a vreuriez ar sacramant a impligeo ur veich ar bloaz u heur da adori ar sacramant ha da bidi Doue evit an union etre ar brincet christen, an extirpation eus an herisiou hac an exaltation eus hor mam santel an ilis, ganto o devezo coesseat ha coumuniet ervad d'ar memes deiz pe da un devez all-bennac eus ar memes sizun ma impligent o heur, evel ma ê lequeat er vull a indulgeançou roet gant an tad santel-mâ e faver ar rouantelez a Franç, er bloaz mil c'huec'h cant pevarzec ha

tri-uguent. Ar vull-ze a gueffot ispliquet het-a-het gant an abegou, ar reglamanchou hac an actou eus an Adoration perpetuel en ur fæçoun-all en ul levr brezounec a so galvet *An Exerciçou eus ar Vuez christien*, pehini a ve mad deoc'h da brena, rac ma zeo ul lêvr profitabl meurbet. Remerquit penaus, pa na veac'h nac e breuriez ar Sacramant nac e breuriez calon Jesus, e vezo couscoude agreabl d'hor Salver ha profitabl d'hoc'h ene lavaret àr pedennou a velit amâ diarauc.

GOUSPEROU AR SACRAMANT.

Da Vouel ar Sacramant hac epad e Eizvet e coumançot ho gousperou evel da Sul, o lavaret an daou Salm guenta. Dixit Dominus. Doue en deveus lavaret; *ha* Confitebor tibi, Domine. A greis va c'halon va Autrou; *pere a gueffot diouz-tu e gousperou ar Sul, hac an trede Salm,* Credidi propter quod. O va Doue, o cridi enoc'h, *pehini a gueffot eno ive parlerc'h. Evit ar pevare Salm, cetu-en amâ.*

Ar pevare Salm eus a gousperou ar Sacramant, eleac'h ma zeo represantet penaus quement a vev e dougeanç Doue., a gommanç o eürusdet er bed-mâ memes. Dindan ar benedictionou hac ar faveriou temporel, pere a souheter amâ da ur famill devot, e tleer entent ar benedictionou spirituel pere a apparchant ouz ar Jerusalem celestiel, hac a dleomp da souheti d'hor mam Santel an ilis ha d'e oll bugale ar Gristenien fidel. Var an ton : *Clevit evit mad, Pobl christen.*

Psalm. 127.

PEGUEN eürus eo quement re A vev en doujanç a Zoue, hac a guerz en e oll henchou O viret e c'hourchemennou!

BEATI omnes qui timent Dominum : qui ambulant in viis ejus.

Labores manuum tuarum quia manducabis : beatus es et bene tibi erit.

Uxor tua sicut vitis abundans : in lateribus domûs tuæ.

Filii tui sicut novellæ olivarum : in circuitu mensæ tuæ.

Ecce sic benedicetur homo : qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion : et videas bona Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum : pacem super Israël.

Gloria Patri et Filio : et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

O caout un doujanç quer santel
E servicho deoc'h ho trevel,
D'ho renta eürus ha countant
Bremàn hac eternelamant.

Diabarz ho ty retiret
E vezo hènvel ho pried
Ouz ur guinien aboundant
A zougue resin excellant.

En dro d'l', taul ho pugalet
A vezo hènvel-mad ive
Ouz plant yaouanc a olives
Pere na zisec'hont jamæs.

Cetu penaus vezo certen,
Gant Doue, benniguet un den
Pîni a vev en e zoujanç,
Gant carantez ha gant fizianç.

Pliget gant Doue a Sion
Reï deoc'h e venediction,
Ma vellot epad ho puez
Madou Jerusalem bemdez.

Ra roï ar c'hraç deoc'h da dànva
Er bed-hont muguet er bed-ma
Ar froez eus hoc'h œuvrou santel
Hac ur peoc'h ferm en Israël.

Enor ha gloar da Zoue an Tad
Ar memes gloar da Zoue ar Map
Ha d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.

Ar c'hloar a so bet a viscoa
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz,
Hac ato ha da virviquen
D'an Dreindet en Doue hepquen.

Evelse bezet grêt.

Ar pempet Salm eo Lauda, Jerusalem, Dominum Kear santel a Jerusalem, etc. *Pehini a gueffot e gousperou ar Verc'hes da ziveza.*

Chabistr bian.

Va breudeur, me am eus desquet gant an Autrou ar pez am eus desquet deoc'h ive; penaus hon Autrou Jesus-Christ, d'ar memes nos ma oue livriet, a guemeras bara, hac o renta graçou, en torras; hac e lavaras : *quemerit ha dibrit, an dra-mâ eo va c'horf, pehini a vezo livriet evidoc'h : grit quememâ e memor ac'hanon.*

℟. Doue ra vezo meulet ha trugarequeat.

Capitulum.

Fratres, ego enim accepi à Domino quod et tradidi vobis : quoniam Dominus Jesus in quâ nocte tradebatur, accepit panem ; et gratias agens, fregit et dixit : Accipite et manducate; Hoc est Corpus meum, quod pro vobis tradetur : hoc facite in meam commemorationem. ℟. Deo gratias.

An Hym Pange lingua, *var ton an Ilis.*

Canomp, va zeaud, devotamant
Ar myster eus ar Sacramant,
Eleac'h m'ema ar c'horf glorius,
Hac ivez ar goad precius
En deus bet hon Roue squillet
Evit redemption ar bed.

Roet ha ganet eo bet deomp-ni
A gorf pur ar verc'hes Vari,
Hac er bed o veza bevet
E gomsou en deveus hadet;
Mæs en diffin piou n'admiro
P'eguis ec'h echuas e dro?

D'an nos ma coanias diveza
Gant ar re a gare muia,
Goude ma o devoa debret
An oan el lesen ordrenet,
Evit ur bouet spirituel
En em roas d'e Ebestel.

Gant e gomzou e ve bremâ
Cenchet en e guic ar bara,

Pange, lingua, gloriosi Corporis mysterium, Sanguinisque pretiosi quem in mundi pretium, fructus ventris generosi, rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus ex intactâ Virgine, et in mundo conversatus, sparso verbi semine, sui moras incolatûs miro clausit ordine.

In supremæ nocte cœnæ, recumbens cùm fratribus, observatâ lege plene cibis in legalibus, ci-

bum turbæ duodenæ sedat suis manibus.

Verbum caro, panem verum verbo carnem efficit, fitque sanguis Christi merum, et, si sensus deficit, ad firmandum cor sincerum sola fides sufficit.

Tantum ergò sacramentum veneremur cernui, et antiquum documentum novo cedat ritui, præstet fides supplementum sensuum defectui.

Genitori Genitoque laus et jubilatio, salus, honor, virtus quoque sit et benedictio, procedenti ab utroque compar sit laudatio. Amen.

Hac ar guin en e goad ive;
Ha ma ne seblant quet e ve,
D'ober deomp e gridi certen
Eo aoualc'h ar feiz hepquen.

Adoromp oll var hon daoulin
Ur Sacramant so quen divin;
Lesomp ar c'his gos a gostez
Evit heul an usaich nevez,
Ha renonçomp d'hon daoulagad
Ma teuimp d'e gridi erfat.

Ra vezo d'an Tad eternel,
D'ar Map ha d'ar Speret-Santel
A tri ferson en un Doue,
Salud, enor, vertuz ive,
Meuleudi, jubilation,
Gloar ha benediction. *Amen.*

Roet hoc'h eus ur bara divin
Eus an eê d'an dud quen indign
Va Doue, ra viot meulet:
Ar bara-mâ ê composet
A bep seurt delicateri;
Ni ro deoc'h bep meuleudi.

℣. Panem de cœlo præstitisti eis, alleluia.
℟. Omne delectamentum in se habentem, alleluia.

Antifonen; var ton: *Réveillez-vous, d'ar* Magnificat *pehini a gueffot e Gousperou ar Verc'hes.*

Antiphona.

O Sacrum convivium! in quo Christus sumitur: recolitur memoria passionis ejus; mens impletur gratiâ, et futuræ gloriæ nobis pignus datur, Alleluia.

O Banquet sacr, elec'h m'e em ro
Da vouet deomp-ni hon redemt
Hac a zigaç deomp eus e var
Hac e bassion ar memor.
Dreizoc'h e vez hon ene carg

A c'hraç hac a zonæsonou;
Ha dreizoc'h e ve deomp accordet
Un erres a c'hloar en eêvou.

Doue ra vezo meulet.

Me ho supli, Autrou souveren,
Da exauci va oræson,
Ha da rei nerz aoualc'h d'am peden
Evit pignat betec ho tron.

Pedomp Doue.

O Va Doue, pehini dindan ur Sacramant quen admirabl hoc'h eus leset gueneomp ar memor eus ho passion, grit deomp, ny ho supli, ar c'hraç da enori en hevelep fæçoun ar mysteriou sacr eus ho corf hac ho goad precius, ma santimp ato en hon eneou ar frouez eus ar redemtion hoc'h eus militet deomp, c'hui pehini a vev hac a ren ur memes Doue gant Doue an Tad hac ar Speret-Santel, epad an oll eternite.

Evellen bezèt grêt.

℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

DEUS, qui nobis sub sacramento mirabili Passionis tuæ memoriam reliquisti: tribue, quæsumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus, qui vivis et regnas cùm Deo Patre in unitate Spiritûs sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

D'ar Sul pehini a erru an eizvet ar Sacramant; a leverrot ive Gousperou ar Sacramant, ha neuse goude ar Magnificat *a leverrot oræsoun ar sul-ze pehini e hounn.*

Oræsoun an eil sul varlerc'h ar Pantecost.

Pedomp Doue.

AUTROU-DOUE, pliget gueneoc'h rei deomp an doujanç hac ar garantez perpetuel eus hoc'h hano santel, pa na zeu jamæs ho providanç da abondouni ar re hoc'h eus rentet ferm ha stabil en ho

Oremus.

SANCTI nominis tui, Domine, timorem pariter et amorem fac nos habere perpetuum quia nunquàm tuâ gu-

bernatione destituis, quos in soliditate tuæ dilectionis instituis. Per Dominum, etc.

carantez. Ni er goulen dre milid ho map Jesus-Christ hon autrou, pehini a vêv, etc.

Varlerc'h an Orœsoun-mâ a leverrot hini ar Sacramant ive gant an Antifonen, hac ar ℣. Panem de cœlo *a so diarauc.*

EVIT EXPOSISION AR SACRAMANT.

Pa vezo exposet ar Sacramant e c'hellot lavaret devotamant, evit e adori, an tri c'hantic-mâ so varlerc'h.

CANTIC *var* O salutaris Hostia! *Var an ear gallec :* O sainte et salutaire Hostie!

O Salutaris, Hostia! quæ cœli pandis ostium, bella premunt hostilia, da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino sit sempiterna gloria, qui vitam sine termino nobis donet in patriâ. Amen.

O C'hostif sacr a vidiguez
A zigor deomp ar barados,
Emaomp e bresel deiz ha nos,
Roït nerz deomp en hor sempladurez
Hac hor sicourit prount, evit, dre ho moyen,
Ma trec'himp hon adversourien. *b.*
Gloar ha meuleudi evit biquen
R'en devezo diouz peb-unan,
An tad, ar map, ar speret-glân,
Tri ferson en un Doue hepmuiquen:
Pliget gantâ hor c'haç d'hor bro celestiel,
Da gaout ur vuez eternel. *bis.*

CANTIC *var an actou principal en andret hor Salver er Sacramant.* Var an ear gallec : *Non je ne vois plus rien, etc.*

VA Doue, va Salver,
Me a gred fermamant
Emoc'h var an auter
Cuzet er Sacramant,
Abalamour din-me,
Pa zoc'h en em rentet
Dister, er myster-ze,
M'hoc'h ador gant respet.
Digueneoc'h ar pardon
Ivez a esperàn,

Hac, a greis va c'halon,
Va Jesus, ho caràn,
O caout ur guir regret
Da veza, siouaz din,
Quellies offancet
Ho majeste divin.
Dre ar garantez vras
M'hoc'h eus bet anduret
Evidomp ouz ar groas,
Ur maro criz meurbet,
Na bermetit nepret,
M'ho supli va Jesus,
E raimp en hoc'h andret
Nep seurt pec'het grevus.

CANTIC *var un homaich devot d'hor Salver er Sacramant, hac a ell servichout ive da goumunion spirituel,* var an ear gallec : *Doux Jésus, venez dans nos cœurs.*

O Va Jesus, va esperanç
M'hoc'h ador en Hostif consacret,
Eleac'h ma rit ho temeuranç;
O va Jesus, va esperanç,
Desir am eus gant reverançDa dostât ouzoc'h d'ho caret;
O va Jesus, va esperanç,
M'hoc'h ador en Hostif consacret.
Evel d'am Roue ha d'am Doue,
Var an auter e ràn deoc'h homaich,
Hac en em ofràn deoc'h ive
Evel d'am Roue ha d'am Doue,
Oc'h adori en hostif-ze
Ho corf sacr ha non pas e imaich;
Evel d'am Roue ha d'am Doue,
Var an auter e ràn deoc'h homaich;
En Hostif-ze me gred certen
Nè deus mui a vara, va Jesus,
Mæs ho majeste souveren
En hostif-ze, mer c'hred certen,
A so comprenet hepmuiquen,
Gant ho Corf hac ho Goad precius;
En hostif-ze me gred certen
Ne deus mui a vara, va Jesus.
O peguen douç eo ar banquet
Eleac'h ma ze Doue magadur!
Realamant e ve bepret;
O peguen douç eo ar banquet!
Ar C'hrouer sø en em rentet
Ur bôet e unan d'e grouadur;

O peguen douç eo ar banquet
Eleac'h ma zé Doue magadur!
Deut eta gant ho bouet divin
Da renta d'am ene ar ye-c'het;
D'ho receo me ne doun quet din;
Hoguen deut gant ho bouet divin,
Ha sellit a druez ouzin:
Rac detesti a ràn va fe-c'het;
Deut eta gant ho bouet divin
Da renta d'am ene ar ye-c'het.
Deut, va Jesus, deut em ene,
Ha liquit enni ar vertuziou;
Deut ma chomo ato guenê
Deut, va Jesus, deut em ene.
Na souffrit mui e languisse,
Lammit anezi an oll viçou;
Deut, va Jesus, deut em ene,
Ha liquit enni ar vertuziou.
C'hui so, va Salver benniguet,
Un erres eus ar c'hloar eternel;
C'hui eo guiniz ar re choaset;
C'hui so, va Salver benniguet,
Dindan ar speçou-ze cuzet,
D'hon eneou ur remed santel;
C'hui so, va Salver, benniguet,
Un erres eus ar [illegible]oar eternel.
P'eur ec'h allimp-ni ho quelet,
Va Jesus, en ho rouantelez
Evit beza gueneoc'h bépret?
P'eur ec'h allimp-ni ho quelet,
Evit da jamæs ho caret
Gant hoc'h oll Sænt hac hoc'h oll ælez;
Roït deomp an heur-ze d'ho quelet,
Va Jesus, en ho rouantelez. Amen.

EVIT AR SALUT.

Pa vezo roet benediction ar Sacramant, ec'h ellot lavaret an teir Hym *Sacris solemniis*, *Verbum supernum* ha *Pange, lingua*, evel ma int lequeat diarauc e latin hac e brezounec; ha goudese a leverrot an oræsoun devot-mâ.

CANTIC VAR UN ORÆSOUN DEVOT

Evit adori Jesus-Christ er Sacramant adorabl eus an Auter, pa vez exposet pe roet ar venediction ganta er Salud, hac a so excellant ivez evit ober ur goumunion Spirituel, hac evit en em recommandi d'hor Salver er Myster divin-mâ gant feiz ha gant humilite, evel ar Gananeen. Var ton Guers *Santes Agnes*, pe *Sacris solemniis.*

Va Jesus, va Doue,
Me a gred fermamant
Emoc'h presant ase
Cuzet er Sacramant:
Amâ-ta prosternet
Dirac ho majeste,
M'hoc'h ador gant respet
Ha gant humilite.
Certen, va salver eo,
P'hoc'h eus-èn disclæriet,
Ez oc'h ar bara beo
Eus an Eê disquennet,
Evit hor mesuri-ni
Ac'hanoc'h hoc'h-unan,
O rei deomp da zibri
Ho corf sakr er bed-màn.
Me vel ê bras ho c'hont
Da vezur hon ene
Pa zoc'h er Sacramant
Evit ar sujet-ze;
En em lesit gueneomp
Dindan speçou dister,
Elec'h m'en em roït deomp
Gant quement a zouçder.
O peguen brâs tensor
A c'hraçou ranfermet
Gueneoc'h, va redemptor,
Er myster-ze chomet,
Evit quement christen
Ho recevo ervad!
Rac-ze'ta e carren
Ouzoc'h ive tostaat.
O Jesus, o guir oan,
C'hui hoc'h eus bet galvet
Quement a so e poan
Hac en em guef sammet,
Da vont davedoc'h-oll
Da gaout soulajamant,
Na daï nicun da goll
Gant digourajamant.
Dirazoc'h cetu-me
Sammet a bec'hejou,
Hac em infirmite
Accablet a boaniou;
Allas! pa em guelit
Em izom ar brassa,
Va Doue, ma soulagit
Hervez ho promessa.
Pa zoc'h deut er bed-mâ
Evit clasq ar pec'her,
P'hor galvit oll bremâ
Davedoc'h, va Salver,
Em eus fiziañ enoc'h,
Ha n'em rebutot quet,

Mar dinesàn ouzoc'h
Paour ha leun a bec'het.
Gouzout a ràn ervad
Ez oun, siouaz! indîn
Ouzoc'h-hu da dostaat,
Va redemptor divin;
Nẽ vilitàn quet caout
Bàra ho bugale,
Pa dleàn en em aznaout
Henvel ouz ho chaz ive.
Hoguen da-viana
Roït din an demorant
Goude rassasia
Ho pugale fervant :
Crial a ràn ouzoc'h,
Evel ar Gananeen,
Na zifferit pelloc'h
Clevit ouz va feden.
Pa hoc'h eus bet ivez
Dre ho maro santel
Prenet ar guir vuez
D'ar bed universel,
Roït ar vuez a c'hraç
D'am ene, va Jesus,
Dre voyen ho corf sacr
Hac ho coad precius.
Gant an distera guer
Ho pezo lavaret,
E vezin, va Salver,
En instant soulaget,
Hac e vezo rentet
Va ene pàour salo
Diouz quement seurt clènvet
E c'hundu d'ar maro.
Dre'r Sarpant quevr mar boa
Evit sellet ountàn,
Grêt salo nep a oa
Flemmet gant sarpant-tan;
Enoc'h-hu ur feiz gre
Ha ne rento-ii quer quent
Va ene-me pare
Diouz flem an ærevent.
Ouz bord ho saë hepquen
Gueichall nep a douiche,
Dreizi neuse-souden
Yec'het a receve;
Penaus eta na ve
Va ene yac'h rentet,
O touich ouzoc'h ive
Dre zesir em speret?
Mar boe capabl so[illegible]en
Ar sqeud a gorf sant[illegible]er
Da zilivra peb den
Diouz clènvet temporel,
Hac èn so nep clènvet
Va Salver, em ene
Na ve ivez chasseet
Gant sqeud ho majeste?
Deut eta, va Doue,
Da rei din ar yec'het,
O renta va ene
Pur ha neat a bec'het;
Roït dezi ouz e naon
Ar guir vagadurez,
Na list quet ac'hanon
Gant va sempladurez.
Grit pelloc'h ma trec'hin
An demptationou,
Evit ma c'hobservin
Hoc'h oll Gourc'hemennou :
Rac e creis va c'halon,
Va Doue, emeus regret
Da veza, e-nep fæçon,
Siouaz dîn, o zorret.
Va c'hàlon a offràn
Pelloc'h d'ho carantez,
Hac en em resolvàn
D'ober ho volontez;
Grit din perseveri,
Va Jesus, d'ho caret,
Na vezin diouzoc'h mui
Biquen dispartiet.
Hac evit va c'hreat
Em resolution,
Roït din bremâ, va Zad,
Ho penediction.
Ra viot benniguet
Hoc'h unan, va Salver,
Ha gant an oll meulet
E Myster an Auter.
Amen.

Goude an C'hantic-mâ grit an Amand enorabl da Jesus er Sacramant, pehini so diarauc; hac erfin, mar ho pez amser, e leverot an Actou a adoration pere so evit ar Gorreou en Oferen, hac an tri C'hantic evit an Exposition, pere so amâ diarauc; hac e concluot assambles gant ar Bælec dre an teir Orœsoun-mâ. Da guenta, dre Orœsoun ar Sacramant gant Panem de cœlo, etc. *evelse e fin gousperou ar Sacramant. D'an eil, dre Orœsoun ar Verc'hes*, Concede nos, *goude ar Recommandation dezi, pehini a gueffot diarauc e fin he Litaniou er Pedennou dious an nos*, p. 67. *Ha d'an trede, dre an Orœsoun pehini so amâ evit ar Roue, goude ar Versedou mâ.*

℣. Autrou Doue, pliget gueneoc'h savetei hon Roue.

℟. Hac hon exauci d'ar poent ma teuimp d'hoc'h invoqui.

℣. Va Doue, asteunit ho preac'h da brotegi den ho tourn-deou.

℟. Ha quemerit dindan ho protection map an den pehini hoc'h-eus etablisset evidoc'h.

℣. Va Doue, exaucit va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

℣. Domine, salvum fac regem.

℟. Et exaudi nos in die quâ invocaverimus te.

℣. Fiat manus tua super virum dexteræ tuæ.

℟. Et super filium hominis quem confirmasti tibi.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

QUÆSUMUS, omnipotens Deus, ut famulus tuus Rex noster, qui tuâ miseratione suscepit Regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, vitiorum monstra devitare, hostes superare, et ad te, qui via, veritas et vita es, gratiosus valeat pervenire. Per Dominum, etc.

Orœsoun evit ar Roue.

OVa Doue oll-galloudec, dre drugarez pehini en deveus ho servicher hon Roue quemeret ar c'hoarnamant eus ar Rouantelez-mâ, ni ho supli da ober dezâ crisqui e peb seurt vertuziou, evit d'ar fin, o veza ornet mad anezo, ma c'hallo trec'hi an oll viçou evel o-c'hement a vonstrou, ha beza victorius var e adversouryen, ha ma c'herruo er fin etrese-hac-enoc'h, c'hui pehini eo an hent, ar viryonez hac ar vuez. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho Map unic, etc.

Evelse bezet grét.

Mar be' lavaret Orœsoun ar peoc'h he gueffot tumâ varlerc'h, e fin ar Gommemorationou commun, dirac Complidou.

Orœsoun an trede Sul varlerc'h ar Pantecost.

PROTECTOR in te sperantium, Deus, sine quo nihil est validum, nihil sanctum, multiplica super nos misericordiam tuam, ut, te rectore, te duce, sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus æterna. Per Dominum nostrum Jesum, etc.

OVa Doue, protector d'ar re pere a esper enoc'h, hep pehini ne deus netra férm, na netra santel, exercit mui ouz-vui ho trugarez en hon andret, evit, dre ho cundu hac ho tirection, ma tremenimp en hevelep-façoun dre ar madou temporel, na gollimp quet ar madou eternel. Ni er goulen dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a rên ur memes Doue gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, etc.

Orœsonou ar pevare Sul varlerc'h ar Pantecost.

AUTROU-DOUE, reglit, ni ho supli, quement a erru er bed, en hevelep-façoun, ma jouissimp ato eus ar peoc'h, ha ma e devezo hoc'h ilis ar joa d'ho servicha e repos gant un devotion parfet. Ni er goulen dre hon Autrou Jesus Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren ur memes Doue gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, epad an oll eternite, etc.

DA nobis, quæsumus, Domine, ut et mundi cursus pacificè nobis tuo ordine dirigatur, et ecclesia tua tranquillâ devotione lætetur. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

Orœsoun ar pempet Sul varlerc'h ar Pantecost.

OVa Doue, pehini hoc'h eus preparet madou invisibl d'ar re pere ho car, scuillit en hor c'halonou an ardor eus ho carantez, evit, oc'h ho caret e peb tra ha dreist pep tra, ma jouissimp un dezi eus ar madou pere a brometit deomp hac a dremen hon oll desir. Ni er goulen dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic pehini a vev hac a ren ur memes Doue gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, epad an oll eternite. Amen.

DEUS, qui diligentibus te bona invisibilia præparâsti, infunde cordibus nostris tui amoris affectum, ut te in omnibus et super omnia diligentes, promissiones tuas, quæ omne desiderium superant, consequamur. Per Dominum, nostrum Jesum, etc.

Orœsoun ar c'huec'hvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

O Doue ar vertuziou pe digant hini e teu quement so a vad hac a excellant, imprimit en hor c'halonou ar garantez eus hoc'h hano, ha cresquit enomp ar speret a religion, evit ma c'hantretenot enomp ar pez so mad, ha ma conservot enomp ar pez hoc'h eus autretenet, oc'h hon renta

DEUS virtutum, cujus est totum quod est optimum, insere pectoribus nostris amorem tui nominis, et præsta in nobis religionis augmentum, ut quæ sunt bona nutrias,

ac, pietatis studio, quæ sunt nutrita custodias. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

bepret sourcius d'ho servicha. Ni er goulen dre hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren ur memes Doue gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, etc. *Evelse bezet grêt.*

Oræsoun evit ar seisvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

DEUS, cujus Providentia in suî dispositione non fallitur, te supplices exoramus, ut noxia cuncta submoveas, et omnia nobis profutura concedas. Per Dominum, etc.

OVa Doue, peveus a hini ar brovidanç n'en em dromplquet en e disposition hac en e c'hundu, ni ho supli da zistrei diouzomp quement a ell noasout deomp, ha da accordi deomp quement a ell beza profitabl deomp ive. Dre vilid hon autrou Jesus-Christ ho map unic, etc.

Oræsoun an eizvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

LARGIRE nobis, quæsumus Domine, semper spiritum cogitandi quæ recta sunt, propitius et agendi, ut qui sine te esse non possumus, secundùm te vivere valeamus. Per, etc.

AUTROU Doue, ni ho ped dre ho trugarez da inspira deomp ato songesonou mad, ha d'hon lacât da ober ivez ato actionou mad, evit, pa na ellomp quet beza hepdoc'h, ma c'hallimp beva hervez ho bolontez. Ni er goulen dre hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren, etc.

Oræsoun an navet Sul varlerc'h ar Pantecost.

PATEANT aures misericordiæ tuæ, Domine, precibus supplicantium; et ut petentibus desiderata concedas, fac nos quæ tibi sunt placita postulare. Per Dò-

AUTROU Doue, ra vezo digor an diou scouarn eus ho trugarez ouz pedennou ar re a zeu d'e implori; hac, evit ma c'hacordot dezo ar pez a c'houlennont, grit ma c'houlennint ouzoc'h ar pez so agreabl deoc'h. Dre vilit hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren ur memes, etc. *Evellen bezet grêt.*

Oræsoun an decvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

OVa Doue, pehini a zisquez ar muya-tout hoc'h oll gallout o pardouni hac oc'h ober trugarez, scuillit varnomp en aboundanç an effejou eus ho madelez, evit, oc'h ober deomp redec varzu ar pez a brometit, ma hon rentot participant eus ar madou celestiel. Dre vilid hon autrou Jesus-Christ ho map unic, etc.

DEUS, qui omnipotentiam tuam parcendo maximè et miserando manifestas, multiplica super nos misericordiam tuam, ut ad tua promissa currentes, cœlestium honorum facias esse consortes. Per Dominum, etc.

Oræsoun an unecvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

OVa Doue oll-galloudec hac eternel, pehini dre ur vadelez re vras a ro mui a c'hraçou eguet na vilit ha na zesir ar re pere a zeu d'ho pidi, scuillit varnomp ho trugarez infinit, evit ma pardounot deomp ar pec'hejou pere a ra remors d'hor c'houstiançz, ha ma c'hacordot deomp c'hoaz ar graçou pere ne dômp quet dî da c'houlen. Dre vilid, etc.

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, qui abundantiâ pietatis tuæ et merita supplicum excedis et vota, effunde super nos misericordiam tuam, ut dimittas quæ conscientia metuit, et adjicias quod oratio non præsumit. Per Dominum, etc.

Oræsoun an daouzecvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

OVa Doue oll-galloudec ha trugarezus, pehini a ro d'ho christenien fidel ar c'hraç d'ho servicha en ur fæçoun meulabl ha dîn ac'hanoc'h, grit, ni ho supli, ma redimp, hep coueza, varzu ar madou celestiel hoc'h eus prometet deomp. Dre vilid non autrou Jesus-

OMNIPOTENS et misericors Deus, de cujus munere venit ut tibi à fidelibus tuis dignè et laudabiliter serviatur, tribue, quæsumus, nobis, ut ad promissio-

nes tuas sine offen-sione curramus. Per Dominum nostrum Jesum, etc.

Orœsoun an trizecvet Sul varlec'h ar Pantecost.

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, da nobis fidei, spei et charitatis augmentum, et ut mereamur assequi quod promittis; fac nos amare quod præcipis. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

O va Doue, oll-galloudec hac eternel, pliget gueneoc'h cresqui enomp ar feiz, an esperanç hac ar garantez; hac, evit ma vilitimp obteni ar pez a brometit, grit deomp caret ar pez a c'hourc'hemennit. Ni er goulen dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren ur memes Doue, etc.

Orœsoun ar pevarzecvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

CUSTODI, Domine quæsumus, Ecclesiam tuam propitiatione perpetuâ: et quia sine te labitur humana mortalitas, tuo semper auxilio et abstrahatur à noxiis, et ad salutaria dirigatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

AUTROU-DOUE, conservit, ni ho supli, hoc'h ilis dre un assistanç continuel eus ho trugarez, hac, evel ma zeo an den quer simpl ma couez bep camet nemedoc'h er soutenne, tennit-èn ato dre ho sicour divin diouz quement a ell noasout dezâ, ha douguit-èn ato d'ar pez zo profitabl d'e silvidiguez. Dre vilid hon Autrou J. C. etc.

Orœsoun ar pemzecvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

ECCLESIAM tuam, Domine, miseratio continuata mundet et muniat, et quia sine te non potest salva consistere, tuo semper munere gubernetur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, etc.

AUTROU-DOUE, purifiit ha creaït hoc'h ilis dre un drugarez continuel, hac, eguis na ell en em souten hepdoc'h gouarnit-hi ato dre ho craç. Dre vilid hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, etc.

Evellen bezet grêt.

Orœsoun ar c'huezecvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

AUTROU-DOUE, grit, ni ho supli, ma teui ho craç ato d'hon diarbenn ha d'hon accompaignunecaat, ha ma rai deomp en em applica bepret da exerci an euvrou mad. Dre vilid hon Autrou, etc.

EUA nos, quæsumus, Domine, gratia semper et præveniat et sequatur, ac bonis operibus jugiter præstet esse intentos. Per Dominum, etc.

Orœsoun ar seiztecvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

AUTROU-DOUE, ni ho ped da rei d'ho pobl ar c'hraç den em ziouall diouz ar vinim diabolic eus ar bed, ha d'ho servicha gant ur galon pur, evel ma zoc'h hoc'h-unan. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren, etc.

DA, quæsumus, Domine, populo tuo diabolica vitare contagia, et te solum Dominum purâ mente sectari. Per Dominum nostrum, etc.

Orœsoun an trivec'hvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

AUTROU-DOUE, cunduit, ni ho supli, hor c'halonou dre ho trugarez, abalamour na ellomp quet pligeout d'hoc'h hepdoc'h. Ni er goulen dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren, etc.

DIRIGAT corda nostra, quæsumus, Domine, tuæ miserationis operatio, quia tibi sine te placere non possumus. Per Dominum, etc.

Orœsoun an naontecvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

O va Doue oll-galloudec ha trugarezus, pliget gueneoc'h dre ho madelez distreï divarnomp quement a ell beza control deomp evit, o veza libr ha diambaras a gorf hac a speret, ma c'hacomplissimp gant ul liberte santel quement so evit ho servich. Dre vilid hon Autrou Jesus-Christ, etc.

OMNIPOTENS et misericors Deus, universa nobis adversantia propitiatus exclude, ut mente et corpore pariter expediti, quæ tua sunt liberis mentibus exequamur. Per, etc.

Orœsoun an uguenvet Sul varlerc'h ar Pantecost.

LARGIRE, quæsumus, Domine, fidelibus tuis indulgentiam placatus et pacem, ut pariter ab omnibus mundentur offensis, et securâ tibi mente deserviant. Per Dominum, etc.

AUTROU-DOUE, ni ho supli d'en em apæsi en andret ho christenien fidel, ha da accordi dezo ar pardoun eus o fec'hejou hac af peoc'h, evit ma vezzint neteat ha purifiet diouz an oll offançou o deveus grêt deoc'h, ha ma ho servichint gant ur galon leun a fizianç. Dre vilid, etc.

Orœsoun ar c'henta Sul var-nuguent varlerc'h ar Pantecost.

FAMILIAM tuam, quæsumus, Domine, continuâ pietate custodi, ut à cunctis adversitatibus, te protegente, sit libera, et in bonis actibus tuo nomini sit devota. Per Dominum, etc.

AUTROU-DOUE, ni ho ped da viret ho famil, an Ilis catholic, dre un assistanç continuel eus ho madelez, evit dre ho protection ma vezo dilivriet diouz pep adversite, ha rentet fidel-ha sourcius da enori hoc'h hano gant e euvrou mad. Dre vilid, etc.

Orœsoun an eil Sul var-nuguent varlerc'h ar Pantecost.

DEUS, refugium nostrum et virtus, adesto piis Ecclesiæ tuæ precibus, auctor ipse pietatis, et præsta ut quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per Dominum, etc.

OVa Doue, c'hui pehini ê hon refuich hac hon nerz, sezlaouit favorablamant ar pedennou humbl a offr hoc'h ilis deoc'h gant an devotion pehini a roït dezi hoc'hunan; ha grit ma c'hobtenimp en effet ar pez a c'houlennomp ouzoc'h gant ur berseveranç fidel. Dre vilid hon Autrou, etc.

Orœsoun an trede Sul var-nuguent varlerc'h ar Pantecost.

ABSOLVE, quæsumus, Domine, tuorum delicta populorum, ut à

AUTROU-DOUE, pliget gueneoc'h, ni ho ped, pardouni d'ho pobl an offançou en deus grêt deoc'h, evit dre ho madelez ma

vezzimp dilivriet diouz al liamou eus hor pec'hejou, pe en re oump en em angaget hon-unan dre hor fragilite. Ni er goulen dre hon Autrou Jesus-Christ, etc.

peccatorum nostrorum nexibus, quæ pro nostrâ fragilitate contraximus, tuâ benignitate liberemur. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit, etc.

Remerquit amâ penaus, mar bez ouspen pevar sul var-nuguent etre dissul ar Pantecost hac ar sul quenta an azvent, e quemerront amâ goude an trede sul var-nuguent an orœsonou eus ar sulyou pere a vezo manet er bloaz-ze, da lavaret, adalec gouel ar rouanez betec ar Septuagesim, pehini eo an drede sul dirac demerc'her al ludu, evel ma o c'heffot tumâ diarauc. En hevelep-fæçoun mar be pemp sul var-nuguent etre ar Pantecost hac an azvent, e quemerrot ivez ar pevare sul var-nuguent varlec'h ar Pantecost orœsoun ar c'huec'hvet sul varlec'h ar Rouanez. Mar be c'huec'h sul var-nuguent e quemerrot evit ar pevare sul var-nuguent orœsoun ar pempet sul, hac evit ar pempet sul var-nuguent orœsoun ar c'huec'hvet sul varlec'h ar Rouanez. Mar be seiz sul var-nuguent goude ar Pantecost, e quemerrot evit ar pevare sul var-nuguent orœsoun ar pevare sul, hac evit ar pempet var-nuguent orœsoun ar pempet sul, hac evit ar c'huec'hvet sul var-nuguent orœsoun ar c'huec'hvet sul varlec'h ar Rouanez. Erfin, mar be eiz sul var-nuguent etre ar Pantecost hac an Azvent, e quemerrot evit ar pevare sul var-nuguent orœsoun an trede sul, hac evit ar pempet sul var-nuguent orœsoun ar pevare sul, hac evit ar c'huec'hvet sul var-nugunt orœsoun ar pempet sul, hac evit ar seizvet sul var-nuguent orœsoun ar c'huerc'hvet sul varlerc'h ar Rouanez, hac evit ar sul diveza dirac an Azvent e quemerrot ato an orœsoun-mâ so amâ ive da ziveza.

Orœsoun pehini a ve lavaret ato evit ar Sul diveza a so etre ar Pantecost hac an Azvent.

EXCITA, quæsumus, Domine, tuorum fidelium voluntates, ut divini operis fructum propensiûs exequentes, pietatis tuæ remedia majora percipiant. Per Dominum nostrum Jesum Christum, filium tuum, qui tecum, etc.

AUTROU-DOUE, ni ho supli, da excita ar volontez eus ho christenien fidel evit, d'ar fin o produi gant mui a fervor ar froez eus ar pez a operit enno, ma receffint digant ho madelez brassoc'h remejou ouz quement drouc a erru ganto. Ni er goulen dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren ur memes Doue gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel epad an oll eternite.

Evellen bezet grêt.

COMMEMORATIONOU

PE ORÆSONOU COMMUN,

Ar Sœnt, pere a ve recitet e fin gousperou d'ar sulyou ordinal eus ar bloaz varlec'h an orœsonou-all oll, pa ve lavaret gousperou ar sul ivez. Hoguen ar gommemoration guenta-mâ eus ar groas ne ve grêt nemet adalec dissul ar C'hasimodo betec an Asçansion pe ar Yaou-Basq.

COMMEMORATION EUS AR GROAS.

CRUCEM sanctam subiit, qui infernum confregit; accinctus est potentiâ, surrexit die tertiâ. Alleluia.

℣. Dicite in nationibus. Alleluia.

℟. Quia Dominus regnavit à ligno. Alleluia.

ER groas santel eo bet en em soumettet da vervel an hini pehini en deveus brusunet perzier an ifern, hac, o veza en em visquet eus e c'hallout, eo bet ressuscitet d'an trede dez.

Doue ra vezo meulet.

℣. Discleryit da guement nation pobl a so er bed.

℟. Penaus en deveus hon autrou etablisset e rouantelez dre ar c'hoat eus ar groas. Meulet ra vezo Doue.

Pedomp Doue.

OVa Doue. c'hui pehini hoc'h eus teurveset en em soumete ho map unic da vervel evidomp ouz ar groas, evit ma hon dilivriac'h diouz puissanç hon adversour, accordit deomp entresomp ho servicherien ma c'haquisitimp ar c'hraç eus ar resurrection eürus. Dre milid hor memes Autrou Jesus-Christ ho map quer, pehini a vev hac a ren ur memes, etc.

Evellen bezet grêt.

Oremus.

DEUS, qui pro nobis Filium tuum crucis patibulum subire voluisti, ut inimici à nobis expelleres potestatem, concede nobis famulis tuis, ut Resurrectionis gratiam consequamur. Per eumdem Dominum nostrum, etc.

Ar gommemorationou pe ar suffrajou-mâ varlerc'h, ne vezont quet lavaret nemet adalec eizvet ar Sacramant betec an asvent, hac adalec eizvet ar Rouanez bete dissul ar bassion; nac epad an amseriou-ze memes ne vezont quet lavaret ive d'ar Sul, mar be great en deiz-ze an ofic eus a ur gouel bennac, pe mar guerru ar sul-ze epad an eizvet eus a ur solennite bennac, evel ma zeo ar solenniteou eus ar gouelyou principal d'ar verc'hes, eus a Vouel-Yan, eus a Vouel-Per, eus a vouel an Dedi, eus a vouel Patron an escopti pe ar barres, eus a vouel an oll-Sœnt. Epad an eizvet eta eus an seurt solenniteou-mâ ne reer james ar gommemorationou pe an orœsonou commun-mâ.

COMMEMORATION EUS AR VERC'HES.

SANTES Mari sicourit ar re viserabl, assistit ar re sempl, consolit ar re affliget, pedit evit ar bobl, soutenit an dud a ilis, intercedit evit ar sex devot eus ar merc'het; grit ma en em

SANCTA Maria, succurre miseris, juva pusillanimes, refove flebiles, ora pro populo, interveni pro clero, intercede

pro devoto fœmineo sexu : sentiant omnes tuum juvamen quicumque celebrant tuam sanctam commemorationem.

℣. Ora pro nobis, sancta Dei genitrix.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

CONCEDE nos famulos tuos, quæsumus, domine Deus, perpetuâ mentis et corporis sanitate gaudere, et gloriosâ beatæ Mariæ semper virginis intercessione, à præsenti liberari tristitiâ et æternâ perfrui lætitiâ.

santo sicouret gueneoc'h quement a zeu d'en em recommandi deoc'h hâ da enori ar memor santel ac'hanoc'h.

℣. Pedit evidomp, mam santel da Zoue.

℟. Evit ma vezzimp rentet din da obteni an effet a bromessaou Jesus-Christ.

Pedomp Doue.

AUTROU-DOUE, accordit, ni ho suppli, d'ho servicherien baour ma zomp, ar c'hraç da jouissa gant joa eus a ur yec'het perpetuel hac a speret hac a gorf, ha ma vezzimp, dre an intercession eus ar Verc'hes glorius Vari, dilivriet diouz an dristidiguez presant ha pourveat eus al laouenidiguez eternel.

Eleac'h an Orœsoun-mâ diaraüc, e ve lavaret, adalec eizvet gouel ar Rouanez betec ar Chandelour, an orœsoun all-mâ varlerc'h, gant ar verset hac ar respont-mâ.

℣. Post partum, Virgo, inviolata permansisti.

℟. Dei Genitrix, intercede pro nobis.

℣. C'hui pehini a so chomet Guerc'hes goude guenel.

℟. Mam santel da Zoue, intercedit evidomp.

Oremus.

DEUS, qui salutis æternæ, beatæ Mariæ Virginitate fœcundâ, humano generi præmia præstitisti, tribue, quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ suscipere Dominum nostrum Jesum, etc.

Pedomp Doue.

OVA Doue, pehini dre ar froëz e deveus douguet ar Verc'hes glorius Vari, hoc'h eus lequead an dud er guir da gaout ar pris eus ar silvidiguez eternel, grit, ni ho supli, ma santimp an effejou eus an intercession an hini pe dre hini hon eus militet receo an autor eus ar vuez, pehini ê hon Autrou Jesus-Christ ho map unic.

COMMEMORATION EUS AN EBESTEL.

Sant Pèr abostol ha sant Paul doctor ar gentilet, eo ar re pere o deveus desquet deomp ho lesen, va Doue hon autrou.

℣. C'hui Autrou souveren, o etablissot princet var ar bed-mâ oll.

℟. Hac e tigacint da vemor eus hoc'h hamo.

Petrus apostolus et Paulus doctor gentium, ipsi nos docuerunt legem tuam, Domine.

℣. Constitues eos principes super omnem terram.

℟. Memores erunt nominis tui, Domine.

Pedomp Doue.

OVA Doue, peveus a hini an dôrn-deou a viras na gonfont-se Sant Per etouez ar gouagou mor endra edo o querzet varnezo, hac a zilivrias e gompaignon Abostol sant Paul eus a vouelet ar mor ive, pe en hini e confontas a-ben teir gueich, hon exaucit dre ho madelez, hac accordit d'eomp dre milidou an eil hac eguile an eur da obtenir ar c'hloar eus an eternite.

Oremus.

DEUS, cujus dextera beatum Petrum ambulantem in fluctibus, ne mergeretur erexit, et coapostolum ejus Paulum tertiò naufragantem, de profundo pelagi liberavit, exaudi nos propitius et concede ut amborum meritis æternitatis gloriam consequamur.

En andret-mâ e reer ive Commemoration eus a batron an Escopti. Mar chomit e Leon, e quemerot evit quemense ar memor pe ar Recommandation hac an Orœsonou eus a vouel an dranslation a sant Paul, patron a Leon, pehini so tumâ en decvet deiz a vis Here, o

lesel emeas ar gonclusion-mâ : Per Dominum, etc. Dre hon autrou, etc. *pehini so eno. Mar chomit e Querne, e quemerrot Orœsoun sant Caurintin a so e mis querzu. E Dol, pe e Treguer, pe en un Escopti-all, ec'h ellot quemeret an Orœsoun* Exaudi, quæsumus, *pehini so goude an Hym* Iste Confessor, *tuma varlerc'h gousperou ar Goessoret, gant ar* ℣. Ora pro nobis, etc., *hac ar* ℟. Ut digni efficiamur, etc. *pere so eno ive.*

COMMEMORATION EVIT AR PEOC'H.

Da pacem, Domine, in diebus nostris, quia non est alius qui pugnet pro nobis, nisi tu, Deus noster.

℣. Fiat pax in virtute tuâ.

℟. Et abundantia in turribus tuis.

Oremus.

Deus, à quo sancta desideria, recta consilia, et justa sunt opera, da servis tuis illam quam mundus dare non potest pacem, ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et hostium sublatâ, formidine, tempora sint tuâ protectione tranquilla. Per Dominum nostrum Jesum

Autrou-Doue, pliget gueneoc'h reï deomp ar peoc'h en hon amser abalamour ne deus nicun a guement a goumbate evidomp, nemedoc'h-u pehini ê hon Doue.

℣. Ra vezo great ar peoc'h dre hoc'h autorite.

℟. Ha ra vezo aboundanç a bep mad en hoc'h ilis, etouez ar gristenien fidel.

Pedomp Doue.

Ova Doue, pe digant hini e teu an desirou santel, ar gusuliou mad hac an euvrou just, roït d'ho servicherien ar peoc'hse pehini ne ell quet ar bed da roi; evit d'ar fin oc'h applica ho c'halonou da observi ho courc'hemennou santel, hac o veza dilivriet diouz peb aoun rac hon adversourien, ma vezo pæsibl ha calm hon amser hac hor buez dindan ho protection. Ar pez a c'houlennomp dre hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pe-

hini a vev hac a ren ur memes Doue gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel epad an oll eternite.

Evelse bezet great.

℣. Pliget gueneoc'h, hon autrou, exauci va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

℣. Bennigomp ha meulomp an autrou souveren.

℟. Ni a rent graçou ha benedictionou da Zoue.

℣. Ra reposo an anaon fidel e peoc'h dre an drugarez a Zoue.

℟. Evelse bezet great.

Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

℣. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.

℟. Amen.

Er memes fæçoun-mâ ec'h echuot ho Gousperou ato, peguement bennac na ve quet grêt ar gommemorationou diarauc.

Ma na livirit quet complidou diouz-tu varlerc'h Gousperou, e finissot ho Gousperou er memes fæçoun-mâ ive, ha goude, Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. Amen., *e concluot evellen.*

Hon Tad pehini so en eêvou, etc. *Livirit ar rest betec an* Ave Maria.

℣. Pliget gant an Autrou-Doue roi deomp e beoc'h er bed-mâ.

℟. Hac ar vuez eternel er bed hont. *Evelse bezet grêt.*

Pater noster, qui es in cœlis, etc.

℣. Dominus det nobis suam pacem.

℟. Et vitam æternam. Amen.

Hac er fin e leverrot Salve Regina, *pe ur c'hanticall d'ar Verc'hes, evel ma ê merquet amâ varlerc'h Complidou ar Sul, gant ar* Sacro Sanctæ, *pehini so er goumançamant.*

COMPLIDOU AR SUL,

Pere a ve lavaret ive da bep seurt Goueliou epad ar bloaz.

INSTRUCTION EVIT COMPLIDOU.

CETU amâ ive Complidou pere a recit hor mam santel an ilis e fin en devez, hac a so galvet Complidou, abalamour ma zint an accomplissamant hac ar fin eus he oll heuriou hac eus he ofiç divin epad an deiz. D'ar goueliou mirabl a erru er c'horaïs e ve canet Complidou e plaç gousperou d'an abardaëz, abalamour ma ve lavaret gousperou epad an amserze var ar sizun abarz lein, evit ar ræsoun pehini am eus discleriet diarauc, abarz gousperou ar Sul, hac el lêvr an exerciçou eus ar yuez christen, pehini a ve mad da gaout ivez. Mar souhetit eta da lavaret ive Complidou diouz-tu varlerc'h gousperou, evel ma ho pezo lavaret ar c'homsou diveza eus ar gonclusion diarauc : *Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace, Amen,* et coumançot Compline-souden, hep lavaret netra entreso.

Dre an ofiç a Gomplidou ec'h ell beza represantet deomp an donediguez diveza eus a Jesus-Christ, pehini a erruo er gonsommation hac en accomplissamant eus an amser, e fin ar bed, ar pez a ve mad da vedita o lavaret an ofiç-mâ, hac evel ma ve lavaret e fin an devez, diouz an nos abarz a c'housquet, pehini so un imaich eus ar maro, e deveus an Ilis choaset evit Complidou, ar Salmou ar re gonvenapla da ober deomp lacât hon oll fizianç e Doue, o caout recours d'e drugarez infinit, pehini a guemer ur sourci admirabl eus ar re en em laca dindan e brotection-betec ar maro, eleac'h ma hor bezo ar brassa izom eus ar fizianç-ze, hac evelse an tri salm quenta eus a Gomplidou o deus ur vertuz particulier da zistaga hon affection diouz ar madou faus hac ar pligeadurazou vean eus ar bed-mâ, ha da staga hor c'halon ouz Doue, ha da lacât enna hon oll fizianç. Leun int ivez a bedennou fervant evit touich calon Doue d'hor c'hemeret dindan e brotection a enep an oll adversourien eus hor silvidiguez, hac int c'hoaz leun a gonsolation evidomp, mar hon eus recours da Zoue a greis hor c'halon o lacât ennâ hon oll esperanç. Arauc'ar Salmou-mâ eus a Gomplidou e roer ur guentel hac un avertissamant da veza vigilant da zioual ouz an drouc-speret pehini ne gousq morse tout oc'h hon tempti nos a deiz, hac e reer ur goession spirituel ouz Doue hac ouz ar Sænt pere a bedomp da obteni deomp ar pardoun eus ar pec'hejou hon eus grêt epad an deiz, hac epad hor buez quer-couls, evit ma e finissimp e stad vad ; hac e coumancer da guenta da c'houlen ar venediction a Zoue hac un nosvez a beoc'h hac a repos gant ar finvez eürus-ze er fæçoun-mâ.

AR VENEDICTION.

℣. Autrou-Doue, pliget gueneoc'h rei deomp ho penediction.

℟. Ra bligeo gant an Autrou-Doue oll-galloudec rei deomp un novez a beoc'h hac a repos, hac ur finvez eürus.

Evelse bézet grêt.

Quentel vian eus a Sant Per.

VA breudeur ha va c'hoareset, bezit sobr hac eveziant d'en em ziouall, abalamour ma ema hoc'h adversour an drouc-speret o rodal endro deoc'h evel ul leon ravissant, o clasq ho tevori : resistit ountâ eta gant ur feiz gre ha ferm. Hoguen c'hui, va Doue, ho pêt truez ouzomp.

℣. Jube, Domne, benedicere.

℟. Noctem quietam et finem perfectum concedat nobis Dominus omnipotens. Amen.

Capitulum.

FRATRES, sobrii estote et vigilate, quia adversarius vester diabolus, tanquàm leo rugiens, circuit quærens quem devoret; cui resistite fortes in fide. Tu autem, Domine, miserere nobis.

℟. Deo gratias.
℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
Pater noster, etc.

℟. Graçou da Zoue.
℣. Ra vezo hor sicour hac hor souten en hano hon Autrou.
℟. Pehini en deveus grêt an eê hac an douar.
Hon Tad, etc.

Var an ton : *Ouzoc'h, va Doue, me goessa.*

CONFITEOR Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaëli archangelo, beato Joanni Baptistæ, Sanctis apostolis, Petro et Paulo, et omnibus Sanctis (et tibi, Pater), quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere : meâ culpâ, meâ culpâ, meâ maximâ culpâ. Ideò precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem archangelum, beatum Joannem Baptistam, Sanctos apostolos Petrum et Paulum et omnes sanctos (et te, pater), orare pro me ad Dominum Deum nostrum.
Amen.
Misereatur nostrî omnipotens Deus,

ME goess gant ur guir regret,
Ouz va Doue oll-galloudec
Hac ouz Mari bepret Guerc'hes
Ha mam d'hor Salver assambles.
Goude ouz sant Mikæl arc'hel,
Ouz Yan ar precursor santel,
Hac ouz an daou sant abostol
Pilierou'n ilis, Per ha Paul.
Ouspen ouz an oll sænt eürus,
Ouz an oll ælez glorius,
Hac ouzoc'h ive va æl-mad.
E Coession e leverrot evellen :
Hac ouzoc'h ive, va Zad :
Rac ma zon bet un den ingrad.
O pec'hi e liès fæçon,
Dre sonch, dre goms, dre action,
Hep quen sujet nemet va faut,
Va faut, ïa va brassa faut :
Rac-ze me supli mam Jesus,
Sant Mikæl an arc'hel eürus,
Hac ar sant bras Yan-Vadezour
Ma pligeo ganto, ma sicour.
Me a bed an daou abostol,
Sant Per hac e gonsort sant Paul,
An oll sænt, ha c'hui va æl-mad.
E coession e leverrot evellen :
Hac an oll-sænt, ha c'hui va Zad,
Da bidi Doue evidomp ervad. Amen.
Pliget gant Doue oll-galloudus

Beza ouzomp trugarezus,
O pardouni deomp hor pec'het,
Evit hor c'haç d'an eürusdet.
Evelse bezet grêt.
O va Doue oll-galloudus,
Hac hep musur trugarezus,
Accordit deomp-ni pec'herien
Induljanç, pardoun, absolven.
et dimissis peccatis nostris, perducat nos ad vitam æternam.
Amen.
Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus. Amen.

HOR c'honvertissit, va Doue,
Evit savetei hon ene;
Ha pa ze c'hui ê hor salver,
Distroït divarnomp ho coler;
Bezit, va Doue, me ho ped,
Attentif d'am sicour bepret;
Autrou, pliget gueneoc'h hasta
Dont em izom d'am assista.
Enor ha gloar da Zoue an Tad,
Ar memes gloar da Zoue ar Map,
Ha d'ar Speret-Santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.
Ar c'hloar a so bet a viscoaz,
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz,
Hac ato ha da virviquen,
D'an dreindet en un Doue epquen.
Evelse, va Doue, bezet great,
Ha ra viot trugarequeat.
Meuleudi deoc'h, Autrou santel,
Ha Roue a c'hloar eternel.

℣. CONVERTE nos, Deus salutaris noster.
℟. Et averte iram tuam à nobis.
℣. Deus, in adjutorium meum intende.
℟. Domine, ad adjuvandum me festina.
Gloria Patri, et Filio : et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, etc.
Alleluia. *Peautramant,* Laus tibi, Domine, Rex æternæ gloriæ.

Ar pevar Salm eus a Complidou a so lequeat-oll var ton Guers ar Gananeen.

Psalm. 4.

DOUE, sourcen a bep santelez,
Hac hon rent Sænt dre'r binigen,

CUM invocarem, exaudivit me Deus justitiæ meæ :

in tribulatione dilatâsti mihi.

Miserere meî : et exaudi orationem meam.

Filii hominum, usquequò gravi corde : ut quid diligitis vanitatem, et quæritis mendacium?

Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum : Dominus exaudiet me, cùm clamavero ad eum.

Irascimini, et nolite peccare : quæ dicitis in cordibus vestris : in cubilibus vestris compungimini.

Sacrificate sacrificium justitiæ, et sperate in Domino : multi dicunt, quis ostendit nobis bona?

En deveus gant cals a vadelez
Ma exaucet, pa er peden.
Ya, va Doue, pa oan affliget,
D'ar poent ma velac'h enq varnon,
C'hui hoc'h bet ma rejouisset,
Ha franqueat-oll var va c'halon.
Continuit ato cousgoude,
O velet peguer fragil oun,
Da gaout truez ouzin, va Doue,
Ha da exauci va oræsoun.
Pe vete queit vezo pouner
Ho calon-hu, tud obstinet?
Petra ê dec'hu clasq ar gueyer
Ha caret vaniteoù ar bed?
Gouesit ervad e rent an Autrou
Admirabl nep a so santel
Dre maro dezàn cals a c'hraçou
Hac ur sicour continuel,
Er memes Autrou ec'h esperàn,
O veza sur em exauço
Pa griàn etrese hac ennàn
Evel m'en deveus grêt ato.
Ouzoc'h hoc'h-unan en em fachit
Abalamour d'ho pec'hejou,
Hà diouto en em divouasit
O caout recours d'ar remejou :
En ho calon grit reflexion
Var an drouc hoc'h eus coumetet,
Gant ur guir gueuz ha contrition,
Bemnos quent ma zeot da gousquet.
Offrit da Zoue ar sacrifiç
A binigen hac a euvrou-mad,
Evit satisfia d'e justiç,
Hac e renta deoc'h favorabl;
Liquit ennâ hoc'h oll esperanç,
Cals a lavar : *ni n'hon eus quet*
Guelet biscoaz an experianç
Eus ê vadou en hon andret.

Va Doue, pebes tevaligen,
Pebes dallentez a speret!
Rac eus ho pisaich ar sclærigen
A so varnomp-oll imprimet,
Pîni certenamant a zisquez
Ez oc'h mad deomp e pep fæçon;
Dræ guemense c'hui hoc'h eusivez
Roet din ur joa bras em c'halon.
Ar re en em stag ouz ar bed-mâ
Ne lequeont o rejouissanç
Nemet er madou a so ennâ,
O clasq o c'haout en abondanç;
Hoguen ar madou spirituel
Hà pinvidiguez an ene
Eo a bourvaë ar re so fidel
Da glasq rouantelez an Eê.
En desir-ze vezo e gousquin
Gant ur peoc'h bras a goustianç.
Enoc'h, va Doue, en em reposin
Hac e liquin va oll fizianç,
Abalamour m'hoc'h eus va rentet
En ur fæçoun particulier
Ferm en esperanç en hoc'h andret,
Hep crena muguet ur pilier.
Enor ha gloar d'an tad eternel.
Lennit ar rest er salm diveza.

Signatum est super nos lumen vultûs tui, Domine; dedisti lætitiam in corde meo.

A fructu frumenti, vini et olei sui : multiplicati sunt.

In pace in idipsum : dormiam et requiescam.

Quoniam tu, Domine, singulariter in spe : constituisti me.

Gloria Patri, et Filio, etc.

Psalm. 30.

Pa zeo enoc'h em eus esperanç
Na bermetit, va Doue, nepret
Em be ar vez hac an dismeganç
Da gouveza gant an drouc-speret;
Pliget gueneoc'h hervez ho justiç
Va dilivra diouz an danger
Ma zoun exposet dre ar valiç

In te, Domine, speravi, non confundar in æternum : in justitiâ tuâ libera me.

Inclina ad me aurem tuam : accelera ut eruas me.

Esto mihi in Deum protectorem et in domum refugii : ut salvum me facias.

Quoniam fortitudo mea et refugium meum es tu : et propter nomen tuum deduces me et enutries me.

Educes me de laqueo hoc quem absconderunt mihi : quoniam tu es protector meus.

In manus tuas commendo spiritum meum : redemisti me, Domine, Deus veritatis.

Gloria Patri, et Filio, etc.

A exerç ato em c'hêver.
Iselaït ho scouarn divin
Da glevet ouz va fedennou;
Hastit affo caout truez ouzin
D'am zenna eus va chadennou;
Bezit din un Doue protector,
Bezit ma refuich assuret
A enep Satan hon adversor,
Ma vezin gueneoc'h saveteet.
C'hui eo va nerz ha va oll souten,
N'em eus recours nemet dec'hu,
Hepdoc'h oun trec'het neuse-souden,
O veza attaquet a bep-tu;
Abalamour d'hoc'h hano santel
C'hui a fournisso d'am ene
E magadurez spirituel,
Hac am c'haço varzu an eê.
C'hui am dilivro diouz al laçou
O deveus zteignet din e cuz
An ærevent dre ô artifiçou
D'am distrei diouz hent ar vertuz;
Pa ze dindan ho protection
Oun en em lequeat, va autrou,
Na vanquit e nep occasion
D'am assista gant ho craçou.
Pa ze diouzoc'h-hu et tepandàn
E peb fæçoun, ô va Doue,
Gant fiziançz vras e recommandàn
Etre ho taouarn va ene;
Ho pêt memor hoc'h eus va frenet,
Autrou-Doue a virionez,
Hac hoc'h eus alies va zennet
Eus a c'hriffou satan ivez.
Enor ha gloar d'an Tad eternel, etc.

Psalm. 90.

Nep a chom dindan an assistanç
Eus an autrou an huela,
O lacât ennàn e oll fiziançz
Hac oc'h e garet dreist peb-tra,
Dindan e brotection divin
En em reposo fermamant,
Hep aoun ebet rac an dud malin,
Na rac nep seurt goal dretamant.
Hardimant dezâ e lavaro :
Va refuic'h oc'h, ho va Doue,
C'hui en ho craç am diguemero,
Enoc'h-hu ec'h esperin-me;
Rac c'hui hoc'h eus bet va dilivret,
Ha c'hoaz hep mar am dilivro
Diouz ar roejou eus an drouc-speret,
Ha diouz pep-tra rust ha c'huero.
Piou-bennac oc'h eta en em ro
Da Zoue gant ur fiziançz gre,
Etre e zivrec'h ho quemero
En disheaul dindan e ascre;
Hac ho coloï gant e ziouasquel,
Evel ur yar e laboucet,
Evit ho tioual ouz ar sparfel
A glasq an eneou bepret.
Ar virionez euz e bromessa,
Evel ur bodrier calet,
A lacaï deoc'h d'ho coarantissa,
En-dro, pa viot attaquet;
N'ho pezo quet a leac'h da grena :
Rac naouspet seurt temptation
A livr satan d'ar re santela
Nos-deiz e peb occasion.
Meur a hini a vellot couezet

Qui habitat in adjutorio altissimi : in protectione Dei cœli commorabitur.

Dicet Domino, susceptor meus es tu, et refugium meum : Deus meus, sperabo in eum.

Quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium : et à verbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi : et sub pennis ejus sperabis.

Scuto circumdabit te veritas ejus : non timebis à timore nocturno.

A sagittâ volante in die, à negotio perambulante in tenebris : ab incursu et dæmonio meridiano.

Cadent à latere tuo mille, et decem millia à dextris tuis : ad te autem non appropinquabit.

Verumtamen ocu-

lis tuis considerabis : et retributionem peccatorum videbis.

Quoniam tu es, Domine, spes mea : altissimum posuisti refugium tuum.

Non accedet ad te malum : et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis suis mandavit de te : ut custodiant te in omnibus viis tuis.

In manibus portabunt te : ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aspidem et basiliscum ambulabis : et conculcabis leonem et draconem.

Quoniam in me speravit, liberabo eum : protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.

Clamabit ad me et ego exaudiam eum : cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum et glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum :

Gant an ærouant a bed-tu,
O counsanti siouaz d'ar pec'het,
Mæs ne dostaïnt quet ouzoc'h-hu.
Goudese c'hoaz e considerrot
Ar fin eus hoc'h adversourien,
Ha gant ho taoulagat e vellot
Punition ar bec'herien,

Abalamour m'hoc'h eus lavaret:
Chui, va Doue, ê va esperanç
Ha pa zeo ennâ hoc'h eus choaset
Ho refuich hac hoc'h assuranç.
An drouc na zeui quet betec enoc'h
Ha goalen Doue n'ho scoï quet :
Rac d'e ælez en deus ac'hanoc'h
Ur sourci bras recommandet.

Dezo en deveus gourc'hemennet
En hoc'h oll henchou ho tiouall,
Etre o daouarn e viot douguet,
Gant aoun na gouessac'h e nep goall ;
Var an aspic ha var ar sarpant
Divlam ha dinoas e querzot ;
Al leon, an dragon p'en ærouant
Dindan ho treid a vruzunot :

Rac ma en deus enon esperet ;
Eme Doue, m'en dilivro ;
Ha rac ma en deus aznavezet
Va hano sacr, m'en difenno ;
Crial a raï varzu hac enon,
Hac en exaucin prountamant ;
M'ar en deveus nep affliction,
En em gafàn gantâ presant.

M'er saveteo a bep danger
Hac en ramplisso a c'hloar ;
Ma teui ma vezo leun e amser
A vilidou var an douar ;
Erfin me raï dezàn da velet
Ar silvidiguez eternel,

Pe ar saler am eus destinet
En Eê dezàn goude mervel.
Enor ha gloar, etc.

et ostendam illi salutare meum.
Gloria Patri, etc.

Ar Salmic bian-mâ a dleït da lavaret gant un devotion vras, evit en em unissa gant an dud santel pere a so consacret da servich Doue, hac a vez oc'h e bidi hac oc'h e veuli epad an nos, evel ma reer er C'hoenchou ; hac evit en em renta mui a-se participant er pedennou hac er meuleudiou-ze pere a reont da Zoue e teu dre ar Salm-mâ da enori an dud santel-ze d'e bidi ha d'e veuli epad an nos, pa na ellit quet hoc'h-unan chom var vale d'e ober.

Psalm. 133.

Meulit oll an Autrou souveren
Me stad presant m'en em guifit,
C'hui entrezoc'h e servicherien :
Graçou dezàn gant joa rentit,
C'hui pere a so ferm ha fidel
E servich an Autrou Doue,
Hac a chom en e ilis santel,
Devot dirac e vajeste.

Evit e bidi devotamant
Hac e veuli epad an nos
Varzu e Dempl, savit humblamant
Entreze an Eê ho tivos ;
An Autrou ivez eus a Sion,
Crouer an Eê hac an douar,
A roï deoc'h e venediction
Evit ho cundui d'e c'hloar.

Enor ha gloar d'an tad eternel
Ha d'e vap unic Doue ha Den,
Ar memes gloar d'ar speret-santel,
Tri ferson en un Doue hepquen ;

Ecce nunc benedicite Dominum : omnes servi Domini.

Qui statis in domo Domini : in atriis Domûs Dei nostri.

In noctibus extollite manus vestras in sancta : et benedicite Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion : qui fecit cœlum et terram.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum. Amen.

Ar c'hloar a oa er goumançamant
Ra vezo bremâ c'hoaz rentet
Hac ato hac eternellamant
D'an tri ferson eus an dreindet.

Antiphona.

Antifonen.

Miserere meî, Domine, et exaudi orationem meam.

Autrou-Doue, ho pêt truez ouzin, hac exaucit va oræsoun.

Adalec Pasq betec an Dreindet e lavarer an antifonen all-mâ.

Alleluia, alleluia, alleluia.

Meulet ra vezo Doue, meulet ra vezo Doue, meulet ra vezo Doue.

An Hym *gant ar Chabistr bian hac an* In manus *lequeat oll e Guers*, var an ton, *Me ho salud, merc'h an Tad eternel.*

Te lucis antè terminum, Rerum creator poscimus, Ut solitâ clementiâ sis præsul ad custodiam.

Abars fin eus an devez hirio,
Ni ho supli, crouer quement tra so,
Da gaout bepret ar memes madelez
D'hor c'honservi e peoc'h ha santelez.
Pellaït diouzomp an illusionou,
Hac eus an nos peb-seurt goal euvrou,
Hac arretit stryffou an droucsperet,
Na ve dreizàn hor c'horfou corrompet.
Ni er goulen, ô Tad oll-galloudus!
Dre ar milid eus ho map quer Jesus
A ren gueneoc'h en ur c'hloar eternel,
Hac assambles gant ar Speret-Santel. *Evelse bezet grêt.*

Procul recedant somnia, et noctium phantasmata hostemque nostrum comprime, ne polluantur corpora.

Præsta, Pater omnipotens, Per Jesum Christum Dominum, qui tecum in perpetuum Regnat cùm Sancto Spiritu.

Amen.

Chabistr bian, etc. *Var ar memes ton.*

C'hui, va autrou, so en hor c'hreis ato,
Ha varnomp eo invoquet hoc'h hano :
Rac-ze, va Doue, n'hon abandounit quet.
Graçou, va Doue, ra vezo deoc'h rentet.
Pa zomp prenet gueneoc'h-hu, va Jesus,
Dre ar pris bras eus ho goad precius,
En ho taouarn, va autrou, va Doue,
Me recommand va c'horf ha va ene.
Pliget gueneoc'h eta, hon autrou mad,
Hor c'honservi evel map ho lagad,
Hac hon liquit dindan ho tiouasquel
En assurանç ato bete mervel.
Amen.

Tu autem in nobis es, Domine, et nomen sanctum tuum invocatum est super nos, ne derelinquas nos, Domine, Deus noster.

Deo gratias.

℣. In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum. *Bis.*

Redemisti nos, Domine, Deus veritatis. Commendo spiritum meum.

℣. Custodi nos, Domine, ut pupillam oculi.

℟. Sub umbrâ alarum tuarum protege nos.

E fin Complidou eo lequeat ar c'hantic sacr a recitas an den just Simeon abars mervel, evit disqui deomp finissa hon devez evel ma carremp finissa hor buez, pa zeo ar c'housquet un dnaich eus ar maro, ha pa na oar den, o vont da gousquet, hac èn na vezo quet hennez e devez diveza. Ar c'hantic-mâ a so amâ troët e guerz en ur fœçoun convenabl d'ar goumunion, pe dre hini e recevomp en hor peultrin ar memes Jesus a oue recevet gant Simeon etre e zivrec'h pa brononças ar c'hantic-mâ ; Var ton : *ar Gananeen.*

Brema e list contant, va Doue,
Da vont e peoc'h eus ar bedmâ

Nunc dimittis servum tuum, Domine : secundùm

verbum tuum in pace.

Quia viderunt oculi mei : salutare tuum.

Quod parâsti : antè faciem omnium populorum.

Lumen ad revelationem gentium : et gloriam plebis tuæ Israël.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

Antifona.

SALVA nos, Domine, vigilantes ; custodi nos dormientes ; ut vigilemus cùm Christo, et requiescamus in pace.

Ho servicher indîn ma zoun-me.

Ar Merc'het a lavaro evellen :

Ho servicheres baour ma zoun-me,
Hervez m'hoc'h eus grêt bromessa,
Pa em eus bet an heur da velet
Gant va daoulagad an hini
Hoc'h eus var an douar digacet
Evit hor silvidiguez-ni.
Ar Salver-mâ hoc'h eus preparet
Hac exposet d'a vel d'an oll,
Evit ma teui bep bobl d'e garet
Ha d'e heul, na daînt quet da goll :
Rac en ivez eo ar sclærigen
Da sclerrât an dud infidel
Pere a so en devaligen,
Ha gloar ho pobl a Israël.
Enor ha gloar d'an tad eternel,
Ha d'e vap unic Doue ha Den ;
Ar memes gloar d'ar speret-santel,
Tri ferson en un Doue hepquen.
Ar c'hloar a oa er goumançamant
Ra vezo c'hoaz bremâ rentet,
Hac ato hac eternelamant
D'an tri ferson eus an Dreindet.

Recommandation.

AUTROU-DOUE, hor saveteït, Queit ha ma vezzimp e dihun ;
Diouz goal accidant hon diaouallit
Queit ha ma vezimp en hon hun,
Evit gant Jesus-Christ ma veillimp ;
O veza en e c'hraç ato,
Ha gantâ ive ma reposimp
E peoc'h en Eê, goude'r maro.

Ar Pedennou-mâ varlerc'h ne vezont lavaret nemet pa ve lavaret ivez ar Gommemorationou a so diarauc, abars Complidou. Ar Bater *hac ar* Gredo *e leverrot het-a-hed er Pedennou-mâ.*

PEDENNOU.

AUTROU-DOUE, ho pêt truez ouzomp. Jesus-Christ, ho pêt truez ouzomp. Autrou-Doue, ho pêt truez ouzomp.

Hon Tad, pehini so en eê, etc. Ha na bermetit quet e couez-zemp e temptation.

℟. Mæs hon dilivriit diouz peb droug.

Me a gred e Doue an Tad, etc. Resurrection ar c'hic.

℟. Ar vuez eternel.

Evellen bezet grêt.

℣. Benniguet oc'h, Autrou, c'hui pehini eo Doue hon Tadou.

℟. Dîn oc'h da veza meulet ha glorifiet epad an eternite.

℣. Bennigomp ha trugarecaomp an Tad hac ar Map gant ar Speret-Santel.

℟. Rentomp dezâ meuleudi ha gloar dreist an oll epad an eternite.

℣. Benniguet oc'h, Autrou, er firmamant eus an eê.

℟. Hac ez oc'h dîn a veuleudi hac a c'hloar hac a enor dreist an oll epad an eternite.

℣. Ra vezzimp benniguet ha conservet gant an Autrou oll-galloudec ha trugarezus.

℟. Evelse bezet grêt.

KYRIE eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater noster, etc. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

Credo in Deum, etc. Carnis resurrectionem ℟. Vitam æternam. Amen.

℣. Benedictus es, Domine, Deus patrum nostrorum.

℟. Et laudabilis et gloriosus in sæcula.

℣. Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu.

℟. Laudemus et superexaltemus eum in sæcula.

℣. Benedictus es, Domine, in firmamento cœli.

℟. Et laudabilis et gloriosus et superexaltatus in sæcula.

℣. Benedicat et custodiat nos omnipotens et misericors Dominus.

℟. Amen.

℣. Dignare, Domine, nocte istâ;

℟. Sine peccato nos custodire.

℣. Miserere nostrî, Domine.

℟. Miserere nostrî.

℣. Fiat misericordia tua, Domine, super, nos. ℟. Quemadmodum speravimus in te.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

VISITA, quæsumus, Domine, habitationem istam et omnes insidias inimici ab eâ longè repelle: Angeli tui sancti habitent in eâ, qui nos in pace custodiant, et benedictio tua sit super nos semper. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat, etc.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

℣. Autrou-Doue, pliget gueneoc'h en nos-mâ.

℟. Hor preservit diouz pec'het.

℣. Ho pêt truez ouzomp, Autrou.

℟. Ho pêt truez ouzomp.

℣. Autrou-Doue, bezit trugarezus en hon andret.

℟. Hervez an esperanç hon eus lequeat enoc'h.

℣. Va Doue, exaucit va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

Pedomp.

AUTROU-DOUE, ni ho supli da visita an demeuranç-mâ, ha da bellât diouti an oll finessaou mâlin eus hon adversour: grit ma chomo enni hor ælez santel evit hon dioual e peoc'h, ha ma vezo ive bepret ho penediction gueneomp. Dre hon Autrou J. C. ho map unic, pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar speret-santel ur memes-Doue da jamæs.

Evellen bezet grêt.

℣. Benediction d'an Autrou-Doue. ℟. Graçou da Zoue.

℣. Ra vezzimp benniguet ha conservet gant an Autrou oll-galloudec ha trugaresus, an Tad ar Map, hac ar Speret-Santel.

Evellen bezet grêt.

℣. Benedicat et custodiat nos omnipotens et misericors Dominus, pater, et filius, et spiritus sanctus. ℟. Amen.

E fin Complidou, peautramant, e fin gousperou e leverrot pe Alma Redemptoris, *pe* Ave, regina cœlorum, *pe* Regina cœli, *pe* Salve, regina, *peb-hini anezo d'an amser ma ê laqueet amâ varlerc'h a ziouto. Mæs n'o leverrot quet e fin gousperou, mar livirit Complidou diouz-tu neuse-souden.*

CANTIC *var* Alma redemptoris, *pehini a ve lavaret adalec cournançamant an Azvent bete fin ar gouel eus ar Chandelour;* var an ton gallec: *Venez, venez, Esprit-Saint, dans nos cœurs.*

O Mam santel ha pur d'hon redemtor,
O dor an Eê, a chom bepret digor,
O stereden eus a vor ar bed-mâ,
Ni ho supli, hor sezlaouit bremâ!
Deut da sicour nep a zeu da gouleza
Hac en deus c'hoant da sevel en e za,
C'hui pehini hoc'h eus bet anjandret
Dreist an natur nep en deus ho crouet.
Guerc'hes ato quent ha goude guenel,
Ni offr deoc'h gant an eal Gabriel
Ar salud bras, ma viot favorabl
En hon andret pec'herien miserabl.
Eal an Autrou da Vari a anonças
E vise mam d'an hini e c'hroueas:

ALMA redemptoris Mater, quæ pervia cœli porta manes, et stella maris, succurre cadenti, surgere qui curat populo: tu quæ genuisti, naturâ mirante, tuum sanctum Genitorem; Virgo priùs ac posteriùs, Gabrielis ab ore sumens illud ave, peccatorum miserere.

℣. Angelus Domini nuntiavit Mariæ.

℟. Et concepit

de Spiritu Sancto.

Oremus.

GRATIAM tuam, quæsumus, Domine, mentibus nostris infunde, ut qui, angelo nuntiante, Christi Filii tui incarnationem cognovimus per passionem ejus et crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Ha dre'r vertuz eus ar Speret-Santel
E concevas map an tad eternel.

Pedomp Doue.

AUTROU-DOUE, ni ho ped da scuilla ho craç en hon eneou evit goude ma hon eus aznavezet an incarnation eus ho map quer Jesus-Christ dre voyen an eal pe hini en deveus hi bet anoncet, ma vezzimp ive, dre voyen e bassion hac e groas, cunduet d'ar c'hloar eus ar resurrection. Ar c'hras-ze a c'houlennomp ouzoc'h dre vilit ar memes Jesus-Christ hon autrou.

Evellen bezet grêt.

Eleac'h an orœsoun-mâ Gratiam tuam, *gant ar* ℣. Angelus Domini, *pehini so evit an Azvent hepquen, e vè lavaret da Nedelec hac ac'hano d'ar Chandelour en orœsoun-all-mâ gant ar* ℣.*-mâ en e rauc.*

℣. Post partum, Virgo, inviolata permansisti.

℟. Dei Genitrix, intercede pro nobis.

Oremus.

DEUS, qui salutis æternæ, beatæ Mariæ Virginitate fœcundâ humano generi præmia præstitisti, tribue, quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere

℣. Goude guenel, c'hui guerc'hes benniguet,
A so chomet pur ha divlam bepret,

℟. Evidomp-ni, mam santel da Zoue,
Intercedit dirac e vajeste.

Pedomp Doue.

OVa Doue, c'hui pehini, dre ar frouez e deveus douguet ar verc'hes glorius Vari, hoc'h eus lequeat an dud ebars ar guir da gaout ar recompanç eus ar silvidiguez eternel, grit, ni ho supli, ma santimp an effejou eus ar intercession an hini pe dre hini hon eus

bet militet receo an autor eus ar vuez, pehini ê hon autrou Jesus-Christ ho map unic.

Evelse bezet grêt.

scentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ suscipere Dominum nostrum Jesum-Christum, etc.

CANTIC *var* Ave Regina cœlorum, *pehini a ve lavaret adalec gouel ar Chandelour bete Pasq; var ton : ar bassion nevez.*

NY ho salud, Rouanez an Eêvou,
Ho pe sourci eveus hon eneou,
Ni ho salud, itron an oll ælez,
Oc'h implori bepret ho madelez.
Ny ho salud, ô grizien a vuez!
Ny ho salud, dor a silvidiguez,
P'eus a hini ec'h aznevomp certen
Eo sortiet d'ar bed ar scælrigen.
Guerc'hes glorius, en em rejouissit,
Dre ho guenet an oll a dremenit
O guerc'hes gaër, pedit ho map Jesus
Da veza ato ouzomp trugarezus.
O guerc'hes sacr! evel ha nazon dîn,
Pliget gueneoc'h permeti m'ho meulin;
Roït vertuz din, evit dre ho moyen
Ma resistin ouz hoc'h adversourien.

Pedomp Doue.

PLIGET gueneoc'h, ô Doue trugarezus, rei deomp souten en hor fragilitate, evit d'ar fin o celebri ar memor eus ar vam santel da

AVE, Regina cœlorum, ave Domina angelorum, salve, radix, salve, porta, ex quâ mundo lux est orta; gaude, Virgo gloriosa, super omnes speciosa, vale, ô valde decora, et pro nobis Christum exora.

℣. Dignare me laudare te, Virgo sacrata.

℟. Da mihi virtutem contrà hostes tuos.

Oremus.

CONCEDE, misericors Deus, fragilitati nostræ præsidium, ut qui sanc-

tæ Dei Genitricis memoriam agimus, intercessionis ejus auxilio à nostris iniquitatibus resurgamus. Per eumdem, etc.

Zoue ho map, ma saffimp eus hor pec'hejou, dre ar sicour eus he intercession. Ar c'hraç-ze a c'houlennomp digueneoc'h dre milidou ar memes Jesus-Christ hon Autrou.

Evesle bezet grêt.

CANTIC *var* Regina cœli, lætare, *pehini a ve lavaret adalec nosquent Dissul Pasq bete nosquent Dissul an Dreindet*; Var an ear gallec: *Reine des cieux, c'est aujourd'hui ta fête.*

REGINA cœli lætare alleluia, quia quem meruisti portare, alleluia, resurrexit, sicut, dixit, alleluia. Ora pro nobis Deum, alleluia.

℣. Gaude et lætare, Virgo Maria, alleluia.

℟. Quia surrexit Dominus verè, alleluia.

Oremus.

DEUS, qui per Resurrectionem Filii tui, Domini nostri Jesu Christi, mundum lœtificare dignatus es, præsta, quæsumus, ut per

ROUANEZ an Eê, en em rejouissit, Alleluia: meulomp Doue gant lit;
Nep ma zoc'h bet dîn da veza douguet,
Hervez e c'her so ressuscitet.
O pebes, joa dec'hu, Guerc'hes Vari!
Alleluia: ô pebes lit deomp-ni!
O c'hout ervad ez eo ressuscitet
E guirionez hon Autrou benniguet.
Santes Mari, grit ma ellimp gantâ
Eus ar pec'het bremâ ressuscita,
Evit d'ar fin ma ellimp oll ivez
Querzet pelloc'h en ur vuez nevez.

Pedomp Doue.

O Doue an Tad pehini dre ar Resurrection eus ho map hon autrou Jesus-Christ hoc'h eus deurvezet rejouissa ar bed, grit ni ho supli, ma receffimp, dre voyen e vam ar verc'hes Vari, ar joa eus ar vuez eternel. Ar pez

a c'houlennomp ouzoc'h dre vilidou ar memes Jesus-Christ hon Autrou, etc.

Evelse bezet grêt.

ejus Genitricem Virginem Mariam, perpetuæ capiamus gaudia vitæ. Per eumdem Christum, etc.

CANTIC *var* Salve, Regina, Mater, *pehini a ve lavaret adalec ar sadorn da bardaez dirac dissul an Dreindet betec ar sadorn da bardaez dirac ar Sulquenta eus an Azvent*; var an ton diarauc, *pe* var ton *an Tad Honore.*

NY ho salud, Rouanez an ælez,
Mam a druez, leun a bep madelez,
Hon oll douçder, hor buez, hon Esperanç,
Ny ho salud gant peb seurt reverenç.
Guerc'hes Vari, dec'h en em adressomp,
Hac ouzoc'h-hu a galon e criomp,
Ny pere so banisset er bed-mâ,
Evel ma zomp bugale da Eva.
C'hui eo ar but eus hon huanadou,
Dec'hu e ten hor gouelvan, hon daëlou,
C'hui eo a ra hon laquenediguez,
En draouyen-mâ leun a dristidiguez.
Rac-ze pa zoc'h hon advocades guer,
Ha favorabl meurbet en hor c'hever,
Pliget gueneoc'h distrei ho taoulagad
Ouzomp ni oll, o proculi hor mad.

SALVE, Regina, Mater misericordiæ, vita, dulcedo et spes nostra, salve. Ad te clamamus exules, filii Evæ: ad te suspiramus gementes et flentes in hac lacrymarum valle. Eia ergò, Advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte; et Jesum benedictum, fructum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende. O clemens, ô pia, ô dulcis Virgo Maria.

Pa vezzimp eat eus ar vuez presant,
Goude ar fin eus hor banissamant,
Grit ma velimp ar frôez hoc'h eus douguet
En o cof sacr, hor salver benniguet.
Guerc'hes Vari, meurbet trugarezus,
O Guerc'hes douç bepret carantezus!
Ny ho supli, clevit ouz hor peden,
Ha na zeut quet d'hon dilesel biquen.

℣. Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui gloriosæ virginis Matris Mariæ, corpus et animam, ut dignum filii tui habitaculum effici mereretur, Spiritu Sancto cooperante præparâsti, da ut cujus commemoratione lætamur, ejus piâ intercessione ab instantibus malis et à morte perpetuâ liberemur. Per eumdem Christum Dominum nostrum.

Amen.

Evidomp-ni, mam santel da Zoue,
Ni ho supli, pedit e vajeste
Ma vezzîmp din da receo ar graçou
Prometet dômp gant Jesus hon Autrou.

Pedomp Doue.

Ny ho suppli, Doue an tad oll-galloudec hac eternel, pehini dre operation ar Speret-Santel hoc'h eus preparet ar c'horf hac an ene eus ar Vere'hes glorius Vari, evit ma vilidze beza un demeuranç dîn da ziguemeret ho Map unic, roït deomp ar c'hraç, dre intercession ar vam drugarezus-mâ, peveus a hini ar memor a rejouis hor c'halon, ma vezzimp dilivriet diouz quement drouc a so oc'h hor gourdrous hac oc'h hor pressi er bed-mâ, ha diouz ar maro eternel ar bed-hont. Ar pez a c'houlennomp digueneoc'h dre vilidou ar memes Jesus-Christ hon Autrou.

Evelse bezet grêt.

Goude Alma redemptoris, *pe* Ave, Regina cœlorum, *pe* Regina cœli, lœtare, *pe* Salve, Regina, *peb-unan anezo dre amser, e finissot ho Complidou ato dre ar* Pater, *an* Ave *hac ar* Credo, *pere so lequeat amâ ivez e Guers, en ur guis all.*

Cantic *var ar* Pater noster *hac an* Ave Maria; *var an ton :* Me ho salud, Merc'h an Tad eternel.

Pater Noster, etc.

Hon Tad divin, pîni so en Êvou,
Pliget gueneoc'h cleout hor pedennou,
Gant ar bed oll ra vezo e peb bro
Santifiet ha meulet hoc'h hano.
Ny ho supli, grit dre ho madelez
Ma teui souden deomp ho rouantelez;
Ho volontez bezet accomplisset
Var an douar evel en eê bepret.
Roït deomp hirio hor bara pemdeziec,
Eus ho craçou pa zomp quen izomec;
Hor pardounit evel ma pardounomp
Quement offanç ha gaou so grêt ouzomp.
Na bermetit e nep occasion
E consantomp gant an demptation
Mæs diouz peb droug a gorf hac a ene
Hon dilivrit. *Bezet grêt evelse.*

Ave, Maria, etc.

Me ho salud, Mari, gant reverenç,
Leun oc'h a c'hraç, gant bep seurt preferanç,
An Autrou hras a so gueneoc'h bepret;
Benniguet oc'h etre an oll merc'het.
Benniguet eo ivez ar frôez divin
Hoc'h eus douguet en hoc'h antraillou dîn,
Pehini eo Jesus, Doue ha den,
Hon redemptor, hac hor mæstr souveren.
Santes Mari, pa zoc'h mam da Zoue,

Pliget gueneoc'h pidi e vajeste
Evidomp-ni 'entrezomp pec'herien,
Bremâ hac en heur hor maro. Amen.

CANTIC *var ar* Credo in Deum, var an ear gallec : *Accourez, Eprits purs, et rendez vos louanges,* pe *Va Jesus douç ha mad,* etc.

ME gred e Doue hon Tad pehini en deus crouet
An eê hac an douar, dre ma ze oll-galloudec,
Hac en e vap unic hon Autrou souveren,
So hanvet Jesus-Christ guir Doue ha guir den.
Dre ar Speret-Santel eo ez ê bet concevet,
Gant ar Verc'hes Vari e vam ez ê bet ganet;
Ha dindan Ponç-Pilat, goude gouzaon ar vez
Da vervel en ur groas, e oue lequeat er bez.
Da zilaç en eneou el Limbou e tisquennas,
Ha d'an trede devez a varo a ressuscitas,
Hac o veza pignet en eêvou, glorius,
Ec'h aze en tu-deou d'e Dad oll-Galloudus.
Pa finisso ar bed, e tisqueno ac'hano,
Gant majeste, da varn an oll, quen beo quen maro.
Me gred er Speret-Glân, a so Doue ive
Gant an Tad hac ar map, tri ferson en un Doue.
Me gred e'hoaz en ilis Catholic hor mam santel,
Hac er goumunion eus ar gristenien fidel,
Eus an oll bec'hejou ar guir remission,
Hac a gorfou an dud ar resurrection.
Cridi a rân erfin ez eus peb droug ha tourmant
Preparet d'an dud fal en tan eternellamant,
Hac ez eus er c'hontrol evit an dud santel
Preparet peb seurt mad er vuez eternel. Amen.

Er fæçoun diarauc e leverrot ho complidou epad ar bloaz, exceptet da Basq : rac adalec Dissul-fasq bete dessadorn ar C'hasimodo, e leverrot e fin ar salm diveza eus a Complidou pedir gueich an Alleluia, meulet a vezo Doue; *ha goudese o lesel an hym* Te lucis antè terminum, *ar Chabistr bian hac an* In manus *hep o*

lavaret, e teuot da gantic Simeon e fin pehini e leverrot an Antifonen pe ar Recommandation-mâ.

Hemâ eo an deiz pehini
En deveus grêt hon Autrou-ni,
En em rejouissomp ennâ,
O veuli Doue gant hor joa.

Hæc dies quam feci Dominus : exultemus et lætemur in eâ.

Neuse e leverrot an orœsoun Visita, quæsumus, *hac ar rest evel ma ê merquet amâ nao bagen diarauc.*

INSTRUCTION
EVIT AR GOUSPEROU
COMMUN EUS AR SÆNT.

GOUELYOU ar Sænt eo an deiziou pere a so consacret da Zoue gant an illis e memor hac en enor d'ar sænt. Intention an ilis er gouelyou-mâ eo trugarecaat Doue eus ar graçou en deveus grêt d'ar sænt ha d'e ilis dre o moyen, ha proposi deomp e personnaich ar sænt exemplou da imita, hac intercessouret da invoqui, oc'h en adressi dezo a galon.

Ar sænt peveus a rei e teu an ilis da celebri ar gouelyou, varlerc'h gouelyou ar verc'hes sacr mam da Zoue ha re an ælez eürus, eo particulieramant : 1. sant Yan-Vadezour, 2. an Ebestel hac an Evangelistet santel; 3. ar Verzerien eürus; 4. ar sænt Coessoret quen ar re so bet Esqueb, quen ar rene din quet; 5. ar Guerc'heset santel; 6. ar Graguez pe an Intaveset pe ar Benitantes eürus. Ajouti a rân de seizvet gouel an Dedy pe an Dedicaç eus a un illis bennaac.

Ar gouelyou-mâ'ta, particulieramant ar re so berzet, o deveus, couls hac ar solenniteou-all, daou gousperou pere n'o deveus quet ato ar memes salmou. En o gousperou quenta, pere a ve lavaret nosquent an deiz eus o gouelyou, e ve lavaret ato ar pevar salm quenta eus a gousperou ar sul, ha d'ar bempet ar salm bian *Laudate Dominum : Meulit an-*

Autrou benniguet, pehini so eno varlerc'h.

Mar gu'erru'ta ur gouel doubl bennâc erguisse, hac e ve grêt an ofiç anezân da lun, e leverrot d'ar sul er gousperou ar pemp salm am eus lavaret amâ bremâ, gant an hym hac an oræsoun a vezo propr d'ar gouelze, hac a gueffot amâ varlerc'h diouz renq; mæs neuse goûde oræsoun ar gouel e leverrot ivez oræsoun ar sul, pehini a gueffot tumâ diarauc etouez oræsonou an oll sulyou eus ar bloaz, hac e finissot ar rest evel ma ê merquet arauc complidou ar sul, varlerc'h ar gommemorationou commun. Evit gousperou ar verc'hes hac ar santeset, ha gousperou an dedy, e ve lavaret ivez, hac er re guenta hac en eil-re anezo, ar memes salmou pere am eus merquet evito en o flaç hac en o renq.

An eil-re gousperou eus ar sænt eo ar re a ve lavaret d'an deiz memes eus o gouel; hac ar re-ze eo am eus bremâ da lacât deoc'h varlerc'h evit peb seurt sænt.

GOUSPEROU AN EBESTEL.

Instruction evit an Ebestel hac an Evangelistiet santel.

An ebestel eo ar re pere en deveus bet choaset Jesus-Christ evit o c'haç dre ar bed universel da brezec an aviel ha da gonvertissa an dud. An evangelistet santel eo ar re pere o deus scrifet an aviel pe an histor a vuez Jesus-Christ. Evit heul intention an ilis, da vouelyou an ebestel hac an evangelistet, e rencomp, 1. trugarecaat Doue da veza grêt deomp aznaout ar virionez dre o moyen; 2. e bidi da rei deomp ar c'hraç da chom ferm er feiz hac er greden pehini o deveus annoncet; 3. goulen outân Bæleyen pere o deffe ar speret fervant eus an Ebestel, 4. ober pedennou evit an ilis peveus a hini ê bet fondatoret an Ebestel, hac evit ar Bæleyen ive, pere so oc'h e gouarn ha d'ar pempet, goulen ouz an Ebestel memes evit ar sujet-ze o intercession dirac Doue. Gant an intantionou-ze'ta e leverrot o gousperou er fæçoun-mâ.

Lavaret gueneoc'h devotamant ar *Pater*, an *Ave* ha *Deus in adjutorium*. Evel e coumançamant gousperou ar sul, e recitot ar pemp salm-mâ.

Ar c'henta salm Dixit Dominus, Doue en deveus lavaret, *pehini a gueffot e gousperou ar sul.*

An eil salm Laudate, pueri, Meulet an autrou souveren, *pehini a gueffot eno ive.*

An trede salm Credidi propter quod, O va Doue, o cridi enoc'h, *a gueffot eno ive.*

Ar pevare Sal In convertendo Dominus, *eo hemâ so amâ, pe en hini e comser eus ar gaptivite a pobl Sion e Jerusalem, pehini so un imaich eus ar gaptivite ma couezomp enni dre ar pec'het, hac eus an hini ma emaomp er vuez presant.*

Er salm-mâ eo exprimet ivez ar joa hac an admiration eus an eneou mad, goude ma vezont dilivriet eus ar gaptivité-ze, dre c'hraç Doue, hac an desir pehini o deveus da veza dilivriet antieramant diouz ar gaptivite eus ar vuez-mâ, da vont da jouissa eus ar vuez eürus. Var ton Guers santes Barba. *Ar salm-mâ so en ur fæçoun-all en ofiç an Hano a Vari*, er bagen 13.

Psalm. 135.

O Pebes consolation
Deomp-ni entrezomp, pobl Sion!
Goude beza dre c'hraç Doue
Bet tennet eus c'haptivite.
Neuse hor c'halonnou a oa
Rejouisset oll gant joa;
Hor guenou leun a ganticon
A veule Doue hon autrou.
Lavaret a raï tud ar bed,
Gant hon dilivriañç estonet:

In convertendo Dominus captivitatem Sion: facti sumus sicut consolati.

Tunc repletum est gaudio os nostrum: et lingua nostra exultatione.

Tunc dicent inter gentes: magnificavit

Ha c'hui val peguer bras faver
En deus grêt Doue en o c'hêver?
Ya, guir en deveus grêt
Doue traou bras en hon andret:
Cetu petra en deus ive
Roet quement a joa d'hon ene.
Echuit, va Doue, hon tenna
Diouz captivite ar bed-mâ,
Ma vezzimp peur-rejouisset,
O veza peur-convertisset.
Ar re so o c'hada en daëlou
Ar greun mad eus o milidou,
O eost gant joa bras, pa varvint,
A vettint hac a zestumint.
O vont amâ dre an hent moan,
E creis ar goelvan hac ar boan,
O guelet eus o œuvrou mad
O strinca en douar an had.
Mæs o tont gant rejouissanç
D'o bro e douguint abondanç
A frôez eus o fatiantet,
Ha eus ar pez o deus hadet.
Enor ha gloar da Zoue an tad,
Ar memes gloar da Zoue ar map,
Ha d'ar speret-santel ive,
Tri ferson distinc en un Doue.
Ar c'hloar a so bet a viscoaz,
Ra vezo rentet bremâ c'hoaz,
Hac ato ha da virviquen,
D'an dreindet en un Doue hep-quen. *Evelse bezet great.*

Dominus facêre cum eis.

Magnificavit Dominus facere nobiscum : facti sumus lætantes.

Converte, Domine, captivitatem nostram : sicut torrens in austro.

Qui seminant in lacrymis : in exultatione metent.

Euntes ibant et flebant : mittentes semina sua.

Venientes autem venient cùm exultatione : portantes manipulos suos.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui sancto,

Sicut erat in principio et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.
Amen.

Ar pempet Salm Domine, probasti me, *eleac'h ma zeo represantet penaus Doue a azne tout bete an traou secreta ; hac evelse e varno an dud, diouz an aznaoudeguez barfet-ze pehini en deveus eus a guement a reont, a legeront hac a sonjont, hac o recompanso*

pe o funisso, hervez ma vilitont; ha penaus erfin e ranquer pellât diouz ar re veichant. Var ton : *Considerit piz, ô Christen.*

Psalm. 138.

C'hui m'azne, va Autrou divin;
C'hui a laca evez ouzin;
Hac a bep stad eus va buez
H'oc'h eus ur guir aznaoudeguez.
C'hui a vel quement songeson
A vez e gouelet va c'halon;
C'hui a sell piz ouz va henchou,
Hac a remerq va dessinou.
C'hui dre avanç a gonsider
Quement a fell din da ober,
Hac a entent va oll gomsou,
Quent ma sortiont am guenou.
Pep-tra hoc'h eus aznavezet,
Quen da c'hoarvout, quen c'hoarvezet;
C'hui hoc'h eus ma furmet, va Doué,
Hac am c'honserv bepret ive.
En so admirabl ho squiant!
Dreist hon ema infinimant:
Impossubl ve din e c'hompren
Gant quement me c'honsideren.
Ne ouffen mont e nep andret
D'en em guzet ouz ho speret,
Na ne ouffen mont e nep plaç
Da dec'het a zirac ho faç.
Mar deuàn da bignat en eêvou
Cetu c'hui eno, va Autrou,
Hac, en ifern mar disquennàn,
Emoc'h ive presant ennàn.
Mar nigeàn pell dan Oriant,
Pe dreist ar mor dan Occidant,
Ho torn d'y vezo am c'haço,

Domine, probâsti me et cognovisti me : tu cognovisti sessionem meam et resurrectionem meam.

Intellexisti cogitationes meas de longè : semitam meam et funiculum meum investigâsti.

Et omnes vias meas prævidisti : quia non est sermo in linguâ meâ.

Ecce, Domine, tu cognovisti omnia, novissima et antiqua : tu formâsti me, et posuisti super me manum tuam.

Mirabilis facta est scientia tua ex me : confortata est et non potero ad eam.

Quò ibo à spiritu tuo : et quò à facie tuâ fugiam?

Si ascendero in cœlum, tu illic es : si descendero in infernum ades.

Si sumpsero pennas

meas diluculò : et habitavero in extremis maris.

Etenim illuc manus tua deducet me : et tenebit me dextera tua.

Et dixi, forsitàn tenebræ conculcabunt me : et nox illuminatio mea in deliciis meis.

Quia, tenebræ non obscurabuntur à te, et nox sicut dies illuminabitur : sicut tenebræ ejus, ita et lumen ejus.

Quia tu possedisti renes meos : suscepisti me de utero matris meæ.

Confitebor tibi, quia terribiliter magnificatus es : mirabilia opera tua, et anima mea cognoscit nimis.

Non est occultatum os meum à te quod fecisti in occulto : et substantia mea in inferioribus terræ.

Imperfectum meum viderunt oculi tui, et in libro tuo omnes scribentur :

Hac o preac'h vezo am dalc'ho.

Hac e lavaren : marteze
An devaligen am c'hueze ;
Mæs dirazoc'h an nos ivez,
Em oll blijadur, am disquez :
Rac dec'hu an devaligen
A so evel ar sclærigen.
An nos evidoc'h a so reiz
Quer scler evel ma ze an deiz.
C'hui eo ar mæstr eus va c'halon,
Evel hoc'h ouvraich dec'hu on;
Hac evel ma ouen c'hroueur,
C'hui hoc'h eus bet va recevet.
Me ho meulo'ta, va concevet,
Pa zeo quen terrubl ho crandeur,
Hoc'h ouvraichou so admirabl,
Ha va ene er goar ervad.
Va esquern ne dint quet cuzet
Ouzoc'h-hu, p'hoc'h eus y furmet ;
Quement ma zon a velit splam
P'hoc'h eus ma grêt e cof va mam.
C'hui'm guele pa oan imparfet ;
En ho lêvr eo an oll scrifet :
Bemdez forz tud en em furmo,
Ha tout ez int scrifet eno.
Va Doue, me gueff enoret
Guenec'hu hoc'h oll mignonet,
Oc'h o renta quer puissant
Evit trec'hi ar re veichant.
Mui so anezo, m'o c'henten,
Eguet na deus a treazen,
D'ho imita oun bet savet,
Hac oun gueneoc'h en em gavet.
Mar distrugit ar bec'herien
Pere so deoc'h adversourien,

Va Doue, ma fellaït diouto
Gant aoun na berissen ganto.
En o speret e leveront,
D'ar re just p'o c'honsideront :
Caër o deus receo graç Doue,
N'y o surpreno couscoude.
Va Doue, ne gassàn-me quet
Nep o cassa ive bepret?
Gant an avi e tisec'hen
O velet hoc'h adversourien.
Ur gassonni just ha parfet
Am boa outo dre ho caret,
O cassat o viçòu hepquen,
Hac ez oant din adversourien.
Va Doue, amprouit ac'hanon
Ha fontit gouelet va c'halon :
M'ho supli, ma examinit,
Ha va henchou aznavezit.
Guelit ha me so angaget
En hent meichant eus ar pec'het,
Ha ma c'hunduit en hent santel
Da vont d'ar vuez eternel.
Enor ha gloar, etc.

dies forambuntur, et nemo in eis.

Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui, Deus : nimis confortatus est principatus eorum.

Dinumerabo eos, et super arenam multiplicabuntur : exurrexi, et adhuc sum tecum.

Si occideris, Deus, peccatores : viri sanguinum, declinate à me.

Quià dicitis in cogitatione : accipient in vanitate civitates tuas.

Nonne qui oderunt te, Domine, oderam : et super inimicos tuos tabescebam.

Perfecto odio oderam illos : et inimici facti sunt mihi.

Proba me, Deus, et scito cor meum : interroga me, et cognosce semitas meas.

Et vide si via iniquitatis in me est : et deduc me in viâ æternâ. Gloria Patri, etc.

Chabistr bian. Ephes. 2. *Capitulum.*

Va breudeur ha va c'hoareset, ne doc'h mui estranjourien na tud a ziaveaz ; mæs boure'hisien oc'h eus ar guear ar Sænt, hâ servicherien eus a dy Doue, o veza un edifiç nevez batisset

Fratres, jam non estis hospites et advenæ ; sed estis cives Sanctorum, et domestici Dei, superædificati super

fundamentum Apostolorum et Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu.

℟. Deo gratias.

var ar fondamant eus an Ebestel, hac eus ar Brofedet, eleac'h ma zeo Jesus-Christ e-unan ar c'henta mean corn.

℟. Doue ra vezo meulet ha trugarequeat.

Hym *d'an Ebestel :* van an ton latin.

Exultet cœlum laudibus, resultet terra gaudiis; Apostolorum gloriam sacra canunt solemnia.

Vos sæcli justi judices, et vera mundi lumina, votis precamur cordium, audite preces supplicum.

Qui cœlum verbo clauditis, serasque ejus solvitis, nos à peccatis omnibus solvite jussu, quæsumus.

Quorum præcepto subditur salus et languor omnium; sanate ægros moribus, nos reddentes virtutibus.

Ut cùm Judex advenérit, Christus in fine sæculi, nos sempiterni gaudii faciat esse compotes. Deo Patri sit gloria, ejusque soli Filio cùm

Ra zeui an eê hac an douar
Da gana meuleudi ha gloar,
Gant ur joa bras d'an Ebestel
En deiz hiryo quer solennel.

Dec'hu pere so var ar bed
Barnerien just etablisset,
Hac a ro d'an oll sclærigen,
Eo ec'h adressomp hor peden.

Pa ze ho coms-hu a ser clos
Hac a zigor ar barados,
Dre ho courc'hemen, ni ho ped,
Hon dilivrit a bep pec'het.

C'hui pere a rent ar yec'het
Hac a chasse bep seurt clènvet,
Hor grit salo diouz ar viçou,
Ha rentit deomp ar vertuziou.

Evit pa erruo hor Barner,
Jesus-Christ e fin an amser,
Ma roï deomp ar joa eternel
En ho compaignunez santel.

Enor ha gloar da Zoue an tad,
Ar memes gloar da Zoue e vap,
Ha d'ar speret-santel ive,
Bremàn hac en eternite.

Evelse bezet grêt.

℣. An Ebestel o deveus anon cet œuvrou Doue.

℟. Hac o deveus comprenet an traou en deveus grêt.

Antifonen d'ar Magnificat.

Bezit cre ha ferm er brezel ouz adversourien hoc'h ene, ha coumbatit gant couraich ouz ar Sarpant ancien, an Aërouant, evit ma receffot ar recompanç eus ar rouantelez eternel, gant an Ebestel. Meulet ra vezo Doue.

Spiritu Paracleto, et nunc et in perpetuum.

℣. Annuntiaverunt opera Dei.

℟. Et facta ejus intellexerunt.

Ant. Estote fortes in bello, et pugnate cum antiquo serpente, et accipietis regnum æternum Alleluia.

Adalec Pasq betec ar Pantecost eleac'h ar Chabistr bian, an Hym, ar Verset hac an Antifonen a so diarauc, e leverrot ar re so amâ varlerc'h, da c'houzout eo, da vouel Sant Marc, da vouel Sant Philip ha Yacob, ha da vouel Sant Ian Port-Latin, ar 6 a Vae.

Chabistr bian. *Capit.* Sap. 5.

Ar re so just a savo gant ur fermete vras a enep ar re pere o devezo gret anquen dezo, hac o devezo bet lamet o foan hac o gounediguez diganto.

℟. Graçou da Zoue.

An Hym, var an ton latin.

Trist oa meurbet an Ebestel
Var sujet o Autrou santel,
Lequeat gant tud fall d'ar maro
Dre gals a dourmanchou garo,
Mæs un Eal a rejouissas
Ar merc'het, pa o avertissas :
Guelet a reot sur hep dale
An Autrou eat e Galilee.

O tigaç ar c'helou laouen
D'an Ebestel neuse-souden,
Jesus e buez a velsont,

Stabunt justi in magnâ constantiâ adversùs eos qui se angustiaverunt, et qui abstulerunt labores eorum.

℟. Deo gratias.

Hymnus.

Tristes erant Apostoli de nece sui Domini, quem morte crudelissimâ servi damnârant impii.

Sermone blando Angelus prædixit mulieribus : in Galilæâ Dominus videndus est quantociùs.

Illæ, dùm pergunt concitæ Apostolis hoc dicere, videntes eum vivere, Christi tenent vestigia.

Quo agnito, Discipuli in Galilæam properè pergunt videre faciem desideratam Domini.

Gloria tibi, Domine, qui surrexisti à mortuis, cum Patre et Sancto Spiritu, in sempiterna sæcula. Amen.

℣. Pretiosa in conspectu Domini, alleluia.

Ha d'e dreid sacr en em strincsont.
An Disquibien avertisset
Da C'haliee a yeas presset,
Gant e'hoant da velet e visaich
Ha da renta dezàn homaich.
Dec'hu, hon Autrou benniguet,
So a varo ressucitet,
D'ho Tad ha d'ar Speret-Santel
Ra vezo ur c'hloar eternel.

Evelse bezet grêt.

℣. Precius eo dirac an Autrou meulet ra vezo Doue.

℟. Ar maro eus e Sænt, meulet ra vezo Doue.

Antifonen d'ar Magnificat.

Sænt ha re just en em rejouissit en Autrou, meulet ra vezo Doue. C'hui a so choaset gant Doue da veza heritaich dezàn, meulet ra vezo Doue.

℟. Mors Sanctorum ejus, alleluia.

Antiphona. Sancti et justi in Domino gaudete, alleluia: vos elegit Deus in hæreditatem sibi, alleluia.

Bremâ e leverrot an Orœsoun pehini so propr evit peb-unan eus a vouelyou an Ebestel, hac a gueffot tumâ varlerç'h e renq an Orœsonou propr evit peb Gouel notabl, o vont diouz peb mis; Ha goude e finissot ho Gousperou eguis ma ê merquet e fin ar Gommemorationou commun a so arauc Complidou ar Sul.

Remerquit amâ penaus, mar en em rancontr ar Sul hac ar gouel da ur memes deiz, peautramant deiz-oc'h deiz, e leverrot Gousperou ar gouel eleac'h hini ar Sul, ha neuse, goude Orœsoun ar gouel, e leverrot ive Orœsoun ar Sul, pehini a gueffot e renq Orœsonou ar Sulyou; Ha quememâ a heulyot ato pa erruo gouel doubl ebet erguisse, e quènver ar Sul.

GOUSPEROU AR VERZERIEN.

INSTRUCTION EVIT AR VERZERIEN.

Ar Sænt pere so galvet Merzerien eo ar re pere a so bet lequeat d'ar maro evit difen lesen Jesus Christ, ha generalamant evit souten ar viryonez hà quement a apparchant ouz ar feiz hac ar religion. Hac e tleomp, d'o Gouelyou, 1. trugarecaat Doue eus ar gourraich hac eus ar recompanç en deveus roet dezo, 2. goulen ar memes graç evidomp hon-unan dre o intercession, evit ma trec'himp adversourien hor silvidiguez gant couraich, diouz an exempl anezo.

Ar salmou eta eus ar C'housperou ar Verzerien, evel Sant Laurenç pe re-all, eo ar pevar salm guenta eus a C'housperou ar Sul; Hac, evit pempet salm, eleac'h *In exitu Israël*, e quemerrot *Credidi propter quod*, O va Doue, o cridi enoc'h, pehini a gueffot eno ive. Echuet gueneoc'h ar salmou-zé, e leverrot ar chabistr bian-mâ.

Chabistr bian evit ur Merzerien. *Capitulum.*

Eurus eo an den a soufr gant patiantet abalamour da Zoue an demptationou, ar poaniou hac an afflictionou eus ar vuez-mâ: rac, o veza erguisse amprouet e vertuz hac e fidelite da Zoue, e recevo digantâ ar gurunen eus ar vuez eternel, pehini en deveus prometet da nep e c'har.

Beatus vir qui suffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet corronam vitæ, quam repromisit Deus diligentibus se.

℟. Graçou da Zoue.

℟. Deo gratias.

HYM *evit Gouel ur Merzer hepquen, evel Sant Stephan, pe Sant Laurenç*, var an ton latin.

DEUS, tuorum militum sors et corona, præmium, laudes canentes Martyris, absolve nexu criminis.

Hic nempè mundi gaudia, et blandimenta noxia, caduca ritè deputans, pervenit ad cœlestia.

Pænas cucurrit fortiter, et sustulit viriliter, fundensque pro te sanguinem, æternam dona possidet.

Ob hoc precatu supplici, te poscimus piissimè, in hoc triumpho martyris, dimitte noxam servulis.

Laus et perennis gloria Deo Patri et filio, Sancto simul Paracleto in sempiterna sæcula.

Amen.

℣. Ora pro nobis, sancte (N)

℟. Ut digni efficiamur promissionibus christi.

VA Doue, so d'ho Merzerien Heritaich, pris ha curunen,
Pardounit hor c'hrimou deomp-nn
A gan d'ho merzer meuleudi.
Hemàn, o veza dispriget
Oll joa ha plijadur ar bed,
Pere so noazus d'hon ene,
So bremâ erruet en eê.
D'ar poaniou en deus bet redet,
Gant courraich en deus-y souffret
O squilla evidoc'h e goad
En deus bet ar c'hloar evit mad.
Ni ho supli dre ho douçder,
En triomphl-mâ eus ho merser,
Pardounit deomp hon offançou,
Ha roït ato deomp ho graçou.
Gloar ato d'an Tad eternel,
D'ar map ha d'ar Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue hepquen,
Eus a vremâ da virviquen.

Evelse bezet grêt.

℣. Pedit evidomp, Autrou Sant (N)

℟. Evit ma vezzimp rentet dign Eus a bromessaou Jesus-Christ.

Hanvit ar Sant e plaç an N-mn

D'ar Magnificat. *Antifonen.*

PIOU bennac a fell dezàn, eme hor Salver, dont var ma lerc'h-me, renoncet dezàn e-unan, ha douguet e groas, ha ma heuliet.

Antiphona.

QUI vult venire post me, abneget semetipsum, et tollat crucem suam et sequatur me.

Mar en deveus ar Sant un Orœsoun propr, e c'heffot tuma varlerc'h er mis ma ema e vouel.

Pedomp Doue.

O Doue oll-galloudec, ni ho supli, evel ma solennisomp hirio ar Gouel eus ho Merzer Sant (N.) da rei deomp dre voyen e intercession ar c'hraç da grisqui ha da grehaat en ho carantez. Ar pez a c'houlennomp ouzoc'h dre milid hon Autrou Jesus-Christ ho Map quer, pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel en un Doue hepquen epad an oll eternite.

Oremus.

PRÆSTA, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beati (N.) Martyris tui natalitia colimus, intercessione ejus in tui nominis amore roboremur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum.

Amen.

Evelse bezet grêt.

Ar rest e finissot evel ma ê merquet arauc Complidou ar Sul.

Mar be gouel da gals a Verzerien assambles, evel ma ve gouel ar seiz Sant, e Brest, pe gouel Sant Fabien ha Sant Sebastien, e leverrot goude ar memes Salmou ar pez a velit amâ varlerc'h, eleac'h ar pez a so diarauc.

Chabistr bian evit cals a Verzerien.

ENEOU ar Sænt a so etre daouarn Doue, ha ne douicho quet outo an tourmant eus ar maro. Seblantout a ra da zaoulagat an dud sod o guelent o vervel, mæs e maint e peoc'h cousgoude.

Capitulum.

JUSTORUM animæ in manu Dei sunt, et non tanget illos tormentum mortis. Visi sunt oculis insipientium mori, illi

autem sunt in pace.
℟. Deo gratias.

℟. Graçou da Zoue.

Hym *da gals a Verzerien assambles ;* Var an Ear : *Nous ne trouvons en terre que douleurs et ennuis.*

Sanctorum meritis inclyta gaudia pangamus socii, gestaque fortia nam gliscit animus promere cantibus victorum genus optimum.

Hi sunt quos retinens mundus inhorruit ; ipsum nam sterili flore peraridum sprevêre penitùs, teque secuti sunt, Rex Christe bone, cœlitùs.

Hi pro te furias atque ferocia calcarunt hominum, sævaque verbera, cessit his lacerans fortiter ungula, nec carpsit penetralia.

Cæduntur gladiis, more bidentium, non murmur resonat, non querimonia ; sed corde tacito, mens benè conscia conservat patientiam.

Quæ vox, quæ

Unissomp hor moueziou
Da gana an eurusdet
O deus dre ho milidou
Ar sænt acquisitet :
Rac meuli ar Merzerien
Em c'halon am eus c'hoant,
P'o deus o adversourien
Trec'het gloriusamant.
Ar bed endra-edont ennâ
En doa horrol outo :
Rac-ma renoncent dezâ
Gant disprijanç ato :
Ur vezen seac'h er c'hafent
Gant bleun hep frôez ebet,
Ha c'hui Jesus a heulient
Evel o Roue bepret.
Dindan o zreid e foulent
Evidoc'h ar poaniou,
Ha gant couraich e soufrent
A bep seurt tourmanchou ;
Gant cribou houarn e veze
O c'hroc'hen dispennet,
Mæs ne reent var o ene
Impression ebet.
Eguis dènved egarad
E vezent tremenet
Dre'r c'hleze gant tud ingrat,
Ha n'en em glement quet,
O soufr gant patiantet
Hac hep lavaret guer,
Gant ur galon assuret

E c'hortoent o saler.
Hac èn so teod na mouez
Ha ouffe lavaret
Petra hoc'h eus dezo ivez
A saler preparet !
Gant ho goad bet squillet
Evidoc'h er bed-mâ,
Emaïnt en eê curunet
Gant ur c'hloar vras bremâ.
O Dreindet sacr, tri ferson
En un Doue, ni ho ped
Hor goualc'hit e ped fæçon
Diouz noaz ha diouz pec'het,
Ha roït d'ho servicherien
Ar peoc'h gant ho graçou,
Ma zaïmp gant ho merzerien
D'ho meuli en eêvou.

Evelse bezet great.

℣. Pedit evidomp, merzerien santel (N).

Hanvit ar Sænt e plaç an N.

℣. Evit ma vezimp rentet dîn eus a bromessaou Jesus-Christ.

D'ar Magnificat, *Antifonen.*

Eneou ar Sænt pere o deveus heulyet exemplou Jesus-Christ o deveus bremâ ur joa bras en eêvou, hac abalamour ma o deveus squillet o goad dre garantez evintàn, en em rejouissont ive gantàn en e c'hloar hep fin da jamæs.

poterit lingua retexere, quæ tu Martyribus munera præparas, rubri nam fluido sanguine, laureis ditantur benè fulgidis.

Te, summa deitas, unaque, poscimus ut culpas abluas, noxia subtrahas, des pacem famulis, nos quoque gloriam per cuncta tibi sæcula.

Amen.

℣. Orate pro nobis, Sancti Martyres (N).

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Antiphona.

Gaudent in cœlis animæ sanctorum, qui Christi vestigia sunt secuti ; et quia pro ejus amore sanguinem suum fuderunt, ideò cum Christo exultant sine fine.

Adalec Pasq betec ar Pantecost, Hym evit cals a Verzerien : Var an ton latin.

Roue a c'hloar d'ar Verzerien,
D'ar re hoc'h ansao curunen,
C'hui à gundu d'an eürusdet

Rex glorioso Martyrum, corona confitentium, qui

respuentes terrea, perducis ad cœlestia.

Aurem benignam protinùs, appone nostris vocibus, trophæa sacra pangimus, ignosce quod deliquimus.

Tu vincis in martyribus, parcendo Confessoribus, tu vince nostra crimina, donando indulgentiam.

Gloria tibi, Domine, qui surrexisti à mortuis, cum Patre et Sancto Spiritu, in sempiterna sæcula. Amen.

℣. Pretiosa, etc.

Ant. Sancti et justi, etc.

Ar re a zisprich traou ar bed.

Sezlaouit prount ha deboner
Ouz hor moueziou, va Salver,
D'ho Sænt pa ganomp meuleudi
Hor pardounit, ni ho supli.

En ho Merzerien e trec'hit,
Nep ho coess a bardounit;
Trec'hit ive hon oll grimou,
O rei deomp hoc'h induljançou.

Dec'hu hon autrou benniguet,
So a varo ressuscitet,
D'ho Tad ha d'ho Speret-Santel
Ra vezo ur c'hloar eternel.

Evelse bezet grêt.

℣. Precius eo dirac an autrou, meulet, etc.

Antif. Sænt ha re just, en em rejouissit, etc.

Ar Verset hac an Antifonen-mâ d'ar Magnificat *a gueffot e fin Gousperou an Ebestel amâ diarauc.*

Oremus.

Deus, qui nos concedis sanctorum Martyrum tuorum (N et N) natalitia colere, da nobis in æterna beatitudine de eorum societate gaudere. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pedomp Doue.

Va Doue pehini a ro deomp an avantaich da solennisa ar Gouel eus ho merzerien Sant (N) ha Sant (N), roït deomp ivez ar c'hraç d'en em rejouissa ganto assambles unan an deiziou-mâ en eürusdet eternel. Dre vilid ho map quer Jesus-Christ hon Autrou, pehini a vev hac a ren gueneoc'h; etc.

Evelse bezet grêt.

GOUSPEROU AR GOESSORET

SANTEL.

Instruction evit ar Sænt Coëssoret.

Dre an hano a Goessoret Santel ec'h ententer ar sænt pere ne din nac ebestel, nac evangelistet, na merzerien. O henvel a reer coessoret, abâlamour ma o deveus coesseat, da lavarêt ê, ansavet ha soutenet ar feiz e Jesus-Christ, ha rentet testeni d'ar virionez eus an aviel, da viana dre ar santelez eus o buez. Hac e tleomp da voueliou ar goessoret santel-mâ ober reflexion var ar vertuziou dre voyen pere int bet en em santifiet, ha goulen ouz Doue dre o intercession ar c'hraç d'ho imita er vertuziou-ze.

Daou seurt sænt coessoret a so : goessoret pontif, ha coessoret pere n'int quet Pontif : ar goessoret pontif eo ar re so bet pabet pe esquibien, hac ar goessoret-all eo ar re pere ne dint bet nemet coessoret simpl. Da vouel ar re ziveza-mâ'ta, evel Sant Joseph pried ar verc'hes, pe sant Loïs, patron ar rouantelez a Franç, e coumançot hac e continuot o Gousperou evel da Sul betec ar bempet Salm *In exitu Israël*, pa sortias pobl Israël eleac'h pehini e leverrot ar Salm bian *Laudate Dominum*, meulit an autrou benniguet pehini a gueffot eno ivez.

Mæs mar d'ê bet pab pe escop ar sant coessor peveus a hini a reer ar gouel, evel ma ve sant Gregor, Sant Martin pe ar sant Patron eus an escopti, evel ma zeo sant Paul a Leon, ha sant Caurintin, a Guerne, ha sant Tudual a Treguer, neuse evit pempet salm e vezo lavaret *Domine*, *Memento*, *David*, ho pezet memor, va c'hrouer pehini a gueffot ivez e fin gousperou ar sul, goudese e continuot evellen.

Evit Gouel ur Sant Goessor, Pab pe Escop.

Capitulum.

ECCE Sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit, Deo et inventus est justus: et in tempore iracundiæ factus est reconciliatio. ℟. Deo gratias.

Chabistr bian.

CETU amàn ur Bælec bras, pehini en e vuëz a so bet pliget da Zoue, ha caet just dirazàn, hac en amser eus e goler en deveus bet reconciliet an dud gantàn.

℟. Doue ra vezo trugarequeat

Evit Gouel ur S. Coessor pehini ne oa quet Escop.

Capitulum.

BEATUS vir qui inventus est sine maculâ, et qui post aurum non abiit, nec speravit in pecuniâ et thesauris. Quis est hic, et laudabimus eum? Fecit enim mirabilia in vitâ suâ ℟. Deo gratias.

Chabistr bian.

EUREUS eo an den a so bet caet neat a goustianç, ha n'en deveus quet redet varlerc'h an aour na bet lequet e fizianç en arc'hant hac en tensoriou. Piou ê hennez, ha ni er meulo? Rac traou admirabl en deus grêt en e vuez.

℟. Doue ra vezo, etc.

HYM *da ur Sant Coessor*, var an ton latin.

ISTE Confessor Domini sacratus, Festa plebs cujus celebrat per orbem, hodiè lætus meruit secreta scandere cœli.

Qui pius, prudens, humilis, pudicus, sobrius, castus fuit et quietus; vita dùm præsens vegetavit ejus corporis artus.

COESSOR santel
D'hon Autrou benniguet,
Gant ar bobl fidel
E ho couel celebret;
Joaïus oc'h hyryo hervez ho milidou,
Pignet en eêvou.

Devot ha prudant,
Humbl ha pur a galon,
Chast ha patiant,
Ha sobr e peb fæçon
Oc'h en em rentet en ho comportamant
Er vuez presant,

Dre ho milidou
Ec'h ellit obteni
Digant hon Autrou
Cals a c'hraçou deomp-ni,
Ha renta salo ar c'horfou languisset,
Diouz peb seurt clènvet.

Rac-se'ta bremâ
E canomp meuleudi
Deoc'h dre an Hym-mâ,
Evit hoc'h angagei
D'hor sicour ato en hon oll izomou,
Dre ho pedennou.

Salud hac enor,
Ha vertuz d'an hini
So en e gador
Dreist an eê o rêni,
O c'houarn ar bed, hac a so en un Doue
Tri ferson ive.

Evellen bezet grêt.

℣. Autrou Sant (N.) pedit evidomp.

℟. Evit ma vezzimp rentet dîn eus o bromessaou Jesus-Christ.

Ad Sacrum cujus tumulum frequenter membra languentum modò sanitati, quolibet morbo fuerint gravata, restituuntur.

Undè nunc noster Chorus in honorem ipsius, hymnum canit hunc libenter, ut piis ejus meritis juvemur, omne per ævum.

Sit salus illi, decus atque virtus, qui suprà cœli residens cacumen, totius mundi machinam gubernat, trinus et unus. Amen.

℣. Ora pro nobis, Sancte (N.)

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Antifonen evit ur Sant Coessor, Pab pe Escop.

O Bælec ha Pontif santel, pehini hoc'h eus pratiquet excellanç ar vertuziou, Pastor mad etouez ar bopl, pliget gueneoc'h pedi evidomp an Autrou Doue.

Magnificat, etc.

Pedomp Doue.

EXaucit, ni ho supli, va Doue, hor pedennou pere a bresantomp deoc'h er solennite-mâ eus

SAcerdos et Pontifex, et virtutum opifex, Pastor bone in populo, ora pro nobis Dominum.

Oremus.

EXaudi, quæsumus, Domine, preces nostras, quas

in beati (N) Confessoris tui atque Pontificis solemnitate deferimus; et qui tibi dignè meruit famulari, ejus intercedentibus meritis, ab omnibus nos absolve peccatis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus. Per omnia, etc. Amen.

ho Coessor ha Pontif eürus; hac, evel ma en deveùs militet ho servicha dinamant, pliget gueneoc'h, dre voyen e intercession hac e vilidou hon absolvi hac hor pardouni hon oll bec'hejou. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho Map, pehini a vev hac a ren ur memes Doue gueneoc'h ha gant ar speret Santel epad an oll eternite.

Evelse bezet grêt.

Evit Gouel ur Sant Doctor eus an Ilis.

Antiphona.

O Doctor optime, Ecclesiæ sanctæ lumen, beate N. divinæ legis amator, deprecare pro nobis Filium Dei.

Antifonen.

O Doctor excellant, sclærigen an Ilis santel, Sant N. c'hui pehini a gare quement al lesen divin, pedit evidomp Map Doue.

Oremus.

Deus, qui populo tuo æternæ salutis beatum N. Ministrum tribuisti: præsta, quæsumus, ut quem Doctorem vitæ habuimus in terris, intercessorem habere mereamur in cœlis. Per Dominum, etc.

Pedomp Doue.

Va Doue, c'hui pehini hoc'h eus roet Sant N. d'ho pobl evit Ministr eus o silvidiguez eternel, grit, ni ho supli, ma vilitimp caout evit hon intercessor dirazoc'h en Eê an hini hon eus bet evit Doctor eus hor buez var an douar. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, etc.

Da Vouel ur Sant Coessor, pehini ne vezo bet na Pab nac Escop, a leverrot an Antifonen hac an Oræsoun-all pere so amâ varlerc'h, o henvel ato ar Sant e plaç an N.

D'ar Magnificat *evit ur Sant Goessor Pontif.*

Antifonen.

An Den eürus-mâ o tisprigeout ar bed hac o laquat an traou terrien dindan e dreid, en deveùs destùmet pinvidiguez evit an eê, hac a c'hennou hac a euvrou.

Antiphona.

Hic vir despiciens mundum, et terrena triumphans, divitias cœlo condidit ore, manu.

Pedomp Doue.

Bezit attantif, va Doue, ouz ar pedennou humbl a adressomp deoc'h er solennite-mâ eus ho Coessor eürus N. evit d'ar fin, evel n'hon eus fiziançe ebet en hor vertuz hon-unan, ma vezzimp sicouret dre an intercession eus ar sant-mâ pehini en deveùs pliget deoc'h en e vuez. Ni er goulen dre vilid hon Antrou Jesus-Christ, pehini, etc.

Evelse bezet grêt.

Oremus.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris quas in beati N. Confessoris tui solemnitate deferimus, ut qui nostræ justitiæ fiduciam non habemus, ejus qui tibi placuit, precibus adjuvemur. Per Dominum, etc.

GOUSPEROU AR SANTESET.

Instruction evit ar Santeset,

Quen ar re so Guerc'heset evel Santes Catel, pe Santes Barba, pe Santes Mac'harid, pe Santes Theresa, quen ar re ne dint quet Guerc'heset, evel Santes Anna, Santes Madalen, ha Santes Francesa, pe Santes Elisabeth.

Da Vouel ar Guerc'heset santel e tleomp en em gouraichi da servicha Doue ha da drec'hi ar bed gant e oll inclinationou fall ha pligeadurezou lubric, diouz an exempl a nerz hac a vertuz o deveùs roët deomp ar plac'het santel-se, en ur c'horf quer simpl ha quer fragil evel an hini o devoa.

Da vouel ar graguez hac an intâveset santel e tleomp renta graçou da Zoue pehini en deveus galvet a bep seurt condition tud d'ar santelez ; hac en em excita hon-unan da ober hon dever, evel ar merc'hed santel-mâ, er stad hac er vocation pe da hini omp galvet, evit en em santifia eveldo. Erfin, da vouel ar benitantezet santel, evel santes Madalen ha Mari Egyptianes, e tleomp en em excita d'ar binigen ha d'an humilite, dre o exempl, ha da ur fiziançz vras e Doue, o consideri e drugarez en o andret, hac o laquaat hor poan da drec'hi hor goal inclinationou, dre an esperanç penaus en devezo Doue ar memes trugarez en hon andret hon-unan, evel en deveus bet en andret ar benitanteset santel-ze.

Ar memes Salmou a ve lavaret e Gousperou ar Santeset evel a ve lavaret e Gousperou ar Vere'hes sacr, pere a gueffot diarauc. Goude ar Salmou-ze, mar d'e Guerc'hes ar Santes peveus a hini e reer ar Gouel, e leverrot ar chabistr bian-mâ gant an Hym hac an Antifonen a velit amâ varlerc'h.

Capitulum.

FRATRES, qui gloriatur, in Domino glorietur ; non enim qui seipsum commendat, ille probatus est, sed quem Deus commendat.

℟. Deo gratias.

Chabistr bian.

VA breudeur ha va c'hoareset, nep piou-bennac en em c'hlorifi, en em c'hlorifiet e Doue hepquen : rac ne d'ê quet an hini en em vel e unan eo a so amprouet, mæs an hini a so meulet gant Doue.

℟. Graçou da Zoue.

HYM *da Vouel ur Santes Guerc'hes*, var an ton latin.

JESU, corona Virginum, quem Mater illa concipit, quæ

O Curunen ar Guerc'heset, Jesus gant ur Vam guerc'h ganet,

Dre ho madelez infinit
Ouz hor pedennou sezlaouit.
C'hui so e creiz ar fourdilis
Eus ar verc'heset hoc'h ilis ;
C'hui so ur pried caër meurbet
Ha recompanç d'ar guerc'hezet.
Gant ar guerc'heset e vezit
Heuliet e quement leac'h ma zit ;
Ha ne baouesont o cana
Canticou deoc'h, ar re zouça.
Na bermetit e vemp nepret
A gorf nac ivez a speret
Souillet gant nep seurt vileni
Eus ar pec'het, ni ho supli.
Enor ha gloar da Zoue an Tad,
Hac assamblez da Zoue ar Map,
Ha d'ar Speret-Santel ive,
A-hed an oll eternite.

Evelse bezet gret.

℣. Pedit evidomp Santes (N).

℟. Evit ma vezzimp rentet dîn eus a bromessaou Jesus-Christ.

Hanvit ar Santes e plaç an N.

Paracleto, in sæculorum sæcula. Amen.

℣. Ora pro nobis, Sancta (N).

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Antifonen d'ar Magnificat *evit ur Verc'hes santel.*

Deut, pried santel da Jesus-Christ, recevit ar gurunen en deveus preparet an Autrou-Doue deoc'h, evit un eternite.

Veni, sponsa christi, accipe coronam quam tibi dominus præparavit in æternum.

sola Virgo parturit, hæc vota clemens accipe.

Qui pascis inter lilia, septus choreis Virginum, Sponsus decorus gloriâ, sponsisque reddens præmia.

Quòcumque pergis, Virgines sequuntur, atque laudibus post te canentes cursitant, hymnosque dulces personant.

Te deprecamur largiùs, nostris ad auge sensibus, nescire prorsùs omnia corruptionis vulnera.

Laus, honor, virtus, gloria Deo Patri et Filio, Sancto simul Paracleto, in sæculorum sæcula. Amen.

℣. Ora pro nobis, Sancta (N).

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Orœsoun evit Gouel ur Verc'hes Merzeres.

OREMUS.

VA Doue, c'hui pehini etre ar miraclou-all eus hoc'h oll-

DEUS, qui inter cætera poten-

tiæ tuæ miracula, etiam in sexu fragili victoriam Martyrii contulisti : concede propitius, ut qui beatæ (N) Virginis et Martyris tuæ natalitia colimus, per ejus ad te exempla gradiamur. Per Dominum nostrum J. C. Filium tuum, qui tecum, etc. Amen.

gallout hoc'h eus roet ive d'ar sexfragil eus ar merc'het ar victor eu ar verzerenti, roït deomp, dre ho trugarez, evel ma solennisomp ar gouel eus ho guerc'hes ha merzerez eürus (N) ar c'hraç da guerzet dre an exemplou anezi varzu hac enoc'h, en hent eus hor silvidiguez. Dre milid hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a ver hac a ren gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, en un Doue hepquen, epad an oll eternite.

Evelse bezet grêt.

Orœsoun evit gouel ur Vere'hes pehini ne d'ê quet merzeres.

OREMUS.

EXAUDI nos Deus salutaris noster, ut sicut de beatæ (N) Virginis tuæ festivitate gaudemus, ita piæ devotionis erudiamur affectu. Per Dominum nostrum Jesum, etc. Amen.

O Doue, c'hui pehini ê hor silvidiguez, pliget gueneoc'h hon exauci, evit d'ar fin, evel ma zomp rejouisset dre ar gouel eus ho Guerc'hes eürus (N) ma vezzimp ive desquet, dre an exempl anezi, da gaout un devotion carantezus en hoc'h andret. Ni er goulen dre milid hon Autrou Jesus-Christ ho map. *Evelse bezet grêt.*

Ma ne d'ê quet Guerc'hes ar santes peveus a hini a reer ar gouel, e leverrot, goude ar Salmou, ar chabistr, an hym, ar veuleudi hac an orœsoun pere so amâ varlerc'h.

Capitulum.

MULIEREM fortem quis inveniet? Procul et de ultimis finibus pretium

Chabistr bian.

PIOU a gavo ur Vaoues cre * ha ferm e carantez Doue, mui a dal eguet an traou preciussa pere a ve digacet a bel-bro; calon e

* *Un ene mad pried da Jesus-Christ a aller da entent dre ar vaoues cre ha vertuzus eus a behini e comser en hym-mâ.*

fried a fizi enni, ha ne vanco quet a c'hraç hac a ornamant dbligeout dezâ.

℟. Graçou da Zoue.

ejus. Confidit in eâ cor viri sui, et spoliis non indigebit.

℟. Deo gratias.

HYM *da vouel ur santes pehini ne d'ê quet Guerc'hes var ar memes ton ma ve canet e latin.*

MEULOMP ar Vaoues vertuzus Hac a so bet quement brudet He santelez partout dre'r bed.

Houmâ, o caret hor salver, Hac o cassaat ar bed trompler, E deus echuet an hent huel Da vont d'ar vro celestiel.

Dre'r yun, o veza castizet He c'horf hac o veza maguet, Dre an orœsoun e ene, E deus bet joaüsdet an Eê.

Jesus, nerz an dud vertuzus, A ra hoc'h-unan traou burzudus, Dre vilidou ar Santes-mâ, Clevit hor pedennou bremâ.

Enor ha gloar da Zoue an tad, Ha couls da Jesus-Christ e vap, Gant ar Speret-Santel ive, Bremàn hac en eternite.

Evelse bezet grêt.

℣. Pedit evidomp, Santes [N].

℟. Evit ma vezzimp rente dîn eus a bromessaou Jesus-Christ.

Hanvit ar Santes e plaç an [*N*] *ato.*

℣. Ora pro nobis, Sancta [N].

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

FORTEM virili pectore laudemus omnes fœminam, quæ sanctitatis gloriâ ubique fulget inclyta.

Hæc Christi amore saucia, dùm mundi amorem noxium horrescit, ad cœlestia iter peregit arduum.

Carnem domans jejuniis, dulcique mentem pabulo orationis nutriens, cœli potitur gaudiis.

Rex Christe, virtus fortium, qui magna solus efficis, hujus precatu, quæsumus, audi benignus supplices.

Deo Patri sit gloria, ejusque soli Filio, cum Spiritu Paracleto, et nunc et in perpetuum. Amen.

d'ar Magnificat *Antifonen pe Veuleudi.*

MANUM suam aperuit inopi, et palmas suas extendit ad pauperem, et panem otiosa non comedit.

AR Santes-mâ e deveus bet digoret liberalamant he dorn da nep a oa izomec, hac astennet he divrec'h d'ar paour, ha ne deveus quet debret e bara o feneanti.

Oremus.

EXAUDI nos, Deus salutaris noster, ut sicut de beatæ [N] festivitate gaudemus, ita piæ devotionis erudiamur affectu. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium, etc.

Pedomp Doue.

PLIGET gueneoc'h hon exauci, va Doue, c'hui pehini ê hor silvidiguez, evit d'ar fin, evel ma en em rejouissomp dre ar gouel eus a Santes [N], ma vezzimp ive desquet dre an exempl anezi da gaout un devotion carantezus en hoc'h andret. Dre milid hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev, etc.

GOUSPEROU AN DEDY.

Instruction, evit an Dedy eus a un Ilis.

GOUEL an Dedy eo an deiz ma ve bet dediet ha consacret un ilis bennac da Zoue, evit servichout hepquen d'e bidi ha de servicha, evel ma zeo an dedy eus an Ilis Sant Salver, peveus a hini a reer ar gouel an navet devez eus ar mis du, pe gouel an dedy eus hoc'h ilis parres, mar d'ê bet dediet.

Dre an Ilis pe an templ peveus a hini e solenniser an dedy hac ar gonsecration, eo represantet ar Jerusalem celestiel, pehini eo an ilis triomphlant eus ar re eürus ebarz an eê, pere so evel o c'hement a vein beo hac a servich da edifia an Ilis eus ar barados, hac o deveus ranquet beza taillet ha policet er bed mâ dre naouspet seurt poaniou hac adversiteou, abarz beza bet diasezet ar vatimant celestiel-ze. Cetu petra

sinifi an Hym so amâ varlerc'h, hac a ra deoc'h da entent e renquit souffr ivez abalamour da Zoue ar poaniou hac ar gontroliezou a erruo gueneoc'h, mar fell deoc'h beza unan eus a vempron an ilis triomphlant er Barados, unan an diziou-mâ.

Evit Gouel an dedy eta e leverrot ar pevare salm guenta eus a c'housperou ar sul, hac evit pempet ar salm diveza eus a c'housperou ar Verc'hes, ha neuse e leverrot ar rest evel ma ê lequeat amâ varlec'h.

Chabistr bian.

GUELET em eus ar guer santel a Jerusalem hac hi nevez flam, o tisquen eus an eê digant Doue, ha preparet evel ur vaoues nevez fichet evit e fried.

℟. Graçou da Zoue.

Capitulum.

VIDI Civitatem sanctam, Jerusalem novam, descendentem de cœlo à Deo, paratam sicut sponsam ornatam viro suo.

℟. Deo gratias.

Hym an Dedy eus a un Ilis; var an ton gallec : *Dieu tout-puissant, Dieu de bonté*, oc'h e zeinch un neubeudic.

O Jerusalem, kear eürus,
Eleac'h ma ren ur peoc'h padus,
C'hui a batisser en eêvou,
Gant ar mein beo an eneou :
C'hui so curunet a Aelez,
Henvel ouz ur vaoues nevez.
An ilis eo ar vaoues-ze
Preparet hac ornet en eê,
Da eureugi ouz he fried
Jesus hon autrou benniguet ;
E pave couls hac e oll mur
A so grêt eveus an aour pur ;
E ferzier so mein precius

URBS Jerusalem beata, dicta pacis visio, quæ construitur in cœlis, vivis ex lapidibus, et angelis coronata, ut sponsata comite.

Nova veniens è cælo, nuptiali thalamo, præparata ut sponsata copuletur Domino : plateæ et muri ejus ex auro purissimo.

Portæ nitent margaritis, adytis patentibus, et virtute meritorum illùc introducitur omnis qui ob Christi nomen hîc in mundo premitur.

Tunsionibus, pressuris expoliti lapides, suis coaptantur locis per manus artificis, disponuntur permansuri sacris ædificiis.

Gloria et honor Deo, usquequaque Altissimo, unâ patri filioque; inclyto paracleto, cui laus est et potestas per æterna sæcula. Amen.

℣. Domum tuam, Domine, decet sanctitudo.
℟. In longitudinem dierum.

Digoret d'an dud vertuzus :
Rac, dre vertuz ar milidou
Hac o c'houzaon cals a boaniou
Evit Doue, amâ er bed,
Evezer eno recevet.

Gant an artisant, hon autrou,
E ve renquet en o flaçou
Ar mein taillet ha policet
Dre adversiteou calet,
Ha disposet da chom neuse
Pelloc'h en edifiç sacr-ze.

Gloar da Zoue oll-galloudec,
D'an tri ferson eus an dreindet,
So galvet an tad eternel,
Ar map hac ar Speret-Santel,
Hac a so un Doue hepmuiquen :
Meulet ra vezo da viquen.

Evelse bezet grêt.

℣. Ar Santelez, va Doue, a zere ouz ho ty.
℟. Epad an oll amzer.

Antiphona.

O Quàm metuendus est locus iste! verè non est hic aliud nisi domus Dei et porta cœli.

D'ar Manificat, *Antifonen.*

O pegüement a zougeanç hac a respet a c'houlen ar plaç s-o-tel-mâ! evit guir ne d'eo qu'en tu nemet ty Doue ha porz an Eê.

Oremus.

DEUS, qui nobis per singulos annos hujus Sancti Templi tui Consecrationis reparas diem, et sacris semper Mysteriis repræsentas in columes; exaudi preces populi tui, et præsta ut quisquis hoc templum beneficia petiturus ingreditur, cuncta se impetrasse lætetur. Per Dominum nostrum J.-C. Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, etc.

Pedomp Doue.

VA Doue, c'hui pehini a ra deomp ar c'hraç da renoueli bep bloaz ar memor eus an deiz ma oue consacret an templ santel!

mâ deoc'h-ha da assista gant ye-c'het ato er Mysteriou sacr-eus ar solennite-mâ, pliget gueneoc'h exauci pedennou ho pobl, ha rei ar c'hraç ive da guement hini a antre en templ-mâ evit goulen ouzoc'h ar faveriou peveus a re en deveus izom, ma en devezo ar gonsolation d'ho beza obtenet oll. Ar pez a c'houlennomp ouzoc'h dre milid ho map quer Jesus-Christ hon Autrou, pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel en ur memes Doue, epad an oll eternite.

Evelse bezet grêt.

Mar be great da ur Sulvez ar solennitè eus an Dedy, e levèrrot ivez orœsoun ar Sul-ze varlec'h orœsoun an Dedy.

GOUSPEROU NEDELEC

HAC AR GOUELIOU VARLERC'H.

GOUDE beza lavaret *Pater*, *Ave*, *Deus*, *in adjutorium*, e leverrot an tri Salm guenta eus a c'housperou ar Sul, goudese ar Salm, *De profundis* pehini a gueffot e fin al lêvr-mâ er seiz salm, ha da ziveza ar salm *Memento*, *Domine*, *David*, *Hopezet memor*, *va Chrouer*, pehini a so e fin gousperou ar sul arauc an Hymou evit ar suliou.

Ar memes salmou-mâ a ve lavaret a-hed eiz dez Nedelec betec an deiz quenta eus ar bloaz; hoguen non-pas ar memes chabistr bian, nac ar memes hymou, nac ar memes orœsonou. Ha racze da zeiz Nedelec e leverrot goude ar salmou ar chabistr bian-mâ.

Chabistr bian evit deiz Nedelec.

MUltifariàm multisque modis olim Deus loquens patribus in Prophetis, novissimè diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit hæredem universorum, per quem fecit et sæcula.

℟. Deo gratias.

DOUE, pehini a gomse gueichal ouz hon tadou dre ar Brofedet e meur a occasion hac e meur a fæçoun, en deveus erfin comset ouzomp en amser-mâ dre e vap propr, pehini en deveus rentet heritour eus a guement tra so tout, ha pe dre hini meme en deveus grêt an oll amser.

℟. Graçou da Zoue.

Amâ e leverrot an Hym Christe, Redemptor omnium (Jesus-Christ, Redemptor ar bed) *pehini a gueffot varlec'h gousperou ar sul, gant ar verset hac ar respont-mâ.*

℣. Notum fecit Dominus, alleluia.

℟. Salutare suum, alleluia.

Antifona.

HODIÈ Christus natus est, hodiè Salvator apparuit; hodiè in terrâ canunt Angeli, lætantur Archangeli; hodiè exultant Justi, dicentes: Gloria in excelsis Deo alleluia.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. An Autrou-Doue meulet ra vezo.

℟. En deveus grêt deomp aznaout e vap hor Salver: meulet ra vezo.

D'ar Magnificat, *Antifonen.*

HIRIO ê ganet Jesus-Christ, hirio eo en em disquezet hor Salver; hirio e can an ælez hac en em rejouis an Arc'helez vâr an douar; hirio e lam ar re just gant ar joa en ur lavaret: *Gloar en eêvou da Zoue, Doue ra vezo meulet.*

℣. Autrou, exaucit, mar plich gueneoc'h, va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hrist eus va feden betec enoc'h.

Oræsoun deiz Nedelec.

OVa Doue oll-galloudec, roït deomp ar c'hraç, ni ho supli, ma teui ar c'hinivelez nevez eus ho map unic, e quement ha ma ê den, d'hon dilivria diouz an esclavaich coz ma zomp dalc'het dindan ar pec'het. Ni er goulen dre milid ar memes Jesus-Christ, ho map unic hon autrou, pehini a vev hac a ren ur mêmes Doue gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, epad an oll eternite. *Evelse bezet grêt.*

CONCEDE, quæsumus, omnipotens Deus, ut nos unigeniti tui nova per carnem Nativitas liberet, quos sub peccati jugo vetusta servitus tenet. Per eumdem dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum qui tecum, etc.

Livirit amâ ivez Oræsoun S. Stephan a so amâ varlerc'h.

EVIT GOUEL SANT STEPHAN.

Goude ar Salmou eus a c'housperou Nedelec e leverrot ar rest evel ma ê merquet amâ varlec'h.

Chabistr bian.

SANT Stephan, o veza leun a c'hraç hac a nerz, a reas miraclou ha burzudou bras etouez ar bopl.

℟. Graçou da Zoue.

Capitulum.

STEPHANUS autem plenus gratiâ et fortitudine, faciebat prodigia magna in populo.

℟. Deo gratias.

Livirit bremâ an Hym Deus, tuorum militum, *pehini a so diarauc gousperou ar Verc'hes.*

℣. Pedit evidomp, Sant Stephan.

℟. Evit ma vezzimp rentet dîn eus a bromessaou Jesus-Christ.

℣. Ora pro nobis, Sancte Stephane.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Antifonen, d'ar Magnificat.

Tud a zougeanç Doue a sebelyas

Antiphona.

Spelierunt Ste-

phanum viri timorati, et fecerunt planctum magnum super eum.

Sant Stephan, hac e resont dezàn ur c'haoun bras.

Oremus.

DA nobis, quæsumus, Domine, imitari quod colimus, ut discamus et inimicos diligere, quia ejus natalitia celebramus, qui novit etiam pro persecutoribus exorare Dominum nostrum J.-C. Filium, etc.

Pedomp Doue:

AUTROU-DOUE, grit deomp ar c'hraç da imita ar Sant pehini a enoromp hiryo, evit ma tesquimp caret memes hon adversouryen, pa celebromp ar gouel eus an hini en deveus imploret evit e bersecuterion an drugarez eus hon autrou Jesus-Christ ho map, pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel en un Doue hepquen, epad an oll eternite.

Evelse bezet grét.

Goude an Orœsoun-mâ livirit ivez Orœsoun Gouel Sant Ian, gant an Antifonen a so aziouti amâ, ha goudeze an Antifonen, ar Verset hac an Orœsoun a Nedelec, da ziveza.

EVIT GOUEL SANT IAN EVANGELIST.

Goude ar Salmou eus a C'housperou Nedelec, e leverrot ar rest er fœçoun-mâ varlec'h.

Capitulum.

QUI timet Deum, faciet bona, et qui continens est justitiæ, apprehendet illam, et obviabit illi quasi mater honorificata.

Chabistr bian.

AN hini en deveus dougeanç Doue a raï ar mad, hac an hini a so ferm er justiç hac er santelez, a jouisso eus ar fornez, pehini a zeui a ziaben dezàn evel ur vam enorabl.

℟. Deo gratias.

℟. Graçou da Zoue.

Livirit bremàn an hym Exultet cœlum laudibus, *pehini a gueffot diarauc e Gousperou an ebestel, ha goude an Hymn-ze livirit ar pez so lequeat amâ varlec'h.*

℣. Pedit evidomp, sant Ian evangelist.

℟. Evit ma vezimp rentet dîn éus a bromessaou Jesus-Christ.

℣. Ora pro nobis, beate Joannes evangelista.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Antifonen d'ar Magnificat.

Ar Sant-mâ eo an hini a soublas e ben ouz peultrin hor Salver er goan diveza. Eürus eo an Abostol-mâ pe da hini e oue disculyet ar secrejou celestiel.

Antiphona.

Iste est Joannes qui suprà pectus Domini in cœnâ recubuit, beatus Apostolus, cui revelata sunt secreta cœlestia.

Pedomp Doue.

AUTROU-DOUE, scuillit dre ho madelez ho craç var hoc'h Illis, evit d'ar fin, o veza sclereat dre an doctrin a sant Ian hoc'h abostol hac hoc'h evangelist, ma c'herruo gant an donæsoun eternel eus ho cloar. Dre milid hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, en un Doue hepquen, epad an oll eternite.

Oremus.

ECCLESIAM tuam, Domine, benignus illustra, ut beati Joannis, apostoli tui et evangelistæ, illuminata doctrinis, ad dona perveniat sempiterna. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus. Per, etc.

Evelse bezet grêt.

Goude an Orœsonou-mâ e leverrot ivez Orœsoun an Innoçantet hac Orœsoun Nedelec ha sant Stephan, gant Antiphonen ha verset peb unan anezo. Mar gu'eirru ar Sul da zeiz Nedelec, pe da Vouel sant Stephan, pe da Vouel sant Ian, pe da Vouel an Innoçantet, pe da eizvet peb-hini eus ar Gouelyou-mâ, ne reot neuse memor ebet eus ar sul-ze.

EVIT GOUEL AN INNOÇANTET.

Goude ar Salmou eus a C'housperou Nedelec e leverrot ar pez so amâ varlec'h.

Capitulum. *Chabistr bian.*

VIDI suprà montem Sion Agnum stantem, et cum eo centum quadraginta quatuor milliæ habentes nomen ejus et nomen Patris ejus scriptum in frontibus suis.

℟. Deo gratias.

GUELET a rit an Oan o chom en e za var menez Sion, hac e voa gantâ cant pevar ha daouuguent mil pere a zougue scrifet e hano hac hano e dâd var o zal.

℟. Doue ra vezo trugarequeat.

HYM *an Innoçantet Santel var ton : Guers ar Ganançen.*

SALVETE, flores Martyrum, Quos lucis ipso in lumine, Christi insecutor sustulit, seu turbo nascentes rosas.

NI ho salut, Sænt Innonçantet Ar fleur eus an oll Verzerien, Evel rosennou neve-savet, Discaret gant un avel yen : Gant ar persecutor Herodes O clasq Jesus-Christ da laza, Quer-quent ha ma oc'h ganet memes, Oc'h bet lamet eus ar bed-mâ.

Vos prima Christi victima, Grex immolatorum tener, Aram sub ipsam simplices Palmâ et coronis luditis.

C'hui so bet ar victimou quenta Eus a vap Doue hor Salver, Hac a oue immolet evintâ. Eguis oanedigou tener ; Ha simpl entrezoc'h bugaligou Emaoc'h o c'hoari deiz ha nos Gant ho palm hac ho curunennou Dindan Auter er Barados.

Gloria tibi, Domine, Qui natus es de Virgine, Cum

Enor ha gloar evit birviquen Dec'hu, hon Aufrou-benniguet, Pehini so guir Doue ha guir den,

Ha gant ur Verc'hes bet ganet. Ar memes gloar d'an Tad eternel Hac ar memes enor ive, Hac assambles d'ar Speret-Santel Epad an oll eternite.

Evelse bezet grêt.

℣. Pedit evidomp, Innoçantet eurus.

℟. Evit ma vezzimp rentet dîn eus a bromessaou Jesus-Christ.

Antifonen d'ar Magnificat.

Ar vugaligou innoçantet a so bet lazet evit Jesus-Christ ; gant ur Roue meichant-int bet massacret, hac hii c'hoas var ar vron. Emaïnt brema oc'h heul an oan pur ep taich, ha ne baouesont o lavaret gloar deoc'h, hon Autrou.

Patre et Sancto Spiritu, In sempiterna sæcula.

Amen.

℣. Orate pro nobis, beati innocentes.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Antiphona.

Innocentes pro Christo Infantes occisi sunt ; ab iniquo Rege lactentes interfecti sunt ; ipsum sequuntur agnum sine maculâ, et dicunt semper : Gloria tibi, Domine.

Pedomp Doue.

OVA Doue, peveus a hini o deveus an Innoçantet merzerien coesseet hirio ar c'hloar, non-pas o parlant, mæs o vervel, grit ma varvo enomp an oll inclinationou fall eus ar viçou evit ma teui ar gomportamant eus hor buez vad da goess ho feiz peveus a hini e reomp profession a c'henou. Ny er goulen ouzoc'h dre milid hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel en un Doue hepquen epad an oll eternite.

Evelse bezet grêt.

Oremus.

DEUS, cujus hodiernâ die præconium innocentes Martyres, non loquendo, sed moriendo confessi sunt, omnia in nobis vitiorum mala mortifica, ut fidem tuam quam lingua nostra loquitur, etiam moribus vita fateatur. Per Dominum nostrum J.-C Filium tuum, qui tecum, etc.

Varlerc'h an Orœsoun-mâ livirit ar Sul, mar gu'erru varc'hoaz, ha goudese Orœsonou an tri gouel so diarauc.

Antiphona.

PUER Jesus proficiebat ætate et sapientiâ coram Deo et hominibus.

℣. Verbum caro factum est, alleluia.

℟. Et habitavit in nobis, alleluia.

Antifonen.

AR buguel Jesus en em avance en oad hac e furnez dirac Doue hac an dud.

℣. Ar Verb Eternel so en em grêt den : Doue ra vezo meulet.

℟. Hac a so bet chommet en hon touez : Doue ra vezo meulet.

Orœsoun evit ar Sul dindan eizvet Nedelec.

OREMUS.

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, dirige actus nostros in beneplacito tuo, ut in nomine dilecti Filii tui mereamur bonis operibus abundare. Per, etc.

VA Doue oll-galloudec hac eternel, pliget gueneoc'h cundui hon actionou hervez ar reglen eus ho volontez, evit en hano ho map muia-caret ma vilitimpober aboundanç a œuvrou mad. Ar pez a c'houlennomp dre milid ar memes Jesus-Christ, etc.

Evelse bezet grêt.

Mar gu'erru ar Sul-mâ, pehini eo an diveza eus ar bloaz, tronos gouel an Innoçantet, e leverrot ennâ gousperou Nedelec het-a-het, evel ma int merquet diarauc, ha goude ar *Magnificat* e leverrot orœsoun ar Sul-mâ, varlec'h pehini a leverrot orœsoun Sant Thomas, merzer, pehini a ellot da guemeret eus a c'housperou ur merzer ive gant e recommandation hac e verset, ha neuse ec'h ajoutot an oll orœsonou diarauc eus a zeiz Nedelec, a vouel Sant Stephan, a vouel Sant Ian, hac a vouel an Innonçantet, gant antifonen ha verset peb-unan.

Mar gu'erru ar memes Sul-mâ da vouel Sant Gelvestr Pab, pehini so en deiz diveza eus ar bloaz, e leverrot ar salmou a c'housperou Nedelec gant ar chabistr bian, *Ecce Sacerdos magnus*, an hym *Iste Confessor*, hac an orœsoun a so lequeat oll e gousperou ur Sant Coessor, Escop pe Pab, gant ar verset hac an antifonen a gueffot eno d'ar *Magnificat;* ha goudese e leverrot orœsoun ar Sul-mâ hac an orœsonou-all eus ar pevar gouel diarauc gant antifonen ha verset peb-unan anezo.

AN ORÆSONOU

GANT AN HYMOU PROPR,

Pere a lavar hor Mam santel an ilis d'ar gouelyou principal a vez a hed ar bloaz, hac a ellot da lavaret ivez ganti e coumançamant an oferen, d'ar c'henta Dominus vobiscum, *hac e fin ar gousperou d'ar* Magnificat, *er memes goueliou.*

MAR gu'erru nicun eus ar goueliou-mâ da sul, ne vezo grêt na mui na meas ofiç ar gouel, ha non-pas hini ar Sul, eus a pehini e reot memor hepquen, o lavaret orœsoun ar sul varlec'h orœsoun ar gouel, nemet erruout a rafe ar gouel da ur sul priviligiet bennac, evel ma zeo an tri Sul dirac demerc'her al ludu, ar Sulyou eus an azvent hac eus ar c'horaïs pasq, casimodo, pantecost hac an dreindet : en deiziou-mâ ne ve great ofiç gouel ebet, nemet gouel ar patron pe an dedy eus an ilis propr; ha c'hoaz ne reer quet ofiç ar gouel-ze quen nebeut mar gu'erru er Sul quenta eus an azvent hac eus ar c'horaïs, pe Dissul ar bassion, pe Dissul bleuniou, pe é sizun phasq, pe Dissul ar c'hasimodo, p'en eizvet ar pantecost, pe Dissul an dreindet : en deiziou-mâ oll, pe seurt gouel bennac a ouffe erruout, ne ve quet great e ofiç, mæs casset da un devezell bennac hac a ve diangaich. Amâ e reer mention

eus a gals a gouelyou, peguement bennac na dint quet berset, abalamour ma zint considerabl etouez ar bopl.

E MIS GUENVER.

D'ar gouel eus ar Circoncision, an deiz quenta eus ar bloaz, e quemerrot evit gousperou ar memes salmou pere a so merquet evit gousperou ar verc'hes hac ar memes hym a so evit Nedelec varlerc'h gousperou ar Sul etouez an hymou, hac ar memes oræsoun *Deus, qui salutis æternæ*, pehini so varlerc'h *Alma Redemptoris* e fin complidou.

Da vouel ar Rouanez, ar c'huec'hvet devez eus ar mis evit gousperou e quemerrot salmou ar sul het-a-het hac an hym *Hostis Herodes*, gant ar ℣. hac ar ℟. a so eno ive varlec'h, etouez an Hymou, ha goude e leverrot an antifonen hac an oræsoun a so amâ.

Antiphona.

Tribus miraculis ornatum diem sanctum colimus : hodiè stella Magos duxit ad præsepium : hodiè vinum ex aquâ factum est ad nuptias : hodiè in Jordane à Joanne Christus baptisari voluit, ut salvaret nos, alleluia.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Antifonen d'ar Magnificat.

Solennisa a reomp an deiz santel-mâ pehini so bet ornet gant tri miracl : hiryo ê bet cunduet gant ur stereden an tri Roue Maget d'ar c'hraou a Vethleem ; hiryo ê bet cenchet an dour e guin evit un eureut, gant hor Salver ; hiryo ê bet pliget gant Jesus-Christ beza badezet e rivier Jourdren gant Yan Vadezour evit hor savetei : meulet ra vezo Doue.

℣. Autrou-Doue, exaucit va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

Oræsonou evit Gouel ar Rouanez.

Oremus.

O va Doue, pehini hoc'h eus en deiz hiryo roet ho Map unic da aznaout d'ar Gentilet pere n'o devoa quet ar feiz, o tigaç dezo ur stereden evit o c'hundui etrese hac ennâ, grit deomp ar c'hraç, dre ho madelez, bremâ pahon eus hoc'h aznavezet dre ar feiz, ma vezzimp cunduet ive betec ar guel hac ar gontemplation eus ho cloar, dre voyen ho memes map unic Jesus-Christ hon autrou, pehini a vev hac a ren ur memes Doue gueneoc'h ha gant ar speret-santel, epad an oll eternite. *Evel bezet great.*

Deus, qui hodiernâ die Unigenitum tuum gentibus, stellâ duce, revelasti, concede propitius, ut qui jam te ex fide cognovimus, usque ad contemplandam speciem tuæ celsitudinis perducamur. Per eumdem dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate spiritûs, etc.

DA VOUEL

AN HANO SACR A JESUS.

Er pevarzecvet a viz Guenver, peautramant an eil Sul varlerc'h gouel ar Rouanez, e leverrot ar pevar Salm guenta eus a c'housperou ar Sul, hac evit pempet ar Salm *Credidi : O va Doue*, *O Cridi enoc'h*, pehini so eno varlerc'h : ha cetu amâ an Hym hac an Oræsoun.

An Hym *evit Gouel an Hano a Jesus*, var ar memes ton gant an Hym Nedelec, *Christe Redemptor omnium.*

Jesus, ô hano an douça!
A ro d'hor c'halon ur guir joa,
Ar sonch ac'hanoc'h hac ar guel
A so douçoc'h eguet ar mel.
Quen agreabl ne deus netra

Jesu, dulcis memoria, dans vera cordi gaudia : sed super mel et omnia ejus dulcis præsentia.

Nil canitur suavius, auditur nil jucundius, nil cogitatur dulcius, quàm Jesus Dei Filius.

Jesu, spes pœnitentibus, quàm pius es petentibus, quàm bonus te quærentibus! sed quid invenientibus!

Nec lingua valet dicere, nec littera exprimere, expertus potest credere quid sit Jesum diligere.

Sis, Jesu, nostrum gaudium, qui es futurus præmium : sit nostra in te gloria, per cuncta semper sæcula. Amen.

℣. Sit nomen Domini benedictum, alleluia.

℟. Ex hoc nunc et usque in sæculum, alleluia.

Antifonen d'ar Magnificat.

VOCABIS nomen ejus Jesum; ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum, alleluia.

Na da glevet, na da gana,
Na da songeal memes ive
Ha ma zeo Jesus map Doue.
Esperanç d'ar benitantet,
Ha truezus ouz nep ho ped,
C'hui so mad ha carantezus
Ouz nep ho clasq, ô va Jesus!
Teod ebet n'ouffe lavaret,
Va Jesus, petra ê ho caret;
Nep en deus an experianç
A ell e gridi hep douetanç.
Ra viot, Jesus, hon oll joa,
Hon recompanç pa dleit beza;
Ra vezo enoc'h-hu hepquen
Hor gloar ato da virviquen.

Evelse bezet grêt.

℣. Benniguèt ha meulet ra vezo hano an Autrou.

℟. Eus a vremâ da virviquen.

GUERVEL a reot e hano *Jesus*: rac èn a vezo a saveteo hac a zilivrio e bopl diouz o pec'hejou. *Meulet ra vezo Doue.*

Oremus.

DEUS, qui unigenitum Filium tuum constituisti humani generis Salvatorem, et Jesum vocari jussisti; concede propitius, ut cujus

Pedomp Doue.

O va Doue, pehini hoc'h eus établisset ho map unic Salver d'an dud, hac hoc'h eus bet gourc'hemenet ma vise hanvet Jesus, pliget gueneoc'h, dre ho madelez, evel ma c'henoromp var an douar e hano sacr ha santel, accordi

deomp an heur da jouissa ivez eus ar guel anezàn ebars an eê. Dre ho memes map, etc.

Evelse bezet grêt.

sanctum nomen veneramur in terris, ejus quoque aspectu perfruamur in cœlis. Per eumdem, etc.

Da vouel ar gador à sant Per e Rom, en trivec'hvet devez á vis Guenver, e leverrot het-a-het gousperou ar goessoret santel, Pabet pe Esqueb, gant an hym hac an orœsoun a so varlec'h an instruction-mâ.

INSTRUCTION

EVIT GOUEL AR GADOR A SANT PER.

SANT PER a exerças e garg a Bontif Souveren pe à Bab, da guenta e Jerusalem, d'an eil, en Antioch e spaç a seiz bloaz, ha d'an trede e Rom e spaç à bemp bloaz varn-uguent, eleac'h ma c'hetablissas e gador da guenver an deiz hiryo, evit gouarn hac instrui ac'hano an oll gristenien fidel dre ar bed universel, e calite a viquel da Jesus-Christ var an douar, hac evel ar pen visibl eus an Ilis catholic, apostolic ha romen. Er memes calite hac er memes cador pehini so galvet ivez ar Siech Santel apostolic ê o deveus ato ar Pabet succedet hac heritet da sant Per, hac e raïnt c'hoas bete fin ar bed.

Cetu eno petra sinifi ar gouel-mâ eus a gador sant Per e Rom. Mar c'hoantaït ive gouzout petra sinifi an daou alc'huez a so lequeat e dorn sant Per, e lavarin deoc'h e sinifiont an alc'huez a squiant evit hon instrui hac hor c'helen; hac an alc'huez a buissanç evit hor gouarn, hor c'hourigea hac hon absolvi diouz quement à vè capabl d'hon empeich da antren er barados, hac eo digant hor Salver en deveus recevet hac èn, hac ar Pabet-all varlerc'h, an alc'hueziou-ze evit ar c'houarnamant hac an edification eus e Ilis, hac

evit digueri dor an Eê da nep so din da antren ebars hac e serra ouz nep a so indîn. Quemense a so roet deomp da entent dre ar c'homsou-mâ pere a lavar hor Salver en aviel hyrio da sant Per ha d'e successor ar Pab : *Me a lavar deoc'h*, eme hor Salver, *ez oc'h Per pehini so un hano a sinifi* Mean *ha var ar Per pe ar Mean-mâ e fontin hac e savin an edifiç eus va Ilis, ha ne allo netra perzier an ifern en e enep, hac e roin deoc'h an alc'hueziou a Rouantelez an Eê, ha quement ho pezo liamet var an douar, a vezo liamet en Eê, ha quement ho pezo diliamet var an douar, a vezo diliamet en Eê quer-couls.*

Ac'han e tesquit penaus evit beza ur c'hristen fidel ha catholic, e tleit evel ur mean beo beza diasezet var ar mean font-mâ, hac evel ur mempr eus a gorf an Ilis e tleit beza staguet hac unisset ouz ar pen-mâ, me lavar ous sant Per e personaic'h hon Tad santel ar Pab e successor asezet var ar gador-mâ pehini eo ar gador a virionez hac ar reglen assur eus ar feiz hac eus ar gomportamant vad, hep gallout hon trompla en e doctrin pehini a renquit da heul dindan boan da veza ur membr maro distaguet diouz ar pen hac ar c'horf eus an Ilis, evel un Heretic pe ur Sismatic. Diouallit eta n'ho pe familiarite na mignonaich ebet gant ar re pere a gleffot o coms hep respet hac hep istim eus hon Tad santel ar Pab hac eus e zoctrin, eus e vullou hac eus e gonstitutionou, eus e indulgeançou hac eus e iscummuniguenou : Rac piou bennac n'en receo quet gant soumission, oboissanç ha respet quement a zeu a berz hon Tad Santel ar Pap, pa goms ouzomp e calite a viquel da Jesus-Christ hac a ben eus an Ilis, ne de quet ur christen mad nac unan eus a vir bugale an Ilis, hac e tleit tec'het diountâ gant spont, peb seurt apparanç bennac en deffe da veza un den habil hac un den santel. Ne deus nemet re eus an seurt tud-ze, siouaz en amser-mâ! *Tec'hit diouto'ta*, eme an Abostol, *Et hos devita*, 2. *Thimoth.* 3.

Hym *evit Gouel ar Gador à Sant Per er mis-mâ hac e fin ar mis varlèc'h, ha quer-couls evit Gouel Sant Per er chadennou, d'ar c'henta deiz a vis Eost:* Var ton guers ar Gananeen.

Ar chadennou-ma oa garrotet
Ganto an Abostol Sant Per,
Dre ur miracl en deveus torret
Ha dre gourc'hemennou hor Salver
Sant Per eo gardien an dènvet,
Hac eus an Ilis an doctor ;
Hac enep ar bleizi arraget
Hor mir evel hor guir bastor.

Quement ho pezo-hu liamet
Var an douar, Abostol bras,
A vezo ferm en Eêvou coulmet ;
Hor Salver deoc'h en assuras,
Ha quement ho pezo discoulmet
Amâ dre ho chugeamant dîn
A vezo eno diliamet :
Barner viot d'ar bed, er fin.

Enor ha gloar d'an Tad eternel
Ha d'e Vap unic Doue-ha den ;
Ar memes gloar d'ar Speret-Santel
Eus a vremâ da virviquen.
Ra vezo en oll eternite,
D'an tri Ferson eus an Dreindet,
Pere ne reont nemet un Doue,
Un enor hep partaich rentet.

Evelen bezet great.

℣. C'hui so Per a sinifi Mean.
℟. Ha var ar mean-mâ e savin an edifiç eus va Ilis, eme hor Salver.

℣. Tu es Petrus.
℟. Et super hanc Petram ædificabo ecclesiam meam.

Petrus beatus catenarum laqueos, Christo jubente, rupit mirabiliter, custos ovilis et doctor ecclesiæ, pastorque gregis, conservator ovium, arcet luporum truculentam rabiem.

Quodcumque vinclis super terram strinxeris, erit in astris religatum fortiter ; et quod resolvis in terris arbitrio, erit solutum super cœli radium : in fine mundi judex eris sæculi.

Gloria Patri per immensa sæcula, sit tibi, Nate, decus et imperium, honor, potestas, Sanctoque Spiritui ; sit trinitati salus individua, per infinita sæculorum sæcula. Amen.

Antifona.

Tu es Pastor ovium, Princeps Apostolorum, tibi traditæ sunt claves regni cœlorum.

Antifonen d'ar Magnificat.

C'hui eo Pastor an dènvet hac ar Prinç eus an Ebestel; dec'hu ê roet an alc'hueziou eus an Eê.

Orœsoun gouel ar gador a sant Per e Rom.

OREMUS.

DEUS, qui beato Petro Apostolo tuo, collatis clavibus regni cœlestis, ligandi atque solvendi Pontificium tradidisti, concede ut intercessionis ejus auxilio à peccatorum nostrorum nexibus liberemur. Qui vivis et regnas cum Deo Patre, etc. Amen.

VA Doue, c'hui pehini o vezà roet d'hoc'h Abostol S. Per an alc'hueziou a Rouantelez an Eê, hoc'h eus roet dezàn ivez ar c'hallout hac ar fonction pontifical da liama ha da ziliama: grit ma vezzimp dilivriet dre ar sicour eus e intercession diouz al liamou eus hor pec'hejou. C'hui pehini a vêv hac a ren gant Doue an Tad, en unite, etc.

Evellen bezet grêt.

Goude an orœsoun-mâ diarauc e vezo lavaret houmâ varlec'h en enor da sant Paul abostol, gant an Antifonen-mâ.

Sancte Paule Apostole, intercede pro nobis ad Deum qui te elegit.

Sant Paul abostol, intercedit evidomp dirac Doue pehini en deveus o choaset.

Oremus.

DEUS, qui multitudinem gentium beati Pauli Apostoli prædicatione docuisti, da nobis, quæsumus, ut cujus commemorationem colimus, ejus apud te patrocinia sentiamus. Per, etc.

Pedomp Doue.

VA Doue, c'hui pehini hoc'h eus desquet ha quelennet un nombr bras à bayanet dre ar bredication a S. Paul abostol accordit deomp, ni ho supli, pa celebromp ar memor anezàn, ma vezzimp creet dre e brotection dirac ho majeste divin. Dre hon autrou, etc.

Da Vouel ar Gonversion à Sant Paul Abostol, pe d'an deiz ma oue convertisset, pehini eo ar pempet yarnuguent a vis Guenver, e leverrot Gousperou an Ebestel het-a-het gant an orœsoun-mâ varlec'h.

Pedomp Doue.

VA Doue, c'hui pehini hoc'h eus desquet ha quelennet ar bed universel dre ar bredication a Sant Paul Apostol accordit deomp, ni ho supli, pa enoromp hyrio e gonversion, ma querzimp varzu hac enoc'h dre an exemplou mad anezàn. Ni er goulen dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev, etc.

Evelse bezet grêt.

Oremus.

DEUS, qui universum mundum beati Pauli Apostoli prædicatione docuisti, da nobis quæsumus, ut qui ejus hodiè Convertionem colimus, per ejus ad te exempla gradiamur. Per, etc.

E MIS C'HUEVREUR.

Da Vouel ar Chandelour, an eil deiz eus ar mis, e quemerrot Gousperou ar Verc'hes gant ar pez so amâ varlec'h.

℣. Simeon a recevas ur respont digant ar Speret-Santel.

℟. Penaus ne varvse quet n'en divise guelet da guenta Jesus-Christ.

℣. Responsum accepit Simeon à Spiritu Sancto.

℟. Non visurum se mortem, nisi videret Christum Dominum.

HYRIO e deveus ar Verc'hes glorius Vari presantet ar buguel Jesus en Templ, ha Simeon, leun eus ar Speret-Santel, en deveus-èn quemeret etre e zivrec'h, o renta gràçou ha benedictionou da Zoue da virviquen.

HODIÈ beata Virgo Maria puerum Jesum præsentavit in Templo; et Simeon repletus Spiritu Sancto, accepit eum in ulnas suas, et benedixit Deum in æternum.

Oremus.

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, majestatem tuam supplices exoramus, ut, sicut unigenitus Filius tuus hodiernâ die cum nostræ carnis substantiâ in Templo est præsentatus, ita nos facias purificatis tibi mentibus præsentari. Per, etc.

Pedomp Doue.

Ova Doue oll-galloudec hac eternel, ni a supli humblamant ho majeste, evel ma ê bet hirio presantet en Templ ho map unic gant ar sustanç eus hor c'hic, o veza en em great Den evel domp, ma pligeo gueneoc'h rei deomp ar c'hraç da veza ive presantet deoc'h gant ur galon neat diouz pep pec'het. Dre ho memes Map unic Jesus-Christ hon Autrou, etc.

Da Vouel Santes Agata, Guerc'hes ha Merzeres, er pempet eus ar mis-mâ, quemerit ar pevar Salm guenta eus a Gousperou ar Sul, hac, evit pempet, ar Salm diveza a C'housperou ar Verc'hes.

Da Vouel ar Gador a Sant Per en Antioch, an eil devez var-nuguent a vis C'huevreur, e leverrot ar memes Gousperou hac ar memes Orœsonou pere so diarauc da Gouel ar Gador a Sant Per e Rom, en trivec'hvet devez eus a vis Guenver, eleac'h ma vellot ivez an isplication eus a Vouel ar Gador-mâ en Antioch.

Da Vouel Sant Mathias, pehini a ve peurvia er pevare devez var-nuguent a vis C'huevreur, e leverrot gousperou an Ebestel het-a-het gant an orœsoun-mâ.

Oremus.

DEUS, qui beatum Matthiam Apostolorum tuorum collegio sociâsti, tribue, quæsumus, ut ejus interventione, tuæ circâ nos pietatis semper viscera sentiamus. Per, etc.

Pedomp Doue.

Ova Doue, pehini hoc'h eus quemeret S. Mathias e renq hoc'h-Ebestel, grit, ni ho supli, dre voyen e intercession, ma santimp ervad hoc'h eus ato antraillou a drugarez en hon andret. Dre hon Autrou Jesus-Christ, etc.

E MIZ MEURZ.

Da vouel Sant Paul patron a Leon, pehini so en daouzecvet eus ar mis, e leverrot Gouspero ar Goessoret Esqueb, hac an Antifonen a so tumâ varlerc'h, en decvet eus a vis here.

Pedomp Doue.

Ova Doue, pehini hoc'h eus consacret an deiz santel-mâ d'ar solennite eus a vouel Sant Paul ho Coessor hac ho Pontif, grit, ni ho supli, dre an intercession eus e vilidou, ma vilitimp ive beza diliamet diouz hor pec'hejou. Dre hon Autrou, etc.

Oremus.

DEUS, qui hunc præclarum diem Sancti Pauli, Confessoris tui atque Pontificis, natalitiis consecrasti, da quæsumus, ut ejus intercedentibus meritis, à peccatorum nostrorum nexibus, te miserante, mereamur absolvi. Per Dominum, etc.

Da Vouel Sant Joseph, an naontecvet devez eus ar mis, a leverrot Gousperou ar Goessoret pere ne dint bet na Pabet nac Esqueb, gant an Hym-mâ.

HYM *Sant Joseph*; var ton : *Guers Sant Caurintin.*

JOSEPH leun a vilidou,
Ha pried chast meurbet
Da Vari mam hon Autrou,
A so Guerc'hes bepret.
Ra deui an Elez santel
Hac ar Sænt d'ho meuli;
Ra deui bep Christen fidel
Gant joa d'hoc'h enori.
Evel ma ouac'h estonet,
Pa velso'ch oa brases
Var he mabic benniguet

TE, Joseph, celebrent agmina cœlitum, Te cuncti resonent Christiadum Chori, Qui clarus meritis junctus es inclytæ Casto. fœdere Virgini.

Almo cùm tumidam germine conjugem Admirans, du-

bio tangeris anxius, Afflatu superi Flaminis Angelus Conceptum puerum docet.

Tu natum Dominum stringis, ad exteras ÆEgypti profugum tu sequeris plagas; Amissum Solymis quæris et invenis, Miscens gaudia fletibus.

Post mortem reliquos mors pia consecrat, Palmamque emeritos gloria suscipit : Tu vivens, superis par, frueris Deo, Mira sorte beatior.

Nobis, summa Trias, parce precantibus, Da Joseph meritis sydera scandere : Ut tandem liceat nos tibi perpetim Gratum promere canticum.

Amen.

℣. Ora pro nobis, beate Joseph.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Ho pried ar Verc'hes,
Gant an ÆEl e ouac'h tennet
A zouetanç hac a boan,
Pa glevsoc'h oa concevet
A bers ar Speret-Glân.

Hon autrou a recevsoc'h
Evel ma oue ganet,
Hac en ÆEgypt èn heulsoc'h
Pa rancas d'y tec'het;
Collet e Jerusalem
Oc'h e glasq er c'hefsoc'h,
Evelse gant an anquen
Ar joa a guemesqsoc'h.

Ar re-all goude mervel,
Mar o deus militet,
A vez er c'hloar eternel
Gant Doue recevet,
Hoguen c'hui, en ho puez,
Eürussoc'h eguet-se,
A jouis a Zoue ivez
Couls hac ar Sænt an Eê.

Dreindet Sacr dre e vilidou
O rei deomp ar pardon,
Grit ma pignimp en Eêvou,
Ni ho ped a galon
Ma vezo deomp permetet,
Dilivr diouz peb avi,
Da jamæs en eürusdet
Cana deoc'h meuleudi.

Amen.

℣. Pedit evidomp, Autrou Sant Joseph.

℟. Ma vezzimp rentet dîn a bromessaou Jesus-Christ.

Pedomp Doue.

AUTROU-DOUE, ni ho supli, grit ma vezzimp sicouret dre vilidou ar pried santel eus ho mam sacr ar Verc'hes Vari, evit ma c'hobtenimp dre voyen e intercession ar pez na ellomp quet da obteni ac'hanomp hon-unan. Ni er goulen diguenec'h-hu, c'hui pehini a vev hac a ren ur memes Doue gant Doue an Tad hac ar Speret-Santel epad an oll eternite.

Oremus.

SANCTISSIMÆ genitricis tuæ sponsi, quæsumus, Domine, meritis adjuvemur, ut quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetur. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritûs, etc.

Da Vouel an Annonciation, ar pempet devez varnuguent eus ar mis, e leverrot gousperou ar Verc'hes a so e fin he ofiç bras, gant antifonennou an Azvent evit *Laudes*, ha gant an Antifonen-mâ d'ar *Magnificat.*

Antifonen.

AN ÆEl Gabriel a gomsas ouz Mari, o lavaret dezi : *me ho salud, c'hui pehini so leun a c'hraç, an Autrou so gueneoc'h; benniguet oc'h dreist an oll merc'hed.*

Pedomp Doue.

OVa Doue, pehini hoc'h eus teurvezet en em c'hrase den ho map ar Verb Eternel e cof ar Verc'hes glorius Vari, pa oue anoncet dezi ar c'helaou-se gant an Eal, accordit deomp, ni ho supli, evel ma credomp, ervad eo guir vam da Zoue, ma vezzimp sicouret dre voyen he intercession hirac ho majeste. Dre ho memes Map unic, etc. *Evelse bezet grêt.*

Antiphona.

GABRIEL Angelus locutus est Mariæ, dicens : Ave gratiâ plena; Dominus tecum : benedicta tu in mulieribus.

Oremus.

DEUS, qui de beatæ Mariæ Virginis utero verbum tuum, Angelo nuntiante, Carnem suscipere voluisti; præsta supplicibus tuis, ut qui verè eam genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus

adjuvemur. Per Dominum, etc. Amen.

E MIS EBREUL.

Da vouel Sant Marc, er pempet devez var-nuguent, e leverrot Gousperou an Ebestel gant an *Alleluia*, hac an Oræsoun-mâ.

Oremus.

DEUS, qui beatum Marcum, Evangelistam tuum, Evangelicæ prædicationis gratiâ sublimâsti; tribue, quæsumus, ejus nos semper et erudione proficere et oratione defendi. Per, etc.

Pedomp Doue.

OVa Doue, pehini hoc'h eus enoret bras hoc'h Evangelist S. Marc, o rei dezàn ar c'hraç da brezec ha da scriva hoc'h Aviel, grit, ni ho supli, ma profitimp ato eus e instruction, ha ma vezzimp difennet ato ive gant e oræsoun. Dre hon Autrou, etc.

E MIS MAE.

D'ar Sul quenta eus a vis maë e solemniser e Querne, Gouel an Dranslation a Relegou Sant Caurintin, hac e ve lavaret Gousperou ur Sant Coessor, Escop, gant Oræsoun S. Caurintin, pehini a gaver en daouzecvet a vis Querzu, hac Oræsoun ar Sul-mâ varlec'h. Caout a reer ivez en decvet devez a vis Here un Instruction evit Gouel an Dranslation, pehini a so ispliquet eno en ur fæçoun profitabl.

Da Vouel Sant Philip ha Jacob, an deiz quenta eus ar mis, e leverrot Gousperou an Ebestel gant an Oræsoun-mâ hac an *Alleluia.*

Oremus.

DEUS, qui nos annuâ Apostolorum tuorum,

Pedomp Doue.

OVa Doue pehini a ro deomp bep bloaz ur sujet a rejouis sanç er solennite eus hoc'h Ebestel eürus Philip ha Jacob, grit, ni ho supli, evel ma teu ar milidou anezo da rei deomp cals a joa ma vezzimp instruet ive dre o exemplou. Ar pez a c'houlennomp dre hon autrou Jesus-Christ ho Map unic, etc.

Philippi et Jacobi, solemnitate lætificas, præsta, quæsumus, ut quorum gaudemus meritis, instruamur exemplis. Per, etc.

Da vouel an Invantion eus ar groas, pehini a oue cavet dindan an douar, cuzet gant ar Yuzevien, an trede a Vaë, e leverrot ar memes gousperou hac ar memes oræsoun pere so lequeat da vouel an Exaltation eus ar groas, hanvet gouel ar groas, pehini so ar pevarzecvet a vis Guengolo, oc'h ajouti amàn Alleluia, Doue ra vezo meulet, *var ar verset hac an antifonen pe recommandation a so eno.*

Da vouel an apparition eus sant Mikeal Arc'hel, an eizvet devez a Vaë a leverrot ar gousperou hac an oræsoun a so merquet d'ar gouel-all a solenniser dezàn an navet var-nuguent a vis guengolo, oc'h ajouti amàn Alleluia, meulet ra vezo Doue, *var ar verset, etc.*

E MIS MEZEVEN.

Da vouel sant Barnabas, an unecvet eus ar mis-mâ, a leverrot gousperou an Ebestel gant an oræsoun-mâ.

Pedomp Doue.

VA Doue, c'hui pehini a zeu d'hon rejouissa dre ar milidou hac an intercession eus hoc'h abostol sant Barnabas, accordit deomp dre an donæsoun eus ho craç, ar faveriou pere a c'houlennomp ouzoc'h dreizàn. Dre vlid hon autrou, etc.

Oremus.

DEUS, qui nos beati Barnabæ, apostoli tui, meritis et intercessione lætificas, concede propitius ut, qui tua per eum beneficia poscimus, dono tuæ gratiæ consequamur. Per, etc.

Da vouel sant Yan Vadezour, ar pevare dez var nuguent eus ar mis-mâ, a leverrot ar pevar salm guenta eus a c'housperou ar sul, ha da bempet ar salm bian *Laudate Dominum, omnes gentes*, a so eno ive.

Capitulum. *Chabistr bian.*

AUDITE insulæ, et attendite, populi de longè : Dominus ab utero vocavit me; de ventre matris meæ recordatus est nominis mei.

SEZLAOUIT, Enezi, ha bezit atantif oc'h ma c'hlevet, pobl doziabel, an Autrou-Doue en deveus ma galvet eus a goff va mam hac en deveus bet memor eus va hano pa edon c'hoaz en he c'hreis.

℟. Deo gratias. ℟. Graçou da Zoue.

HYM *Gouel Yan* var ton *sant Caurintin.*

UT queant laxis
Resonare fibris
Mira gestorum,
Famuli tuorum,
Solve polluti
Labii reatum,
Sancte Joannes.

Nuntius celso
Veniens Olympo,
Te Patri magnum
Fore nasciturum,
Nomen et vitæ
Seriem gerendæ
Ordine promit.

Ille promissi
Dubius superni,
Evel na gredas quet,
Eus ar goms neuse-souden
Ho Tad a oue privet;
Mæs, goude ma ouac'h ganet,
C'hui a rentas dezàn
Ar vouez a oa bet lammet
Hed nao mis digantàn.

P'edoc'h er guele memes
A gof ho Mam, cúzet,
Er gambr a goff ar Verc'hes
E santoc'h Roue ar bed,
Dre'r milid eus he buguel
E tiscleryas certen
Traou-cus ha celestiel
An eil Map hac e-ben.

Gloar deoc'h, ô Tad Eternel,
Hà d'ho map anjandret;
Hà dec'hu, Speret-Santel,
Ar memes gloar bepret :
C'hui ne doc'h e tri ferson
Nemet un Doue hepquen,
Infinit e peb fæçon
A viscoaz da viquen.

Evelse bezet grêt.

℣. Pedit evidomp, sant Yan Vadezour.

℟. Evit ma vezzimp rentet dîn eus a bromessaou Jesus-Christ.

Recommandation d'ar Magnificat.

AR buguel pehini a so ganet deomp a so mui eguet Profet : rac hemâ eo an hini peveus a hini e lavar hor Salver : *Ne bugale ar graguez ne deus savet nicun brassoc'h eguet Yan Vadezour.*

Perdidit promptæ
Modulos loquelæ;
Sed reformâsti
Genitus peremptæ
Organa vocis.

Ventris obstruso
Recubans cubili,
Senseras Regem
Thalamo manentem,
Hinc parens nati
Meritis uterque
Abdita pandit.

Gloria Patri,
Genitæque proli,
Et tibi compar,
Utriusque semper
Spiritus alme,
Deus unus, omni
Tempore sæcli.
Amen.

℣. Ora pro nobis, beate Joannes Baptista.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Antiphona.

PUER, qui natus est nobis, plùs quàm Propheta est; hic est enim de quo Salvator ait : inter natos mulierum non surrexit major Joanne Baptistâ.

Oremus.

DEUS, qui præsentem diem honorabilem nobis in beati Joannis Nativitate fecisti : da populis tuis spiritualium gratiam gaudiorum, et omnium fidelium mentes dirige in viam salutis æternæ.

Per, etc.

Pedomp Doue.

O va Doue, pehini hoc'h eus rentet deomp an deiz-mâ quen enorabl dre ar c'hinivelez eus a sant Yan Vadezour, roit d'ho pobl ar c'hraç da gaout ur joa spirituel, hac or c'hunduit-oll entrezomp christenien fidel et hent eus hor silvidiguez eternel Dre hon Autrou Jesus-Christ ho Map unic, etc.

Evit gouel sant Per ha sant Paul, d'an navet devez var-nuguent eus a vis Mezeven a leverrot gousperou an ebestel gant an hym hac an oræsoun a so amâ.

HYM *gouel Per ha Paul*, var ton *ar Gananeen.*

AUREA luce et decore roseo, Lux lucis, omne perfudisti sæculum Decorans cœlos inclyto Martyrio ; Hâc sacrâ die quæ dat reis veniam.

Janitor cœli, Doctor orbis pariter. Judices sæcli ; vera mundi lumina, per Crucem, alter ense triumphans, Vitæ Senatum laureati possident.

C'HUI eo sclærigen ar sclærigen, Map Doue, hac hoc'h eus squillet,
Goude chasseal an devaligen, Ur sclærigen aour dre ar bed, Oc'h orni, dre ur verzerinti A so quen nobl, quen enorabl An Eêvou en deiz-mâ pehini A ro pardon d'ar re coupabl.
Porzier an eê sant Per, hac ive Sant Paul, doctor ar Gentilet, Barnerien, an eil hac eguile, Couls ha guir sclærigen d'ar bed, Unan dre e groas, un all dre e gleze, Gant triomphl bras so antreet. Er barados, goloet a laure, O veza ar victor gounezet.

O Kear a Rom! c'hui a so eürus, O veza pourpret ha ruziet Gant ur goad a so quer precius O deus an daou brinç-mâ squillet: Rac, dre vilidou quer bras princet, Non pas dre ho re hoc'h-unan, Eo e tremenit an oll guenet Hac an oll gloar eus ar bed-màn.
Enor ha gloar ra vezo rentet Gant peb meuleudi da viquen D'an tri Ferson eveus an dreindet Hac a so un Doue hepmuiquen, Ha pe ouz hini ec'h apparchant, Pa zeo an autrou souveren, Ha bremàn hac eternelamant, Beza var ar bed oll o ren.

Evelse beset grêt.

D'ar Magnificat *Antifonen.*

HIRIO ê pignet Simon Per ouz ar potanç eus ar groas : meulet ra vezo Doue : hirio an hini a zoug alc'hueziou Rouantelez an Eê a so partiet gant joa da gaout Jesus-Christ. Hirio Paul, abostol, sclærigen ar bed-mâ, o veza inclinet ha roet e benn evit an Hano a Jesus-Christ, en deveus recevet ar Gurunen a Verzer : meulet ra vezo Doue.

O felix Roma ! quæ tantorum principum es purpurata pretioso sanguine ; non laude tuâ, sed ipsorum meritis excellis omnem mundi pulchritudinem.

Sit Trinitati sempiterna gloria, honor, potestas atque jubilatio, in unitate cui manet imperium, ex tunc, et modò, per æterna sæcula.

Amen.

Antiphona.

HODIÈ Simon Petrus ascendit Crucis patibulum, alleluia : hodiè Clavicularius regni gaudens migravit ad Christum : hodiè Paulus Apostolus, lumen orbis terræ, inclinato capite, pro Christi nomine Martyrio coronatus est, alleluia.

Oræsoun gouel Per ha Paul, ebestel.

O va Doue, pehini hoc'h eus consacret an devez-mâ dre ar verzerinti eus hoc'h Ebestel sant Per ha sant Paul, grit ar c'hraç d'hoc'h Ilis da heulia e peb tra an instruction hac ar reglen

Oremus.

DEUS, qui hodiernam diem Apostolorum tuorum Petri et Pauli Martyrio consecrâsti, da Ecclesiæ tuæ

eorum in omnibus sequi præceptum, per quos Religionis sumpsit exordium. Per, etc. Amen.

eus ar re ma e deveus receveț dreizo an goumançamant eus ar religion. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a ver hac a ren, etc.

Evelse bezet grêt.

E MIS GOUERE.

Evit gouel an Dedy eus Ilis cathedral eus a Gastel-Paul, pehini a ve solenniset dre an oll escopti a Leon, d'an eil sul varlec'h gouel-Per, e quemerrot het-a-het ar gousperou hac an orœsoun a so evit goueli an Dedy pe an Dedicas eus un Ilis diarauc.

Evit gouel ar Visitation, an eil dez a c'houere, e leverrot ar memes orœsoun a so evit gouel an Nativité eus ur Verc'hes, e mis guengolo tumâ varlec'h, nemet ma lequeot ar guer-mâ (*Visitatiou*) e plaç ar guer (*Nativité*) pehini so eno, ha ma leverrot amâ d'ar *Magnificat* an antifonen a so er sul quenta eus a vis here, evit ar solennite eus ar Rosera tumâ ive varlec'h.

Evit gouel ar Vadalen, an eil dez var-nuguent a c'houere, e quemerrot gousperou ar santeset pere ne dint quet guerc'heset; ha cetu amâ an Hym hac an orœsoun a so propr evit ar gouel-mâ.

Hym; Var an ear gallec: *Afin d'être docile et sage.*

PATER superni luminis, Cùm Magdalenam respicis; Flammas amoris excitas, Geluque solvis pectoris.

TAD ar sclærigen celestiel, Ouz ar Vadalen pa sellit, Ar flam eus ho carantez santel En e c'halon a ellumit.

Rac o veza chasseet anezi Ar pec'het marvel dre ho craç, Hoc'h eus lequeat neuse da deuzi Quement a oa enni a sclaç.

Redec a ra o veza blecet
Gant ho carantez va Autrou,
Da onganti ho treid benniguet,
Ha d'o goalc'hi gant e daelou.
Gant bleo he fenn, pe gant he c'huchou
E teu d'o zorcha ha d'o netaat,
O poquet dezo gant he guenou,
Ha gant he zeot oc'h o lipat.
Ec'hars ar groas e teu d'assista
Var ho maro hep aoun ebet,
Ec'hars ho bez e teu da vouela
Gant un nec'hamant vras meurbet.
Ne spount morse rac ar soudardet,
Daoust peguement ez-oant cruel:
Rac he c'harantez en hoc'h andret
A gaç peb aon diouti pell.
O va Jesus, hor guir garantez,
Pliget gueneoc'h-hu hor goalc'hi
Diouz quement crim ha fallagriez
Ma vemp bet deut da goumeti.
Deut, ni ho supli, da ramplissa
Eveus ho craç hor c'halonou,
Ha goudese grit deomp jouissa
Eus hoc'h eürusdet en eêvou.
Enor ha gloar d'an tad eternel,
Ha d'e vap unic Doue ha den,
Hac assambles d'ar Speret-Santel,
Bremân hac hep fin da viquen.

Evelse bezet grêt.

Orœsoun Gouel Santes Madalen.

AUTROU-DOUE, grit, ni ho supli, ma vezzimp sicouret dre an intercession hac ar milidou eus a Santes Mari Madalen, pe gant hini o veza pedet, e ressucitzoc'h eus al lymbou, he breur Lazar en-

Amore currit saucia, Pedes beatos ungere, Lavare fletu, tergere comis, et ore lambere.

Adstare non timet cruci; sepulchro inhæret anxia; truces nec horret milites, pellit timorem charitas.

O vera, Christe, charitas! Tu nostra purga crimina; Tu corda reple gratiâ, Tu redde cœli præmia

Deo Patri sit gloria, ejusque soli Filio, cum Spiritu Paracleto, Et nunc et in perpetuum. Amen.

Oremus.

BEATÆ Mariæ Magdalenæ, quæsumus, Domine, suffragiis adjuvemur, cujus precibus exoratus quatriduanum

fratrem Lazarum vivum ab inferis resuscitasti. Qui vivis, etc. Amen.

terret pevar dez a oa. C'hui pehini a vev hac a ren ur memes Doue gant an Tad hac ar Speret-Santel, epad an oll eternite. *Evelse bezet grêt.*

Evit Gouel Sant Jacques, ar pempet devez var-nuguent a c'houere, a leverrot e fin gousperou an Ebestel, an orœsoun-mâ varlec'h ar Magnificat.

Oremus.

ESTO, Domine, plebis tuæ sanctificator et custos; ut apostoli tui Jacobi munita præsidiis, et conversatione tibi placeat et securâ mente deserviat. Per Dominum, etc. Amen.

Orœsoun Gouel Sant Jacques.

AUTROU-DOUE, pliget gueneoc'h beza sanctificator ha gardien d'ho pobl, evit, dre ar sicour hac an assistanç eus hoc'h Abostol sant Jacques, ma vèzimp agreabl deoc'h, o regli ervad hor buez, ha ma ho servichimp gant ur speret a beoc'h hac a assuranç. Dre hon Autrou, etc. *Evellen bezet grêt.*

Evit Gouel Santes Anna, ar c'huec'hvet deves varnuguent a c'houere, a guemerrot gousperou ar santeset pere ne dint quet guerc'heset, gant an orœsoun-mâ.

Oremus.

DEUS, qui beatæ Annæ tantam gratiam conferre dignatus es, ut Genitricis Unigeniti Filii tui Mater effici mereretur; concede propitius, ut cujus solemnia

Pedomp Doue.

OVA Doue, pe gant hini ez ê bet pliget rei ar c'hraç da santes Anna da vilitout beza mam d'an hini e deveus ganet ho map unic, roït deomp ive dre ho madelez ar c'hraç da veza sicouret dirazoc'h dre ar brotection hac an intercession eus an

hini ma solennisomp he gouel, dre ho memes map unic Jesus-Christ hon Autrou, pehini a vev hac a ren, etc. *Evelse bezet grêt.*

celebramus, ejus apud te patrociniis adjuvemur. Per eumdem, etc. Amen.

E MIS EOST.

Evit Gouel Sant Per er Chadennou, ar c'henta devez a vis eost, pa oue dilivriet gant un Eal eus a brison hac a Chadennou Herodes, e leverrot gousperou an Ebestel, gant ar memes hym a so lequeat diarauc, evit gouel ar gador, e fin mis Guenver. Lavaret a reot ivez ar verset hac an antifonen a so eno, ha goudese an orœsoun-mâ.

Pedomp Doue.

VA Doue, c'hui pehini, o veza dilivriet Sant Per Abostol eus ar Chadennou, hoc'h eus great dezàn sortial eus ar prison hep ofanç ebet, hon dilivriit ive, ni ho supli, diouz al liamou eus hor pec'hejou, hac, o veza trugarezus en hon andret, hor preservi diouz peb droug. Dre hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren ur memes Doue, etc. *Evelse bezet great.*

Oremus.

DEUS, qui beatum Petrum Apostolum à vinculis absolutum, illæsum abire fecisti, nostrorum, quæsumus, absolve vincula peccatorum: et omnia mala à nobis propitiatus exclude. Per Dominum, etc. Amen.

Goude an Orœsoun e leverrot ivez Orœsoun Sant Paul Abostol hac an antifonen a so da vouel ar gador, e fin mis Guenver.

Evit Gouel an Itron Vari an Erc'h, ar pempet devez a vis Eost a leverrot gousperou ar Verc'hes gant an orœsoun pehini a gueffot ivez eno e fin he gousperou, ha gant ar Y. hac an antifonen d'ar *Mag-*

nificat, a so tumâ varlec'h, evit solennite ar Rosera, er Sul quenta a vis here.

Evit Gouel an Dransfiguration eus hor Salver, ar c'huec'hvet devez a vis eost, a leverrot ar pevare Salm guenta eus a c'housperou ar sul, ha da ziveza ar salmic *Laudate Dominum omnes gentes; Meulit an Autrou benniguet*, pehini so eno ivez. Cetu amâ an hym, ar verset hac an orœsoun a so propr evit ar goûel-mâ.

An Hym *var an ton latin.*

QUICUMQUE christum quæritis, occulos in altum tollite : illic licebit visere signum perennis gloriæ.

Illustre quiddam cernimus, quod nesciat finem pati, sublime, celsum, interminum, anquius cælo et chaœ.

Hic ille Rex est gentium, populique Rex Judaïci, Promissus Abrahæ Patri, ejusque in ævum semini.

Hinc et Prophetis testibus, iisdemque signatoribus, testator et pater jubet audire nos et credere.

Gloria tibi, Domine, qui apparuisti hodiè cum

MAR clasquit Jesus Christ ervad,
Savit d'an eac'h ho taoulagad,
Eleac'h ma ellot caout ar guel
Eus a sin ar c'hloar eternel.

Guelet a reomp un dra divin,
Pehini n'ouffe quet caout fin;
Un dra huel ha bras meurbet,
Ancienoc'h eguet ar bed.

Roue an oll Gentilet ê,
Ha Roue ar bobl a Judee,
D'an Tad Abraham bet prometet
Ha d'e lignez evit bepret.

Gant e destou ar Brophedet
A oue gueichall represantet;
E dad so test ive dezàn,
Oc'h ordren deomp clevet ouvtàn.

Dec'hu, hon autrou benniguet,
A so hirio apparisset.
D'ho Tad ha d'ar Speret-Santel
Ra vezo ur c'hloar eternel.

Evelse bezet grêt.

℣. C'hui va Jesus, a so en êm apparisset glorius ha caër e presanç an Autrou-Doue ho Tad.

℟. Pehini en deus ho guisquet a c'hloar hac a vajeste.

Patre et Sancto Spiritu, in sempiterna sæcula. Amen.

℣. Gloriosus apparuisti in conspectu Domini.

℟. Propterea decorem indui te Dominus.

Orœsoun an Dransfiguration.

VA Doue, c'hui pehini en Dransfiguration glorius eus ho map unic hoc'h eus confirmet ar mysteriou a Feiz, dre an desteni eus an tadou ancien, hac hoc'h eus represantet en ur fæçoun admirabl an adoption barfet eus ho pugale dre ho mouez, pehini a sortias eus a ur gouabren selear, grit deomp ar c'hraç d'hon renta hoc'h heritourien assambles gant ar Roue-ze a c'hloar, ha da veza participant eus ar memes gloar. Dre milid ar memes Jesus-Christ hon autrou ho map unic, pehini a vêv hac a ren, etc.

consortes. Per Dominum, etc.

Oremus.

DEUS, qui fidei Sacramenta in unigeniti tui gloriosâ Transfiguratione, Patrum testimonio roborasti, et adoptionem filiorum perfectam, voce delapsâ, in nube lucidâ, mirabiliter præsignasti : concede propitius, ut ipsius regis gloriæ nos cohæredes efficias, et ejusdem gloriæ tribuas este

Evit Gouel Sant Lauranç, an deevet devez a vis Eost, a leverrot gousperou ur merzer evel a gueffot tumâ diarauc, hac er fin an Orœsoun-mâ.

Orœsoun evit gouel S. Lauranç.

OVA Doue oll-galloudec, grit deomp ar c'hraç, ni ho supli, da vouga ar flamou eus hor vicou, c'hui pehini hoc'h eus roet da Sant Lauranç an nerz da dre'hi all lesquidinez eus an tan hac an orrol eus e dourmanchou. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, etc.

Evelse bezet grêt.

Oremus.

DA nobis, quæsumus, omnipotens Deus, vitiorum nostrorum flammas extinguere, qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare.

Per, etc.

Evit Gouel ar Gurunen, pehini so tronos gouel sant Laurenç, a leverrot d'an nosquent memes couls ha d'an deiz eus ar gouel, gousperou gouel ar Groaz, a so merquet amâ varlerc'h e mis Guengolo, hac er fin an Orœsoun-mâ.

Oremus.

PRÆSTA, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui memoriam Passionis Domini nostri Jesu-Christi, Coronam ejus spineam veneramur in terris, ab ipso gloriâ et honore coronari mereamur in cœlis.

Orœsonou Gouel ar Gurunen.

OVA Doue, oll-galloudec, grit, ni ho supli, evel ma c'heno romp var an douar ar Gurunen spern eus hon Autrou Jesus-Christ e memor eus e bassion, ma vilitimp beza curunet a c'hloar hac a enor ebars en Eê gant hor memes Autrou Jesus-Christ ho map unic, etc.

Evelse bezet grêt.

Per eumdem, etc.

Evit Gouel an Assomption eus ar Verc'hes en Eê, ar pemzecvet a vis Eost, a leverrot e fin gouesperou ar Verc'hes an orœsoun, ar recommandation hac ar verset-mâ.

℣. Exaltata est Sancta Dei Genitrix.

℟. Super choros Angelorum ad cœlestia regna.

℣. Ar Vam santel da Zoue a so exaltet ha savet.

℟. Dreist ar C'heriou eus an Æelez e Rouantelez an Eê.

Antifona.

Hodiè Maria cœlos ascendit: gaudete, quia cùm Christo regnat in æternum.

Recommandation d'ar Magnificat.

Hirio ê pignet ar Verc'hes Varia en Eê; en em rejouissit abalamour ma idi o ren gant Jesus-Christ epad an eternite.

Orœsoun Gouel an Assomption.

AUTROU-DOUE, pardounit, ni ho supli, ho fec'hejou d'ho servicherien indin ma zomp, evit d'ar fin, ec'his na ellomp quet pligeout deoc'h dre hon actionou hon-unan, ma vezzimp saveteet dre an intercession eus a Vam ho Map hon Autrou. Dre hor memes Autrou. *Evelse bezet grêt.*

Oremus.

FAMULORUM tuorum, quæsumus, Domine, delictis ignosce, ut qui tibi placere de actibus nostris non valemus, Genitricis Filii tui, Domini nostri, intercessione salvemur. Per, etc. Amen.

Evit Gouel S. Berthele, ar pevare devez var-nuguent a vis Eost, a quemerrot gousperou an Ebestel.

Orœsoun Gouel Sant Berthele.

OVA Doue oll-galloudec hac eternel, pehini hoc'h eus rentet an deiz-mâ venerabl dre ar rejouissanç santel ha solennel eus a vouel hoc'h Abostol S. Berthele, grit, ni ho supli, ar c'hraç d'ho îlis da garet ar pez en deveus credet, ha da brezec ar pez en deveus desquet. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, etc.

Evelse bezet grêt.

Oremus.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui hujus diei venerandam sanctamque lætitiam in Apostoli tui Bartholomæi festivitate tribuisti, da Ecclesiæ tuæ, quæsumus, et amare quod credidit, et prædicare quod docuit. Per, etc. Amen.

Evit Gouel S. Loïs, Patron a Franç, a leverrot gousperou ar Goessoret pere ne dint quet Esqueb.

Pedomp Doue.

OVA Doue, pehini hoc'h eus great d'o coessor S. Loïs tremen eus a Rouantelez an douar d'ar c'hloar eus a Rouantelez an Eê, grit, ni ho supli, dre voyen e vilidou hac e intercession, ma hon

Oremus.

DEUS, qui beatum Ludovicum, Confessorem tuum, de terreno regno ad cœlestis regni gloriam transtulisti;

ejus, quæsumus, meritis et intercessione, Regis regum Jesu Christi Filii tui facias nos esse consortes. Per, etc. Amen.

bezo perz er c'hloar eus a Roue an oll rouanez, Jesus-Christ ho map. Dre ar memes Jesus-Christ, etc.

Evelse bezet grêt.

E MIS GUENGOLO.

Evit gouel an Nativite pe ar C'hinivelez eus ar Verc'hes, an eizvet eus ar mis, a leverrot d'ar *Magnificat* ar Recommandation hac an Oræsoun-mâ.

Antiphona.

NATIVITAS tua, Dei Genitrix Virgo, gaudium annuntiavit universo mundo: ex te enim otrus est sol justitiæ Christus Deus noster, qui solvens maledictionem, dedit benedictionem, et confundens mortem, donavit nobis vitam sempiternam.

Antifonen.

Ho Nativite, ô Guerc'hes Sacr, Mam da Zoue, e deveus annoncet ur joa bras d'ar bed universel: rac ac'hanoc'h-hu ez é bet savet an heaul a justiç, Jesus-Christ hon Doue, pehini, oc'h hon dilivria diouz ar valediction, en deveus roet deomp ar benediction hac o renta confus ha mezoc'h ar maro, en deveus acquisitet deomp ar vuez eternel.

Oremus.

FAMULIS tuis, quæsumus, Domine, cœlestis gratiæ munus impertire, ut quibus beatæ Virginis partus extitit salutis exordium, nativitatis ejus votiva solemnitas pacis tribuat incrementum. Per, etc.

Oræsoun gouel an Nativite.

AUTROU-DOUE, accordit, ni ho supli, an donæsoun eus ho craç celestiel d'ho servicherien indin ma zomp, evit d'ar fin, evel ma hon eus recevet ar goumançamant eus hor silvidiguez ar C'hinivelez eus ar Verc'hes sacr, ma receffimp un augmentation a beoc'h er solennite eus a vouel he nativite. Dre hon Autrou, etc.

Evelse bezet grêt.

Evit Gouel an hano eus ar Verc'hes Vari, pehini a ve solenniset d'ar Sul varlerc'h gouel he nativite, a leverrot he gousperou gant an oræsoun-mâ goude pehini a leverrot ivez oræosun ar sul; ha d'ar *Magnificat* a leverrot an antifonen *Sancta Maria, succure*, pehini so er gommemorationou commun dirac complidou ar Sul.

Oræsoun gouel an hano a Vari.

OVA Doue oll-galloudec, accordit, ni ho supli, ar c'hraç d'ho c'hristenien fidel, pere o deveus an heur hac ar joa da veza dindan an hano hac ar brotection eus ar Verc'hes glorius Vari, ma vezzint, dre voyen he intercession, dilivriet diouz peb drouc var an douar, ha ma vilitint erruout er joaüsdet eternel ebars an eê. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren gueneoc'h, etc. *Evellen bezet grêt.*

Oremus.

CONCEDE, quæsumus, omnipotens Deus, ut fideles tui, qui sub sanctissimæ Virginis Mariæ nomine et protectione lætantur, ejus piâ intercessione, à cunctis malis liberentur in terris, et ad gaudia æterna pervenire mereantur in cœlis. Per, etc. Amen.

Evit gouel ar Groas pe an Exaltation anezi, ar pevarzecvet a guengolo (pa oue tennet a dre daouarn an infidelet hac enoret gant pomp) a leverrot ar pevar salm guenta eus a c'housperou ar Sul, ha da bempet ar salm bian *Laudate Dominum omnes gentes* hac an hym *Vexila Regis*, pehini a guefot eno ivez etouez hymou ar Sulyou.

℣. Ar sin-mâ eus ar Groas a vezo en eê.

℟. Pa zeui an Autrou d'hor barn.

℣. Hoc signum crucis erit in cœlo.

℟. Cùm Dominus ad judicandum venerit.

Antiphona.

O Crux benedicta, quæ sola fuisti digna portare Regem cœlorum et Dominum. Alleluia.

Oremus.

DEUS, qui nos hodiernâ die Exaltationis Sanctæ Crucis annuâ solemnitate lætificas; præsta, quæsumus., ut cujus mysterium in terrâ cognovimus, ejus redemptionis præmia in cælo mereamur.

Per eumdem, etc.

Recommandation d'ar Magnificat.

O Croas benniguet, pehini hepquen a so bet din da zouguen Roue an Eêvou, hon Autrou.

Meulet ra vezo Doue.

Pedomp Doue.

OVa Doue, pehini a zeu hirio d'hon rejouissa dre ar sollennite annuel eus an Exaltation ar Groas santel, grit, ni ho supli, ma vilitimp caout en Eê ar pris eus a redemption an hini peveus a hini hon eus aznavezet ar mystèr var an douar. Dre hor memes autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren gueneoc'h ha gant ar Speret, etc.

Evelse bezet grêt.

INSTRUCTION

Evit gouel Sant Mikeal *Arc'hel, an navet devez varnuguent eus a vis Guengolo.*

AN hano-mâ (*Mikeal*) a sinifi (piou so hènvel ouz Doue) abalamour pa fallas da Lucifer, pehini oa er goumançamant ar c'haëra Eal, beza hènvel ouz Doue ha pignat quen huel hac èn, ma resistas ountâ Sant *Mikeal* o lavaret ar c'homsou-mâ: *Piou so hènvel ouz Doue?* ha neuse-souden e oue precipitet Lucifer eus an Eê bete gouelet an ifern, assambles gant an AElez all e gonsortet, pere a oa en em renquet a un tu gantâ da goumbati ous an Arc'hel S. *Mikeal* hac ous an AElez mad-all; pere o zrec'has oc'h en em soumeti oll da Zoue gant o c'habiten S. *Mikeal*. Dre ar superbite hac an orgouil eta eo en em gollet lucifer hac e AElez revoltet,

pere so rentet bremâ diaoulou, dre ar pec'het-ze; eleac'h er c'hontrol ma zeo en em saveteet S. *Mikeal* hac an AElez mad-all, dre an humilite hac ar soumission, evit rei deomp da entend e vezzimp collet ive mar bezomp superb hac arrogant, hac e vezzimp salvet mar bezomp douç hac humbl a galon evel an AElez santel.

Peguement bennac ma zeo galvet ar gouel-mâ gouel S. *Mikeal*, abalamour ma zeo ar prinç eus an AElez santel, e solennisomp cousgoude hirio ive gouel an oll AElez assambles, rac ma c'haparchantont ous an Ilis, ha ma o deveus Jesus-Christ evit pen, couls hac an dud, ha ma jouissont eus ar memes eürusdet pehini a esperomp-ni da gaout en ho c'hompaignunez.

Un interest bras hon eus da veza devot da sant *Mikeal*, abalamour ma zeo ar protector general eus an Ilis catholic, ha particulieramant eus ar rouantelez a Franç, ha ma zeo etablisset gant Doue var hon eneou da boeza hon drouc hac hor mad, ha d'hon diguemeret er sorti eus a vuez ar bed-mâ evit hon presanti dirac an tribunal eus hor barner souveren da receo hon setanç diveza. Pedomp-èn'ta d'hon assista favorablamant er moumend terrubl-ze: ha rac-ze e ven avis deoc'h da lavaret bemdez devotamant ho *Confiteor*, evit en em recommandi d'an autrou S. *Mikeal Arc'hel*, ha da dostât, mar guillit, ous ar sacramanchou en enor dezàn hirio hac er gouel-all pehini en deveus en eizvet dez a vis maë; hac evit solennisa ervad ar gouel-mâ couls ha gouel an AElez Gardien, hervez intention an Ilis, e tleomp da guenta, trugarecât Doue eus ar victor en deveus grêt da S. *Mikeal* ha d'an AElez-all da c'hounit var lucifer ha var an oll ærevent, hac eus ar vadelez pehini en deveus da zigaç an AElez santel-ze da renta servich deomp ha d'hor sicour da c'hounit ar memes victor, ha da aquisita ar memes eürusdet eveldo; d'an eil, lacât hor poan da imita ar garantez, an humilite hac an oboissanç o deveus d'hor servicha, peguen indin-bennac omp,

ha d'an trede, diouall na zeuemp d'o c'hontrista oc'h offanci Doue en ho fresanç.

Evit Gousperou Sant *Mikeal Arc'hel*, e quemerrot ar pevar salm quenta eus a c'housperou ar Sul, ha da bempet ar salm *Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo*, pehini so eno da ziveza.

Capitulum. *Chabistr bian.* Apocalyps. 1.

SIGNIFICAVIT Deus quæ oportet fieri citò, loquens per angelum suum servo suo Joanni, qui testimonium perhibuit verbo Dei, et testimonium Jesu Christi, quæcumque vidit.

℟. Deo gratias.

DOUE en deveus disclæriet an traou pere a dle arruout souden, o coms dre voyen e eal ous e servicher Yan pehini, var quement en deveus guelet, en deveus rentet da goms Doue un desteni, pehini eo testeni Jesus Christ.

℟. Graçou da Zoue.

HYM *evit Gousperou Sant Mikeal;* var an Ton : *goude beza coumuniet*, pe *Samaritanen.*

TIBI, Christe, splendor Patris, vita, virtus cordium, in conspectu Angelorum, votis, voce psallimus, alternantes concrepando, melos damus vocibus.

Collaudamus venerantes omnes cœli milites, sed præcipuè Primatem cœlestis exercitûs, Michaëlem in virtute conterentem Zabulum.

O Sclerder ho Tad, va Jesus, Buez ha nerz hon eneou, E presanç hoc'h ÆElez eurus, A galon hac a c'henou, E ganomp deoc'h meuleudiou; Hac e respontomp ivez An eil coupl ouz ho canticou, Oc'h unissa hor mouez.

Leun a ur respet santel E veulomp ar soudardet Eus hoc'h arme celestiel; An oll ÆElez benniguet, Dreist peb tra an Arc'hel eürus Sant Mikeal o c'habiten, Pini gant un nerz vertuzus A flastr da Satan e ben.

Pellaït dre voyen e sicour, Jesus hon Roue debonner, Ouement a fell d'hon adversour En hon enep da ober, Hac o veza guenqoc'h rentet Pur a gorf hac a ene, Dre drugarez en hon andret, Grit ma c'herruimp en eê.

Gant ur vouez leun a veuleudi Canomp gloar da Zoue an Tad, Canomp gant ar memes dudi Gloar da Jesus-Christ e Vap; Canomp gloar d'ar Speret-Santel, Tri ferson en un Doue hepquen Hac a so ivez eternel A viscoaz da virviquen. Amen.

℣. Dirac an ÆElez e canimp meuleudi deoc'h, va Doue.

℟. En ho templ santel hoc'h adorin, hac e veulin hoc'h hano.

Quo custode, Procul pelle, rex Christe piissime, omne nefas inimici; mundos corde et corpore, paradiso redde tuo nos solâ clementiâ.

Gloriam Patri melodis personemus vocibus : gloriam Christo canæmus, gloriam Paracleto, qui trinus et unus Deus extat antè sæcula. Amen.

℣. In conspectu angelorum psallam tibi, Deus meus.

℟. Adorabo ad templum sanctum tuum, et confitebor nomini tuo.

Recommandation d'ar Magnificat.

O Prinç glorius meurbet, sant Mikeal Archel, ho pêt memor ac'hanomp, ha pedit Map Doue ato evidomp amàn hac e peb leac'h. Doue ra vezo meulet. Doue ra vezo meulet ha trugarequeat.

PRINCEPS gloriosissime, Michael Archangele, esto memor nostrî; hic et ubique semper precare pro nobis Filium Dei. Alleluia, alleluia.

Pedomp Doue. *Oremus.*

VA Doue, c'hui pehini gant un urz admirabl a regl o implich hac o servich d'an ÆElez ha

DEUS, qui miro ordine angelorum ministeria ho-

minumque dispensas, concede propitius, ut à quibus tibi ministrantibus in cœlo semper assistitur, ab his in terrâ vita nostra muniatur. Per Dominum nostrum J.-C. Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti, etc. Amen.

d'an dud, accordit deomp dre ho trugarez ar c'hraç ma teui ho servicherien an Ælez, pere a so bepret oc'h assista dirazoc'h en eê, d'hor protegei ha d'hon preservi en dra vezzimp e buez var an douar. Quemense a c'houlennomp ouzoc'h dre vilid ho mab quer Jesus-Christ, pehini a ren gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel en un Doue hepquen epad an oll eternite.

Evelse bezet grêt.

E MIS HERE.

INSTRUCTION

Evit an oll Ælez, particulieramant evit an Ælez Gardien, a so o gouel an eil deiz a vis Here.

Beza ec'h ellomp consideri daou dra en Ælez santel, ar pez ma zint dirac Doue, hac ar pez ma zint en hon andret. Beza ez eus ur gantite vras a Ælez, hac int partaichet e nao renq. Ar re guenta hac ar re guela eo ar Cherubinet, an eil re eo ar Seraphinet, an trede re eo an Tronet, ar pevare re eo ar Principautet, ar pempet re eo ar Puissançou, ar c'huec'hvet re eo an Dominationou, ar seizvet re eo ar Vertuziou an Eêvou, an eizvet re eo an Arc'helez, hac an navet re eo an Ælez. Oll e velont Doue, er c'haront en adoront, ha ne baouesont oc'h e veuli; soumettet hac oboissant d'e oll urziou, e reont gant ur pres hac un ardor bras quement a blich gantâ da c'hourc'hemen dezo evit silvidiguez an dud hac evit gouarnamant ar bed universel.

Doue en deveus roet dezo un desir ardant evit silvidiguez an dud pere a ousont ervad a so destinet da jouissa eus ar memes eürusdet ganto. Quemerret a reont perz en hon oll interest, en em affligea a reont o velet hor pec'hejou hac hor miseriou; en em rejouissa a reont oc'h hor guelet o chench a vuez hac hoc'h en em saveteï; offr a reont da Zoue hor pedennou, e bidi a reont evidomp ive, hac e rebarbont ouz adversourien hor silvidiguez.

Ar re anezo a c'halver Ælez gardien, da bere en deveus Doue roet urz d'hor miret, o deveus ur sourci particulier ac'hanomp. Peb den en deveus e Æal gardien pehini a zalc'h compaignunez dezàn partout, ha ne baoues oc'h e zifen, oc'h e breservi dious an dangerou, oc'h e sicour en demptationou, oc'h e gundui hac oc'h e gusulya e peb izom.

Just eo-ta e respetemp hac e caremp ar sperejou eürus-mâ, pere so oc'hement a Brincet e palæs Doue, hac e quemerremp couraich d'en em renta din da veza eürus en o c'hompaignunez, unan eus an deiziou-mâ. Just ê deomp o zrugarecât eus o assistanç, o fidi d'hor sicour ato, ha lacat hor poan d'o imita en o furete hac en oboissanç prount ha joayus da ober volontes Doue, ha caout cals a respet an eil-re evit o-hentez ac'hanomp, pa en deveus peb-hini un Æal en e guichen oc'h e zioual. Tumâ diarauc varlec'h an devotion d'ar Verc'hes, e queffot ur fæçoun profitabl da exerci an devotion en andret an Æal gardien. Gousperou an Ælez gardien o deveus ar memes Salmou evel re *S. Mikeal.*

Chabistr bian. Eccl. 23. *Capitulum.*

Cetu me o caç va Æal deoc'h evit ma querzo en ho rauc ha ma o tivoallo en hoc'h hent, ha ma raï deoc'h antren er plaç pehini am eus preparet evidoc'h: respetit-èn ha clevit ous e vouez

Ecce ego mittam Angelum meum qui præcedat te, et custodiat in viâ, et introducat in locum quem paravi; ob-

serva eum et audi vocem ejus.

℟. Deo gratias.

CUSTODES hominum psallimus Angelos, naturæ fragili quos Pater addidit cœlestis comites, insidiantibus ne succumberet hostibus.

Nam quòd corruerit proditor Angelus, consessis meritò pulsus honoribus, ardens invidiâ pellere nititur quos cœlo Deus advocat.

Hùc, custos igitur pervigil, advola, avertens patriâ de tibi credita, tàm morbos animi quàm requiescere quidquid non sinit incolas.

Sanctæ sit Triadi laus pia jugiter, cujus perpetuo nùmine machina triplex hæc regitur, cujus in omnia regnat gloria sæcula.

℣. In conspectu angelorum psallam tibi, Deus meus.

hac e inspiration.

℟. Graçou da Zoue.

CANA'REOMP meuleudi
D'on AElez Gardien
Pere so roet deomp-ni
Gant Doue d'hon difen,
Gant aon na vemp trec'het,
Evel ma zomp fragil,
Gant an drougou-speret
Pere a so subtil.
Rac o veza chasseet
An traïtour satanas
Eus ar gùir eürusdet,
Evel ma vilitas,
Ec'h essa gant avi
Hor priva eus an Eê,
Da vont pe da hini
Omp galvet gant Doue.
Deut eta d'hor sicour,
Gardien vigilant,
Enep hon adversour
Hed ar vuez presant;
Distroït diouzomp
Clènvejou ar pec'het,
Ha quement a ra deomp
Col repos ar speret.
Ra vezo da viquen
An Dreindet sacr meulet
Pehini hepmuiquen,
A c'houarn an oll bet,
Ha p'eveus a hini
A ren er c'hloar ive
Aviscoaz, hac e raï
Hed an eternite.

Evelse bezet gret.

℣. Dirac an AElez e canin

meuleudi deoc'h, va Doue.

℟. En ho Templ santel hoc'h adorin hac e veulin hoc'h hano.

Antiphonen d'ar Magnificat.

HON AElez santel gardien, hon difennit er bresel a ra deomp adversourien hon eneou, evit na daïmp quet da goll er varnediguez terrubl a Zoue.

Pedomp Doue.

VA Doue, c'hui pehini dre ur brovidanç admirabl a brich digaç hoc'h AElez santel d'or miret, grit deomp ar c'hraç, ni ho supli, ma vezzimp difennet ato dre o frotection ouz hon adversourien, ha ma en em rejouissimp assambles ganto en eürusdet eternel. Ar pez a c'houlennomp ouzoc'h dre vilid ho map quer Jesus-Christ hon Autrou, pehini a vêv hac a ren ur memes Doue, etc.

Evit ar Solennite eus ar Rosera pehini a ve celebret ar Sul quenta eus a vis Here, e leverrot gousperou ar Verc'hes eleac'h gousperou ar Sul, peveus a hini a reot memor hepquen, o lavaret ar verset hac an oræsoun eus ar sul-ze varlerc'h oræsoun ar Solennite-mâ.

℣. Pliget gueneoc'h ma ho meulin, Guerc'hes sacr.

℟. Ha roït din vertuz a enep hoc'h adversourien.

℟. Adorabo ad Templum sanctum tuum, et confitebor nomini tuo.

Antiphona.

SANCTI Angeli Custodes nostri, defendite nos in prælio, ut non pereamus in tremendo judicio.

Oremus.

DEUS, qui ineffabili providentiâ sanctos Angelos tuos ad nostram custodiam mittere dignaris, largire supplicibus tuis et eorum semper protectione defendi, et æternâ societate gaudere. Per Dominum, nostrum, Jesum, etc.

℣. Dignare me laudare te, virgo sacrata. ℟. Da mihi virtutem contrà hostes tuos.

Antiphona.

Beatam me dicent omnes generationes, quia ancillam humilem respexit Deus.

Oremus.

DEUS, cujus unigenitus per vitam, mortem et resurrectionem suam nobis salutis æternæ præmia comparavit; concede, quæsumus ut hæc Mysteria sanctissimo beatæ Virginis Mariæ Rosario recolentes, et imitemur quod continent, et quod promittunt assequamur. Per eumdem, etc.

Antifonen d'ar Magnificat.

Eürus em gavo an oll nationou pobl, abalamour ma en deveus pliget da zoue sellet ouz e servicheres indin ma zoun.

Pedomp Doue.

OVA Doue, pa en deveus homap unic preparet deomp apris eus ar silvidiguez eternel dre voyen e vuez hac e varo hac e resurrection, ni ho supli, evel ma c'henoromp ar memor eus ar Mysteriou-mâ dre ar Rosera santel eus ar verc'hes glorius Vari, grit deomp ar c'hraç da imita ar pez so comprenet eno, ha da acquisita ar pez a brometont. Dre ar memes Jesus-Christ hon Autrou, pehini a vêv hac a ren gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, etc.

Evit Gouel S. Frances, ar pevare devez a vis Here, a leverrot gousperou ar Goessoret santel, pere ne d'int bet na Pabet nac Esqueb, gant an Orœsoun-mâ.

Oremus.

DEUS, qui Ecclesiam tuam beati Franscisci meritis, fœtu novæ prolis amplificas; tribue nobis ex ejus imitatione terrena despicere, et cœlestium donorum semper participatione gaudere. Per Dominum, Jesum, etc.

Pedomp Doue.

OVA Doue, c'hui pehini a zeu da pinvidicât hoc'h ilis, o reit dezi un seurt nevez a vugale, dre vilidou Sant Frances; grit deomp ar c'hraç d'e imita, o tisprigeout an traou terrien, ha roït deomp ivez ar joa da veza participant ato eveldàn en ho donœsonou celestiel. Dre voyen hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren ur memes Doue gueneoc'h, etc.

Evit Gouel an Dranslation eus a relegou Sant Paul a Leon, an decvet devez a vis Here, pehini a ve solenniset en Escopti-mâ gant un eizvet, e quemerrot gousperou ur c'hoessor Escop, gant ar recommandation hac an orœsoun a so varlerc'h an instruction-mâ.

Instruction evit Gouel an Dranslation.

HIRIO e solenniser e Leon Gouel an Dranslation eus a relegou Sant Paul Escop ha Patron eus an Escopti-mâ, evel ma solenniser e Querne ar sul quentæ eus a vis Maë an Dranslation eus a relegou Sant Caurintin, Escop ha Patron eus an Escopti-ze, hac e Treguer an Dranslation a relegou Sant Eozen, an navet var-nuguent eus ar mis-mâ, ha ma solenniser En Escoptiou-all un Dranslation bennâc erguisse.

Mar goulennit petra eo an Dranslation ha pe seurt gouel eo hounez, e respontin deoc'h penaus ar guer-mâ *Translation* a sinifi e oue transportet pe digacet ar relegou santel pere a enoromp, eus al leac'h ma edont quent da ul leac'h all; hac evelse ar croguen eus a ben Sant Paul, Patron a Leon, hac un ascorn eus e vreac'h deou a oue digacet ha rentet da guènver an deiz hirio en Ilis Cathedral eus a Gastel-Paul, hac ar vreac'h deou a Sant Caurintin a oue digacet, da guènver ar Sul quenta eus a vis Maë, en Ilis Cathedral a Guemper, ha corf S. Eozen a oue savet eus e vez ha transportet en ur plaç enoraploc'h, d'an navet var-nuguent eus ar mis-mâ, ha toudemes relegou Sant Nicolas d'an unecvet a Vaë. An deiz eta da guènver pehini eo bet transportet ar relegou santel, peveus a re eo quistion, a so galvet Gouel an Dranslation.

An Ilis, o solennisa ar Gouel-mâ eus an Dranslation, a ro deomp da entent penaus ez omp obliget

da enori Relegou ar Sænt. Da guenta, abalamour d'ar rapport o deveus ar Relegou precius-mâ gant ar Sænt pe ouz re ec'h apparchantont, ispicial o c'horfou, pere so bet templou d'ar Speret-Santel hac a dle beza reuniet ouz o eneou glorius pa ressuscitint; ha d'an eil, abalamour ma en em servich Doue eus ar relegou-mâ da ober cals a viraclou, dre intercession ar Sænt-ze.

Evit teïr ræsoun principal eta e ve solenniset an Dranslation a relegou ar Sænt. Da guenta, evit disquez deomp an enor bras a dleomp da zouguen dezo; dan eil, evit digaç deomp ar vemor hac evit ma trugarecaïmp Doue eus ar graçou hac ar faveriou en deveus roet deomp dre o moyen; ha d'an trede, evit ma o pedimp da gontinui en hon andret o assistanç hac o intercession dirac Doue. Ac'han ec'h ellomp ive conclui penaus ê permetet deomp douguen relegou santel en hor c'herc'hen gant an teir gondition-mâ: da guenta, ma hor bezo-y recevet gant ur personaich devot ha vertuzus, pehini ne garre quet rei deomp relegou faus; d'an eil, ma teuimp d'o douguen dre ur guir devotion, ha non pas dre ur vanite, ha no lezimp quet da dreina e nep leac'h; ha d'an trede, ma lacaïmp hor poan da imita buez ar Sænt-ze peveus a re e tougomp ar relegou, o tioual ouz ar pec'hejou ma o deveus bet horrol outo en o buez.

Evit ma profitimp eta eus ar Solennite-mâ, e ve mad deomp tostât ouz ar Sacramanchou, hac assista devotamant er servich divin, da viana m'ar d'ê berzet ar gouel; ha d'en em recommandi d'ar Sænt ma c'henoromp o relegou en deiz-mâ; ha d'an eil, goulen pardoun ouz Doue eus an neubet a respet hon eus douguet d'ar relegou santel-ze, gant resolution d'o enori guell, ha da gundui hor buez diouz an exemplou anezo, moyennant graç Doue, pehini a c'houlennimp dre intercession ar Sant-mâ.

Er sul quenta a vaë nep so e Querne a hanvo amâ S. Caurintin eleac'h S. Paul, hac e Treguer, S. Tudual.

D'ar Magnificat, *Antifonen.*

O Coessor glorius da Jesus-Christ, Sant Paul, ar sclærigen hac an decor a Leon, c'hui pehini o choas ar madou celestiel, hoc'h eus dispriset ar vaniteou eus ar bed, intercedit evidomp dirac Doue pehini dre e Brovidanç en deveus bet ho roet deomp evit doctor, d'hon instrui.

℣. Pedit evidomp, Autrou Sant Paul, Patron a Leon.

℟. Evit ma vezzimp rentet din eus a bromessaou Jesus-Christ.

Antiphona.

O Gloriose confessor Christi, Paule lux et decus Leoniæ, qui cœlestia eligens, mundi vanitates conculcasti: intercede pronobis ad Deum, qui te nobis providit doctorem.

℣. Ora pro nobis, beate Paule, Leoniæ Patrone.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Orœsoun evit translation Sant Paul, Patron a Leon.

AUTROU-DOUE, accordit deomp, ni ho supli, ar c'hraç da veza difennet dre ar suffrajou hac a intercession Sant Paul ho Coessor hac ho Pontif, evit d'ar fin, evel ma en deveus bet recevet, hervez e vilidou, an enor hac an dinite a escop, ma c'hobteno deomp digueneoc'h ho protection divin. Dre hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini, etc.

CONCEDE nos, quæsumus, Domine, beati Pauli Confessoris tui atque Pontificis attolli suffragiis; ut qui Pontificalem sanctis meritis suscepit Dignitatem, impetret apud te nobis supernam protectionem.
Per Dominum, etc.

Evit Gouel an Evangelist Sant Lucas, an trizecvet a vis Here, a leverrot Gousperou an Ebestel.

Orœson gouel Sant Lucas.

AUTROU-DOUE, ni ho supli, ma c'hintercedo evidomp dirazoc'h Sant Lucas hoc'h Evange-

Oremus.

INTERVENIAT pro nobis, quæsumus Domine, Sanctus

tuus Lucas Evangelista, qui Crucis mortificationem jugiter in suo corpore pro tui nominis honore portavit.
Per Dominum, etc.

list pehini en deveus douguet mortification ar groas var e gorf, evit enori hoc'h hano. Ni er goulen dre hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren ur memes Doue, etc.

Evit Gouel S. Simon ha S. Jud, livirit gousperou an Ebestel pere so diarauc gant an orœsoun-mâ.

Orœsoun Gouel Sant Simon ha Sant Jud.

Deus, qui nos per beatos Apostolos tuos ad agnitionem tui nominis venire tribuisti, da nobis Sanctorum tuorum Simonis et Judæ gloriam sempiternam, et proficiendo celebrare, et celebrando proficere.
Per Dominum, etc.

O va Doue, pehini hoc'h eus grêt deomp ar c'hraç da eruout gant an aznaoudeguez eus hoc'h hano, dre voyen hoc'h ebestel eürus, grit ma teuimp oc'h en em avanç er vertuz, da celebri ar c'hloar eternel eus ho Sænt, Simon ha Jud, hac oc'h e celebri, ma profitimp ato mui-ouz-vui en hor silvidigueuz. Dre hon autrou Jesus-Christ, etc.

E M I S D U.

Evit gouel ân oll Sænt hac o eizvet e quemerrot ar Salmou a so merquet evit gousperou ar verzerien, gant an hym hac an nemorant-all a so amâ.

Instruction evit Gouel an oll Sænt.

An Ilis a celebr ar gouel-mâ gant ur solennite vras, abalamour ma gompren an oll goueliou-all, ha ma zeo an Imaich eus ar gouel eternel a celebr Doue e-unan en eê gant an oll sænt. An intantionou p'evit re eo instituet ganti gouel an oll Sænt ha

pere a dleomp da gaout ivez evit e solennisa ervad, eo; 1. evit enori ar sænt, quen ar re a so aznavezet, quen ar re ne dint quet, pere n'o deveus gouel particulier ebet epad ar bloaz; 2. evit rapari dre ar solennitemâ ar mancamanchou pere hor be coumetet er gouelyou-all epad ar bloaz; 3. evit renta graçou da Zoue eus a guement faver en deveus great d'an eneou eürus; 4. evit tenna mui a c'hraçou varnomp hon-unan, oc'h impligea ive mui a intercessouret evidomp dirac Doue, ha d'ar pempet, evit en em excita da bratica gant muy a gouraich ar vertuz, dre guement a exemplou mad unisset assemblez eus a bep seurt oad dud, a bep sex hac a bep condition, ha dre ar geuel eus ar recompanç peveus a hini e chouissont bremâ. Hac ar pez so capabl d'hon excita da heul o exempl, eo consideri penaus ar Sænt a oa sempl eveldomp-ni, sujet d'ar memes temptationou ha d'ar memes difficulteou, hac ez omp memprou eus ar memes corf pehini eo an Ilis, animet gant ar memes speret, fortifiet gant ar memes sicour ha gant ar memes graçou, instruet gant ar memes mæstr, ha galvet d'ar memes recompanç eus ar barados.

An Hym evit Gouel an oll Sænt, var an ton latin.

Jesus-Christ, Redemptor an oll,
Hor c'honservit, na daïmp da goll,
O veza douç ouzomp rentet
Dre beden ho Map guerc'h bepret.

Ha c'hui, compaignunez santel
Ha Sperejou celestiel,
Pellaït divarnomp peb seurt drouc
Quen c'hoarvezet quen da c'hoarvout.

Profedet un Doue eternel,
Ha c'hui d'hon autrou ebestel,
Ni ho supli, dre ho requet,

Christe Redemptor omnium, conserva tuos famulos, beatæ semper Virginis placatus sanctis precibus.

Beata quoque agmina Cœlestium Spirituum, præterita, præsentia, futura mala pellite.

Vates æterni Judicis, Apostolique Domini, suppliciter

exposcimus salvari vestris precibus.

Martyres Dei inclyti, confessoresque lucidi, vestris orationibus nos ferte in cœlestibus.

Chori sanctarum Virginum, Monachorumque omnium, simul cûm Sanctis omnibus consortes Christi facite.

Gentem auferte perfidam credentium de finibus, ut Christo laudes debitas, persolvamus alacriter.

Gloria Patri ingenito, ejusque Unigenito, unâ cum Sancto Spiritu, in sempiterna sæcula. Amen.

℣. Exultabunt sancti in gloria.

℟. Lætabuntur in cubilibus suis.

Antiphona.

ANGELI, arc'hangeli, Throni et Dominationes, virtutes cœlorum, Cherubim atque Seraphim, Patriarchæ et Prophetæ, Sancti Legis Doctores, Apostoli, omnes Christi martyres, Sancti Confessores, Virgines Domini, Anachoretæ, Sanctique omnes, intercedite pro nobis.

Recommandation d'ar Magnificat.

ÆLEZ, Arc'helez, Tronou ha Dominationou, Vertuziou an Eêvou, Cherubinet ha Seraphinet, Patriarchet ha Profedet, Doctoret santel eus al lesen, Ebestel, oll Verzerien Jesus-Christ, Coessoret santel, Guerc'heset hon autrou, Ermitet ha quement Sænt ha Santeset a so er Barados, pliget gueneoc'h intercedi evidomp dirac Doue.

Grit ma vezzimp un deiz salvet:
C'hui merzerien victorius,
Ha coessoret glorius,
Grit, dre voyen ho pedennou,
Ma pignimp gueneoc'h en eêvou.
Banden santel a Verc'heset,
A Venec'h hac a Ermitet,
Oll Sænt ha Santeset eürus,
Grit ma zaïmp ive gant Jesus.
Chasseït an oll dud infidel
A douez ar gristenien fidel,
Ma rentimp ar veuleudi dlet
Da Jesus-Christ hep mar ebet.
Enor ha gloar da Zoue an tad,
Hac assambles da Zoue ar map,
Ha d'ar Speret-Santel ive,
A-hed an oll eternite.

Evelse bezet grêt.

℣. Ar Sænt a lammo gant ar joa er c'hloar.

℟. Ur rejouissanç bras a vezo ganto en o reposvan eternel.

Pedomp Doue.

OVa Doue oll-galloudec hac eternel, pehini hoc eus grêt deomp ar c'hraç da enori ar milidou eus hoe'h oll Sænt, dindan ur memes solennite, scuillit varnomp, ni ho supli, an aboundanç a zesiromp eus ho trugarez e consideration eus an iver bras-ze a Intercessouret. Ar pez a c'houlennomp ouzoc'h dre milid ho Map quer Jesus-Christ, hon Autrou, pehini a vêv hac a rên gueneoc'h, assambles gant ar Speret-Santel, en un Doue, etc.

Oremus.

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, qui nos omnium Sanctorum tuorum merita sub unâ tribuisti celebritate venerari, quæsumus ut desideratam nobis tuæ propitiationis abundantiam, multiplicatis intercessoribus largiaris. Per Dominum, etc.

Evit Gouel an Anaon eus ar Purgator, an eil dez eus ar mis Du, galvet gant an Ilis deiz ar Gommemoration eus an oll Anaon fidel decedet, e fin gousperou an oll Sænt, pe, mar gu'erru gouel an oll Sænt da sadorn, e fin gousperou ar Sul varlerc'h e ve lavaret gousperou an Anaon, pere a gueffot amâ arauc ar seiz salm a binigen.

INSTRUCTION
EVIT GOUEL AN ANAON.

AN Ilis e deveus destinet un devez particulier da bidi evit ar re varo, evit proculi dezo ur soulageamant general, hac e deveus choaset evit an effet ze tronos gouel an oll Sænt, evit disquez an union a so ètre an oll memprou eus an Ilis guirion ar gristenien fidel pere a so en Eê, er Purgator ha var an douar, a so tout memprou eus an Ilis guirion. Galvet int oll d'an eürusdet eternel. An teir Ilis-mâ ne reont nemet unan dindan ar memes pen, Jesus Christ. An Ilis a so

var an douar a zeu d'en em gouraichi da vilitou ar memes eürusdet, oc'h en em rejouissa deiz gouel an oll Sænt abalamour ma chouis ar Sænt, dija eus an eürusdet-ze; hac e fell dezi o proculi ive dan Ilis so er Purgator, dre ar pedennou pere a ra an trono evit an Eneou a so arretet eno er poaniou.

Intantion an Ilis eo'ta ma pedemp Doue trono gouel an oll Sænt evit an oll Eneou eus ar Purgator e general, ha ma reservemp da zeiziou-all hor pedennou particulier evit hor c'herent hac hor mignounet pere so maro : rac an deiz-mâ so destinet d'ar pedennou general-ze evit an Anaon, evel ma zeo destinet an deiz diaguent da celebri ar gouel eus an oll Sænt e general, ha non pas eus a ur Sant hepquen e particulier : ha rac-ze evit en em gonformi da speret an Ilis, e lleit pidi da vouel an Anaon, non pas hepquen evit ho querent hac ho mignounet, mæs evit an oll Anaon e general. Dre ar pedennou-ze ec'h enoromp ivez ar sacrifiç divin eus an oferen, pehini eo an excellanta peden; hac ec'h aller ouspen soulagei an Anaon eus ar Purgator, dre ar yun, an alusen hac an euvrou mad-all a reer evito, daoust pe seurt euvrou mad-all ec'h allent beza.

Evit Gouel Sant Charles, Escop ha Coessor, ar pevare devez eus ar mis Du, a leverrot gousperou ar Goessoret Pontif, gant an orœsoun-mâ.

Oremus.

Ecclesiam tuam, Domine, Sancti Caroli, Confessoris tui atque Pontificis, continuâ protectione custodi, ut, sicut illum pastoralis sollicitudo gloriosum

Orœsoun evit Gouel S. Charles.

Autrou-Doue, pliget guenec'h conservi hoc'h Ilis dre ar brotection continuel eus ho Coessor hac ho Pontif Sant Charles, evit d'ar fin, evel ma zeffén en em rentet glorius hac eürus dre ar sourci pastoral en deveus bet eus a silvidiguez an eneou,

ma vezzimp-ni rentet ive fervant ato en ho carantez dre voyen e intercession. Ar pez a c'houlennomp ouzoc'h dre milid hon Autrou Jesus-Christ, etc.

reddidit, itanos ejus intercessio in tuo seme per faciat amore ferventes. Per Dominum, etc.

Evit Gouel S. Martin, Escop ha Coessor, an unnec vet devez eus ar mis Du, a quemerrot gousperou ra Goessoret Pontif, gant an orœsoun-mâ varlerc'h.

Pedomp Doue.

Ova Doue, c'hui pehini a vel penaus ne ouffemp quet subsista dre hor vertuz hon-unan, grit dre ho madelez ma vezzimp goarantisset dre voyen an intercession a S. Martin ho Coessor hac ho Pontif enep quement seurt adversite a erruo gueneomp. Dre milid hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini, etc.

Oremus.

Deus, qui conspicis quia ex nullâ nostrâ virtute subsistimus; concede propitius, ut intercessione beati Martini Confessoris tui atque Pontificis contrà omnia adversa muniamur. Per, etc.

Evit an Dedy eus an Ilisou Sant Per ha Sant Paul, an trivec'hvet eus ar mis Du, quemerit gousperou an Dedy eus a un Ilis gant an orœsoun a so ivez eno diouz-tu.

Evit Gouel ar bresantation eus ar verc'hes, ar c'henta deiz var-nuguent eus ar mis Du, quemerit gousperou ar verc'hes gant an Orœsoun-ma ha gant an an Antifonen d'ar *Magnificat* a so er Sul quenta a vis Here, evit ar Rosera.

Orœsoun ar Bresantation ar Verc'hes.

Ova Doue, pehini hoc'h eus teurveset e vise presantet en templ da guènver an deiz hirio

Deus, qui beatam Mariam semper Virginem, spiritüs

sancti habitaculum, hodiernâ die in templo præsentari voluisti; presta, quæsumus, ut ejus intercessione in Templo gloriæ tuæ præsentari mereamur. Per Dominum, Jesum, etc.

Da Vouel Santes Aziliç, Guerc'hes ha merzeres, a c'henta deiz var-nuguent, ha da Vouel Santes Cate Guerc'hes ha merzeres ivez, ar pempet deiz var-nuguent eus ar mis Du, quemerit gousperou a Guerc'heset gant an oræsoun a so eno evit gouel ur Verc'hes merzeres.

Evit Gouel an Dedy eus an Ilis Cathedral a Guemper-Caurintin, ar c'huec'hvet var-nuguent eus ar mis Du, e quemerrot gousperou an dedy eus a un Ilis gant an oræsoun a so eno. Hoguen en Escoptiou-all, mar reer d'an deiziou-mâ offiç S. Per merzer, a vezo lavaret gousperou ur Sant merzer het-a-het.

Evit Gouel S. Andre, an tregontvet devez eus ar mis Du, e quemerrot gousperou an Ebestel het-a-het, gant an oræsoun-mâ.

Oræsoun Gouel Sant Andre.

MAJESTATEM tuam Domine, suppliciter exoramus, ut, sicut Ecclesiæ tuæ beatus Andreas Apostolus extitit Prædicator et Rector, ita apud te sit pro nobis perpetuus Intercessor. Per, etc.

AUTROU-DOUE, ni a supli humblamant ho majeste, evel ma e deveus bet hoc'h Ilis An Abostol Sant Andre evit predicator hag evit conductor, ma hor bezo-èn ivez ato evit intercessor dirazoc'h. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vêv hac a ren en un Doue hepquen gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, etc.

E MIS QUERZU,

Evit Gouel Santes Barba, ar pevare deis eus ar mis-mâ e quemerrot gousperou ar Santeset pere a voa Guerc'heset ha merzereset gant an oræsoun pehini so eno evit gouel ur Verc'hes merzeres: *Deus, qui inter cætera, etc.* Va Doue, c'hui pehini etre ar miraclou-all, etc.

Evit Gouel Sant Nicolas, ar c'huec'hvet devez a vis Querzu, a leverrot gousperou ur Sant coessor pontif gant an oræsoun-mâ.

Oræsoun Gouel Sant Nicolas.

O Va Doue, c'hui pehini hoc'h eus enoret Sant Nicolas pontif gant un infinite a viraclou hoc'h eus grêt dre e voyen, grit, ni o supli, ma vezzimp dilivriet re ar milidou hac ar pedennou nezàn diouz ar flammou eus a an an Ifern. Ar pez a c'houlenomp dre hon Autrou.

DEUS, qui beatum Nicolaum Pontificem innumeris decorasti miraculis: tribue, quæsumus, ut ejus meritis et precibus à gehennæ incendiis liberemur. Per Dominum, etc.

Evit Gouel ar Gonception eus ar Verc'hes sacr, an eizvet eus ar mis-mâ, e quemerrot gousperou ar Verc'hes, gant ar recommandation hac an oræsoun eus a vouel he Nativite a so e mis Guengolo, nemet ma lequeot ar guer-mâ *Conception* eleac'h ar guer *Nativite* a so eno.

Evit Gouel Sant Caurintin, en daouzecvet a vis Querzu, a leverrot gousperou ur Sant Coessor Pontif.

Oræsoun Gouel S. Caurintin.

AUTROU Doue, roït deomp ho craç en abondanç, ni ho supli, evit d'ar fin, evel ma cele-

Oremus.

GRATIÆ tuæ, quæsumus, Domine, tribue largitatem: ut

qui beati Corentini Confessoris tui atque Pontificis memoriam colimus, vitæ præsentis et futuræ præsidiis gaudeamus. Per Dominum nostrum, Jesum, etc.

bromp ar memor eus ho Coessor ha Pontif eurus sant Caurintin, ma hor bezo ar joa da veza sicouret ganta evit ar vuez presant hac evit an hini da zont. Ar pez a C'houlennomp dre hon autrou Jesus-Christ ho ma unic, pehini a vêv, etc.

Evit Gouel Sant Thomas, ar c'henta deiz var-nuguent eus ar mis-mâ, livirit gousperou an Esbestel.

Oremus.

Da nobis, quæsumus, Domine, beati Apostoli tui Thomæ solemnitatibus gloriari, ut ejus semper et patrociniis sublevemur, et fidem congruâ devotione sectemur. Per Dominum nostrum, Jesum, etc.

Orœsoun gouel Sant Thomas.

Autrou-Doue, ni ho supli da rei deomp ar c'hraç da solennisa gant joa ar gouel eus hoc'h Abostol Sant Thomas, evit ma vezzimp assistet ato gant e brotection dirazoc'h, ha ma c'himitimp ar feiz anezàn gant an devotion a c'houlennit digueneomp, Dre hon autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini, etc. *Evelse bezet grêt.*

Evit S. Tuzvoal, peautramant Tudual, pe Tudal, ar Patron eus an Escopti Treguer, e quemerrot gousperou ur Sant Coessor Escop pe Pontif evel diarauc, gant an antifonen hac an Orœsoun *Exaücit*, pehini so eno diouz-tu Ha mar be great en ho parres an ofiç eus a vouel-all ebet peveus a hini ne gavac'h quet an orœsoun-amâ, ec'h ellot quemeret an orœsoun gommun pehini so lequeat diarauc e fin gousperou peb seurt Sænt ha peb seurt gouelyou.

Evit ar Gouelyou-all a so e fin ar mis-mâ, e queffot an Orœsonou propr diarauc e fin gousperou Nedelec.

GOUSPEROU AN ANAOUN

Eus ar Purgator, pere a ve coumancet dre ar Salmou, hep lavaret *Deus in Adjutorium*, hac a vê mad o lavaret ur veich er sizun, pe da viana ur veich er mis d'ar Sul, da bardaëz.

Ar c'henta salm pehini a gompren ar santimanchou hac an aznaoudeguez-vad eus a un Ene en andret Doue d'e beza dilivriet eus e zristidiguez hac eus e affliction, ha diouz an danger da veza collet, oc'h huanada etrese an Eê pe da hini a zèzir evel e bro. Var an ton : *Ha c'hui christenien, me ho ped.*

Ant. Me a pligeo d'an Autrou. *Ant.* Placebo Domino.

Salm. 114.

Me am eus caret va Doue,
Hac er c'har a greis va ene :
Rac ma exauço gant truez
Eus va orœsoun ar vouez.
Em izom en deveus ouzin
Inclinet e scouarn divin :
Rac-ze ne vanquin quet ivez
D'e bidi epad va buez.
Siget oun bet gant ar poaniou
Ha gant naouspet seurt anqueniou,
Hac ez oun bet en em gavet
E danger da veza collet.
E creis va oll affliction,
Va oll boan ha temptation,
Em eus bet invoquet ato
Eus v'Autrou divin an hano.
Va Doue, a lavaren-me,
M'ho ped, dilivret va ene :
Doue so mad ha just meurbet,
Prest d'ober graç en hon andret.
Doue a zeu da gonservi

Dilexi quoniam exaudiet Dominus : vocem orationis meæ.

Quia inclinavit aurem suam mihi : et in diebus meis invocabo.

Circumdederunt me dolores mortis : et pericula inferni invenerunt me.

Tribulationem et dolorem inveni : et nomen Domini invocavi.

O Domine, libera animam meam : misericors Dominus et justus, et Deus noster miseretur.

Custodiens parvulos Dominus : humiliatus sum, et liberavit me.

Convertere, anima mea, in requiem tuam : quia Dominus benefecit tibi.

Quia eripuit animam meam de morte : oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapsu.

Placebo Domino in regione vivorum.

Requiem æternam: dona eis Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

A. Placebo Domino in regione vivorum.

Ar re vian ouz peb avi :
Rac pa zoun bet humiliet,
En deveus ma dilivriet.

Quemer, ma ene, da repos
Da veuli Doue deiz ha nos :
Rac m'en deveus uset ouzit
Gant ur vadelez infinit.

Va ene en deveus dilivret
Diouz ar maro eus ar pec'het;
Va daoulagat diouz an daëlou,
Va zreid diouz ar precipiçou.

O veza e renq ar re veo,
Pelloc'h d'am Autrou me bligeo
Gant e c'hraç santel o viret,
E oll gourc'hemennou bepret.

Roït ar reposvan eternel,
Va Doue, d'an Anaoun. fidel;
Ha cacit-y d'ar sclærigen
Evit ho quelet da viquen.

Antifonen. Me bligeo d'am Autrou e bro ar re veo.

An eil salm, pe dre hini e c'houlen un ene ouz Doue beza dilivriet diouz an teodou malin, pere a glasq hor c'holl, eo ar salm 119. Ad Dominum, cùm tribularer, clamavi. Etrese Doue em eus criet, *pehini a gueffo en Ofiç an hano hac ar gurunen eus ar verc'hes; hac, eleac'h ar* Gloria Patri *pehini so eno e fin ar salm, a leverrot* Requiem æternam, *evel a so amâ gant an antifonen-mâ varlerc'h.*

Ant. Heu mihi! Domine, quia incolatus meus prolongatus est.

Antifonen. Siouaz din! va Autrou, astennet eo va demeuranç em poaniou.

An trede salm pehini a gonsol un ene mad a laca, foan d'en em sevel diouz ar bed-mâ etrese ar bed-hont hac e assur, quen er vuez quen er maro, eus ar brotection

a Zoue pe diouz hini epquen e tleomp gortos sicour. Var an ton : *Pet den siouaz a so dalc'het!*

Antifonen. An Autrou ho tiouall.

Ant. Dominus custodit te.

Psalm. 120.

Savet am eus a galon vad
Etrese'n eê va daoulagat;
Ac'hano em eus esperanç
Da gaout sicour hac assistanç.

Digant nep en deveus crouet
An êe, an douar, an oll bet,
Eo e teu din va oll sicour
Evit trec'hi peb adversour.

Va Doue, na bermetit quet
E riscle va zroad er pec'het:
Na gousquit quet, me ho supli:
Quent-ze beillit d'am c'honservi.

Nan, an hini so oc'h hor miret,
Mar domp fidel dezàn bepret,
Ne gousquo quet na ne voro,
Ha diouz peb danger hor miro.

C'hui a so eürus; ene mad,
Preservet gant Doue ho Tad;
Ho protection ê an Autrou
A so crog en o tourn-deou.

Ne noaso deoc'h na tom na yen
A bers hoc'h oll adversourien,
Nac a nep seurt affliction,
Nac a nep seurt temptation.

An Autrou-Doue ho tioual
Diouz peb maler ha diouz peb goall :
Pliget gantàn ho conservi
Ato diouz drouc ha peb avi.

Hac er vuez hac er maro,
E peb izom ha da pep tro
Bezet Doue ho gardien

Levavi oculos meos in montes : undè veniet auxilium mihi.

Auxilium meum à Domino : qui fecit cœlum et terram.

Non det in commotionem pedem tuum : neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit neque dormiet : qui custodit Israël.

Dominus custodit te, Dominus protectio tua : super manum dexteram tuam.

Per diem sol non uret te : neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo : custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introïtum tuum et exitum tuum : ex hoc nunc et usque in sæculum.

Requiem æternam :

dona eis Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

Euz a vremâ da virviquen. Roït ar reposvan eternel, Va Doue, d'an Anaoun fidel, Ha cacit-y d'ar sclærigen, Evit ho quelet da viquen.

Ant. Dominus custodit te ab omni malo : custodiat animam tuam Dominus.

Antif. An Autrou ho tiouall diouz peb drouc : pliget gant Doue diouall hoc'h ene bepret.

Ar pevare salm eo an De profundis, *pehini a gueffot tumâ varlerc'h, casi e fin ar seiz salm; hac, eleac'h* Gloria Patri *a so eno, a leverrot* Requiem æternam, *evel a so amâ e fin ar salm diarauc, ha neuse ec'h ajoulot an antifonen-mâ.*

Ant. Si iniquitates observaveris, Domine : Domine, quis sustinebit ?

Antifonen. Mar sellit piz ouz hor pec'hejou, va Doue, va Doue, piou a allo hersel ouz ho justiç-hu ?

Ar pempet salm eo Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo. M'ho trugareca, va Doue, hac ho meul a greis va ene, *pehini a gueffot da ziveza arauc an hymou evit gousperou ar suliou; hac eleac'h ar* Gloria Patri *a so eno e fin ar salm, a leverrot amâ* Requiem æternam, etc. Roït ar reposvan eternel, etc. *ha goude an antifonen-mâ.*

Ant. Opera manuum tuarum, Domine, ne despicias.

Antifonen. Na zisprigit quet, ô va Autrou, an euvrou eus ho taouarn, da lavaret ê hon eneou.

Goude ar salmou-mâ a leverrot ar Magnificat *a so e gousperou ar Verc'hes, hac, e fin* Magnificat *eleac'h* Gloria Patri, etc. *pehini so eno, a leverrot ar c'houpl-mâ.*

Requiem æternam : dona eis, Domine. Et lux perpetua : luceat eis. Amen.

Pliget gueneoc'h va Redemtor, Rei d'ar re so er Purgator Sclærigen perpetuel Hac ar repos eternel.

Evelse bezet grêt.

D'ar Magnificat. *Antifonen.*

QUEMENT a ro din va Zad a zeui davedon ; ha ne chasseint quet emeas an hini a zeu davedon, eme hor Salver.

Antiphona.

OMNE quod dat mihi pater, ad me veniet, et eum qui venit ad me, non ejiciam foras.

Livirit bremâ Pater noster *pehini a gueffot e brezounec, e coumançamant al lêvr-mâ, hac goudese e finissot evellen.*

℣. Ar memor eus ar re just a vezo eternel.

℟. Ha n'o devezo aoun ebet rac ur goall vrud.

℣. Autrou-Doue, dilivriit o eneou.

℟. Eus a berzier an Ifern.

℣. Grit ma reposint e peoc'h.

℟. Evelse bezet grêt.

℣. Autrou-Doue, exaucit va feden.

℟. Ha grit ma pigno betec enoc'h ar c'hri eus va oræsoun.

Pedomp Doue.

O Doue ar gristenien fidel, Crouer ha Redemtor d'an oll, pliget gueneoc'h accordi da eneou ho servicherien hac ho servichereset ar remission eus o oll fec'hejou, evit, dre hor pedennou humbl, ma c'hobtenint an indulgeanç hac ar pardoun o deveus ato desiret. Ni er goulen ouzoc'h, c'hui pehini a vev hac a ren hep fin da jamæs en ur memes Doue gant an Tad hac ar Speret-Santel.

Evelse bezet grêt.

℣. In memoriâ æternâ erunt justi.

℟. Ab auditione malâ non timebunt.

℣. A portâ inferi.

℟. Erue, Domine, animas eorum.

℣. Requiescant in pace. ℟. Amen.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

FIDELIUM, Deus, omnium conditor, et Redemptor, animabus famularum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue Peccatorum, ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

An Orœsoun-mâ diarauc a so evit an Anaoun e general; hoguen cetu amâ varlerc'h ivez orœsonou-all evit an Anaoun e particulier, hac a leverrot hervez ho tevotion hac hoc'h obligation, particulieramant en Oferen an Anaoun, m'ar g'assistit enni.

Orœsoun evit hon Tadou hac hor Mamou decedet.

DEUS, qui nos patrem et matrem honorare præcepisti, miserere clementer animabus patris et matris meæ, eorumque peccata dimitte, meque eos in æternæ claritatis gaudio fac videre. Per Christum Dominum nostrum.

Amen.

VA Doue, c'hui pehini hoc'h eus gourc'hemennet deomp enori hon tad hac hor mam, pliget gueneoc'h dre ho trugarez infinit caout truez ouz eneou va zad ha va mam; pardounit o fec'hejou dezo, ha grit din ar c'hraç d'o guelet unan an diziou-mâ er joa eus ar sclærigen eternel. Ar pez a c'houlennàn ouzoc'h dre vilid ho map quer Jesus-Christ hon Autrou, etc.

Evelse bezet grêt.

Orœsoun evit hor c'herent, hor mignounet hac hor mad-oberourien, pere a so eat a vuez ar bed-mâ.

DEUS, veniæ largitor et humanæ salutis amator, quæsumus clementiam tuam ut nostræ congregationis fratres, propinquos et benefactores, qui ex hoc sæculo transierunt, beatâ Mariâ semper Virgine intercedente, cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium pervenire concedas. Per Christum, etc.

VA Doue, c'hui pehini a so liberal o pardouni, hac a gar silvidiguez an dud, ni a supli ho madelez infinit, dre an intercession eus ar verc'hes glorius Vari hac eus an oll Sænt, da receo er barticipation hac er jouissanç eus an eürusdet eternel hor bredeur hac hor c'hoareset, hor c'herent hac hor mad-oberourien, ha quement o deveus bet ur vignonaich pe un union particulier-bennac gueneomp, hac a so sortiet a vuez ar bed-mâ. Ni er goulen ouzoc'h dre vilid ho map Jesus-Christ hon Autrou. *Evelse bezet grêt.*

Orœsoun evit ur Bœlec decedet peveus a hini a lequeot an hano, mar er gouzoc'h, e plaç an (N).

VA Doue, pehini hoc'h eus bet lequeat ho servicher (N) e renq ar væleyen Apostolic, oc'h e sevel d'an dinite a vælec, grit, me ho supli, ma vezo diguemeret ivez en o c'hompaignunez er joaüsdet eternel. Dre vilid ho Map quer Jesus-Christ hon Autrou.

Evelse bezet grêt.

DEUS, qui inter Apostolicos sacerdotes famulum tuum (N) sacerdotali fecisti dignitate vigere, præsta, quæsumus, ut eorum quoque perpetuo aggregetur consortio. Per Christum, etc.

Orœsoun evit ene ur goaz decedet, eus a behini a lequeot an hano, mar er gouzoc'h, e plaç an (N).

AUTROU-DOUE, pliget gueneoc'h clevet ouz ar pedennou pe gant re e supliomp humblamant ho trugarez da etablissa er vro a beoc'h hac a sclærigen an ene eus ho servicher (N) pe da hini hoc'h eus grêt sortial eus ar bed-mâ, ha da c'hourc'hemen ma c'hantreo e compaignunez ho sænt. Ni er goulen dre vilid ho map quer Jesus-Christ hon autrou.

Evelse bezet grêt.

INCLINA, Domine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur, ut animam famuli tui (N) quam de hoc sæculo migrare jussisti, in pacis ac lucis regione constituas, et sanctorum tuorum jubeas esse consortem. Per, etc.

Orœsoun evit ene ur vaoues decedet, peveus a hini e lequeot an hano, mar er gouzoc'h, e plaç an (N).

AUTROU-DOUE, ni ho supli, dre ho trugarez infinit, da gaout truez ouz an ene eus ho servicheres (N) ha da rei lod dezi er silvidiguez eternel bremâ pa zeo divisquet diouz ar gorruption eus

QUÆSUMUS, Domine, pro tuâ pietate, miserere animæ famulæ tuæ (N) et à contagiis mortalitatis exutam

in æternæ salvationis partem restitue. Per Christum; etc.

ar vuez mortel-mâ. Ni er goulen ouzoc'h dre vilid ho map quer Jesus-Christ hon Autrou.

Evelsé bezet grêt.

Orœsoun evit un den decedet, da zeiz an Enterramant.

DEUS, cui proprium est misereri semper et parcere, te supplices exoramus pro animâ famuli tui, *vel* famulæ tuæ (N) quam hodiè de hoc sæculo migrare jussisti, ut non tradas eam in manus inimici, neque obliviscaris in finem, sed jubeas eam à sanctis Angelis suscipi, et ad patriam Paradisi perduci, et quia in te speravit et credidit, non pœnas inferni sustineat, sed gaudia æterna possideat. Per Dominum, etc.

O va Doue, pa zoc'h ato prest da bardouni, ni ho supli, humblamant evit an ene eus ho servicher *pe* ho servicheres, (N) da behini hoc'h eus gourc'hemennet hirio sortial eus ar bed-mâ, na deuot quet de livria etre daouarn an adversour, na d'e ancounec'hât betec ar fin; quent-ze ma c'hourc'hemennot d'an ælez e receo hac e c'hundui da vro ar Barados: hac evel ma e deveus esperet ha credet enoc'h na bermetot quet e souffre poaniou an ifern, hoguen ma chouisso eus ar joaüsdet eternel. Dre vilid hon autrou Jesus-Christ, ho map unic.

Evelse bezet grêt.

Orœsoun evit recommandi an ene e fin an Oferen.

ABSOLVE, quæsumus, Domine, animam famuli tui *vel* famulæ tuæ, (N) ut defunctus *vel* defuncta sæculo, tibi vivat: et quæ per fragilitatem carnis humanâ conversatione commisit, tu

AUTROU-DOUE, absolvit, ni ho supli, ene ho servicher *pe* ho servicheres (N) evit, o veza maro d'ar bed-mâ, ma vezo dec'hù; ha pliget gant ho madelez pehini so quen trugarezus e fardouni hac e netaat diouz ar pec'hejou e deveus coumetet dre ar fragilite eus ar c'hic, epad ar vuez humen-mâ. Ni er goulen ouzoc'h dre hon Autrou Jesus-Christ ho map unic, pehini a vev hac a ren ur memes, etc.

veniâ misericordissimæ pietatis absterge. Per Dominum nostrum, etc.

Orœsoun evit un decedet, goas pe vaouez, peveus a hini a reer an Ofiç deiz ha bloaz, pe an Annuel.

AUTROU, c'hui pehini so un Doue leun a drugarez, grit ma c'hantreo er plaç a frescadurez hac en eürusdet eus ar repos hac eus ar sclærigen eternel an ene eus ho servicher *pe* ho servicheres (N) peveus a hini a celebromp hirio an ofiç deiz ha bloaz, pe an annuel. Ni er goulen ouzoc'h dre vilid hon Autrou Jesus-Christ ho map quer, pehini, etc.

Evelse bezet grêt.

DEUS, indulgentiarum Domine, da animæ famuli tui *vel* famulæ tuæ (N) cujus anniversarium depositionis diem commemoramus, refrigerii sedem, quietis beatitudinem, et luminis claritatem. Per, etc.

MATINEZOU AN ANAOUN.

Invitation pe *Exortation.*

An oll a so beo d'ar Roue souveren. * Deut, ma en adorimp. *Repetit diveich*, An oll, etc.

Invitatorium.

Regem cui omnia vivunt, * Venite adoremus. *Bis.*

Psalm 94.

DEUT oll, èntrezoc'h, crouadurien,
Deut ma en em rejouissimp
E Doue hon Autrou, etc.

VENITE, exultemus Domino, jubilemus Deo salutari, etc.

Ar rest eus ar salm-mâ a gueffot e coumançamant an heuriou-mâ en Ofiç an hano eus a Vari, hac, dec'h an invitation pehini so eno evit ar Verc'hes, leverrot an invitation a so amâ evit an Anaoun, arlerc'h peb coupl eus ar salm-ze.

Hoguen ne ve lavaret an invitation hac ar salm-mâ

nemet da vouel an Anaoun ha d'an enterramant, pe d'an ofiç bras eus a un decedet bennac, ha d'an deiziou-ze e ve lavaret an tri nocturn a so amâ varlerc'h, gant o antifonennou doublet. D'an deiziou all ervad ne lavarer nemet un nocturn gant Laudes, *ha cetu amâ e pe fœçoun ha pe diouz renq da sul, da lun ha d'ar yaou e ve lavaret ar c'henta* Nocturn; *ha da veurz ha da vener an eil; ha da verc'her ha da sadorn an trede.*

Hoguen o lavaret a dleer oll e personaich an Anaoun evel pa vez an anaoun e-unan d'o lavarret; ha pa gomser en ofiç-mâ eus a adversour pe adversourien, a dle nep en lavar o entent principalamant eus an œrevent/pere e hor brassa adversourien.

AR C'HENTA NOCTURN

Evit ar Sul, al Lun hac ar Yaou.

Ant. Dirige. *Antifonen.* Ma dirigit.

Psalm. 5.

VERBA mea auribus percipe, Domine : intellige clamorem meum.

Intende voci orationis meæ : Rex meus et deus meus.

Quoniam ad te orabo, Domine : manè exaudies vocem meam.

Manè astabo tibi et videbo : quoniam non Deus volens iniquitatem tu es.

Neque habitabit

PLIGET gueneoc'h, va Autrou, clevit ouz va c'homzou; hac ententit ous ar c'hri a rân ouzoc'h evit an anaoun.

Bezit attantif ouz ar vouez eus va oræsoun, c'hui pehini eo va Roue ha va Doue.

Rac dec'hu, va Autrou, em bezo recours ato em izomou; hac ec'h esperân e viot ivez ato prest ha prount d'am exauci.

Mintin-mad en em bresantin dirazoc'h da ober va feden; hac e considerin penaus ez oc'h un Doue pehini a gassa peb seurt fallagriez.

Ha penaus ne andurot den malin ebet da chom en ho quichen; na ne allo jamæs an dud fall hac injust padout dirac ho taoulagad:

Rac ur gassoni vras hoc'h eus ouz quement a ra fallagriez; hac e caçot da goll an oll dromplerien hac an oll gaouyadet.

Horrol ho pezo ato, va Doue, ouz un den criz na deus quet da fiziout ennâ; mæs evidon-me, o consideri an aboundanç eus ho trugarez, a lacaïn va oll fizianç ennoc'h.

Hac ec'h antrein en ho ty, evit hoc'h adori en ho Templ santel gant cals a zougeanç hac a respet evidoc'h.

Va Doue, grit ma querzin en hent eus ho justiç hac ho santelez, hac abalamour d'an adversourien eus va ene dirigit ha reglit va c'hamejou en ho presanç:

Rac ne deus na sincerite na guirionez en ho guenou, hac o c'halon a so leun a vanite hac a gorruption.

O gouzouc a so evel ur bez digor pe dre hini e sorti ur flear eus o c'halon; o zeaut a impligeont da lavaret gueyer ha da drompla: hoguen c'hui a barno gant justiç, va Doue.

Na bermetit quet e teuent a ben eus o goall desseinou; sul-vrassoc'h ma zeo an niver eus o c'hrimou, sul-belloc'h ivez o chasseot diouzoc'h pa o deveus bet an hardieguez d'ho courrouci, va Autrou.

juxtà te malignus : neque permanebunt injusti antè oculos tuos.

Odisti omnes qui operantur iniquitatem : perdes omnes qui loquuntur mendacium.

Virum sanguinum et dolosum abominabitur Dominus : ego autem in multitudine misericordiæ tuæ.

Introibo in domum tuam : adorabo ad templum sanctum tuum, in timore tuo.

Domine, deduc me in justitiâ tuâ : propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam.

Quoniam non est in ore eorum veritas : cor eorum vanum est.

Sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolosè agebant : judica illos, Deus.

Decidant à cogitationibus suis, secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos : quo-

niam irritaverunt te, Domine.

Et lætentur omnes qui sperant in te : in æternum exultabunt, et habitabis in eis.

Et gloriabuntur in te imnes qui diligunt nomen tuum ; quoniam tu benedices justo.

Domine, ut scuto bonæ voluntatis tuæ : coronasti nos.

Requiem æternam : dona eis, Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

Ant. Dirige, Domine, Deus meus, in conspectu tuo viam meam.

Mæs quement a laca o esperanç enoc'h-hu bevent gant joa : rac eternellamant en em rejouissint, hac e chomot ganto.

Enoc'h-hu epquen en em c'hlorifio quement hini a gar hoc'h hano, abalamour ma squillot ho craç hac po penediction var un den just.

Va Doue, ar volontez vad pehini hoc'h eus evidomp a servich deomp evel ur bodrier da bara an tauliou eus hon adversourien.

Pliget gueneoc'h, va Doue, rei d'an Anaoun ho repos eternel.

Ha grit ma velint ar sclærigen perpetuel eus hoc'h eürusdet.

Antif. Ma dirigit ha ma c'hunduit en hent da erruout en ho presanç, va Doue.

Ant. Convertere. *Antifonen.* Dristroït ouzin.

DOMINE, ne in furore tuo arguas me : neque in irâ tuâ corripias me ; etc.

VA Doue, nam reprenit quet D'ar poent ma viot courroucet,
Na exercit quet em c'hêver
Ar rigol vras eus ho coler.

Ar rest eus ar salm-mâ a gueffot tumâ varlerc'h e coumançamant ar seiz sâlm e guers ; hac, eleac'h Gloria Patri, *pehini so eno, e finissot ar salm dre ar c'houpl-mâ.*

Requiem æternam : dona eis, Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

Roït ho reposvan eternel,
Va Doue, d'an Anaoun fidel,
Ha eacit-y d'ar sclærigen,
Evit ho quelet da viquen.

Antifonen.

Distroït ouzin, va Doue,
Hac a boan tennit va ene :
Rac er maro eus ar pec'het
E veac'h guenên ancounac'het.

Antiphona.

Convertere, Domine, et eripe animam meam, quoniam non est in morte qui memor sit tuî.

Ant. Na bermetit jamæs. *Ant.* Nequandò.

Psalm. 7.

AUTROU, va Doue, va oll esperanç a so enoc'h ; ma saveteit ha ma dilivriit diouz quement so oc'h ma fersecuti.

Gant aoun erfin na deuhe an adversour evel ul leon da ravissa va ene, pa na deus den a guement am dilivrye dioutâ nac am savetehe.

Autrou, va Doue, mar doun coupabl eus ar pez a damaller din ; mar am eus grêt action injust ebet ; mar em eus rentet an drouc evit an drouc a so grêt din, e ve just e couezzen etre daouarn va adversourien, hep esperanç da achap.

Ya, just ve e teuhe va adversour da bourchu va ene, ha d'e c'hemeret, ha d'am fouli var an douar dindan e dreid, bete lammet ma buhez digueneèn, hac e teuhe da renta e poult quement gloar am eus acquisitet dre va euvrou mad.

Mæs er c'hontrol, me ho ped, va Autrou, da sevel a un-tu gueneèn, ha da exerci ho coler hac

DOMINE, Deus meus, in te speravi : salvum me fac ex omnibus persequentibus me et libera me.

Nequandò rapiat ut leo animam meam : dùm non est qui redimat, neque qui salvum faciat.

Dominé, Deus meus, si feci istud : si est iniquitas in manibus meis.

Si reddidi retribuentibus mihi mala : decidam merito ab inimicis meis inanis.

Persequatur inimicus animam meam, et comprehendat et conculcet in terrâ vitam meam : et gloriam meam in pulverem deducat.

Exurge, Domine,

in irâ tuâ : et exaltare in finibus inimicorum meorum.

Et exurge, domine, Deus meus, in præcepto quod mandasti : et sinagoga populorum circumdabit te.

Et propter hanc in altum regredere : Dominus judicat populos.

Judica me, Domine, secundùm justitiam meam : et secundùm innocentiam meam super me.

Consumetur nequitia peccatorum, et diriges justum : scrutans corda et renes Deus.

Justum adjutorium meum à domino : qui salvos fecit rectos corde.

Deus judex justus, fortis et patiens : numquìd irascitur per singulos dies?

Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit : arcum suum tetendit, et paravit illum.

Et in eo paravit

ho puissanç var an adversourien eus va silvidiguez.

Savit guenèn-ta, va autrou, v Doue, ervez ar gourc'hemen hoc'h eus grêt da souten ar re s persecutet hep ræsoun : evit m viot meulet en assembleou devo eus ho pobl.

Er consideration-ze pignit en ho tribunal : rac dec'hu, va Autrou, eo barn ar bobl.

Ma barnit eta, va Autrou, c'hui pehini a oar ervad oun divlam diouz an drouc a damaller din, pa n'am eus noaset da zen ebet.

Maliç ar re veichant a vezo distruget, hac an den just a vezo preservet guenec'hu, va Doue, c'hui pehini a azne sclær ar gouelet eus hor c'halonou hac hon oll interior.

Leac'h am eus eta, va Doue, da c'hortos sicour digueneoc'h, pa zilivriit ar re pere so eoun a galon.

Doue so ur Barner just, cre ha patiant; n'er gueler quet bemdez oc'h exerci e goler, peguement bennac ma en offancer.

Hoguen cousgoude ma na genchit a vuez pelloc'h e tenno souden e gleze varnoc'h : bantet eo e justiç, hac ema prest da ziscarga e vengeanç var ho pen.

Preparet en deveus ar biroun eus e goler da rei deoc'h ur maro prount pehini a vezo heu-

net eus un tan ardant evit ho lesqui.

Mæs ar pec'her ne sonch quet en dra-mâ; n'en deveus sourci nemet da ober fallagriez : evelse eo leun e speret a chagrin, hac ema bepret e poan, evel ur c'hreg var ventlou o clasq guenet e zesseinou meichant.

Digoret en deveus ur fos hac en deveus-hi toullet doun; hac e couez e-unan er fos hac er precipiç en deveus grêt evit ar re-all.

Ar boan a fell dezàn da ober d'ar re-all a erruo gantâ e-unan, hac ar veichancete-anezàn a gouezo var e ben e-unan.

Evidon-me, va Doue, me ho meulo hervez ho chustiç hac a gano canticou en enor d'hoc'h hano, va Autrou souveren.

Pliget gueneoc'h, va Doue, rei d'an Anaoun ar repos eternel;

Ha grit ma vellint ar sclærigen perpetuel eus hoc'h eürusdet.

Antifonen.

Na bermetit jamæs e teuhe an adversour, evel ul leon, da ravissa va ene, pa ne deus nicun a guement am dilivrie diountâ nac am savetehe.

℣. Diouz porz an Ifern.

℟. Dilivriit an Anaoun, va Autrou.

Hon Tad pehini so en Eê.

vasa mortis : sagittas suas ardentibus effecit.

Ecce parturiit injustitiam : concepit dolorem, et peperit iniquitatem.

Lacum aperuit et effodit eum : et incidit in foveam quam fecit.

Convertetur dolor ejus in caput ejus : et in verticem ipsius iniquitas ejus descendet.

Confitebor Domino secundùm justitiam ejus : et psallam nomini Domini altissimi.

Requiem æternam: dona eis, Domine.

Et lux perpetua: luceat eis.

Antiphona.

Nequandò rapiat ut leo animam meam; dùm non est qui redimat, neque qui salvum faciat.

℣. A portâ inferi.

℟. Erue, Domine, animas eorum.

Pater noster.

Lectio. 1. Job. 7. *Ar guenta guentel.* Eus à Job.

PARCE mihi, Domine; nihil enim sunt dies mei. Quid est homo, quia magnificas eum? aut quid apponis ergà eum cor tuum? Visitas eum diluculò, et subitò probas illum. Usquequò non parcis mihi, nec dimittis me ut glutiam salivam meam? Peccavi; quid faciam tibi, ô custos hominum? Quare posuisti me contrarium tibi, et factus sum mihimetipsi gravis? Cur non tollis peccatum meum et quare non aufers iniquitatem meam? ecce nunc in pulvere dormiam, et si mane quæsieris me, non subsistam.

℟. Credo quòd Redemptor meus vivit, et in novissimo die de terrâ surrecturus sum. * Et in carne meâ videbo Deum Salvatorem meum.

PLIGET gueneoc'h va fardouni va Autrou : rac an deiziou eus va buez ne d'int netra. Petra eo an den da vilitout beza consideret guenec'h-hu? ha penaus e prigit-hu lacat ho calon da gaout sourci anezàn? Da guenta er bisitit dre ar brosperite, ha neuse souden en exercit dre an adversite. Pevete queit e chommot-hu hep va fardouni-me, va Doue, hac hep rei din un dra bennâc a repos da denna va halàn? Pec'hi am ens grêt, petra rin-me'ta evit ho calmi, c'hui pehini ne baouesit o c'houarn an dud, hac o lacat evez outho? Permetit, va Doue, ma c'houlennin ouzoc'h perac hoc'h eus ma lequeat en ur stad controll deoc'h, ha ma zoun rentet chagrinus din va-unan? Perac, va Doue, na effacit-hu quet va fec'het-me, ha na bardounit quet din an offançou am eus grêt d'oc'h? Cetu-me prest o vont da gousquet er bez elec'h ma vezin cenchet e poultr; ha mar deut var c'hoaz vintin d'am c'hlasq, n'em c'heffot mui e buez martese.

℟. Cridi a ràn penaus va Redemtor a so beo, hac e ressuscitin eus an douar en deiz diveza; * hac e velin gant daoulagat va c'horf memes, Doue va Salver.

℣. Ya me va unan er guelo, hac un all n'er guelo em leac'h : va daoulagat propr vezo a sello outâ. * Hac e velin gant va c'horf memes va Doue, va Salver.

An eil Quentel. Eus a Job.

ENOUET eo va ene gant va buez; scuiz oun o veva; en em abandouni a rin da glem em enep va-unan, hac e comsin gant un dristidiguez vras em ene. Lavaret a rin da Zoue : n'am c'hondaunit quet, ha pliget gueneoc'h rei din da gaznaout perac em zretit gant quement a rigol; ha c'hui a gaffe mad, va Doue, e ven-me calomniet, hac e ven persecutet hac affliget evel ma zoun, ha me un ouvraich eus ho taouarn, pa hoc'h eus ma c'hrouet; ha c'hui alle amproui ar goal dessein eus ar re veichant em enep-me; ne d'ê quet daoulagad quic ê hoc'h eus, va Doue, da sellet ouz an traou, evel ma sell an dud. Ho teiziou hac ho ploaziou ne dint quet hènvel ouz re an dud, evit ma ho pe izom d'en em informi ha me so criminal, na da ober un enclasq piz eus va fec'het, nac evit goud ervad penaus n'em eus grêt fallagriez ebet, pa na deus den a guement a elle ma zenna eus a dre ho taouarn.

℟. C'hui va Salver, pehini hoc'h eus ressuscitet Lazar eus ar bez, hac èn o fleria; Pliget gue-

℣. Quem visurus sum ego ipse et non alius, et oculi mei conspecturi sunt. * Et in carne meâ videbo Deum Salvatorem meum.

Lectio 2. Job. 10.

TÆDET animam meam vitæ meæ: dimittam adversùm me eloquium meum; loquar in amaritudine animæ meæ Dicam Deo : noli me condemnare : indica mihi cur me ita judices? Numquid bonum tibi videtur, si calumnieris me, et opprimas me opus manuum tuarum, et consilium impiorum adjuves? Numquid oculi carnei tibi sunt, aut sicut videt homo et tu videbis? Numquid sicut dies hominis dies tui, et anni tui sicut humana sunt tempora, ut quæras iniquitatem meam et peccatum meum scruteris? Et scias quia nihil impium fecerim, cùm sit nemo

qui de manu tuâ possit eruere.

℟. Qui Lazarum ressuscitasti à monumento fœtidum. * Tu eis, Domine, dona requiem, et locum indulgentiæ.

℣. Qui venturus es judicare vivos et mortuos et sæculum per ignem. * Tu eis Domine, dona requiem, et locum indulgentiæ.

neoc'h rei repos ha leac'h a indulgeanç hac a bardoun d'an Anaoun.

℣. C'hui pehini a dle dont da varn ar re veo hac ar re varo, hac ar bed-mâ dre an tan. * Piget gueneoc'h, va Autrou, rei repos ha leac'h a indulgeanç hac a bardoun d'an Anaoun.

Lectio 3. Job 10. *An trede quentel.* Eus a Job.

MANUS tuæ, Domine, fecerunt me, et plasmaverunt me totum in circuitu; et sic repentè præcipitas me? Memento, quæso, quòd sicut lutum feceris me, et in pulverem reduces me. Nonne sicut lac mulsisti me, et sicut caseum me coagulasti? Pelle et carnibus vestisti me, ossibus et nervis compegisti me. Vitam et misericordiam tribuisti mihi, et visitatio tua custodivit spiritum meum.

℟. Domine, quando veneris judicare terram, ubi me abscondam à vultu iræ tuæ, * Quia peccavi nimis in vitâ meâ.

Ho taouarn, va Doue, ê o deveus ma grêt, ha furmet va c'horf gant e oll memprou: hac e falfe deoc'h evellen ma frecipita en abym quer buan? Ho pezet memor, me ho ped, penaus hoc'h eus ma grêt evel ur pot-pri, ha penaus em rentot abars nemeur e poultr hac e ludu. Ha n'edo eguis læs caoulet oun-me bet furmet gueneoc'h-hu e cof va mam, elec'h ma oc'h eus ma c'haledet a-neubeudou evel fourmaich? Goudese hoc'h eus eno ma guisquet a groc'hen hac a guic, ha rentet ferm va c'horf gant esquern ha nervennou. Erfin hoc'h eus roet din ar vuez, hac exercet ho trugarez em andret, ha dre ar sourci hoc'h eus ato ac'hanoun hoc'h eus conservet va ene.

℟. Autrou Doue, pa zeuot da varn ar bed-mâ, peleac'h e zinme da guzet ous ar goler eus ho pisaich, * Abalamour ma em eus grêt quement a bec'hejou em buez.

℣. Spount am eus rac ar c'hrimou pere am eus coumetet, ha gant ar vez e ruziàn en ho presanç: pa zeuot eta d'hor barn, me ho supli, n'am c'houdonit quet, * abalamour ma em eus grêt quement a bec'hejou em buez.

℣. Roït ar repos eternel d'an Anaoun: ha grit ma vellin ar sclærigen perpetuel eus hoc'h eürusdet. * Allas! peguement a bec'hejou em eus-me grêt em buez.

* Quia peccavi nimis in vitâ meâ.

℣. Commissa mea pavesco, et anté te erubesco, dùm veneris judicare noli me condemnare. * Quia peccavi nimis in vitâ meâ.

℣. Requiem æternam dona eis, Domine; et lux perpetua luceat eis.

* Quia peccavi nimis in vitâ meâ.

AN EIL NOCTURN,

Evit ar Meurz hac ar Guener.

Antifonen. Eleac'h ma zeus aboundanç.

Antiphona. In loco pascuæ.

Psalm. 122.

AN Autrou Doue so oc'h ma gouarn, ha ne vanco netra din; eleac'h ma zeus aboundanç a vouet d'am ene oun lequeat gantâ evel unan eus e zènved.

Equichen an dour fresq eus e c'hraç en deveus ma c'hunduet; hac en deveus grêt d'am ene distrei ountâ.

Digacet oun gantâ en hent eon eus va silvidiguez, abalamour d'ar c'hloar eus e hano:

Hac evelse, va Doue, pa querDOMINUS regit me, et nihil mihi deerit: in loco pascuæ ibi me collocavit.

Super aquam refectionis educavit me: animam meam convertit.

Deduxit me super semitas justitiæ: propter nomen suum.

Nam et si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala : quoniam tu mecum es.

Virga tua et baculus tuus : ipsa me consolata sunt.

Parasti in conspectu meo mensam : adversus eos qui tribulant me.

Impinguasti in oleo caput meum : et calix meus inebrians quàm præclarus est !

Et misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vitæ meæ.

Et ut inhabitem in domo Domini : in longitudinem dierum. Requiem æternam, etc.

Ant. In loco pasquæ ubi me collocavit.

Ant. Delicta.

zen e creiz an devaligen eus ar maro, n'em bezo aoun rac maler ebet, abalamour ma emaoc'h gueneèn.

Ar voalen pehini so en o tourn, evit ma ren ha ma difen, a so ur sujet a gonsolation evidon.

Preparet hoc'h eus dirazoun ur bouet cre d'am souten a enep ar re pere a zeu d'am attaqui ha d'am persecuti.

Scuillet hoc'h eus em c'halon an heaul eus ho craç da zouçat va foaniou. O peguer caër eo ar c'halir pe gant hini hoc'h eus-hu mezvet va ene-me a joa !

Me a esper eta, va Doue, da veza heuliet ato gant ho trugarez epad va buez ;

Hac em bezo an heur da ober va demeuranç en ho ty, va Autrou, hep fin da jamæs.

Roït ar repos eternel d'an anaoun, va Autrou, etc.

Antifonen. Eleac'h ma zeus aboundanç a vouet d'am ene oun lequeat gant va Salver.

Ant. N'ho pezet quet a vemor.

Psalm. 24.

Ad te, Domine, levavi animam meam ; Deus meus, in te confido, non erubescam.

Neque irrideant

Savet em eus va ene varzu hac enoc'h, va autrou, enoc'h eo emâ va fiziançe, va Doue ; na bermetit quet em be ar vez da veza dileset gueneoc'h.

Nac e teue adversouriên va ene

da ober goab ac'hanon, ma na ve servichet da netra din fiziout enoc'h : rac ne vezo tromplet micun en e esperanç a guement a c'hortos sicour diguenec'h-hu.

Mæs tromplet vezo ha goloët a vez quement hini a ra falagriez hac a noaz d'ar re-all hep sujet.

Va Doue, disquesit din hoc'h hènchou, ha desquit din querzat en hent stris eus ho parados.

Ma c'hunduit en hent eon eus ho quirionez, ha ma instruit, pa ze c'hui hoc'h-unan, va Doue, eo va Salver, ha pa em eus perseveret da c'hortos sicour digueneoc'h.

Ho pezet memor, va autrou, eus hoc'h oll drugarez : eus an drugarez-ze a lavaràn, pehini hoc'h eus disquezet a bep amser.

Mæs n'ho pezet quet a vemor eus a bec'hejou va yaouanctis, nac eus ar fautou am eus gret dre ignoranç.

Quent-ze ho pezet memor ac'hanon va-unan hervez ho trugarez, c'hui va autrou, pehini so leun a vadelez.

An Autrou Doue so douç couls ha ma ze just ; hac abalamour daze e roï, d'ar re pere a beac'h, ar voyen da zistrei en hent eus o silvidiguez.

D'ar re pere o deveus an humilite hac an douçder d'en em abandouni d'ar gundu eus e justiç e tesco, querzat en e hènchou.

me inimici mei : etenim universi qui sustinent te, non confundentur.

Confundantur omnes iniqua agentes : supervacuè.

Vias tuas, Domine, demonstra mihi : et semitas tuas edoce me.

Dirige me in veritate tuâ, et doce me : quia tu es Deus, salvator meus, et te sustinui totâ die.

Reminiscere miserationum tuarum, Domine : et misericordiarum tuarum quæ à sæculo sunt.

Delicta juventutis meæ : et ignorantias meas ne memineris.

Secundùm misericordiam tuam memento meî tu : propter bonitatem tuam, Domine.

Dulcis et rectus Dominus : propter hoc legem dabit delinquentibus in viâ.

Dirigit Dominus mansuetos in judicio : docebit mites vias suas.

Universæ viæ Domini, misericordia et veritas : requirentibus testamentum ejus, et testimonia ejus.

Propter nomen tuum, Domine, propitiaberis peccato meo : multùm est enim.

Quis est homo qui timet Dominum : Legem statuit ei in viâ quam elegit.

Anima ejus in bonis demorabitur : et semen ejus hæreditabit terram.

Firmamentum est Dominus timentibus eum : et testamentum ipsius ut manifestetur illis.

Oculi mei semper ad Dominum : quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos.

Respice in me, et miserere meî : quia unicus et pauper sum ego.

Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt : de necessitatibus meis erue me.

Vide humilitatem meam et laborem meum : et dimitte universa delicta mea.

Respice inimicos meos, quoniam multiplicati sunt : et odio iniquo oderunt me.

Custodi animam meam et erue me : non erubescàm, quoniam speravi in te.

Innocentes et recti adhæserunt mihi : quia sustinui te.

Libera, Deus, Israël : ex omnibus tribulationibus suis.

Requiem æternam : dona eis, Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

Ant. Delicta juventutis meæ et ignorantias meas ne memineris, Domine.

Ant. Credo videre.

Oll hènchou Doue ne dint nemet trugarez ha guirionez ; ha ne dint nemet evit ar re pere a laca o foan da observi e lesen hac e c'houre'hemennou.

Abalamour d'hoc'h hano sacr, va Doue, va Autrou, pardounit din va fec'hejou : rac bras eo an niver anezo.

Piou eo an den en deveus dougeanç Doue ? Da hennez e ro Doue ar c'hraç da ober e volontez er vocation pehini en deveus choaset.

Ene un den a zougeanç Doue a jouisso e peoc'h eus a bep mad ; hac e lignez o devezo evit heritaich an douar a bromission.

An Autrou Doue a so ur souten ferm d'ar re a vev en e zougeanç : sclear en aznavezzint, mar greont reflexion var ar bromessaou eus e destamant.

Va daoulagad a savin ato etrese va Doue : rac èn e-unan am dilivrio diouz al laçou a steign va adversour dindan va zreid evit ma surpren.

Taulit ivez ho taoulagad varnon eta, va Doue ; hac ho pet truez ouzin, pa em guelet dileset ha quer paour evel ma zoun.

Cresquet eo an afflictionou eus va c'halon : ma zennit eus an necessiteou maleürus ma oun couezet eno.

Considerit, va Doue, peguen isel oun rentet ; ha peguement a boan am eus ; ha pardounit din va oll bec'hejou.

Considerit peguement eo an niver eus va adversourien, ha peguen injust eo ar valiç o deveus ouzin.

Considerit va ene, ha va zennit a dre o daouarn ; na bermetit quet e ve collet din lacât va esperanç enoc'h va Doue.

An eneou mad hac ar re a so eon a galon a so chomet a un-tu gueneèn, abalamour ma velont em eus ho cortoet gant patiantet d'am sicour.

Pliget gueneoc'h, va Doue, dilivria ho pobl diouz e oll afflictionou.

Roït ar repos eternel d'an anaoun, va Autrou, ha grit ma vellint ar sclærigen perpetuel eus hoc'h eürusdet.

Antifonen. N'ho pezet quet a vemor, va Doue, eus a bec'hejou va yaouanctis, nac eus ar fautou am eus grêt dre ignoranç.

Antifonen. Me gred em bezo an heur.

Psal. 26.

An Autrou-Doue eo va sclærigen ha va silvidiguez : rac ous piou'ta em bezo-me aoun ?

An Autrou-Doue eo ar protector eus va buez : rac perac e crenin-me ?

Dominus illuminatio mea et salus mea : quem timebo ?

Dominus protector vitæ meæ : à

quo trepidabo?

Dùm appropiant super me nocentes : ut edant carnes meas.

Qui tribulant me inimici mei : ipsi infirmati sunt et ceciderunt.

Si consistant adversùm me castra : non timebit cor meum.

Si exurgat adversùm me prælium : in hoc ego sperabo.

Unam petii à Domino, hanc requiram : ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ.

Ut videam voluptatem Domini : et visitem Templum ejus.

Quoniam abscondit me in tabernaculo suo : in die malorum protexit me in abscondito tabernaculi sui.

In petrâ exaltavit me : et nunc exaltavit caput meum super inimicos meos.

Tostaat a ra ouzin ar re so noasùs da lavaret eo an Ærevent, evit sailla varnon d'am devoti;

Mæs an adversourien gruel-ze din, pere ne baouesont oc'h ma fersecuti, a so sempleet ha couezet dindannon, evel ma ê deut Doue d'am sicour.

Pa ve campet armeou anezo en dro din ne spounto quet va c'halon ;

Hac e saffent oll em enep da ober ar bresel din, ec'h esperin beza treac'h dezo, gant sicour Doue.

N'em eus nemet un dra da c'houlen ouz an Autrou-Doue, ha ne baouezin oc'h e c'houlen : da c'houzout eo, ma chomin en e dy, me lavar en e c'hraç, epad va buez.

Evit ma velin goudese va Autrou en e joaüsdet ; ha ma consideriu an Templ caër eus e Barados.

Leac'h am eus da esperout an her-ze digant Doue pa en deveus ma c'huset en tabernacl eus e c'hraç, ouz an effort eus an drouc-speret, ha pa en deveus ma c'hemeret dindan e brotection e quement drouc a so erruet gueneèn.

Savet oun gantâ evel var ur roc'h da resista ferm ouz an adversourien eus va silvidiguez ; ha bremâ e santàn ervad en deveus roet din an avantaich varnezo.

Troet oun a beb-tu gant cals a gontroliezou o stourm-ouzin, hac evit quemense ne doun quet chomet hep meuli Doue hac e drugarecât en e dempl santel, oc'h assista er sacrifiç hac o frecanti ar sacramanchou, hac e continuin da renta dezàn bepret ar memes dever.

Chezlaouit eta, va Doue, ouz ar c'hri a ràn ouzoc'h em pedennou : ho pezet truez ouzin, ha pliget gueneoc'h va exauci.

Comset em eus ouzoc'h em c'halon ; ho clasquet am eus em izom ; hac ato, va Doue, ho clasquin quen am bezo an heur da velet ho pisaich.

Na zistroït quet ho taoulagad divarnon, ha na bellaït quet en ho coler, diouz ho servicher paour ma zoun.

Continuit d'am sicour, n'am dilesit quet, ha na zisprigit quet ac'hanon, va Doue, va Salver.

Evel ur c'hrouadur abandounnet gant tad ha mam, oun bet dirazoc'h : hoguen c'hui, va autrou, hoc'h eus bet ar vadelez da guemeret ar garg ac'hanon.

Desquit din eta, va Doue, querzat en hent eus ho lesen ; ha quemerit ar sourci d'am c'hundui hoc'h-unan dre an hent eon pehini so quer stris, gant aoun na ven surprenet gant va adversourien.

N'am livrit quet e puissanç

Circuivi et immolavi in tabernaculo ejus hostiam vociferationis : cantabo et psalmum dicam Domino.

Exaudi, Domine, vocem meam quâ clamavi ad te, miserere meî, et exaudi me.

Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea : faciem tuam, Domine, requiram.

Ne avertas faciem tuam à me : ne declines in irâ à servo tuo.

Adjutor meus esto, ne derelinquas me : neque despicias me, Deus salutaris meus.

Quoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me : Dominus autem assumpsit me.

Legem pone mihi, Domine, in viâ tuâ : et dirige me in semitam rectam propter inimicos meos.

Ne tradideris me in animas tribulan-

tium me : quoniam insurrexerunt in me testes iniqui, et mentita est iniquitas sibi.

Credo videre bona Domini : in terrâ viventium.

Expecta Dominum, viriliter age : et confortetur cor tuum, et sustine Dominum.

Requiem æternam : dona eis, Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

Ant. Credo videre bona Domini in terrâ viventium.

℣. Collocet eos Dominus cum principibus.

℟. Cum principibus populi sui.

ar re pere so oc'h ma fersicuti savet int em enep evel testou injust ha malicius; hoguen ar vale eus ho invantionou ne noaso nemet dezo o-unan.

Rac me gred em bezo an heur da jouissa eus a vadou va Doue e bro ar re veo.

Gortoomp eta, va ene, an Autrou Doue d'hor sicour; quemeromp couraich en hor poaniou ha fortifiomp hor c'halon, o lacaat hor fizianç e Doue.

Roït ar repos eternel d'an Anaoun, va Autrou. Ha grit ma vellint ar sclærigen perpetuel eus hoc'h eürusdet.

Antifonen. Me gred em bezo an heur da jouissa eus a vadou va Doue e bro ar re veo, pehini eo ar Barados.

℣. Doue ra blaço an Anaoun gant ar brincet.

℟. Gant princet e bopl, e renq an AElez hac ar Sænt.

Lectio 4. Job. 13. *Ar bedirvet Quentel.* Eus a Job.

RESPONDE mihi : quantas habeo iniquitates et peccata? Scelera mea et delicta ostende mihi. Cur faciem tuam abscondis; et arbitraris me inimicum tuum? Contrà folium quod

RESPONTIT din, va Doue, peguement a veichancete hac a bec'hejou am eus-me coumetet. Disquezit din va c'hrimou ha va offançou. Perac e cuzit-hu ho pisaich ouzin-me, va Doue, hac em c'hemerit evit hoc'h adversour? Enep un delyen pehini a ya gant an ael eo e tisquesit

ho callout, evit exerci em enepme, ha ne bourchuit nemet ur blouzen seac'h, evit ma fourchuime. Rac-poaniou c'huero a scrivit em enep, evel pa falfe deoc'h ma distrugei evit pec'hejou ma yaouanctis. Evel ur c'hrimmal a ve un houarn vras var e dreid, oun lequeat gueneoc'h. Remerquit hoc'h eus va oll gomportamant, ha consideret bete roudou va zreid; ha me ne doun nemet evel ur c'haign a dle beza consumet gant ar breïnadur, ha debret gant ar prènvet, evel ur c'hoz guiscamant.

℟. Ho pezet memor ac'hanon, va Doue : rac va buez a dremen evel ur mouich-avel, ha souden n'em guelo mui den var an douar.

℣. A vouelet an abim em eus criet ouzoc'h, va Autrou, va Doue : pliget gueneoc'h exauci va feden : rac souden n'em guelo den var an douar.

vento rapitur, ostendis potentiam tuam, et stipulam siccam persequeris! Scribis enim contrà me amaritudines, et consumere me vis peccatis adolescentiæ meæ. Posuisti in nervo pedem meum, et observasti omnes semitas meas et vestigia pedum meorum considerasti.

Qui quasi putredo consumendussum; et quasi vestimentum quod comeditur à tineâ.

℟. Memento mei, Deus, quia ventus est vita mea.

* Nec aspiciat me visus hominis.

℣. De profundis clamavi ad te, Domine : Domine, exaudi vocem meam.

* Nec aspiciat me visus hominis.

Ar pempet Quentel Eus a Job. *Lectio* 5. Job. 14.

AN den ganet eus ar vaouez, en neubeut amser en deveus da veva, so carguet a vizeriou

HOMO natus de muliere, brevi vivens tempore, re-

pletur multis miseriis. Qui quasi flos egreditur et conteritur, et fugit velut umbra et numquam in eodem statu permanet. Et dignum ducis super hujuscemodi aperire oculos tuos et abducere eum tecum in judicium? Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? Nonne tu qui solus es? breves dies hominis sunt, numerus mensium ejus apud te est. Constituisti terminos ejus qui præteriri non poterunt. Recede ergò paululùm ab eo, ut quiescat, donec optata veniat, sicut mercenarii, dies ejus.

℟. Heu mihi! Domine, quia peccavi nimis in vitâ meâ. Quid faciam miser? Ubi fugiam, nisi ad te, Deus meus? * Miserere meî, dùm veneris in novissimo diê.

℣. Anima mea turbata est valdè, sed hac a boaniou. Sortial a ra a gof e vam evel ur boquet tener, pehini ne ve quet savet ha digoret mad na ve foulet dindan an treid, er bez; tremen a ra e vuez evel ur squeud, ha jamæs ne chom en ur memes stad: Ha c'hoas e prigit, va Doue, digueri so quen ho taoulagad da sellet ouz un dra quen dister evel ma zeo an den hac ober dezàn antren gueneoc'h en ho parnediguez! Piou a ell renta pur an hini so concevet eus a un dra lous hac impur, nemet c'hui oc'h-unan er grae? Ber eo deisiou an den; an niver eus e deisiou a so etre ho taouarn; merquet hoc'h eus an termen èus e vuez, ha ne ouffe quet mont larcoc'h. List-èn un neubeut eta, va Doue, da reposi en e boan quen a vezo deut ar fin eus e vuez pehini a zezir gant ar memes hast ma c'hortos ul labourer ar fin eus e zevez.

℟. Siouas din, va Doue! Pec'hi am eus grêt estranch em buez. Petra vezo a rin-me, miserabl ma zoun? Peleac'h e tec'hin-me nemet davedoc'h-hu, va Doue? * Ho pezet truez ouzin o c'hortos ma teuot en deiz diveza d'am barn.

℣. Va ene so troublet cals, hoguen, c'hui va autrou, dèut d'e sicour, * Hac ho pezet truez ouzin, o c'hortos ma teuot en deiz diveza d'am barn.

tu, Domine, succurre ei. * Miserere mei, dùm veneris in novissimo die.

Ar c'huec'hvet quentel. Eus a Job. *Lectio* 6 Job 14.

Piou a roï dimè ar c'hraç-ze, va Doue, da veza cuzet dindan ho protection, pa vezin eat divar an douar, quen a vezo tremenet entieramant ho coler vras, ha da verca din an amser pe en hini e pligeo gueneoc'h caout memor ac'hanon? Ha possubl ve, o vezà maro an den ur veich, e tistro-èn adarre e buez? Ya, honnes eo va esperanç er brezel continuel ma emaoun bremâ o veva; hac e c'hortoàn beza cenchet en un den nevez, unan eus an deziumâ, pa ressùscitin evit ar c'hloar. Neuse em galfot, va Doue, ha me a responto ouzoc'h eus va bez: *asten a reot ho tourn d'an hini hoc'h eus crouet, da ober dezâ sevel emeas.* Contet hoc'h eus evit guir pequement camet ha quement pec'het am eus grêt: hoguen c'hui ho pezo ar vadalez d'o fardouni din.

℟. N'ho pezet quet a vemor eus va fec'hejou, va Doue, * Pa zeuot da varn ar bed dre an tan.

℣. Pliget gueneoc'h, va autrou, va Doue, ober din regli ervad va buez en ho presanç, o c'hortos ma teuot da varn ar bed dre an tan.

℣. Roït ar repos eternel d'an

Quis mihi hoc tribuat ut in inferno protegas me, et, abscondas me, donec pertranseat furor tuus, et constituas mihi tempus in quo recorderis meî? Putas-ne mortuus homo rursùm vivat? Cunctis diebus, quibus nunc milito, expecto donec veniat immutatio mea. Vocabis me, et ego respondebo tibi: operi manuum tuarum porriges dexteram. Tu quidem gressus meos dinumerasti, sed parce peccatis meis.

℟. Ne recorderis peccata mea, Domine: * Dùm veneris judicare sæculum per ignem.

℣. Dirige, Domine, Deus meus, in conspectu tuo viam meam. * Dùm veneris, etc.

℣. Requiem æternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.

* Dùm veneris judicare sæculum per ignem.

Ant. Complaceat.

Anaoun, va Autrou, ha grit ma vellint ar sclærigen perpetuel eus hoc'h eürusdet, * o c'hortos ma teuot da varn ar bed dre an tan.

Antifonen. Pliget gueneoc'h.

Psalm. 30.

EXPECTANS expectavit Dominum : et intendit mihi.

Et exaudivit preces meas : et eduxit me de lacu miseriæ et de luto fæcis.

Et statuit super petram pedes meos : et direxit gressus meos.

Et immisit in os meum canticum novum : carmen Deo nostro.

Videbunt multi, et timebunt : et sperabunt in Domino.

Beatus vir cujus est nomen Domini spes ejus : et non respexit in vanitates et insanias falsas.

Multa fecisti, Domine, Deus meus, mirabilia tua : et

GANT perseverançe am eus gortoet an Autrou Doue d'am sicour, hac erfin en deveus ententet ouzin.

Exaucet en deveus va fedennou, hac en deveus ma zennet eus al laguen a boaniou hac eus ar vouillen a lousdoni pe en hini oan anfoncet ;

Hac oun lequeat gantâ da guerzet var an hent calet evel ar mean, o c'hundui e-unan va c'hamejou.

Abalamour da-ze en deveus inspiret din ur c'hantic nevez evit meuli e vajeste divin.

Cals a velo peguen trugarezus eo bet an Autrou Doue em andret : ha quemense a raï dezo caout e zougeanç hac esperout ennàn.

Eurus eo an den pehini a laca e oll fiziançen hano an Autrou Doue, ha ne brich quet en em abusi gant ar vaniteou hac ar follenteziou pere a drompl an dud sot.

Great hoc'h eus, c'hui va

Autrou, va Doue, cals a draou admirabl em andret ; ha ne deus nicun a guement a ouffe beza hènvel ouzoc'h en ho tesseinou.

Annoncet am eus ho madoberou ; ha pa oun commancet da goms anezo, ne gafen fin ebet eus an niver anezo.

Mæs ne d'ê quet sacrifiçou nac offrançou eo a c'houlennit digneneèn evit quement a vadelez hoc'h eus em andret : senti ouz ho courc'hemennou eo, ha raeze hoc'h eus preparet va diouscouarn da glevet ouzoc'h.

Ne d'ê quet ivez holocaustou, pe offerennou hepquen eo a zesirit digueneèn evit pardouni din va fec'hejou. Neuse'ta em eus lavaret deoc'h, ouzin va-unan : *cetu me prest, va Doue, da ober ar pez a bligeo gueneoc'h.*

E coumançamant al lêvr eus ho lesen eo scrifet evidon penaus e tleàn ober ho volontez. Va Doue, quemense eo a fell din, hac ho lesen a so scrifet e creis va c'halon ive.

Annoncet am eus dija da ur bobl vras peguer just eo ho lesen ; ha c'hoas ne baouesin oc'h e anonç, va Doue : c'hui er goar.

N'em eus quet cuzet em c'halon ho faveriou me am eus-ii discleriet, publiet em eus peguer fidel oc'h da savetei nep a laca e fiziançenoc'h.

Roet em eus da aznaout da gals cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi.

Annuntiavi, et locutus sum : multiplicati sunt super numerum.

Sacrificium et oblationem noluisti : aures autem perfecisti mihi.

Holocaustum et pro peccato non postulâsti : tunc dixi, ecce venio.

In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam : Deus meus, volui et legem tuam in medio cordis mei.

Annuntiavit justitiam tuam in Ecclesiâ magnâ : ecce labia mea non prohibebo, Domine, tu scisti.

Justitiam tuam non abscondi in corde meo : veritatem tuam et salutare tuum dixi.

Non abscondi misericordiam tuam et veritatem tuam a consilio multo.

Tu autem, Do-

mine, ne longè facias miserationes tuas à me ; misericordia tua et veritas tua semper susceperunt me.

Quoniam circumdederunt me mala quorum non est numerus : comprehenderunt me iniquitates meæ, et non potui ut viderem.

Multiplicatæ sunt super capillos capitis mei : et cor meum dereliquit me.

Complaceat tibi, Domine, ut eruas me : Domine, ad adjuvandum me respice.

Confundantur et revereantur simul qui quærunt animam meam : ut auferant eam.

Convertantur retrorsùm et revereantur : qui volunt mihi mala.

Ferant confestim confusionem suam : qui dicunt mihi, euge, euge.

Exultent et lætentur super te omnes quærentes te : a dud an effejou eus ho trugarez hac ar virionez eus ho comsoul.

Na bellaït jamæs eta, va Doue, ho trugarez diouzin, pa hoc'h eus bet ato ar vadelez hac ar fidelite d'am c'hemeret dindan ho protection.

Rac en em gafet ouñ e creis un infinite a viseriou hac a boaniou va c'houstianç a rebeich din quement a bec'hejou na allàn quet so quen souten ar guel anezo nac o aznaout oll.

Liessoc'h a bec'het am eus grêt siouaz ! eguet na deus a vleven var va fenn ; ha va c'halon a fazi din gant ar regret o songeal enno.

Pliget gueneoc'h, va Autrou, va dilivria eus a boan ; va Doue, distroït ouzin d'am sicour :

Rac vezo goloet a vez ha leun a spount er memes amser ar re pere a glasqué va ene da ober din e c'holl.

Ra vezo contraign quement a fel dezo noasout din da dec'het var o c'his diouzin gant cals a gonfusion.

Ra gouezo prountamant ar vez hac ar gonfusion-ze var an AErevent perc, oc'h ma fersecuti, a lavar : *couraich, couraich, chetuni o tont a ben anezàn.*

Hoguen ra vezo rejouisset oll guenec'hu, va Doue, quement hini a zeu d'ho clasq, hac ar re pere ho car hac a esper o silvidi-

quez digueneoc'h, ha ra lavarint ato : *meulet ha glorifiet ra vezo ar vajeste eus an Autrou-Doue.*

Evidon-me so ur paour quæz mandiant ; mæs an Autrou-Doue en deveus sourci ac'hanon.

Ya, va Doue, c'hui eo va frotector : na chomit quet pell eta hep rei din assistanç.

Roït ar repos eternel d'an Anaoun, va Autrou, ha grit ma vellint ar sclærigen perpetuel eus hoc'h eürusdet.

Antif. Pliget gueneoc'h, va Autrou, ma dilivria eus a boan ; va Doue, distroït ouzin d'am sicour.

Antif. Autrou-Doue, rentit salo.

et dicant semper, magnificetur Dominus, qui diligunt salutare tuum.

Ego autem mendicus sum et pauper Dominus sollicitus est meî.

Adjutor meus et protector meus tu es : Deus meus, ne tardaveris.

Requiem æternam : dona eis, Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

Ant. Complaceat tibi, Domine, ut eripias me ; Domine, ad adjuvandum me respice.

Ant. Sana, Domine.

Psalm. 40.

EURUS eo an hini so sourcius da soulagei nep so paour hac affliget : rac, pa vezo affliget e-unan, e vezo soulaget ive gant an Autrou-Doue.

Doue r'er c'honservo, ha ra roï dezàn ur vuez hir, ha ra en rento eürus var an douar, ha na bermeto quet e couezze etre daouarn e adversourien.

Ra bligeo gant Doue dont d'e sicour pa vezo clàn var e vele : c'hui hoc'h-unan, va Doue, a

BEATUS qui intelligit super egenum et pauperem : in die malâ liberabit eum Dominus.

Dominus conservet eum, et vivificet eum, et beatum faciat eum in terrâ : et non tradat eum in animam inimicorum ejus.

Dominus opem fe-

rat illi super lectum doloris ejus : universum stratum ejus versasti in infirmitate ejus.

Ego dixi, Domine, miserere mei : sana animam meam, quia peccavi tibi.

Inimici mei dixerunt mala mihi : quando morietur et peribit nomen ejus?

Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur : cor ejus congregavit iniquitatem sibi.

Egrediebatur foras : et loquebatur in idipsum.

Adversùm me susurrabant omnes inimici mei : adversùm me cogitabant mala mihi.

Verbum iniquum constituerunt adversùm me : numquid qui dormit, non adjiciet ut resurgat?

Etenim homo pacis meæ, in quo speravi : qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.

Tu autem Domine, miserere mei, et resuscita me : et retribuam eis.

In hoc cognovi, quoniam voluisti me : quoniam non gaudebit inimicus meus super me.

Me autem propter innocentiam suscepisti : et confirmasti me in conspectu tuo in æternum.

Benedictus Dominus Deus Israël, à sæculo et usque in sæculum : fiat, fiat.

Ant. Sana, Domine, animam meam, quia peccavi tibi. *Ant.* Sitivit.

rai e vele dezàn en e infirmite o rei dezàn consolation.

Pa zoc'h quen trugarezus-zo va Doue, me ho supli, ho pezet truez ouzin-ive : ha rentit va ene salo, abalamour ma em eus pec'het en hoc'h enep.

Va adversourien, o tesirout cals a zrouc din, o deveus lavaret : *p'eur e varvo-èn, ha na vezo clevet hano anezàn mui va an douar?*

Ha mar deue unan bennâc ane zo d'am guelet, ne gomze din nemet eus a draou vean; hac er memes amser e testume goal dessèinou en galon.

Goude ma vise sortiet diouzin, e zea da gonferi em enep gant e gonsortet.

Neuse va oll adversourien a vurmule secretamant em enep, hac en em avisent quen èntreso var ar voyen da noasout din.

Ur resolution injust o deveus quemeret em enep : mæs hac e lamment va buez digueneèn, nep a gousq er bez ha ne ressuscitoèn quet adarre ur veich?

Bete so quen an hini ma veven gantâ e peoc'h, hac am boa fizianç vras ennàn, hac a zebre ouz va zaul, hennez eo en deveus ma zraisset ar muya.

Hoguen, c'hui va Doue, ho pêt truez ouzin, ha pliget gueneoc'h ma ressuscita ha ma lacât e stad da veza trec'h d'am adversouryen.

Ar pez a ra din aznaout ar vontez vad hoc'h eus evidon, eo na bermetot quet en deffe va adversour ar joa d'am guelet ren-et maleürus :

Rac, evel na doun coupabl a grim ebet, c'hui hoc'h eus ma hemeret dindan ho protection, hac hoc'h eus va c'honfirmet en ho presanç evit un eternite.

Ra vezo benniguet ha glorifiet an Autrou, Doue a Israël, hep fin da jamæs : Evellen bezet grêt, evellen bezet grêt.

Antif. Autrou-Doue rentit salo va ene, abalamour em eus pec'het en oc'h enep.

Antif. Ur sec'het bras.

Psalm. 41.

EVEL ma tesir ar c'haro ar fenteuniou dour da derri e sec'het, evelse ivez e tesir va ene erruout guenec'h-hu, va Doue.

Ya, ur sec'het bras e deveus va ene da gaout ar jouissanç ac'hanoc'h, va Doue, c'hui pehini eo va nerz ha va buez : p'eur eta e c'herruin-me hac ec'h aparissin-me dirac ho pisaich, va Doue?

Nos deiz e servich va daëlou din da vouet, pa glevàn bemdez lavaret din em interior : *pelec'h ema ho Doue-hu?*

O caout memor eus an traoumâ em eus squillet enon ma-unan

QUEMADMODUM desiderat cervus ad fontes aquarum : ita desiderat anima mea ad te, Deus.

Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum : quandò veniam et apparebo antè faciem Dei?

Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte : dùm dicitur mihi quotidiè, ubi est Deus tuus?

Hæc recordatus sum, et effudi in me animam meam : quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei.

In voce exultationis et confessionis : sonus epulantis.

Quare tristis es, anima mea : et quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi : salutare vultûs mei, et Deus meus.

Ad me ipsum anima mea conturbata est : propterea memor ero tuî de terrâ Jordanis et Hermoniim à monte modico.

Abyssus abyssum invocat : in voce cataractarum tuarum.

Omnia excelsa tua et fluctus tui super me transierunt.

In die mandavit Dominus misericordiam suam : et nocte canticum ejus.

Apud me oratio Deo vitæ meæ : dira ene gant ar joa, o consideri penaus e tremenin ur veich d'ar plaç eürus eus an tabernacl admirabl, elec'h ma ra Doue e zemeuranç.

Eno e canimp meuleudi da Zoue gant ur rejouissanç ar vrassa, evel en ur banquet caër.

Perac e teues-ta, va ene, d'en em abandouni d'an dristidiguez, ha petra ê dide va zroubli-me evel ma res?

Esper e Doue : rac c'hoaz em bezo an heur d'e veuli, èn pehini eo va silvidiguez, va sclærigen ha va Doue.

Va ene so bet troublet enon va-unan; hac evit e apæsi em bezo memor ac'hanoc'h, va Doue, hac eus ho trugarez e quement leac'h m'en em guafin.

An eil abim a zeu d'am zenna en eguile dre an demptationou hac an afflictionou a bermetit da goueza varnon, evel un diluich.

An oll tempestou eus ho coler a-so tremenet var va c'hein, evel gouagou ar mor.

En deiz eus ar brosperite en deveus va autrou exercet e drugarez em andret; hac en nos eus an adversite e fell dezàn ivez e canen meuleudi dezàn.

E gouelet va c'halon e pedin va Doue pehini a ro din ar vuez, hac e lavarin dezà : *c'hui, va Doue, eo am c'hemer dindan ho protection.*

Perac eta oc'h-hu deut d'am ancounec'hat-me, ha penaus em list-hu-me da guerzet en dristidiguez a ro din va adversour, pehini ne baoues oc'h ma affligea?

Endra emaoun o languissa em sempladurez, e teu c'hoaz va adversourien da ober mil rebeich ha mil remors din, hep en em gountanti d'am persecuti;

Ha da guement deiz so, emaïnt o clasq ma dicouraichi, o lavaret din : *peleac'h ema da Zoue na zeu quet d'am sicour?* Allas! va ene paour, goût a res aoualc'h pelec'h ema, hac ez ê leun a drugarez : petra ê did eta d'en em abandouni d'an dristidiguez, ha da reï quement à drubuil din-me?

Laca da fizianç e Doue, pa dleàn c'hoaz caout an eur d'e veuli, èn pehini eo va silvidiguez, va laouenidiguez ha va Doue.

Roït ar repos eternel d'an Anaoun, va Autrou, ha grit ma velin ar sclærigen perpetuel eus ho eürusdet.

Antif. Ur sec'het bras en deveus va ene da vont da velet Doue pehini eo ar vuez; p'eur e arruinme hac ec'h aparissin-me dirac bisaich va Autrou èn e c'hloar?

℣. Na livirit quet etre griffou ul lônet infernal an eneou pere a zeu d'ho meuli, va Doue.

℟. Ha na ancounec'haït quet èté ar fin an eneou paour pere aparchant ouzoc'h.

cam deo, susceptor meus es.

Quare oblitus es meî : et quare contristatus incedo, dùm affligit me inimicus?

Dùm confringuntur ossa mea : exprobraverunt mihi qui tribulant me inimici mei.

Dùm dicunt mihi per singulos dies ubi est Deus tuus : quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniàm adhuc confitebor illi : salutare vultûs mei, et Deus meus.

Requiem æternam, dona eis, Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

Ant. Sitivit anima mea ad Deum vivum : quandò veniam, et apparebo antè faciem Domini.

℣. Ne tradas bestiis animas confitentes tibi.

℟. Et animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem.

Pater noster, etc. | Hon Tad pehini so en Eêvou.

Lectio. 7. Job. 17. *Ar seizvet Quentel.* Eus a Job.

SPIRITUS meus attenuabitur, dies mei breviabuntur, et solum mihi superest sepulchrum. Non peccavi, et in amaritudinibus moratur oculus meus. Libera me, Domine, et pone me juxtà te, et cujusvis manus pugnet contrà me. Dies mei transierunt, cogitationes meæ dissipatæ sunt, torquentes cor meum. Noctem verterunt in diem, et rursùm post tenebras spero lucem. Si sustinuero, infernus domus mea est, et in tenebris stravi lectulum meum. Putredini dixi, pater meus es; mater mea et soror mea vermibus. Ubi est ergo nunc præstolatio mea, et patientiam meam quis considerat?

DIMINUI a ra va nerz, va buez a ziverra ha na c'hortoàn mui nemet ar bez. N'en em gafàn quet e stad a bec'het marvel ha cousgoude ne deus nemet afflictionou dirac va daoulagat. Ma dilivriit eus va foan, va Autrou, ha ma liquit en ho quichen, ha neuse deut nep a garo d'am attaqui. Tremenet eo an deziou eus va buez, ha ne zistroïnt mui; dissipet oll ê va speret gant mil songeson chagrinus, pere ne reont nemet tourmenti va c'halon. Cenchet o deus an nos din en deiz, oc'h ma ampeich da repos, mæs goude an inquietudou hac an devaligen eus ar vuez-mâ ec'h esperàn ar sclærigen eus ur vuez-all. Mar quemeràn c'hoas patiantet, e velin souden ar fin eus va foaniou, pa vezin lequeat er bez da logea, ha grêt va guele din en toul logea, ha grêt va guele din en toul logea, ha d'ar breïteval-ze da gousquet. D'ar breïteval-ze da gousquet. D'ar breïnadur eta em eus lavaret: *c'hui eo va zad;* ha d'ar prènvet em eus lavaret: *c'hui eo va mam ha va c'hoar.* Pelec'h ema brema'tà ar soulageamant hac ar gonsolation a c'hortoen-me diouz va zud a va mignounet? Na piou a gonsider ar batiantet a rancàn-me da guemeret er pez a souffràn?

℟. Evel ma pec'hàn bemdez ha ne ràn quet a binigen, ez oun troublet oll gant aoun rac ar maro, hac, evel na deus dilivriànç ebet eus an Ifern adal ma vezer eat dy, me ho ped, va Doue, da gaout truez ouzin ha d'am savetei.

℣. Abalamour d'hoc'h hano, va Doue, pliget gueneoc'h ma savetei, ha ma dilivria dre hoc'h oll gallout. * Hac evel na deus dilivriànç ebet eus an Ifern adal ur veich ma vezer eat d'y, me ho ped, va Doue, da gaout truez ouzin, ha d'am savetei.

℟. Peccantem me quotidiè, et non me pœnitentem timor mortis conturbat me. * Quia in inferno nulla est redemptio, miserere meî, Deus, et salva me.

℣. Deus, in nomine tuo salvum me fac, et in virtute tuâ libera me. * Quia in inferno nulla est redemptio, miserere meî, Deus, et salva me.

An eizvet Quentel. Eus a Job. *Lectio* 8. Job. 19.

O veza consumet hac uset va c'hic, ne deus chomet nemet ar c'hroc'hen vardro va esquern; ha ne chom nemet va divoc'h en dro d'am dent. Ho pezet truez ouzin, ho pezet truez ouzin, c'hui da viana va mignonet, abalamour ma en deveus touichet dourn Doue ouzin (dre ar poaniou bras pere a ro din da soufr).

Perac e teut-hu d'am persecuti-me, oc'h ma affligea evel ma ra Doue, nac e teud d'en em rassasia eus va c'hic, oc'h ma dispen dre ho tiscoursou picant ha dipitus? Piou a accordo dime ar faver da scrifa va c'homsou? Piou a roï dime ar faver ma vezzint imprimet en ul lêvr, ma vezzint gravet gant

PELLI meæ, consumptis carnibus, adhæsit os meum, et derelicta sunt tantummodò labia circà dentes meos. Miseremini meî, miseremini meî, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me. Quare persequimini me, sicut Deus, et carnibus meis saturamini, Quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei? Quis mihi det ut exarentur in libro, stylo ferreo et

plumbi laminâ, vel celte sculpantur in silice? Scio enim quòd redemptor meus vivit, et in novissimo die de terrâ surrecturus sum; et rursùm circumdabor pelle meâ, et in carne meâ videbo Deum Salvatorem meum. Quem visurus sum ego ipse, et oculi mei conspecturi sunt, et non alius; Reposita est hæc spes mea in sinu meo.

℟. Domine, secundùm actum meum noli me judicare; nihil dignum in conspectu tuo egi : Ideò de precor majestatem tuam. * Ut tu, Deus, deleas iniquitatem meam.

℣. Ampliùs lava me, Domine, ab injustitiâ meâ, et à delicto meo munda me. * Ut tu, Deus, deleas iniquitatem meam.

ur bleun houarn var ur blannen plomb, pe var ar roc gant ur guisel evit reï da gompren peguement ê va foan? Hoguen ar pez am c'honsol, eo ma c'houzon ervad ê beo-buezec va redemptor, hac e ressucitin eus an douar en deiz diveza, hac e vezzin adarre guisquet eus va c'hroc'hen, hac em bezo em c'hic an heur da velet va Doue, goude va ressurrection. Ya, m'er guelo va-unan, ha gant va daoulagad propr er c'hontemplin, ha non pas un all em leac'h. Houmâ eo va esperanç pehini a reposo ato em c'halon.

℟. Va Doue, n'am barnit quet diouz va oberou : rac n'em eus grêt nètra en ho presanç a guement a ve din ac'hanoc'h : ha racze e pedàn ho majeste ma pligeo gueneoc'h, va Doue, effaci va meichancete. ℣. Ma goualc'hit eta, va autrou, mui-ous-vui diouz quement drouc am eus grêt, ha ma netaït diouz quement pec'het am eus coumetet; * ma pligeo gueneoc'h, va Doue, effaci va meichancete.

An navet Quentel. Eus a Job.

PERMETIT, va Doue, ma c'houlennin ouzoc'h non pas evit murmuli morsetout en hoc'h enep, mæs evit disquez peguement ê va foan, perac hoc'h eus ma zennet a gof va mam? Ha ne vise quet guel dime en ur fæçoun bennac beza bet consumet, evit na visen quet guelet er stad truezus ma emaoun? Neuse e visen bet evel pa ne vise quet ac'hanon; ha n'em bize grêt nemet tremen eus a gof va mam d'ar bez. Ha ne finisso quet souden da viana an neubeut deiziou am eus-me da veva ha da chom er boan-mâ? Va list un neubeudic eta, va Doue, da heaña, evit ma am bezo amser da denna va alan ha d'en em glem ouzoc'h em poaniou, abarz ma zin, hep distrei mui er bed-mâ, d'ar vro dênval eus ar bed-hont, pehini so goloet gant ar c'hoabr du eus ar maro, hac a so ur vro miserabl ha leun a dènvaligen; eleac'h ma ema squeud ar maro, ha ne deus urz ebet, nemet ur spount hac un horrol continuel.

℟. Autrou-Doue, ma dilivriit diouz henchou an Ifern, c'hui pehini hoc'h eus brusunet e berzyer dir, hac oc'h eus bisitet al limbou, ha roet d'an eneou a oa ebars ar sclærigen eus ho guelet, * eleac'h ma edont er poaniou eus an dêvaligen.

Lectio. 9. Job 10.

QUARE de vulvâ eduxisti me : qui utinam consumptus essem, ne oculus me videret. Fuissem quasi non essem, de utero translatus ad tumulum. Numquid non paucitas dierum meorum finietur brevi? Dimitte ergò me, ut plangam paululùm Dolorem meum, antequàm vadam, et non revertar ad terram tenebrosam et opertam mortis caligine, terram miseriæ et tenebrarum, ubi umbra mortis, et nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.

℟. Libera me, Domine, de viis inferni, qui portas æreas confregisti, et visitasti infernum; et dedisti eis lumen tu viderent te. * Qui erant in pœnis tenebrarum.

℣. Clamantes et dicentes : advenisti, redemptor noster.

* Qui erant in pœnis tenebrarum.

℣. Requiem æternam dona eis, Domine; et lux perpetua luceat eis. * Qui erant in pœnis tenebrarum.

℣. O crial hac o lavaret : *cetu c'hui erruet eta, hon Redemptor quer*, * eleac'h ma edont er poaniou eus an dêvaligen. Accordit, va Doue, ar repos eternel d'an Anaoun : ha grit ma velint ar sclærigen perpetuel eus ho cloar, * eleac'h ma edont quent er poaniou eus an dêvaligen.

Ar respont all mâ sò varlec'h né ve lavaret nemet da voel an Anaoun : d'an enterramant ha d'an ofiç bras eus an nep a so decedet.

℟. Libera me, Domine, de morte æternâ, in die illâ tremendâ quando cœli movendi sunt et terra. * Dùm veneris judicare sæculum per ignem.

℣. Tremens factus sum ego, et timeo dùm discussio venerit atque ventura ira. * Quandò cœli movendi sunt et terra.

℣. Dies illa, dies iræ, calamitatis et miseriæ, dies magna et amara valdè. * Dum veneris judicare sæculum per ignem. ℣. Requiem æternam : dona eis, Domine, et lux perpetua : luceat eis. ℟. Libera me, Domine, de morte æternâ in die illâ tremendâ, quandò cœli movendi sunt et terra. Dùm veneris judicare sæculum per ignem.

℟. Autrou-Doue, ma dilivrit diouz ar maro eternel en deis terrubl-ze pa deui an Eê hac an douar da grena. * Pa zeuot da varn ar bed dre an tan. ℣. Deut oun vaunan da grena, hac em eus aoun o c'hortos ma teui an examen rigolius-ze, ha ma c'herruo an deiz a goler. * Pa deui an Eê hac an douar da grena. ℣. An deiz-ze a vezo sur un devez a goler, a drubuil hac a valêr, un devez bras ha rust meurbet. * Pa zeuot da varn ar bed dre an tan.

℣. Roït, va Doue, ar repos eternel d'an Anaoun; ha grit ma velint ar sclærigen perpetuel eus ho cloar. ℟. Autrou-Doue, ma dilivriit dious ar maro eternel en deiz terrubl-ze. * Pa deui an Eê hac an douar da grena, pa zeuot da varn ar bed dre an tan.

DA LAUDES.

Antif. Goude ma vezin ressuscitet. | *Ant.* Exultabunt Domino.

Psalm. 50.

Ho pêt truez ouzin, va Doue, Hervez, etc. | Miserere meî, Deus, etc.

Ar salm-mâ eo ar pevare eus ar seiz salm, hac a gueffot e fin al lêvr-mâ, etouez ar seiz salm ive, mæs, eleac'h ar Gloria Patri *pehini so eno, er finissot amâ dre ar c'houpl-mâ.*

Grit ma zaï an Anaoun da repos,
Va Doue, d'ar c'hloar eternel;
Ha roï dezo en ho Parados
Ar sclærigen perpetuel.

Ant. Goude ma vezin ressuscitet
Unân an deziou-mâ ive,
Va esquern bremâ humiliet
A lammo gant joa e Doue.

Antif. Exaucit, va Douè.

Requiem æternam: dona eis, Domine. Et lux perpetua: luceat eis.

Ant. Exultabunt Domino ossa humiliata.

Ant. Exaudi, Domine.

Psalm. 64.

E Sion, va Doue, eo e dere muya ho meuli hac e tleer renta veuou deoc'h e Jerusalem, da lavaret eo, en Ilis hac en Eê.

Exaucit va oræsoun, ha grit ma zaïmp oll davedoc'h eta d'ho meuli er barados.

Discoursou ar re veichant o deveus cavet læveson varnomp; hoguen c'hui a bardouno deomp hor

Te decet hymnus, Deus, in Sion: et tibi reddetur votum in Jerusalem.

Exaudi orationem meam: ad te omnis caro veniet.

Verba iniquorum prævaluèrunt super nos: et impietati-

bus nostris tu propitiaberis.

Beatus quem elegisti : et assumpsisti : inhabitabit in atriis tuis.

Replebimur in bonis domûs tuæ : sanctum est templum tuum ; mirabile in æquitate.

Exaudi nos, Deus salutaris noster : spes omnium finium terræ, et in mari longè.

Præparens montes in virtute tuâ, accinctus potentiâ : qui conturbas profundum maris, sonum fluctuum ejus.

Turbabuntur gentes, et timebunt qui habitant terminos à signis tuis : exitus matutini et vespere delectabis.

Visitâsti terram, et inebriâsti eam : multiplicâsti locupletare eam.

Flumen Dei repletum est aquis, parâsti cibum illorum : quoniam ita est præparatio ejus.

pec'hejou, evel ma en esperomp.

Eürus eo an hini hoc'h eus choaset hac hoc'h eus quemeret en ho servich ; e zemeuranç a raï en hoc'h eürusdet, va Doue.

Countantet vezzimp eus, a bep mad en ho ty ; santel ê ho templ, admirabl eo dre ar justiç hac an drugarez a rên ebarz.

Hon exaucit, va Doue, c'hui pehini ê hor Salver hac esperanç quement pobl hoc'h eus var an douar, ha memes en enezi a so er mor a ziabell.

C'hui pehini, evel ma zoc'h oll-galloudus, hoc'h eus an nerz da zerc'hell ferm ar meneziou en o flaç, ha da vrancellat ar mor betec ar gouelet, oc'h e lacat da ober un trous terrubl gant e vouagou.

Troublet-oll vezo ar bobl, ha bete so-quen ar re a chom er pen pella eus ar bed a vezo spountet o velet ho burzudou ; mæs quement hoc'h eus a servicherien adalec sao-heaul betec cuz-heaul a vezo rejouisset gueneoc'h ; va Doue.

Bisitet hoc'h eus an douar, hac hoc'h eus-hi mezvet gant ar glao, en hevelep-fæçoun ma hoc'h eus hi rentet pinvidic-bras.

Ho rivyerou, va Doue, hoc'h eus carguet a zour ; preparet hoc'h eus d'ho crouadurien peadra d'o mezur ; rac er fæçoun-mâ hoc'h eus grêt ar breparation-ze.

Continuit eta, va Doue, da c'hlibya ha da arrousi an douar, ha da vultiplia quement a ziouano ebars ; gant e glis e vezo rentet gaë hac e roï laouen e frouez.

Evelse e vezo benniguet ar bloaz het-a-het gant ho liberalite, va Doue, hac e vezo carguet ho mæsiou gant un aboundanç vras a vadou.

An deserziou hac ar franchissou memes a vezo rentet druz hac agreabl erguisse, hac ar meneziou a vezo ive rejouisset, o veza goloet a bervan hac a lanyer.

An dènvet o caout evelse peadra da beuri, a vezo goloet a c'hloan, hac an draouiennou a vezo carguet a viniz caër, ha neuse peb tra en e fæçoun hac en e vez a grio gant ar joa, o cana meuleudi d'ho majeste.

Roït d'an Anaoun ar repos eternel, va Doue, ha grit ma velint ar sclærigen perpetuel eus ho cloar.

Antif. Exaucit, va Doue, va oræsoun, ha grit ma zaïmp oll davedoc'h, evit ho meuli en ho Parados.

Anif. Ma recevet hoc'h eus.

Rivos ejus inebria, multiplica genimina ejus : in stillicidiis ejus lætabitur germinans.

Benedices coronæ anni benignitatis tuæ : et campi tui replebuntur ubertate.

Pinguescent speciosa deserti : et exultatione colles accingentur.

Induti sunt arietes ovium, et valles abundabunt frumento : clamabunt, etenim hymnum dicent.

Requiem æternam : dona eis, Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

Ant. Exaudi, Domine, orationem meam ; ad te omnis caro veniet.

Ant. Me suscepit.

Psalm. 61.

O Doue, ô va Doue, mintin c'houlou-deiz evel ma tihuman, e savàn va c'halon etresec hac enoc'h!

Deus, Deus meus : ad te de luce vigilo.

Ar salm-mâ a gueffot het-a-het tumâ diarauc en Ofiç bras ar Verc'hes evit Laudes ive, ha quer-couls ar salm-all-mâ pehini a ve lavaret goudeze.

Psalm. 66.

DEUS, misereatur nostrî, et benedicat-nobis : illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostrî.

DOUE, ra bligeo gantâ caout truez ouzomp, ha rei deomp e venediction : ra bligeo gantâ squilla varnomp ar sclærigen eus e visaich ; hac exerci e drugarez en hon andret.

Varlerc'h an daou salm-mâ, eleac'h ar Gloria Patri, *a leverrot amâ ive* Requiem æternam dona eis, etc. Roït d'an Anaoun ar repos, etc. evel amâ diarauc.

Ant. Me suscepit.
Ant. A portâ inferi.

Antif. Ma recevet hoc'h eus gant ho tourn-deou, va Doue.
Antif. Diouz porz an Ifern.

Cant. Ezechiæ. Is. 38. *Cantic Ezechias.*

EGO dixi, in dimidio dierum meorum : vadam ad portas inferi.

Quæsivi residuum annorum meorum : dixi, non videbo Dominum Deum in terrâ viventium.

Non aspiciam hominem ultrà : et habitatorem quietis.

Generatio mea ablata est, et convoluta est, à me : quasi tabernaculum pastorum.

LAVARET am eus, o veza e danger ar maro, *cetù-me'ta e creis an deziou eus va buez, o vont d'ar bez souden.*

Cetu me privet eus ar rest bloaziou am bize c'hoaz da veva ; hac em eus lavaret : *ne velin mui eta an Autrou va Doue oc'h exerci e drugarez e bro ar re veo.*

Ne velin mui den var an douar, na n'em bezo mui antretien ebet gant nep a chom er bed-mâ e repos.

Lamet ê digueneèn an amser eus va demeuranç er bed-mâ ; pleguet ê va buez evel ma pleg ur pastor e bavillon da vont da ur plaç-all.

Trouc'het eo an neuden eus va buez, evel ma trouc'h ur guiader al lian eus e stern ; ne reàn casi nemet coumanç ar viaden anezi, pa ê deut Doue d'e zrouc'ha ; couls ê gueneèn lavaret ne d'ê padet nemet adalec ar mintin bet'er pardaëz.

Dious an nos n'em boa esper nemet da velet ar mintin, quement a rea va c'hlènvet oc'h ma c'honsumi, hac ô tevori va esquern, evel ul leon.

Deut ar mintin, e lavaràn : *va Doue, abarz an nos ho pezo lequeat fin d'am buez.* Crial a ràn ouzoc'h, evel ma cri ar guimiliet munut ouz o mam, hac e huanadàn evel ur goulm.

Va daoulagat a so tenereat ha squiset oc'h o sevel etrezec an Eê.

Va Doue, ne allàn mui gant va foan ; me ho ped d'am souten ha da respont evidon, hoguen petra'meus-me da lavaret, na petra en deveus Doue da respont din-me, pa zeo e-unan en deveus roet din an affliction-mâ.

Tremen a ra dre va memor en ho presanç, va Doue, an oll bloavesiou eus va buez, gant ur regret bras em ene d'ho peza offancet.

Mar d'eo evellen e tremen ar vuez, ha mar em eus bevet vaman e quement a bec'hejou, va Doue, c'hui ho pezo ar vadelez d'am c'hourrigea dre ar souffrançou, ha da renta din ar vuez er-

Precisa est velut à texente vita mea : dùm adhuc ordirer, succidit me ; de mane usque ad vesperam finies me.

Sperabam usque ad mane : quasi leo, sic contrivit omnia ossa mea.

De mane usquè ad vesperam finies me : sicut pullus hirundinis, sic clamabo ; meditabor ut columba.

Attenuati sunt oculi mei : suspicientes in excelsum.

Domine, vim patior, responde pro me : quid dicam, aut quid respondebit mihi, cùm ipse fecerit ?

Recogitabo tibi omnes annos meos : in amaritudine animæ meæ.

Domine, si sic vivitur, et in talibus vita spiritûs mei, corripies me et vivificabis me : ecce in pace amaritudo mea amarissima.

Tu autem eruisti animam meam ut

non periret : projecisti post tergum tuum omnia peccata mea.

Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te : non expectabunt qui descendunt in lacum veritatem tuam.

Vivens, vivens ipse confitebitur tibi, sicut et ego hodiè : pater filiis notam faciet veritatem tuam.

Domine, salvum me fac : et psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vitæ nostræ in domo Domini.

Requiem æternam : dona eis Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

Ant. A portâ inferi erue, Domine, animam meam.

Ant. Omnes spiritus.

guisse : cetu petra a ra din chom : e peoc'h hac e patiant e creis va foaniou ar re grizza.

Hoguen c'hui hoc'h eus dilivriet va ene diouz an danger da vont da goll, hac oc'h eus strinquet va oll bec'hejou a-dre ho quein.

Rac ne viot quet meulet, va Doue, na gant an Ifern, na gant ar maro : ar re a zisquen el laguen infernal-ze ne c'hortoïnt mui ar virionez eus o promessaou.

Ne deus nemet ar re veo, va Doue, ne deus nemet ar re-ze a guement a zeui d'ho meuli evel ma er greàn-me hirio. Un tad, o chom e buez gant e vugale, a zesco dezo ar virionez eus ho comsou. Ma rentit salo eta, va Autrou, ha ni a gano deoc'h canticou a veuleudi, en oc'h Ilis bemdez-c'houlou, epad hor buez, hac en ho Parados epad an eternite.

Roït ar repos eternel d'an Anaoun, va Doue, ha grit ma velint ar sclærigen perpetuel eus ho cloar.

Antif. Dious porz an Ifern, va Doue, dilivriit va ene.

Antif. Ra deui an oll sperejou.

Psalm. 148.

LAUDATE Dominum de cœlis : laudate eum in excelsis, etc.

MEULIT an Autrou-Doue, c'hui père a so en Eêvou, meulitén oll er plaçou huel-ze, etc.

Psalm. 149.

CANIT d'an Autrou-Doue ur c'hantic nevez. Meulet ra vezo en assamble ar sænt, etc.

CANTATE Domino canticum novum : laus ejus in Ecclesiâ Sanctorum, etc.

Psalm 150.

MEULIT an Autrou-Doue en e blaçou santel, meulit-èn er firmamant eus e buissanç, etc.

LAUDATE Dominum in sanctis ejus : laudate eum in firmamento etc.

An tri salm-mâ pere ne reer amâ nemet o c'houmanç a gueffot het-a-het tumâ diarauc e fin Laudes *eus an ofiç bras ar Verc'hes; mæs, eleac'h ar* Gloria Patri *pehini so eno, e fin an tri salm-mâ, e leverrot amâ ar* Requiem æternam, etc., *evel amâ diarauc.*

Antif. Ra deui an oll sperejou da veuli an Autrou-Doue.

℣. Clevet em eus ur vouez eus an Eê o lavaret din :

℟. Eürus eo ar re pere a zeu da vervel e graç an Autrou-Doue.

Antifonen d'ar Benedictus.

Me eo ar resurrection.

Ant. Omnis spiritus laudet Dominum.

℣. Audivi vocem de cœlo dicentem mihi.

℟. Beati mortui qui in Domino moriuntur.

Ant. Ad Benedictus. Ego sum resurrectio.

CANTIC ZACARIAS.

Tad S. Ian-Vadezour.

Cant. Zacar.

Luc. 1.

MEULET ra vezo da viquen Doue on Autrou souveren, Da veza e bobl bisitet, Ha d'or beza oll redimet, etc.

BENEDICTUS Dominus Deus Israël : quia visitavit et fecit, etc.

Ar rest eus ar c'hantic-mâ a gueffot tumâ diarauc en

ofiç ar Sacramant : hac, eleac'h ar Gloria Patri *a so eno erfin, e leverrot amâ ar* Requiem æternam *erfœçoun-mâ.*

Requiem æternam : dona eis, Domine. Et lux perpetua : luceat eis.

Roït ho reposvan eternel,
Va Doue, d'an Anaoun fidel;
Ha cacit-y d'ar sclærigen,
Evit ho guelet da viquen.

Antiphona.

Antifonen.

Ego sum resurrectio et vita : qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet; et omnis qui vivit et credit in me, non morietur in æternum.

Me eo ar resurrection
Ha quercouls ar vuez guirion;
Nep a gred enon a vevo,
Evintàn da veza maro.

Pater noster, etc.

Quement hini a vev ive,
Hac a gred parfed enon-me,
Ne varvo quet evit biquen,
Eme hon Autrou souveren.

Hon Tad pehini so en eê, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℣. Ha na bermetit quet e couezzemp e temptation.

℟. Sed libera nos à malo.

℟. Mæs hon dilivriit a zrouc.

Psalm. 129.

De profundis clamavi ad te, Domine: Domine, exaudi vocem meam, etc.

Ova Doue, ouzoc'h e criàn
Eus a vouelet an abymou,
Hac ho majeste a supliàn
D'am exauci em izomou, etc.

Ar rest eus ar salm-mâ a gueffot het-a-het amâ varlerc'h, casi e fin ar seiz salm, hac, eleac'h ar Gloria Patri, *e leverrot amâ.*

Requiem æternam : dona eis, Domine. Et lux perpetua, luceat eis.

Grit ma zaï an Anaoun da repos,
Va Doue, d'ar c'hloar eternel,
Ha roit dezo en ho Parados
Ar sclærigen perpetuel.

℣. A portâ inferi.

℣. Diouz pors an Ifern.

℟. Erue, Domine, animas eorum.

℟. Pliget gueneoc'h, va Doue, dilivria eneou ar re so eat d'an anaoun.

℣. Grit ma reposint e peoc'h.

℟. Evelse bezet grêt.

℣. Autrou-Doue, exaucit va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'harruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

Pedomp Doue.

℣. Requiescant in pace. ℟. Amen.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Ar memes oræsonou pere so diarauc e fin gousperou an Anaoun, a leverrot amâ ivez e fin Laudes.

Evit an Enterramanchou eus ar re Varo.

In Exequiis mortuorum.

Pa zeer da guerc'het ar c'horf da enterri, e ve lavaret en ty an De Profundis, *hac a het an hent ar* Miserere meî, *gant an antifonen* Exultabunt Domino ossa humiliata, *ha pa antren ar c'horf en Ilis e ve lavaret ar verset-mâ.*

℣. Deut Sænt Doue, da sicour an decedet-mâ, deut, AElez an autrou, da rancontr an ene eus ar c'horf-mâ. * Quemerit-hi hac offrit-hi e presanç ar vajeste a Zoue.

℣. Subvenite, Sancti Dei, occurrite Angeli Domini : * Suscipientes animam ejus, offerentes eam in conspectu altissimi.

℣. Ra bligeo gant Jesus-Christ, pehini en deus ho calvet, ho receo e-unan, ha ra deui an AElez d'ho cundui etre divrec'h Abraham, ene paour, oc'h ho receo hac hoc'h ho presanti dirac ar vajeste a Zoue pehini so er plaç huelâ eus an Eêvou.

℣. Suscipiat te Christus qui vocavit te, et in sinum Abrahæ Angeli deducant te. * Suscipientes animam ejus offerentes eam in conspectu altissimi.

℟. Roït ar repos eternel d'an ene eus ar c'horf-mâ, va Doue, ha grit ma jouisso eus ho sclærigen perpetuel. * Ha c'hui AElez, presantit-hi dirac ar vajeste a Zoue.

℟. Requiem æternam dona ei, Domine : et lux perpetua luceat ei. * Offerentes eam in conspectu Altissimi.

Pa ve cacet ar c'horf d'ar bez eve lavaret ar respont-mâ.

℟. In paradisum deducant te Angeli; in tuo adventu suscipiant te martyres, et perducant te in civitatem sanctam Jerusalem. ℣. Chorus angelorum te suscipiat, et cum Lazaro quondam paupere æternam habeas requiem.

℟. Ra deui an Aelez d'ho cundui d'ar Barados, ene paour, ha ra deui ar verserien d'ho tiguemeret pa erruot enno, ha d'o cundui d'ar guear santel eus ar Jerusalem celestiel-ze. ℣. Ra deui ar c'heur eus an Aelez d'ho receo, ha ra ho pezo an heur da gaout ar repos eternel gant ar paour Lazar.

Peden an Ilis, pehini a ve lavaret pa vezer oc'h assista un den var e varo, pa santer e ve sortiet e ene eus e gorf.

℣. Subvenite, Sancti Dei, etc.

℣. Deut, Sænt Doue, da sicour, etc.

Ar rest eus ar verset-mâ a gueffot het-a-het en tu-all amâ diarauc betec ar c'homsou-mâ (pa ve cacet ar c'horf d'ar bez (hac er ajoutot goudeze ar beden-mâ.

Kirie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Requiem æternam dona ei, Domine.

℟. Et lux perpetua luceat ei.

℣. A portâ inferi.

℟. Erue, Domine, animam ejus.

℣. Requiescat in pace. ℟. Amen.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

Autrou-Doue, ho pêt truez ouzomp, Jesus-Christ, ho pêt truez ouzomp. Autrou-Doue, ho pêt truez ouzomp.

Hon Tad, etc.

℣. Ha na bermetit quet e couezzemp e temptation. ℟. Hoguen hon dilivriit a hep drouc. ℣. Roit ar repos eternel d'an ene-mâ, va Doue.

℟. Ha grit ma jouisso eus ho sclærigen perpetuel.

℣. Diouz porz an Ifern.

℟. Pliget gueneoc'h e dilivria, va Doue.

℣. Grit ma reposo e peoc'h.

℟. Evellen bezet grêt.

℣. Va Doue, exaucit va oræsoun.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va feden betec enoc'h.

℣. Et clamor meus ad te veniat.

Pedomp Doue.

NI a recommand deoc'h va Doue, ene ho servicher, pe ho servicheres N. evit, goude beza maro er bed-mâ, ma vevo guenec'hu er bed-all, hâ ma e goalc'hot dre ho trugarez infinit diouz an oll bec'hejou e deveus coumetet dre ar fragilite eus an natur humen. Ar c'hraç ze ac'houlennomp evit-i dre vilid Jesus-Christ hon Autrou.

Evelse bezet grêt.

Oremus.

TIBI, Domine, commendamus animam famuli tui, *vêl* famulæ tuæ, N. ut defunctus, *vel* defuncta sæculo, tibi vivat, et quæ per fragilitatem humanæ conversationis peccata commisit, tu veniâ misericordissimæ pietatis absterge. Per, etc.

E fin al lêvr eus ar finvezou diveza e queffot ar fæçoun d'en em brepari d'ar maro ha da sicour un den da vervel ervad.

PEDEN EXCELLANT HAC A VE MAD

da lavaret alies evit en em brepari d'ar maro.

EN em resolvi a ràn, va Doue, dar maro pehini a gourdrous bemdez erruout gueneèn, pa istimin ar biana. E accepti a ràn evel un homaich hac evel un adoration pehini a fell da renta d'ho Majeste souveren hac immortel. E receo a ràn evel un effet eus ho justiç em c'hêver, me pehini n'em eus guir ebet d'ar vuez, nemet dre vilidou Jesus-Christ ho map unic va Redemtor. E accepti a ràn c'hoas liproc'h dre garantez, evit imita hac evit enori ar maro eus ho Map quer va Doue pehini en deveus deurvezet mervel dre un drugarez hac ur garantez pur en andret an dud. En em resolvi a ràn a greis va c'halon d'ar maro hac a acceptàn evel ur voyen pehini hoc'h eus etablisset evit arruout en Eê, hac evit en em unissa gueneoc'h.

Countant oun eta e ve cuzet va c'horf dindan an douar ha foulet dindan an treid e punition eus va orgouil ha va superbite; countant oun e serviche da vouet d'ar prênvet, hac e ve rentet e poultr hac e ludu, abalamour ma an deveus caret re beza en eas hac en e bligeadur. Just eo, va Doue, e ven privet eus an usaich an oll memprou hac an oll santimanchou va c'horf, pa zon en em servichet anezo evit hoc'h offansi, hac e ven privet a guement mad am eus er bed-mâ e punition d'an attaich am eus bet outo; ha d'an abus am eus grêt anezo, en em gountanti a ràn erfin da veza lequeat en ancounec'h, pa em eus va-unan, va Doue, hoc'h ancounec'heet em buez queit amser. Quement a c'houlennàn ouzoc'h eo, va Doue, ma pligeo gueneoc'h rei din ar c'hraç da vervel santelamant en ho carantez, evel ar re hoc'h eus choaset. Me ho supli, va Doue, dre ar maro ha passion eus ho Map Jesus, ha dre an intercession hac ar milidou eus e vam ar Verc'hes sacr, d'am guervel en un amser hac en ur stad ma em c'heffot agreapla dirac ho drem, evit d'ar fin, pa vezo douguet va c'horf d'ar bez, ma vezo douguet ive va ene gant an Aelez d'ar barados, eleac'h ma allin ho caret hac ho meuli ganto epad an eternite. Amen.

ORAESOUN DA JESUS-CHRIST CRUCIFIET.

Oc'h agonisa hac vervel, evit obteni un agoni eürus hac ur maro santel. An oræsoun-mâ a ve mad da lavaret dirac un den en e amser diveza.

Va salver benniguet, Jesus-Christ crucifiet, me ho supli dre ar garantez infinit hoc'h eus evit silvidiguez ar bec'herien paour, dre ho passion galet hac hoc'h agoni truezus, dre hoc'h oll goad pehini hoc'h eus squillet evidomp, dre ar recommandation a resoc'h eus hoc'h ene santel da Zoue ho Tad, dre ho diveza, cri abars mervel dre ar sachaden divezâ pehini a resoc'h o tremen, ha dre ar maro pehini oue an accomplissamant eus hon Redemption, ma pligeo gueneoc'h caout truez ouzin bremâ hac en amser va fassion, pa vezin em agoni, ha receo va ene ivez etre ho taouarn hac etre an divrec'h eus ho trugarez en heur va maro. Amen.

ORAESOUN UNIVERSEL,

Evit goulen digant Doue quement a apparchant ouz hor silvidiguez.

Va Doue, me a gred enoc'h, mæs creaït va feiz; me a esper enoc'h, mæs assurit va esperanç; me ho car, mæs cresquit va c'harantez; regreti a ràn va fec'hejou, mæs augmentit va regret. Me hoc'h ador evel ma c'henta princip, me ho tesir evel va diveza fin, me ho trugareca evel va mad-oberour perpetuel, me hoc'h invoq evel ma difenner souveren. Va Doue, pliget gueneoc'h ma regli dre ho furnez, ma gouarn dre ho justiç, ma c'honsoli dre ho trugarez ha ma frotegi dre ho puissanç. Consacri a ràn deoc'h va songesonou, va c'homsou, va actionou ha va souffrançou, evit pelloc'h ma songin enoc'h; ma comsin ac'hanoc'h, ma rin diouzoc'h, ha ma souffrin evidoc'h. Va Doue, me a fell din ar pez a fell deoc'h abalamour ma fell deoc'h, evel ma fell deoc'h, hac e quement ha ma fell deoc'h, me ho ped da sclærât va squiand, da doma va bolontez, da burifia va c'horf, ha da santifia va ene. Va Doue, roït din couraich da satisfia deoc'h evit va fec'hejou tremenet, da zrec'hi va intantionou da zonet, da gourrigea va goal inclinationou, ha da bratica ar vertuziou pere a so convenabl din. Carguit va c'halon a aznaoudeguez-vad evit ho madelez, a gassoni evit va defautou, a garantez evit va nessa, hac a zisprigeanç evit ar bed. Grit din, va Doue, caout memor d'en em soumeti abalamour deoc'h d'ar re o deveus da c'hourc'hemen din, da veza charitabl en andret ar re ma em eus da c'hourc'hemen dezo, ha da

bardouni d'ar re a so control din. Va sicourit da drec'hi ar pligeadur dre ar vortification, an avarisdet dre an alusen, ar goler dre an douçder, hac an diegui pe an degout dre an devotion. Va Doue, ma rentit prudent er pez a antrepenin, couraichus en dangerou, patiant er gontroliezou, hac humbl en issuou-mad. Grit ma vezin attentif em pedennou, moderet em repasiou, fidel d'am deveriou, ha ferm em resolutionou-mad. Va Doue, grit ma c'haznavezin peguer bian eo an Douar, peguer bras eo an Eê, peguer ber eo an Amser ha pegueit eo an Eternite. Grit ma en em breparin d'ar maro, ma em bezo aoun rac ho barn, ma c'hevitin an Ifern, ha ma c'hoptenin ar Barados. Dre ar milidou eus ho Map unic hon Autrou Jesus-Christ. Amen.

Avertissamant evit ar seiz Salm.

Ar seiz Salm eus ar binigen a so bet ato en un istim hac en ur veneration quer bras en Ilis Jesus-Christ, hac ar gristenien fidel o deveus bet a bep amser disquezet quement a zevotion evito na deus izom da lavaret netra amâ evit meuli ha recommandi ar salmou santel-mâ d'ar bopl. Quement meuleudi a ouffer da ober anezo a ve dister meurbet e comparæsoun d'an hini a vilitont.

An Ilis santel a laca lenn ar seiz salm-mâ er ceremoni eus an absolven pehini a ve roet d'ar benitantet public ha d'ar re iscummunuguet hac en afflictionou dreist-ordinal; ha peb guener epad ar c'horaïs eo custum ivez o recita, evit pellaat goaligner Doue divar ar bopl, hac evit appæsi e goler: dreizo'ta e fell d'an Ilis calmi coler Doue.

Quemense oll a zisquez deomp ervad o deveus ar seiz salm ur vertuz particulier evit ar binigen, hac ez int langaich ar bec'herien pere o deveus ur guir desir

d'en em reconsilia ous Doue pehini, o fallout dezàn ober trugarez en o andret, a zesq dezo er salmou-mâ e pe fæçoun e tleont e goulen ountâ.

Ar seiz salm a binigen, eme un Escop santel, eo tensor ar benitantet, hac a servich dezo da vodrier, da gleze, da gre, da refuich, da instruction, da gonsolation, da vagadur, da remed ha da rei dezo ar vuez. Livirit-ii eta devota ma ellot ha liessa ma ellot, particulieramant da dostaat ouz ar saeramant a binigen pe a goession, hac en amseriou santel eus an azvent, eus ar c'horaïs hac eus ar c'hotuerou, pere oll a so poenchou destinet d'ar binigen gant hor mam santel an Ilis. Profitabl bras e ve deoc'h o lavaret soquen ur veich er sizun, mar ho pe amser, ispicial ma hoc'h eus offancet Doue hac e cals a fæçoniou dreist ordinal, evit ma reot ivez ur binigen dreist-ordinal bennâc, ha ma lequeot ho poan d'en em reconcilia gantâ ervad dre ar Salmou santel-mâ, diouz an exempl eus ar benitantet vras David ha S. Augustin. Hemâ, oc'h aznaout ervad peguer vertuzus int evit obteni ar pardoun digant Doue, a eureu o lacât dezâ ec'hars e vele pa edo en e glènvet marvel, hac o recitas bete an halanad diveza gant un aboundanç a huanadou hac a zaëlou, pere a zisqueze ervad edo e galon er memes santimanchou ma edo calon ar Roue David penitant, pa o c'homposas dre inspiration Doue, evit servichout d'ar benitantet-all couls ha dezâ e-unan.

Er goumançamant hac er fin eus ar seiz salm e ra deomp an ilis lavaret an antifonen pe ar recommandation-mâ : *Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra vel parentum nostrorum, neque vindictam sumas de peccatis nostris.* Da lavaret eo *Autrou-Doue, n'ho pêt quet a vemor eus hon offançou, nac eus ar re hon tud, ha na dennit quet a vengeanç eus hor pec'hejou*; hac oc'h ober deomp lavaret eus hon offançou, ha nonpas va offançou, e ro deomp da entent penaus e tleomp, dre ar seiz salm-mâ, pidi Doue da bardouni d'ar re-all o fec'hejou couls ha deomp hon-unan,

hervez ma hon oblich ar garantez a dleomp da gaout an eil-re evit o-hentez ac'hanomp. Ar c'hustum hac ar pratic da recita ivez ar seiz salm a binigen, evit an Anaoun eus ar purgator, a so ancien bras.

Rac-se'ta, pa o leverrot, adressit-y da Zoue, nonpas hepquen evidoc'h hoc'h-unan, mæs evit ar re-all quen beo quen maro, pa e guir penaus, o pidi evit ar re-all, na lammit netra divar ho coust na d'ê rentet deoc'h en doubl. Hoguen dreist peptra offrit-y evit ho querent, ispicial evit ar re ma hoc'h eus recevet ar vuez diganto : evit quemense eo e ra an Ilis mantion expres anezo er recommandation-mâ : *Ne reminiscaris, Domine, etc. Autrou-Doue, na zalc'hit quet a vemor eus hor pec'hejou, nac eus a bec'hejou hon tadou hac hor mamou.* Hac ar garantez pehini hon rent interesset ivez e quènver hon nessa, a c'houlen ma quemerremp cals mui a interest evit ar re ma hon eus ar muya union ive ganto, hervez ar goad. Roomp dezo eta lod eus an daëlou a raï deomp ar speret a binigen da squilla, evit obteni dezo, pe ar c'hraç da vouela o fec'hejou, mar emaïnt c'hoaz e buez, pe ar remission eus ar poaniou o deveus militet dreizo, mar dint eat eus ar bed-mâ, pa nemaïnt mui e gallout da satisfia evito o-unan nemet dre an tan.

Hoguen pa leverrot ar seiz salm evit an Anaoun eus ar purcator, e pep salm, eleac'h ar *Gloria Patri*, ec'h ajoutot ar c'houpl-mâ.

Requiem æternam: dona eis, Domine. Et lux perpetua : luceat eis.	Accordit d'an Anaoun fidel, Va Doue, ar repos eternel, Hac cacit-y d'ar sclærigen, Evit ho guelet da viquen.

Pa rancontrot er salmou-mâ eerten andrejou pere ne ellot quet da gompren, adorit Doue hac en em humiliit, oc'h aznaout hoc'h ignoranç, hac ho pêt neuse ar memes intantion en devoa ar Roue penitant David, pa o frononças dre inspiration Doue.

AR SEIZ SALM EUS AR BINIGEN.

Recommandation.	*Antiphona.*
N'ho pêt quet, va Doue, a sonch eus hon offançou.	Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra.

Ar recommandation pehini ne reer amâ nemet e c'houmanç, a gueffot het-a-het e fin ar salm diveza tuma varlerc'h.

AR C'HENTA SALM AR BINIGEN.

Var an Ear : Ouzoc'h va Doue, me goessa.

Er salm-mâ e tescomp, o veza troublet hac affliget gant hor pec'hejou, en em recommandi da Zoue evel un den clàn de vedicin pehini a zezir e yac'hat, oc'h huanada hac o vouela e presanç Doue pehini a glevo alafin ouz hor peden hac ouz hor gouelvan, hac a roi deomp ur guir fizianç da veza dilivriet gantâ diouz an oll adversourien eus hor silvidiguez.

Psalm. 6.

VA Doue, n'am reprenit quet
D'ar poent ma viot couroucet,
Na exercit quet em c'hêver
Ar rigol vras eus ho coler.
Autrou, ho pêt ouzin truez,
Rac bras eo va sempladurez;
Ha rentit salo va ene
Troublet gant an infirmite.
Affliget oll ê va c'halon
E stad miserabl ma emaon.
Pevete queit, c'hui va Doue,
Em dilezot-me 'cousgoude?
Distroït ouzin, va Doue,
Hac a boan tennit va ene,

DOMINE, ne in furore tuo arguas me : neque in irâ tuâ corripias me.
Miserere meî, Domine, quoniam infirmus sum : sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.
Et anima mea turbata est valdè : sed tu, Domine, usquequò?

Convertere, Domine, et eripe animam meam : salvum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tuî : in inferno autem quis confitebitur tibi.

Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum : lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus : inveteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite à mè, omnes qui operamini iniquitatem : quoniam exaudivit Dominus vocem fletûs mei.

Exaudivit Dominus deprecationem meam : Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei : convertantur et erubescant valdè velociter.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, etc. Amen.

Ha ma saveteit ivez,
Abalamour d'ho trugarez.
Rac er maro eus ar pec'het
E vec'h gueneèn ancounec'het;
Hac èn Ifern piou a rento
Nep seurt meuleudi d'hoc'h hano?

Ne allàn mui o teplori,
Oc'h hirvoudi, o c'hlac'hari;
Va guele bemnos a drempàn,
Quement a daëlou à squillàn.

Va daoulagat a so troublet
Gant dipit o veza chomet
Etouez va oll adversourien
Quer pell, hep ober pinigen.

En em retirit diouzin,
C'hui oll quement so noasus din,
Rac me sant èn deus va autrou
Clevet ar voez eus va daëlou.

Ya, Doue en deus exaucet
Va oræsoun hà va requet;
Recevet en deus va Autrou
Va feden diouz va desirou.

Bezent va oll adversourien
Leun a vez hac a droublien;
Distroent oc'he inda dec'het prount
Gant confusion ha gant spount.

Rentomp gloar d'an tad eternel,
D'ar màp, ha d'ar speret-santel
A so un Doue e tri ferson,
Meulomp-ii a greis hor c'halon.

Ar memes gloar a oa a viscoaz
Ra vezo rentet bremà c'hoaz,
Hac ato ha da virviquen
D'an Dreindet en un Doue epquen. *Evelse bezet grêt.*

AN EIL SALM A BINIGEN.

Var ton : Guers ar Gananeen.

Er sal-mâ e tescomp distrei ouz Doue, pa deu ar remors eus hor pec'hejou da bicat hor c'houstianç, oc'h aznaout dre hon experianç peguen eürus eo un den a zeu da goess ha da regreti ervad e bec'hejou; e scoaz nep a zeu da galedi èr pec'het hac a denn erguisse coler Doue var e guein. Aznaout a reomp amâ ive madelez Doue en hon andret, pa zeuomp d'en em reconcilia gantâ. Goulen hac esperout a dleomp ar victor a enep an demptationou hac an oll adversourien eus hor silvidiguez, hac e gouhac an oll-dud santel d'en em rejouissa e Doue. fier erfin.

Psalm. 31.

Eurus ar re ma è pardounet
Dezo gant Doue o c'hrimou,
Hep e ve mui disolo chomet
Dirac e fac'h o fec'hejou!
Eürus an den en deus obliget,
Dre voyen ur guir binigen,
Doue d'ancounec'hât e bec'het,
Hep e rebeich dezàn biquen!

O veza tavet var va fec'het,
Elec'h e goess prest gant feiz,
Dre ar chagrin oun bet disec'het
O hirvoudi epad an deiz;
Mæs o santout ho torn, va Doue,
Nos deiz varnon o pounerât,
Oan troet ouzoc'h em adversite
Gant ar remors oc'h ma ficat.

Anzavet em eus èr goession
En ho presanç va oll bec'het,
Evit nep mez ha confusion,

Beati, quorum remissæ sunt iniquitates : et quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir cui non imputavit Dominus peccatum : nec est in spiritu ejus dolus!

Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea : dùm clamarem totâ die.

Quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua : conversus sum in ærumnâ meâ dùm

configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci : et injustitiam meam non abscondi.

Dixi, confitebor adversùm me injustitiam meam Domino : et tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus : in tempore opportuno.

Verumtamen in diluvio aquarum multarum : ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione quæ circumdedit me : exultatio mea, erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, et instruam te in viâ hac quâ gradieris : firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus et mulus : quibus non est intellectus.

In chamo et fræno maxillas eorum

N'emeus-èn quet ouzoc'h nac'het ;
En em accus a rin franchamant
Enon-me, gant queuz em c'halon ;
Ha c'hui hoc'h eus liberalamant
Va Doue roet din ar pardon.

Quement hini a zesir ivez
Obteni eveldon ho craç,
Epad an amser a drugarez
En em strinco dirac ho faç :
Rac-ze ne dostaït quet ho coler
Ountâ, pa deuot d'e ziscarga
Evel un diluich var ar pec'her
A chom hep en em gorrigea.

Cals a drubuillou a stourm ouzin
Dre va fec'hejou militet ;
Hoguen dec'hu, va Autrou divin,
Em eus eno recours bepret :
C'hui eo va oll gonsolation,
Pliget gueneoc'h va freservi
E quement poan ha temptation
So a bep tu oc'h ma fressi.

Em c'halon em eus an assuranç
E comsit ouzin evellen :
Rei a rin dcoc'h an intelligeanç
Da drec'hi hoc'h adversourien ;
An hent guirion deoc'h a zisquesin
Da drei divar ar pirillou,
Ha varnoc'h ato ec'h arretin
Eus va daoulagat ar sellou.

Diouallit na deuac'h evel mulezet
Ha queseq a so hep ræsoun,
Da heul an desirou revoltet
Eus o goall inclination ;
An Autrou-Doue a oar brida
Dre cals a bunitionou
Ar re ne dosteont quet ountâ,
Oc'h heulia o fassionou.

Forz goaligner a justiç Doue

So preparet d'ar bec'herien,
Er vuez presant hac e goude :
Ma na reot quet a binigen!
Hoguen ar re a zistro ountâ,
Gant fizianç en e vadelez,
A vezo favoriset gantâ
En douçder eus e drugarez.

C'hui entresoc'h, tud just ha santel,
Ha quement so eon a galon,
O vont gant an hent mad quer fidel
Ne zeut d'e goll e nep fæçon ;
En em rejouissit en Autrou
Ha liquit hoc'h oll joa ennâ,
Ha glorifiit-èn dre hoc'h œuvrou
Queit ha ma vevot er bed-mâ.

Enor ha gloar d'an Tad eternel,
Ha d'e Vap unic Doue ha den,
Hac assambles d'ar Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue epquen.
Ha c'hloar a oa er goumançamant
Ha vezo c'hoaz bremâ rentet,
Hac ato hac eternellamant
D'an tri ferson eus an dreindet.

Evelse bezet grêt.

constringe : qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris : sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino, et exultate justi : et gloriamini, omnes recti corde.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

AN TREDE SALM A BINIGEN.

Var ton guers ar Samaritanen, *pe var an ear gallec :*
Le jour que je communie.

Er salm-mâ e tescomp lacât hor poan da galmi coler Doue, o represanti dezàn an afflictionou hon eus soufret evit hor pec'hejou, hac ar soumission pe gant hini hon eus-y oll recevet hac anduret ; hac ec'h esperomp e vezimp sicouret gantâ a enep an adversourien eus hon ene, o veza preparet ato cousgoude' da accepti quement puni-

tion a bligeo gant Doue da zigaç deomp c'hoaz, evit satisfia d'e justiç. Caout a reomp er salm-mâ ar guir santimanchou eus a ur galon penitant hac humiliet dindan ar poez eus e fec'hejou hac eus ar justiç Doue.

Psalm. 37.

DOMINE, ne in furore tuo arguas me : neque in irâ tuâ corripias me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi : et confirmâsti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne meâ à facie iræ tuæ : non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum : et sicut onus grave gravatæ sunt super me.

Putruerunt et corruptæ sunt cicatrices meæ : à facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum et curvatus sum usque in finem : totâ die contristatus ingrediebar.

NAM punissit quet, va c'hrouer,
En ho courrouç diremet,
Ha na usit quet ho coler
Hep trugarez em andret :
Rac me sant em affliction
Eus ho justiç ar birou,
Ha varnon ho punition
Ar bounera, va Autrou.
Va yec'het a so ruinet
Gant spount o consideri
Em eus quement hoc'h obliget
Ouzin d'em em goleri ;
Ha pa zongeàn em pec'hejou
Ez on quen inquietet
N'allàn caout gant ar remorsiou
Na repos na peoc'h ebet.
Dreist va fen o guelàn savet
Hac augmentet hep niver ;
Dindanno siouas oun grevet
Evel gant ur beac'h pouner ;
Breinet oll eo ar gouliou
So grêt em ene ganto,
Deffot prest clasq ar remejou
Eus ar binigen outo.
Miserabl oun en em rentet,
Croumet oun ouz an douar ;
Hed an deiz em gueler mantret,
Quen trist oun gant va glac'har ;
Leun oun a illusionou ;
Eus va c'hig ema bepret
Ar goall inclinationou

O c'hegal ous va speret.
Quen terrubl oun humiliet
Hac affliget em c'halon ;
M'em eus difrounquet ha criet
Evel ma raë ul leon ;
C'hui er goar, ô va Redemptor !
C'hui vel an oll desirou
A dremen em interior ;
C'hui gleo va huanadou.
Troublet oll ê va c'houstianç,
Ha va nerz em eus collet ;
Quement e vouelàn d'am offanç
Ma têvala va guelet,
Hac ouspen oun abandounet,
Ar pez so poaniussoc'h din,
Gant va zud ha ma mignounet
Pere a rebarbo ouzin.
Nep a oa em c'hêver ivez
A so diouzin pelleat,
Ha nep a glasque va buez
A so ouzin didosteat,
Da c'houzout e, an ærouant,
O clasq buez va ene,
A ra un effort violant
D'e diframma diguenê.
Allas ! va oll adversourien,
Quic ha bed hac ærevent
Ne glascont nemet ar voyen
Da noasout din a beb hent,
O coms din a vaniteou ;
Ha nos-deiz oc'h inventi
Tromplerez ha finessaou
D'am surpren ha d'am zenti.
Hoguen me ne rân nep seblant,
Muguet pa ne gleffen quet ;
Chom a ra va zeod hep parlant,
Evel pa ven mud rentet.
Evit quement goall pedennou

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus : et non est sanitas in carne meâ.

Afflictus sum et humiliatus sum nimis : rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine, antè te omne desiderium meum : et gemitus meus à te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea : et lumen oculorum meorum, et ipsum non est mecum.

Amici mei et proximi mei : adversùm me appropinquaverunt et steterunt.

Et qui juxtà me erant, de longè steterunt, et vim faciebant qui quærebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi, loculi sunt vanitates : et dolos totâ die meditabantur.

Ego autem tanquàm surdus non

audiebam : et sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens : et non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te, Domine, speravi : tu exaudies me, Domine, Deus meus.

Quia dixi, nequandò supergaudeant mihi inimici mei : et dùm commoventur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum : et dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo : et cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei vivunt et confirmati sunt super

Nac injuriou a souffràn
Jamæs cousgoude va guenou
D'en em glem ne zigoràn.
Rac enoc'h epquen, va autrou,
Em eus laquet va fizianç,
Oc'h esperout em anviou
E reot din hoc'h assistanç :
Ya, va Autrou souveren,
Va Doue trugarezus,
C'hui a exauço va feden
E pep rancontr dangerus.
Ho pedet em eus, va Doue,
Na bermetot mui nepret
Gant adversourien va ene
Da gaout joa dre va sujet!
Rac un triomphl bras vo ganto
Beza gallet ma feaza,
Oc'h en em bompadi ato,
Pa em guelont o coueza.
Estranch em eus hoc'h offancet,
Hac abalamour da-ze
Da veza gueneoc'h punisset
Ez oun preparet ive :
Ar regret am eus d'am pec'het
A so bepret dirazon,
Hac a vir na fell din tec'het
Arauc'h ar gorrection.
Rac me goessaï franchamant
Quement seurt meichancete
Am eus siouaz effrontamant
Grêt enep ho majeste ;
Hac evit va c'hrim e songin
Em eus sur militet mad
A vec'h rigolius ouzin,
Evel ouz un den ingrat.
Consgoude va fassionou
A so beo-huezec c'hoaz,
Ha va goall demptationou

A so quer cre a biscoaz.
Cresquet eo ivez an niver
Eus ar re so control din,
Hac a so injust em c'hêver
Gant ar c'has o deus ouzin.
Ha me n'am eus grêt evito
Nemet vad ha pligeadur,
Ez oun drouc-prezeguet ganto
Hac e reont din mil injur.
Hep em eus roet dezo sujet
D'am goall-dreti erguisse,
Nemet o veza bet heuliet
Ar guir hac ar justiç ive.
O velet din ur seurt bresel,
M'ho ped, va Autrou divin,
Na deut jamæs d'am dilesel
Na da bellaat diouzin.
Bezit prest, em sempladurez,
D'am sicour ha d'am souten,
Pa zepand va silvidiguez,
Va Doue, diouzoc'h hepquen.
Gloar ato d'an Tad eternel,
D'e Vap unic Doue ha Den,
Hac ouzpen d'ar Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue hepquen.
Ar memes gloar bezet rentet
Evel er goumançamant
D'an tri ferson eus an Dreindet
Bremâ hac eternellamant.

me : et multiplicati sunt qui oderunt me iniquè.

Qui retribuunt mala pro bonis detrahebant mihi : quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me, Domine, Deus meus ? ne discesseris à me.

Intende in adjutorium meum : Dômine, Deus salutis meæ.

Gloria Patri et Filio : et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

AR PEVARE SALM A BINIGEN,

Var an ear gallec : Esprit divin, venez répandre.

Er salm-mâ e tescomp regreti an offançou hon eus grêt da Zoue hac implori e drugarez infinit, oc'h e suplia d'hon netâat diouz hor pec'hejou mui-ouz-vui, ha d'hor c'hreaat enep an demptationou, o rei deomp ur

galon nevez hac ur speret a nerz, evit hor souten en hor sempladurez. Aznaout a reomp amâ ive penaus ar Sacrifiç a c'houlen Doue digant nep en deveus-èn offançet eo ur galon humbl ha leun a gontrition.

Psalm. 50.

MISERERE meî, Deus : secundùm magnam misericordiam tuam.

Et secundùm multitudinem miserationum tuarum : dele iniquitatem meam.

Ampliùs lava me ab iniquitate meâ : et à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco : et peccatum meum contrà me est semper.

Tibi soli peccavi, et malum coràm te feci : ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cùm judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum : et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti : in

Ho pêt truez ouzin, va Doue,
Hervez hor prassa trugarez,
Rac siouaz din, coupabl oun ive
Eus ar vrassa fallagriez.
Ho pêt memor eus hoc'h oll druez
Hac eus hoc'h oll madelezou,
Evit effaci eus va huez
Peb viçou ha follentezou.
Mar hoc'h eus grêt din an avantaich
D'am beza a vremâ pardounet,
Goalc'hit va ene c'hoaz davantaich
D'am peurnetâat diouz va fec'het:
Rac ansao a rân ez oun coupabl:
Ne disavoueân quet va zerfet
Pini a gafân quen detestabl
M'ema dirac va fâç bepret.
C'hui hoc'h-unan am eus offancet,
Drouc'hêat am eus en ho presanç:
Just ve, pa ven gueneoc'h condaunet,
Mæs ne guarit quet ar venjanç.
Pardounit din, ma vezo cavet
Ez oc'h fidel en ho comsou,
Pa brometit d'ar benitantet
Ar pardoun eus o fec'hejou.
Guelet a rit oun bet anjaudret
En inclinationou fall,

Pere siouaz hon eus contractet
Eus ar bec'het Adam gueichall!
Hoguen c'hui a gar ar virionez,
Hac hoc'h eus dime discleriet
An traou secreta eus ho furnez :
Rac-ze n'em eus iscus ebet.
Gouscoude, va Doue, me esper
E vezzint gueneoc'h arrouset
Ha goalc'het e goad sacr va Salver
Ha quer guen hac an erc'h rentet.
O veza recevet ar pardon
Ha va ene purifiet,
E rejouissot oll va c'halon
Quen trist ha quen humiliet.
Distroït eta ho pisaich divin
Diouz va fec'hejou tremenet,
Evit sellet a druez ouzin,
Ha ma vezzint peur-effacet.
Crouit ur galon pur ha nevez
Enon, va Doue, d'ho caret,
Ha rentit eon va c'halon ivez
Evit ma troï ouzoc'h bepret.
Pelloc'h grit ma vezin deoc'h fidel,
N'am strinquit biquen eus ho fâç,
Ha list gueneèn ho Speret-Santel
D'am souten ato gant e c'hraç.
Rentit din ar gonsolation
Eus ho carantez precius,
Ha ma c'hreaït en demptation
Dre ho Speret victorius.
Neuse me zesco d'ar bec'herien
Dre va exempl ha va c'homsou
Distrei ouzoc'h dre ar binigen,
O treï o c'hein d'an oll viçou.
Ma dilivriit, va Doue, va Salver,
Diouz ar chagrin eus va c'hrimou

certa et occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hysopo et mundabor : lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium et lætitiam : et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam à peccatis meis : et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus : et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me à facie tuâ : et spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiam salutaris tui : et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas : et impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meæ : et exaltabit lingua mea justitiam tuam.

Domine, labia mea aperies : et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses, sacrificium dedissem utique : holocaustis non delectaberis.

Sacrificium deo spiritus contribulatus : cor contritum et humiliatum, Deus, non despicies.

Benignè fac, Domine, in bonâ voluntate tuâ, Sion : ut ædificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes et holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum. Amen.

Hac, oc'h aznaout hoc'h just em c'hêver,
Me gano deoc'h meuleudion.
Oc'h ma renta libr a goustianç,
E tigorro va musellou
D'hoc'h enori gant ur guir fiziançz
Ha d'ho meuli, ô vâ Autrou.
Ar sacrifiçou exterior,
Evel sacrifiçou peintet,
Hep ur guir gueuz en interior,
Ne blichent quet dec'hu nepret.
Ur guir gontrition en ene
So deoc'h ur sacrifiç parfet,
Ha ne disprichot quet, va Doue,
Ur galon humbl leun a regret.
Hep sourcyal euz va goal œuvrou,
Cuntinuit ho madelez
En andret hoc'h Ilis, va autrou,
Ma cresquimp oll e santelez.
Goude sacrifiç hor pinigen,
E acceptot hon œuvrou-mad,
Ha var hoc'h auter an Oferen
A offrimp d'ho trugarecaat.
Enor ha gloar d'an tad eternel,
Ha d'e vap unic doue ha den,
Hac assambles d'ar Speret-Santel
Tri ferson en un Doue epquen.
Ar c'hloar a oa er goumançamant
Ra vezo c'hoaz bremâ rentet,
Hac ato hac eternellamant,
D'an tri ferson eus an Dreindet.
Evelse bezet grêt.

AR PEMPET SALM A BINIGEN,

Var ton : *Guers an Itron Vari a Druez, pe* Nous ne trouvons sur terre que douleurs et ennuis.

Ar salm-mâ so ur beden excellant, pehini so convenabl deomp pa vezomp affliget pe a gorf pe à speret, ha pa falvezo dèomp sortial eus a gaptivite an Ærouant, diouz pehini ec'h esperomp beza diliviet, o pidi Doue, er memes amser da zilivria ivez an Ilis diouz e afflictionou, ha de lacaat da prosperi, evit ma c'hallimp meuli Doue hac e servicha guell a-se. Erfin e c'houlennomp amâ ouz Doue ar c'hraç hac an amser da ober pinigen, ha da satisfiat d'e justiç er bed-mâ, o consideri peguer ber e hor buez, ha pegueit eo an eternite a Zoue, pehini a zencho an Eévou hac an Douar e fin ar bed, hac e zencho e-unan birviquen.

Psalm. 101.

Va Doue, pliget gueneoc'h
Receo va oræson,
Ha ra yel betec enoc'h
Ar c'hri eus va c'halon;
Na distroït quet diouzin,
Mæs gant attention
Ma c'hlevit, p'en em guifin
E nep affliction.
P'eur bennac hoc'h invoquin,
Ma exaucit buhan;
Rac soudenic e ranquin
Quitât eus ar bed-màn;
Tremenet eo va deiziou,
Evel ur bouil mouguet,
Ha scarnilet vâ memprou
Evel queuneud losquet.
Languisset eo va c'halon,
Quer sempl oun hac ar foen,

Domine, exaudi orationem meam : et clamor meus ad te veniat.

Non avertas faciem tuam à me : in quâcumque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quâcumqne die invocavero te : velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei : et ossa mea sicut cremium aruerunt.

Percussus sum ut fœnum, et aruit cor meum : quia oblitus sum comedere panem meum.

Dre m'hoc'h eus scoet ac'hanon,
Autrou, gant ho coualen ;
Quen trist oun deut da veza
M'em eus ancounec'het
An dibri hac an eva.
Gant glac'har d'am pec'het.

A voce gemitûs mei : adhæsit os meum carni meæ.

Quement en em desolen,
Hac oan quer consumet
Ne voa nemet ar c'hroc'hen
Var va esquern chomet ;

Similis factus sum Pellicano solitudinis : factus sum sicut Nycticorax in domicilio.

Hac, evel ar Pelican
A chom en deserziou,
É zeàn em part va unan
Da glasq ar retrejou.

Vigilavi : et factus sum sicut Passer solitarius in tecto.

E cuz, evel ar Gaouen
Er plaçou têvala,
Gant regret e cavaouen
Hèd an nos o veilla ;

Totâ die exprobrabant mihi inimici mei : et qui laudabant me, adversùm me jurabant.

En em rentet oun hènvel
Ouz ur philip en doën,
Dre ma teuen d'en em sevel
A-ziouz an oll draou væn.

Quia cinerem tanquàm panem manducabam : et potum meum cum fletu miscebam.

Epad an deiz ne dave
Nep a oa control din
Oc'h ma dipita ive,
Hac oc'h ega ouzin ;

A facie iræ et indignationis tuæ : quia elevans allisisti me.

Nep am meule dirazon,
A dre quein am blame,
Hac a ree goah ac'hanon,
O droug-pidi guenê.

Dies mei sicut umbra declinaverunt : et ego sicut fœnum arui.

Gant va bara e tebren
Al ludu aveichou,
Ha gant ar pez a even
E vesquen va daëlou,

Tu autem, Domine, in æternum permanes : et memoriale tuum in generationem et generationem.

Abalamour d'ho coler
E deus ma discaret,
Goude m'ho poa dreist voder
Da huel ma savet.

Evel ur squeud eo tec'het
Diguenê va buhez,
Hac evel gueaut so trouc'het
E tisec'hàn bemdez ;

Tu exurgens misereberis Sion : quià tempus miserendi ejus, quia venit tempus.

Mæs c'hui a chom da viquen,
Va Doue, hac ato
A raç-da-raç e tremen
Ar gloar eus hoc'h hanô.

Quoniam placuerunt servis tuis lapides ejus : et terræ ejus miserebuntur.

Evel eùs a ur c'housquet
C'hui a savo souden ;
Gant truez ouzomp touichet,
Va Doue, d'hor souten :

Et timebunt gentes nomen tuum, Domine : et omnes reges terræ gloriam tuam.

Rac eus ho compassion
An amser a dosta
Da gaout truez ouz Sion ;
Poent eo e assista.

Quia ædificavit Dominus Sion : et videbitur in gloriâ suâ.

Hoc'h ilis eo ar Sion,
Hac ho servicherien
Ouz e desolation
A so e troublien,

Respexit in orationem humilium : et non sprevit precem eorum.

Ha dre garantez outi
O deveus un hast bras
D'e guelet o prosperi,
Va Doue, gant ho craç.

Scribantur hæc in generatione alterâ ; et populus qui creabitur laudabit Dominum.

Quement pobl ha Rouanez
A so var an douar
A zougeo neuse ivez
Hoc'h hano hac ho cloar,

Quia prospexit de excelso sancto suo : Dominus de cœlo in terram aspexit.

Pa vellint prosperite
Hoc'h ilis benniguet,
Hac enni ho majeste
Dreizomp glorifiet.

Ut audiret gemitus compeditorum : ut solveret filios interemptorum.

C'hui a gleo ouz ar beden
Eus ar re affliget,
Hep disprigeout o goulen,
Pa ze humbl en effet ;

Ut annuntient in Sion nomen Domini : et laudem ejus in Jerusalem.

An traou-mâ a vezo scrifet ;
Evit ar re da zont,

litur, laudabit Dominum.

Quia prospexit de excelso sancto suo : Dominus de cœlo in terram aspexit.

Ut audiret gemitus compeditorum : ut solveret filios interemptorum.

Ut annuntient in Sion nomen Domini : et laudem ejus in Jerusalem.

In conveniendo populos in unum : et reges ut serviant Domino.

Respondit ei in viâ virtutis suæ : paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne revoces me in dimidio dierum meorum : in generationem et generationem annui tui.

Initio tu, Domine, terram fundasti : et Opera manuum tuarum sunt cœli.

Ma viot ganto meulet,
Autrou, mar o c'hlevont :
Rac ho taoulagad santel
Hoc'h eus varnon taulet ;
Eus ho tron celestiel
Hoc'h eus ouzomp sellet,
Evit cleout hor gouelvan
Hac evit hon tenna
Eus a liamou Satan
A voa oc'h hor geina.
Lamet a gaptivite ;
Hoc'h hano a veulimp,
En ilis gant liberte
Ho cloar a publiimp,
Hac e viot servichet
Gueneomp, c'hui hoc'h-unan,
Pa vezimp oll unisset
Gueneoc'h bras ha bian.
En hent eus ar binigen
Hac eus ar vertuziou
Me c'houlen ar sclærigen
Em oll dallenteziou,
Evit aznaout peguer ber
Siouaz eo va buez,
Na gollint quet an amser
Dre va lesireguez.
Na deut quet c'hoaz d'am guervel
A greis va deveziou,
Ma satisfiin quent mervel
Evit va fec'hejou :
Rac-se cresquit an niver
Eus va bloaveziou din :
Ho re-hu so eternel,
Hep coumanç hac hep fin.
C'hui eo er goumançamant
Hoc'h eus an douar fountet,
An Eê hac e ornamant
Hoc'h eus ive furmet ;

Ar re-ze a berisso,
C'hui a chom fermamant ;
An traou-ze oll a uso
Evel ur viscamant :
Rac evel ur goz vantel
Deiz ar varn o genchot,
Hac ar bed universel
Neuse a nevezzot,
Mæs c'hui a so ar memes
Hep ne cenchot nepret,
Ha d'ho ploaveziou jamæs
N'a vezo fin ebet :
Rac-ze pa zoc'h eternel,
Guenec'h-hu e chomo
Ho servicherien fidel
Da jamæs en ho bro,
Pe da hini, va Autrou,
Hor c'hacit, ny ho ped,
O c'houarn hon oll œuvrou
En dessin-ze bepret.
Enor d'an Tad eternel
Ha d'e vap Doue ha den,
Ha couls d'ar Speret-Santel,
O zri un Doue hepquen,
Evel er goumançamant,
Ra vezo c'hoaz rentet
Bremâ hac eternellamant
Gloar ato d'an Dreindet.
Evelse beset grêt.

Ipsi peribunt, tu autem permanes : et omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos, et mutabuntur, tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.

Filii servorum tuorum habitabunt : et semen eorum in sæculum dirigetur.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.
Amen.

AR C'HUEC'HVET SALM A BINIGEN,

Var an ear gallec : Reveillez-vous.

Er Salm-mâ e tescomp crial ouz Doue eus a vouelet hor c'halon hac eus an abym a bec'hejou ma omp couet enno, evit ma pligeo ganiâ hon tenna emeas anezo er

guel eus e drugarez infinit, pe en hini ec'h ellomp lacat hon oll fiziançz mar distroomp ouniâ dre ur guir binigen, hac o cench a vuez.

Psalm. 129.

DE profundis clamavi ad te, Domine : Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes : in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine : Domine, quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est : et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus : speravit anima mea in Domino.

A custodiâ matutinâ usque ad noctem : speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia : et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet

O va Doue, ouzoc'h e criàn
Eus a vouelet an abimou
Hac ho Majeste a supliàn
D'am exauci em izomou.
En em rentit attantif ouzin ;
Me ho ped a greis va c'halon,
Evidon da veza quen indin
E cleffac'h môes va oræson.
Mar sellit piz, Autrou souveren,
Ouz hor pec'het hac hor maliç,
Autrou-Doue, piou allo souten
Ar rigol vras eus ho chustiç?
Hoguen c'hui so leun à vadelez,
Hac a bromet hor pardouni :
Rac-ze m'eus recours d'ho trugarez,
O c'hortos pardoun diganti.
En em soutenet eo va ene,
Hep coueza e nep disfiziançz :
O caout memor a gomsou Doue,
Ferm eo ennàn va esperanç.
Epad an deiz eus ar vuez presant
Betec an nos eus ar maro
Ec'h ell Israël, pe ur penitant,
Esperout e Doue ato :
Rac ur sourcen a gompassion
A so ennàn en hon andret,
Hac abondanç a Redemption
En deveus evidomp bepret.
Mar coessaomp eta gant regret,
O renonç d'hon oll bec'hejou,

E vezzimp anezo divriet
Gant e c'hraç hac e remejou.
Enor ha gloar d'an Tad eternel
Ha d'e Vap unic Doue ha Den,
Hac assambles d'ar Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue epquen.
Ar c'hloar a oa er goumançamant.
Ra vezo c'hoaz bremâ rentet,
Hac ato hac eternellamant,
D'an tri ferson eus an dreindet.
Evelse bezet grêt.

Israël : ex omnibus iniquitatibus ejus.

Gloria Patri, et Filio, et spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

AR SEIZVET SALM A BINIGEN,

Var an ear gallec : J'ai péché contre Dieu, un Dieu si bon, si sage ; *pe* var ton Biron.

Er salm-mâ e tescomp en em humilia dirac Doue er guel eus hor pec'hejou, hac emplori e drugarez gant fiziançz ha gant un hast bras, oc'h aznaout ervad peguer miserabl ha peguer sempl omp, hac oc'h e suplia d'hon renta victorius var an adversourien eus hon ene, pa fel deomp beza fidel pelloc'h d'e servicha betec ar maro.

Psalm. 142.

EXAUCIT va feden
Ha va supplication,
Clevit ouz va goulen,
Va Doue just ha guirion :
Rac c'hui hoc'h eus prometet
Accordi ar pardon
D'ar bec'herien affliget
Gant queuz en o c'halon.
Exaucit va requet
Er guel eus ho trugarez,
Ha na antreit quet
Guene en ho parnediguez :

DOMINE, exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam in veritate tuâ : exaudi me in tuâ justitiâ.

Et non intres in judicium cum servo tuo : quia non justificabitur in cons-

pectu tuo omnis vivens.

Rac mar barnit hep truez
Ne deus en assuranç
A guement so e buez
Den just en ho presanç.

Quia persecutus est inimicus animam meam : humiliavit in terrâ vitam meam.

Un adversour cruel
En deus ma fersecutet,
Hac er pec'het marvel
Va ene precipitet;
Bete'n douar va buez
En deus humiliet
Dre ar goal bligeadurez
Eus ar c'hig milliguet.

Collocavit me in obscuris sicut mortuos sæculi : et anxiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Un devaligen vras
En deus lequêt em speret,
Oc'h ma derc'hel, siouaz,
Pell er viçou sebelyet!
Ha dre va goall habitud
Oun bremâ troublet oll
Ha leun a inquietud
Gant aoun na daèn da goll;

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis : et in factis manuum tuarum meditabar.

Mæs evit moderi
Va spount ha va zroublien,
Oun deut da envori
Euz an amser ancien,
O songeal en hoc'h œuvrou
Hac e quement burzud
Hoc'h eus grêt, ô va Autrou,
E faver cals a dud.

Expandi manus meas ad te : anima mea sicut terra sine aquâ tibi.

Neuse courageтoc'h
Hep mar oun en em gavet,
Ha varzu hac enoc'h
Va divos am eus savet,
Ma c'harroussot va ene
Gant an dour eus ho craç,
Pa e guelit, va Done,
Seac'h corn dirac ho faç.

Velociter exaudi me, Domine : defecit spiritus meus.

Hastit rei sicour din,
Sempl eo meurbet va c'halon,

Non avertas faciem tuam à me : et similis ero descendentibus in lacum.

Hac ho pisaich din
Na distroït quet divarnon;
Mar deut d'am abandouni;
Ez oun dija hènvel
Ouz nep so en agoni,
E danger da vervel.

Auditam fac mihi manè misericordiam tuam : quia in te speravi.

Grit din santout buan
Ho trugarez em andret,
Rac enoc'h hoc'h-unan
Hepquen em eus esperet,
Troet eo va ene ouzoc'h,
Rac-ze disquezit din
An hent da vont davedoc'h,
Evit m'er c'hemerin.

Notam fac mihi viam in quâ ambulem : quia ad te levavi animam meam.

Ma dilivrit ivez
Diouz an oll adversourien
Eus va silvidiguez,
Pa ho pedàn d'am souten;
Disquit din hivisiquen
Ober ho volontez,
Rac c'hui eo, va Doue hepquen,
C'hui eo va c'harantez.

Eripe me de inimicis meis, Domine, ad te confugi : doce me facere voluntatem tuam, quia deus meus es tu.

Dre ho speret divin
Me am eus an esperanç
Penaus ec'h erruin
Var eon en ho temeuranç,
Hac hervez ho promessa,
Hervez gloar hoc'h hano,
Va Doue, e reot din beva
Er c'hraç bete'r maro.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam : propter nomen tuum, Domine, vivificabis me in æquitate tuâ.

Va ene a dennot
Eus e oll affliction
Hep e abandounot
Gant ar goal demptation;
Ha va oll adversouryen,
Hervez ho trugarez,
A drec'hin dre ho moyen
Em oll sempladurez.

Educes de tribulatione animam meam : et in misericordia tuâ disperdes omnes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam meam : quoniam ego servus tuus sum.

Hac ouzpen e vezo
Guenec'hu oll punisset
Quement o devezo
Va ene persecutet,
Pa fell din beza fidel,
Va Autrou benniguet,
A vremâ bete mervel
D'ho servicha bepret.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui Sancto.

Gloar d'an Tad Eternel
Ha d'e Vap unic ive,
Ha d'ar Speret-Santel,
Tri ferson en un Doue.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Evel er goumançamant
Ra vezo c'hoaz rentet
Bremâ hac eternellamant
Gloar ato d'an dreindet.

Amen.

Evelse bezet grêt.

Antiphona.

Recommandation.

Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra, vell parentum nostrorum : neque vindictam sumas de peccatis nostris.

N'ho pêt quet, va Doue,
A sonch eus hon offançou,
Nac ive euz ar re
Hon tadou hac hor mamou;
Na deut quet, ô va autrou,
Evel ma vilitomp,
Dre sujet hor pec'hejou
Da vengi ac'hanomp.

Parce, Domine, parce populo tuo, quem redemisti pretioso sanguine tuo, et ne in æternum irascaris nobis.

Amen.

Pardounit, ni ho ped,
Pardounit, ô va Jesus,
D'ho pobl hoc'h eus prenet
Gant hoc'h oll goad precius;
Na chomit quet e coler
Ouzomp evit bepret,
Hac usit eus ho touçder
Pelloc'h en hon andret.

Evelse beset grêt.

LITANIOU AN OLL SÆNT,

Pere a ve lavaret e Procession Sant Marc hac er Rogationou, ha da bep poent.

Ar bec'herien pere a gompren ervad peguement a leac'h o deveus da gaout aoun rac jujamanchou Doue, ha peguen indin int da veza exaucet gantâ, pa c'houlennot pardoun ountâ eus o c'hrimou, a dle clasq intercessouret, pere o veza agreabl dirac e zrem, a alle obteni dezo digant e drugarez ar pardounze : cetu p'evit tra e laca hor Mam Santel an ilis Litaniou an oll Sænt varlerc'h ar seiz salm a binigen, evit ma teui ar bec'herien penitant d'en em adressi d'ar Sænt eürus, oc'h o supplia da intercedi evito dirac Doue. Cetu amâ penaus e coms Sant Gregor var ar sujet-ze :

« Liquit ho poan, emezàn, da ober eus ar Sænt » quement a Batronet hac a Alvocadet en affer » bras pehini hoc'h eus da regli gant ar barner sou- » veren ; angagit-ii da guemeret ho caus en deiz » terrubl-ze ma c'haparissot dirazâ. Certenamant ma » ho pe ur proces eus ar vrossa cousecanç, pehini a » dleffe beza decidet varc'hoaz gant ur Barner puis- » sant, e veac'h hed an deiz hirio e sourci hac e poan ; » ne espernac'h diligeanç ebet evit caout ur re bennac » hac a elle solicita evidoc'h ; ha ma caffac'h unan » hac a ve propr evit quemense, e teuac'h e quement » fæçoun zo d'e bressi da renta deoc'h ar servich mad- » ze. Hoguen tostaat a ra an deiz ma tle hon autrou » Jesus-Christ hor barn e compaignunez ar sperejou » eürus gant ur vajeste an derrupla ; cousgoude omp » negligeant da ober deomp-ni intercessouret eus ar » Sænt pere a guemerre neuse hor c'haus da bledi » evidomp, hac ar pez a rent hon negligeanç con- » danaploc'h eo ma ra deomp ar Sænt anezo o-unan » offr d'hor sicour, ha ne c'hortoont quen tra digue-

» neomp evit quement-se nemet ma er goulennomp
» outo a fæçoun vad, hac oc'h-unan ez int, ar re
» guenta oc'h hor c'hlasq, evit ma o clasquem hon-
» unan d'hon tro. »

Invocomp-ii eta gant ur fiziañ pehini a responto d'ar vadelez o deveus evidomp, pa zeo quistion deomp da glasq ar voyen da ober hor peoc'h ouz Doue, o caout aoun rac e justiç er guel eus hor pec'hejou. N'en em gountantomp quet da goms ounta hon-unan, pedomp ivez ar gompaignunez infinit-ze eus an oll Sœnt da goms ounta evidomp, evit ma teui ar moueziou anezo, unisset assambles en hor faver, da vouga ar vouez eus hor c'hrimou, pere a gri venjañç en hon enep, ha ma c'hacordo Doue deomp, eme S. Augustin, an tri donæsounmd, pere a so quen necesser d'ar bec'herien, da c'houzout eo, an intelligeañç evit en em varn eus hor pec'hejou, ar volontez evit tec'het diouto, hac ar c'hraç eus ar pardoun, evit ma vezo neteat hon ene diouto. Evelse bezet gret.

KYRIE eleison.
Christe eleison.

Kyrie eleison.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.
Pater de cœlis, Deus miserere nobis.
Fili Redemptor mundi, Deus, miserere nobis.
Spiritus Sancte, Deus, miserere nobis.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere nobis.

AUTROU, ho pêt truez ouzomp.
Jesus-Christ, ho pêt truez ouzomp.

Autrou, ho pêt truez ouzomp.
Jesus-Christ, hor chezlaouit.
Jesus-Christ, hon exaucit.
Tad celestiel pehini so Doue, ho pezet truez ouzomp.
Map pehini eo Redemptor ar bed hac a so Doue, ho pêt truez ouzomp.
Speret-Santel pehini so Doue, ho pezet truez ouzomp.
Dreindet sacr, pehini so un Doue hepquen, ho pêt truez ouzomp.
Santes Mari, pedit evidomp.
Mam Santel da Zoue, pedit evidomp.

Guerc'hes Santel an oll Guerc'heset, pedit evidomp.
Sant Mikeal, pedit evidomp.
Sant Gabriel, pedit evidomp.
Sant Raphael, pedit evidomp.
Oll AElez hac Arc'helez santel, pedit evidomp.
Oll Urziou santel eus ar Sperejou eürus, pedit evidomp.
Sant Yan-Vadezour, pedit evidomp.
Sant Joseph, pedit evidomp.
Oll patriarchet ha Profedet santel, pedit evidomp.
Sant Pêr, pedit evidomp.
Sant Paol, pedit evidomp.
Sant Andre, pedit evidomp.
Sant Jacques, pedit evidomp.
Sant Ian, pedit evidomp.
Sant Thomas, pedit evidomp.
Sant Jacques, pedit evidomp.
Sant Philip, pedit evidomp.
Sant Bertele, pedit evidomp.
Sant Vaze, pedit evidomp.
Sant Simon, pedit evidomp.
Sant Jud, pedit evidomp.
Sant Mathias, pedit evidomp.
Sant Barnabas, pedit evidomp.
Sant Lucas, pedit evidomp.
Sant Marc, pedit evidomp.
Oll ebestel hac Evangelistet santel, pedit evidomp.
Oll Disquibien santel an Autrou, pedit evidomp.
Oll Innoçantet santel, pedit evidomp.
Sant Stephan, pedit evidomp.
Sant Laurans, pedit evidomp.

Sancta Maria, ora pro nobis.
Sancta Dei Genitrix, ora pro no.
Sancta Virgo Virginum, ora.
Sancte Michaël, or.
Sancte Gabriel, or.
Sancte Raphaël, or.
Omnes Sancti Angeli, et archangeli, orate.
Omnes Sancti beatorum Spirituum Ordines, orate.
Sancte Joannes-Baptista, ora.
Sancte Joseph, or.
Omnes Sancti Patriarchæ et Prophetæ, orate.
Sancte Petre, ora.
Sancte Paule, ora.
Sancte Andrea, o.
Sancte Jacobe, o.
Sancte Joannes, o.
Sancte Thoma, o.
Sancte Jacobe, o.
Sancte Philippe, o.
Sancte Bartholomæe, ora.
Sancte Mathæe, o.
Sancte Simon, o.
Sancte Thadæe, o.
Sancte Mathia, o.
Sancte Barnaba, o.
Sancte Luca, ora.
Sancte Marce, or.

Omnes Sancti Apostoli, et Evangelistæ, orate.
Omnes Sancti Discipuli Domini, orate pro nobis.
Omnes Sancti Innocentes, orate.
Sancte Stéphane, ora pro nobis.
Sancte Laurenti, o.
Sancte Vencenti, o.
Sancti Fabiane et Sebastiane, ora.
Sancti Joannes et Paule, orate.
Sancti Cosma et Damiane, ora.
Sancti Gervasi et Protasi, orate.
Omnes Sancti Martyres, orat.
Ste Sylvester, ora.
Ste Gregori, ora.
Ste Ambrosi, ora.
Ste Augustine, or.
Ste Hieronyme, o.
Ste Martine, ora.
Ste Nicolae, ora.
Omnes Sancti Pontifices et Confessores, orate.
Omnes sancti Doctores, orate.
Ste Antoni, ora.
Benedicte, or.
nade, or.
nice, or.

Sant Vinçant, pedit evidomp.
Sant Fabian ha Sant Sebastian, pedit evidomp.
S. Ian ha S. Paul, pedit evidomp.
Sant Com ha Sant Damian, pedit.
Sant Gerves ha S. Protes, pedit.
Oll Verserien santel, pedit evi.
Sant Gelvestr, pedit evidomp.
Sant Gregor, pedit evidomp.
Sant Ambroas, pedit evidomp.
Sant Augustin, pedit evidomp.
Sant Jerom, pedit evidomp.
Sant Martin, pedit evidomp.
Sant Nicolas, pedit evidomp.
Oll Pontifet ha Coessoret santel, pedit evidomp.
Oll doctoret santel, pedit evi.
Sant Anton, pedit evidomp.
Sant Beneat, pedit evidomp.
Sant Bernard, pedit evidomp.
Sant Dominic, pedit evidomp.
Sant Frances, pedit evidomp.
Oll Bæleyen ha Diacret santel, pedit evidomp.
Oll Manec'h hac Ermitet santel, pedit evidomp.
Santes Anna, pedit evidomp.
Santes Mari-Madalen, pedit evi.
Santes Agata, pedit evidomp.
Santes Luç, pedit evidomp.
Santes Agnes, pedit evidomp.
Santes Aziliç, pedit evidomp.
Santes Catel, pedit evidomp.
Santes Anastas, pedit evidomp.
Oll Guerc'heset hac Intanvezet santel, pedit evidomp.
Oll Sænt ha Santeset Doue, intercedit evidomp.

Bezit trugarezus en hon andret, Autrou-Doue, hor pardounit.
Bezit trugarezus en hon andret; Autrou-Doue hon exaucit.
Diouz peb seurt droug, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Diouz peb seurt pec'het, Autrou-Doue hon dilivriit.
Diouz ho coler, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Diouz ar maro subit pehini hor surpren, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Diouz finessaou an drouc-speret, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Diouz ar speret a impurete, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Diouz ar goler hac ar gasseni, ha diouz peb goal volontez, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Diouz ar gurun hac an tempest, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Diouz ar maro eternel, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Dre ar myster eus hoc'h incarnation santel, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Dre ho Tonediguez, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Dre ho Quinivelez, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Dre ho padiziant hac ho yun santel, Autrou-Doue, hon diliv.
Dre ho croas hac ho passion, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Dre ho maro hac hoc'h enterramant, Autrou-Doue, hon dilivriit.

Ste Francisce, or.
Omnes Sancti Sacerdotes et Levitæ, orate.
Omnes Sancti Monachi et Eremitæ, orate.
Sancta Anna, or.
Sancta Maria-Magdalena, ora.
Sancta Agatha, or.
Sancta Lucia, or.
Sancta Cæcilia, or.
Sta Catharina, or.
Sta Anastasia, or.
Omnes Stæ Virgines et Viduæ, o.
Omnes Sancti et Sanctæ Dei, intercedite pro no.
Propitius esto, parce nobis, Domine.
Propitius esto, exaudi nos, Domine.
Ab omni malo, libera nos, Dom.
Ab omni peccato, libera nos, Do.
Ab irâ tuâ, libera.
A subitaneâ et improvisâ morte, libera nos, Dom.
Ab insidiis diaboli libera nos, Do.
A spiritu fornicationis, libera.

Ab irâ et odio et omni malâ voluntate, libera.
A fulgure et tempestate, libera.
A morte perpetuâ, libera nos, Do.
Per Mysterium Sanctæ incarnationis tuæ, lib.
Per Adventum tuum libera nos, Do.
Per nativitatem tuam, libera no.
Per Baptismum et sanctum jejunium tuum, libera nos.
Per crucem et passionem tuam, li.
Per mortem et sepulturam tuam, l.
Per sanctam resurrectionem tuam, libera nos, Do.
Per admirabilem ascensionem tuam, libera nos, Dom.
Per adventum Spiritûs sancti paracleti, libera nos.
In die judicii, lib.
Peccatores, te rogamus, audi nos.
Ut nobis parcas, te rogamus, audi.
Ut nobis indulgeas, te rogamus, audi.
Ut ad veram pœnitentiam nos perducere digneris, te rogamus, audi.
Ut ecclesiam tuam sanctam regere et conservare digneris, te rogamus.
Ut domnum apostolicum et omnes ecclesiasticos ordines in sanctâ religione conservare digneris, te roga.
Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris, te rogamus, audi n.
Ut regibus et principibus christianis pacem et veram concordiam donare digneris, te rogamus, audi n.
Ut cuncto populo christiano pacem et unitatem largiri digneris, te rogamus, audi nos.
Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio confortare et conservare digneris, te rogamus audi.
Ut mentes nostras ad cœlestia desideria erigas, te rogamus, audi nos.
Ut omnibus bene-

Dre ho resurrection santel, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Dre hoc'h Asçansion admirabl, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Dre an donediguez eus ar Speret-Santel consolator, Autrou-Doue, hon dilivriit.
En deiz eus ar varn, Autrou-Doue, hon dilivriit.
Peguement bennac ma zomp pec'herien, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma hor pardounot, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma root deomp an indulgeançou, hor sezlaouit ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h hor c'hundui da ur guir binigen, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h gouarn ha conservi hoc'h ilis santel, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h conservi er religion santel ar Pab hac an oll Ursiou ecclesiastic, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h humilia adversourien an ilis santel, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h rei ar peoc'h hac ar guir union d'ar rouanez ha d'ar brincet christen, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h accordi ar peoc'h hac an union ive d'an oll bobl christen, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h hor c'hreât hac hor c'honservi honunan en ho servich santel, hor sezlaouit, ni ho supli
Evit ma pligeo gueneoc'h sevel hor sperejou hac hor c'halonou d'an desiriou celestiel, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h rei d'hon oll mad-oberourien ar madou eternel evit recompanç, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h preservi diouz an daounation eternel hon eneou ha re hor breudeur hac hor c'hoareset, hor c'herent hac hor mad-oberourien, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h rei frôez d'an douar bac e gonservi, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h rei ar repos eternel d'an oll anaoun fidel, hor sezlaouit, ni ho supli.
Evit ma pligeo gueneoc'h hon exauci, hor sezlaouit, ni ho supli.
Map Doue, hor sezlaouit, ni ho supli.
Oan Doue pehini a effaç pec'hejou ar bed, pardounit deomp, hon Autrou.
Oan Doue pehini a effaç pec'hejou ar bed, hon exaucit, hon Autrou.
Oan Doue pehini a effaç pec'hejou ar bed, ho pêt truez ouzomp.
Jesus-Christ, hor sezlaouit.
Jesus-Christ, hon exauçit.

factoribus nostris sempiterna bona retribuas, te rog.

Ut animas nostras, fratrum, propinquorum et benefactorum nostrorum ab æternâ damnatione eripias, te rogamus.

Autrou-Doue, ho pêt truez ouzomp.

Jesus-Christ, ho pêt truez ouzomp.

Autrou-Doue, ho pêt truez ouzomp.

Hon tad pehini so en Eêvou, etc.

℣. Ha na bermetit quet e couezzemp en demptation.

℟. Mæs hon dilivriit diouz droug.

Ut fructus terræ dare et conservare digneris, te rog.

Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, te rogamus, audi nos.

Ut nos exaudire digneris, te rogamus, audi nos.

Fili Dei, te rogamus, audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos, Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Christe, audi nos.

Kyrie eleison.

Kyrie eleison.

Cliriste, exaudi nos.

Christe eleison.

Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

Ar Salm-mâ varlerc'h, pehini a ell beza canet var an ton Presantomp oll guitibunan, *a so ur beden fervant evit goulen sicour ouz Doue. Ne deus netra semploc'h eguedomp pa bellaomp diouz Doue; n'ellomp quet resista ur moumed ouz adversourien hon ene, ac'hanomp hon-unan: querquent omp trec'het evel ma zomp attaquet ganto; Mæs, gant ar sicour a Zoue oll-gallousdec, ne ouffent quet hon trec'hi; bepret hon eus izom eus ar sicour divin-ze, ha bepret ivez e tleomp e c'houlen, ispicial e certen occasionou ma vezomp en un danger*

hac en un difficulte bennac. Goulennomp eta e sicour ouz Doue gant hast; pressomp èn d'hon assistâ: rac Doue a gar e teuemp de importuni ha de bressi d'hor sicour, hac ar salm-mâ so excellant evit quemense.

Psalm. 66.

Bezit attantif, me ho pêt, Va Doue, d'am sicour beprêt. Autrou, pliget gueneoc'h hasta Dont em izom d'am assista.

Ra vezo carguet, va Doue, Ar re a glasq coll va ene, A spont hac a gonfusion, Dré voyen ho protection.

Grit d'an oll sperejou malin, Pere a zezir noasout din, Mont pell diouzin var o c'his, O ruzia gant ur vez esquis.

Lavaret a reont gant arraich, O clasq ma c'haout : *couraich, couraich.*

Grit ma troïnt quein mesusamant, Em rauc da dec'het prountamant.

En em rejouisset neuse, Gant joa enoc'h-hu, va Doue, Quement hini a glasq ober Ho volontez da bep amser;

Ha quement a c'hortos ivez Digueneoc'h o silvidiguez, Lavarent ato hep paoues : *Gloar deoc'h, hon Autrou, da jamæs.*

Evidon-me so izomec, Me so ur paour quæz damantec : Roït din, va Doue, hoc'h assistanç, M'en goulen ouzoc'h gant fiziançe.

C'hui hoc'h unan eo am souten,

Deus, in adjutorium meum intende : Domine, ad adjuvandum me festina.

Confundantur et revereantur : qui quærunt animam meam.

Avertantur retrorsùm, et erubescant : qui volunt mihi mala.

Avertantur statim erubescentes : qui dicunt mihi, euge, euge.

Exultent, et lætentur in te omnes qui quærunt te : et dicant semper, magnificetur Dominus, qui diligunt salutare tuum.

Ego verò egenus et pauper sum : Deus, adjuva me.

Adjutor et liberator meus es tu : Domine, ne moreris.

Gloria Patri, et Filio : et Spiritui

Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum.

Amen.

℣. Salvos fac servos tuos.

℟. Deus meus, sperantes in te.

℣. Esto nobis, Domine, turris fortitudinis.

℟. A facie inimici.

℣. Nihil proficiat inimicus in nobis.

℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.

℣. Domine, non secundùm peccata nostra facias nobis.

℟. Neque secundùm iniquitates nostras retribuas nobis.

℣. Oremus pro Pontifice nostro N.

℟. Dominus conservet eum, et vivificet eum, et beatum faciat eum in terrà; et non tradat eum in animam inimicorum ejus.

℣. Oremus pro benefactoribus nostris.

℟. Retribuere dignare, Domine, omnibus nobis bona facientibus propter nomen tuum vitam æternam.

Amen.

C'hui am dilivr hac am difen,
O va Autrou, na zaleït quet
Hep dont dam sicour, me ho ped.
Rentomp gloar d'an Tad eternel,
D'ar Map ha d'ar Speret-Santel,
A so un Doue e tri Ferson :
Meulomp-ii a greis hor c'halon.
Ar memes gloar a oa a viscoas
Ra vezo rentet bremà c'hoaz,
Hac ato ha da virviquen
D'an Dreindet en un Doue hepquen. *Evelse bezet grêt.*

℣. Conservit ho servicherien.

℟. Pere a esper enoc'h, ô va Doue.

℣. Bezit deomp, va Autrou, un tour cre hac assur.

℟. A enep hon adversour.

℣. Na bermetit quet en defe hon adversour avantaich ebet varnomp.

℟. Nac ec'h alle ar meichant noasout deomp e nep fæçoun.

℣. Autrou-Doue, n'hon tretit quet diouz hor pec'hejou.

℟. Ha n'hor punissit quet hervez hor meichanceteou.

℣. Pedomp evit hon tad santel ar Pap N. (*Hanvit-èn amâ*).

℟. Doue r'er c'honservo, ha ra roï dezâ ar vuez, ha ra en rento eürus var an Douar, ha na zeui quet d'e abandouni da volontez e adversourien.

℣. Pedomp evit hor mad-oberourien.

℟. Pliget gueneoc'h, va Doue, abalamour d'hec'h hano, accordi ar vuez eternel da guement a ravad deomp. *Evelse bezet grêt.*

℣. Pedomp evit an Anaoun fidel decedet.

℟. Autrou-Doue, roït dezo ar repos eternel, ha grit ma jouissint eus ar sclærigen perpetuel.

℣. Ra reposint e peoc'h.

℟. Evelse bezet grêt.

℣. Ni ho ped, va Doue, evit hor breudeur, hac hor c'hoareset christèn pere so absant.

℟. Conservit ho servicherien pere a esper enoc'h, va Doue.

℣. Autrou-Doue, digacit dezo sicour eus ho temeuranç santel.

℟. Hac eus ar Sion celestiel, difennit-ii.

℣. Autrou-Doue, exaucit va feden.

℟. Ha grit ma c'herruo ar c'hri eus va oræsoun betec enoc'h.

℟. Et de Sion tuere eos.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

Pedomp Doue. *Oremus.*

O Va Doue, pa zeo un dra hac a so propr deoc'h beza trugarezus ato ha beza prest da bardouni, recevit hor peden humbl evit ma teui ho trugarez da derri ar chaden, pehini hor stag ouz ar pec'het, ni hac hoc'h oll servicherien-all.

Deus, cui proprium est misereri semper et parcere, suscipe deprecationem nostram, ut nos et omnes famulos tuos quos delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis absolvat.

EXAUDI, quæsumus, Domine, supplicum preces, et confitentium tibi parce peccatis, ut pariter nobis indulgentiam tribuas benignus et pacem.

EXAUCIT, mar plich gueneoc'h va Doue, pedennou ar reho suppli, ha pardounit o fec'hejou d'ar re pere en em azne coupabl dirazoc'h, evit dre ho madelez ma c'hacordot deomp an indulgeanç hac ar peoc'h assambles.

INEFFABILEM nobis, Domine, misericordiam tuam clementer ostende, ut simul nos et à peccatis omnibus exuas, et à pœnis quas pro his meremur, eripias.

DISQUEZIT deomp, va Doue, ho trugarez hac ho touçder infinit evit ma vezzimp dilivriet er memes amser ha diouz hor pec'hejou, ha diouz ar poaniou pere hon eus militet dreizo.

DEUS, qui culpâ, offenderis et pœnitentiâ placaris, preces populi tui supplicantis propitius respice, et flagella iracundiæ tuæ quæ propeccatis nostris meremur, averte.

OVA Doue, pehini a ve courroucet dre ar pec'het, ha calmet dre ar binigen, recevit dre ho madelez pedennou ho pobl a zeu d'ho suplia, ha distroït divarnomp ar goaligner eus ho coler, pere hon eus militet dre hor pec'hejou.

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, miserere famulo tuo Pontifici nostro N. et dirige eum secundùm clementiam tuam in viam salutis æternæ, ut, te donante, tibi placita cupiat, et totâ virtute perficiat.

OVA Doue oll galloudec hac eternel, ho pêt truez ouz ho servicher hon Tad santel ar Pab, hac, hervez ho madelez, cunduit en en hent eus ar silvidiguez eternel, evit dre ho craç na zeziro nemet ar pez a blich deoc'h, ha ma en accomplisso gant an oll gouraich ha fidelite a so necesser.

OVA Doue oll galloudec, dre drugarez pehini en deveus ho servicher hon Roue (N.) quemeret ar c'houarnamant eus ar Rouantelez-mâ, Ni ho ped da ober dezâ crisqui e peb seurt vertuziou, evit d'ar fin, o veza ornet ganto evel ma tere ountâ m'en em ziouallo diouz ar viçou evel diouz oc'hement a vonstrou, ma trec'ho e adversourien, ma vezo agreabl deoc'h, ha ma erruo erfin guenec'hu, c'hui pehini eo an hent, ar viryonez hac ar vuez.

QUÆSUMUS, omnipotens Deus, ut famulus tuus (N.), Rex noster, qui tuâ miseratione suscepit regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, vitiorum monstra devitare, hostes superare, et ad te, qui via, veritas et vita es, gratiosus valeat pervenire.

OVA Doue, pe digant hini e teu an desirou santel, ar gusuliou mad, hac an actionou just; roït d'ho servicherien ar peoc'h-ze pehini ne ell quet ar bed da rei evit ma vezo hor c'halonou stag ouz ho cour-c'hemennou; hac o veza dilivriet diouz peb aoun rac hon adversourien, ma cunduimp ur vuez pæsibl dindan ho protection.

DEUS, à quo sancta desideria, recta consilia et justa sunt opera, da servis tuis illam quam mundus dare non potest pacem, ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et hostium sublatâ formidine, tempora sint tuâ protectione tranquilla.

AUTROU-DOUE, devit hon croas hac hor c'halon gant an tan eus ar Speret-Santel, evit ma ho servichimp en ur c'horf chast, ha ma pligimp deoc'h dre ur galon pur.

URE igne Sancti Spiritûs renes nostros et cor nostrum, Domine, ut tibi casto corpore serviamus, et mundo corde placeamus.

FIDELIUM, Deus, omnium Conditor et Redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum, ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur.

O Doue an dud fidel, pehini hoc'h eus crouet ha redimet an oll, pliget gueneoc'h accordi d'an eneou eus ho servicherien hac eus ho servichereset ar remission eus o oll bec'hejou, evit dre ar pedennou humbl eus hoc'h Ilis, ma c'hobtenint or pardoun pehini o deveus ato desiret.

ACTIONES nostras, quæsumus, Domine, aspirando præveni, et adjuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio et operatio à te semper incipiat, et per te cœpta finiatur.

AUTROU-DOUE, pliget gueneoc'h dont erauc hon actionou, oc'h o inspira deomp, hac hor sicour d'o c'hontinui ervad, evit ma coumançoh ha ma finisso dreizoc'h bepret hon oll gomsou hac hon oll œuvrou.

OMNIPOTENS, sempiterne Deus, qui vivorum dominaris simul et mortuorum, omniumque misereris quos tuos fide et opere futuros esse prænoscis, te supplices exoramus, ut pro quibus effundere preces decrevimus, quosque vel præsens sæculum adhuc in carne retinet, vel futurum jam exutos corpore suscepit, intercedentibus omnibus Sanctis tuis,

O va Doue oll-galloudec hac eternel, c'hui pehini eo ar Mæstr hac an Autrou souveren vâr ar re veo hac ar re varo, hac a ra trugarez en andret quement hini a ouzoc'h ervad a dle beza deoc'h dre ar feiz ha dre an œuvrou mad, ni ho supli humblamant da veza trugarezus en andret ar re hon eus intantion d'o pidi evito, pe-y so c'hoas en ó c'horf mortel er vuez presant, pe-y so dija divisquet eus o c'horf er vuez-al, ha ma pligeo gueneoc'h, dre ho compassion, ha dre an intercession eus hoc'h oll Sænt, accordi dezo ar pardoun eus o oll bec'hejou. Dre hon Autrou Jesus-Christ ho Map unic, pehini a vev hac a rên ur memes Doue gueneoc'h ha gant ar Speret-Santel, eus a viscoaz da virviquen.

Eelse bezet great.

℣. Ra pligeo gant an Autrou oll-galloudec ha trugarezus hon exauci.

℟. Evelse bezet great.

℣. Ha ra reposo an Anaoun fidel e peoc'h dre an drugarez a Zoue.

℟. Evelse bezet great.

pietatis tuæ clementiâ, omnium delictorum suorum veniam consequantur. Per Dominum, etc.

℣. Exaudiat nos omnipotens et misericors Dominus.

℟. Amen.

℣. Et fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.

℟. Amen.

AVERTISSAMANT.

Eleac'h ma ze ispliquet certen termeniou p'eus a re en em servicher en Obsecro, *hac en oræsonou-all da bedi ar Verc'hes Sacr Mam da Zoue, ha pe gant disposition e tleer e enori hac e fidi, evit beza exaucet ha sicouret gant-hi.*

SONGET em eus a raen pligeadur d'ar re so devot d'ar Verc'hes o lacaat amâ e Bresounec sclear couls hac e Latin an *Obsecro*. Ret eo ervad e recita er memes speret hac er memes intantion ma zeo bet composet, da lavaret eo, gant ur fizianç vras er Verc'hes glorius Vari, mæs gant ur fizianç guirion ha conform d'ar feiz catholic. Coms a reer outhi en oræsoun-mâ, couls hac e certen oræsonou-all, evel ma comser ouz hor Salver e-unan, oc'h attribui dezi certen caliteou pere ne aparchantont deread nemet ountâ evit guir, evel ouz hor mediator ar redemption.

Hoguen ar gristenien fidel, pere so sclæreet gant ar feiz, a ouezo avoualc'h difaranti Jesus-Christ diouz ar Verc'hes Vari, evel ar C'hrouer diouz e Grouadurez, hac a aznavezo ervad penaus, o veza ar Verc'hes Mam da Jesus Christ, mar e galvomp hon esperanç hac hor buez, evel er *Salve Regina*, pehini so ivez un oræsoun excellant d'ar Verc'hes, pe mar e galvomp hent ar re so en em egaret, ha silvidiguez ar re a esper enni, funteun a drugarez, a silvidiguez, a c'hraç, a gonsolation, a vuez hac ar bardoun evel ma e galver en *Obsecro*, ha mar-gattribuomp dezi erguisse, en naouspet oræsoun, ar pez na ellomp da receo nemet digant Doue, ne ententomp dre guemense oll quen tra nemet simplamant, evel ma e deveus roet deomp Jesus-Christ, oc'h e zigaç var an douar, ma e deveus roet deomp ive quement hon eus recevet digant Jesus-Christ, ha ma zeo dre he voyen e ro Doue deomp ar graçou a recevomp digantâ, pa zeo dreizi en deveus roet deomp e Vap propr memes, pehini eo an autor eus ar c'hraç; ha non pas ma c'hententomp ober anesi hor mediatrices a redemption, mæs hepquen hor mediatrices a intercession, evel ma coms an deologianet.

Jesus-Christ a enoromp hac a veulomp ivez eta dre an enor hac ar veuleudi particulier-ze a rentomp d'e Vam din ar Verc'hes Vari, pehini a rencomp da enori nebeutoc'h infinimant eguet hor Salver, evit guir, mæs ive mui hep comparæsoun ebet eguet an oll Sænt hac an oll Aëlez. Digant ar Map eta e c'hortomp ar pez a c'houlennomp ouz ar Vam, pehini a receo ive digantâ da rei deomp quement a recevomp digant-hi. Dreizi ec'h esperomp hor silvidiguez digant hor Salver, evel ma zeo dreizi ez ê pliget gantâ en em rei deomp e-unan d'hor savetei. Er santimant hac er sinification-mâ eo ec'h ententomp hac ec'h adressomp un seurt oræsonoumâ d'ar Verc'hes Sacr Mam da Zoue; Mæs er mes amser ma teuomp d'e enori ha d'e bedi, e tleomp representi dirac hor speret ar vertuziou eus he buez, o c'houlen ar c'hraç d'o imita, ispicial he furete, he humilite hac he c'harantez. Evel ma car Doue dre ur garantez pehini a dremen carantez an oll groadurien, e car ivez an dud, sulvui ma caront Doue, pe ma fell dezo e garet; hac ez ê alvocades dezo, non pas evit ma vezzint salvet hep caret Doue, rac an dra-ze a so impossubl, mæs evit d'ar fin mar dint just ha santel dija, ma teuint da veza c'hoaz justoc'h ha santeloc'h o caret Doue mui-ouz-vui, ha ma n'er c'haront quet o veza e stad a bec'het marvel, ma en em dennint eus ar stad miserabl-ze o caret Doue mui eguet quement mad a so tout.

Mar doc'h eta devot d'ar Verc'hes, ho pêt ur fizianç vras enni, evit dre he moyen obteni ar c'hraç d'a renta da Zoue an adoration hac ar servich a dleer dezàn, o miret e c'hourc'hemennou ha re an ilis, hac oc'h en em acquita eus ho tever diouz ho stad hac ho condition. Cetu pe gant speret ha pe gant intantion e tleomp enori ha pidi ar Verc'hes evit beza exaucet ha sicouret ganti. Ra vezo enoret, meulet ha pedet en disposition-mâ gant an oll, ha ra bligeo ganti hor sicour e quer bras izom hac e quer bars danger evel ma emaomp evit hor silvidiguez, hac obteni deomp digant he Mab quer hon Autrou Jesus-Christ ur finvez eürus. *Evellen bezet grêt.* Amen.

An Obsecro *e latin hac e brezounec, pehini so un oræsoun devot d'ar Verc'hes sacr, a ve mad da lavaret alies, evit obteni dre he moyen an oll graçou peveus a re hon eus izom evit cundui ur vuez santel ha caout ur maro mad.*

OBSECRO te, Domina, sancta Maria, Mater Dei, pietate plenissima; summi Regis filia; Mater gloriosissima; Mater orphanorum; consolatio desolatorum; via errantium; salus omnium in te sperantium; Virgo antè partum, Virgo in partu, et Virgo post partum; fons misericordiæ; fons salustis et gratiæ, fons consolationis et indulgentiæ, fons pietatis et lætitiæ, fons vitæ et veniæ; per illam sanctam et ineffabilem lætitiam quâ exultavit spiritus tuus in illâ horâ in quâ tibi per Gabrielem Archangelum annuntiatus et conceptus Filius Dei fuit, et per illam sanctam ineffabilem

SANTES Mari, hon Itron, Mam da Zoue, leun a bep madelez, merc'h d'ar Roue souveren, Mam glorius meurbet, Mam an orfelinet, consolation ar re desolet, hent ar re so en em egaret, silvidiguez ar re pere o deveus ur guir fiziañ enoc'h, Guerc'hes abars guenell, Guerc'hes o guenell; ha Guerc'hes goude guenell; funteun a drugares, funteun a silvidiguez hac a c'hraç, funteun a gonsolation hac a indulgeançou, funteun a druez hac a laouenidiguez, funteun a vuez hac a bardoun, me ho supli, dre ar joa santel-ze pehini ne ouffe quet beza comprenet, ha pe gant hini e lamme ho calon en o creis en heurze ma oue annoncet deoc'h gant an Arc'hel Gabriel e concevsac'h map Doue; dre an humilite santel-ze pehini ne ouffer quet exprima, hac a eureu deoc'h respont d'an Arc'hel-ze: *cetu amâ servicheres an Autrou, bezet grêt em andret hervez ho quer*; dre ar myster divin-ze euš an Incarnation pehini a operas enoc'h

Speret-Santel neuse; dre an exces a c'hraç, a vadelez, a drugarez, a garantez hac a humilite pe gant hini e tisquennas ho map quer hon Autrou Jesus-Christ eus an eê d'en em ober Den en ho cof sacr ha venerabl; dre guement seurt joa ho poa var sujet ho Map hon Autrou Jesus-Christ; dre ar gompassion santel hac ar regret bras a goncevsoc'h en ho calon o velet ec'hars ar Groas ho Map quer hon Autrou Jesus-Christ, divisquet en noaz, a ispilh ouz ar Groas, crucifiet, gouliet, divoret gant ar sec'het; pa velsoc'h applica ouz e c'henou sacr ar beuvraich c'huero ha dongerus eus ar vestll hac ar guin-ægr da eva; ha pa er c'hlefsoc'h o crial ouz e Dad, ha pa er guelsoc'h o vervel etre daou laër, dre ar pemp Gouli eus ho Map quer, pere a c'houlias ivez ho calon o consideri ar c'hrevusdet eus e boan; dre ar funteuniou eus e c'hoad precius hac ho taëlou; hac erfin dre an oll dourmanchou eus e bassion hac an oll glac'har eus ho calon, me ho ped hac ho supli, Guerc'hes Sacr, ma pligeo gueneoc'h, assambles gant an oll Sænt hac an oll re eürus, beza prest ha prount d'am sicour, d'am assista ha d'am c'husulia em oll oræsonou hac em oll pedennou, em oll anhumilitatem quâ tu respondisti Archangelo Gabrieli: ecce ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum: et per illud divinum Mysterium quod tunc operatus est in te Spiritus Sanctus; et per ineffabilem gratiam, pietatem, misericordiam, amorem et humilitatem per quæ Filius tuus, Dominus noster Jesus-Christus, descendit accipere humanam carnem in venerabilissimo utero tuo; et per gloriosissima gaudia quæ habuisti de Filio tuo, Domino nostro Jesu-Christo; et par illam sanctam et maximam compassionem et acerbissimum cordis dolorem quem habuisti, quandò Filium tuum Dominum nostrum Jesum-Christum antè Crucem nudatum et in ipsâ levatum, pendentem, crucifixum, vulneratum, sitientem, amarissi-

mum potum, fel et acetum ori ejus apponi vidisti; Eli clamantem audisti, et morientem inter duos latrones vidisti; per quinque vulnera ejusdem Filii tui et per contractionem viscerum tuorum, præ nimio dolore vulnerum suorum: et per dolorem quem habuisti, quandò vidisti eum vulnerari; et per fontes sanguinis sui, et per omnem passionem ejus, et dolorem cordis tui, et per fontes lacrymarum tuarum, ut cum omnibus sanctis et electis Dei, venias et festines in auxilium et consilium meum in omnibus orationibus et petitionibus meis, in angustiis et necessitatibus meis, et in omnibus illis rebus in quibus ego sum aliquid facturus, locuturus aut cogitaturus omnibus diebus ac noctibus, horis atque momentis vitæ meæ, et miqueniou hac em oll necessiteou, e quement seurt occasionou ma em bezo un dra bennâc da ober; da lavaret pe da songeal bemdez ha bemnos, bep heur ha bep moumet eus va buez, ha ma c'hobtenot d'ho servicher, pe d'ho servicheres paour ma zoun, digant ho Map quer hon Autrou Jesus-Christ, ar berfection eus an oll vertuziou gant peb trugarez ha peb consolation, gant peb cusul ha peb sicour, gant peb seurt benediction ha sanctification, gant peb conservation ha peoc'h ha prosperite, gant peb joa ha peb laouenidiguez; ha ma c'hobtenot din aboundanç a beb seurt madou spirituel, hac aoualc'h a vadou corporel; hac erfin ar c'hraç eus ar Speret-Santel, ma em disposo ervad da bep tra, ma tiouallo va ene, ma conservo va c'horf, ma savo va speret ha va c'halon etrese an Eê, ma reï din en em gomporti ervad, ma reglo va actionou, ma c'hinspiro din songesonou santel, ma em pardouno eus va fec'hejou tremenet, ma em amanto eus va fec'hejou presant, ha ma em preservo diouz ar re ma allen couezza enno en amser da zonet, ma em lacaï da gundui ur vuez honest ha chast ma roï din ar feiz, an esperanç hac ar garantez, ma raï din cridi fermamant an articlou a feiz, hac

observi fidelamant gourc'hemennou Doue ha re an ilis, ma c'houarno ar santimanchou eus va c'horf, ma em dilivrio ha ma em difendo bepret diouz ar pec'hejou marvel betec ar fin eus va buez, ma exauço ha ma recevo an Oræsoun-mâ pe gant hini en em suplian ouzoc'h hac ountâ, ha ma roï din ar vuez eternel. Clevit ouzin hac intercedit evidon, c'hui pehini so leun a zouçder hac a vadelez, ô Guerc'hes Vari, Mam da Zoue, ha Mam a drugarez!

Evelse bezet grêt.

hi famulo tuo impetres à dilecto Filio tuo, Domino nostro Jesu-Christo, virtutum omnium complementum cùm omni, misericordiâ et consolatione, omni consilio et adjutorio, omni benedictione et sanctificatione, omni salvatione, pace et prosperitate, omni gaudio et alacritate, etiam abundantiam omnium bonorum spiritualium et sufficientiam corporalium, et gratiam Sancti Spiritûs, qui me benè per omnia disponat, animam meam custodiat, corpus meum protegat, mentem erigat, mores componat, actus probet cogitationes sanctas instituat, præterita mala indulgeat, præsentia emendet et futura moderetur, vitam honestam et castam mihi tribuat, fidem, Spem, Charitatem mihi præstet, articulos Fidei firmiter credere et præcepta Legis observare me faciat; sensus corporis mei regat, et à peccatis mortalibus me semper liberet et defendat usque in finem meam; hanc orationem suppliciter exaudiat et suscipiat, et vitam æternam mihi tribuat. Audi, et intercede pro me, dulcissima Virgo Maria, Mater Dei et misericordiæ. *Amen.*

DEVOTION PARTICULIER

Da enori ar Verc'hes hac an Dreindet Sacr ive dreizi, o lavaret ar Chapaled bian eus he C'hurunen, evit obteni ar c'hraç da gaout ur maro mad.

GOUDE beza roet deoc'h ar fæçoun da recita Ofiç an hano hac ar gurunen eus ar Verc'hes Vari, e coumançamant al levr-mâ, em eus songet rei deoc'h, er fin anezàn ivez ar fæçoun da lavaret ar Chapeled bian eus ar memes curunen, evit ma pligeo gant he benediction, oc'h obteni digant Doue ar c'hraç da nep en em servicho eus an heuryou-mâ evit e bedi da yeza exaucet gant e drugarez divin. *Amen.*

Ar gurunen-mâ eus ar Verc'hes sacr Mam hor Salver a so composet eus a deir *Pater noster* hac a zaouzec *Ave Maria.* An teir *Pater*-ze a ve lavaret en enor d'an tri Ferson adorabl eus an dreindet, pere o deveus ornet a c'hraçou ar Verc'hes Vari dreist an oll; hac an daouzec *Ave Maria* a ve lavaret e memor eus an daouzec privileich e deveus recevet digant al liheralité a Zoue, hac a so represantet hervez Sant Bernard, dre an daouzec Stereden pere a orne ar gurunen a oa var ben an Itron admirabl eus an Apocalips, er Scritur Sacr. Ouzpen e reer ous ar Verc'hes goulennou er chapeled-mâ, eus he c'hurunen, evit ma pligeo gant-hi obteni deomp digant he map quer ar graçou pere a gonsideromp oc'h e lavaret.

Cetu amâ'ta ar fæçoun da lavaret Chapeled ar gurunen mâ. Goude beza grêt sin ar groas ha recitet ar *Gredo* devotamant e brezounec, en enor d'an Dreindet Sacr, e leverrot an teir *Pater* hac an daouzec *Ave Maria*, non pas diouz-tu, rac an daouzec *Ave Maria*-ze a bartachot e teir loden; o lavaret pedir *Ave Maria* varlerc'h peb hini eus an teir *Bater.*

Ar guenta *Pater* a leverrot en enor d'ar c'henta Ferson eus en Dreindet, an Tad Eternel, evit e

drugarecaat eus ar pedir donæsoun ha privileich en deveus roet d'e verc'h guer ar Verc'hes Sacr, da c'houzout eo :

Da guenta, eus e fredestination eternel, o veza bet choaset gantâ da veza Mam d'e Vap unic ha da veza ar barfeta hac an excellanta eus e oll grouadurien bur, hac e c'houlennot outhi ma c'hobteno deoc'h ivez an donæsoun bras eus ho predestination d'ar c'hloar, digant an Tad Eternel.

D'an eil, eus he c'honception bur, pa é bet preservet gantâ diouz an taich ar pec'het original, hac e c'houlennot outhi ma c'hobteno deoc'h digantâ ivez ar c'hraç da gonceo en hoc'h oll œuvrou un intention bur hac eon da bligeout da Zoue.

D'an trede, eus he Nativité pe he Guiniveles, pe en hini ez ê bet ornet gant ur santelez an excellanta, gant vertuziou ar re vrassa, ha gant pep seurt perfectionou; hac e c'houlennot outi ma c'hobteno deoc'h ivez ur guir santelez.

D'ar pevare, eus an incarnation, pa zigaças etreze hac enni un Arc'hel da anonç dezi ar myster incomprenabl-ze o tigaç ive dezi neuse-souden e Speret Santel hac erfin e Vap propr; hac e c'houlennot outhi ma c'hobteno deoc'h an impression, an hevelidiguez hac ar frouez eus ar gommunication adorabl-ze en deveus quemeret Doue gueneomp dre an Incarnation.

Evit goulen eta ouz ar Verc'hes ma c'hobteno deoc'h ar pedir seurt graçou-mâ, hac, e memor eus ar pedir brivileich-mâ e deveus recevet digant an tad, e leverrot en enor dezi, et calite a verc'h dezàn, ar pedir *Ave Maria* varlerc'h ar *Pater* guenta-ze ho pezo lavaret en enor d'an Tad Eternel.

An eil *Pater noster* a leverrot en enor d'ar Mab, an eil ferson eus an Dreindet, evit e drugarecaat eus ar pedir donæsoun pe brivileich gant pere en deveus ornet e Vam Sacr ar Verc'hes Vari, da c'houzout eo :

Da guenta, da veza bet chomet epad nao mis en he c'hof santel, ha da veza bet sortiet anezâ hep offanç ebet d'he guerc'hdet; hac e c'houlennot outhi ma c'hobteno deoc'h ive digantâ ur burete vras a gorf hac a ene.

D'an eil, da veza ma en deveus bet sunet he læz virginal, ha quemeret e vagadur eus he divron sacr; hac e c'houlennot outhi ma c'hobteno deoc'h ive digantâ ar vagadurez eus hoc'h ene pehini eo e gorf sacr hac e goad precius.

D'an tredè, da veza ma en deus-hi instituet evit e c'helenn hac e c'houarn en dra edo e minoraich; hac e c'houlennot outhi ma er pedo ive d'ho quelen ha d'ho gouarn antieramant.

D'ar pevare, d'e beza bet rentet compaignunez dezàn en oll drevel eus e vuez hac eus e varo; hac e c'houlennot outhi ma c'hobteno deoc'h ive digantâ ar c'hraç da anduri gant patiantet, diouz an exempl anezi, quement a bligeo gant Doue da rei deoc'h da souffr.

Evit goulen eta ouz ar Verc'hes ma c'hobtenomp deoc'h digant he Map ar pedir seurt graçou-mâ, hac e memor eus ar pedir brivileich-mâ, e deveus recevet digantâ, a leverrot en enor dezi, e calite a vam dezàn, ar pedir *Ave Maria* varlec'h an eil *Pater*-ze pehini ho pezo lavaret en enor d'ar map.

An drede *Pater noster* a leverrot en enor d'ar Speret-Santel, an trede Ferson eus an Dreindet, evit e drugarecaat eus ar pedir stereden all ha privileich, hac eus an donesonou excellant en deveus bet accordet d'e bried chast ar Verc'hes Vari, da c'housout eo:

Da guenta, d'e beza rentet Mam ha Guerc'hes assambles; hac e c'houlennot outhi ma c'hobteno deoc'h digantâ ur soumission barfet hac ur resination antier d'an urz ha da volontez a Zoue, evel e devouehi pa lavaras d'an AEl: *Eccè ancilla Domini, cetu amâ servicheres an Autrou; etc.*

D'an eil, da veza ma en deveus bet grêt e zemeranç enni evel en Dempl sacr, hac e c'houlennot outhi ma c'hobtene deoc'h ar c'hraç da veza, ivez un Templ d'ar Speret-Santel, eleac'h ma raï e zemeuranç perpetuel, oc'h ho conservi bepret e stad a c'hraç.

D'an trede, eus e maro santel hac eürus pehini a erruas ganti dre un effort ar brassa eus he c'harantez pur hac ardant en andret Doue, goude pehini e diguemeras en he assomption glorius en Eê, eleac'h ma e greas Rouanez d'an AElez ha d'an dud, hac e c'houlennot outhi ma c'hobteno deoc'h digant ar Speret-Santel ivez un assomption eus ho speret hac eus ho calon etrese an Eê; ma raï deoc'h sevel continuelamant ho songesonou, hoc'h affectionou hac ho desirou varzu an eürusdet eternel.

D'ar pevare, eus he c'hurunamant en Eê oc'h e veza curunet eno gant ur pomp, ur magnificanç hac ur c'hloar inconcevabl, e creis un assemble eus an oll gourtisanet celestiel, e calite a Rouanes hac a impalaëres var ar bed universel, hac etablisset an alvocades evit ar bec'herien dirac Doue, ar gonsolatrices d'ar re affliget, hac an dispensatoures eus an oll densor a c'hraçou Doue; hac e c'houlennot ma pligeo ganti ober deoc'h santout an effet hac ar profit eus an oll galiteou excellant-ze e deveus recevet, hac obteni deoc'h erfin ur maro santel diouz an exempl eus he hini;

Hac evit goulen ouz ar Verc'hes sacr ma c'hobteno deoc'h, digant ar Speret-Santel, ar pedir seurt donæsonou-mâ, hac e memor eus ar pedir brivileich-mâ e deus recevet digantâ, e leverrot en enor dezi, e calite a bried dîn dezâ, ar pedir *Ave Maria* varlerc'h an drede *Pater*-ze pehini ho pezo lavaret en enor d'ar Speret-Santel.

Pa na allac'h quet derc'hel memor eus an traou-mâ-oll o lavaret ar Chapeled bian-mâ eus a Gurunen ar Verc'hes, ne dleit quet evit quemense chom hep e lavaret, ar milid ho pezo na mui na meas oc'h e offr d'an tri Ferson adorabl eus an Dreindet

ha d'ar Verc'hes sacr er memes intantionou-mâ, eguis ma o goar Doue hac ar Verc'hes.

Curunen ar Verc'hes, quen a chapeled, quen a ofiç, a so un devotion approuvet mad. Sant Charles, en e Instruction d'ar Goessoret, a recommand dezo disqui d'o fenitantet ar fæçoun da recita devotamant ar chapeled ar gurunen, hac an ofiç eus ar Verc'hes, hac ar seiz salm eus ar binigen pere so amâ diarauc.

Er *Formuler* eus an Indulgeançou accordet gant hon tadou santel ar Babet Innoçant ha Clement unnecvet, etc., da nep a zoug chapeledou, croasiou ha medalennou benniguet ha privilegiet, hervez an decret eus a Alexandre VII er c'huerc'hvet a c'huevrer 1657. Er Formuler-ze, a veler recommandet ivez curunen ar Verc'hes, daoust pe o lavaret ar chapeled anezi, evel ma em eus-èn desquet deoc'h bremâ-souden, pe o lavaret an ofiç eus ar memes curunen, evel ma em eus-èn laqueet deoc'h e coumançamant al Lêvr-mâ. Cetu amâ an articl eus ar Formuler-zé evit ar gurunen, hac evit devotionou-all pere a gueffot en Heuriou-mâ.

Nep a vezo custum, da viana ur veich er sizun, da lavaret ar gurunen, pe ar rosera, pe an ofiç bian eus ar Verc'hes, pe ofiç, pe gousperou an Anaoun..... pe ar seiz salm eus ar binigen gant litaniou ar Sænt hac ar pedennou so varlerc'h, a c'hounezo, d'an deiziou ma o lavaro, cant devez a Indulgeançou ouzpen ar re en deveus accordet ar Papeürus Pii V. evit ar memes dévotion-ze. *Comsou al lavaret Formulèr int, eleac'h ma c'hajouter c'hoas an articlou-mâ :*

Piou-bennac, pa son ar c'hloc'h diouz ar mintin, da greisdeiz ha diouz an nos, a lavaro an *Angelus Domini*, etc. pe, ma ne oar quet, a lavaro da viana ur *Pater* gant teir *Ave*; ha toudememes pa sono glas evit an Anaoun, nep a lavaro neuse an *De Profundis*, pe, ma ne oar quet, ur *Pater* hac un *Ave*, a c'hounezo ivez cant devez a indulgeançou.

Piou-bennac a examino e goustianç gant ur guir regret d'e bec'hejou ha gant ur propos ferm d'en em amanti, hac a lavaro devotamant teir *Pater* hac *Ave* en enor d'an Dreindet, peautramant pemp *Pater* ha pemp *Ave* en enor d'ar pemp Gouli eus hon Autrou Jesus-Christ, a c'hounezo ivez cant devez a Indulgeançou, pere a allo ive da applica evit an Anaoun eus ar Purgator.

CANTIC

VAR UN EXORTATION DA VONT ALIEZ D'AR RETRET,

Eleac'h ma veler peguer profitabl ve quemense da silvidiguez pep-hini; var an Ear gallec : *Que la pénitence a d'appas!*

Evit beza e graç Doue :
Ha diouz pec'het renta pur hoc'h ene,
N'oc'h eus nemet mont aviziou
D'ar Retret, o pellât diouz hoc'h oll sourciou.
Pep hini a ell er Retret
Ober ato ur profit bras meurbet ;
Dreizi e cençh ar re veichant,
Hac ar re vad a zeu d'en em renta fervant.
Ne deus nicun, pa ve zo-quen
An devota pe ar parfeta den,
N'en deffe izom aviziou
Da zont d'en em regli dre voyen Retrejou.
En trein ordinal ar vuhez
Ne sonjomp quet en hor silvidiguez,
Nemet evel en ur dremen,
Hep lacât un urz vâd er pez so disordren.
Beuzet en traou exterior
Ha neglijomp ar re interior,
Hac e yenaomp en Oræsoun,

O tont da veza lent ha pouner a galon,
Mæs er Retret e velomp scler
Bete so-quen hor pec'hejou dister;
Eno e reomp reflexion
Var hon oll defautou gant guir attantion.
Digoret vez hon daoulagad
Evit aznaout an dangerou, érvad;
Eno e clascomp remejou
Da viret na gouezzemp er memes pec'hejou.
Eno e teuomp da rapari
Hor fervor-guent, ha memes d'e c'hrisqui:
Han dez ar Retret eo a ra
Ma teu da veza Sænt ar bec'herien vrassa.
Goudese mar be quistion
Da c'hout pehini ve hor vocation,
Eno e consultomp Doue,
Hac e ra deomp aznaout e volontez ive.
Eno e teu da goms ouzomp
Ha da scuilla cals a c'hraçou varnomp;
Eguis ur Roue gant e vignon
E tret eno Doue gueneomp en hor c'halon.
Cetu e desteni amâ:
M'ho cunduo d'ar Retret, emezâ,
Hac eno e meur a fœçoun
Me a gomso ouzoc'h e guelet ho calon.
Ha rac-ze volontez Doue
Hac ar profit a dennac'h d'hoc'h ene
Hoc'h oblich da vont d'ar Retret,
Hep en em arreti var digarez ebet.
An exempl eus ar Sænt memes,
Pere a ya d'ar Retret alies
A dleffe ho persuadi
E ve mad deoc'h mont avisiou enni.
Ar pez ho couvi d'e ober,
Ar muia tout eo exempl hor Salver;
En em denne a douez an dud
Lies a veich ive da vont er solitud.
Ha n'en deveus-èn tremenet

Meur a nosvez o pidi er Retret:
Enni so-quen ec'h operas,
Pa edo er bed-mâ, cals a visteriou bras.
Vardro ar fin eus e vuez
E reas unan e spaç a zaou-uguent dez,
O tisquez deomp eo ar retret
Ur voyen da veva e graç Doue bepret.
Mar deo ar Sænt gant hor Salver,
Hac y pegueit edont diouz an danger
A rea quellies ar Retret,
E tleit-hu e ober gant cals mui a sujet!
C'hui pehini, siouas, a gouez
En un nombr bras a bec'hejou bemdez,
Ouspen ma zouc'h quen dissipet
Ha quer pell diouz Doue gant sourciou ar bed.
Ac'han evit conclusion,
Grit me ho ped, ar resolution
Da vont un tu, mar deus moyen,
Da ober ur Retret bep bloaz hivisiquen.
Ho silvidiguez martese
A so staguet ouz ar Retrejou-ze;
Ha ped, sionaz, a so collet
E deffot beza grêt avisiou Retret!
Mæs abarz ma zeo d'e ober,
List a gostez pep sourci, peb affer,
Evit ma c'hellot lavaret:
Va c'halon a so deoc'h, va Doue, preparet.
Ur guir voyen vezo hounez
E graç Doue da gundui ho puez,
Ha da gaout ur maro santel,
Evit erruout dreizi er vuez eternel. *Amen.*

EVIT COMMANÇ HA FINISSA ERFAT AN DEVEZ,

Goude beza grêt sin ar bep mintin ha bemnos, e ve mad en em adressi d'ar Famill santel, ha goudese saludi ar Verc'hes evit e enori dre raport d'an tri ferson eus an dreindet hac evit enori ha glorifia ive dreizi an dreindet sacr er fœçon-mâ evel ma ra çals a eneou mad.

JESUS, MARI HA JOSEPH, JOACHIM HAC ANNA;

JESUS, MARI HA JOSEPH;

JESUS MARIA.

JESUS, JESUS, JESUS.

Va c'hemerit dindan ho protection bremâ hac em heur diveza. Amen.

PEDENNIC DEVOT.

AVe Maria, filia Dei Patris. Ave Mater, dei Filia. Ave Sponsa Spiritûs sancti. Ave Templum Sanctissimæ Trinitatis Ave mundi Spes, Maria. Ave mitis, ave pia, ave plena gratiâ.

ME ho salud, Mari, Merc'h da Zoue an Tad. Me ho salud, Mari, Mam da Zoue ar Map. Me ho salud, Mari, Pried d'ar Speret-Santel. Me ho salud, Mari, Templ an Dreindet Sacr. Me ho salud, Mari, esperanç ar bed. Me ho salud, Mari, leun a zouçder hac a drugarez. Me ho salud, Mari, leun a c'hraç.

GOUSPEROU GOUEL SANT CAOURINTIN.

Evit ar Gouel-mâ e leverrot Gousperou ur Sant Confessor Pontif, evel m'ho c'heffot merquet diaraoc er bagen 507, gant an Antifonennou-mâ.

Ant. Laudemus virum gloriosum, et parentem nostrum in generatione suâ.

Ant. Magnus virtute et prudentiâ præditus, gloriam adeptus est in generationibus gentis suæ.

Ant. Statuit illum Dominus Principem Sanctorum gentis suæ, ut daret sapientiam in cor nostrum.

Ant. Benedicens benedixit, et testamentum suum confirmavit super caput ejus.

Ant. Quasi sol refulgens, sic ille refulsit in templo Dei.

CAPITULUM. *Hebr. 13.*

FRatres, mementote præpositorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum Dei, quorum intuentes exitum conversationis, imitamini fidem. ℟. Deo gratias.

HYMNUS.

PAnge solemnes, pia turba cantus
Hâç die cunctis tibi sanctiori,
Quæ Corentinum cumulata palmis
Vexit ad astra.

Cujus in miris renovata virgæ
Crevit Hebrææ potior potestas,
Pressa dùm tellus baculo scatentes
Protulit undas.

Carne dùm piscis redit integratâ
In cibum sese toties daturus
Æqua lex strictæ quoties suadet
Prandia. mensæ.

Quis dapes parcas, vigilesque noctes,
Quis gregis curam valeat referre,
Inclitam gemmis ubi sacra pressit
Insula frontem?

Cælitum consors, Patriæque vindex,
Præsul, ô nostræ decus omne gentis,
Adsis, et læsi precibus serena
Numinis iram.

Nostra te summum celebrant Parentem
Ora, te summo gentium Parente:
Par sit amborum tibi laus per omne,
Spiritus ævum.

℣. Ora pro nobis, beate Corentine.
℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

D'ar Magnificat. *Ant.* Confessor Domini, Corentine, astantem plebem corrobora sanctâ intercessione: ut qui vitiorum pondere premimur, beatitudinis tuæ gloriâ sublevemur. et te duce, æterna premia consequamur.

An Orœson Gratiæ tuæ quæsumus, etc. *a gueffot er bagen 575.*

GOUSPEROU GOUEL SANT PAOL.

Evit ar Gouel-mâ e leverrot Gousperou ur sant Confessor Pontif, evel m'ho c'heffot merquet diaraoc er bagen 507 gant an Antifonennou-mâ.

Ant. Trino perennis gloriæ pensum Deo date, sacrum Præsuli Polo decus.

Ant. Multis salutem prodigus vitæ parat.

Ant. Multis loquelam reddit, et cœcis diem.

Ant. Artus superná firmat enerves ope.

Ant. Et pecus et homines belluans passim draco, domitore Paulo, mersus è saxo perit.

CAPITULUM *Eccl. 44.*

ECce Sacerdos magnus qui in diebus suis placuit Deo, et inventus est justus et in tempore iracundiæ factus est reconciliatio. ℟. Deo gratias.

HYMNUS.

CŒlitus missum resonare munus,
Præsulem gestit lyra nostra Paulum,
Ut tuo laudes operi, Redemptor
Christe, rependat.

Pectori mentem tenero virilem
Inserens, mores puer angelisans
Hausit Idulti, Sophiamque pronâ
Ebibit aure.

Alitum turba sata sublegentem,
Ut gregem cogit, caveâque claudit,

Cum jubet, numquam reditura sanctis
exulat agris.

Ut voluptates fugiat fugacis
Sæculi, solo sale, pane, lymphâ
Pastus æternum meditatur arctâ
Numen eremo.

Ad Leonensem mare per Britanum
Vectus ad ripam, domuit cruentum
Victor invictus domitumque mersit
Æquore monstrum.

Laus Deo Patri, decus atque virtus;
Laus Dei Nato, parilisque Sancto
Pneumati cujus viget universus
Numine mundus. Amen.

℣. Ora pro nobis, beate Paule.
℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

D'ar Magnificat *Antifonen.* O gloriose Confessor Christi, Paule, lux et decus Leoniæ, qui Cœlestia eligens, mundi vanitates conculcasti, intercede pro nobis ad Dominum qui te nobis providit Doctorem.

An Orœson, Deus, qui hunc, etc. *a gueffot er bagen 537.*

GOUSPEROU GOUEL SANT TUDUAL.

Evit ar gouel-mâ e leverrot gousperou ur Sant Confessor Pontif, evel m'o c'heffot merquet diaraoc er bagen 507, gant an Antifonennou-mâ.

Ant. Misit Dominus sanctum Pontificem Tudualdum dominare in medio inimicorum suorum, et facere sibi ex illis plebem perfectam.

Ant. Memoriam fecit mirabilium Domini, et dedit escam salutis timentibus illum.

Ant. Potens in terra fuit semen ejus, et ortum fecit centuplum.

Ant. Collocavit eum Dominus cum principibus; cum principibus populi sui.

Ant. Laudate Dominum omnes gentes, quia Sacerdotes suos induit salutari.

CAPITULUM. *Hebr. 13.*

FRatres, mementote præpositorum vestrorum qui vobis locuti sunt verbum Dei, quorum intuentes exitum conversationis, imitamini fidem.

℟. Deo gratias.

HYMNUS.

INgratum citiùs rumpe silentium,
Trecor, rumpæ moras, dic age debita
Tudali meritis carmina, dic sacrum
Tanto Pontifici melos.
Is natale solum sanguinis immemor,
Spectatæque domus commoda respuens,
Ductu nostra Dei transilit æquora,
Nil quidquam veritus mali.
Ut venit, segetem nactus idoneam
Verbi falce petit, damnaque summovens
Invisi solii, condit in horreum
Fruges impiger opimas.
Urbis Lexobii, Præsul ab omnibus
Designatus, onus suscipit, et pavet,
Tollendoque sibi visus inutilis
Venit defugiens solum.
Orbi porrò gregis tristibus excita
Lamentis pietas cedere pertulit,
Aaronisque modò sumere debitam
Frontis cælitùs insulam.
Summæ sit Triadi summa potentia,
Soli cedat honos, veraque gloria;
Parcat supplicibus: votaque cætera
Æquos ducat ad exitus. Amen.

℣. Ora pro nobis, Sancte Tuduale.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

D'ar Magnificat *Antifonen.* Ecce consummato cursu, gloriosus Pontifex Tudualdus migrat ad Dominum ecce rationem reddit villicationnis; et quia fidelis invenitur, super omnia bona Domini constituitur. Alleluia.

OREMUS.

DEus qui super Ecclesiæ tuæ candelabrum beatum Pontificem Tudualdum collocasti: da, ut rectum iter, quod illius luminis beneficio internossibus, ingredientes, et constanter terentes ad cœlestem Jerusalem, cujus lucerna est Agnus, pervenire valeamus. Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

GOUSPEROU GOUEL SANT EOZEN,

Peautramant YOUZEN, *pe* EUZEN, *pe* ERVOAN.

Evit ar gouel-mâ e leverrot gousperou ur Sant Confessor non Pontif, evel m'o c'heffot merquet diaraoc er bagen 507, gant an Antifonennou-mâ.

Ant. Dilectus Deo et omnibus beatus Yvo, pretiosa Sanctorum morte quiescit æternum victurus cum Domino.

Ant. Custodivit judicium et fecit justiciam, eripuit pauperem et egenum de manu peccatoris liberavit.

Ant. Misertus est et commodavit, dispersit, dedit pauperibus, justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Ant. Erexit pauperem de stercore, et ad nihilum deductus est in conspectu ejus malignus.

Ant. Misericors misericordiam consecutus est, et in tempore casûs sui invenit firmamentum.

CAPITULUM. *Job. 29.*

JUstitiâ indutûs sum, et vestivi me sicut vestimento et diademate, judicio meo. Oculus sui cæco, et pes claudo. Pater eram pauperum.

HYMNUS.

HUc citi missis properare curis,
Hîc festini, properate: carnis
Sarcinâ noster positâ solutus
Yvo triomphat.
Ecce calcato petit astra mundo,
Conditos illic oculos reposcens,
Et panem Christo benè commodatum
Esurienti.
Obviam fido veniunt patrono
Pauperes, orbi videæ, clientes
Facta quod, Christo vade cuncta solvant
Nomina læti.

Quin et è collo Lazarus pependit,
Et novum cœlo resonante carmen,
Ociùs raptùm locat inter ulnas
a Patris Abrâmi.
Tolle solemnes pia turba, plausus,
Crebra votivis date thura flammis,
Tu magis, Trecor vide ne quis absit
Cultus alumno.
Sit Deo virtus, decus et potestas,
Qui poli summum superat cacumen,
Et gravem nutu quatit orbis axem.
Trinus et unus. Amen.

℣. Ora pro nobis, sancte Yvo,
℟. Ut digni efficiamur promissionnibus Christi.

D'ar Magnificat *Antifonen.* Hodiè beatus Yvo vicem recipit cum fœnore: hodiè pauperum Pater amantissimus thesaurus potitur non deficientibus. Alleluia.

Oremus.

Deus, qui beatum Yvonem Confessorum tuum, piis operibus, signis et virtutibus in Ecclesiâ tuâ clarere fecisti, præsta, quæsumus, et ejus meritis et precibus tua beneficia capiamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

AN DAOULEN GENERAL

Diouz pehini e caffor eas quement tra so el lèvr-mâ, o c'heul ar chiffr.

Exemplou evit recommandi an Ofiç eus an Hano, pe ar gurunen eus ar Verc'hes, er gommançamant.
Ofiç an Hano hac ar Gurunen eus ar Verc'hes, p. 1.
Pedennou quent ha goude an Exerciçou Spirituel, 17.
Un Abrege eus an Doctrin Christen, 19.
Reglamant a vuez evit an deiz hac an oll amzer, 24.
Pedennou diouz ar mintin, gant an Angelus, 30.
Litaniou Jesus *gant Gourc'hemennou Doue, etc.* 36.
Instruction evit al labour gant teir Oræson, 40.
Oræsonou-gou da sevel hor c'halonou etrese Doue, 43.
Reflexionou o consideri peb-tra, 47.
Actou eus ar vertuziou ar brincipala, 50.
Resination da volontez Doue en hon afflictionou, 52.
Oræson en enor d'ar pemp gouli ha d'ar seiz gleze, 53.
Pedennou quent ha goude ar repas, 54.
An Angelus *gant an Instruction evithi*, 56.
Pedennou diouz an nos gant Litanniou ar Verc'hes, 59.
Instruction profitabl evit an Oferen, 71.
Peguement a respet a dleer da gaout evit an Oferen, 74.
Explication eus a Ornamanchou an Oferen, 76.
Santimanchou mad o font d'an Oferen, 78.
Intantion ha fæçon quenta da glevet an Oferen, 80.
Un eil fæçon da glevet an Oferen, 97.
Un drede fæçon da glevet an Oferen, 111.
Evit ar Gorreou hac ar Gommunion spirituel, 117.
An Œuvrou a drugarez da exerci bemdez, 121.
An eiz eürusdet eus an Aviel, 122.
Ar Pec'hejou gant ar Vertuziou control dezo, 123.
Evit ar Sacramanchou e general, 125.
Ar guir voyen da ober ur Gonfession vat, 127.
Moyenou da ober Actou a Gontrition, 137.
Un Oræson devot goude ar Gonfession, 140.
Petra ranquer da gridi evit Sacramant an Auter, 141.
Avis var ar breparation da Gommunia, 142.
Un seurt Actou quenta quent ar Gommunion, 144.
Un eil seurt Actou quent ar Gommunion, 146.
Un drede seurt Actou quent ar Gommunion, 148.
Un desir bras d'en em unissa gant hor Salver, 151.
Evit excita da garet Jesus, 152.
Avis goude ar Gommunion, 153.
Un seurt Actou quent ha goude ar Gommunion, 155.
Un eil seurt Actou goude ar Gommunion, 157.
Evit elumi caranntez Jesus goude ar Gommunion, 159.
Evit en em antreteni gant Jesus goude ar Gommunion, 160.
Un drede seurt Actou goude ar Gommunion, 162.
An devotion d'ar Verc'hes Vari, 165.
Ar fæçon da veza devot d'ar Verc'hes, 169.
Ar resolution gant ar Memorare *da veza devot d'ar Verc'hes oc'h e garet hac oc'h e servicha*, 171.
Homaich pe offranç d'ar Verc'hes, 173.
Instruction evit ar Rosera, 175.
Recommandation eus ar Rosera, 177.
An tri seurt Mysteriou eus ar Rosera, 178.

An devotion d'an Eal-Gardien 181.
Pedennou devot d'an Eal-Gardien , 184.
An devotion d'ar Sœnt , ispicial da S. Joseph ha d'ar sœnt-all ma tleomp en em recommandi dezo , 185.
Un Orœson devot d'an oll-Sœnt , 187.
An devotion evit an Anaon-vad 189.
Ar Pros Dies iræ *evit Oferen en Anaon* , 191.
Orœson d'ar Verc'hes evit an Anaon , 193.
Ar Finvezou diveza eus an den , evit distaga , etc. 195.
Santimanchou Stes Theresa e quever ar vuez , etc. 197.
Instruction general evit ar Sul hac ar Gouel , 199.
Instruction evit an Dour benniguet , 203.
Peden an Ilis pa vez canet an Asperges , 206.
Instruction evit ro ar Veret pe dro an Ilis , hac evit ar Brocessionou - all ; petra sinifiunt , 207.
Instruction evit an azvent , 210.
Instruction evit an Daouzec - Diziou , pe ar c'hotuerou , 212.
Instruction ha Canticou evit Nedelec , 214.
Instruction evit ar Circoncision , 217.
Instruction evit Gouël ar Rouanez , 219.
Instruction evit ar Chandelour , 221.
Instruction evit ar Septuagesime , 222.
Instruction evit Demerc'her al Ludu , 225.
Instruction evit ar C'hoarais , 226.
Cantic var ar Stabat Mater , 228.
Instruction evit an Annonciation ar Verc'hes , 230.
Instruction evit amzer ar Bassion ha derc'hent Pasq , 233.
Passion Jesus-Christ hervez an Aviel , 236.
Reflexion var Enterramant hor Salver , 254.
Instruction evit Derguener ar Groas , 255.
Orœsonou an Ilis evit saludi ar Groas pe ar Crucifi , 256.
Cantic var Maro Jesus-Christ er Groas , 257.
Instruction evit ar Resurrection ha Pasq , 258.
Instruction evit an amser pascal bete'r Yaou-Basq , 260.
Instruction evit ar Procession Sant Marc , 261.
Instruction evit ar Rogation , 263.
Instruction evit an Asçantion hac ar Pantecost , 265.
Instruction evit Dissul an Dreindet , 268.
Instruction evit Gouel ar Sacramant , 269.
Instruction evit Gouel-Yan , 272.
Instruction evit Gouel Per ha Paul , 275.
Instruction evit Assomption ar Verc'hes , 277.
Instruction evit Gouel an Nativite , 280.
Instruction evit ar Conception , 281.
Ofic bras ar Verc'hes evit Matinesou , Laudes , Prim , Tierç , Sext ha Non , 283 , *hac er bagennou-all.* 350.
Gousperou ha Complidou ar Verc'hes , 368.
Gousperou ar Sul gant un Instruction , 380.
Avertissamant evit ar Salmou a so eno varlerc'h , 387.
Hymnou an oll Suliou hac ar Goueliou mobil , 402.
An Orœsonou prop evit an oll Suliou epad ur bloaz , 402.
Orœsonou ar Suliou eus an Azvent , 404.
Orœsonou ar Suliou varlerc'h ar Rouanez , 408.
Orœsonou ar Suliou eus ar C'hoarais , 411.
Ar Pros Victimæ Paschali Laudes *evit Pasc* , 413.
Orœsonou ar Suliou varlerc'h Pasc , 414.
Orœsonou ar Rogationou hac ar Yaou-Basc , 416.
Ar Pros Veni Sancte Spiritus *d'ar Pantecost* , 417.
Orœsonou d'an Dreindet gant hini ar Sul , 418.
Ofic ar Sacramant gant e Hymnou , 423.
Ar C'hantic Benedictus *da* Laudes *e Guers* , 425.
Cantic var ar Pros Lauda Sion Salvatorem , 428.
Litaniou ar Sacramant gant O quàm suavis , 435.
An Adoration perpetuel eus ar Sacramant , 439.
Amand enorabl d'ar Sacramant , 441.
Act a Offranç d'ar Galon Sacr a Jesus , 443.
Gousperou ar Sacramant , 448.
Pedennou pa vez exposet ar Sacr , 451.
Pedennou pa vez roet Benediction ar Sacr , 454.
Orœson ar Suliou varlerc'h ar Pantecost , 462.
Ar Gommemorationou pe Suffrajou commun , 468.
Complidou hac Instruction evito evit ar Sul ; 481.
Pedennou d'a Verc'hes da bep amser eus ar bloaz , 489.
Canticou nevez var ar Pater , Ave , Credo , 491.
Instrucion evit Gousperou ar Sœnt , 492.
Gousperou an Ebestel hac an Evangelistet , 501.
Gousperou ar Verzerien gant un Instruction , 507.
Gousperou ar Gonfessoret gant un Instruction , 511.
Gousperou ar Santeset gant un Instruction , 516.
Gousperou an Dedicaç gant un Instruction , 519.
Gousperou Nedelec hac ar Goueliou varlerc'h , 527.
An Orœsonou hac an Hymnou propr eus ar Sœnt , 528.
Evit Goueliou mis Guenver , 531.
Instruction evit Gouel ar Gador a Sant Per , 535.
Evit Goueliou mis C'huevrer ,

Evit Gouelioù mis Meurs, 537
Evit Gouelioù mis Ebrel ha mis Mae, 540
Evit Gouelioù Mezeven gant Hymn Gouel Yan, 541
Evit Gouelioù mis Gouere gant Hym ar Vadalen, 546
Evit Gouelioù mis Eost gant Hym an Drans-figuration, 549
Evit Gouelioù mis Guengolo, 554
Gousperoù Sœnt Mikeal gant an Instruction, 556
Evit Gouelioù mis Here, Instructiou evit an Elez, 560
Gousperou hac Hym an Elez-Gardien, 561
Instruction evit Gouel an Dranslation, 565
Evit Gouelioù mis Du, Gouel an oll Sœnt, 568
Instruction evit Gouel an Anaon, 571
Evit Gouelioù mis Kerzu, 575
Gousperou hac Oræsonoù an Anaon, 577
Mâmezoù pe Ofic an Anaon, 585
Peden evit an Interramanchou, 627
Peden evit en an Breman d'ar maro, 629
Oræson evit obteni ur maro mâd ha santel, 630
Oræson universel evit goulen ar pez a so requis, 631
Avertissamant evit ar seiz Salm, 632
Litanioù an oll-Sœnt gant an oll Oræsonoù verlerc'h, 637
Avertissamant evit an Obsecro, hac evit certen Pedennoù-all d'ar Verc'hes pe gant disposition e tleer e ober, 671
An Obsecro e Latin hac e Brezoncc, 674
Chapelet ar Gwirionez eus an Verc'hes, 678
Certen Indulgeançoù pere só eas da c'hounit, 682
Exhortation du vont abes d'an Retret, 683
Pedennoù devot, 686
Gousperou Sant Caourintin, 687
Gousperou Sant Paol, 688
Gousperou Sant Tudual, 689
Gousperou Sant Eozen, 691

Fin eus an Daulen.

BIBLIOTHEQUE DIOCESAINE QUIMPER

Diocèse de Quimper & Léon

Document numérisé en 2015